JÁSZBERÉNY

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA
2015

I. KÖTET

JÓVÁHAGYANDÓ MUNKARÉSZEK, SZAKÁGI FEJLESZTÉSI KONCEPCIÓK

JÓVÁHAGYANDÓ DOKUMENTÁCIÓ

2015. MÁJUS HÓ

Törzsszám: 146/2014 - 3.2.2

JÁSZBERÉNY VÁROS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

I. KÖTET
JÓVÁHAGYANDÓ MUNKARÉSZEK ÉS SZAKÁGI FEJLESZTÉSI KONCEPCIÓK

JÓVÁHAGYANDÓ DOKUMENTÁCIÓ

Készült
Jászberény Város Önkormányzatának megbízásából
Dányi Olga irodavezető és Alvári Csaba városi főépítész koordinációjával

2015. május hó

Ez a dokumentáció a VÁTERV95 Kft szellemi terméke. A hozzá kötődő – a szerzői jogról szóló1999. évi LXXVI törvényben meghatározott – vagyoni jogok a szerzőket illetik.

A dokumentációt készítették a VÁTERV95 Kft munkatársai

Témafelelős településtervezők	Molnár Attila (TT1 01 0140)
	Nagy Ágnes (TT1 01 1604)
Közlekedéstervező	Mezey András (K1-1/13-10815)
Közműtervezők	Benson Tiborné (TRv-T01-1239)
	Kovács Péter (T 01-0088)
	Gléz Dezső (T01-8635)
Örökségvédelmi hatástanulmány készítői	Muszik Vera
	Muszik László
	Nagy Ágnes (TT1 01 1604)
	Molnár Attila (TT1 01 0140)
Régész	Dr Tárnoki Judit (örökségvédelmi szakértő)
Tájrendező, környezeti értékelés	Kurcz Judit (TK17-0612)
Katasztrófavédelmi szakértő	Kurcz Ernő
Térinformatikusok	Varga Krisztián
Munkatársak	Papp Mihályné
	M. Piller Kinga
Minőségügyi vezető	Mokry Ferenc
Ügyvezető igazgató	Molnár Attila

TARTALOM:

I. kötet: Jóváhagyandó munkarészek, szakági fejlesztési koncepciók

1. JÁSZBERÉNY JÖVŐKÉPE 7
1.1 Jászberény jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan 8
1.2 Jászberény jövőképe a térségi szerepére vonatkozóan 10
1.3 A településfejlesztési elvek 11
2. JÁSZBERÉNY FEJLESZTÉSI CÉLJAI 13
2.1 Jászberény átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása 14
2.2 Részcélok és a beavatkozások területi egységeinek meghatározása 14
2.2.1 A jövőkép és a településfejlesztési elvek kapcsolata 14
2.2.2 A vertikális (tematikus) fejlesztési célok meghatározása és értelmezése az egyes városrészekre 19
2.2.3 Az átfogó célok és részcélok kapcsolata a horizontális és vertikális célrendszerben 46
3. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ 48
3.1 A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása 49
3.2 A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a területfelhasználásra irányuló településszerkezeti változásokra
3.3 Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére 55
és az örökségi érték alapú fenntartható fejlesztésre. 60
4. SZAKÁGI FELESZTÉSI KONCEPCIÓK 62
4.1 Közlekedés fejlesztési koncepció 63
4.2 Közműfejlesztési koncepció 69
4.3 Táj és természetvédelmi, valamint zöldfelület-fejlesztési koncepció 88

II. kötet: Helyzetfeltárás, helyzetelemzés, mellékletek

1. HELYZETFELTÁRÓ MUNKARÉSZEK 7
1.1 Fejlesztéspolitikai és településhálózati összefüggések, Jászberény helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok 8
1.1.1 Jászberény kapcsolódása az EU 2014-2020 programozási időszak településfejlesztés-politika irányaihoz 8
1.1.2 Jászberény helye a településhálózatban 9
1.1.3 Jászberény kistérségi szerepe 10
1.1.4 A város vonzáskörzetének bemutatása 13

1.1.5 Jászberény funkció-komplexitása 16
1.1.6 Jászberény foglakoztatási szerepköre 17
1.17 Jászberény nemzetközi kapcsolatai 17
1.2 A településfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések vizsgálata 20
1.2.1 Kapcsolódás az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepcióhoz (OFTK) 20
1.2.2 Kapcsolódás a JNSZ Megyei Településfejlesztési Koncepcióhoz 22
1.2.3 Kapcsolódás a JNSZ Megyei Településfejlesztési Programhoz 23
1.2.4 Egyéb térségi fejlesztési koncepciókhoz, programokhoz való kapcsolódás 24
1.3 A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata 27
1.3.1 Országos Területrendezési Terv (OTrT) elhatározásai 27
1.3.2 JNSZ Megye Területrendezési Tervének elhatározásai 28
1.3.3 A JNSZ Megyei Területrendezési Terv elhatározásainak és ajánlásainak teljesítése a joghatályos településszerkezeti tervben 30
1.4 Hatályos településfejlesztési döntések bemutatása, a megvalósult és megvalósítandó elemek bemutatása 42
1.4.1 Hatályos településfejlesztési koncepció megállapításai 42
1.4.2 Hatályos integrált városfejlesztési stratégia megállapításai 43
1.5 Jászberény településrendezési előzményeinek vizsgálata 49
1.5.1 A hatályban lévő településrendezési tervek 49
1.5.2 A hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult elemek 49
1.6 A település társadalma 58
1.6.1 Demográfia, népesség, képzettség, foglalkoztatottsági viszonyok, életminőség 58
1.6.2 Térbeli-társadalmi rétegződés, konfliktusok érdekviszonyok 64
1.6.3 Települési identitást erősítő tényezők 67
1.7 A település humán infrastruktúrája 71
1.7.1 Humán közszolgáltatások 71
1.7.2 Esélyegyenlőség biztosítása 73
1.8 Jászberény gazdasága 82
1.8.1 A város gazdasági környezete 82
1.8.2 A városgazdaságának fejlődése, ágazati összetétele 85
1.8.3 Főbb gazdasági szervezetek 88
1.8.4 A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők 91
1.9 Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere 93
1.9.1 Költségvetés, vagyongazdálkodás 93
1.9.2 Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége 95
1.9.3 Gazdaságfejlesztési tevékenység 95
1.9.4 Lakásgazdálkodás 96
1.9.5 Energiagazdálkodás 97
1.10 Településüzemeltetési szolgáltatások 99
1.11 Táji és természeti adottságok vizsgálata 100
1.11.1 Természeti adottságok 100
1.11.2 Tájhasználat, tájszerkezet 100
1.11.3 Védett, védendő táji-, természeti értékek, területek 103
1.11.4 Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése 106
1.12 Zöldfelületi rendszer vizsgálata 107
1.12.1 A zöldfelület szerepe a településszerkezetében 107
1.12.2 A települési zöldfelületi rendszer elemei 107
1.12.3 A zöldfelületi rendszer konfliktusai és problémái 110
1.13 Az épített környezet vizsgálata 111
1.13.1 Területfelhasználás vizsgálata 111
1.,13.2 A telekstruktúra vizsgálata 113
1.13.3 Az épített környezet értékei 115
1.13.4 Az épített környezet konfliktusai, problémái 140
1.14. Közlekedés vizsgálata 142
1.14.1 A város helyzete és kapcsolatai a térségben 142
1.14.2A város közlekedési hálózata és létesítményei 143
1.15 Közművesítés vizsgálata 153
1.15.1 Vízi-közművek 153
1.15.2 Energia közművek 158
1.15.3 Elektronikus hírközlés, telekommunikáció 160
1.16 Környezetvédelem és településüzemeltetés 169
1.16.1 Talajvédelem 169
1.16.2 Felszíni és felszín alatti vizek 169

1.16.3 Levegőtisztaság-védelem 170
1.16.4 Zaj és rezgésvédelem 170
1.16.5 Sugárzás-védelem 171
1.16.6 Vizuális környezetterhelés 172
1.16.7 Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák 172
1.17 Katasztrófavédelem 173
1.17.1 Építésföldtani korlátok 173
1.17.2 Vízrajzi veszélyeztetettség 173
1.17.3 Egyéb katasztrófavédelmi tényezők 174
1.18 Ásványi nyersanyaglelőhelyek 175
1.19 Városi klíma 177

2. HELYZETELEMZŐ ÉS ÉRTÉKELŐ MUNKASZAKASZ 178
2.1 A helyzetelemzés eredményeinek értékelése, szintézis 179
2.1.1 A folyamatok értékelése Jászberény és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése 179
2.1.2 A településfejlesztés és rendezéskapcsolata, a fejlesztés területi korlátai és lehetőségei 189
2.2 Problématérképek 192
2.3 Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek 199
2.3.1 Településrészek kijelölése, pontos lehatárolása, a lehatárolás indoklása, térképi ábrázolása 199
2.3.2 Az egyes településrészek bemutatása 200
2.3.3 Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése 213
2.3.4 Egyéb szempontból beavatkozást igénylő területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése 214

3. MELLÉKLETEK
1. számú melléklet: Swot analízis, erősségek-lehetőségek, gyengeségek-veszélyek, offenzív és defenzív fejlesztési célok 219
2. számú melléklet: Előzetes államigazgatási vélemények 253
-- az előzetes vélemények táblázatos összefoglalása 254
-- az előzetes vélemények részletezése 261
3. számú melléklet: Egyezetési dokumentációra érkezett államigazgatási vélemények 318
-- a vélemények táblázatos összefoglalása 319
-- a vélemények részletezése 324

JÁSZBERÉNY JÖVŐKÉPE

1.1. JÁSZBERÉNY JÖVŐKÉPE TÁRSADALMI, GAZDASÁGI, TÁJI, TERMÉSZETI ÉS ÉPÍTETT KÖRNYEZETÉRE VONATKOZÓAN

Átfogó jövőkép

Jászberény, a Jászság fővárosa, lakossága számára magas életminőséget biztosító, várostérségével szoros együttműködésben létező, a hazai és globális gazdasági környezetben versenyképes, dinamikus középváros, amely sokrétű adottságain alapuló szolgáltatásaival egyformán vonzó a helyi lakosság, a gazdasági szereplők és a városba látogatók számára.

Vonzereje

-- a városban folyó térségi és globális hálózatokba illeszkedő, jelentős részben innovatív gazdasági tevékenységekre,
-- igényesen kialakított, fenntartható épített és természeti környezetére,
-- a helyben biztosított térségi jelentőségű szolgáltatások magas színvonalára, illetve
-- a Jász hagyományokra épülő kulturális, sport, rekreációs, és ezzel együtt a turisztikai lehetőségek kiemelkedő kínálatára

alapozódik.

A társadalom jövőképe

Jászberény *népességszámának csökkenését* – a beköltözés fenntartásával, sőt fokozásával és a természetes szaporulat javításával - sikerül megállítani. A fiatalok betelepedését, illetve helyben maradását elősegítő intézkedések hatékonynak bizonyulnak. Ennek eredményeként a város lakónépessége 28 000 fő körül stabilizálódik, a népesség – jelenleg torz, elöregedést tükröző - korfája egészségesebb irányba mozdul el, a gyermek korosztály létszáma a maihoz képest növekszik.

A társadalmi feszültségek enyhülnek, sikerül megállítani a külterületi népesség növekedését és társadalmi leszakadását, elindul a felzárkóztatás.

Az iskolázottsági szint javulása folytatódik, a felső- és középfogú végzettségű szakemberek száma tovább emelkedik, és ez a fejlett, korszerű technológiákat alkalmazó vállalkozások számára megfelelő szakember-kínálatot tud biztosítani.

A foglakoztatás mértéke tovább növekszik, a jövedelmek átlagszínvonala felzárkózik a szolnoki szinthez. A képzetlen munkaerő foglakozatása is megoldódik a környezetvédő, erdősítési és karbantartási feladatok végzésénél.

A városi közlekedési rendszerek korszerűsítése, elkerülő útszakaszok megépítése és környezetjavító zöldfelületi beavatkozások eredményeként a csökken a városközpont környezeti terhelése, egészségesebbé válik a környezet.

A társadalmi esélyegyenlőség az egyes hátrányos helyzetű népességi rétegeken belül javul. *A szegregációt sikerül csökkenteni*, ill. hosszú távon felszámolni. Komplex beavatkozási programok eredményeként a ma leszakadó rétegek életkörülményeit (egészségi állapot, munka-ellátottsági szint, oktatási esélyegyenlőség, lakáskörülmények, szolgáltatásokhoz való azonos hozzáférés) sikerül javítani. Társadalmi beilleszkedésüket az egyházak és a civil szervezetek is eredményesen segítik.

A nők és nagycsaládosok helyzete javul, a részmunkaidős és egyéb családbarát atipikus foglakoztatási formák aránya növekszik, a bölcsődei és óvodai ellátottság kapacitása az igényeknek megfelelően bővül.

A fogyatékossággal élők ellátása javul, foglakoztatási lehetőségeik bővülnek. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatása egyre eredményesebbé válik.

Az aktív és hasznos időskor lehetőségei, szervezeti keretei, feltételei létrejönnek, sikerül megelőzni az idősek elmagányosodását, eredményessé válik társadalmi integrációjuk. Az egészségben eltöltött idő növekszik.

A civil mozgalmak aktivitása fokozódik, az értékteremtő, társadalmilag hasznos önkéntes munka terjed, a civil összefogás és szolidaritás erősödik, szoros közösségek alakulnak ki.

Összességében: az életkörülmények és az életminőség – nemcsak anyagi-fizikai, hanem társadalmi-szellemi vonatkozásban is - jelentősen javulnak.

A gazdaság jövőképe

További tőkeerős, fejlett technológiával és innovációs készséggel, nagyszámú munkahellyel rendelkező vállalkozások települnek a városba, elsősorban a már Jászberényben működő profilokhoz kapcsolódóan. A nagyvállalatok beszállítóinak jelentős része is Jászberénybe települ, illetve az együttműködő partnereket a helyi és környékbeli kis és középvállalatok adják. *Új profilként megjelenik a környezetvédelmi ipar,* elsősorban a megújuló energiák felhasználásra irányuló, ill. öntözéstechnikai ipar jelenik meg a városban a kialakult gépgyártási kultúrához kapcsolódva. Az új telephelyigények kielégítése nem ütközik akadályba Jászberényben, megfelelő nagyságú és előkészített gazdasági terület kínálatot tud biztosítani a város.

A mezőgazdaság árutermelésben megjelennek a helyi sajátos termékek, új brandek, magas feldolgozottsági szint alakul ki a helyi termékekre alapozottan. A biogazdálkodás súlya megnövekszik. A gyümölcstermelés és kertészet újra fellendül.
Az idegenforgalom súlya nő, elsősorban a gazdasági/business turizmus, ill. a termál- és egészség turizmus fejlődik.

A város infrastruktúrájának jövőképe

A város intézményi ellátottságának színvonala javul. A szociális ellátottság megfelelő szintet ér el, a növekvő számú idős lakosságról való gondoskodáshoz szükséges intézmények kiegészülnek, kapacitásuk igény szerint bővül. Ebben az egyházak és alapítványok, civil szervezetek is jelentős szerepet vállalnak.
Az önkormányzati intézmények fizikai állapota javul, megtörténik az épületek energia racionalizálása, hőszigetelése, a nyílászárók cseréje és a fűtési rendszerek korszerűsítése. Egyre nagyobb arányt tesz ki a megújuló energiák használata (napenergia, geotermál energia hasznosítása
A gyermekintézmények kapacitása bővül, kielégíti a 3 évtől kötelező óvodaigényt és a bölcsődei férőhelyszám is növekszik a kismamák újbóli munkavállalásának elősegítése érdekében.
A szociális bérlakás állomány növekszik, a fiatalok városba vonzásának, ill. helyben tartásának programja a bérlakás állomány bővítésével és kedvezményes/támogatott lakásépítési lehetőségek biztosításával sikeresen működik. A lakótelepek komplex rehabilitációja keretében a lakások felújítása, energiaellátásának korszerűsítése, valamint a lakókörnyezet hiányzó elemeinek pótlása megtörténik.
A közlekedés jelentős fejlődésen megy keresztül. Budapest és Jászberény közvetlen országos közúti kapcsolatot kap. Kiépül a Tápiósági főút, amely Budapest felöl indul, és a 3109. jelű összekötő úton éri el, Jászfelsőszentgyörgy felöl Jászberény közigazgatási területét, majd az elkerülő 31. sz. főút nyomvonalán halad a Szelei úti csomópontig.
Megépülnek a városközpontot tehermentesítő elkerülő útszakaszok, megoldódik a belvárosi parkolási probléma. A külterületi lakosság megközelíthetőségét biztosító főbb utak szélesítésre, burkolásra kerülnek, megoldódik a külterületi gyermekek óvodába, iskolába szállítása.
A lakó és intézményi területek közműellátottsága teljessé válik, minden háztartást elért a nagysebességű internet. A gazdasági fejlesztést segítő terület-előkészítő közművek folyamatosan az igényeknek megfelelően épülnek. A megújuló energiafelhasználás aránya 2020-ra eléri a 20 %-ot. A lakó és intézményi épületek egyedi energiaellátásában – a napsütéses órák magas száma következtében - a napelemek, illetve napkollektorok alkalmazása általánossá válik.

A táji és természeti környezet jövőképe

Jászberény felkészül az éghajlatváltozások következményeinek tompítására. A város törekszik helyi mikroklímát kialakító, a felmelegedést mérséklő rendszerek kialakítására, így sikerül a belterületi összefüggő közpark és zöldfelületi rendszert, a belterületi határok menti erdősávokat, a dűlőfásításokat megvalósítani, valamint a külterületen az erdőterületek arányát növelni. Megoldódik a közterületek árnyékolása, a lombtömeg növelése eredményesen zajlik, párakapuk, vízfelületek létesítésével a belvárosi hősziget kialakulása mérsékelhető, ill. elkerülhető. A Zagyva menti zöldfelületi folyosó városi szerepe növekszik. A mesterséges klímaberendezések használatának minimalizálása érdekében megoldódik a középületek árnyékolása, a lakosságot tájékoztató, ill. támogató mozgalmak indulnak a magánterületek mikroklímájának javítására, az árnyékolástechnika minél szélesebb körű elterjesztésére.
A fenntartható tájgazdálkodásra áttérés folyamatosan zajlik a mezőgazdaságban. Folyik a gyümölcsösök telepítése, növekszik az öntözéses mezőgazdasági területek aránya. Az öko-gazdálkodás egyre általánosabbá válik. A belterületek és a külterületek korábbi aránya nem romlik, az építés-igényes fejlesztések jelentős része a korábbi belterületen belül kerül végrehajtásra.

Az épített környezet jövőképe

A városban a környezeti feltételek jelentősen javulnak. A belvárosi levegőminőség és zajterhelés az elkerülő útszakaszok megépítésével javul.
A vizuális értékőrzés erősödik, a helyi karakter és épített értékek megóvása eredményes. A sajátos „Jász-karakterű”, aprótelkes beépítésű, egyedi városi hangulatú területeken szervezett közterületi rehabilitáció zajlik, gyalogos, ill. forgalomcsillapított utcák és terek alakulnak ki, burkolatuk, utcabútorozásuk a sajátos karaktert erősíti. A vizuális töréspontok, kontrasztok enyhülnek. A Zagyva menti sétány kiépül, a folyót kísérő zöldfelület a városi parkrendszer szerves részévé válik.
Fejlődnek a városrészi kisközpontok, ezáltal a városrészek közötti eltérő ellátási minőség enyhül. A külterületi lakosság ellátására Neszűrben miniközpont létesül és megépül a felzárkóztatást elősegítő öregerdei gyerektábor.

A belterületi alulhasznosított területek kihasználásra kerülnek, ezáltal környezeti minőségük ugrásszerűen javul. Az új gazdasági területek vállalkozásokat vonzó színvonalon alakulnak ki.
Összefoglalva: Jászberény környezeti minősége javul, a város arculata egyöntetűbbé és karakteresebbé válik, történelmi és építészeti értékei gazdagodnak, közösségi területei és közparkjai a városi életminőségének emeléséhez nagymértékben hozzájárulnak. A város egy fellendülő, de hagyományait tisztelő település hangulatát tükrözi.

1.2. JÁSZBERÉNY JÖVŐKÉPE A TÉRSÉGI SZEREPÉRE VONATKOZÓAN

Jászberény szerepkörei megerősödnek. Már ma is fejlett gazdasági, foglalkoztatási szerepe tovább erősödik, a város versenyképessége tovább nő, a korszerű ipar – nemcsak kistérségi, de megyehatárokon átnyúló hatáskörzettel rendelkező - térségi központjává válik. Ezáltal a hatásterület gazdaságirányítási, szervezési és munkahelyi központja lesz. Kulturális és hagyományőrző szerepe megmarad, a Jászság központjaként identitási és kulturális szerepe a jövőben is fontos. Oktatási jelentősége erősödik, elsősorban a helyi gazdaság által igényelt (középfokú) képzések fejlődnek. Az oktatási, kereskedelmi-szolgáltatói és egészségügyi intézményei révén a városnak és vonzáskörzetének magas szintű ellátását biztosítani fogja.

1.3. A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI ELVEK

1. A településfejlesztési céloknak komplex módon, ki kell terjedniük a települési rendszer minden szeletére. Azaz egy–egy komplex átfogó fejlesztési cél a település társadalmi, gazdasági, infrastrukturális, és környezeti (táji, természeti és településkörnyezeti) rendszerében, mint részcélok összessége értelmezhető. Ennek megfelelően a településfejlesztési céloknak egy egymással összefüggő kettős rendszerét kell felépíteni. Az átfogó komplex fejlesztési, azaz a vertikális célok áthatják a települési rendszerek horizontális fejlesztési céljait. A kettős célrendszer áthatása teremti meg a fejlesztési célok közötti kapcsolatokat és hatásokat.

2. A fejlesztési céloknak a feltárt vizsgálatokra és elemzésekre kell támaszkodnia. Azaz,
   -- a gyengeségek feltárása alapján diagnosztizálhatók a veszélyek, és a veszélyek elhárítására fogalmazhatók meg a defenzív fejlesztési célok.
   -- az erősségek feltárása alapján diagnosztizálhatók a lehetőségek, és a lehetőségek kihasználására irányulhatnak az offenzív fejlesztési célok.
   A fenti feltárásnál és elemzésnél ugyancsak a település horizontális rendszerére kell vetíteni a megállapításokat, diagnózisok és a kitűzött célokat. Ezen keresztül lehet eljutni az 1. pont alatti kettős célrendszer felállításához.

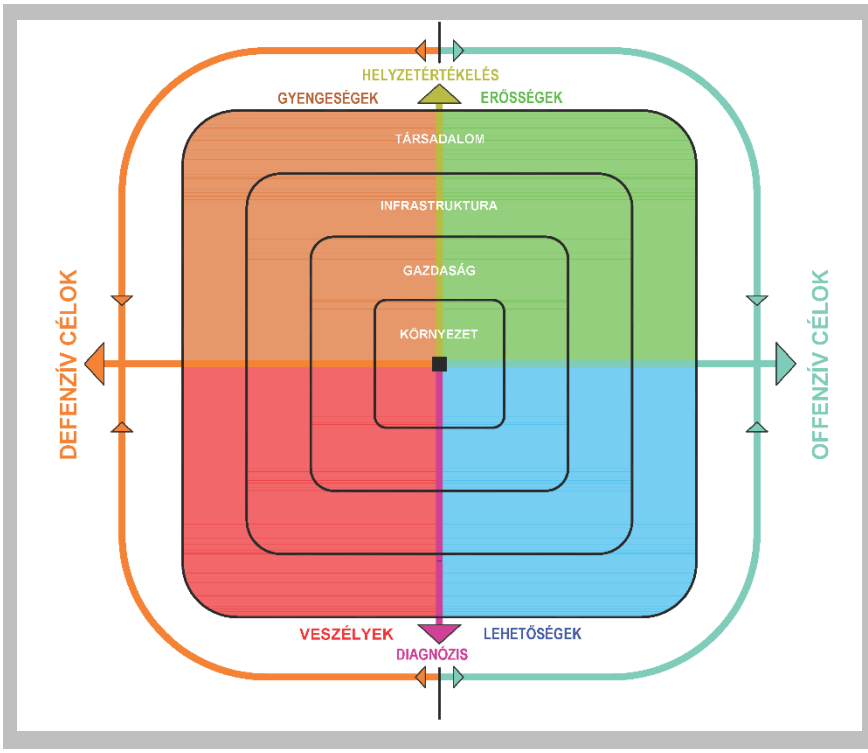

Az ábrák a fejlesztési célok meghatározásának folyamatát mutatják be.

Az elemzésből, majd a diagnózisból határozhatók meg a szükséges defenzív, illetve az offenzív célok. Ezek egyeztetésével alakultak ki a szükséges vertikális (komplex) fejlesztési célok, melyek a horizontális célok mentén más metszetet alkotva szintén egyesíthetők és meghatározhatók.

3. A városfejlesztés alapvető célja, a lakosság életkörülményeinek javítása, azaz a lakosság szellemi (kulturális, oktatási, közösségi) és anyagi (ellátási, környezeti) színvonalának fenntartható módon (a természeti erőforrások megőrzésével) történő, minél teljesebb biztosítása.
4. A fejlesztési céloknak a népesség minden rétegére, csoportjára kiterjedően kell érvényesülniük, azaz a céloknak biztosítaniuk kell az esélyegyenlőséget és a társadalmi szolidaritáson kell alapulniuk.
5. A fejlesztési céloknak irányulniuk kell:
   -- a város népesség-összetételének egészséges változására,
   -- a képzettségi szintek emelésére,
   -- a gazdaság versenyképességének fokozására,
   -- a természeti erőforrások és természeti adottságok értékőrző kihasználására,
   -- a foglalkoztatottság bővítésére, figyelemmel a különböző képzettségi szintekre,
   -- a technológiai fejlesztés és innováció megerősítésére;
   -- az ellátó intézményi kapacitások igény szerinti növelésére és minőségemelésére,
   -- a fenntartható közlekedés elősegítésére,
   -- az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra,
   -- a környezetvédelem és az erőforrások hatékonyságának elősegítésére,
   -- a fenntartható közlekedésre,
   -- a természeti értékek megőrzésére és fenntarthatóságára,

-- a városi környezet javítására,
-- a hátrányos helyzetű városi területek fizikai, gazdasági és szellemi megújítására,
-- a települési értékek megőrzésére és fenntarthatóságára,
-- a megújuló energiaforrások használatának fokozására és az alacsony széndioxid kibocsátásra való áttérés elősegítésére,
-- a városi biztonság fokozására.

6. A fejlesztési célok kitűzésénél figyelembe kell venni a jászberényi kistérség, illetve az azon kívüli vonzáskörbe tartozó települések igényeit és együttműködését is.
7. A városfejlesztés céljai csak akkor lesznek hatékonyan megvalósíthatók, ha azok széleskörű társadalmi összefogásra, aktív partnerségi viszonyra épülnek. Ennek érdekében a problémák feltérképezésénél és az ezekre adandó válaszoknál minél több észrevételnek és kezdeményezésnek kell érvényesülnie.

2. JÁSZBERÉNY FEJLESZTÉSI CÉLJAI

2.1. JÁSZBERÉNY ÁTFOGÓ FEJLESZTÉSÉT SZOLGÁLÓ CÉLOK MEGHATÁROZÁSA

Alapvető célkitűzés, hogy a Jászberényben élők életkörülményei:

- a megélhetési viszonyok,
- a városi élet körülményei,
  - a komfortosság,
  - az esztétikai minőség,
  - az egészséges környezeti feltételek

a fejlesztési erőforrások felélése nélkül, jelentősen és fenntartható módon javuljanak.

Speciális célkitűzések:

- a város gazdasági és szellemi potenciáljának,
- környezeti értékeinek, hagyományainak

olyan megőrzése, fejlesztése, amely

- Jászberény (kis)térségi szerepköre (Jászság fővárosa szerepkör) megerősödésének, fejlődésének meghatározó és tartós erőforrásává válhat.

2.2 RÉSZCÉLOK ÉS A BEAVATKOZÁSOK TERÜLETEI EGYSÉGEINEK MEGHATÁROZÁSA

2.2.1.A jövőkép és a településfejlesztési elvek kapcsolata

Az alábbi ábrák a jövőkép, a fejlesztési elvek és a fejlesztési célok közötti összefüggéseket szemléltetik

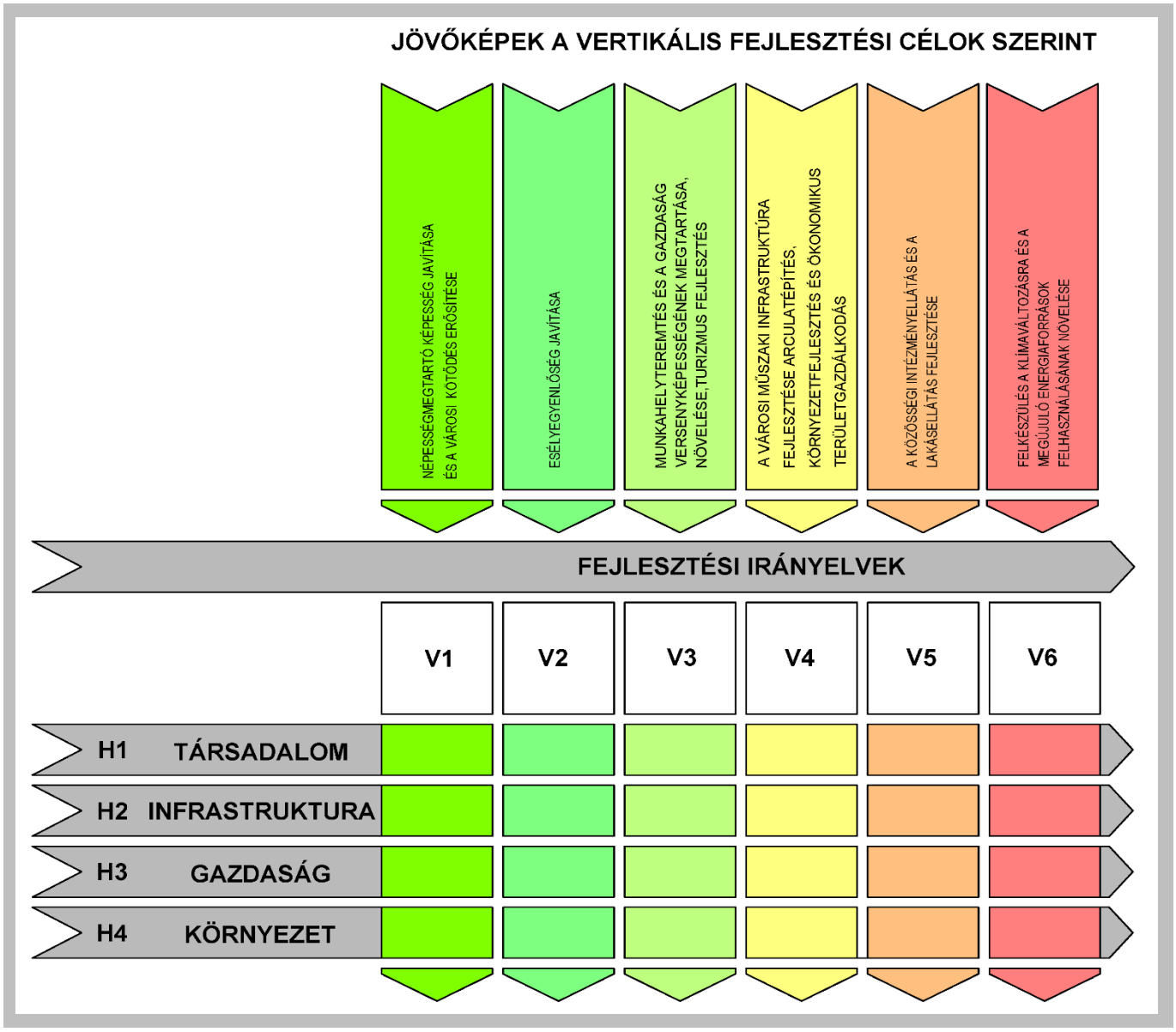

A jövőképet az adottságok elemzéséből levezett defenzív és offenzív célok rendszere alapján lehetett meghatározni. A jövőképnek településpolitikai és települési társadalmi konszenzuson kell alapulnia. A fejlesztési célok a jövőkép megvalósítására irányulnak. A célok meghatározásánál figyelemmel kell lenni a településfejlesztési elvek érvényesülésére. A településfejlesztési elvek irányelv jellegű megállapítások, konkrét feladatok megjelölése nélkül. Az alábbi ábra a jövőképek településfejlesztési elvek és a fejlesztési célok kapcsolatát mutatja be. A jövőképet az alábbiakban a vertikális fejlesztési célok szerinti bontásban is bemutatjuk.

V1 Népességvonzó képesség fokozása, a városi kötődés erősítése fejlesztési cél megvalósulása esetén a JÖVŐKÉP

-- A város lakónépessége 28 000fő körül stabilizálódik, a beköltözés fennmarad, sőt fokozódik, a népesség korstruktúrája az egészségesebb korfa irányba mozdul el.

-- A foglakoztatás mértéke tovább növekszik, a jövedelmi szint emelkedik, közelít a szolnoki átlagjövedelmekhez, fokozatosan eléri azt.

-- Az iskolázottsági szint emelkedése folytatódik, a közép és felsőfokú végzettségűek száma növekszik, ami jó munkaerő hátteret biztosít a high-tech ipar fejlődéséhez. Egyre szélesebb körben válik gyakorlattá az élethosszig való tanulás.

-- A társadalmi feszültségek csökkennek, a szegregálódási folyamatok lassulnak, majd megállnak, elindul a felzárkóztatás, a külterületi népesség nem növekszik tovább. Csökken a szegénységben élők száma és aránya. A nők, a nagycsaládosok, a fogyatékkal élők és az idős lakosság körülményei javulnak. A hasznos és aktív időskor programja sikeres, a társadalmilag is hasznos önkéntes munkavállalás terjed.

-- A társadalmi összetartozás és az egymás iránti szolidaritás nő, az együttműködési készség javul. A civil szervezetek hatékonyan tudnak részt venni a városi közösség megerősítésében, a településfejlesztési és rendezési politikában. Kezdeményezői lesznek a fejlesztéseknek, és az elindított fejlesztéseket érdeklődéssel követik a megvalósulásig.

-- A szolgáltatások és az infrastrukturális ellátottság színvonala, a környezeti feltételek, (környezetvédelmi körülmények, a város arculata) jelentősen javulnak. A gépjárműforgalomtól mentes közösségi terek, utcák a közösségi élet, a kulturális rendezvények szinterei lesznek. Sikerül a gyalogos utcák és terek mentén a város múltját, kulturális értékeit hordozó műemlékeket, helyi védelem alá helyezett épületeket felújítani és új közösségi funkciókkal gazdagítani. A jász hagyományok és kultúra őrzése eredményesen folytatódik. Összességében a városban élés körülményei fizikailag is és mentálisan is kedvezőbbé válnak.

A V1 vertikális célhoz kapcsolódik szinte mindegyik átfogó cél, hiszen a többi cél megvalósulása is segíteni fogja a népességmegtartó, népesség vonzó képesség magtartását és a városhoz kötődés erősítését.

V2 Esélyegyenlőség javítása c. átfogó fejlesztési cél megvalósulása esetén a JÖVŐKÉP

-- A hátrányos helyzetű, leszakadó, szegregált lakosság integrációjában kedvező változások mennek végbe.

- Az eredményes iskolai felzárkóztatási program hatására a 8 általános iskolát elvégzők száma jelentősen megnő, emelkedik a továbbtanulók száma is. Az iskolai mentor program hatásosan segíti az előmenetelben lemaradt tanulókat. A hátrányos helyzetű tehetséges tanulókkal való külön foglalkozás és a felsőfokú iskolai előkészítő tanfolyamok eredményeként megnő az érettségizett és felsőfokú végzettségűek aránya.
- A családi krízis mentorálás nagyban segít a krízis helyzetben élő családokon, megoldódnak életvezetési problémák, csökken a családon belüli erőszak, javul a családi forrásokkal gazdálkodás.
- A felnőttképzés, átképzés hatására kevesebb lesz a munkanélküli az alacsonyan kvalifikált rétegekben is. Újabb munkalehetőségek keletkeznek az alacsonyabb képzettségűek számára is. Több roma-vállalkozó működik a városban, mint korábban.
- A külterületi szegregálódás megáll, megoldódik a külterületi gyermekek kötelező óvodáztatása és az iskolába eljutás megkönnyítése. Megindul a Neszűr rendezése, a higiénés körülmények javulnak, a napi cikk ellátás helyben biztosítottá válik. A családsegítő programok segítenek az élet legkülönbözőbb területein a hátrányos helyzetek leküzdésében.
- A fogyatékkel élők helyzete folyamatosan javul. A speciális képzési rendszer, a korai fejlesztő foglakozások, az óvodai és iskolai integrációhoz szükséges speciális eszközök biztosítása megtörténik, foglakoztatási lehetőségeik is javulnak. A fogyatékkal élők nappali ellátórendszere fejlődik, kapacitása igény szerint növekszik. Az akadálymentesítés általánossá válik mind a közterületeken, mind az épületeken belül. A fogyatékkal élők közösségei támogatásban részesülnek, sportolási és szórakozási lehetőségeik kibővülnek.

-- Az idősek száma az összlakosságon belül megnövekedett. Az idősgondozás hatékonysága fokozatosan javul. Az aktív és társadalmilag hasznos öregkor meghosszabbodik, melyben nagy szerepe van, hogy szervezett programok segítik az önkéntes közösségi célú foglakoztatást. (mentoroktatás, helytörténeti, kulturális és hobbi, ismeretterjesztő szervezetekben való részvételt). Növekszik az egészségben megélt évek száma. Javul a gondozásra szoruló idős emberek ellátása (nappali idősellátó és bentlakásos intézmények épülnek, az ellátás színvonala emelkedik).

-- A nők helyzete folyamatosan javul. Az atipikus, családbarát foglalkoztatási módok és a részmunka általánosan elfogadottá válik, a gyermekjóléti intézmények kapacitása bővül, a jó megközelíthetőség biztosított. A nők közéleti szereplése és civil aktivitása megnövekszik. A város közbiztonsága a korábbiakhoz képest is kedvezőbbé válik.

-- Általánosságban a fejlesztési célok megvalósítása révén javul az oktatásban, az egészségügyi és szociális ellátásban, a foglakoztatásban az esélyegyenlőség.

V3 Munkahelyteremtés és a gazdaság versenyképességének megtartása, növelése, a turizmus fejlesztése c. átfogó fejlesztési cél megvalósulása esetén a JÖVŐKÉP

A gazdaság korszerű jellege fennmarad, lépést tud tartani a technikai fejlődéssel, versenyképességét megőrzi, sőt fokozni tudja. Újabb termelési profilok is betelepülnek a városba. A helyi vállalkozások tovább erősödnek, egyre jelentősebb szerepet játszanak. A térségi gazdasági együttműködés mind az iparban, mind a mezőgazdaságban és terményfeldolgozásban erősödik. Számos új munkahely jön létre, a magasan kvalifikáltak iránti igény tovább nő, de javul az alacsonyan képzettek foglalkoztatása is. A jövedelmek emelkednek, a bérezési szint fokozatosan eléri a megyeszékhely színvonalát, ez általános életszínvonal növekedéshez vezet.

-- A gazdasági területkínálat biztosított, az előkészített befektetői területek lehetővé teszik a meglevő vállalatok terjeszkedését vagy újabb vállalkozások letelepedését is.

-- A gazdasági infrastruktúra-fejlődésével olyan inkubátorházak, technológiai fejlődést indukáló inkubáció jön létre, amely az induló vállalkozások talpon maradását, megerősödését, versenyképességének növekedését eredményezi. A klaszterekhez kapcsolódás erősödik. Bővül a gazdasági háttérszolgáltatások köre, a folyamatosan változó szabályozókat követő pénzügyi és jogi tanácsadás általánosan elérhetővé válik a kisvállalkozók számára (is). A racionálisabb munkaerő kihasználás érdekében és a fluktuáló csúcsigények kiszolgálására beindul a munkaerő-kölcsönzés.

-- Beindul a gazdasághoz kötődő business-turizmus, fejlődik a középkategóriás idegenforgalom, erősödik az eseményturizmus és javul a kulturális programkínálat. A fejlesztések keretében az állatkerthez kapcsolódó programkínálat is gazdagodik, a Zagyva DNy-i szakasza mentén ökoturisztikai helyek, tanösvények kerülnek kialakításra.

-- Rehabilitációra kerül a térségen belüli, települések közötti úthálózat. A hivatásforgalom egy része a közút helyett a megépült településközi kerékpárút hálózatot veszi igénybe, amely a nagyobb foglalkoztatókig folyamatos rendszert alkot.

-- A megfelelő összetételű és minőségű munkaerő háttér biztosítva van, a folyamatosan változó munkaerőigénynek megfelelő (tovább/át)képzések állandósulnak. Általánossá válik az élethosszig való tanulás és ennek szükségessége a lakosság körében is tudatosodik. A legalacsonyabban képzettek tudását is sikerül a munkaerő-piaci küszöb szintjére felfejleszteni. Az oktatási, átképzési kínálat bővül, javul az idegennyelvi ismeret és a számítástechnikai-informatikai műveltség. A nők foglalkoztatását lehetővé tevő gyermekjóléti intézmények hálózatának fejlesztése megkönnyíti a munkába állást.

V4 Városi infrastruktúra fejlesztés, arculatépítés, környezetfejlesztés és ökonomikus területgazdálkodás c. átfogó fejlesztési cél megvalósulása esetén a JÖVŐKÉP

A város vonzereje mind lakossági, mind befektetői és idegenforgalmi szempontból növekszik. Tovább javul a városkép, rendezetté válnak a sajátos karakterű jász-beépítésű területek közterei, a nem kellően hasznosított védett épületek hasznosítása és felújítása megtörténik csakúgy, mint a korábban használaton kívül került honvédségi barnamezős területé. Az elkerülő úthálózat teljessé tételével csökken a belváros átmenő forgalma, javul a környezetminőség. A több zöldterület nemcsak esztétikai, hanem használati és környezeti előnyöket is hoz. A városi arculat színvonalának emelkedése az identitástudatot, a városhoz ragaszkodást is erősítő társadalmi előnyökkel jár.

-- A városvédő és hagyományőrző civil szerveződések a lakossági aktivitás növekszik mind az értékvédelem, mind a települési kötődés terén. Általánossá válik a magas színvonalú városi környezet iránti igény, nő a lakosság környezettudatossága. Javul az építészeti értékek megőrzésének és hasznosítottságának foka és színvonala.

-- Az ökonomikus területgazdálkodás érvényre juttatásával megáll a belterület terjeszkedése és újabb természeti területek beépítése. A külterületen nem alakulnak ki újabb lakott helyek.

-- A megújuló energiaforrások felhasználása a városi infrastruktúra fejlesztésében is egyre nagyobb hangsúlyt kap. Napelem-parkok kerülnek telepítésre, elsősorban a jelenleg alig kihasznált vagy rekultivált területeken.

-- Az új gazdasági területek körüli fásítások nemcsak városképi elemként, hanem kedvező környezeti és mikroklíma alakító hatásuk érdekében, őshonos fafajok alkalmazásával megvalósulnak.

-- Az átmenő forgalomtól mentes városszerkezet megvalósul, létrejön az elkerülő utak hiánymentes hálózata. Ezáltal a lakóterületek és a belváros a felesleges közlekedési kényszertől mentesülnek, a környezetterhelés csökken.

-- Intermodális központ alakul ki a vasútállomás térségében, a belvárosból a buszpályaudvar kitelepítésre kerül, csökkentve ezáltal a városközpont környezeti és forgalmi terhelését.

-- A kerékpáros-közlekedés városi hálózata teljessé válik, a környező településekkel való kerékpárút hálózat megépítésével széles körűen biztosított a munkahelyek és intézmények kerékpáros megközelítése. A munkába, ill. iskolába járás általános eszközévé válik a bicikli. Ennek eredményeként javul a népesség egészségi állapota és sportossága, csökken a személygépkocsi forgalom és a környezetszennyezés.

-- A „Zöld Város” imázs megerősödik a zöldfelületek jelentős mértékű növelésével, a közparkok, utca menti és térfásítások megvalósításával. A belterületi zöldfelületek a Zagyva menti ökológiai folyosóval összefüggő zöldhálót alkotnak. A belterületi határok és a mezőgazdasági dűlők menti fásítások megvalósulnak, így a mezőgazdasági porszennyezés mérséklődik. A gazdasági területeken belül növekszik a zöldfelületi arány és többszintes intenzív növényállomány telepítésével a lombtömeg. A nagyméretű üzemcsarnokok, a lapostetős közintézmények és lakóépületek zöldtetősítésével a mikroklíma és az épületek használati értéke is javul. A lakosság aktívan részt vesz a Zöld Város programban: a lakóépületek, erkélyek növényzetesítése, a tűzfalak, kerítések befuttatása általánossá válik.

-- A gyalogos utcák és terek összefüggő gyalogos rendszert alkotnak, zöldfelületekkel, utcabútorokkal, szobrokkal, vízfelületekkel tagoltak. A gyalogos terekhez kapcsolódó földszinti funkciók publikussá

válnak, üzletek, éttermek alakulnak ki. A gyalogos terek és utcák a közösségi élet, a társadalmi érintkezés színtereivé válnak.

-- A város történelmi múltját és sajátos arculatát képviselő építészeti értékek folyamatos karbantartása, jó állapota általánossá válik. Lezajlik a jász-beépítésű, sajátos karakterű területek komplex rehabilitációja.

V5 Közösségi intézményellátás és lakásellátás fejlesztése c. átfogó fejlesztési cél megvalósulása esetén a JÖVŐKÉP

-- Az egészségvédő és prevenciós programok zajlanak, az egészségtudatosság erősödik, a lakosság jó egészségi és munkaképes állapotának fenntartása sikeressé válik. Ezáltal az átlagos életkor az országos szintre emelkedik, javulnak a külterületi lakosok élethossz kilátásai is. Jászberény behozza egészségügyi lemaradását.

-- Idősgondozók és nappali foglalkoztatók bővítése megtörténik. A kapacitások bővítése folyamatosan követi az időskorúak számának emelkedésével állandóan fokozódó igényeket.

-- Az egyházak és civil szervezetek, valamint önkéntesek szerepe folyamatosan bővül a szociális ellátásban, erősödik közreműködésük az idős-ellátásában, életkrízis-válság kezelésben, a hátrányos helyzetű gyerekekkel és kamaszokkal való foglakozásban, egészségfejlesztő programokban, drog-prevencióban és roma lakosság támogatásában.

-- A településrészek közötti területileg arányosabb alapfokú intézményi ellátás megvalósul - különös tekintettel a gyermekintézményekkel (óvodával, bölcsődével, iskolával) való azonos minőségű ellátottság elérésére. Javul az intézmények kerékpáros, ill. közösségi közlekedéssel megközelíthetősége is.

-- Egyre több a rekreációs és pihenőterület a városban, ezek felszereltsége változatos és korszerű, esetenként tematikus parkok alakulnak ki. Ez hozzájárul a népesség tartalmasabb szabadidő eltöltéséhez és a mozgási, sportolási feltételek javulásával a lakosság egészségi állapotának javulásához is.

-- Szociális és önkormányzati bérlakások építésével/vásárlásával az alacsonyabb jövedelműek lakásellátása javul, a szegregáldó területek felzárkóztatása megindul. Elindul a Neszűr rendezése, javul közlekedése és részleges közműellátása. Az önkormányzati bérlakások építése a fiatalok első lakáshoz jutását és a betelepedők lakhatási lehetőségeit könnyíti meg.

-- A lakó és közösségi épületeknél a megújuló energiaforrások felhasználásnak növelésére a központi támogatások mellett helyi támogatási rendszer kerül kidolgozásra, melynek segítségével egyre több épület energetikai racionalizálása történik meg, csökkentve ezzel a városban a széndioxid kibocsátást.

V6 A természeti értékek védelme, felkészülés a klímaváltozásra és a megújuló energiaforrások felhasználásának növelése c. átfogó fejlesztési cél megvalósulása esetén a JÖVŐKÉP

A város természeti értékeit sikerül megőrizni. Az erdőtelepítések őshonos fafajokkal folynak. Javul a Zagyva vízminősége, sikerül a vízfolyás mellett vegyszermentes mezőgazdaságot, bio-termelést vagy gyepsávot kialakítani.

A város éghajlata kisebb mértékben változik, mint beavatkozások nélkül változott volna: sikerül a túlmelegedést fékező intenzív növényállományt megteremteni, a zöldfelületeket nagyobb biológiai értékkel és klímatizáló hatással rendelkező összefüggő rendszerré alakítani, a település körüli erdősítések megtörténnek. A belvárosi hősziget kialakulását a közterületi árnyékoló rendszerek, a megnövelt vízfelületek, a több növényzet és a párakapuk ellensúlyozzák. Az átszellőzés biztosított, a szélcsatornák beépítését az építési szabályozással sikerül elkerülni. Nem növekszik a beépített és burkolt felületek aránya. Az épületek energiaracionalizálásának köszönhetően folyamatosan csökken az energia igény, melyet egyre nagyobb mértékben megújuló forrásokból és nem fosszilis energiából fedeznek. Így a széndioxid kibocsátás is jelentős mértékben visszaesik. A csapadékvíz gyűjtése és tárolása megtörténik, sőt a „szürke” használati vizek egy részének öntözővízként újrahasznosítása is elindul.

-- A beépítésre szánt területek fékezése sikeres, nem növekszik a külterületi lakott helyek mérete, csökken a külterületi lakosság száma. Egyre több Jászberényben a zöldterület, a biológiai aktivitásérték emelkedik, a városban az átszellőztetési csatornák biztosítottak. Megvalósul a belterület és külterületi beépített területek határán a 200 m–es beépítés mentes sávban az erdőtelepítés.

-- A városi zöldterületek minőségi fejlesztése lezajlik, a zöldfelületek összefüggő hálózatot alkotnak, a parkok, gyalogos felületek, közterületek kedvező helyi mikroklímájának kialakítása megtörténik. A klímajavítás érdekében a Zagyva menti zöldfelületekkel összekapcsolt közpark-rendszer megvalósul, a növényállomány intenzívebbé (háromszintessé) válik, nő a lombtömeg. A közterületi árnyékoló

rendszer létrejön, a pergolák, lugasok, befuttatott árnyékolók alkalmazása általánossá válik. A lapostetős épületek zöldtetős kialakítása elkezdődik.

-- A gépjármű-közlekedési szükséglet mérséklése, a felesleges közlekedési kényszerek kiküszöbölése a kedvező közlekedési szerkezet (elkerülő utak folyamatos rendszere) megteremtésével megtörténik. A kerékpáros közlekedés általánossá válik a hivatás és iskolai forgalomban is, ehhez kiépül a teljes városi kerékpárút hálózat.

-- A víztakarékosság általánossá válik, a környezetbarát, az előállításhoz kevesebb energiát felhasználó építőanyagok alkalmazása egyre nagyobb mértéket ölt. Az esővizek gyűjtése és öntözésre felhasználása terjed, a használati vizek egy részének újra hasznosítása elindul.

-- A helyi igények helyi erőforrások által történő kielégítése folyamatosan fokozódik. A helyi termelői piacok létesítésével, a közlekedési forgalom mérséklésével, a napenergia, geotermikus energia ill. biomassza helyi használatával és az épületek energiaracionalizálásával a fosszilis forrásból származó energiaigény – és ezzel a széndioxid kibocsátás - állandóan csökken.

-- Megvalósult a közösségi intézmények és – támogatással, ösztönzéssel - mind több lakó és üzemi épület hőszigetelése, energiafelhasználásukban a megújuló energiák egyre nagyobb mértékben érvényesülnek.

-- A lakosság környezettudatossága fejlődik, az ezzel kapcsolatos ismeretterjesztő előadások, bemutatók szervezése folyamatos, a lakosság érzi a környezettudatos magatartás jótékony hatásait. A környezet tudatosságot növelő civil szervezetek támogatással működnek. A lakosság aktívan részt vesz az épületek felmelegedésének mérséklésében, egyre több épület és tűzfal kerül növénnyel befuttatásra, az erkélyek, loggiák intenzív növényzetesítése eredményes. A zöld - növényből kialakított, sövény, befuttatott – kerítések aránya növekszik, ami a városképet és (porfogó hatása következtében) a környezetminőséget is javítja.

-- A napenergia lakossági felhasználása egyre nagyobb méreteket ölt, szaporodnak a háztetőkön a napkollektorok, a használati melegvíz előállításában és a fűtési rásegítés támogatásában szerepük egyre jelentősebb, így a széndioxid kibocsátás folyamatosan csökken. A napkollektorok széles körű alkalmazása nagyrészt kiváltja a korábban általánosan használt földgázt. A fatüzelés és a fa alapanyagot felhasználó pellet tüzelés is terjed.

2.2.2 A vertikális (tematikus) fejlesztési célok meghatározása és értelmezése az egyes városrészekre

V1 vertikális cél: Népességvonzó képesség fokozása, a városi kötődés erősítése

a) Az átfogó fejlesztési cél meghatározása

Jászberény népességcsökkenése folyamatossá vált, bár a csökkenés üteme az utóbbi tíz évben erősen mérséklődött. A város természetes szaporulata negatív, ezt a vándorlási pozitívum sem tudja ellensúlyozni. Kedvező viszont, hogy míg megye szerte a vándorlási veszteség és a természetes fogyás együtt alkotják a népességfogyás elsődleges okát, Jászberény betelepülőkkel büszkélkedhet, azaz a város vonzereje lényegesen nagyobb, mint tágabb környezetéé. Ezért a város népességvonzó erejének megőrzése mellett a természetes csökkenést szükséges fékezni, optimális esetben a tendenciát megfordítani.

A jelenlegi állapotfelmérés és elemzések alapján az alábbi veszélyek jelentkezhetnek, melyek elhárítása szükséges:

-- ha a népesség további csökkenése nem akadályozható meg, vagy jelentősen nem mérsékelhető, a gazdaság fejlődése lelassulhat, munkaerőhiány alakulhat ki,

-- ha a munkaképes lakosság a romló korstruktúrával – a jelenleg legnagyobb létszámú 50-60 éves korosztály nyugdíjazásával - tovább csökken, annak hatása a gazdaságra és a település társadalmára és munkaerő ellátottságára is negatívan hathat,

-- ha – az elsősorban a külterületen koncentrálódó - hátrányos helyzetű, leszakadó társadalmi rétegek életkörülményein nem sikerül javítani és felzárkóztatásuk nem lesz eredményes, az átlagtól elmaradt helyzetű népesség egyre súlyosabb gazdasági, társadalmi és környezeti problémákhoz vezethet,

-- az egy dolgozóra jutó adóköteles jövedelem térségi összehasonlításban ma még kedvezőtlen, a szolnokinál jobb gazdasági mutatók ellenére a jászberényi jövedelemszint elmarad a megyeközpontétól. Ha ez fennmarad, ronthatja a népességvonzó képességet. Ezért fontos, hogy a keresetek emelkedjenek és a jövedelmi viszonyok szolnoki összehasonlításban is versenyképesek, a gazdasági teljesítménnyel arányosak legyenek.

A jelenlegi állapotfelmérés és elemzések alapján kimutatható, hogy az alábbi – a meglevő erősségre alapozható - lehetőség kínálkozik, mely kihasználása szükséges:

-- a jászberényi lakosság iskolázottsági szintje az országos átlag feletti, ha ez a tendencia megmarad, sőt tovább javul, akkor a helyi gazdaság egyre több magas képzettséget igénylő gazdasági tevékenységet tud befogadni, a város egyre jobban megyén túlmutató gazdasági központtá válhat és a városi kötődés is erősödhet.

A fenti veszélyek elhárítása és a lehetőség kiaknázása alapján került felvázolásra a jövőkép. Ezek együttesen határozták meg a V1 vertikális fejlesztési célt: A népességvonzó képesség fenntartását, a népesség fogadó lehetőségek bővítését és a természetes fogyás fékezését.

b) A részcélok meghatározása

A népességvonzó képesség fenntartása, a népesség fogadó lehetőségek bővítése, a természetes fogyás fékezése és a szaporulat növelése elsősorban:

- a foglalkoztatási lehetőségek bővítésével, a biztos megélhetés megteremtésével,
- a környezetminőség további javításával, az életkörülmények jobbításával, vonzó városi környezet kialakításával, az „élhető” város megteremtésével,
- a társadalmi szolidaritás és városi összetartás erősítésével, a leszakadó rétegek integrálásával, a jász identitástudat fenntartásával,
- a városi szolgáltatások, oktatási, kulturális és rekreációs lehetőségek körének bővítésével,
- a lakhatási lehetőségek javításával, a betelepedés segítésével, a lakáshoz jutás könnyítésével,
- a gyermekvállalás önkormányzati/városi támogatásával,
- a civil aktivitás ösztönzésével, civil szervezetek erősítésével és a közügyekbe való intenzívebb bevonásával,
- a lakosság széles körű folyamatos továbbképzésével, tudásuk piacképességének emelésével,
- a korszerű információáramlás biztosításával, a „világhoz” kapcsolódási lehetőségek bővítésével,
- a loklálpatriotizmus és az identitástudat erősítésével,
- a helyi karaktert őrző építészeti értékek fokozott védelmével.

lehetséges.

Hívó szavak: munkalehetőségek széles fajtaválasztékának elősegítése és további növelése, új foglalkoztatási módok (pl. részmunkaidő, otthoni munkavégzés, távmunka) általánosabbá tétele, egészséges és élhető városi környezet biztosítása, „Családbarát Jászberény” program beindítása, szabadidős és kulturális programkínálatok gazdagítása, közbiztonság és társadalmi szolidaritás erősítése, a lakáshoz jutás támogatása, a tanulási lehetőségek bővítése, a felnőttoktatás szélesebb körű elterjesztése a munkaerő piacképességének fokozása érdekében, a civil szervezetek ösztönzése és nagyobb mértékű bevonása a városi/társadalmi problémák megoldásába.

-- 1/1. részcél: A foglalkoztatási lehetőségek bővítése, a biztos megélhetés megteremtése. Ehhez szükséges:

- munkahelyek számának és minőségi választékának további növelése, a különböző képességű és tudásszintű, valamint a férfi és női munkaerő számára egyaránt alkalmas munkahelyek létrehozása, különös tekintettel a nehezen tovább képezhető, alacsonyan kvalifikált munkaerő számára alkalmas foglalkoztatási lehetőségek bővítésére,
- a társadalmi – főleg a gyerekvállalást elősegítő családi - igényekhez illeszkedő foglalkoztatási formák (részmunkaidő, rugalmas munkaidő, otthondolgozás, távmunka) szélesebb körű elterjesztése,
- a foglalkoztatási lehetőségek javításához, a változó munkaerő igényekhez igazodó képzések, tovább/átképzések folyamatos fenntartása, a középfokú képzések és szakképzés erősítése, a felnőttoktatás bővítése és az élethosszig való tanulás általánosan elfogadottá tétele, a kurzusok tartalmának a foglalkoztatókkal, munkaadókkal egyeztetése, az önkormányzati és foglalkoztatói képzések összehangolása, a felnőttoktatás egy részének ill. pályakezdők betanításának, speciális munkaismereteik megszerzésének cégeknél való lebonyolítása,
- a kezdő vállalkozók módszertani, képzési és fizikai támogatása: a vállalkozói ismeretek tanítása, az induló vállalkozások figyelemmel kísérése, pénzügyi és jogi tanácsadási háttér rendelkezésre bocsátása, kedvező/támogatott bérleti viszonyok között telephely vagy épület, esetleg inkubátorház biztosítása.

-- 1/2. részcél: A környezetminőség javítása, vonzó, jól működő és „élhető” és biztonságos városi környezet fejlesztése. Ehhez az alábbiak szükségesek:

- a belvárosi környezetterhelés csökkentése, fásítások, erdősítések végrehajtása,

- a klímaváltozás hatásainak csökkentése, városi mikroklíma-javítási programok elindítása, a belvárosi hősziget kialakulásának megelőzése - árnyékoló szerkezetekkel, növényzettel -, a zöldfelületek és zöldtömeg növelése, funkcionális és esztétikai fejlesztése valamint összefüggő rendszerré alakítása, a vízfelületek és vizes élőhelyek nagyságának növelése, a Zagyvapart aktívabb bevonása a városi életbe, medencék, szökőkutak, párakapuk elhelyezése,
- a közösségi és kerékpáros közlekedés rendszerbe szervezésével, elkerülő utak építésével a közúti forgalom mérséklése, a környezeti terhelések csökkentése, a közlekedésbiztonság fokozása,
- a városkép javítása, közterek rendezettségének fokozása, különös figyelemmel a Jász-karakterű területekre,
- a biztonságos környezet fokozására a bűnmegelőzést megelőző, feltáró térfigyelő eszközök telepítése és a közlekedési csomópontok biztonságos kialakítása.

-- 1/3. részcél: A társadalmi összetartozás és szolidaritás erősítése. Ennek összetevői:

- a közbiztonság fokozása,
- a társadalmi szolidaritás és az összetartozás erősítése, a társadalmi különbségek és ellentétek mérséklése, a leszakadás megállítása és a felzárkóztatás eredményesebbé tétele,
- az esélyegyenlőség biztosítása valamennyi érintett népesség réteg (idős lakosság, kisebbségek, fogyatékkal élők, nemek) esetében, a társadalmi problémák eredményesebb kezelése,
- a civil részvétel és az értelmes/hasznos önkéntes munkavégzés lehetőségeinek nagy mértékű bővítése,

-- 1/4. részcél: A városi szolgáltatások körének szélesítése, a választék gazdagítása, a minőség emelése a humán intézményhálózat fejlesztésével:

- a szociális hálózat minőségi javítása, választék-kínálatának és kapacitásának bővítése - különös tekintettel az idős-ellátással kapcsolatos - fokozatosan növekvő igényekre, a szolgáltatásokhoz hozzáférés mindenki számára elérhetővé tétele, a prevenció erősítése minden téren,
- a gyermekjóléti intézmények és az oktatási rendszer működtetési javítása és szükség szerinti kapacitásbővítése (pl. óvodák, bölcsődék),
- a kulturális élet élénkítése, kulturális intézmények fejlesztése, szabadidős programkínálat javítása, a sportolási lehetőségek és sportprogramok kínálatának szélesítése, a rekreációs lehetőségek bővítése.

-- 1/5. részcél: A lakhatási lehetőségek javítása, a betelepedés segítése, a lakáshoz jutás könnyítése:

- a fiatalok városban maradásának támogatása az első lakáshoz jutás önkormányzati segítése (kedvezményes területbiztosítással, az önrészhez való hozzájárulással)
- a kifelé irányuló népességvonzás fokozása betelepedési támogatásokkal,
- szociális, tanulmányi és tehetséggondozó ösztöndíjrendszerekkel a továbbtanulók városba visszacsalogatása.

-- 1/6. részcél: A gyermekvállalás városi/önkormányzati támogatása

- városi „baba-kötvény” bevezetése,
- városi nagycsaládos kedvezmények körének bővítése (pl. a városi kulturális és sport-programokhoz kedvezményes belépési díjak, ingyenes könyvtári tagság, stb.)
- „Családbarát Jászberény” program elindítása, városi gyermek- és ifjúsági, valamint családi programcsomag(ok) összeállítása,

--1/7. részcél: A civil aktivitás ösztönzése, civil szervezetek erősítése és a közügyekbe való intenzívebb bevonása, a nemzetközi kapcsolatok erősítése

- az aktív és társadalmilag is hasznos időskor program keretében a lakossági aktivitási potenciál kihasználása, a társadalmi közösségépítés fokozása,
- a civilek aktívabb bevonása a városi kezdeményezésekbe, feladatokba és problémamegoldásba,
- a testvérvárosi kapcsolatok, a társadalmi összetartozás, az együttműködési készségek, a civil szervezetek erősítése, az önszerveződés előmozdítása.

-- 1/8. részcél: A lakosság széles körű folyamatos továbbképzése, tudásuk piacképességének emelése

- az élethosszig való tanulás általánossá tétele, ehhez a városi – fizikai, szervezési és szellemi – keretek megteremtése, a felnőtt oktatás/továbbképzés lehetőségeinek bővítése, a bevont lakosság állandó növelése,
- a népesség számítástechnikai, informatikai ismereteinek folyamatos továbbfejlesztése, az új technikai – szoftver – alkalmazói fejlesztésekkel való felhasználói lépés-tartás biztosítása,
- a lakónépesség nyelvtudási szintjének emelése a munkaerő versenyképességének megőrzése céljából.

-- 1/9. részcél: A korszerű információáramlás biztosításával, a „világhoz” kapcsolódási lehetőségek bővítésével

- a nagysebességű internet teljes területen való biztosítása, hogy a lakosság jól informáltsága, naprakészsége, versenyképessége a jelenlegihez képest (is) javuljon,
- a diákság számára a tanuláshoz, nyelvtudáshoz szükséges informatikai kapcsolatok maradéktalanul, világszínvonalon rendelkezésre álljanak

-- 1/10. részcél: A lokálpatriotizmus és identitástudat erősítése a hagyományok és a kulturális értékek megőrzésével

- a jász összetartozás érzésének erősítése a kulturális és történeti hagyományok megőrzésével, tudatosításával, fokozásával,
- a város sajátos, egyedi karakterének tovább erősítésével a lokálpatriotizmus fenntartása, növelése,
- a lakossági bevonás, civil aktivitás, önkéntes munkavégzés lehetőségeinek bővítésével, az aktív városalakító erők mozgósításával a városi kötődés erősítése, az öntudat és társadalmi hasznosság érzésének megerősítése,

-- 1/11. részcél: A helyi karaktert erősítő építészeti értékek fokozott védelmével

- a város épített értékeinek védelme nemcsak a városkép érdekében fontos, hanem a sajátos karakter és a lakossági kötődés erősítéséért is,
- a sajátos karakterű, jellegzetes épületek minél nagyobb arányban közösségi használata az értékek tudatosítása érdekében.

-- 1/12. részcél: A városmarketing tevékenységek fejlesztése. A városarculatát erősítő, az üzleti tevékenységet vonzó, a gazdasági szereplők városba való letelepedését segítő, az idegenforgalmi kínálatot vonzóvá tevő komplex tevékenységre van szükség.

c) A fejlesztési cél és részcélok értelmezése településrészenként

V1 A népességvonzó képesség fenntartása, a természetes fogyás fékezése	1.Belváros	2.Kertváros	3.Érpart	4.Káposztáskert	5.Pelyhespart	6.Szentkúti városrész	7.Szent László városrész	8.Hűtőgépgyári városrész	9.Portelek	10.Külterület
1. a foglalkoztatási lehetőségek bővítése	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
2. a környezetminőség javítása	X	X	X	X	X	X	X		X	X
3. a társadalmi összetartozás erősítése	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
4. a városi szolgáltatások körének szélesítése	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
5. a lakhatási lehetőségek javítása	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
6. a gyermekvállalás városi támogatása	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
7. a civil aktivitás ösztönzése	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
8. a lakosság továbbképzése	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
9. korszerű információáramlás biztosítása	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
10. a városi kötődés erősítése	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
11. építészeti értékek védelme	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
12. a városmarketing fejlesztése	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Összes érintettség	10	10	10	10	10	10	10	9	10	10

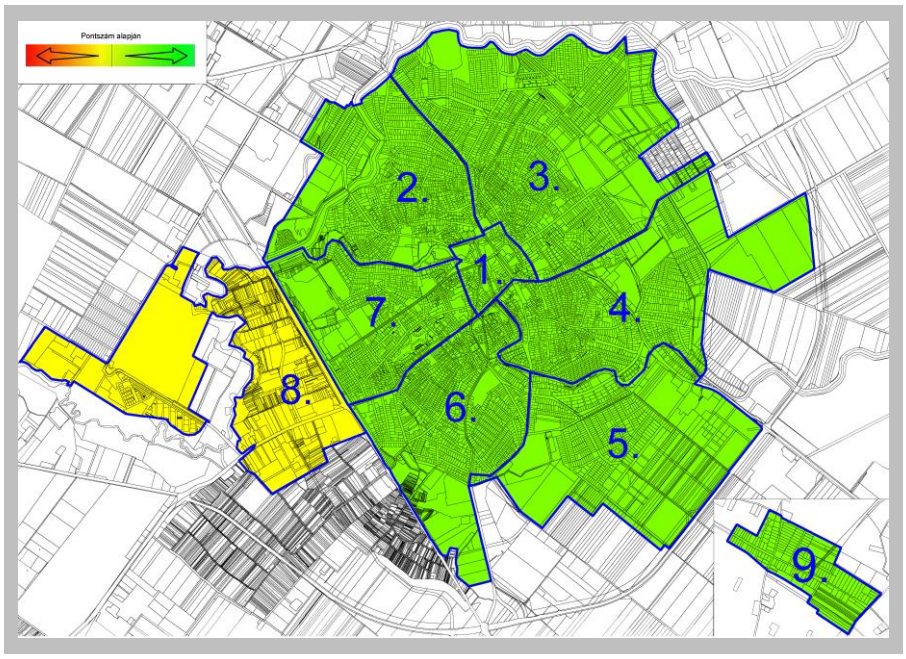

Az ábra a fejlesztési részcélok városrészenkénti halmozódását érzékelteti. A V1 vertikális cél esetén minden városrész érintett.

Megjegyezzük, hogy a részcélok természetesen nem azonos súlyúak

V2 vertikális cél: Az esélyegyenlőség javítása

a) Az átfogó fejlesztési cél meghatározása

A jelenlegi állapotfelmérés és elemzések alapján kimutatható, hogy az alábbi veszélyek jelentkezhetnek, melyek elhárítása szükséges:

-- az idős népesség arányának gyors növekedésével nem tud lépést tartani a gondozó hálózat bővítése, ill. ez jelentős többletterhet jelent a város számára,

-- ha nem sikerül felszámolni a leszakadó társadalmi csoportok fizikai és társadalmi szegregációját, a probléma egyre súlyosabbá válhat, mely folyamatok egyre nehezebben lesznek visszafordíthatók,

-- fennmarad a nők és nagycsaládosok hátrányosabb foglalkoztatási és társadalmi helyzete, alacsony közéleti részvétele,

-- ha a fogyatékkal élőkkel kapcsolatos hiányosságokat nem sikerül felszámolni és a társadalmi szolidaritás alacsony marad, annak más területeken is negatív hatásai lesznek és ezen negatív hatások az emberek közötti kapcsolatokban, a társadalmi feszültségek fokozódásában is jelentkezhetnek, valamint továbbra is alacsony arányú lesz a fogyatékkal élők foglalkoztatása,

-- ha a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma növekedni fog, vagy a velük való speciális gondozás, törődés eredménytelen lesz, a szegregációs hatások felerősödhetnek, a társadalmi és gazdasági feszültségek növekedhetnek, a munkaerőpiacon további problémák jelentkezhetnek.

A jelenlegi állapotfelmérés és elemzések alapján kimutatható, hogy az alábbi – az erősségekből levezethető - lehetőségek kínálkoznak, melyek kihasználása szükséges:

-- Az időskor értelmes és hasznos eltöltése lehetőséget ad a nyugdíjasok aktívabb bekapcsolására az önkéntes munkákba és a városi közös ügyekben való részvételre,

-- A hátrányos helyzetű, leszakadó népességi rétegek esélyegyenlőségének javítása érdekében életkörülményeiket javító program szükséges. Ennek megvalósítása által biztosítható lehetőség arra, hogy életkörülményeiket, munkaellátottságukat, jövedelemviszonyaikat, lakáskörülményeiket, iskolázottságuk szintjét jelentősen javítani lehessen, és ezzel a társadalmi feszültségek enyhíthetők legyenek. Ennek hatására közösségi aktivitásuk is növekedhet, aktív részesévé válhatnak a város továbbfejlődését segítő törekvéseknek.

-- A nemek esélyegyenlőségének javításával és a „Családbarát Jászberény” program megvalósításával lehetőség nyílik arra, hogy a nők helyzete javuljon. Ezzel a családok stabilitása is növekedni fog, a szülési kedv és a vitalitási index is javulhat.

-- A fogyatékosokkal kapcsolatos lehetőség, hogy sikerül a társadalom szolidaritási szintjét fejleszteni. Ennek következményeként eredményesebbé válhat a társadalmi beilleszkedés, hatékonyabb lehet a fogyatékosok fejlesztése, gondozása, foglalkozatási arányuk emelkedhet, életkörülményeik javulhatnak. Ennek eredményeként jelentős részük alkalmassá válhat az öngondoskodásra, így a város társadalmának mainál aktívabb tagjai lehetnek.

-- A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók lehetőségei azáltal növekedhetnek, hogy hátrányaikat, lemaradásukat tudatos segítő munkával enyhíteni vagy megszűntetni lehet. Ha ez a támogatás

eredményes, ezek a tanulók felnőtt korukra a város fejlődésén, felvirágoztatásán munkálkodó közösség hasznos tagjai lesznek.

-- A megváltozott munkaképességűek számára sikerül több munkahelyet és rugalmasabb munkavégzést biztosítani, így foglalkoztatási arányuk növekszik.

A fenti veszélyek elhárítása és a lehetőségek kiaknázása alapján került felvázolásra a jövőkép. Ezek együttesen határozták meg a V2 vertikális fejlesztési célt: Az esélyegyenlőség javítását.

b) A részcélok meghatározása

Az esélyegyenlőség javításának, a társadalmi kohézió erősítésének hosszú távú tennivalói több népességcsoportra terjednek ki. Az alábbi területeken szükséges az esélyegyenlőséget, a társadalmi integrációt javítani:

- az idős lakosság esélyegyenlősége és gondozása,
- a szegregált, hátrányos helyzetű, leszakadó népesség esélyeinek növelése,
- a fogyatékkal élők esélyegyenlősége (valamennyi fogyatékossági típusra kiterjedően),
- a nemek esélyegyenlősége,
- az oktatási esélyegyenlőség,
- az egészségügyi és szociális ellátáshoz való hozzáférés azonos esélyei,
- a lakhatási esélyegyenlőség,
- a foglalkoztatási esélyegyenlőség,
- Neszűr rendezése, az alapvető szolgáltatások részleges biztosítása.

Ez a felsorolás egyben az esélyegyenlőség megteremtésének programjában a részcélokat is meghatározza. Az önkormányzat mellett a civil- és nonprofit szervezetek, valamint az egyházak szerepe is jelentős, elsősorban az idősek, a leszakadó társadalmi rétegek és a fogyatékosok társadalomba integrálásában, valamint a többségi társadalom ezzel kapcsolatos szemléletformálásában. Az egyéni iskolai vagy fejlesztő mentorprogramokban, család-mentorálásban, de az ápoló-gondozó munkában és a kulturális-szabadidős programokban is nagy szerepet vállalhatnak a civil szervezetek vagy egyházak által megszervezett önkéntes segítők.

-- 2/1. részcél: Az idősek integrálása, ill. az idősgondozás növekvő igényének kielégítése (részben kistérségi hatáskörrel)

Az idősekkel kapcsolatosan kétirányú gondolkodásra van szükség:

- az aktív öregkor lehetőségeinek megteremtése, a nyugdíjasok társadalomban tartása, elszigetelődésük megelőzése, társadalmi hasznosságuk megőrzése, sőt erősítése, önkéntes munkába való bevonásuk, ezzel önbecsülésük és öntudatuk fokozása,
- a gondozásra szoruló idősek ápolásának, szociális ellátásának biztosítása.

Mindkét irányú ellátás fejlesztésébe és működtetésébe bevonandók az egyházi és civil szervezetek, tág tere nyílik az önkéntes segítők munkájának is.

Hívó szavak: hasznosság, aktív életlehetőségek, egészség, szórakozás, biztonságérzet, (ön)gondoskodás

- Aktív öregkor program
  - Önkéntes munkába való bevonás, ehhez szervezetek létrehozása (pl. oktatási mentor program, „otthon segítünk” mozgalom, kórházi „társalkodó”, „pót-nagyszülő”, jótékonysági üzlethálózat kialakítása, idősgondozásban való részvétel, kulturális szervezetekben és turisztikában végezhető önkéntes munkák, stb.)
  - 60+ programok indítása komplex tartalommal,
  - Helytörténeti, helyi kulturális szervezetekbe való bevonás (gyűjtés/adakozás, történeti feldolgozás, előadások, foglalkozások tartása, teremőr, ismeretterjesztő tevékenység)
  - Egészségmegőrző, életmód programok szervezése (meghatározott időben ingyenes uszodahasználat, kímélő torna tanfolyamok, nordic walking, nyugdíjas túrák), és nyugdíjas kulturális körök (nagyi népdalkör, nyugdíjas tánckör, amatőr zenészek klubja, nyugdíjas filmklub, irodalmi kör, csipkeverő-kör, kötőklub, tortadíszítők köre, stb.) (ön)szervezése, rendszeresen ismétlődő kulturális programok megrendezése,
- Napközbeni idősellátás
  - Házi segítségnyújtás a város valamennyi területén
  - A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás bővítése az éppen segítségre szorulók eseti gondozásával,

    - Idősek klubjainak több városrészben levő hálózata programot is ad és a napi ellátásról (étkeztetés) is gondoskodik, a társadalmi elszigetelődés elkerülése érdekében önkéntesek és (kedvezményekkel) fiatalok bevonása a foglalkoztatásba/szórakoztatásba,
  - Bentlakásos, intézeti/nyugdíjasházi idősgondozás
    - az idősek ellátását biztosító ápolást, gondozást nyújtó intézményhálózat mennyiségi és minőségi fejlesztése, szükség szerint szakosított intézmények létrehozása (pl. demens otthon),
    - „idősek szállodája" a családban gondozott idősek átmeneti ellátása (a család távolléte alatti időszakra),
    - öngondoskodó idősellátás keretében nyugdíjas házak, idősek lakóparkja fenntartása nonprofit vállalkozási formában, önálló lakrészekkel, de szervezett programokkal, napközbeni egészségügyi felügyelettel, házi szolgáltatásokkal és étkeztetéssel,

-- 2/2. részcél: A hátrányos helyzetű, leszakadó népességi rétegek integrációja

Hívó szavak: képzés, foglalkoztatás, esélyjavítás, értékmegőrzés

- iskolai felzárkóztatás és tehetséggondozás (iskolai mentor program)
  - el kell indítani – a nagyrészt önkéntes munkán alapuló, civil szerveződésben (is) megvalósítható – iskolai mentor-programot, melynek keretében (friss, értelmiségi) nyugdíjasok egyénileg foglalkoznak olyan gyerekekkel, akik az iskolai oktatásból „kilógnak." Az egyéni foglalkozás egyaránt irányulhat tehetséggondozásra vagy a lemaradók felzárkóztatására,
  - a jelentősebb számú (halmozottan) hátrányos helyzetű tanulót oktató iskolákban el kell érni, hogy speciális szakképzettséggel rendelkező (fejlesztő) pedagógust, szociális munkást, és/vagy szabadidő szervezőt alkalmazzanak,
  - a hátrányos helyzetű, tehetséges tanulók számára szervezett formában tehetséggondozó programot kell folytatni,
  - a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének megteremtése, a tehetséggondozás, drog-prevenció és mentálhigiénés gondoskodás érdekében támogató középiskolai/szakiskolai ösztöndíj rendszert kell fenntartani,
  - a hátrányos helyzetű tanulók felsőfokú képzésbe történő bejutásának és részvételének segítése céljából szükséges érettségire felkészítő képzések szervezése az e téren tapasztalattal rendelkező oktatási intézmények bevonásával és személyre szabott mentor rendszer kialakításával,
- családi kríziskezelő, egyedi család-mentorálás
  - rendszeres tanácsadó- és jogsegély-szolgáltatás beindítása és működtetése a kisebbségi jogvédő egyesület(ek), ill. kisebbségi önkormányzatok szakmai potenciájával összehangolva,
  - család-mentor szolgálat beindítása (ugyancsak nagyrészt önkéntes munka keretében) az egyedi problémák kezelésének elősegítésére, az „otthon segítünk" mozgalom elindítása,
  - gyermekek átmeneti otthonának kialakítása olyan családban élő gyermekek számára, akik átmenetileg ellátás és felügyelet nélkül maradtak, valamint akik a család életvezetési nehézségei miatt veszélyeztetettek,
- felnőttképzés
  - rendszeresen ismétlődő, a munkaerőpiaci igények szerinti felnőttoktatási tanfolyamok indítása, a nagyon alacsonyan iskolázottak számára felzárkóztató képzéseket szervezése és ezeken minél nagyobb arányú részvételük biztosítása,
  - alapfokú számítástechnikai kurzusok széleskörű szervezése,
  - vállalkozói készségek/ismeretek fejlesztésére irányuló tanfolyamok rendszeressé tétele,
- foglalkoztatási antiszegregációs program
  - az alacsony iskolázottságú felnőtt lakosság foglalkoztatása érdekében az őket alkalmazni képes vállalkozások munkahely teremtésének támogatása,
  - a foglalkoztatási szint emeléséhez szükséges feltételrendszer kidolgozása az alábbi prioritásokkal:
    - roma szervezetek felelősségvállalása a roma lakosság mozgósításában, a képzési programban való bennmaradás biztosításában, a civil szervezetek megerősítése, mentori (segítő) hálózat kialakítása,
    - a helyi fejlesztéseknél az élőmunka-intenzív szektorok bővítése,

  - a vállalkozóvá válás segítése a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Munkaügyi Központ eszközrendszerének felhasználásával, a vállalkozni szándékozóknak tájékoztatók, szaktanácsadás biztosítása, a kezdő vállalkozások figyelemmel kísérése, folyamatos tanácsadás biztosítása,
  - a munkaerőpiaci integrációt támogató pályázati lehetőségek összegyűjtése, közismertté, hozzáférhetővé tétele, pályázati segítségnyújtás biztosítása
- a lakáskörülmények javítása
  - a külterületi szegregátum (Neszűr) helyzetének javítása, az infrastrukturális feltételek (közösségi közlekedési kapcsolat(ok), közkifolyós ivóvíz) biztosítása,
  - a szociális lakásépítés, ill. lakásvásárlás finanszírozásához kapcsolódó pályázati lehetőségek feltárása, a finanszírozási feltételrendszer kidolgozása
- a közszolgáltatásokhoz való azonos hozzáférési lehetőségek biztosítása
  - a városban élő hátrányos helyzetű, leszakadó lakosság egészségi állapotának felmérésével egészségügyi állapot-térkép elkészítése, az eltérő demográfiai, életminőségi, egészségi adatok alapján a hátrányos helyzetűek egészségjavító programjának elindítása.
  - a külterületi szegregátumokból (Neszűr) a gyermekintézményekbe való eljutás (pl. iskolabusz) biztosítása,
  - az alapvető kereskedelmi ellátáshoz való hozzáférhetőség megteremtése (Neszűr),
- kulturális hagyományok ápolása, megőrzése,
  - a helyi roma kultúra értékeinek és emlékeinek felmérése civil szervezetek és aktivisták bevonásával, megfelelő védelme érdekében intézkedések tétele,
  - mini-központ működtetése Neszűrben vagy a közelbe tervezett erdei iskolában, felzárkóztató és hagyományőrző tanfolyamok, önképző- és szakkörök indítása különböző korosztályok számára.

-- 2/3. részcél: A fogyatékkal élők társadalmi integrálása

Jászberényben a fogyatékkal élők pontos száma nem ismert. A Fogódzkodó Egyesület 64 tagjából 35 jászberényi, közülük 18 látássérült, 17 értelmi fogyatékos, de a hallássérültek számáról nincs információ. A Klapka György Speciális Általános és Szakiskola Eltérő Tagozatú Tagintézményében az utóbbi öt évben a fogyatékkal élő jászberényi gyermekek száma az általános iskolai osztályokban 37-45 között, a szakiskolában 16-19 között mozgott.

Mivel a fogyatékosokkal való foglalkozás gyakran speciális igényekkel jár, a kistérség kisebb településein nem mindenhol biztosítható fejlesztő-gondozó létesítmények fenntartása. Emiatt sok tekintetben a kistérségben lakó fogyatékkal élők ellátását is Jászberényben kell megoldani, így a városnak a saját igényeinél nagyobb kapacitásokkal kell rendelkeznie.

A 60 éven felüli fogyatékkal élőknél elsősorban ellátási/ápolási igények jelentkeznek, melyeknek egy része az idősgondozásban (is) megoldható. A 0-14 éves, intenzív fejlesztést/oktatást igénylő fogyatékkal élők fejlesztése az oktatási rendszernek jelent kiemelt feladatot, melyek közül az integráltan oktathatók fejlesztését helyben – speciális képzettségű pedagógusok segítségével - kell megoldani. A nagymértékű fogyatékossággal élő, különleges felszereltséget és bánásmódot igénylő esetek ellátása történhet máshol, koncentráltan, speciális, esetleg bentlakásos intézményben. A 15-29 éves -– ugyancsak képzést igénylő -– fiatal korosztály és a 30-60 éves korúak munkaerőpiacra való felkészítése, oktatása, munkavállalási lehetőségeik bővítése, foglalkoztatási nehézségeik megoldása kiemelt feladat. A fogyatékkal élők középfokú oktatását a már említett Klapka György Szakiskola végzi.

Míg az EU-ban a fogyatékkal élők 40 %-a dolgozik, Magyarországon ez az arány csupán 7-9 %. Ennek a fogyatékkal élők alacsony képzettségi szintje (is) oka lehet, amely közép és felsőfokú végzetség tekintetében is messze elmarad az átlagostól. A foglalkoztatási lehetőségeket a fogyatékosság típusa is jelentősen befolyásolja, így számba kellene venni, hogy a fogyatékkal élők hány %-a mozgássérült, ill. testi fogyatékos, mennyi a látássérült ill. vak, a hallássérült, siket-néma vagy beszédzavarral küzdő. Megvizsgálandó, hogy a helyi vállalkozások közül hol és hogyan biztosítható számukra több foglalkoztatási lehetőség.

Hívó szavak: képzés, esély-javítás, a beilleszkedés segítése, a támogatott foglalkoztatási lehetőségek bővítése, gondoskodás-ápolás

- speciális képzési rendszer:
  - korai fejlesztő központ létrehozása valamennyi fogyatékos kisgyermek hozzáférésének biztosítása érdekében,

  - óvodai és iskolai integrált oktatás biztosítása lehetőség szerint minél több fogyatékkal élő gyermeknek, ehhez a szükséges szakemberháttér és fizikai körülmények megteremtése az oktatási intézményekben,
  - gyengénlátó és vak tanulók részére speciális eszközök biztosítása,
  - a szinten tartó képzések biztosításának feladatát az egészségügy – oktatásügy - szociális terület együttesen és egymással szorosan együttműködve kell felvállalja,
  - közhasznú tanfolyamok indítása a fogyatékkal élők munkaerő-piaci képességeinek javítása érdekében, felnőttképzések folyamatos biztosítása,

- családgondozás, tájékoztatás, jogvédelem:
  - a fogyatékkal élők jogvédelme, tanácsadó és jogsegélyszolgálat működtetése,
  - fogyatékos gyermeket nevelő családok gondozást végző tagjainak szakmai képzése, a szakszerű ellátás/fejlesztés módszereinek tanítása,
- intézményi/intézeti ellátások, támogatások:
  - a fogyatékkal élők nappali ellátórendszerének mennyiségi és minőségi fejlesztése, az ellátotti kör bővítése, az ellátás kiterjesztése az érzékszervi és mozgásszervi fogyatékkal élőkre is,
  - az átmeneti ellátás biztosításának megteremtése a rászorultak részére,
  - a fogyatékos gyermekek számára sajátos szükségleteik szerinti ellátás nyújtása,
  - a támogató szolgáltatások fejlesztése, elsősorban a szállítási kapacitás növelése,
- foglalkoztatási lehetőségek bővítése:
  - a fogyatékkal élők és csökkent munkaképességűek foglalkoztatásának, fejlesztési lehetőségeinek feltárása, munkaerőpiaci potenciáljuk emelése,
  - több munkalehetőség biztosítása olyan cégeknél, ahol a csökkent munkaképességűek egészséges munkatársakkal együtt dolgozhatnak, mert ez társadalmi szegregáltságukat is enyhítené,
- komplex akadálymentesítés:
  - közterületek – minden fogyatékosság-fajtát figyelembe vevő – komplex akadálymentesítése,
  - középületek, intézmények, közösségi közlekedés komplex akadálymentesítése,
  - segítségnyújtás a lakóhely akadálymentesítéséhez,
- a fogyatékosok társadalomba integrálása, össztársadalmi elfogadottságuk növelése:
  - szemléletváltás elősegítése annak érdekében, hogy az egészségesek társadalma, a civil és állami szervezetek egyaránt a fogyatékos emberek teljes társadalmi egyenrangúságát biztosítsák,
  - a társadalmi megismerés és empátia növelése, a fogyatékossággal élők "másságát" bemutató programok, interaktív kiállítások fogadása, megszervezése,
  - egészségesekkel közös kulturális/kézműves/művészeti/sport fesztiválok, programok rendezése,
- fogyatékkal élők közösségeinek szélesítése, működésük támogatása:
  - sportolási lehetőségeik bővítése, speciális sportkörök, versenyek szervezése, tömegsport rendezvényeken részvételi lehetőségük biztosítása,
  - szórakozási lehetőségeik gazdagítása, a fogyatékkal élő fiataloknak rendszeres klubfoglalkozáshoz szükséges hely(ek) és lehetőségek biztosítása.

-- 2/4. részcél: A nemek és nagycsaládosok esélyegyenlőségének fokozása

Elsősorban szemléletformálási kérdés, de a hozzá szükséges intézkedések, ösztönző/támogató rendszer, önkormányzati intézményhálózat kialakítása szervezési, fizikai létesítési, építési munkákkal is járhat.

Hívó szavak: munkalehetőségek biztosításával a női foglalkoztatottsági ráta emelése, a családanyák munkaerő-piaci esélyegyenlőségének megteremtése, családbarát munkahelyek és intézményhálózat kialakítása, a gyermekjóléti intézmények minőségi- és kapacitásbővítése.

- a nők foglalkoztatási hátrányainak csökkentése, a női munkaerő bérezésének javítása, a gyes-ről, gyed-ről munkába visszatérés segítése átmeneti kedvezményekkel (alternatív módon az apák számára is),

- az atipikus, családbarát foglalkoztatási módok szélesítése, a részmunkaidő, távmunka, otthon-dolgozás, rugalmas munkavégzés általánosabbá tétele, családbarát munkahelyek kialakítása (férfiak számára is pl. apa-napok adásával),
- gyermekjóléti intézmények fejlesztése:
  - a bölcsődei és óvodai kapacitás szükség szerinti növelése,
  - a családi napközi hálózat bővítése, speciális szolgáltatások (pl. dietétika, kiemelt mentális figyelem) bevezetése,
  - a gyermekek napközbeni és átmeneti ellátásának fejlesztése, kiemelt figyelemmel a gyermekek és családok átmeneti otthona és a helyettes szülői hálózat ellátási formákra,
- „Családbarát Jászberény", családbarát programok, szolgáltatások és ellátórendszer kiépítése:
  - gyermekbarát (gyermekjátszóval, gyerekfelügyelettel ellátott) intézmények és ügyfélszolgálatok, éttermek (magasított gyerekszékekkel és játszósarokkal), múzeumok (babakocsis bejárhatósággal, a múzeum témájához kapcsolódó játszószobával), az intézményekben gyerekmosdók mignon WC-vel és elérhető magasságú kézmosóval, pelenkázó asztallal, szoptatóhelyiség(ek) kialakítása,
  - néhány órás átmeneti időszakra felügyeletet vállaló játszóházak, gyerekfoglalkoztatók létesítése (esetleg az óvodák vagy családi napközik bekapcsolásával), önkormányzat vagy pedagógusok által szervezett baby-sitter szolgálat elindítása,
  - gyesen, gyeden levők számára babákkal/kisgyerekekkel együtt látogatható kulturális és sportkínálat kialakítása a kismamák elszigetelődésének megelőzésére: pl. „kismama-mozi"(babákkal látogatható délelőtti előadások), baba-mama torna, babamasszázs, ismeretterjesztő előadás sorozatok pl. „beszélő babakezek", rendszeres gyerekprogramok baba kortól (pl. ringatók, tücsökzene, aprók tánca, stb.)
- a nők közéleti szerepének erősítése, a civil szervezetekben való részvétel ösztönzése és segítése, az önkormányzati testületben arányuk növelése,
- a szociális alapszolgáltatások és a közbiztonság fejlesztése, a nőket ért fizikai, mentális, nemi erőszak megelőzése, az ilyen típusú erőszakot elszenvedő nők segítése.

-- 2/5. részcél: Az oktatási esélyegyenlőség biztosítása

Városrészi különbségek tapasztalhatók a népesség iskolai végzettsége szerint. Mivel a csak általános iskolát végzettek magas aránya és a felsőfokú képzettségűek alacsony aránya ugyanazon városrészekben (külterület, Portelek, Szentkúti városrész) jellemző, társadalmi térbeli szegregáció jelei mutatkoznak. Fontos – a népesség általános képzettségi szintjének emelése mellett – a területi különbségek csökkentése is. Az alacsony képzettség leginkább a magasabb vitalitási index-szel, fiatalabb népességgel rendelkező városrészekben jelent felzárkóztatási feladatokat. E szempontból kiugróan rossz a külterületi (Neszűr) lakosság helyzete. Itt a vitalitási index messze a városi fölött van, azaz a lakosság nagyobb hányada gyermekkorú, ugyanakkor a kedvezőtlen fizikai környezet és a közlekedési kapcsolatok hiánya, valamint a kevéssé iskolázott családi háttér miatt az oktatáshoz való hozzáférés is rendkívül hátrányos.

Hívó szavak: képzettségbeli területi különbségek csökkentése, a hátrányos helyzetűek iskolai felzárkóztatása, az oktatási intézménybe eljutás segítése (a külterületi gyerekek esetében a szállítás megoldása), egyénre szóló mentorprogramok beindítása, a tehetséggondozási rendszer továbbfejlesztése és kiszélesítése, a támogató ösztöndíj rendszer bővítése, a hátrányos helyzetűek közép- és felsőfokú továbbtanulásának (nem csak anyagi) támogatása,

- felzárkóztatás
  - a külterületről az óvodába, iskolába közlekedés megoldása,
  - a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók kiemelt figyelemmel kísérése és szükség esetén egyéni oktatási-foglalkoztatási programok kidolgozása,
  - szükség szerint tanoda rendszer kialakítása,
  - iskolai mentorrendszer beindítása az általános iskola első osztályától kezdve valamennyi évfolyamon a felzárkóztatás elősegítése érdekében,
  - a sajátos nevelési igényű tanulók diagnosztizálása, fejlesztése minél korábbi életkori szakaszban, számukra egyéni fejlesztési programok kidolgozása,
  - a tanulási hátrányok kompenzálását felvállaló, egy éves szakiskolai felzárkóztató képzés támogatása a tanulók szakképzésbe történő sikeres bekapcsolása érdekében,
  - a hátrányos szociális helyzetű tanulók ösztöndíjjal támogatása (megfelelő saját tanulási erőfeszítések és tanulmányi eredmény esetén)
- tehetséggondozás

- egyénre szabott tehetséggondozó mentorprogramok beindítása,
- a hátrányos helyzetű, tehetséges tanulók támogatására tehetséggondozó program működtetése, az ösztöndíjasok folyamatos figyelemmel kísérése, a szükséges eszközök (pl. hangszer, otthoni számítógép, internet előfizetés) rendelkezésre bocsátása,
- felsőoktatási ösztöndíj biztosítása a felsőoktatásban tovább tanuló, tehetséges, szociálisan rászoruló jászberényi diákok számára, a város népességnövelő erejének fokozása érdekében az ösztöndíj támogatással tanuló fiatalok visszatérésének segítése.

-- 2/6. részcél: Az egészségügyi és szociális ellátásban az esélyegyenlőség biztosítása

Az Észak-alföldi népesség egészségi állapota nem tartozik az országos élvonalba, a várható élettartam rövidebb az országosnál. Különösen a szociálisan hátrányos társadalmi rétegeknél feltűnő a rossz egészségi állapot és a korai halálozás. A város roma népességének mindössze 1,8%-a éri el a 65 éves kort, míg a teljes városi népességen belül 19,1% a 65 évnél idősebbek aránya. Az egész városban javítani kell az egészségben eltölthető élettartam hosszát, azonban kiemelt figyelmet szükséges fordítani a hátrányos helyzetű népességi rétegek egészségvédelmére, ill. gyógyítására.

Hívó szavak: az egészségtudatosság fokozása a teljes népesség körében, az egészségügy hatékonyságának javítása a hátrányos helyzetű városrészekben ill. a szegregálódó népesség körében, prevenciós és szűrőprogramok általánossá tétele, egészséges környezet biztosítása, a higiénés viszonyok javítása,

- A szociálisan hátrányos térségekben az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés javítása, különös tekintettel a külterületi népességre, hogy a kevésbé egészségtudatos népességcsoportok számára is minél több (szűrő)vizsgálat elvégezhető legyen,
- A háziorvosok, házi gyermekorvosok és fogorvosok prevenciós tevékenységének erősítése, egészségmegőrző és életmód programok általánossá tétele az iskolákban és kulturális létesítményekben, egészségklubok indítása, egészség megőrzést célzó ismeretterjesztő előadások rendszeressé tétele a közösségi- és nyugdíjas házakban, kedvezményes (beutaló nélküli és nem munkanapra (pl. szombatra) szervezett) szűrőprogramok rendszeressé tétele a nem szokványos egészségügyi szűrések területén is (pl. ér-ultrahang, audiológia, stb.)
- Az alapellátást biztosító orvosok és az önkormányzat kapcsolatának és támogatásának erősítése a hátrányos helyzetű csoportok és fogyatékosok egészségügyi ellátáshoz való hozzáférésének javítása érdekében,
- hoszpisz szolgálat bevezetése egészségügyi és egyházi részvétellel.

-- 2/7. részcél: A lakhatási esélyegyenlőség elősegítése

Az egyes városrészek között meglevő lakóminőségi különbségek csökkentése, a rossz lakókörnyezetek javítása sok feladatot jelent a város számára. A város érdeke az is, hogy a népességmegtartásért és a korstruktúra javítása érdekében a fiatalokat Jászberényben tudja tartani vagy a városba tudja vonzani. Ennek nem elégséges, de szükséges feltétele az első lakáshoz jutás segítése. Ennek egyik eszköze az önkormányzati bérlakásépítés, de egyéb támogatási módszerek is eredményesek lehetnek, így az itt felnőtt ifjú nemzedék helyben letelepedését segítheti elő az önkormányzat kamatmentes kölcsöne a fiatalok lakásépítéséhez vagy lakásvásárlásához, esetleg az e célra átadott kedvezményes árú önkormányzati telkekkel segíthető a városban maradás vagy beköltözés.

Hívó szavak: emberséges lakáskörülményeket mindenki számára, a helyben maradás és a betelepedés segítése/támogatása

- önkormányzati bérlakásépítésre vagy lakásvásárlásra Jászberényben nagy szükség van, mert jelenleg az önkormányzati lakások száma mindössze 155 db, még 2011-hez képest is csökkenő tendenciát mutat. Akkor 199 db önkormányzati tulajdonú lakás volt, a teljes lakásállomány (12 148 db) csupán 1,56 %-a. A legrászorultabb rétegek önerőből nem tudják megoldani lakhatásukat, ezért az önkormányzat segítségével, támogatásával kell javítani a lakásgondokon. A jelenleginél nagyobb önkormányzati lakásszám a lakás-mobilitást, a beköltözők fogadását és a fiatalok helyben letelepedését is elősegítheti. Az önkormányzati lakások nem csak szociális lakások lehetnek, a bérlakás állomány egy része piaci vagy költségelvű rendszerben is bérbe adható. Az önkormányzati lakásállomány a város különböző területein megüresedett, eladásra kínált lakások önkormányzat általi megvásárlásával is növelhető. Kedvező eredményt adhat az is, ha egyes cégek – önkormányzati ösztönzéssel (pl. előkészített terület, telekár kedvezmény) nyújtásával – járulnak hozzá dolgozóik lakásellátásához.
- a szegregálódó területek lakáshelyzete sokkal rosszabb a városi átlagnál. Legproblémásabbak e szempontból a külterületi lakott helyek, különösen Neszűr helyzete, ami feltétlenül javítást

igényel. Erre rendezési tervet kell készíttetni, majd a társadalmi felzárkóztatást is magába foglaló komplex, célzott megvalósítási programot szükséges indítani, lehetőség szerint pályázati támogatással,

- a városi fiatalok első lakáshoz jutásának elősegítése, ill. a betelepülők lakásproblémáinak megoldása nem csak önkormányzati lakásépítéssel történhet. Az új lakásépítésnél kisebb önkormányzati költséggel, a lakáskeresők saját forrásainak aktivizálásával a sajáterőhöz önkormányzati hozzájárulás, támogatás nyújtható a fiatalok lakásvásárlásakor, esetleg lakásépítésükhöz korlátozott összegű, vissza nem fizetendő városi hozzájárulás vagy - meghatározott összegig - kamatmentes önkormányzati kölcsönök nyújtása is a támogatás eszköze lehet.

-- 2/8. részcél: A foglalkoztatási esélyegyenlőség biztosítása

A szociálisan hátrányos rétegek foglalkoztatási lehetőségeinek javítása a róluk szóló esélyegyenlőségi pontban, a nők foglalkoztatási esélyeinek növelése a nők esélyegyenlőségéről szóló pontban, a fogyatékkal élők foglalkoztatási problémáinak enyhítési javaslatai a fogyatékos esélyegyenlőségi pontban találhatók. Itt az *alacsonyan képzettek* foglalkoztatási lehetőségeinek javaslatai, valamint az *életkoruk miatt a munkaerőpiacról való kieséssel veszélyeztetettek* probléma megoldási lehetőségei találhatók, melyek kétirányúak:

- felzárkóztatás, képzéssel a tudásszint emelése; emellett
- az alacsonyan kvalifikáltak által betölthető munkahelyek számának növelése. A koruk miatt veszélyeztetettek alkalmazását önkormányzati támogatási rendszerrel (pl. iparűzési adókedvezményekkel) lehetne a munkáltatóknál ösztönözni. A módszerek együttes alkalmazása lehet talán a legeredményesebb.

Hívó szavak: képzés, oktatás, informatikai ismeretek fejlesztése, alacsonyabban kvalifikált munkaerő foglalkoztatására is alkalmas munkahelyek létesítésének támogatása, a nyugdíj előtti korosztály foglalkoztatásának kedvezményezése.

- oktatás, képzés, képességek fejlesztése
  - a munkaerőigények változásának megfelelő képzések, felnőttoktatás folyamatos fenntartása a foglalkoztatókkal közös szervezésben és velük egyeztetett tartalmi igényekkel,
  - munkaerő-piaci reszocializáció, felkészítő programok, a tranzit foglalkoztatás megszervezése civil szervezetek és cégek bevonásával,
  - önfoglalkoztatási és vállalkozói képességek fejlesztése, vállalkozás indítására való felkészítés, tanácsadás pénzügyi- és jogsegélyszolgálat, kezdő vállalkozások folyamatos nyomon követése, hátrányos helyzetű népességből vállalkozók inkubálása (kedvezményes bérleti díjú telephely és helyiség biztosítása).
- alacsonyan kvalifikált munkaerő számára munkahelyek létesítése
  - az ilyen jellegű munkahelyek létrehozásának ösztönzése,
  - a szociális foglalkoztatás bővítése,
- pályakezdők és az 50+ korosztály foglalkoztatásának támogatása
  - a foglalkoztatási támogatások önkormányzati kedvezményekkel kiszélesítése,
  - speciális képzések indítása a termelési gyakorlat megszerzéséért, ill. a meglevő tudás korszerűsítéséért, továbbfejlesztéséért, beleértve a - szakmai ismereteken túl - az idegennyelvi és informatikai készségeket is.

-- 2/9. részcél: a külterületi életkörülmények javítása, Neszűr rendezése, a szolgáltatások részleges biztosítása

A külterületi népesség életkörülményei, ellátottsága messze elmarad a belterületitől. Emiatt erős szegregálódási folyamat tapasztalható: a külterületi lakosság képzettségi és foglalkoztatási szintje, lakáskörülményei sokkal rosszabbak, mint a város egyéb részein. A problémák koncentrálódnak Neszűrben, ahol folyamatosan növekszik a népesség és a városi átlagot messze meghaladja a gyermekkorúak aránya. Ez azt tükrözi, hogy rendkívül sok kiskorú él itt hátrányos körülmények között. A szegregálódás megállításához és az ott lakók felzárkóztatásához összehangolt és egyidejű fizikai és társadalmi fejlesztések egyaránt szükségesek. Fizikailag biztosítani szükséges – legalább részlegesen - a városi alapszolgáltatásokat, a megközelíthetőséget, a közkifolyós ivóvízellátást, az intézményekhez való hozzáférést, legalább a gyerekek oktatási intézménybe való eljutását. A társadalmi felzárkóztatást a munkaképességek fejlesztésével, az alacsonyan képzettek számára is alkalmas munkalehetőségek bővítésével, és – kiemelt fontossággal – a gyermek korosztály esélyegyenlőségének jelentős mértékű javításával szükséges elérni.

- felzárkóztatás, képzéssel a tudásszint emelése; emellett

- az alacsonyan kvalifikáltak által betölthető munkahelyek számának növelése,
- a gyermekek óvodába, iskolába eljutásának biztosítása, a közlekedési lehetőségek javítása.

Hívó szavak: képzés, oktatás, informatikai ismeretek fejlesztése, alacsonyabban kvalifikált munkaerő foglalkoztatására is alkalmas munkahelyek létesítésének támogatása.

- oktatás, képzés, képességek fejlesztése
  - a munkaerőigények változásának megfelelő képzések, felnőttoktatás folyamatos fenntartása a foglalkoztatókkal közös szervezésben és velük egyeztetett tartalmi igényekkel,
  - munkaerő-piaci reszocializáció, felkészítő programok, a tranzit foglalkoztatás megszervezése civil szervezetek és cégek bevonásával,
  - önfoglalkoztatási és vállalkozói képességek fejlesztése, vállalkozás indítására való felkészítés, tanácsadás pénzügyi- és jogsegélyszolgálat, kezdő vállalkozások folyamatos nyomon követése, hátrányos helyzetű népességből vállalkozók inkubálása (kedvezményes bérleti díjú telephely és helyiség biztosítása).
- alacsonyan kvalifikált munkaerő számára munkahelyek létesítése
  - az ilyen jellegű munkahelyek létrehozásának ösztönzése,
  - a szociális foglalkoztatás bővítése,
- pályakezdők és az 50+ korosztály foglalkoztatásának támogatása
  - a foglalkoztatási támogatások önkormányzati kedvezményekkel kiszélesítése,
  - speciális képzések indítása a termelési gyakorlat megszerzéséért, ill. a meglevő tudás korszerűsítéséért, továbbfejlesztéséért, beleértve a - szakmai ismereteken túl - az idegennyelvi és informatikai készségeket is.
- a külterületi életkörülmények jelentős javítása, az alapfokú ellátás biztosítása
  - a Neszűr településrendezési terveinek és a társadalmi felzárkóztatás programjának kidolgozása,
  - a közlekedés és közműellátás javítása,
  - az alapfokú intézményekhez való hozzáférés javítása,
  - társadalmi felzárkóztató programok elindítása.

c) A fejlesztési cél és részcélok értelmezése településrészenként

V2 Az esélyegyenlőség javítása	1.Belváros	2.Kertváros	3.Érpart	4.Káposztáskert	5.Pelyhespart	6.Szentkúti városrész	7.Szent László városrész	8.Hűtőgépgyári városrész	9.Portelek	10.Külterület
1. az idősek integrálása, ill. az idősgondozás növekvő igényének kielégítése	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
2. a hátrányos helyzetű, leszakadó népességi rétegek integrációja						X			X	X
3 a fogyatékkal élők integrálása	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
4. a nemek esélyegyenlőségének fokozása	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
5. az oktatási esélyegyenlőség biztosítása	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
6. az egészségügyi és szociális ellátásban esélyegyenlőség biztosítása	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
7. a lakhatási esélyegyenlőség elősegítése		X		X		X	X			X
8. a foglalkoztatási esélyegyenlőség biztosítása	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
9. a külterületi életkörülmények javítása										X
Összes érintettség	6	7	6	7	6	8	7	6	7	9

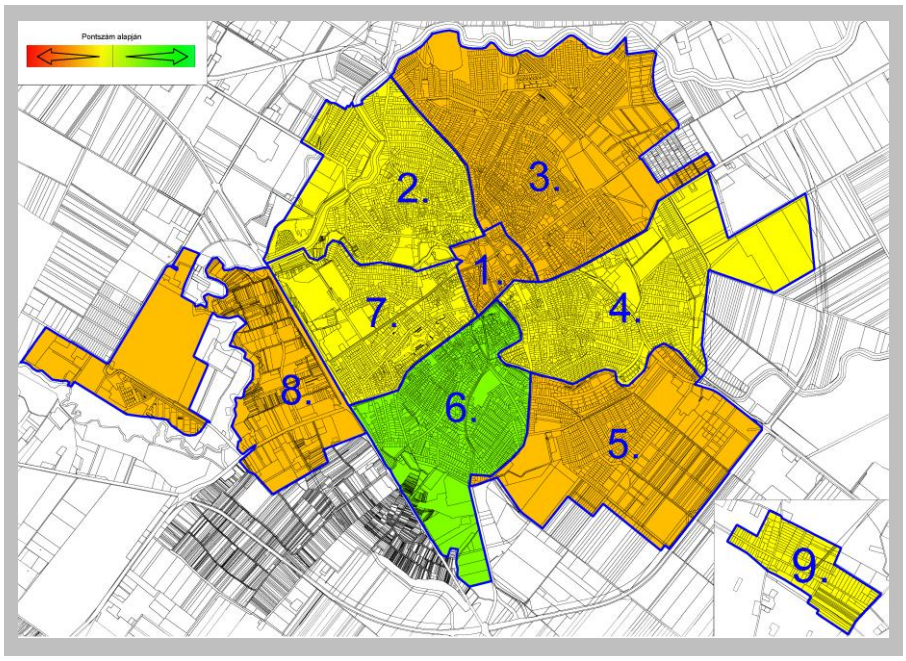

Az ábra a részfejlesztési célok városrészenkénti halmozódását érzékelteti.
Az esélyegyenlőség javítása szempontjából elsődleges célterületek a külterület (Neszűr), Portelek és a Szentkúti városrész.

Megjegyezzük, hogy a részcélok természetesen nem azonos súlyúak

V3 vertikális cél: Munkahelyteremtés és a gazdaság versenyképességének megtartása, növelése, a gazdasági innováció erősítése, a turizmus fejlesztése

a) Az átfogó fejlesztési cél meghatározása

Jászberény gazdasága a rendszerváltást követő változásokat jól, zökkenőmentesen vette. A vállalatok tulajdonjogi váltása nagyobb válságoktól mentesen zajlott le, az ipari termelés ma is meghatározó a városban. Gazdasága korszerűbb, versenyképesebb lett. A külföldi tőke mellett a helyi vállalkozások is megerősödtek, kialakult a beszállítói hálózat, egyes beszállítók ma már önálló termelési profillal is bírnak. Nem volt szükség jelentősebb üzem bezárásokra, nem alakultak ki nagy, összefüggő barnamezős rozsdaterületek. A foglalkoztatási arány magasabb, mint a megyeszékhelyen és a város munkaerő vonzása nagyobb térségre is kisugárzik. Ezért elsősorban a jelenlegi gazdasági pozíciók megőrzése, továbbfejlesztése, a versenyképesség megtartása/fokozása a feladat, radikális változtatásokra, vészelhárításra nincs szükség. A fejlődés (területi, munkaerő, stb.) feltételeit kell biztosítani, inkább offenzív, mint defenzív intézkedésre van szükség.

A gazdasági versenyképesség fenntartásához, ill. fokozásához szükséges:

-- A tőkeerős gazdasági vállalkozások letelepedésének további ösztönözése,
- -- a befektetői területi kínálatot folyamatos fenntartásai,
- -- egyéb ösztönzők (pl. bérleti díjmérséklések) bevezetésének lehetőségét meg kell vizsgálni,
- -- a mezőgazdasági termékfeldolgozó ipar erősítését, helyi termék-brandek bevezetését segítő támogatások rendszerét ki kell dolgozni,
- -- a mezőgazdaság és feldolgozóipar, ill. a cégek egymás közötti együttműködését támogató rendszert kell bevezetni.
- -- a kis- és középvállalkozások, valamint az induló vállalkozások támogatására mérsékelt bérleti-díjakat szükséges megállapítani, a gazdasági háttérszolgáltatói kör: a jogi-, pénzügyi és tanácsadói szolgáltatások bővítésére kell törekedni

-- Ha nem sikerül az idegenforgalmi kínálatot: a termál- és egészségturizmus, az öko-turizmus, valamint a kulturális és rendezvényturizmus kínálatát és kapacitását növelni, a régiók versenyében a város hátrányba kerülhet. A fejlett gazdasághoz kötődő businessturizmus is fejlesztést igényel.

-- Ha városi munkaerő képzettségi szintje nem növelhető tovább a technológiák fejlődésének megfelelő ütemben, az új innovatív, high-tech vállalkozásokra a város nem tud kellő vonzást gyakorolni. Ezért szükséges:
- -- a középfokú szakirányú képzések profiljainak gazdasági szempontú bővítése;
- -- az oktatás munkaerő-piaci keresletnek megfelelő összetételű bővítése,
- -- a felnőttoktatás és folyamatos továbbképzés, az élethosszig tanulás általánosabbá tétele,
- -- a nyelvtudás és informatikai ismeretek állandó fejlesztése.

A jelenlegi állapotfelmérés és elemzések alapján kimutatható, hogy az alábbi lehetőségek kínálkoznak, melyek kihasználása szükséges:

-- a gazdasági klaszterekhez való szorosabb kapcsolódás,
-- a nagyszámú munkahelyet teremtő vállalkozások Jászberénybe való további betelepedésének ösztönzése mind a magasan kvalifikáltak, mind az alacsonyan képzettek számára jelentős számú munkahely létesítése érdekében; innovatív és korszerű technológiájú vállalkozások, valamint a jelentős élőmunkát igénylő vállalkozások betelepedésének ösztönzése, a nagy beszállítói kört igénylő (azaz több járulékos munkahelyet teremtő) vállalkozások bevonzása,
-- az egyéni-, kis- és középvállalkozások támogatása, kezdő vállalkozások és önfoglalkoztatók segítése,
-- a vállalkozás-barát önkormányzati ügyintézés megerősítése,
-- megfelelő telephelykínálat biztosítása (terület-előkészítés, infrastruktúra kiépítés, rendezési tervek készítése),
-- az információ-áramlásba a gazdasági szervezetek aktívabb bevonása, a köztük levő információs és szervezeti/szervezési hálózati kapcsolatok tovább szélesítése,

A fenti lehetőségek kiaknázása alapján került felvázolásra a jövőkép. Ezek együttesen határozták meg a V3 vertikális célt: A munkahelyteremtés és a gazdaság versenyképességének megtartását, ill. növelését.

b) A részcélok meghatározása

-- 3/1. részcél: Klaszterek létrehozása és megerősítése, innováció fejlesztés, üzleti kapcsolatok erősítése

- Klaszter tag vállalkozások közös beruházásaik keretében a klaszter tagvállalkozások együttműködésével közös projekteket valósítanak meg. Ez vonatkozhat közös eszközbeszerzésre, a beszerzéshez kapcsolódó gyártási licenc vagy know-how megvásárlására, telephely/épület építésére, átalakításra, bővítésre, technológiai fejlesztésekre, telekhatáron belüli infrastrukturális feltételek megteremtésére is.
- Vállalkozói inkubátorházak továbbfejlesztése vagy új inkubátorházak építése, az inkubátorházi szolgáltatások bővítése, technológiai inkubátorházzá átminősítése, a meglévő kapacitások növelése, ezáltal a vállalkozói környezet és az üzleti-innovációs infrastruktúra fejlesztése.
- Technológiai inkubátorházakkal az üzleti környezet fejlesztése, a térségi innovációs infrastruktúra megerősítése, elsősorban a kutatás-fejlesztéssel foglalkozó cégek, mikro-, kis- és középvállalatok számára magas szintű szolgáltatásokat nyújtó háttér biztosítása, innovációs iroda létrehozása az üzleti kapcsolattartás élénkítésére, erősítésére.
- Mikro-, kis- és középvállalkozások K+F+I projektjei támogatásának célja a természetes személyek piacképes, innovatív ötletei megvalósításának elősegítése. A piacképes öletek bevezetésének, piacra vitelének és a tőkebefektetés bevonási kompetenciák fejlesztésének támogatása, ezáltal további növekedésük elősegítése. Támogatható az innovatív projekt megvalósításához kapcsolódó eszköz, anyag, és immateriális javak beszerzése, az innovációs termék/technológia/szolgáltatás fejlesztéséhez kötődő kutatás, fejlesztés, üzleti terv készítése.
- A helyi építőipar bevonása a pályázati megvalósításokba, pályázat támogatta fejlesztésekbe.

-- 3/2. részcél: Gazdasági infrastruktúra-fejlesztés

- Gazdasági területek, iparterületek területének igény szerinti növelése és infrastrukturális fejlesztése keretében az önkormányzati vagy vállalkozói iparterületek, ipari parkok és logisztikai területek közműveinek és közlekedési infrastruktúrájának kiépítése a gazdasági fogadóképesség további fenntartása, fokozása érdekében. Önkormányzati területvásárlás ipari park kialakítás céljára a gazdasági területkínálat növelése érdekében. Támogatható még a gazdasági szellemi szolgáltatások körének bővítése is, ill. e szolgáltatások minőségének emelése, az ahhoz szükséges felszerelések, eszközök, beszerzése.
- Telephely-fejlesztési projektek támogatása, mikro, kis- és középvállalkozások segítése a működési helyszínül szolgáló telepek infrastruktúrájának fejlesztése, illetve a működési feltételeik javítása. A támogatással kapcsolatos elvárás, hogy új munkahelyek jöjjenek létre és a meglévő munkahelyek megőrzése biztosított legyen. Támogatható a termelő és szolgáltató tevékenységekhez kapcsolódó új épületek és a munkavállalók kerékpáros közlekedését elősegítő létesítmények (kerékpártárolók, öltözők) létesítése, valamint a szükséges épületgépészeti beruházások.

-- 3/3. részcél: A gazdasági versenyképesség fokozása külső infrastrukturális fejlesztésekkel

- A gazdasági versenyképesség fokozásának alapvető külső infrastrukturális feltétele a 32. sz. országos főút városon átvezető szakaszának kiváltása, valamint Jászberény és Jászfényszaru közötti szakaszának felújítása. Továbbá távlatban a „Tápiósági főút” kiépítése. Ezekkel a fejlesztésekkel Jászberény és a Budapesti agglomeráció gazdasági kapcsolatai is erősödni fognak.

- Térségi közúti és kerékpáros úthálózatok fejlesztése, felújítása mind a környező településekkel való gazdasági kapcsolatok erősítése, mind pedig a munkába járás feltételeinek javítása szempontjából fontos. Ez utóbbihoz a települések közötti, ill. Jászberényen belül a nagyobb foglalkoztatókat megközelítő, összefüggő vonalvezetésű hivatásforgalmi kerékpárút hálózat kialakítása elengedhetetlen.
- Iparterületi és elkerülő út fejlesztések.

-- 3/4. részcél: A – nagy élőmunka igénnyel járó – idegenforgalom: a gyógy-, az öko-, a falusi/tanyasi-, a sport- és a business-turizmus fejlesztése

- A termálturizmus fejlesztése a meglevő termálvízre, ill. fürdőre alapozva, de egyéb egészségügyi és wellness/fitness szolgáltatásokkal és sportlehetőségekkel kiegészítve.
- A hazai turizmus fogadóképességének, a szálláshely kapacitás és a családi turizmus lehetőségeinek a fejlesztése, a szabadidő-eltöltési lehetőségek/kínálat bővítése, az eseményturizmus vonzerejének erősítése.
- A tanyai-, falusi életmód bemutató idegenforgalom és a lovas-turizmus fejlesztése, elsősorban a külterületeken, a falusi (aktív) gasztronómiai események kínálatának bővítése.
- A sportturizmus fejlesztése mind a sportversenyekhez, mind a szabadidős sportokhoz kötődően, ennek keretében kalandpark létrehozása, a rekreációs kínálat szélesítése a Hűtő városrész sportlétesítményeinek hasznosításával is.
- Az üzleti turizmus lehetőségeinek bővítése a gazdasági fejlesztésekhez és külföldi befektetőkhöz kapcsolódóan, árubemutató és üzleti-konferenciaturizmus elindítása.
- Az ökoturizmus fejlesztése az állatkerthez kapcsolódóan (erdei iskola) ill. a Zagyva DNy-i szakasza menti területek ökoturisztikai (tanösvények) hasznosításával.
- A színvonalas vendéglátó létesítmények fejlesztése.
- A turizmus szervezeti hátterének és marketingjének megerősítése, minőségi fejlesztése, tevékenységi körének kiterjesztése, eredményességének fokozása, a jó információáramlás biztosítása, a minőségi turisztikai kínálat erősítése, a turizmus kiemelése a középszerűségből.

-- 3/5. részcél: A megfelelő összetételű és minőségű munkaerő háttér biztosítása

- A szakképzés és a gazdasági munkaerő igények összehangolása biztosíthatja a helyi gazdaságnak megfelelő humán erőforrás rendelkezésre állását. A középfokú szakképzést a változó gazdasági szakma-összetételi igénynek megfelelően folyamatosan fejleszteni szükséges, figyelmet kellene fordítani a környezetvédelmi, klímaváltozással kapcsolatos képzések elindítására is.
- A fiatalok, pályakezdők munkaerő-piaci integrálásának célja a 25 év alatti fiatalok lehető legrövidebb időn belüli munkához juttatása. Ennek módja az hatékony állásközvetítésen túl a gyakornoki programok, a munkatapasztalat-szerzés támogatása, mobilitási lehetőségek javítása, a vállalkozóvá válás elősegítése, a szakképzési kínálat – helyi igények szerinti - bővítése, kompetencia-fejlesztés.
- Felnőtt oktatás és átképzés, az élethosszig tanulás általánosabbá tétele a munkaerő-piacon elértéktelenedő tudással rendelkezőknek segíthet a szakképzés és felnőttoktatás bővítésével. Ennek során szükséges a helyi gazdaság szakma-összetételi igényeinek megfelelő (át)képzési programok indítása. Ehhez át kell alakítani a szak- és felnőttképzési intézményrendszert. Kiemelt figyelmet érdemel az alacsonyan kvalifikáltak és a szegregációban élők felzárkóztatása, munkaerőpiaci helyzetük, elhelyezkedési esélyeik javítása.
- Informatikai képzések és a nyelvtudási szint emelése a munkaerő-piaci kompetenciákat és a munkához jutás lehetőségeit javítja. Ezért nemcsak az iskolarendszerben, hanem a teljes (munkaképes korú) lakosság körében szükséges lenne e képességek javítása, vállalati, esetleg önkormányzati (nemcsak piaci) alapon működő oktatások, tanfolyamok szervezése.

-- 3/6. A mezőgazdaság ökogazdálkodási irányba való fejlesztése, a helyi, tájjellegű termékek feldolgozásának, és értékesítésének fokozása

- A vegyszermentes mezőgazdaság irányába való elmozdulás elősegítése, különösen a Zagyva mentén – vízvédelmi okok miatt is.
- A biotermékek helyi feldolgozottsági szintjének emelése, saját márkák, új (tájjellegű) brandek kialakítása és intenzív marketingje. A helyi termelők együttműködésének elősegítése, a termelési és értékesítési láncok létrehozása.
- A gyümölcstermelés és kertészeti kultúrák reneszánszának elindítása, e téren az alacsonyan képzettek számára jelentős mennyiségű munkahely létesítése.
- A város körüli tervezett erdősítések megvalósítása, az erdőgazdálkodás fejlesztése.

- Az öntözéses mezőgazdálkodás infrastrukturális feltételeinek javítása

-- 3/7. Új gazdasági területek előkészítése a befektetői fogadókészség fenntartása érdekében

- Az új befektetők vonzása érdekében állandó gazdasági területkínálat biztosítása, önkormányzati gazdasági területek (ipari park) kialakítása.
- Az új gazdasági területek előközművesítése, az informatikai és közlekedési kapcsolatok megépítése,
- A kijelölt gazdasági területek környezetének rendezése, előfásítása, véderdő telepítése.

c) A fejlesztési cél és részcélok értelmezése településrészenként

A részcélok között több olyan is van, amelynek nincs területi vonatkozása, inkább szervezési, szervezeti tennivalót igényel. Ezek természetszerűleg nem szerepelnek a városrészi bontásban.

V3 Munkahelyteremtés és a gazdasági versenyképesség fenntartása, növelése	1.Belváros	2.Kertváros	3.Érpart	4.Káposztáskert	5.Pelyhespart	6.Szentkúti városrész	7. Szent László városrész	8.Hűtőgépgyári városrész	9.Portelek	10.Külterület
1. Klaszterek létrehozása és megerősítése, innováció					X			X		X
2. Gazdasági infrastruktúra-fejlesztés					X		X	X		
3. A gazdasági versenyképesség fokozása külső infrastrukturális fejlesztésekkel			X	X			X	X		
4. Az idegenforgalom, turizmus, sport- és rekreáció fejlesztése	X	X	X	X			X	X	X	X
5. A megfelelő összetételű és minőségű munkaerő háttér biztosítása	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
6. A mezőgazdaság ökogazdálkodási irányba való fejlesztése, a helyi, tájjellegű termékek feldolgozásának, és értékesítésének fokozása										X
7. Új gazdasági területek előkészítése a befektetői vonzás fenntartásáért		X			X					
Összes érintettség	2	3	3	3	4	1	4	5	1	4

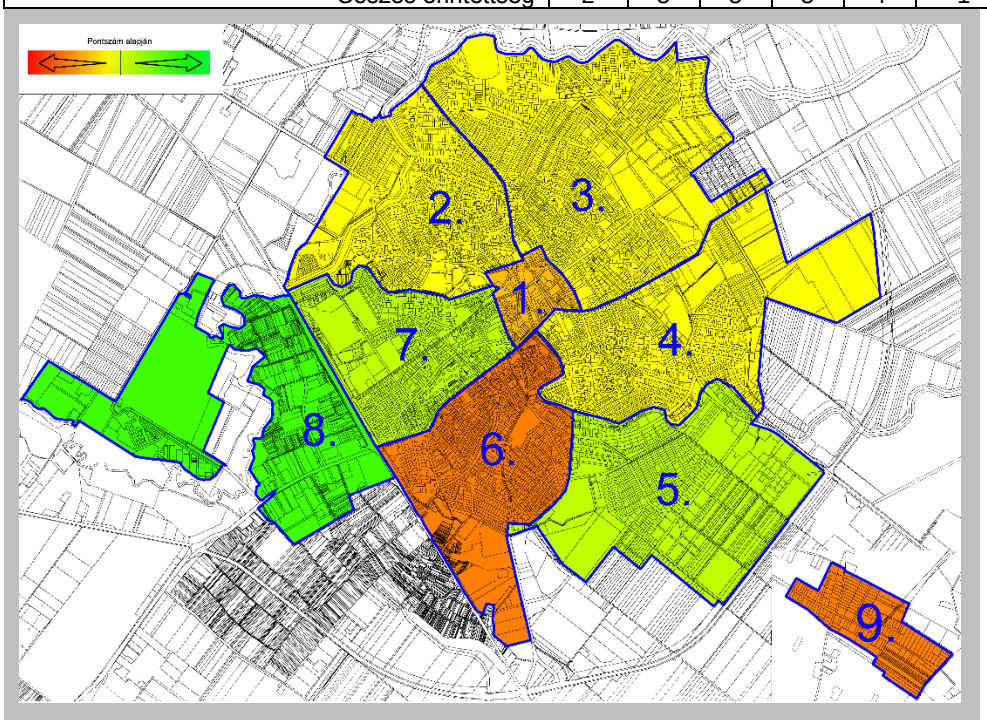

Az ábra a fejlesztési részcélok városrészenkénti halmozódását érzékelteti.

Megjegyezzük, hogy a részcélok természetesen nem azonos súlyúak

V4 vertikális fejlesztési cél: A városi arculatépítés, környezet- és műszaki infrastruktúrafejlesztés, ökonomikus területgazdálkodás

a) Az átfogó fejlesztési cél meghatározása

A városi arculatépítés és környezetfejlesztés társadalmi hatása a városi identitás erősödésén és a város kifelé irányuló vonzerejének növekedésén is mérhető.

Jászberény, mint a Jászság központja már régóta sajátos karakterrel bír. A XX. század első felében már a megye egyik legnagyobb városa volt, népességszáma esetenként meghaladta Szolnokét. Ennek köszönhetően korán kialakult a városias arculatú központ, amely ma is meghatározó a városképben. Az aprótelkes jász-beépítési településkarakter ugyancsak olyan különleges adottság, amelynek megőrzése és – közterületi rehabilitáció után – jobb bemutathatósága, erősebb tudatosítása fontos identitáserősítő tényező és vonzerő lehet. A város történeti értékeinek, hagyományainak ápolása, a jászok kulturális összefogása is hozzájárul az arculathoz. A környezettel szembeni igényesség – az iskolázottsági szint és az életszínvonal emelkedésével – egyre inkább növekszik.

A jelenlegi állapotfelmérés és elemzések alapján kimutatható, hogy az alábbi veszélyek jelentkezhetnek, melyek elhárítása szükséges:

-- ha nem sikerül az elkerülő utakat megépíteni, a városközpont terhelése fennmarad, az városközpont működésében zavaró lesz és a közlekedési problémák fennmaradását is jelenti;
-- ha tovább késik a Zagyva-part összefüggő zöldfelületi rendszerének kialakítása és hasznosítása (park, sétány, pihenőhelyek, természet megfigyelő helyek, stb.), akkor egy kiváló adottság hasznosítatlanul marad és kárba vész,
-- ha a belterület nagysága, illetve a belterületen kívüli beépítésre szánt területek aránya tovább növekszik a közigazgatási területen belül, a gazdaságos városüzemeltetés egyre nehezebben lesz megvalósítható;
-- ha az egymást zavaró funkciókeveredéseket (a lakó és gazdasági területek, ill. lakó és közlekedési területek között) nem sikerül feloldani, illetve enyhíteni, e lakóterületek környezeti terheltsége fennmarad;
-- ha nem sikerül az igénytelenül kialakított, vagy spontán kialakuló területeket (pl. Neszűr) megszüntetni, illetve rendezni, feljavítani, a városi arculat nem lesz maradéktalanul fejleszthető;
-- ha a helyi települési örökség védelme nem lesz hatékonyabb, a város egyedi, sajátos arculata kárt szenved, különösen a jász-beépítésű településrészekben rejlő lehetőségek vesznek kárba,
-- ha nem sikerül a közúti zaj és rezgésterhelést csökkenteni, a lakosságot érintő környezeti terhelés és környezetszennyezés fennmarad;
-- ha nem sikerül a Zagyva és a Városi Zagyva egyébként kedvező környezeti hatásai mellett, a városrészek közötti közlekedési kapcsolatot akadályozó jellegén változtatni, a kevés közlekedési átjárások (hidak) térségében tovább fog koncentrálódni a közlekedésből származó környezetterhelés.

A jelenlegi állapotfelmérés és elemzések alapján kimutatható, hogy az alábbi lehetőségek kínálkoznak, melyek kihasználása szükséges:

-- lehetőség, hogy elsősorban a történelmi városközpont mögötti területek és a jász-karakterű városrészek komplex rehabilitásával, gyalogos közösségi terek létrehozásával Jászberény arculata egy új, magasabb szintre emelkedjen. A következetes fejlesztésekkel el lehet érni, hogy az értékes és magas színvonalú területek ne csak szigetszerűen helyezkedjenek el, hanem összefüggő, a belső városrészeket átszövő, a város történelmi múltját és a jelenkor esztétikai igényeit is tükröző városi környezett alkossanak, melyek élményszerű programokat kínálnak mind az idelátogatóknak, mind a városban élőknek;
-- lehetőség, hogy a jelenlegi kedvező minőségű területek és a belváros magas színvonala fennmaradjanak, illetve tovább gazdagodjanak;
-- lehetőség hogy a helyi jelentőségű építési értékek fennmaradjanak és szervesen illeszkedjenek az új építésekhez, azokkal harmonikus egységet teremtsenek. Az értékes épületek felújításával, és életteli funkciók telepítésével a városi arculat egyedisége nagymértékben kidomborítható legyen.

A fenti veszélyek elhárítása és a lehetőségek kiaknázása alapján került felvázolásra a jövőkép. Ezek együttesen határozták meg a V4 vertikális fejlesztési célt: A városi arculatépítés, a környezetfejlesztés és az ökonomikus területgazdálkodás szükségességét.

b) A részcélok meghatározása

Az elképzelt jövőkép alapján a fejlesztési cél Jászberény kedvező arculatának megőrzése és továbbfejlesztése, mely a városlakók közérzetét javítani, társadalmi aktivitását növelni, az idegenforgalmi vonzerőt fokozni, és a gazdasági szervezetek letelepedését is ösztönözni tudja. A fejlesztési célok:

-- 4/1. részcél: A városvédő és hagyományőrző civil szerveződések és körök támogatása**.** A hagyományok megőrzésének egyik leghatékonyabb eszköze a lakosság aktivitását, mozgósítását elősegítő civil szervezetek munkája, aktivitásuk fokozása.

-- 4/2. részcél: Az ökonomikus területgazdálkodás, az alulhasznosított területek kihasználása. Az arculatépítés kiinduló pontja, hogy az ökonomikus területgazdálkodás érvényesüljön. A már beépített területek

hatékony felhasználására, és a belterületi alulhasznosított területek rendezésére, kihasználására kell törekedni. Mindaddig, míg e területek rendezett kiépítése, illetve átépítése nem történik meg, nem szabad újabb fejlesztési területeket kijelölni, a környezeti problémákat egyre nagyobb területre szétteríteni.

-- 4/3. részcél: A gazdasági területek körüli arculatjavító fásítások. A gazdasági, ipari területek bővítése, a meglevők arculatjavítása során fontos a városkép védelme. Ennek egyik leghatékonyabb eszköze a látványvédő fásítások telepítésének szorgalmazása, támogatása.

-- 4/4. részcél: Az átmenő/kényszerforgalomtól mentes városszerkezet megvalósítása, és a meglévő úthálózat felújítása. Az arculatépítés fontos eleme, hogy működőképesebbé váljon a város közlekedési rendszere. Ehhez városrészeket, elsősorban a belvárost tehermentesítő elkerülő utakat kell építeni, hogy az átmenő forgalom csökkenthető legyen. Eredményeként a levegőszennyezés és a zajterhelés mértéke nagymértékben csökkenni fog. Ennek része, hogy a Városi Zagyván és a Zagyva folyón további közúti, kerékpáros és gyalogos hidak építését kell célul kitűzni, továbbá, hogy a vasútvonal és a városi közúthálózat keresztezésében a közúti forgalom biztonságosan lebonyolítható legyen, annak érdekében, hogy ezzel is a kényszerforgalom csökkenjen, és a közlekedési környezetterhelés területileg szétosztható és ezzel csökkenthető legyen.

-- 4/5. részcél: A környezet és utasbarát közösségi közlekedés**.** El kell érni, hogy a közösségi közlekedést minél jelentősebb mértékben vegyék igénybe. Mindezek hatására a közösségi közlekedés fokozottabb igénybevételével az egyéni személygépkocsi forgalom csökkenthető és a környezet terhelése enyhíthető lesz.

-- 4/6. részcél: A kerékpáros-közlekedés feltételeinek javítása**.** Megvalósítandók a kerékpáros-barát fejlesztések, ki kell építeni a városi hálózaton belül a legfontosabb közösségi, illetve lakó-munkahelyi célpontok között a kerékpáros úthálózatot. Ennek eredményeként ugyancsak csökkenthető lesz az egyéni személygépkocsi forgalom, megoldódhatnak a belvárosi parkolási gondok és enyhíthető lesz a környezetszennyezés mértéke.

-- 4/7. részcél: Intermodális központ létesítése, és ezzel párhuzamosan a jelenlegi autóbusz-állomás átalakítása. A közlekedési eszközváltás intermodális csomópontját a vasútállomás térségében tervezi a város. Ezáltal a buszpályaudvar a belvárosból kikerülne, sem forgalommal, sem környezetterheléssel nem terhelné tovább a központot. A központ ütemezve épülhetne ki. Középtávon átmeneti megoldásként a jelenlegi városközponti autóbusz-állomás megmaradhatna. Már rendezettebb állapotokat teremtene az is, ha a tároló autóbuszok vasútállomás előtti térségbe áttelepülne.

-- 4/8. részcél: A városi zöldfelületi rendszer továbbfejlesztése, arculatalakító erejének növelése**.** El kell érni, hogy a városi zöldfelületek jelentős mértékben növekedjenek, a közparkok, utca menti és térfásítások bővüljenek, és a belterületi zöldfelületek a Zagyva menti ökológiai folyosókkal (Margitszigeti zöldfelületekkel) összefüggő zöldhálót alkossanak. Cél a belterületi határok mentén, valamint a mezőgazdasági dűlők menti fásításokkal a mezőgazdasági porszennyezés fékezése. Cél a gazdasági területek és a lakóterületek határán, valamint a fő közlekedési vonalak mentén védőfásítások telepítése. A gazdasági területeken belül a zöldfelületek növelése javasolt. Az elkerülő közlekedési gyűrűn belüli új beépítésre szánt területeket úgy kell kijelölni, hogy azok között elválasztó erdő, illetve zöldfelületi sávok alakuljanak ki, és e sávok a külterületi zöldfelülettel összefüggő zöldfelületi hálót alkossanak. El kell érni, hogy a településrendezési tervek felülvizsgálatánál ezek a zöld nyiladékok fennmaradása biztosított legyen. Gondoskodni kell a zöldfelületek fenntarthatóságáról is, ezért a városüzemeltetést meg kell erősíteni és támogatni kell a lakosság részvételét a közvetlen lakókörnyezeti alakításokban. Ösztönözni kell, hogy a többszintes lakóépületekre minél több virágot, zöldnövényt telepítsenek az ott lakók, a lakótelepi beépítést zöldbeágyazással, növények felfuttatásával természet és ember-közelibbé tegyék. A kitűzött célok megvalósításával a városi környezet állapotában ugrásszerűen jobb minőség hozható létre.

-- 4/9. részcél: A forgalomcsillapított és gyalogos közterületek, sétálóutcák és terek bővítése. A Belvárosban összefüggő rendszert kell kiépíteni a meglévő és a tervezett közösségi terekkel, átjárókkal, a Városi Zagyván további gyalogos hidak építésével. A gyalogos tereket, utcákat zöldfelületekkel, utcabútorokkal és szobrokkal, ivó-kutakkal, vízfelületekkel javasolt gazdagítani. A terek, utcák menti épületek földszinti területeire - ahol erre lehetőség kínálkozik - funkcióváltással a közforgalom számára megnyitható funkciókat (üzleteket, éttermeket, információs szolgáltatásokat, utazási irodákat) kell telepíteni. A jász-karakterű városrészekben a kialakult szabálytalan közterületek spontaneitását meg kell őrizni, de közterületi rehabilitációval, oda illő burkolatokkal, mikro-architektúrával, illeszkedő stílusú

utcabútorozással a teresedéseket „be kell rendezni” és pihenőhelyekké kell átalakítani. Az arculat építésben a kertészeti elemek fontos szerepet kell játsszanak. A terek, utcák a közösségi élet, a társadalmi érintkezés, az idegenforgalmi látványosság színtereivé kell váljanak.

-- 4/10. részcél: A belvárosi parkolási kapacitás növelése, új parkolási rendszer bevezetése. Cél a történelmi városmagban jelenleg tapasztalható parkoló hiány megszűntetése, a belváros parkolási kapacitásának növelése, a parkolási rend megváltoztatása úgy, hogy a parkoló gépjárművek cserélődése biztosítottabb legyen, a belvárosban csak rövidebb idejű parkolás általánossá tétele.

-- 4/11. részcél: Az építészeti értékek megőrzése és hasznosítása. Cél a város történelmi múltját, egyediségét és sajátos arculatát hordozó építészeti értékek (műemlékek és helyileg védett épületek) fokozott és fenntartható módon való megőrzése. Ezek felújításáról és amennyiben a fenntartáshoz szükséges, elsősorban közösségi célú funkcióváltással gondoskodni kell. Ennek érdekében a helyileg védett épületekről katasztert kell vezetni (érték és állapot) rögzítésével és a felhasználásuk lehetőségét fel kell tárni. Azon épületek felújításáról, melyek meglévő, vagy tervezett gyalogos közösségi terek mentén helyezkednek el, a közösségi terek létrehozásával egyidőben kell gondoskodni.

-- 4/12. részcél: A jász-karakterű területek komplex rehabilitációja. Az aprótelkes jász-beépítésű területek karakterének megőrzése, spontán beépítési vonalak és az épületek léptékének megtartása, a szabálytalan közterületek, teresedések rehabilitációja, megfelelő burkolattal ellátása és utcabútorozása, gyalogos, ill. vegyes használatú közterületekké alakítása fontos, karaktermegtartó feladat. Ezek részben (a magántulajdonú épületek esetében) építészeti szabályozással, részben (a közterületek esetében) szervezett, önkormányzati rehabilitációval hajtható végre.

-- 4/13. részcél: Neszűr spontán kialakult és erősödő rendezetlenségének felszámolása, illetve enyhítése. A volt zártkert tulajdonviszonyainak rendezetlensége, az illegális, komfort nélküli lakóépületek szaporodása, az emberhez méltatlan életkörülmények és környezeti állapotok egyre súlyosabb helyzetet teremtenek. Hosszútávú fejlesztési cél, hogy Neszűr ne a városhoz méltatlan nagy kiterjedésű szegregációs területté váljon. A beavatkozások egy része szociális jellegűek, melyek az esélyegyenlőség témakörébe tartoznak, de egyben környezetfejlesztési területgazdálkodási célokat is ki kell tűzni. Meg kell vizsgálni, hogy mely ingatlanok vehetők közösségi tulajdonba, változtatható meg a korábbi területhasználat, és mely területen kell rendezett módon a környezeti, esetleg az infrastrukturális feltételen változtatni.

-- 4/14. részcél: A közmű infrastruktúrák fejlesztése, illetve rekonstrukciója. Az ivóvíz és a szennyvízhálózat rekonstrukciója, helyenkénti fejlesztése. A belvíz- és csapadékvíz elvezető hálózati rendszerek fejlesztése.

c) A fejlesztési cél és részcélok értelmezése településrészenként

V4 Városi arculatépítés, környezetfejlesztés	1.Belváros	2.Kertváros	3.Érpart	4.Káposztáskert	5.Pelyhespart	6.Szentkúti városrész	7.Szent László városrész	8.Hűtőgépgyári városrész	9.Portelek	10.Külterület
1. A városvédő és hagyományőrző civil szerveződések támogatása	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
2. Az ökonomikus területgazdálkodás	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
3. A gazdasági területek körüli arculatjavító fásítások				X	X		X	X		
4. Az átmenő/kényszerforgalomtól mentes városszerkezet megvalósítása és a meglévő úthálózat felújítása	X	X	X	X		X	X	X	X	
5. A környezet és utasbarát közösségi közlekedés	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
6. A kerékpáros-közlekedés feltételeinek javítása	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
7. Intermodális központ létesítése a vasútállomás térségében és ezzel párhuzamosan a jelenlegi autóbusz-állomás átalakítása.	X						X			
8. A városi zöldfelületi rendszer fejlesztése, arculatalakító erejének növ.	X	X	X	X	X	X	X	X	X	

9. A forgalomcsillapított és gyalogos közterületek, sétálóutcák és terek bővítése	X	X								
10. A belvárosi parkolási kapacitás növelése, új parkolási rend bevezetése	X	X	X	X	X	X	X			
11. Az építészeti értékek megőrzése és hasznosítása	X	X	X	X		X		X		
12. A jász beépítésű területek komplex rehabilitációja	X	X	X	X	X					
13. részcél: Neszűr spontán kialakult és erősödő rendezetlenségének felszámolása, illetve enyhítése.										X
14. részcél: A közmű infrastruktúrák fejlesztése, illetve rekonstrukciója	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
Összes érintettség	12	11	10	11	9	9	10	9	7	5

A melléklet ábrán a részcélok területi halmozódása érzékelhető. A legfontosabb célterületek a Belváros, a Zagyvapart és a jász-karakterű településrészek.

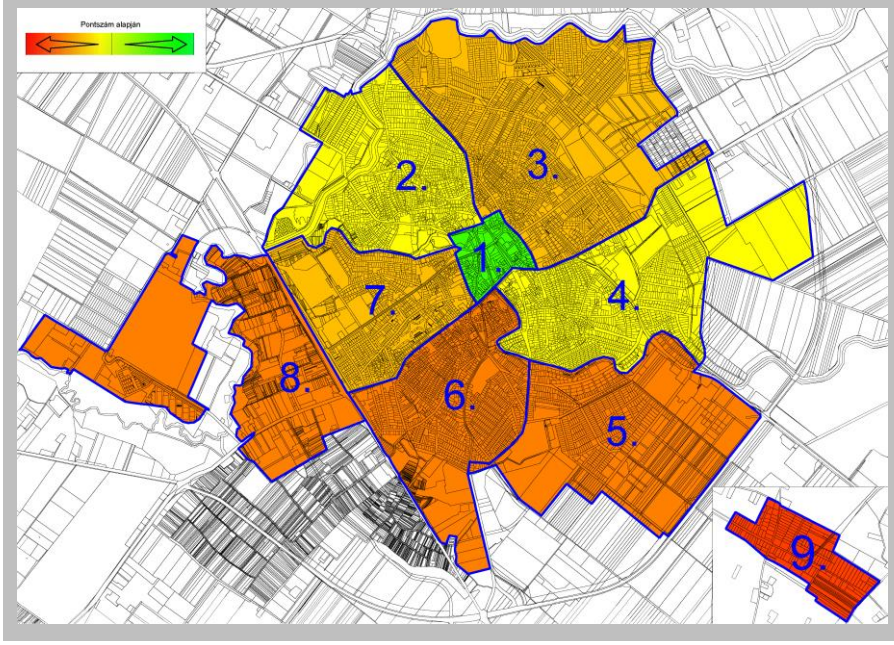

Az ábra a fejlesztési részcélok városrészenkénti halmozódását érzékelteti.
A közösségi és a kerékpáros közlekedés feltételeinek javítása az összes városrészt érinti. Az építészeti értékek jelentősége nem minden városrészben egyforma, de a Belvárosban és a jász-karakterű településrészekben fontos az építészeti értékek megóvása, mert a gyalogos terek rendszerében a történelmi és sajátos arculati szerepük meghatározó.

Megjegyezzük, hogy a részcélok természetesen nem azonos súlyúak.

V5 vertikális fejlesztési cél: A közösségi intézményellátás és a lakásellátás fejlesztése

a) Az átfogó fejlesztési cél meghatározása

Jászberény közösségi célú intézményellátása összességében jónak mondható. Problémát a külterületi lakosság ellátása okoz, ahonnan a megközelíthetőség nehezen biztosítható.
Jászberényben az utóbbi években az óvodaigény kielégíthető volt. További óvodai férőhelyigénnyel jár azonban a 2015. szeptemberétől kötelező 3 éves kori óvodáztatás. Az általános iskolai ellátottságban nincs mennyiségi hiány. A középiskolák száma és kapacitása megfelelő. A felsőoktatásban „külső" intézmény kihelyezett tagozata működik a városban.
A háziorvosi és gyermekorvosi ellátás területileg eléggé koncentrált, az elérhetőségben jelentős városrészi különbségek vannak.
A Szent-Erzsébet kórház 160 aktív ággyal és 122 krónikus ággyal rendelkezik. A 22 települést ellátó kórház korszerűsítése, egyes épületek bontása és újak építése, valamint a műszerezettség javítása tervbe van véve.
Egy bölcsőde üzemel a városban, így a területileg egyenletes ellátás nem biztosítható. Kapacitásbővítése tervbe van véve. A városi lakosság bölcsődeigényén túl a környező településekből Jászberénybe bejáró dolgozó nők bölcsőde igényével is számolni kell, mivel a környező települések egy része nem rendelkezik bölcsődével. Jászberényben a 7-7 gyerekkel működő családi napközik száma az utóbbi években igen kedvező módon gyarapodott.
A szociális ellátás sokirányú (idős gondozás, fogyatékkal élők gondozása, étkeztetés, házi segélynyújtás, családsegítés, stb.). A szociális ellátás további fejlesztése szükséges, különös tekintettel a növekvő idősgondozási igényre, a tanyagondnoki szolgálat fejlesztésére, az idősellátás keretein belül a demens

nappali ellátás kapacitásbővítésére, a fogyatékkal élők nappali ellátásának kiterjesztésére és a támogató szolgáltatások fejlesztésére.

Jászberény lakásállománya folyamatosan gyarapszik. Mára az átlagos lakásnagyság 2,75 szobás. A lakásállomány 96,9 %-a magántulajdonban van, az önkormányzati (bér)lakások száma csupán 155 db, alig több, mint az állomány 1 %-a, ez a lakossági mobilitásnak és a város népességvonzásának, a városba beköltözésnek is gátja lehet. Annak ellenére, hogy a közművesítettség megfelelő, a lakásállomány mégsem elégít ki minden minőségi elvárást, a teljes lakásállomány 10,2 %-a minőségileg nem felel meg. A komfort nélküli lakások jelentős része a társadalmilag szegregálódó külterületeken található, Neszűrben a lakott épületek közel 80 %-a nem felel meg a legminimálisabb lakóépületi paramétereknek sem.

A jelenlegi állapotfelmérés és elemzések alapján kimutatható, hogy az alábbi veszélyek jelentkezhetnek, melyek elhárítása szükséges:

-- ha az egyes lakóterületek, különösen a belterület és külterület közötti jelentős vitalitási, iskolázottsági, foglakoztatási, jövedelmi, lakáskörülmények és közműellátottság szerinti különbségek fennmaradnak, a szegregációs folyamat felerősödhet, ennek környezeti és társadalmi hatásai veszélyeztetni fogják a város harmonikus fejlődését;
-- a hátrányos helyzetű rétegek, különösen a fiatalok és tanulók eredményes felzárkóztatásának elmaradása/késése további társadalmi feszültségekkel, és azzal a veszéllyel jár, hogy hosszú távra kiesnek a munkaerőpiacról;
-- ha a szociális és egészségügyi létesítmények tervezett fejlesztése elmarad vagy késik, az ellátásra várók, különösen a növekvő számú időskorú lakosság egyre nagyobb társadalmi feszültséget fog okozni;
-- ha nem sikerül az önkormányzati (szociális) bérlakások számát növelni, nem fog sikerülni az alacsony jövedelmű rétegek életkörülményeinek javítása, aminek következtében a területi szegregáció fennmarad, sőt mélyülni fognak a társadalmi különbségek, illetve nem sikerül felszámolni a jelenlegi higiénés hiányosságokat.

A jelenlegi állapotfelmérés és elemzések alapján kimutatható, hogy az alábbi lehetőségek kínálkoznak, melyek kihasználása szükséges:

-- lehetőség, hogy a képzettségi szint emelkedésének tendenciája megmarad. Ennek következtében a helyi gazdaságban továbbra is egyre több magas képzettséget igénylő gazdasági tevékenység lesz letelepíthető, a város egyre nagyobb gazdasági jelentőséggel bír majd;
-- lehetőség a jó középiskolai ellátás fenntartása, sőt újabb képzési szakirányokkal kiegészítése;
-- lehetőség a civil szervezetek és egyházak szerepének növekedése a szociális ellátás javításában és a közösség építésben;
-- lehetőség, hogy a lakásellátottság tovább javul, a komforthiányos lakások száma minimálisra csökken, és ezzel a lakáskörülmények területi egyenetlensége is enyhülni fog. A fokozódó önkormányzati szociális és bérlakás építés eredményeképpen a társadalmi feszültségek csökkeni, az életkörülmények és a város népességmegtartó képessége erősödni fognak.

A fenti veszélyek elhárítása és a lehetőségek kiaknázása alapján került felvázolásra a jövőkép. Ezek együttesen határozták meg a V5 vertikális fejlesztési célt: A közösségi intézményellátás és lakásellátás fejlesztésének szükségességét.

b) A részcélok meghatározása

Az elképzelt jövőkép alapján a fejlesztési cél Jászberény közösségi intézményellátásának és lakásellátásának fejlesztése, melynek részcéljait a fentiekben felsorolt veszélyek elhárítására és lehetőségek kihasználására meghatározott részcélok adják:

-- 5/1. részcél: Egészségvédő, prevenciós programok indítása, az egészségtudatosság erősítése.
Cél hogy a lakosság egészségi és munkaképes állapota minél tovább fennmaradjon, és az átlagos életkor az országos szintre emelkedjen, az egészségben eltöltött idő növekedjen. A meglevő orvosi rendelők mellett konkrét terv van a Szent Erzsébet Kórház fejlesztésére, átépítésére, ill. fogorvosi ügyelet biztosítására.

-- 5/2. részcél: Képzettségi szintek további emelése alap, közép és felsőfokon egyaránt. A képzettségi szintek emelése a munkaellátottságot javítani, a kultúra iránti igényt fokozni, és a gazdaság versenyképességét növelni fogja.

-- 5/3. részcél: A civil szervezetek és egyházak szerepének bővítése a szociális ellátásban és az oktatásban**.** A civil szervezetek és egyházak közreműködése növelhető a szociális ellátásban (idősek ellátásában,

életkrízis-válságok kezelésében, hátrányos helyzetű gyerekek és kamaszok foglakoztatásában, egészségfejlesztő programok megvalósításában, közösségi házak működtetésében és a közösségi foglalkozásokban, drog-prevencióban, a roma lakosság támogatásában). Ezzel az állami és önkormányzati feladatellátást is segítenék és kiegészítenék.

-- 5/4. részcél: A településrészek közötti arányos alapfokú intézményi ellátás. A városrészek ellátottságbeli különbségeinek mérséklése a cél. Ide tartozik az idősgondozók és nappali foglalkoztatók bővítése, az óvoda és bölcsőde ellátás kapacitásbővítése. Az intézmények külterületről történő jobb közlekedési elérhetősége is fontos fejlesztési feladat.

-- 5/5. részcél: Az idősellátás kapacitásnövelése és a fogyatékkal élők ellátásának javítása Az időskorúak számának növekedése várható a város demográfiai adottságai alapján. Ennek megfelelően a jelenlegi kapacitásokat, valamint a fogyatékkal élők esetében az ellátotti kört bővíteni szükséges. Fejlesztendő. a demens ellátás, a tanyagondnoki szolgálat és a támogató szolgáltatásokon belül a szállítási kapacitás. Pótolni kell a nappali ellátás hiányosságait, a hajléktalan ellátást és a pszichiátriai- valamint a szenvedélybetegek közösségi ellátását. Tervbe van véve a fogyatékkal élők nappali otthonának új épületben elhelyezése.

-- 5/6. részcél: Az önkormányzati (szociális) bérlakások építése. Az alacsonyabb jövedelműek lakásellátását szolgálja, illetve a szegregátumok csökkentéséhez/megszűntetéséhez nyújt lehetőségeket. A szegregálódó külterületeken az életkörülmények tárgyi feltételeit és az infrastruktúra ellátást javítani kell.

-- 5/7. részcél: A lakó és közösségi épületek energia racionalizálása, megújuló energiaforrások felhasználásának növelése. Az intézményhálózat épületeinek tervezett komplex (fűtési, hősszigetelési, nyílászáró) energiaracionalizálását végre kell hajtani. Támogatások szükségesek a lakóépületek energetikai rehabilitációjához és a megújuló energiaforrások felhasználásnak növeléséhez.

-- 5/8. részcél: A rekreációs területek bővítése, fejlesztése Mind a lakossági ellátás, közérzet, mind az idegenforgalom növelése érdekében szükséges, hogy a város rekreációra alkalmas zöld- és sportterületei mennyiségileg és minőségileg is fejlődjenek. Fontos az is, hogy egyenletesebb területi ellátást lehessen biztosítani az egyes városrészeknek. A meglevő pihenő- és játszótereken a felszereltség korszerűsítése, gazdagítása, újabb - a lakosság egészségi állapotát és sportosságát javító – eszközökkel ellátása a cél. A városrészenként egyenletesebb ellátás érdekében a településrendezési tervekben már kijelölt, tervezett zöldterületek megvalósítását és korszerű felszereltségét szükséges végrehajtani. Felvethető az egyes rekreációs területek eltérő tematika szerinti kialakítása is a választék bővítése és a vonzerő növelése érdekében. Konkrét fejlesztési elképzelések vannak az állatkert területén kialakítandó erdei iskola és környezetvédelmi oktatóközpont valamint az öregerdei gyerektábor létesítésére.

c) A fejlesztési cél és részcélok értelmezése településrészenként

V5 Közösségi intézmény- és lakásellátás fejlesztése	1.Belváros	2.Kertváros	3.Érpart	4.Káposztáskert	5.Pelyhespart	6.Szentkúti városrész	7.Szent László városrész	8.Hűtőgépgyári városrész	9.Portelek	10.Külterület
1. Egészségvédelem, prevenció, egészségtudatosság növelése	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
2. Képzettségi szintek további emelése	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
3. a civil szervezetek és egyházak szerepnövekedése a szoc. ellátásban	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
4. A településrészek közötti arányos alapfokú intézményi ellátás	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
5. Az idősellátás kapacitásnövelése és a fogyatékkal élők ellátásának javítása	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
6. Az önkormányzati (szociális) bérlakások építése			X		X	X	X			
7 A lakó és közösségi épületek energia racionalizálása, megújuló energiaforrá-sok felhasználásának növelése	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
8. A rekreációs területek bővítése, fejlesztése	X	X	X				X	X		X

Összes érintettség	7	7	8	6	7	7	8	7	6	7

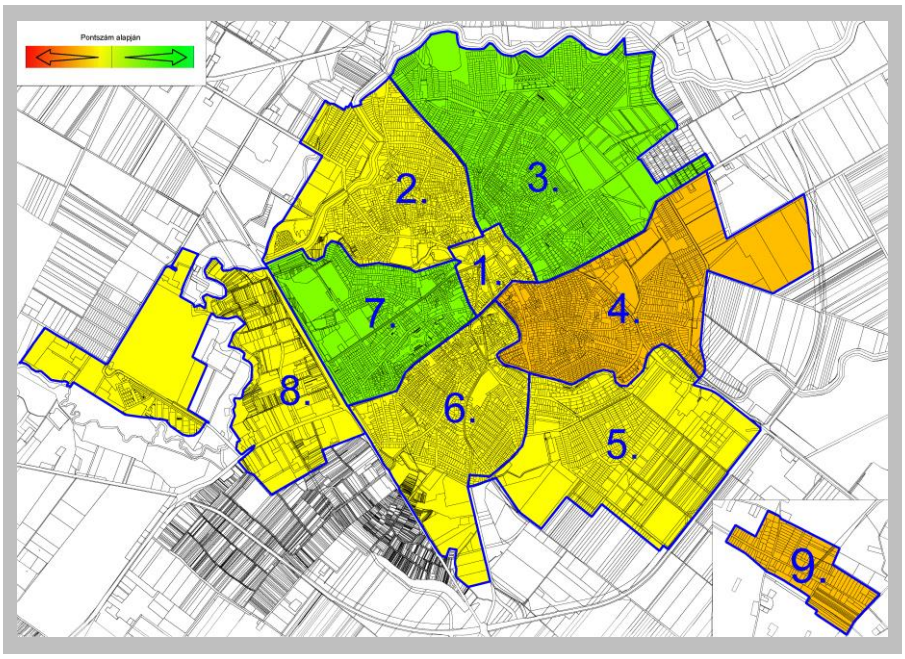

Az ábrán a részcélok területi halmozódása érzékelhető.

Megjegyezzük, hogy a részcélok természetesen nem azonos súlyúak.

V6 vertikális fejlesztési cél: A természeti értékek védelme, felkészülés a klímaváltozásra és a megújuló energiaforrások felhasználásának növelése

a) Az átfogó fejlesztési cél meghatározása

A természeti értékek védelme a város és környéke környezeti állapota, a biodiverzitás megőrzése és – a Zagyva miatt – a vízvédelem miatt is fontos.

A klímaváltozás napjaink egyik legfontosabb globális kihívása, és nagyrészt egyetértés van a tekintetben, hogy ez a változás elsődlegesen antropogén hatások eredménye. A klímaváltozás kihívása világszinten szükségessé teszi az üvegházhatású gázok kibocsátásának gyors visszafogását, mivel azonban ennek hatása csak hosszú távon érvényesül, a kibocsátások csökkentése mellett egyre inkább előtérbe kerül a változó klímához való alkalmazkodás kérdése is.
Hazánkban 2007-ben jött létre a Klímabarát Települések Szövetsége, melynek célja, hogy Magyarországon minél több településnek legyen saját, szakmailag megalapozott klímastratégiája, valamint az, hogy elősegítse a klímaprogramok megvalósítását és segítse a települések érdekképviseletét klímavédelmi kérdésekben.
Jászberényben és környékén elhelyezkedéséből adódóan a kontinentális éghajlati hatás érvényesül elsődlegesen, emiatt az országos átlagnál szélsőségesebb hőmérsékleti és csapadékadatok jellemezők. A szélsőséges időjárási viszonyokkal jellemezhető napok száma a jövőben várhatóan emelkedni fog, gyakoribbá és hosszabbá váló nyári hőhullámok, változékonyabb időjárás, a viharok és jégesők szaporodása, valamint tovább csökkenő, rendszertelenebbé váló éves csapadékmennyiség várható.
A település számára a városi klíma szempontjából kedvező adottság is a folyó közelsége. A folyómeder és a víz közelsége akklimatizáló hatású. Ugyanakkor hiányzik a várost övező összefüggő erdő gyűrű, melynek légtisztaság (por)védő és klíma-kiegyenlítő hatása is lenne.

Az EU-ban 2020-ra az összes felhasznált energia 20 %-ának kell megújuló energiából származnia. Németországban ez az arány már ma is 30 % körül jár. Magyarország 2020-ra 14,3 %-os arányt vállalt fel, pedig napenergia hasznosítási adottságaink a napsütéses órák igen magas száma következtében sokkal jobbak, mint Németországban vagy az EU számos más országában. Jászberény még hazánkon belül is a leginkább napfényes területen fekszik, így a napenergia hasznosításnak kiváló lehetőségei vannak. A napenergia mellett felvethető a termálvízkincs energetikai hasznosítása is a fürdési és gyógyászati felhasználáson túl.
Az úgynevezett „passzív, autonóm és ökologikus” házak építésére, valamint a föld hőtartalmát kihasználó hőszivattyús, valamint a napelemes és napkollektoros energiaellátó berendezések alkalmazására is lehetőség van a területen, különös tekintettel arra, hogy Jászberény Magyarország legmagasabb napsütéses óraszámmal rendelkező területének határán fekszik.

A meglévő épületek hő-háztartásának javítását (nyílászáró csere, hőszigetelés, valamint a szellőzés és fűtési rendszerek korszerűsítését (pl. kondenzációs kazánok és hő-visszanyerő szellőző berendezés alkalmazását) is szorgalmazni szükséges.
Megvizsgálandó, hogy a környék mezőgazdaságára alapozva a mezőgazdasági melléktermékek ill. hulladékok hogyan hasznosíthatók megújuló energiaforrásként (pl. biomassza alapú fűtőmű vagy erőmű,. pellet (préselt fahulladék tüzelésű) erőmű.

A jelenlegi állapotfelmérés és elemzések alapján kimutatható, hogy az alábbi veszélyek jelentkezhetnek, melyek elhárítása szükséges:
-- ha a város nem készül fel a várható klímaváltozásra, a szélsőséges időjárás-változások hatásainak kivédésére, a városi életkörülmények nagymértékben romolhatnak.
-- ha nem sikerül a közigazgatási területen az erdőterületek arányát növelni, a várható klímaváltozások következtében a városban élés körülményei jelentősen romlani fognak.
-- ha a geotermikus energiahasznosítás nem megvalósítható, nehezen vagy csak kisebb mértékben csökkenthető a hagyományos fosszilis energiahasználat. Emiatt a széndioxid kibocsátás nem lesz a kívánt mértékben csökkenthető;

A jelenlegi állapotfelmérés és elemzések alapján kimutatható, hogy az alábbi lehetőségek kínálkoznak, melyek kihasználása szükséges:
-- lehetőség, hogy a zöldfelületi rendszer tovább fejlődik, a meglévő parkok összefüggő rendszerré, és a folyó menti ökológiai folyosóhoz kapcsolódóan épülnek tovább. A nagyobb összefüggő zöldfelületek, erdők és a belvárosi hősziget csökkentése érdekében alkalmazandó vízfelületek, párakapuk, közterületi árnyékolók hatására a mikroklíma alakítása sikeres lesz és mérsékelhető a felmelegedés. Ennek jótékony hatása az egészségesebb városi környezetben a népesség jobb közérzetét, és ennek eredményeként a települési kötődést fogja erősíteni;
-- lehetőség az országosan magas napfénytartalom napenergiaként való hasznosítása, mind a lakó, mind a közösségi, mind az üzemi épületeknél. Ennek eredményeként a hagyományos energiafelhasználás, és a széndioxid kibocsátás csökkenthető lesz;
-- lehetőség a termálvagyon energiatermelésre való hasznosítása. Ennek eredményeként a hagyományos energiafelhasználás, és a széndioxid kibocsátás csökkenthető lesz;
-- országosan támogatandó, így Jászberényben is támogatni szükséges az épületek energiafelhasználásának csökkentését. Már szerepel az önkormányzat tervei között az intézmények hőszigetelése, energetikai korszerűsítése.

A fenti veszélyek elhárítása és a lehetőségek kiaknázása alapján került felvázolásra a jövőkép. Ezek együttesen határozták meg a V6 vertikális fejlesztési célt: Felkészülés a klímaváltozásra és a megújuló energiaforrások felhasználásának növelése
Fő célok: - a települési mikroklíma kedvező alakítása, a városi hősziget kialakulásának elkerülése,
- a városi zöldtömeg növelése, a zöldfelületek területének és intenzitásának növelése,
- az energiaigény csökkentése,
- a széndioxid kibocsátás mérséklése és a csökkentett energiaigény minél nagyobb arányban megújuló forrásokból való fedezése

b) A részcélok meghatározása

Az elképzelt jövőkép alapján a fejlesztési cél, Jászberényben a várható klímaváltozásra való időben elkezdett felkészülés, az energiaigény általános csökkentése, a megújuló energiák növekvő arányú felhasználása és a széndioxid kibocsátás mérséklése. A fejlesztési részcélok:

-- 6/1. részcél: A beépítésre szánt területek növekedésének korlátozása. A városrészeket zöldterületekkel és az átszellőztetést biztosító zónákkal tagolni kell, átszellőzést lehetővé tevő, hőmérsékletcsökkentő zöldfelületeket kell létesíteni. A településrendezési eszközök tervlapjain jelölt belterület és a külterületi beépített területek határán jelölt 200 m–es beépítés-mentes sávon belül előnyben kell részesíteni az erdőtelepítést.

-- 6/2. részcél: A gépjármű-közlekedési szükséglet mérséklése**.** A felesleges közlekedési kényszereket a kedvező közlekedési szerkezet megoldásával (átmenő forgalmat csökkentő elkerülő utak létesítése) ki kell küszöbölni, továbbá meg kell teremteni a kerékpáros közlekedés infrastrukturális feltételeit.

-- 6/3. részcél: A városi zöldterületek bővítése, minőségi fejlesztése, zöldfelület hálózat kialakítása. A klímajavítás egyik legfontosabb eszköze a város belterületét behálózó és a folyó menti zöldfelületekkel összekapcsolt közpark-rendszer megvalósítása. A meglévő közparkokat összekapcsoló hálózatot kell létrehozni, mert ezek klímajavító hatása sokkal jelentősebb, mint az egymástól elszigetelt

zöldfelületeké. A városban a lombtömeg arányt növelni kell, ezért a zöldfelületeken többszintes növényállomány kialakítását, a beültetési intenzitás fokozását kell szorgalmazni.

-- 6/4. részcél: A városi parkok, gyalogos felületek, közterületek kedvező helyi mikroklímájának kialakítása. EU célkitűzés, hogy a belvárosi hősziget kialakulását legalább olyan mértékben kell korlátozni, hogy a belváros nyári csúcshőmérséklete a külterületi hőmérsékletet 5 foknál többel ne haladja meg. Ezért a nagy, összefüggő burkolt felületek árnyékolásáról, hűtéséről gondoskodni szükséges. A burkolatokat fel kell oldani zöldfelületekkel, árnyékot adó pihenőhelyekkel és párásító kapukat kell felállítani, illetve minél nagyobb hűtést biztosító vízfelületeket, szökőkutakat, csobogókat kell létrehozni. Ezek egyben a parkok, gyalogos terek funkcionális használatát is segítik és a vizuális élményt is fokozzák. A sétautak felett létesített lugasokkal, befuttatott pergolákkal, „zöld alagutak" kialakításával a növényzet árnyékoló/hűtő hatását nagymértékben ki lehet aknázni. Ahol a növényzettel árnyékolás nem megoldható (pl. a közművezetékek nyomvonala miatt jelentős gyökérzetű növényzet nem ültethető) ott művi árnyékoló szerkezetek, nagyméretű napernyők, kinyitható vagy felfüggesztett árnyékoló „vitorlák", ponyvarendszer, lamella-rendszer közterületre építése javasolható.

-- 6/5. részcél: Az újonnan kialakítandó gazdasági területek kedvező klímaviszonyokat eredményező kiépítése. Az új gazdasági telephelyek építés során meg kell oldani, hogy ne keletkezzenek túl nagy összefüggő zöldmentes területrészek. A lapostetős épületek zöldtetős kialakítását támogatni kell. A telekstruktúrát és a közterületek rendszerét úgy kell alakítani, hogy közpark is kialakulhasson a gazdasági területen.

-- 6/6. részcél: A víztakarékosság, környezetbarát építőanyagok alkalmazása. A víztakarékosság a szélsőséges időjárási viszonyok miatt várható vízhiányra való felkészülést jelenti. Az esővizek gyűjtését, tározását és felhasználását általánossá kell tenni. A használt vizek egy részének újra felhasználásával ugyancsak csökkenteni lehet a vízfelhasználást. A városi közkutak vizének takarékos felhasználásával kapcsolatos intézkedéseket az önkormányzatnak kellene meghozni. A környezetbarát építőanyagok alkalmazásával a széndioxid kibocsátás mérsékelhető.

-- 6/7. részcél: A helyi igények helyi erőforrások által történő kielégítése. A helyben értékesíthető mezőgazdasági termékek előállításával, helyi termelői piacok létesítésével a közlekedési forgalom, így az üvegházhatású gázok kibocsátása mérsékelhető.

-- 6/8. részcél: Az önkormányzati intézmények energetikai korszerűsítése
Nemcsak távlati kedvező környezeti hatásai miatt, hanem az üzemeltetési költségek jelentős csökkentése érdekében is célszerű az intézmények energia racionalizálása. Az épületek hőszigetelése, a nyílászárók cseréje és a fűtési rendszerek korszerűsítése akár 50 %-os energia megtakarítást is eredményezhet. Jelenleg az energiaracionalizálás – épületfajtától, épületállagtól és a felújítási igényektől függő - költségeinek megtérülési ideje 5-8 év. A városi intézmények esetében az önkormányzatnak közvetlen ráhatása van arra, hogy az energiaigény csökkenjen, és arra is, hogy milyen energia kerüljön felhasználásra, azaz jó esetben mintául is szolgálhatnak a „civil" korszerűsítések számára is.

-- 6/9. részcél: A magántulajdonú lakásállomány energetikai korszerűsítésének, hőszigetelésének, támogatása
A központi, állami energetikai korszerűsítési támogatási pályázatok mellett célszerű lenne helyi, önkormányzati ösztönző- és kritérium rendszer kidolgozása is. Ennek lehetőségeit és tartalmát meg kell vizsgálni. Minimum programként kitűzhető, hogy az állami pályázatok elnyeréséhez szükséges saját magánerő biztosításához járulna hozzá a város kamatmentes kölcsönnel, melynek törlesztését az energia költségek megtakarításaiból fizethetné vissza a támogatott.

-- 6/10. részcél: A hatékony energiagazdálkodás, megújuló energiák hasznosítása. Az energiafelhasználás hatékonysága gazdasági cél is, de a megújuló energiaforrások felhasználásával a széndioxid kibocsátás is jelentősen mérsékelhető Jászberény a napenergia és a geotermikus energiák hasznosíthatóságában jó adottságokkal rendelkezik, a geotermikus energia potenciáljának felmérése után részletes hasznosítási javaslat kidolgozása szükséges. Támogatni kell az energiafelhasználásban a megújuló energiák alkalmazását. Mivel a „megspórolt" széndioxid kvóta értékkel bír és eladható, javasolt, hogy az eladott (ki nem használt) kvótából származó bevételeket csak a támogatási rendszerbe lehessen visszaforgatni. A közvetlen támogatások mellett a központi pályázatokhoz szükséges magánerő biztosításához is segítséget nyújthat az önkormányzat.

-- 6/11. részcél: A lakosság környezettudatosságának fejlesztése. Ismeretterjesztő előadásokkal, bemutatókkal, a kívánatos környezettudatos magatartás előnyeinek bemutatásával ismeretterjesztő kurzusokat javasolt szervezni. Különböző támogatási módokat, gazdasági ösztönző rendszereket kell bemutatni

annak érdekében, hogy a lakosság mielőbb ráérezzen a környezettudatos magatartásra. Támogatni kell azokat a civil szervezeteket, amelyek a környezettudatosság propagálást felvállalják.

-- 6/12. részcél: Az épületek felmelegedésének mérséklése Az épületállomány felmelegedésének mérséklése mind a bent tartózkodók komfortérzete, mind a közterület felé kisugárzó hő miatt fontos. Az épületek árnyékolását – ahol csak lehet – növényzettel kell megoldani, mert az a párologtatás miatt nagyobb hűtő hatással rendelkezik, mint a művi árnyékoló szerkezetek. Emiatt – és a kedvezőbb esztétikai hatás érdekében is – célszerű a tűzfalakat és a városképi értékkel nem bíró homlokzatokat növénnyel befuttatni, mely megoldja az árnyékolást és hűvösen tartja a falakat. A lapostetős középületek és lakóházak tetején javasolható zöldtetők létesítése, ami nemcsak a belső klímatizálást segíti, de a tetőteraszok használati és esztétikai értéke is jelentősen megnő. Az épület mikroklímájának alakításában az erkélyek, loggiák, ablakba helyezett virágládák intenzív növényzetesítésének is szerepe lehet. Ahol az árnyékolás növényekkel nem oldható meg, ott épített árnyékoló szerkezetekkel, épített árnyékoló rácsokkal vagy kitekerhető árnyékoló ponyvákkal javasolható a homlokzatok felmelegedéstől védelme.

-- 6/13. részcél: A vízfolyások és felszín alatti vizet védelme, vegyszermentes övezetek létrehozása. A Zagyva menti területeken – a vízvédelem érdekében – javasolható a biogazdálkodás előtérbe helyezése, a vegyszerhasználat mellőzése, valamint a folyó menti 50 m-es sávban gyepgazdálkodás bevezetése. Jászberény csatornázottsága az utóbbi évtizedben sokat fejlődött, a közműolló záródik. A felszín alatti vizek védelme érdekében a közműolló teljes zárása és a külterületi beépített területeken is a talajvizek szennyeződésének elkerülése miatt a szennyvízgyűjtés és kezelés megoldása szükséges.

-- 6/14. részcél: A külterületi beépített területek növekedésének korlátozása. Környezeti, természetvédelmi, társadalmi és városgazdálkodási szempontok miatt is fontos, hogy a külterületi beépítettség és népességszám ne emelkedjen.

-- 6/15. részcél: Őshonos fafajok alkalmazása az erdőtelepítéseknél A tájkarakter megőrzése és a biodiverzitás fenntartása érdekében is javasolható, hogy a javasolt – jelentős nagyságú területre kiterjedő – erdősítésekhez az itt őshonos fafajok kerüljenek felhasználásra. Ezek megmaradása, növekedése – az itteni körülmények jobb tűrése miatt – valószínűbb, mint a területileg idegen fajoké.

c) A fejlesztési cél és részcélok értelmezése területrészenként

V6 A természeti értékek védelme, felkészülés a klímaváltozásra és a megújuló energiaforrások felhasználásának növelése	1.Belváros	2.Kertváros	3.Érpart	4.Káposztáskert	5.Pelyhespart	6.Szentkúti városrész	7.Szent László városrész	8.Hűtőgépgyári városrész	9.Portelek	10.Külterület
1. A beépítésre szánt területek növekedésének korlátozása	X	X								X
2. A gépjármű-közlekedési szükséglet mérséklése	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
3. Városi összefüggő zöldfelület hálózat kialakítás, bővítés, minőségi fejlesztés	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
4. A városi parkok, gyalogos felületek, közterületek kedvező helyi mikroklímájának kialakítása	X	X				X	X	X		
5. Az újonnan kialakítandó gazdasági területek kedvező klímaviszonyokat eredményező kiépítése				X	X	X		X		X
6. Víztakarékosság, környezetbarát építőanyagok alkalmazása	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
7 A helyi igények helyi erőforrások által történő kielégítése	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
8. Az önkormányzati intézmények energetikai korszerűsítése	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
9. Magántulajdonú lakások energetikai korszerűsítésének támogatása	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

10. Hatékony energiagazdálkodás, megújuló energiák hasznosítása	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
11. A lakosság környezet-tudatosságának fejlesztése	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
12. Az épületek felmelegedésének mérséklése	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
13. A vízfolyások és felszín alatti vizet védelme	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
14. A külterületi beépített területek növekedésének korlátozása										X
15. Őshonos fafajok alkalmazása az erdőtelepítéseknél										X
Összes érintettség	12	12	10	11	11	12	11	12	10	13

A melléklet ábrán a részcélok halmozódását lehet érzékelni városrészenként.
A város egésze célterület, ez a táblázatból leolvasható.
A jelentősebb célterületek mégis azok, melyeket a klímaváltozás jobban érint, azaz ahol jelentősebb beavatkozásra van szükség. Az ábra nem foglakozik a külterületekkel, de az erdősítést a folyómedrek ártereken, illetve az azt követve valamint a település határát körül ölelő 200 m-es beépítés-mentes sávban kell végrehajtani.

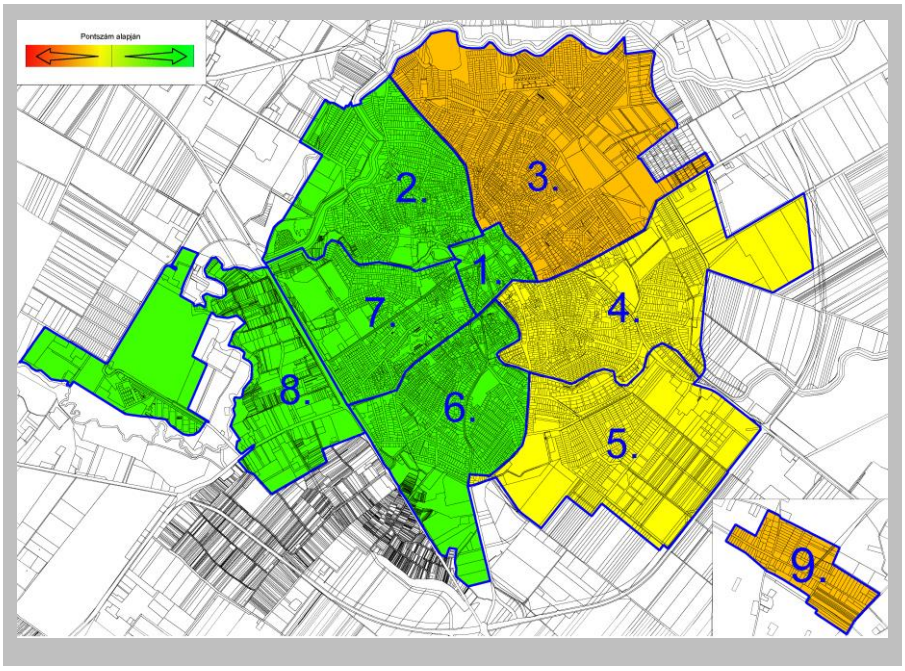

Az ábrán a részcélok területi halmozódása érzékelhető.

Megjegyezzük, hogy a részcélok természetesen nem azonos súlyúak.

2.2.3 Az átfogó célok és a részcélok kapcsolata a horizontális és vertikális célrendszerben

A vertikális célok a komplex, átfogó célrendszert, a horizontális célok a szakterületenkénti célrendszert képviselik. Az alábbi táblázat a részcélok halmazát rendezi a két célrendszer szerint. Ebből látszik, hogy a horizontális rendezés mellett átfedések vannak, mert egy-egy vertikális (komplex) átfogó célhoz tartozhatnak azonos részcélok is.

	V1 NÉPESSÉGVONZÓ KÉPESSÉG MEGTARTÁSA, A VÁROSI KÖTŐDÉS ERŐSÍTÉSE	V2 ESÉLYEGYENLŐSÉG JAVÍTÁSA	V3 MUNKAHELYTEREMTÉS, A GAZDASÁG VERSENYKÉPESSÉGÉNEK MEGTARTÁSA, NÖVELÉSE, A TURIZMUS FEJLESZTÉSE	V4 VÁROSI MŰSZAKIINFRATRUKTÚRA FEJLESZTÉS ARCULATÉPÍTÉS KÖRNYEZETFEJLESZTÉS ÉS ÖKONOMIKUS TERÜLETGAZDÁLKODÁS	V5 KÖZÖSSÉGI INTÉZMÉNYELLÁTÁS ÉS LAKÁSELLÁTÁS FEJLESZTÉS	V6 TERMÉSZETI ÉRTÉKEK VÉDELME, FELKÉSZÜLÉS A KLÍMAVÁLTOZÁSRA ÉS A MEGÚJULÓ ENERGIAFORRÁSOK FELHASZNÁLÁSÁNAK NÖVELÉSE
H1 TÁRSADALMI ÁTFOGÓ CÉLOK	1/3. a társadalmi összetartozás és szolidaritás erősítése	2/1. az idősek integrálása, ill. az időskondozás növekvő igényének kielégítése, az aktív és hasznos öregkor kereteinek megteremtése	3/5. a megfelelő összetételű és minőségű munkaerő háttér biztosítása, ennek érdekében a tovább/átképzés fejlesztése	4/1. a városvédő és hagyomány-őrző civil szerveződések és körök támogatása	5/1. az egészségvédő, prevenciós programok indítása, az egészségtudatosság erősítése	6/11. a lakosság környezettudatosságának fejlesztése
	1/10. az identitástudat és lokálpatriotizmus fokozása	2/2. a hátrányos helyzetű, leszakadó népességi rétegek integrációja	3/6. Az öko-mezőgazdálkodás fejlesztése, a helyi termékek feldolgozásának és értékesítésének elősegítése		5/2. képzettségi szintek tovább emelése	6/14 külterületi lakott helyek növekedésének korlátozása
	1/6. a gyermekvállalás támogatása, a lakossági korstruktúra javítása	2/3. a fogyatékkal élők integrálása			5/3. a civil szervezetek és egyházak szerepének növelése a szociális ellátásában és oktatásban	
	1/7. a civil aktivitás ösztönzése, a civil szervezetek támogatása, intenzív bevonása a közügyekbe, nemzetközi kapcsolatok erősítése	2/4. a nemek és nagycsaládosok esélyegyenlőségének fokozása				
	1.12 Városmarketing tevékenység fejesztése	2/9. a külterületi életkörülmények javítása				
H2 GAZDASÁGI ÁTFOGÓ CÉLOK	1/1.a foglalkoztatási lehetőségek bővítése, a biztos megélhetés megteremtése, a munkahelyek számának és választékának bővítése, a jövedelmi szintek felzárkóztatása a szolnoki színvonalhoz	2/8. a foglalkoztatási esélyegyenlőség biztosítása, az atipikus foglalkoztatási módok elterjesztése	3/1. klaszterek létrehozása és megerősítése, innováció fejlesztése, üzleti kapcsolatok erősítése	4/2. ökonomikus területgazdálkodás, az alulhasznosított területek kihasználása	5/2. képzettségi szintek tovább emelése	6/5. új gazdasági területek kedvező mikroklímát eredményező módon kiépítése
	1/8. a lakosság széles körű folyamatos továbbképzése, tudásuk piacképességének emelése	2/2. a hátrányos helyzetű, leszakadó népességi rétegek integrációja, munkaerő-piaci helyzetük javítása, munkahelyek létrehozása az alacsonyan képzettek számára is	3/2. a gazdasági infrastruktúra-fejlesztése	4/3. a gazdasági területek körüli arculatjavító fásítások		6/7. helyi igények helyi erőforrások által történő kielégítése
		2/3. a fogyatékkal élők integrálása, foglalkoztatási lehetőségeik bővítése	3/3. gazdasági versenyképesség fokozása külső infrastrukturális fejlesztésekkel			6/10. hatékony energiagazdálkodás
		2/4. a nemek és nagycsaládosok esélyegyenlőségének fokozása	3/4. a nagy élőmunka igénnyel járó idegenforgalom, a gyógy-, öko- és business--turizmus fejlesztése			
			3/5. a megfelelő összetételű és minőségű munkaerő háttér biztosítása			
H3 INFRASTRUKTÚRÁLIS	1/4. a városi szolgáltatások körének szélesítése, az oktatási, kulturális és rekreációs lehetőségek bővítése	2/2. a hátrányos helyzetű, leszakadó népességi rétegek integrációja, közlekedési és közműellátottságuk javítása	3/3. gazdasági versenyképesség fokozása külső infrastrukturális fejlesztésekkel	4/4. az átmenő forgalomtól mentes városszerkezet megvalósítása és a meglévő úthálózat felújítása	5/2. képzettségi szintek tovább emelése	6/2. a gépjármű közlekedési igények csökkentése
	1/5. a lakhatási lehetőségek javítása	2/3. a fogyatékkal élők integrálása, szervezeteik megerősítése	3/5. a megfelelő összetételű és minőségű munkaerő háttér biztosítása, ennek érdekében a tovább/átképzés fejlesztése	4/5. a környezet és utasbarát közösségi közlekedés	5/3. a civil szervezetek és egyházak szerepének növelése a szociális ellátásában és oktatásban	6/3. a városi zöldterületek bővítése, minőségi fejlesztése, zöldfelületi hálózat kialakítása
	1/9. az információáramlás korszerű rendszerének biztosítása	2/1.az idősek integrálása, ill. az időskondozási intézmények iránt növekvő igény kielégítése	1/9. az információáramlás korszerű rendszerének biztosítása	4/6. a kerékpáros-közlekedés feltételeinek javítása	5/4. A településrészek közötti arányos alapfokú intézményellátás	6/4. városi parkok, gyalogos felületek, közterületek kedvező mikroklímájának kialakítása
		2/4. a nemek és nagycsaládosok esélyegyenlőségének fokozása, a gyermekintézmények fejlesztése	3/7 Új gazdasági területek előkészítése	4/7 intermodális központ kialakítása a vasútállomás térségében és ezzel párhuzamosan a jelenlegi autóbusz-állomás átalakítása	5/5. az idősellátás kapacitásnövelése és a fogyatékkal élők ellátásának javítása	6/8. önkormányzati intézmények energetikai korszerűsítése
		2/5. 4. az oktatási esélyegyenlőség biztosítása, a hátrányos helyzetűek felzárkóztatása	3/4. az idegenforgalom, a gyógy-, öko- és business--turizmus fejlesztése	4/8. a városi zöldfelületi rendszer fejlesztése, arculatalakító erejének növelése	5/6. önkormányzati (szociális) bérlakások építése	6/9. a magántulajdonú lakásállomány energetikai korszerűsítésének támogatása
		2/6. az egészségügyi és szociális ellátásban az esélyegyenlőség biztosítása	3/6. Az öko-mezőgazdálkodás fejlesztése, a helyi termékek feldolgozásának és értékesítésének elősegítése	4/9. a forgalomcsillapított és gyalogos közösségi utcák és terek bővítése.	5/7. lakó és közösségi épületek energiaracionalizálása megújuló energiaforrások felhasználásával	
		2/7. a lakhatási esélyegyenlőség javítása		4/10 a belvárosi parkolási kapacitás növelése, új parkolási rend bevezetése	5/8 rekreációs területek bővítése, fejlesztése	
		2/9. a külterületi életkörülmények javítása		4.11. A közmű infrastruktúrák fejlesztése, illetve rekonstrukciója		
H4 H4 KÖRNYEZETI ÁTFOGÓ CÉLOK	1/2. a környezetminőség javítása, jól működő és vonzó városi környezet kialakítása	2/9. a külterületi életkörülmények javítása,	3/4. a gyógy- és öko-turizmus fejlesztése	4/3. a gazdasági területek körüli arculatjavító fásítások	5/7. lakó és közösségi épületek energiaracionalizálása megújuló energiaforrások felhasználásával	6/1. A beépítésre szánt területek növekedésének korlátozása
	1/11. a helyi karaktert erősítő építészeti értékek védelme		3/6. Az öko-mezőgazdálkodás fejlesztése, a helyi termékek feldolgozásának és értékesítésének elősegítése	4/2. ökonomikus területgazdálkodás az alulhasznosított területek kihasználása	5/8 rekreációs területek bővítése, fejlesztése	6/2. a gépjármű közlekedési igények csökkentése
				4/8. a városi zöldfelületi rendszer fejlesztése, arculatalakító erejének növelése		6/3. a városi zöldterületek bővítése, minőségi fejlesztése, zöldfelületi hálózat kialakítása
				4/9. a gyalogos közösségi utcák és terek bővítése.		6/4. városi parkok, gyalogos felületek, közterületek kedvező mikroklímájának kialakítása
				4/11. az építészeti értékek megőrzése és hasznosítása		6/5. új gazdasági területek kedvező mikroklímát eredményező módon kiépítése
				4/4. az átmenő forgalomtól mentes városszerkezettel a levegőszennyezettség és zajterhelés csökkentése		6/6. a víztakarékosság fejlesztése, környezetbarát építőanyagok alkalmazása
				4/12 jász beépítésű területek komplex rehabilitációja		6/10. hatékony energiagazdálkodás
				4/13. részcél: Neszűr spontán kialakult és erősödő rendezetlenségének felszámolása, illetve enyhítése		6/12. az épületek felmelegedésének mérséklése
						6/13. vízfolyások és felszín alatti vizek védelme
						6/14 külterületi lakott helyek növekedésének korlátozása
						6/15 őshonos fafajok alkalmazása az erdőtelepítéseknél

3. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ

3.1. A STRATÉGIÁHOZ ÉS A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK KÉSZÍTÉSÉHEZ SZÜKSÉGES TÁRSADALMI, GAZDASÁGI ÉS KÖRNYEZETI ADATOK MEGHATÁROZÁSA

a) A népességszám alakulása

Jászberény lakónépessége az utóbbi évtizedekben folyamatosan csökken. Ez elsősorban a természetes szaporulat negatív egyenlegének számlájára írható, hiszen az utóbbi évtizedben a város jelentős vándorlási pozitívummal rendelkezik. A települési céloknál meghatározásra került, hogy a népesség csökkenést meg kell állítani, a várost – saját ifjúsága megtartása érdekében és a betelepülők számára is – vonzóvá kell tenni. A betelepedések következtében – mivel a betelepedők zöme a fiatalabb korosztályhoz tartozik – remélni lehet, hogy a rendkívül elöregedő népességi korstruktúra kedvezően fog változni és a természetes fogyást fékezni, optimális esetben megállítani és megfordítani is lehet. Ezért távlati célkitűzésként a város a 28 000 fős népesség elérését határozta meg.
Az alábbi táblázat az egyes városrészek 2011. évi lakónépességét és a városnegyedenkénti távlatra (2025) feltételezett lakónépességet tűnteti fel annak figyelembevételével, hogy további tervezett/tartalék lakóterületek hol találhatók. A távlati lakónépesség becslésénél figyelembe vételre került az is, hogy hol milyen a lakosság korcsoport szerinti összetétele, vitalitási indexe, ill. a beépítési mód és a környezet milyen lakásszám növelést tesz lehetővé és ez milyen mértékű népességi vonzást képviselhet. Feltételeztük azt is, hogy egyes társadalmi rétegek leszakadása megállítható, a külterületre kiköltözés megáll, sőt elindul a belterületre visszaáramlás. Mindezek alapján az egyes városrészek népességszámának változási üteme – és iránya is – különböző lehet.

városrész	2011	2025
1. Belváros	1 169	1 150
2. Kertváros	3 844	3 800
3. Érpart	5 651	5 700
4. Káposztáskert	3 629	3 700
5. Pelyhespart	2 068	3 000
6. Szentkúti városrész	3 751	4 000
7. Szent László városrész	4 045	4 100
8. Hűtőgépgyári városrész	594	600
9. Portelek	323	300
10. külterület	2 013	1 650
Jászberény összesen	27 087	28 000

b) Lakóterületi igények

Optimális esetben Jászberény népességszámának enyhe emelkedése várható, ezért új lakásépítési területek kiépítésére szükség lesz az elkövetkezendő időszakban is. A 2001. és a 2011. évi népszámlálások között a lakónépesség 28 203 főről 27 087 főre, több mint 1100 fővel csökkent, a lakásállomány mégis 723 db-bal nőtt (11 415 db-ról 12 148 db-ra), azaz még népességcsökkenés esetén is további lakásépítési kedv figyelhető meg. Nemcsak a remélt népességnövekedés, hanem a minőségi lakásellátás biztosításához is szükség lesz lakásépítésre, mert a 2011-es népszámlálás adatai szerint Jászberényben a teljes lakásállomány 10,2 %-a nem rendelkezik az alapvető komfortossági kritériumokkal: 839 lakás teljesen komfort nélküli, 314 félkomfortos, a szükséglakások száma pedig 89 db.

A jelenlegi belterületi lakásállomány közel egynegyede (23,9%) nagyvárosi lakóterületen, lakótelepen helyezkedik el, 15,1%-a kisvárosias lakóterületeken, zöme (40,7%) kertvárosi, családiházas területen, további egyötöd (20,2%) pedig falusias lakóterületen található. A lakásállomány több mint 7%-a (cca. 850 db) a külterületen fekszik.
A településrendezési tervekben jelölt tervezett lakóterületeknek kell biztosítania azt a területi kínálatot, ami a munkahelyi vonzás következtében potenciális betelepedőknek biztosíthat letelepedést, ill. segítheti a jászberényi fiatalság helyben maradását. A terv szerinti lakásépítési lehetőségek – újonnan kijelölt, még be nem épített lakóterületeken, ill. meglevő lakóterületek rehabilitációja, átépülése, intenzitásnövekedése kapcsán - összesen mintegy 1400-1500 új lakás építését teszik lehetővé, ebből cca. ezer új területen, ötszáz pedig a meglevő várostestben helyezhető el.

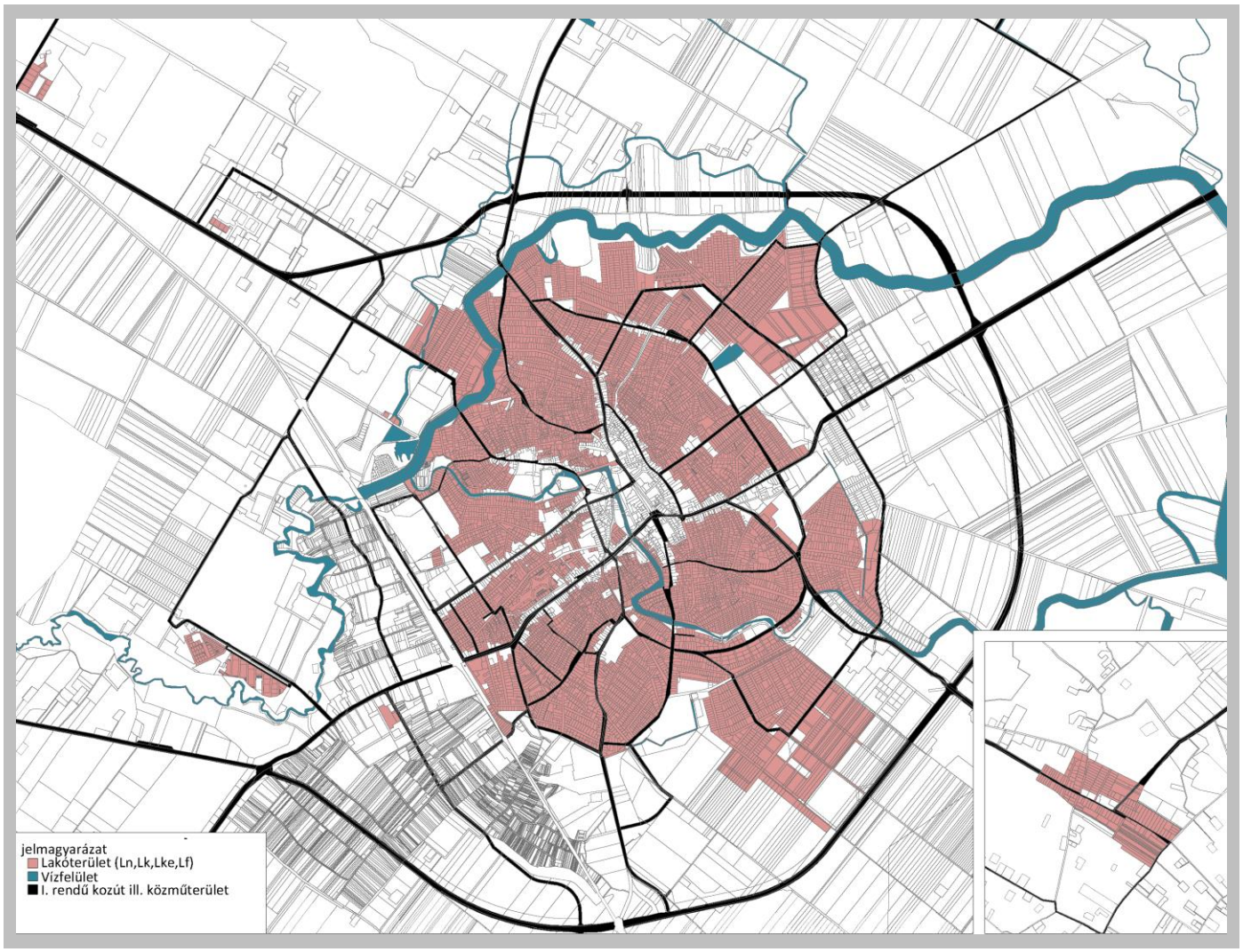

A településrendezési tervekben jelölt meglévő és tervezett lakóterületek

A komforthiányos állomány lecserélését vagy komfortosítását célul kellene kitűzni, de ezen felül a nem megfelelő állagú, már gazdaságosan fel nem újítható lakásállomány folyamatos bontása, helyette újak építése is folyamatosan szükséges. A városba beköltözők, a helyben maradó fiatalok és a minőségi cserét óhajtók is további lakásépítést inspirálnak. Új, már lakóterületként kijelölt, de még nem beépített, ill. további lakásépítési tartalék területek is rendelkezésre állnak. Ezek megvalósítását úgy célszerű ütemezni, hogy első ütemben vagy a korábbi lakásépítési területek meg nem valósult részei épüljenek meg. Kertvárosias, társasházas, családiházas lakásépítésre még rendelkezésre állnak telkek elsősorban Pelyhespart városrészben, de Káposztáskertben és kisebb mértékben, a Szentkúti városrészben is.
A szociális lakásépítésre, ill. üresen álló lakások önkormányzat általi megvásárlására szükség van. Ez elsődlegesen a szociális lakásállomány bővítése, a legrosszabb állapotban levő lakások pótlása, a további társadalmi leszakadás fékezése, valamint a külterületről beköltözés elősegítése és fiatalok első lakáshoz jutásának megkönnyítése érdekében elengedhetetlen.
A joghatályos településrendezési tervekben jelölt lakóterülteken kívül további lakóterültek kijelölésére nincs szükség, a már lakóterületként jelölt, de még be nem épített terület kielégíti a lakásépítési igényeket.

c) Intézményterületi igények

A kereslet-kínálat alapján működő ellátó hálózatok (kereskedelem, szolgáltatások, gyógyszertárak, stb.) fejlődése gazdasági alapon történik. Az önkormányzatnak/államnak a társadalmi érdekű intézményhálózat (egészségügy, oktatás, gyermekjóléti intézmények, szociális- és idős-ellátás) fejlesztésével kapcsolatban vannak feladatai. Ezen belül is az iskolák fedezik a mennyiségi ellátást, itt az oktatás minősége, eredményessége, ill. a gazdaság munkaerő-összetételi igényének változása követése érdekében vannak tennivalók.

Fejlesztendők viszont az alábbi intézményfajták, amelyek vagy már a mai igényeket sem tudják maradék nélkül kielégíteni, vagy várható, hogy megnő irántuk a kereslet:

A gyermekintézmények közül – a nők gyes utáni munkavállalásának elősegítése, ill. a 3 évesek kötelező óvodáztatása miatt – óvodai kapacitásbővítés szükséges, de új óvoda megépítése nem.

A nők foglalkoztatási szintjének emelése és a gyesről, gyedről munkába visszaállók érdekében fontos a bölcsődei kapacitás növelése. Ezt a város – a meglevő intézményhálózaton belül - már tervbe vette.

A legnagyobb mértékben fejlesztendő ágazat a szociális intézmények hálózata, ezen belül az idősek ellátása, a fogyatékkal élők fejlesztő – ellátó - foglalkoztató intézményei, valamint a család és krízis-gondozás fejlesztése.

A településrendezési tervekben jelölt intézményi jellegű (vegyes) területeken túl további vegyes területfelhasználású területek kijelölésére nincs szükség, a területi igények kielégíthetőek.

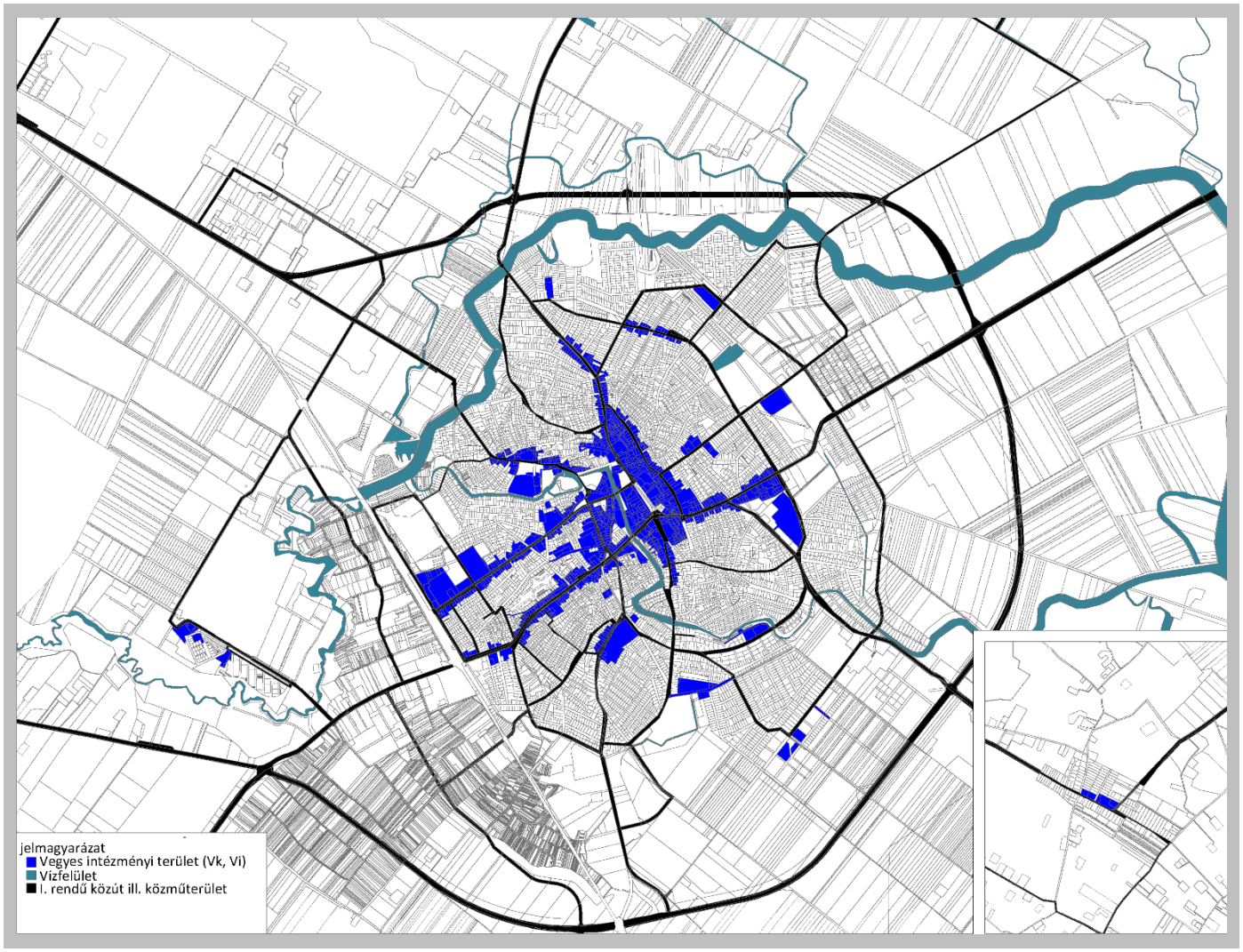

A településrendezési tervekben jelölt meglévő és tervezett vegyes intézményi és különleges intézményi célú területek

d) Gazdasági területi igények

Jászberényben kiemelt fejlesztési cél a munkahelyek megőrzése mellett további munkahelyek létrehozása és a gazdasági versenyképesség növelése. Ennek megvalósításához elegendő fejlesztési területnek kell rendelkezésre állnia. Az alábbiakban bemutatjuk, hogy Jászberény - a korábban gazdasági területnek kijelölt, de még meg nem valósult fejlesztések következtében - rendelkezik szabadon hozzáférhető, ma még nem beépített, de beépíthető, igénybe vehető gazdasági területekkel.

Ezért a joghatályos településrendezési tervekben jelölt gazdasági területek, rendezési oldalról lehetővé teszik új gazdasági szervezetek betelepülését, illetve új vállalkozások beindítását, így a jelölt területen túl, további gazdasági területek kijelölésére nincs szükség,

A településrendezési tervekben jelölt meglévő és tervezett gazdasági területek

e) Turisztikai és rekreációs területigények

Jászberényben az idegenforgalom teljesítménye az utóbbi évtizedben visszaesett: mind a szállásférőhelyek száma, mind kihasználtsága csökkent. Lehetőség lenne azonban az ágazat fejlesztésére, elsősorban a középkategóriás hazai keresletre alapozva, ill. a termálvíz felhasználásával az egészségturizmus bővítésére. Nem elhanyagolható fejlesztéseket igényel a helyi, ill. környékbeli lakosság napi/hétvégi rekreációs igényeinek kielégítése is. A turisztikai fejlesztések jelentős része terület, infrastruktúra és/vagy épület igényes, ezért e célra a szükséges területeket és létesítményeket biztosítani kell. Különösen nagy területigénnyel járnak a szabadidős- és rekreációs központok, a sportturizmus létesítményei és a fürdők. Az öko- és kerékpáros turizmus létesítményei (pihenő, vendéglátó, információs és szálláshelyek) nagyrészt a rekreációs használatú zöldterületeken belül pontszerűen helyezhetők el.

A legfontosabb területigényes fejlesztések - az ifjúsági és spotturisztikai létesítmények (erdei iskola és környezetvédelmi oktatóközpont, öregerdei gyerektábor) elhelyezése, ill. az ökoturizmushoz kapcsolódó tanösvények az állatkerthez kapcsolódóan, a város DK-i részében, vagy a Zagyva mentén koncentrálódnak. Ezen túl – a településrendezési tervekben már korábban kijelölt, de nem, vagy csak részben megvalósult, a lakóterületekhez kapcsolódó - rekreációs fejlesztések szükségesek a Kertváros Zagyvához közeli területein, az Érpart városrészben, a belvárosi területeken a Zagyva menti sétány kialakításával, ill. az új, koncentrált, nagyobb lakásépítési területek rekreációs igényeinek kielégítésére.

Idegenforgalmi vonzerőt jelent a gyalogos utca és térrendszer továbbfejlesztése is, elsősorban a belváros, ill. a sajátos karakterű jász-beépítésű városrészek spontán teresedéseinek rehabilitációja, kertészeti rendezése, utcabútorozása és mikroarchitektúrás gazdagítása révén. A Városközpont adhat helyet a businessturizmus fejlesztésének is.

A joghatályos településrendezési terveken jelölt rekreációs területek, illetve egyéb idegenforgalmi vonzást képviselő vegyes területek a fenti célokat szolgálni tudják, ezért új rekreációs célú területek kijelölésére nincs szükség.

A településrendezési tervekben jelölt meglévő és tervezett turisztikai és rekreációs területek

f) Zöldfelületek és erdők növelésére javasolt területek

Az átfogó (vertikális) fejlesztési célok között szerepelnek:
-- a városi arculatépítés, környezetfejlesztés és ökonomikus területgazdálkodás,
-- a természetvédelem és felkészülés a klímaváltozása
című fejlesztési célok. A megvalósításhoz jelentős zöldfelület-fejlesztésre, ezen belül a belterületen újabb parkok létesítésére, utcafásításokra, a külterületen újabb erdők telepítésére van szükség.
Az alábbi sémán a településrendezési tervekben jelölt zöldfelületi elemeket, majd ezek bővítésére tett javaslatunkat mutatjuk be.
A fejlesztési részcélokban az alábbi célkitűzések jelennek meg:
- a városi zöldfelületek bővítése,
- a közterületek utcák terek fásítottságának, növénnyel borítottságának növelése,
- a gazdasági területek körüli védőfásítások végrehajtása,
- a belterületi határ menti védőfásítások telepítése,
- a külterületi erdőterületek növelése,
- a mezőgazdasági területeken szélerózió elleni védőfásítások létesítése.

A közigazgatási terület erdősültsége jelenleg 17 %, mely jelentősen meghaladja a megyei 4,4%-os átlagot és megközelíti az országos 20,1 %-os arányt. Cél, hogy hosszútávon az erdősültség érje el az országos szintet, azaz az erdősültség legalább 20 %-os legyen. A külterületi erdőket úgy kell telepíteni, hogy azok a folyó menti ökofolyosóhoz és a belterületei zöldfelületi hálózatokhoz kapcsolódva összefüggő rendszert alkossanak. A levegő porszennyezettsége a külterületi mezőgazdasági művelésből és a közlekedési forgalomból származik. A szennyezés enyhítésére és a várható kedvezőtlen klímaváltozásra felkészülve fontos, hogy a belterületi határok, elsősorban a lakóterületekkel érintkező határok mentén intenzív védőfásítások létesüljenek. A településszerkezeti terv a beépítésre szánt területek határán egy 200 méteres beépítésmentes sávot jelölt ki. E területeken belül indokolt a belterületi határok menti

védőfásításokat végrehajtani. Védőfásításokat kell előirányozni a gazdasági területek és a lakóterületek között is. Az erdősítéseknél figyelemmel kell lenni arra, hogy az újonnan telepített erdők állománya őshonos fafajokból alakuljon ki.

A belterületi összefüggő zöldfelületi rendszer létrehozása érdekében a már meglévő szigetszerű elemeket össze kell kapcsolni. A településrendezési tervek erre törekedtek, de a most megfogalmazott fejlesztési célok alkalmat adnak e törekvés következetes érvényesítésére, a zöldterületek, zöldfelületek bővítésére és folyamatos rendszerbe szervezésére. A belterületi zöldfolyósokat, melyek a közparkokat és a külterületi erdőket kötik össze, a gyalogos utcák és közösségi terek összefüggő rendszere teremtheti meg. Az erdősítéseknek nagy szerepe van a városi mikroklíma alakításában, a klímaváltozás hatásainak enyhítésében is.

A fenti célkitűzéseknek megfelelően a joghatályos településrendezési terveken jelölt erdő és zöldterületek kibővítésére van szükség, az alábbi ábrán bemutatottak szerint.

Zöldterületek a településrendezési tervek és a javasolt bővítések szerint

3.2. A MEGHATÁROZOTT TERÜLETIGÉNYES ELEMEK ALAPJÁN JAVASLAT A TERÜLET-FELHASZNÁLÁSRA IRÁNYULÓ TELEPÜLÉSSZERKEZETI VÁLTOZTATÁSOKRA ÉS A MŰSZAKI INFRASTRUKTÚRA FŐ ELEMEINEK TÉRBELI RENDJÉRE

a) Javaslat a településszerkezeti terv területfelhasználásának módosítására

Az alábbiakban a joghatályos településszerkezeti terven a fejlesztési koncepcióban megfogalmazottak érvényesítéseként kisebb módosításokat javasolunk.
A joghatályos településszerkezeti terv - mivel folyamatosan igazodott a fejlesztési koncepcióhoz - jelentősebb korrekciójára nincs szükség a most elkészítendő fejlesztési koncepció hatásainak érvényesítése miatt.
Az alábbiakban a módosítási területeket ábrázoltuk a joghatályos településszerkezeti terv és a javasoltat összehasonlításával, kiemelve a területfelhasználást érintő szükségesnek ítélt módosításokat.

A szükséges településszerkezeti módosítások jelölése, a joghatályos tervtől való eltérésekkel

b) Javaslat a településszerkezeti terv közeledési elemeinek módosítására

A településszerkezeti terven az alábbi módosításokat kell végrehajtani, az alábbi ábrán jelölt helyeken:
1. A „Jászberényi intermodális közösségi közlekedési csomópont létesítése” c. támogatási pályázatban kidolgozott megoldás szerint az autóbusz-pályaudvar a vasútállomás felvételi épülete mellé fog kerülni. Itt lesznek kialakítva a tároló helyek is. A jelenlegi Petőfi téri autóbusz-pályaudvar átalakul, kulturáltabb kialakítást, elrendezést kap. Átmenő jelleggel nagyobb kapacitású megállóhelyként fog működni.
2. A településszerkezeti terv tartalmazza egy települési főutat a Kárpát utca – Messzelátó utca – Október 23. utca – Kinizsi utca – Vásártér (a volt huszárlaktanya átvágásával) – Jászteleki út nyomvonalon. Az utóbbi időben a Vásártéri szakasz bizonytalanná vált. Ez azt jelenti, hogy a forgalmi útnak a folyamatosságát nem lehet biztosítani. Helyette a Jákóhalmi utat kell használni a Jászteleki út felé.

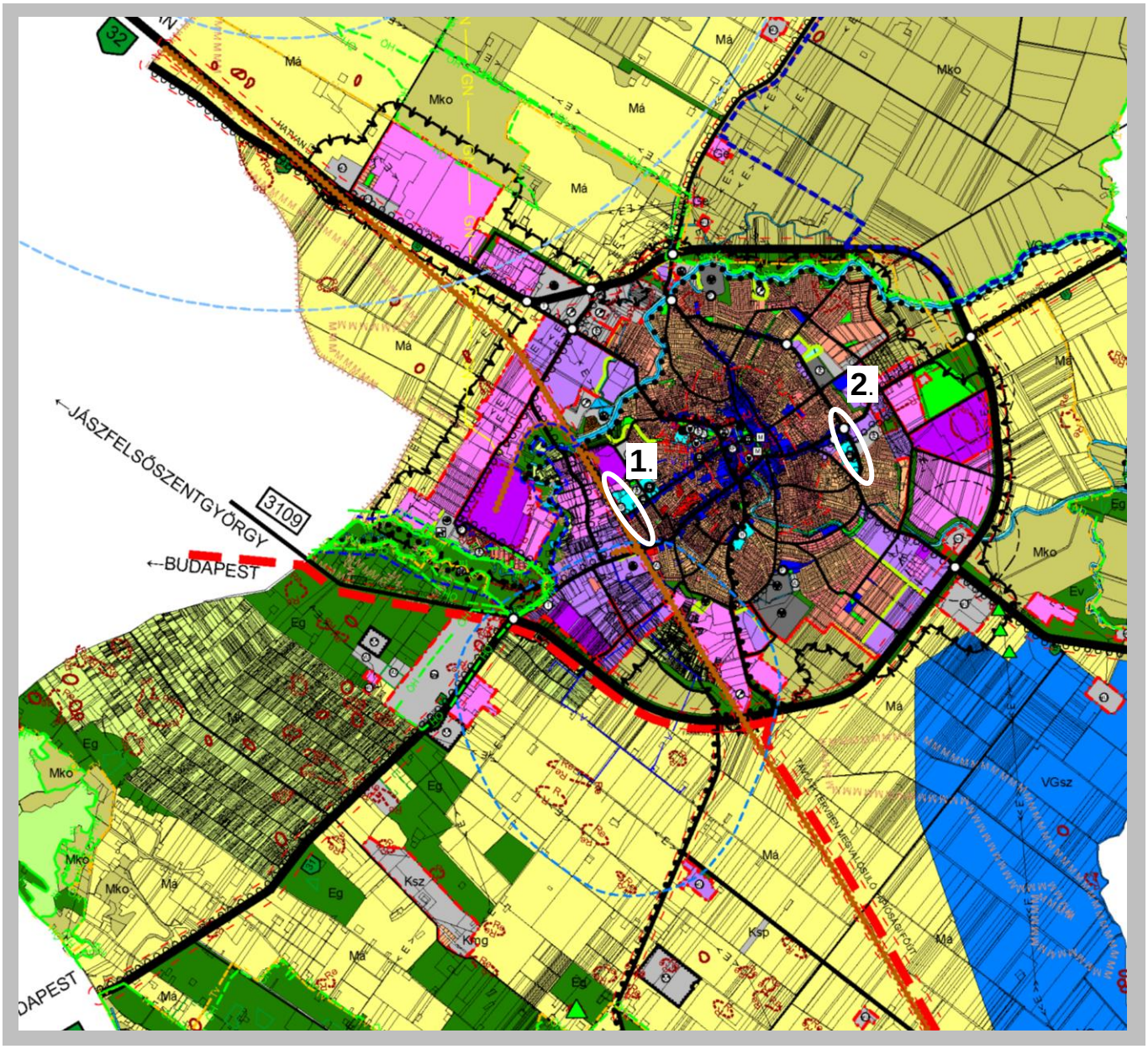

A településszerkezeti terven jelölt Közlekedési hálózatot érintő szükséges módosítások

c) Javaslat a közművek fő elemeinek módosítására

Vízi közművek

VÍZELLÁTÁS

Jászberény város vízellátása két vízbázisra alapozott hálózaton keresztül történik.

-- Az I. sz. vízmű a Margit-szigeten került kijelölésre. A telepen 2 db. kút létesült, melyek közül csak egy üzemel, a másik figyelőkútként működik

A túlzott beépítettség miatt a vízmű jelenlegi területén nem volt fejleszthető, ezért a város déli oldalán új vízmű telepet jelöltek ki.

-- A II. sz. vízmű telepen az engedélyezett 32 db. kútból 20 db. kút üzemel.

Jászberény vízművei sérülékeny környezetben helyezkednek el. A vízbázis védelmében elkészült a II. sz. vízmű sérülékeny üzemelő ivóvízbázisának diagnosztikai vizsgálata, a II. sz. vízmű védőterület-védőidom rendszerének kijelölése és kialakítása. A védelem alá helyezett vízkészlet típusa: rétegvíz, a nagysága: 6000 m3/nap. Az ivóvízminőség javítását szolgáló megoldásra megvalósíthatósági tanulmány készült. A tanulmányban szereplő változatot – vízbázis bővítése 4 db. kúttal, vízkezelési technológia fejlesztése (meglévő vízjogi engedély alapján) – a Közép-Tisza vidéki Területi Vízgazdálkodási Tanács Jóváhagyta. Ennek első elemeként egy db. új kút létesítése szükséges.

A vízellátó hálózat régi építésű, ac. szakaszok cseréje folyamatos feladatot jelent. Az évi 3-4 km. csőcserével a felújított hálózat részaránya a korábbi 45%-ról 60%-ra emelkedett. Hálózat bővítés

szükséges a Jókai utca vonalán, NA 200, és a Borsóhalmi úton NA 150 mérettel. Az Önkormányzat döntése alapján elő kell irányozni a Neszűr településrész közkifolyós vízellátásának megvalósítását.

SZENNYVÍZELVEZETÉS ÉS TISZTÍTÁS

Jászberény város szennyvízcsatorna hálózatának folyamatos bővítése mellett -a Jászberény teljes körű csatornázása projekt keretében- 2006. december 31-re elérték a 94,2%-os csatorna rákötési arányt, mely 2014-re, 96%-ra növekedett. A csatlakozási lehetőség minden vízfogyasztó részére adottnak tekinthető. Jelentős előrelépés történt a szennyvíztisztító telep felújítása területén, a Jászjákóhalmával közös KEOP projekt keretén belül. A telepen kiépült a 3. tisztítási fokozat, valamint elkészült a tisztított szennyvizet szállító nyomócső a Zagyva folyóig, mintegy 2,2 km. hosszban. A Jászjákóhalma szennyvizét a tisztítótelepre szállító D 160 KPE nyomóvezeték építése folyamatban van.
A városi hálózaton is jelentős fejlesztések történtek: A városi végátemelőtől a szennyvíztisztító telepig új, NA500 KPE nyomóvezeték építése van folyamatban. A Zagyva-parti 1. sz. műemlék átemelő telep helyett új átemelő épült. Gravitációs csatornával egészült ki a Móczár Miklós utca. A Jász-Plasztik saját területén történő szennyvíztisztító építése jelenleg nincs napirenden, ugyanakkor szükséges a Terplán Zénó Szakiskola, a Felsőmező utca környéke, és a tervezett Mercedes szalon szennyvízelvezető hálózatának kiépítése.
A rekonstrukciós feladatok között fontos helyet kell kapjon a régi építésű, elhasználódott beton csatornák átépítése, az infiltráció kiküszöbölése.
A városhoz tartozó Portelek település csatornázási törekvései nem nyertek pályázati támogatást. A keletkező, 31,0 m3/d. szennyvíz elhelyezésének vizsgálata jelenleg folyamatban van. A lehetséges módozatok közül előtérbe került a helyi berendezésben történő kezelés, illetve a jászberényi telepre történő szállítás alternatívája.

CSAPADÉKVÍZ ELVEZETÉS, ÁRVÍZVÉDELEM

A városban elválasztott rendszerű csatornahálózat épült. A csapadékvíz elvezető hálózat vegyesen, zárt csatorna és nyílt árok szakaszokból tevődik össze.
A városban hat öblözetet alakítottak ki a következők szerint:

--I. öblözet: Főgyűjtője az 1-0-0 jelű Városi-Zagyva. Ebbe torkollik további két főgyűjtő. A város belterületének jelentős részéről lefolyó vizek befogadója.
--II. öblözet: Főgyűjtője a belterület keleti oldalán húzódó 2-0-0 jelű övárok, melynek torkolata a Városi-Zagyva 3+225 km szelvényben található.
--III. öblözet: Főgyűjtője a város délnyugati, déli oldalán vezetett 3-0-0 jelű övárok. Torkolata a Városi-Zagyva 3+922 km szelvényben épült.
-- A IV. öblözet a város északnyugati területén található. A hálózatból szükség esetén mobil szivattyúval emelhető a csapadékvíz a befogadó Zagyvába.
-- Az V. öblözet a hűtőgépgyári lakótelep területét foglalja magába, az 5-0-0 jelű csatorna, majd nyílt árok, a csapadékvizet közvetlenül a Zagyvába vezeti.
-- A VI. öblözet Portelek területén került kijelölésre.

A korábbi célkitűzések közül, a Jászberény Bel és Csapadékvíz Védelmi Fejlesztési Projekt keretében 2010-2012 évek során megvalósult elemek:

Az 1-0-0 főgyűjtő, azaz, a Városi Zagyva kotrása megtörtént, a be és leeresztő zsilipek között 7,9 km. hosszban, a 300m hosszúságú oldalággal együtt.
A Városi Zagyván üzemelő vízzáró és vízkezelő elemek közül a Nádor utcai felújításra került, a Káposztáskert utcai és a Régi-vágóhíd utcai helyett új létesítmény épült.
A település K-i oldalán lévő 2-0-0 főgyűjtő 2765 fm. hosszban, a város D-DNY-i oldalán lévő 3-0-0 főgyűjtő 1164 fm. hosszban átépült földárok, burkolt árok, illetve zárt szelvényű csatornaként. Utóbbihoz csatlakozik a Nagykátai út két oldalán épült zárt csatorna, a MÁV vonal alatti átvezetéssel.
A volt városi szeméttelep, illetve a Jász-Plasztik telephely keleti oldalán, az elkerülő út mentén időszakos vízállású terület alakult ki, mely az áteresz bővítésével megszüntethető.
A város déli oldalán lévő Sáros-ér által szállított vízmennyiség korábbi befogadói a térségben lévő kubikgödrök voltak. Ezek feltöltését követően, -különösen hóolvadás idején- belvíz elöntéses területek alakulnak ki. Az Önkormányzat az elkerülő út - Szelei út csomópont környékén, saját területén tározótér létesítését tervezi, melyből a lefolyásra kerülő vizet átemelőn és nyomócsövön keresztül a befogadó Csonkás-érbe juttatnák.
A felújítandó csapadékvíz elvezető rendszerek közül a magánterületen lévő vízelvezető hálózat közterületre történő kiváltása megoldandó feladat.

Energia közművek

Jászberény energiaellátása a vezetékes energiahordozók közül a villamos energia és a földgáz felhasználására épül.

A távhőellátás a városban nem jellemző (a település központjában a telepszerű többszintes rendszerben épült lakóépületek kis részénél központi fűtést alkalmaznak), az Electrolux gyár területe saját üzemeltetésű távhő hálózattal rendelkezik. Mindkettő üzeme földgázra épül.

Az energiahordozók között még meg kell említeni az energiatartalommal rendelkező termálvízkincset is, amelynek hasznosítása jelenleg csak fürdési és gyógyászati célokra történik.

A földgázzal elsődleges energiahordozóként – nagyobb új beruházásoknál – „Trigenerációs" gázmotoros kondenzációs erőművek létesítését javasoljuk. Ezen megoldással, a villamos áram termelése mellett a keletkező „hulladékhő" hűtési és fűtési funkciókra történő felhasználásával (akár távhő ellátásként is alkalmazva), automatikus üzemvitelű és gazdaságos termikus energiaellátás biztosítható. Ezeknek kisebb a káros anyag kibocsátása, mintha külön-külön fűtő és légkondicionáló berendezéseket alkalmaznánk.

MEGÚJULÓ ENERGIAFORRÁSOK

-- A termálvíz energiatartalmának fűtési, és hmv. célokra történő hasznosítási lehetőségét, valamint a termálvíz gáztalanítása során kapott éghető gáz gázmotoros, ún. „Trigenerációs" erőműben való hasznosítását is célszerű megvizsgálni.

-- Az úgynevezett „passzív, autonóm és ökologikus" házak építését, valamint a föld hőtartalmát kihasználó hőszivattyús, napkollektoros energiaellátó berendezések alkalmazását, meglévő épületek hő-háztartásának javítását (nyílászáró csere, hőszigetelés és a szellőzés és fűtési rendszereinek korszerűsítését pl. kondenzációs hő visszanyerő berendezés) szorgalmazni, valamint nagyobb állami támogatással elősegíteni szükséges.

- A napelemek alkalmazása, az általuk termelt villamos energiatárolási, gazdaságossági és üzemviteli körülményeinek javulása miatt, egyre inkább előtérbe kerül.

Jelenleg már a „zöld energia" ellátó berendezések villamosenergia-ellátásában is alkalmazzák.

-- A korszerű napelem-táblákat a nagykiterjedésű tetőkön - megfelelő tájolással - tízezer m^2-es nagyságrendben is alkalmazzák villamosenergia termelésre.

A szélenergia település szintű ellátás céljára való alkalmazása csak a lakott területektől távolabb – megfelelően széljárta - helyeken elhelyezett berendezésekkel képzelhető el a zajártalom miatt.

A kisebb létesítmények, tanyasi épületek ellátására szolgáló szélkerekek (külterületen) a helyi hatósági előírások betartásával alkalmazhatók: pl. zajterhelés és viharállóság (min. 130 km/ó).

A családi házaknál a Németországban elterjedt (már az elő-közművesítésbe is beletartozik a szükséges tartály elhelyezése), de nálunk még kevésbé alkalmazott a csapadékvíz, mosásra, illetve a WC öblítésére való felhasználása (az ivóvíz hálózattól – részben - független kiépítéssel), amely a megújuló energiák körébe sorolható.

VILLAMOSENERGIA-ELLÁTÁS

Jászberény villamosenergia-ellátásának szolgáltatója az ÉMÁSZ Zrt. Gyöngyösi Üzeme.

A város jelenlegi ellátása az egységes országos hálózati rendszerről vételezett villamos energiával biztosítva van.

Nagyfeszültségű ellátás

A város villamosenergia-ellátásának a bázisa a Jászberényi 132/22 kV-os alállomás, mely jelenleg 3db 25 MVA teljesítményű transzformátorral rendelkezik.

Az alállomás a körzeti 132 kV-os hálózati rendszer Szolnok-Jászberény (E-ON Zrt.) és a Nagykáta-Jászberény (ÉMÁSZ Zrt.) szakaszairól üzemel.

MAVIR RTO információ: A Magyar Villamosenergia-rendszer 2013.évi Hálózatfejlesztési Terve az ÉMÁSZ területén, a 2018-2022-re tervezett vonalas létesítmények fejezetében, Jászárokszállásra új alállomás építését tervezi.

Jászberény alállomás 3 db 132/22 kV-os, 25 MVA-es transzformátor cseréje, 3 db 132/22 kV-os, 40 MVA-es transzformátorral szerepel.

Ezen beruházás megvalósulása a város és a környék távlati fejlesztési lehetőségének, valamint az ellátás biztonságának a záloga. A jelenlegi 50MVA kapacitás 80MVA-ra növekszik.

FÖLDGÁZELLÁTÁS

A város energiaellátásában jelentős szerepet tölt be a földgáz, mint energiahordozó. A földgázellátás üzemeltetője a TIGÁZ DSO Kft. Szolnoki Üzeme.

Jászberény földgázellátása az 1960-as évek elején kezdődött, az országos földgázprogram keretében.

A Város gázellátása a MOL Földgázszállító Kft. kezelésében lévő, országos Országhatár – Nemesbikk – Zsámbok - Vecsés nagynyomású vezetékhálózatról Csánynál leágazó PN63üzemi nyomású DN150Ha vezetékszakaszról történik, a gázátadó állomáson keresztül.
Az állomáson üzemelő nyomásszabályozó 63/6 bar nyomásra csökkenti a gáz nyomását.
A város ellátásának gerincét a nagyközénymású (6 bar) gázzal táplált rendszer adja.
Az ipari területek ellátására a nagyközép-nyomású hálózat jellemző, egyedi nyomásszabályozó berendezések közbeiktatásával.
A város túlnyomó részén középnyomású elosztóhálózat épült. Kivételt képez a szorosan vett belváros, valamint egy-egy különálló terület, ahol kisnyomású a gázelosztás DN300, DN200 és DN160 KPE, acél, PE és anyagú gerinchálózattal, valamint DN110 és DN90 KPE, acél és PE anyagú elosztóhálózattal, de üzemelnek ÜPVC anyagú hálózatok is.
A kisnyomású hálózatról közvetlenül történik a fogyasztók ellátása.
A Jászberény Portelek településrész ellátása a városközponti középnyomású hálózatról leágazó DN110 PE gerincvezetékkel történik.
A hálózat fejlesztése, bővítése és átalakítása, valamint azok költségeinek érvényesítése a mindenkori fogyasztói igénybejelentések és az adott időpontban érvényes jogszabályok alapján, a TIGÁZ Földgázelosztó Kft. (szolgáltató) jog és érdekkörébe tartozik.

Elektronikus Hírközlés és Telekommunikáció

Jászberény az INVITEL Zrt. 57-es hívószámú góckörzetéhez tartozik, amely hálózaton hang és szélessávú telekommunikációs szolgáltatás üzemel a hálózati lehetőségek függvényében.
Jászberény területén az INVITEL Zrt. optikai gerinchálózatai mellett, helyenként azokkal közös alépítményben a Magyar Telekom Nyrt. optikai gerinchálózatai is keresztülhaladnak.
A város belterületén a vezetékes hálózat kiépült, melynek kb. 90%-a az alépítményi hálózatban került elhelyezésre. Az intenzívebb beépítésű településrészeken páncélos földkábeles hálózat, a ritkább beépítésű, és ipari területeken léges hálózat is üzemel.
A délkeleti laza erdős, tanyasi beépítésű terület vezeték nélküli ellátással bír (fix GSM),
a bázistornyok (RAS) helyét a tervlapon feltüntettük.
Az Electrolux gyár területét optikai gerincvezetékről látják el.
A fejlesztés során szükségessé váló csatlakozási pont meghatározása, valamint a hálózat kialakítása az INVITEL Távközlési Zrt. érdekkörébe tartozik. A távközlési hálózat bővítését az igények és a műszaki - gazdasági lehetőségek szerint az INVITEL biztosítja.
Kivétel a kiváltási (áthelyezési) munkák költségei, mely mindenkor a változtatás kezdeményezőjét terheli.
A város *mobil távközlési* ellátás szempontjából lefedettnek tekinthető, mindhárom Mobil Távközlési Szolgáltató hálózatán megfelelő a térerősség.
Jászberény *Kábel TV* ellátását az PR-Telecom Zrt. biztosítja. A gerinc a 0,4 kV-os kábeles ellátású területen telefonhálózattal közel azonos nyomvonalon, annak hálózati jellemzőivel megegyezően épült ki, egyébként a fogyasztók ellátása a 0,4 kV-os légvezeték-hálózattartó oszlopain elhelyezett légkábel hálózatról történik. A hálózatról analóg és digitális TV, szélessávú internet és távbeszélő szolgáltatás történik. Portelek ellátása a szomszédos településről indított optikai gerinc hálózatról üzemel. A fogyasztók ellátása itt is, a 0,4 kV-os légvezeték-hálózattartó oszlopain elhelyezett légkábel hálózatról történik.
A periferikus területeken a földi sugárzású, valamint a műholdas kapcsolaton keresztül történő szolgáltatásokat kínáló társaságok (Magyar Telekom Nyrt., UPC Zrt., DIGI Kft., Antenna Hungária Zrt.) szolgáltatásait célszerű előnyben részesíteni.

3.3. AZ ÖRÖKSÉGI ÉRTÉKEK ÉS A VÉDETTSÉG BEMUTATÁSA, JAVASLATOK AZ ÖRÖKSÉG VÉDELMÉRE ÉS AZ ÖRÖKSÉGI ÉRTÉK ALAPÚ, FENNTARTHATÓ FEJLESZTÉSÉRE

Az értékek részletezését a Helyzetfeltáró dokumentáció tartalmazza.

A településrendezési tervek az örökségvédelmi értékeket figyelembe vették. A szabályozási terv és a helyi építési szabályzat a védett értékekre vonatkozó szabályokat tartalmazzák. A helyileg védett épületeket a szabályozási terv rögzíti.

A régészeti védelem területei ugyancsak lehatárolásra kerültek a joghatályos szabályozási tervben. A jelen fejlesztési koncepció alapján javasolt területváltozásokat jelöltük a régészeti védelem alatt álló területen bemutató tervlapon. Ütközések nincsenek.

A régészeti védelem területei, az igényelt területfelhasználási változások jelölésével

A joghatályos tervben jelölt örökségvédelmi területeket, illetve védendő objektumok telkeit a helyi örökségvédelmi rendelet szerint aktualizálni kell. Az örökségvédelmi hatásvizsgálaton ezt az aktualizálást a vizsgálati megalapozó kötetben végrehajtottuk. Az alábbi ábrák az örökségvédelemmel érintett területeket és a védendő objektumok telkeit mutatja be.

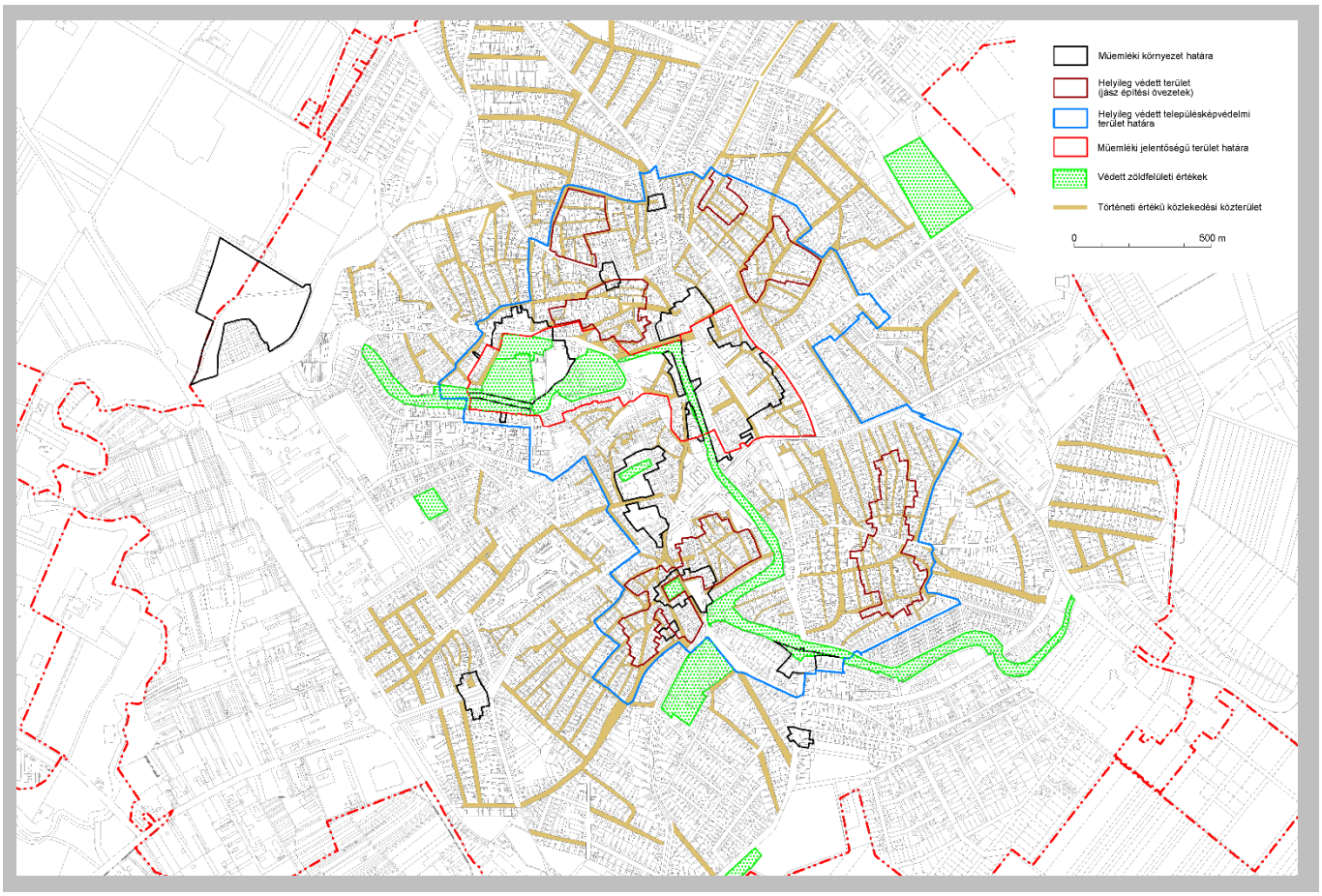

Jászberény örökségvédelmi területei

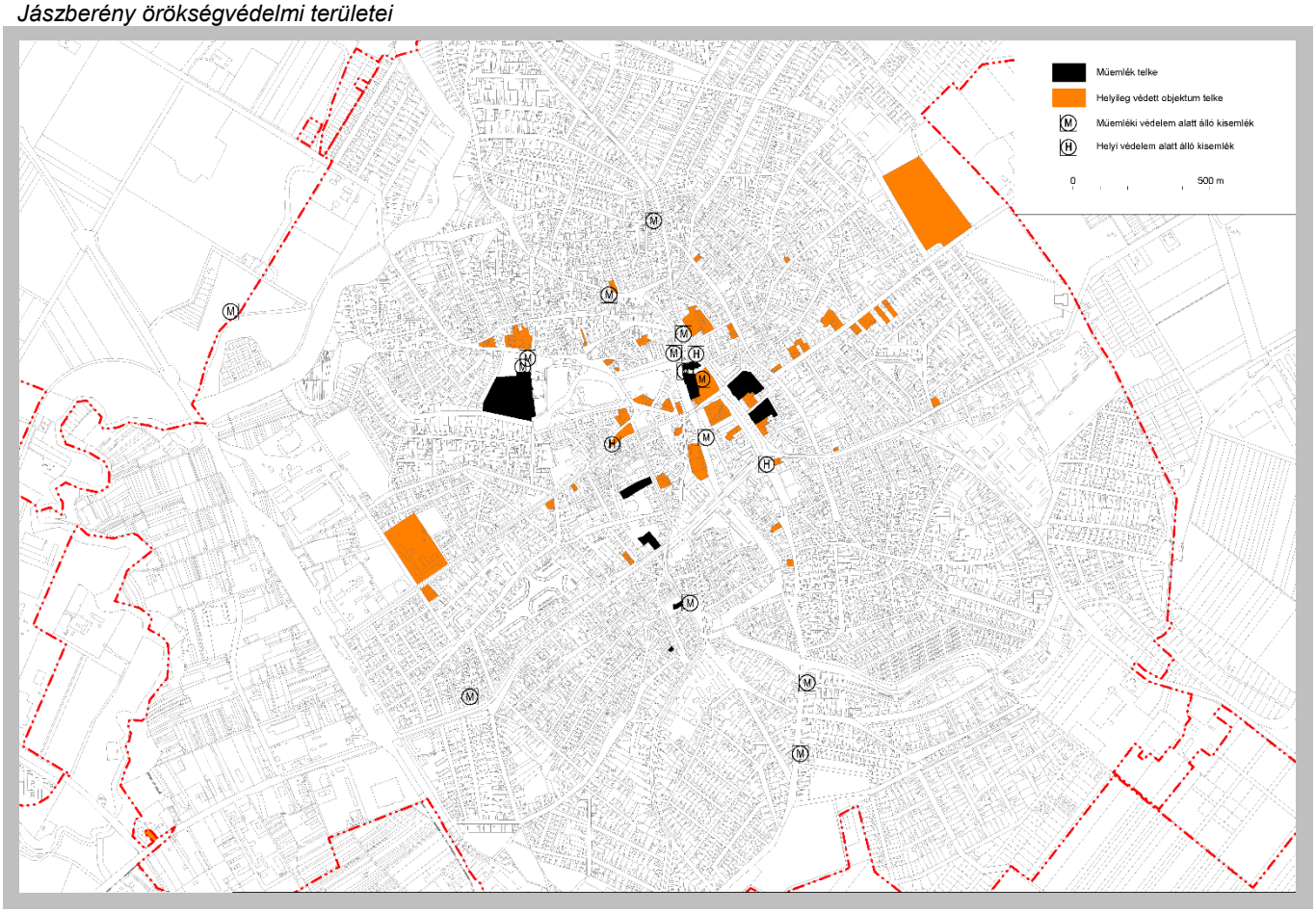

A védett épületek telkei

4. SZAKÁGI FEJLESZTÉSI KONCEPCIÓK

4.1 KÖZLEKEDÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

a) TÉRSÉGI KÖZLEKEDÉSI KAPCSOLATOK FEJLESZTÉSE

A 31. számú főút teljes elkerülő szakaszának építése befejeződött 2009. év végéig. Ezzel a legfontosabb irányban kikerült a városból az átmenő forgalom jelentős része. A 32. számú főút északi szakaszán a jászfényszarui és pusztamonostori szintbeli vasúti keresztezés kiváltása érdekében a vasútvonal keleti oldalára kerül a főút. Ennél fontosabb feladat a főút jászberényi átkelési szakaszának kiváltása elkerülő úttal – felhasználva a 31. számú főút megépült elkerülő szakaszát. Ezzel a megoldással az országos főutak északról, keletről és délről el fogják kerülni a várost.
Ez ideig terv szinten megoldatlan az észak felől nyugat felé irányuló átmenő forgalom lakóterületen kívüli elvezetése. A 31. számú főút felől a Fémnyomó út és folytatása a 32. számú főút felé csak részben megfelelő lehetőség.
Kívánatos az Ipartelepi út folytatását északi irányban kiépíteni, majd, a Zagyva folyót keresztezve az ELECTROLUX feltáró útját felhasználva a jelenlegi szintbeni vasúti keresztezés után csatlakozik a 32. számú főúthoz.
Az elkerülő utakon belüli városi területeken javasoljuk az összes jelenleg Magyar Közút Nonprofit Zrt. által kezelt útnak az átadását az önkormányzat számára. Ezután végrehajtható a jelenlegi országos főutak városi szakaszainak környezetbarát átépítése.
Az Országos Területrendezési Terv tartalmazza a „Tápiósági főutat”, amely e terv szerint Jászberénytől dél-nyugatra megy át az igazgatási területen. A tervezett főút Budapest felöl, indulna, és a 3109. jelű összekötő úton érné el, Jászfelsőszentgyörgy felöl Jászberény közigazgatási területét, majd az elkerülő 31. sz. főút nyomvonalán haladna a Szelei úti csomópontig. Ettől csomóponttól a Budapest – Szolnok vasútvonal keleti oldalán vezetne tovább, déli irányban és csatlakozna a Tápiósági út, OTrT-ben megjelölt nyomvonalához, melynek végpontja Szolnok város.

b) JÁSZBERÉNY KÖZLEKEDÉSI HÁLÓZATÁNAK, ÉS LÉTESÍTMÉNYEINEK FEJLESZTÉSE

Közúti közlekedés

A 31. számú főút teljes elkerülő szakaszának megépítése nagy lépés volt a város közlekedésének javítása irányában. A 32. számú főút nyomvonalának változatlanul hagyása mellett a városközpont térségének közlekedése nem javítható lényegesen. Ezért a város érdekében törekedni kell a 32. számú főút elkerülő szakaszának a megépítésére. Ennek megépítése esetén mentesül a város a jelentős átmenő forgalomtól, és a városközpont környezetbarát átalakítása is végrehajtható.
Az elkerülő főutak megépítése után a városi belső úthálózat átrendeződése várható, ugyanis egy kelet-nyugati és két észak-déli városi főút fogja képezni a város feltáró főúthálózatot:

- A régi 31. számú főút nyomvonalon lesz a város kelet-nyugati főútja (Nagykátai út - Kossuth Lajos utca - Apponyi tér - Szövetkezet utca - Szabadság tér - Dózsa György út - Jákóhalmi út).
- Észak-déli városi főút a Hatvani út - Thököly út - Apponyi tér - Attila utca - Szelei út útvonal.
- Ugyancsak észak-déli városi főút a Gyöngyösi út külső szakasza - Kárpát utca - Messzelátó utca - Ártér - Október 23. utca - Kinizsi utca - útáttörés a volt lovassági laktanya mögött - Jászteleki út útvonal.
- Városi főút kategóriájú az Ipartelep út, mivel ez az út a nyugati elkerülő út része.

A városi főutak közötti területeket a következő városi gyűjtőutak látják el:

- Gyöngyösi út belső szakasza,
- Bercsényi utca,
- Báthory utca - Hableány utca,
- Ady Endre utca - Borsóhalmi utca - Zagyvapart utca - Bajnok utca,
- Nádor utca,
- Rákóczi Ferenc utca - Kőhíd (kétirányúsítva) - Lehel vezér tér,
- Vaspálya utca északi szakasza és folytatása - Sportpálya utca (főként a FORTACO jobb kiszolgálása érdekében)
- Zagyvapart utca - Öntő utca - Göncöl utca,
- Vásártér - Jászteleki út belső szakasza,
- Fémnyomó utca,
- Szabadság tér - Szent Imre herceg utca - Kürt utca,
- Szent István körút - Rét utca - Nyíl utca,
- Vaspálya utca déli szakasza - Horváth Péter utca,
- Dél-nyugati gazdasági terület két tervezett gyűjtőútja,

- Rét utca - Páfrány utca és déli folytatása a 31. számú főútig,
- Deák Ferenc utca,
- Ifjúság utca,
- Elektro-Montöring telephelyétől északra tervezett gyűjtőút.

A közlekedésfejlesztési javaslat szerint a lakott területen 14 új körforgalommal kell városiasítani a közlekedést. Külterületen további öt építendő. A legfontosabb csomóponti átépítések a következők:

- Nagykátai út és a vasútvonal keresztezésének térsége (a meglévő szintkülönbséget kihasználva különszintű keresztezést lehet megépíteni, és körforgalmat csinálni a Vaspálya utca torkolatában).
- Hatvani út - Thököly út - Apponyi tér útvonal folyamatos járhatóvá tételével kialakítható a városi főút. A két körforgalom megépítésével lényegesen javítható a közlekedésbiztonság.
- A Dózsa György út - Bercsényi utca csomópont javítási lehetőségét mutatja be a javasolt körforgalmú kialakítás.
- Az úthálózat hierarchikus rendjének változása miatt a Gyöngyösi út - Kárpát utca - Kapás utca csomópontját célszerű körforgalmú csomópontként kiépíteni.

A 32. számú főút elkerülő szakaszának a megépítése után lényegesen javítható lesz a Lehel vezér tér térségének a forgalomszabályozása. A Lehel Vezér Gimnázium és Szabadság tér közötti szakasza a főközlekedési út helyett a városhoz méltó kialakítást nyerhet – városi dísz térré alakítható át. Mindössze a jelenlegi egyirányú szervizút helyén kétirányú kiszolgáló utca lesz 30 km/óra sebességkorlátozással. A kiszolgáló utca hagyományos kialakítása (kiemelt szegély) helyett az utca szintjét a gyalogos szinttel egyenlő magasságra kell emelni. A kiszolgáló utca a Lehel Vezér Gimnázium mellett létesítendő mini körforgalomból indul döntött szegéllyel a hagyományos keresztmetszetű útpályától, és hasonlóan végződik a déli része a közepes méretű körforgalomnál a Szabadság téren. A Lehel vezér tér javasolt forgalmi rendjével összefüggésben a Petőfi Sándor utca, Nagytemplom utca, Megyeház utca, Zirzen Janka utca és Déryné utca egyirányúsítása változatlan marad. A Táncsics Mihály utca a Mészáros Lázár utcától a Lehel vezér térig zsákutca lesz, így közúti forgalomtól mentesen lehet kialakítani a városi főteret.
A nagyobb összefüggő lakóterületen indokolt területi forgalomcsillapítást bevezetni („lakó- és pihenőövezet” vagy „30 km-es övezet”) az adottságoktól függően. Különösen célszerű ezeket a jászövezetek és a kisvárosias-falusias lakóterületeken bevezetni.

Parkolás

A városközpontban legnagyobbak jelenleg a parkolási gondok. Itt több parkolóhelyet kívánnak létesíteni.
Döntés kérdése, hogy a Thökölyi út 11. számú telken maradjon-e a jövőben is parkolóhely.
Fontos cél, hogy a Margit-szigeten szűnjön meg a személygépkocsi parkolás és a későbbiekben a sziget miliőjéhez méltó funkciót töltsön be. Helyette célszerű a Szőlő utcában javított parkolóhelyet biztosítani a fürdő számára. Indokolt a Szövetkezet utca 13 m-es burkolatának egy részét a Szabadság téri körforgalmú csomópont megépítése után parkolásra felhasználni.
Célszerű bevezetni a fizető parkolás rendszerét nemcsak a piac térségében, de az egész belvárosban.

Gyalogos közlekedés

A városközpontban reprezentatív gyalogos területté alakítható a Lehel vezér tér és a Szentháromság tér. Ehhez csatlakozik a Fürdő utca, Holló András utca és a Déryné utca. Ehhez a gyalogos és fokozottan forgalomcsillapított területhez vezetnek más városrészekből a városközpontba a fontosabb gyalogutak és sétányok:

- A piac felől a közelmúltban megépített fahíd,
- A keleti városrészből a Táncsics Mihály utcán vezetett gyalogút,
- A városi Zagyván épített új gyalogos híd a Víz utca és a Nádor utca között.

Helyi javaslatoknak megfelelően a Lehel vezér tértől keletre a Zirzen Janka utca és a Megyeház utca között másodlagos gyalogos tengely alakítandó ki a városháza és a bíróság mögött.
A Margit-sziget a város kiemelt gyalogos kulturális és szórakozó területévé alakítandó. Ennek jó működéséhez két új gyalogos híd építendő:

- A Margit-sziget és a Pethes Imre utca között,
- A Margit-sziget és a Riszner József sétány között a szabadtéri színpadnál.

Kerékpáros közlekedés

A kerékpáros közlekedés jelentősége növekedni fog a jövőben. Ezért a kerékpáros főirányokban olyan kerékpárutakat kell építeni, amelyek összefüggő hálózatot alkotnak. Az utóbbi időben jelentősen bővült kerékpárút hálózat a városban. A kerékpározással kapcsolatban meg kell különböztetni két eltérő kerékpározási módot:

1. Szabadidős, turisztikai jellegű kerékpározás,

2. Mindennapi élethez hozzátartozó rendszeres kerékpározás.

A Zagyva projekt 2013 névvel készült el a Zagyva menti kerékpárút terve, melynek a nyomvonala a következő: Jászfelsőszentgyörgy felöl a Fémnyomó utca – Nagykátai utca – Kossuth Lajos utca – Szövetkezet utca – Dózsa György utca – Jásztelki út – 31. sz. főút Hevesi szakasza – majd Zagyva part. A tervezett utat mihamarabb meg kívánják építeni.

A 2008-ban a kormány által elfogadott Országos Területrendezési Terv az országos kerékpáros törzshálózat részeként két kerékpárutat jelölt ki:

- Zagyva folyó mellett a védőgáton,
- A 3117. jelű összekötő út mellett Farmos irányában.

A megyei területrendezési terv térségi kerékpárút hálózati elemeket javasol a következő irányokban

- Kelet-nyugati irányban a NESZŰR felől a 31. számú főút mellett kiépített kerékpárút továbbépítése a Nagykátai úton keresztül a Kossuth Lajos út - Szövetkezet utca - Dózsa György út - Jákóhalmi út nyomvonalát Jászapáti felé,
- a 31. sz. főút mellett, Budapest és Heves irányában,
- a 32. sz. főút mellett Jászfényszaru irányában a Gyöngyösi út mellett,
- a 3203. jelű összekötő út mellett, Jászárokszállás felé.

Mindennapi kerékpározás számára javasolt önálló kerékpárutak nyomvonalai a következők:

- Lehel vezér tér és a vasútállomás között a Rákóczi úton és a Kőhíd mellett építendő gyalogos-kerékpáros hídon keresztül,
- A külső Hatvani út felől a ferences templom és a kolostor előtti parkon keresztül a Pethes Imre utca vonalán – belső Hatvani út - Thököly út - Apponyi tér - Attila utca - Szelei úton keresztül csatlakozik a Farmos felé vezető országos kerékpáros törzshálózathoz,
- A 3029. jelű összekötő út mellett érkező kerékpárút - Gyöngyösi út - Lehel vezér tér - Szabadság tér - Szent Imre herceg utca - Kürt utca,
- Gyöngyösi úti kerékpárútból kiágazó Batthyányi utca – Körösi Csoma Sándor utca – Bajnok utca – Kinizsi utca – Gólya utca – Gyökér utca nyomvonalon a Vásár térig,
- Ipartelep úti kerékpárút meghosszabbítása az ELECTROLUX-ot feltáró kerékpárútig.

Közúti tömegközlekedés

A korábbi tervek szerint az új autóbusz pályaudvar a vasútállomás mellé fog kerülni. A jelenlegi autóbusz-pályaudvar megállóként fog működni.

A helyi járatú autóbusz viszonylatok útvonalai kiterjeszthetők a tervezett új úthálózati elemek nyomvonalára.

Vasúti közlekedés

A Hatvan-Szolnok vasútvonalat a MÁV kétvágányúsítani kívánja. A kétvágányúsítás is indokolja legalább a Nagykátai út jelenlegi szintbeni vasúti keresztezésének átépítését külön szintűvé.

Az egyes városrészekre vonatkozó közlekedésfejlesztési jövőkép

1. Belváros

-- Az átmenő forgalom megszűnik.
-- A gyalogos övezet bővül.
-- Közlekedésbiztonságot növelő körforgalmú csomópontok épülnek.
-- Kiterjedtebb lesz a kerékpárút hálózat.
-- Bővülnek a parkolási lehetőségek.
-- Kulturált lesz a jelenlegi autóbusz pályaudvar területe.

2. Kertváros, 3. Érpart, 4. Káposztáskert városrészek

-- Közlekedésbiztonságot növelő körforgalmú csomópontok épülnek.
-- Bővül a kerékpár hálózat.
-- Forgalomcsillapított lakóövezetek kerülnek kijelölésre

5. Pelyhesparti városrész

-- Kiterjesztendő erre a városrészre is a helyi közforgalmú autóbusz közlekedés
-- Bővül a kerékpárút hálóztat.

6. Szentkúti és a 7. Szent László városrészek

-- A gazdasági területeket kiszolgáló módosított úthálózat kevésbé zavarja a lakóterületeket.
-- Újabb parkolóhelyek épülnek.
-- Bővül a kerékpárút hálózat.
-- A vasútállomás mellett megépül az intermodális csomópont.

8. Hűtőgépgyári városrész.

-- A főként gazdasági területeket kiszolgáló úthálózat bővül.
-- Közlekedésbiztonságot növelő körforgalmú csomópontok épülnek.

9. Portelek

-- A Porteleket feltáró állami utak minősége feljavításra kerül (31122 és a 31329 jelű utak).

10. Külterület, és ezen belül Neszűr

-- Kiépítésre kerül Neszűr területén egy gyűjtőút, melye alkalmas lesz autóbusz közlekedésre is.

Jászberény egészére vonatkozó közlekedésfejlesztési jövőkép

-- A város mentesül az átmenő forgalomtól.
-- Bővülnek a lakó- és gazdasági területek közúti kapcsolatai az országos közúthálózathoz.
-- Kulturáltabb lesz az autóbusz közforgalmú közlekedése.
-- Kiterjedtebb lesz a kerékpárút hálózat (fő irányokban a városon kívül is).
-- A gyalogosközlekedés rendszer egységesebb lesz, különösen a belváros térségében.
-- Növekszik a gépkocsi parkoló helyek száma.
-- Nagyobb térségre terjed ki a forgalomcsillapított lakóterületi forgalomszabályozás (30 km/órás övezetek).

A közlekedési hálózat hosszú távon a közigazgatási terülten

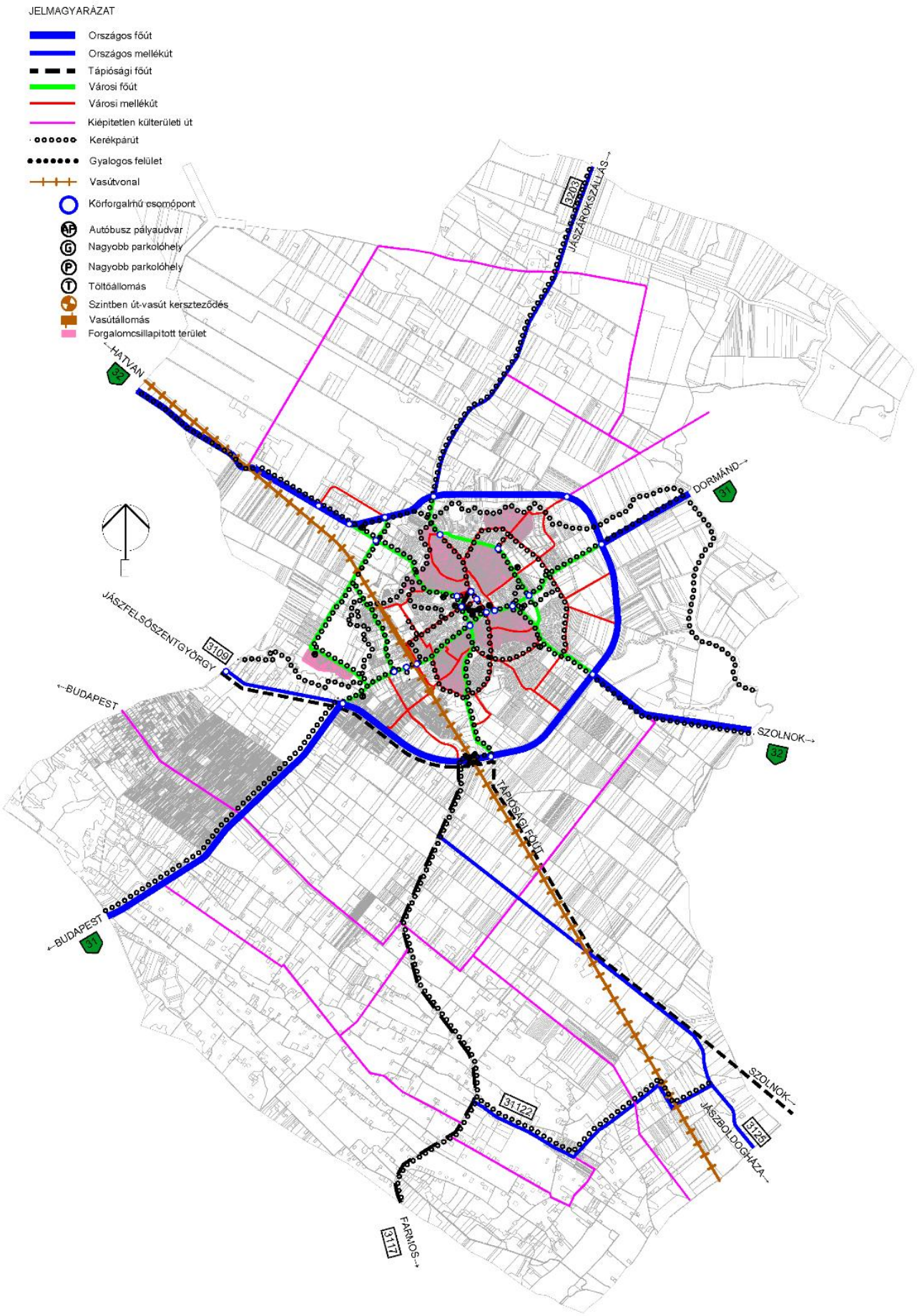

A közlekedési hálózat hosszú távon a belterületen

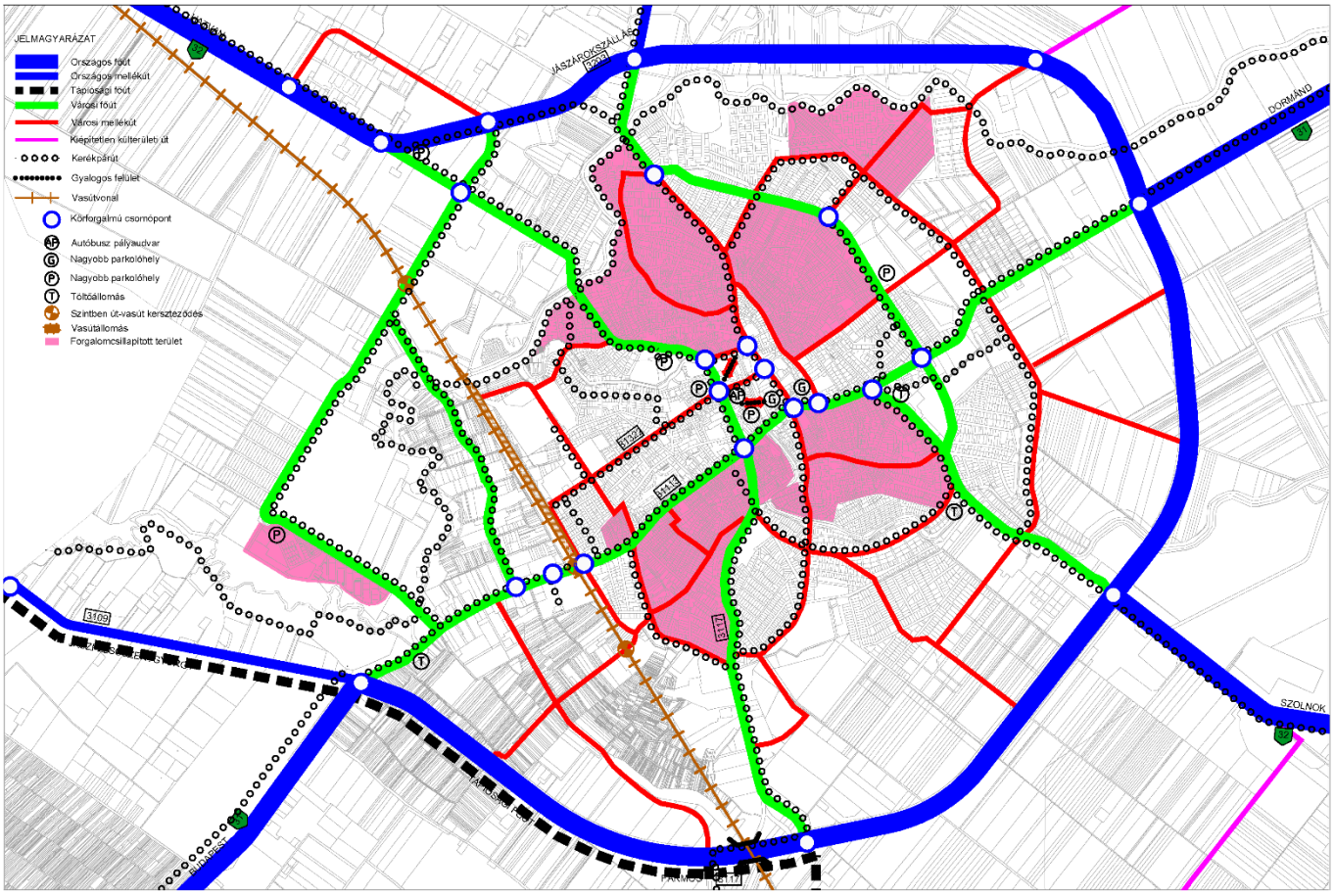

A kerékpáros úthálózat hosszú távon

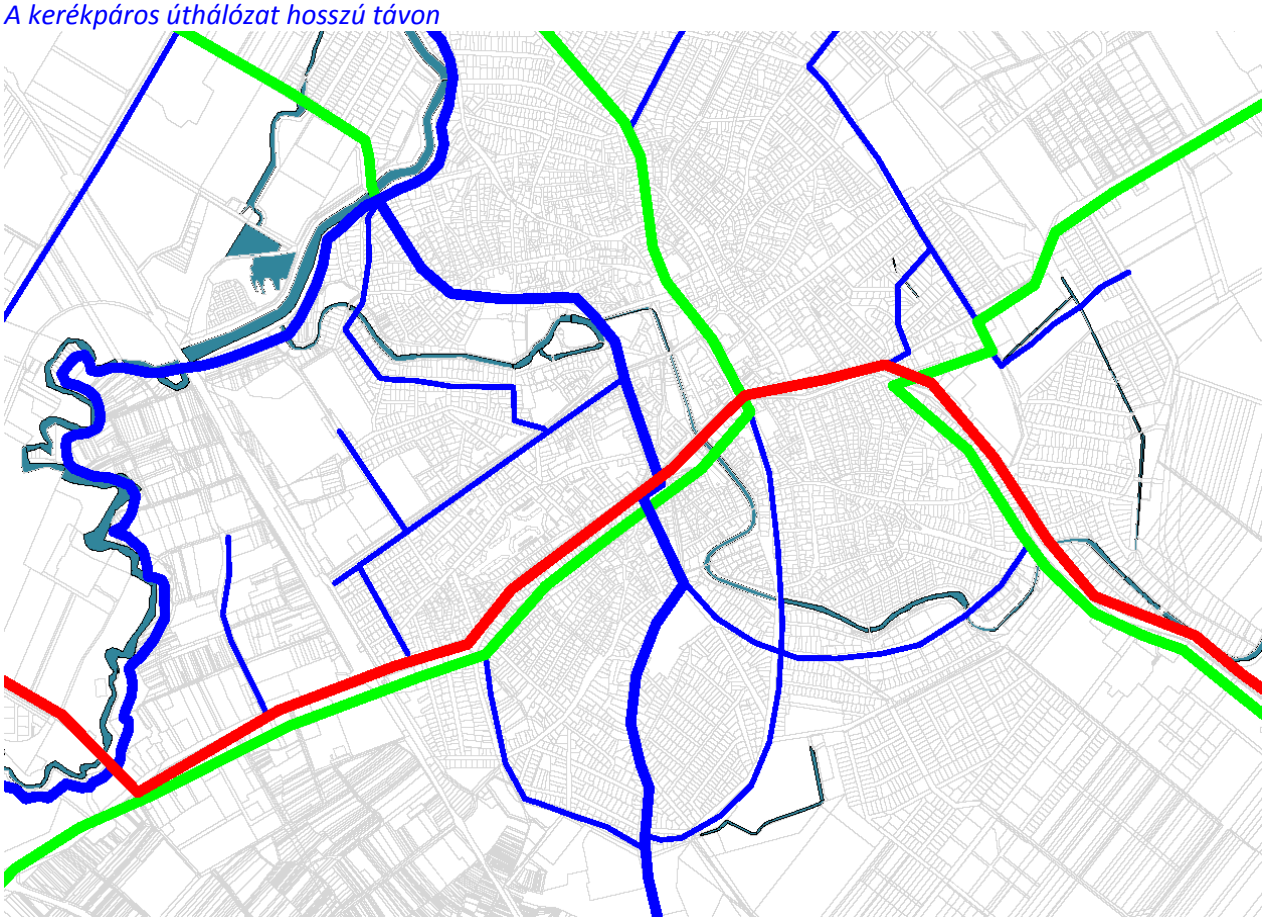

4.2 KÖZMŰ ÉS ELEKTRONIKUS HÍRKÖZLÉSI ÉS TELEKOMMUNIKÁCIÓS FEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

Előzmények

A Jászberény településrendezési tervében foglalt területhasznosítási javaslatok részben megvalósultak, viszont időközben új, a belső területek egy részének funkcióváltásával, a környezet kulturáltabb kialakításával, illetve a közlekedés fejlesztésével kapcsolatos feladatok kerültek meghatározásra az alábbiak szerint:

- A jász-övezetek területi hatályának és szabályozási előírásainak felülvizsgálata,
- Jászberény belső úthálózatának felülvizsgálata, elsősorban a tehermentesítő és gyűjtő utak tekintetében,
- Kerékpárút-hálózat vonalvezetésének felülvizsgálata, illetve a hálózat kibővítése,
- Útszélesítési tervek, szabályozási vonalak, illetve meglétük, fenntartásuk felülvizsgálata,
- Déryné utca környezetének rendezése,
- Margit-sziget és környezetének rendezése, meglévő funkciók felülvizsgálata (VV Zrt épülete, víztorony), esetleges fejlesztés vagy funkcióváltás esetén a szabályozás alakítása, a sziget és a környező partszakaszok közötti közlekedés (gyalogos) biztosítása hidakkal, ezáltal a sziget bekapcsolása a város vérkeringésébe,
- A városi Zagyvát érintő szabályozás alakítása a Zagyva-part hasznosítása érdekében,
- Az engedélyezett építménymagasságok felülvizsgálata, és ahol indokolt, bizonyos mértékű emelése,
- Lakossági igények vizsgálata,
- Piac beépítési paramétereinek vizsgálata,
- Neszűri szabályozás felülvizsgálata,
- Külterületi utak szélességének vizsgálata.

A felsoroltak megvalósításához szükséges közmű forrásoldali és hálózati kapacitások rendelkezésre állnak, viszont a korábbi területfejlesztések során meghatározott közműfejlesztési célok egy része továbbra is a jövő feladatát képezi.

Következőkben a bázis oldali és főhálózati fejlesztések egyeztetett javaslatait rögzítjük, a vízi és energiaközmű szakágakban.

Vízi közművek

A szakági munkarész készítése során egyeztetést kezdeményeztünk a közmű üzemeltetőkkel, felhasználtuk a rendelkezésünkre bocsátott korábbi településrendezési terv közmű fejezetét, illetve a KÖTI-KÖVIZIG által készített IG 176-013-055/2009 sz. Vízügyi szakvéleményt.

a) Ivóvízellátás

Vízbázisok

Jászberény város vízellátása két vízbázisra alapozott hálózaton keresztül történik.

-- Az I. sz. vízmű a Margit-szigeten került kijelölésre. A telepen 2 db. kút létesült, melyek közül csak egy üzemel, nyári időszakban max. 20 órás szivattyúzási idővel, 400 l/p figyelembe vehető hozammal.
A másik figyelőkútként működik. A túlzott beépítettség miatt a vízmű jelenlegi területén nem volt fejleszthető, ezért a város déli oldalán új vízmű telepet jelöltek ki.

-- A II. sz. vízmű telepen az engedélyezett 32 db. kútból 20 db. kút üzemel. A figyelő kutak száma 24 db.
A körvezeték rendszeren összegyűjtött vizet 300 m3-es előtározóba, majd vastalanítóba vezetik. A térszíni tározást a 4x400 m3-es medencerendszer látja el.
A vízmű mértékadó kapacitása 12.800 m3/d, a Zagyva/1579 vksz. vízjogi létesítési engedély szerint. A vízmű üzemeltetője a Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt.

Vízbázis védelem

Jászberény vízbázisát egy korábbi határozat alapján sérülékenynek tekintették, de a védőidom rendszer felülvizsgálata során beigazolódott, hogy a megváltozott víztermelési struktúra váltás (mélyebben szűrőzött kutak termelésbe állítása, sekélyebb mélységű kutak termelésből történő részleges kivonása) miatt a védőidomnak ma már nincs felszíni metszete. A vízügyi hatóság a módosított, csak felszín alatti térrészre, azaz védőidomra vonatkozó védőidom kijelölő határozatot (Zagyva/671,478-19/2010) ki is adta, jelenleg ez van érvényben.

A városi hálózatra nem kapcsolt vízbázisok

Jászberény város ipari, mezőgazdasági üzemei kivétel nélkül saját vízellátó művel, kutakkal rendelkeznek, ezek kapacitása együttesen viszonylag jelentős lehet, de hálózatra kötésüket meg kellene oldani, leromlott állapotukat fel kellene javítani.

A lakossági csőkutakat a 72/1996. (V. 22.) kormányrendelet 24. § 1 bekezdés „C” pontjában foglaltaknak megfelelően a város jegyzője engedélyezi.
Engedélyezési mélységhatár: 15 m.

Vízfogyasztás

	Ellátott	Vízfogyasztás			Ebből ipari és intézményi	
Év	lakás		átlag	csúcs		
	db.	em^3/év	m^3/d		m^3/d	%
2007	11.313	1804,2	4943,0	-6300,0	715,0	11,4
2008	11.848	1900,0	5353,0	6818,0	720,0	10,6

A városhoz tartozó Portelek területén lévő 106 db. lakóingatlan ellátására 1 db. mélyfúrású kútra alapozott helyi vízmű épült, melynek mértékadó kapacitása 50,0 m3/d.

A vízbázis fejlesztése

A városi ipari üzemek, vagy azok korábbi területén jelentkező új fogyasztók hálózatra kapcsolásának igénye szükségessé tette a vízmű fejlesztési lehetőségeinek feltárását.
A KÖTI-KÖVIZIG, mint elsőfokú hatóság KÖTI-H-00039-00039-004/2003. határozata (vízikönyvi száma: Zagyva/1323) szerint további vízmennyiséget az alsó rétegből kell kitermelni. Hosszú távon a vízminőség biztosítása és a vízmű biztonságban tartása érdekében a felső rétegből a kitermelt vízmennyiség 20%-át (a jelenlegi 40-50%-kal szemben) az alsó rétegből pedig a 80%-át javasolja fedezni. Ez esetben az elmúlt évek során bevált módszert célszerű alkalmazni, mely szerint a régi 310-350 m-es kutak kerülnek melléfúrásos felújításra, korszerű alábővítéses kivitelben. Ezzel a megoldással 2-3000 m3/nap többlet teljesítményhez jutna a város, viszonylag kis költséggel. Ennek első elemeként, a meglévő kutak vízhozam csökkenése miatt, egy db. új kút létesítését irányozták elő.
Az előirányzott fejlesztési területek vízellátása mennyiségi oldalról biztosítható. Az Elektrolux Kft. városi hálózatra kapcsolása, mely további, mintegy 1200 m3/d mennyiséggel növelné a vízmű ivóvíz szolgáltatási igényét, jelenleg lekerült a napirendről
Nyomásviszonyok
Az I. sz. vízmű telep mellett a Margit-szigeten épült 2x420 m3 tározó-térfogatú, 42 m magasságú víztorony, min. üzemi vízszintje: 131,0 m Bf.
túlfolyószintje: 137,0 m Bf.
szinten helyezkedik el, ami a hálózaton 2,5-4,0 bar körüli, megfelelő nyomást biztosít.
A vezetékhálózat hossza a bekötő vezetékekkel együtt 221,4 km, a gerinchálózat mintegy 138 km, mely a korábbi arányok szerint 45% régi építésű ac, 55% KM.PVC. csövekből készült. Az évi, mintegy 3-4 km. vezeték csere eredményeképpen, az arány 40-60 %-ra javult.
A hálózat túlnyomó részben körvezetékes rendszerű, de ágvezetékek is találhatók.
A főhálózat fejlesztése az újabb létesítmények ellátása mellett, a víztorony NA200 KM.PVC. töltővezetékének szakaszos építésére is kiterjed. A város keleti oldalán megépült a Blénessy és Tóth J, a nyugati oldalon a Móczár Miklós utcákat ellátó vezeték. A Jász-Plasztik telephelyek, illetve a Mercedes NA100, illetve NA150 KM.PVC. mért hálózatát a József Attila utca – Kinizsi utca vonalán lévő NA200, illetve NA150 vezeték táplálja.
A délkeleti oldalon épült hálózatot a Réz Kálmán utcai vezeték határolja. A további fejlesztés lehetősége a hálózat bővítésével egyidejűleg lehetséges.
A lakóterület és az elkerülő út közötti területsáv tervezett intézményi ingatlanait a hálózat igény szerinti továbbfejlesztésével lehet ellátni.
Hálózat bővítés szükséges a Jókai utca vonalán, a sportpályától a Mártírok útjáig NA 200, és a Borsóhalmi úton NA 150 mérettel. A tervezett szakaszok között szerepel a Terplán Zénó Szakiskola tanműhelye részére építendő NA150 KM.PVC. vezeték. Erről délnyugati irányban, a MÁV vonalat keresztezve, szintén NA150 KM.PVC. vezeték építendő a Fémnyomó utcáig, ezáltal megvalósul a nyugati területek (Felsőmező utca környéke) biztonságos körhálózati ellátása. A városközpont nagyobb burkolt tereinek hűtésére a zöldfelületi elemek kiegészítése céljából ún. „párakapuk” telepítését javasoljuk.

Tűzvédelem

A külső tűzivíz szükségletet az 54/2014. (XII.5.) BM rendeletbe foglalt Országos Tűzvédelmi Szabályzat (OTSz) alapján, a hálózatról kell biztosítani.
2,5m/sec. vízsebesség mellett az NA 100 mm-es vezetékről Qtű = 900 l/p, az NA150 mm-es vezetékről Qtű = 2700 l/p vízmennyiség vételezhető.
Az NA200 mm-es vezeték esetén a levehető oltóvíz mennyiség: Qtű = 4700 l/p.

Az NA250, illetve NA300mm-es vezetékről ellátható létesítményeknél tűzszakasz korlátozással nem kell számolni.
A védeni kívánt létesítménytől max. 100 m. megközelítési távolságra föld feletti tűzcsapokat kell telepíteni. A tűzcsapok egymástól 5,0 m-nél közelebb nem helyezhetők el.
Termálvíz ellátás
A Jászberényi Strand és Termálfürdő területén üzemelő – 804,0 m talpmélységű – termálkút 45°C hőmérsékletű vizét – helyben - reumatikus és mozgásszervi betegségek gyógyítására használják.

b) Szennyvízelvezetés és tisztítás

Jászberény város szennyvízcsatorna hálózatának első elemei az 1950-es években épültek. A hálózat folyamatos bővítése mellett a Jászberény teljes körű csatornázása projekt keretében 2006. december 31-re elérték a 94,2%-os csatorna rákötési arányt, mely 2014-ben 96%-ra növekedett. A csatlakozás lehetősége minden vízbekötéssel rendelkező ingatlan részére rendelkezésre áll.
A szennyvízelvezető rendszer érvényes üzemeltetési engedéllyel rendelkezik (vksz: Z/1032). Üzemeltető a Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt.
A gravitációs hálózat a mélypontokon telepített átemelőkbe torkollik, melyek többségéből nyomócsövek továbbítják a szennyvizet a tisztítótelep felé vezető hálózatba.

A *hálózatfejlesztési feladatok* között első helyen szerepel a végátemelőtől indított nyomócső átépítése DN500 KPE. méretűre. Ennek, a szennyvíztisztító telep és a 12.sz. átemelőtől érkező nyomócső fogadási pontja közötti szakasza elkészült, a további szakasza építés alatt áll. Az 1. sz. központi átemelő helyett új épült, a régi ipari műemlékként marad meg. Megépült a tisztított szennyvizet a tisztítótelepről az élő Zagyvába vezető nyomóvezeték DN 500 KPE mérettel. Ez a beruházás a Városi Zagyva vízminőségének javulását jelentős mértékben előmozdítja.
A város keleti oldalán létesült telephelyek átemelővel és nyomócsővel kapcsolódnak a korábban kiépített hálózathoz. A tervezett MB. szalon részére új gravitációs csatorna építendő a Mercedes átemelőig.

A DNY-i oldalon, a Felsőmező utca környékén új hálózat építendő, csatlakozva a hűtőgépgyári lakótelep hálózatához. A hűtőgépgyár saját tisztítóteleppel rendelkezik. A tisztított szennyvíz befogadója a Zagyva-folyó.
Az északnyugati oldalon, a Terplán Zénó Szakiskola tanműhely szennyvizének elvezetésére átemelő és nyomóvezeték építendő. Ugyancsak átemelőn és nyomócsövön keresztül kell megoldani a MÁV vonal melletti telephelyek szennyvizének elvezetését. Az átemelőt olyan mélységűre kell előirányozni, hogy lehetőséget biztosítson a MÁV vonaltól délnyugatra eső, hasznosítható terület gravitációs hálózatának befogadására.
A város belső területén, a rekonstrukciós feladatok között további fontos helyet kell kapjon a régi építésű, elhasználódott beton csatornák átépítése, az infiltráció kiküszöbölése.
A Jászberénytől északkeletre fekvő Jászjákóhalma szennyvizét terv szerint a központi átemelőtől DN160 KPE nyomócsövön keresztül, a Zagyva mentén vezetik a tisztítótelepre. A nyomócső építés alatt áll. A szennyvíz mennyisége: 315,0 m3/d.

A városhoz tartozó Portelek település csatornázási törekvései nem nyertek pályázati támogatást. A keletkező, 31,0 m3/d. szennyvíz elhelyezésének vizsgálata folyamatban van. A lehetséges módozatok közül előtérbe került a helyi berendezésben történő kezelés, illetve a jászberényi telepre történő szállítás alternatívája.

Szennyvíztisztítás

A várostól délkeletre lévő szennyvíztisztító telep 1980-ban épült, majd 1994-re elkészült a 8000 m3/d-re történő bővítése. A telep védőtávolsága 500 m.
A telep terhelése 2008-ban átlag 5018 m3/d volt, de csapadékos időszakban a hálózati infiltráció következtében meghaladta ennek kétszeresét is.
A telep a város teljes csatornázásáig mintegy 4000-4500 m3/d szippantott szennyvizet is fogadott,
Jelentős előrelépés történt a szennyvíztisztító telep felújítása területén, a Jászjákóhalmával közös KEOP projekt keretén belül. A felújított telep próbaüzeme folyamatban van.

c) Felszíni és csapadékvíz elvezetés

A jászsági települések belvizeit a Zagyva-Tarna vízrendszer vízfolyásai és belvízcsatornái gyűjtik össze és juttatják a Tiszába.
A város és térsége a Zagyva-folyó vízgyűjtőjéhez tartozik. A folyó a várost nyugatról és északról kerüli meg.

A folyó szabályozása következtében jött létre a Városi-Zagyva, mely a belterületen húzódik keresztül. A Zagyva-folyó 65+687 fkm.-nél lévő leeresztő zsilipnél juttatják a vizet a mederbe, melynek hossza belterületen 4765 m, külterületen 3225 m, összesen 7990 fm. A vízszint szabályozása a leeresztő zsilipnél, illetve a 3 db. duzzasztóműnél történik.
A beeresztő zsilip és torkolati átemelő a Zagyva jobb parti 54+875 fkm szelvényben épült.
A Városi-Zagyva fő feladata a belterület jelentős részéről lefolyásra kerülő csapadékvíz befogadása. Emellett állandó víz és kísérő zöldfelületével esztétikus látványt nyújt és kellemes, természetközeli érzetet kelt. A meder város alatti szakaszának egy része árvízvédelmi töltéssel védett.
A korábbi célkitűzések közül, a Jászberény Bel és Csapadékvíz Védelmi Fejlesztési Projekt keretében 2010-2012 évek során megvalósult elemek:
Az 1-0-0 főgyűjtő, azaz, a Városi Zagyva kotrása megtörtént, a be és leeresztő zsilipek között 7,9 km hosszban, a 300m hosszúságú oldalággal együtt.
A Városi Zagyván üzemelő vízzáró és vízkezelő elemek közül a Nádor utcai felújításra került, a Káposztáskert utcai és a Régi-vágóhíd utcai helyett új létesítmény épült.

Csapadékvíz elvezetés

A városban elválasztott rendszerű csatornahálózat üzemel. A csapadékvíz elvezető hálózat vegyesen, zárt csatorna és nyílt árok szakaszokból tevődik össze.
A városban hat öblözetet alakítottak ki a következők szerint:

--I. öblözet: Főgyűjtője az 1-0-0 jelű Városi-Zagyva. Ebbe torkollik további két főgyűjtő. A város belterületének jelentős részéről lefolyó vizek befogadója.
--II. öblözet: Főgyűjtője a belterület keleti oldalán húzódó 2-0-0 jelű csatorna, melynek torkolata a Városi-Zagyva 3+225 km szelvényben található.
--III. öblözet: Főgyűjtője a város délnyugati, déli oldalán vezetett 3-0-0 jelű csatorna. Torkolata a Városi-Zagyva 3+922 km szelvényben épült.
-- A IV. öblözet a város északnyugati területén található. A hálózatból szükség esetén mobil szivattyúval emelhető a csapadékvíz a befogadó Zagyvába.
-- Az V. öblözet a hűtőgépgyári lakótelep területét foglalja magába, az 5-0-0 jelű csatorna, majd nyílt árok a csapadékvizet közvetlenül a Zagyvába vezeti.
-- A VI. öblözet Portelek területén került kijelölésre.

A tervezett fejlesztés

A város csapadékvíz elvezető rendszerének üzemeltetését és fejlesztését a Jászberényi Vagyonkezelő és Városüzemeltető Zrt. végzi.
A fejlesztés alapját a 2002. évben készült, folyamatosan karbantartott, KEVITERV AKVA Kft. által készített „Jászberény városi csapadékvíz elvezető hálózat elvi vízjogi engedélyezési terve és megvalósíthatósági tanulmánya” (munkaszám: 46/2002) tartalmazza.
A rendelkezésünkre bocsátott tervben a Jászberényi V.V. Zrt. három ütemre bontottan irányozta elő az egyes területek hálózatának fejlesztését, kiépítését, a következők szerint:

I. ütem: Lajosmizsei utca – Csonka utca,
Fehértói út térsége,
Cimbalom utca – Mályva utca térsége,
Vörösmarty utca és környéke,
Seregély utca – Rác utca – Sarló utca környéke,
A Balaton utca - Suba-tó környéki magánterületen lévő hálózat közterületre történő kiváltása.

II. ütem: Akácfa utca környéke,
Mező utca – Bognár utca környéke,
Nagykátai út környéke,
Vaspálya utca – Álmos utca környéke,

III. ütem: Gólya utca – Bartók Béla utca környéke,
Dohány utca – Hajnal utca környéke,
Szent Imre herceg utca – Csana utca térsége,
Páfrány utca – Magyar utca környéke.

A település K-i oldalán lévő 2-0-0 főgyűjtő 2765 fm. hosszban, a város D-DNY-i oldalán lévő 3-0-0 főgyűjtő 1164 fm. hosszban átépült földárok, burkolt árok, illetve zárt szelvényű csatornaként. Utóbbihoz csatlakozik a Nagykátai út két oldalán épült zárt csatorna, a MÁV vonal alatti átvezetéssel.
A volt városi szeméttelep, illetve a Jász-Plasztik telephely keleti oldalán, az elkerülő út mentén időszakos vízállású terület alakult ki, mely az áteresz bővítésével megszüntethető.

A város déli oldalán lévő Sáros-ér által szállított vízmennyiség korábbi befogadói a térségben lévő kubikgödrök voltak. Ezek feltöltését követően, - különösen hóolvadás idején- belvíz elöntéses területek alakulnak ki. Az Önkormányzat az elkerülő út - Szelei út csomópont környékén, saját területén tározótér létesítését tervezi, melyből a lefolyásra kerülő vizet átemelőn és nyomócsövön keresztül a befogadó Csonkás-érbe juttatnák.
A felújítandó csapadékvíz elvezető rendszerek közül a magánterületen lévő vízelvezető hálózat közterületre történő kiváltása megoldandó.

Csapadékvíz gazdálkodás

Az arra alkalmas beépítésű területeken elő kell irányozni a csapadékvíz visszatartását, gyűjtését, locsolásra, mosásra, illetve WC öblítésre történő felhasználását. Utóbbi az ivóvíz hálózattól független kiépítést igényel, és a megújuló energiák körébe sorolható. Alkalmazása esetén elmarad a korábban e célból felhasznált ivóvíz előállításánál, helyszínre szállításánál felhasznált energia, a felhasznált vegyszerek költsége, ezen kívül a mosáshoz felhasznált vízlágyító anyagok is elmaradhatnak, és csökkenthető a mosószerek adagja is. A természeti kincsként kezelendő ivóvíz felhasználása ezáltal is csökken.

d) Árvízvédelem és folyószabályozás

- Jászberény várost a Zagyva északról öleli körül, belterülete a folyó jobb partján helyezkedik el. Jászberény közigazgatási területe a Zagyva bal partján a 2.42 Borsóhalmi és 2.43 Székeséri, a jobb parton a 2.48 Jászberényi és 2.49 Jánoshidai árvízi öblözeteket érinti.
- A várost védő árvízvédelmi fővédvonal a Hatvan-Szolnok vasúti hídtól lefelé (a Zagyva folyásirányának megfelelően) a folyó mindkét partján földtöltés, fölfelé természetes magaspart (nyílt ártér), melyen elsőrendű árvízi védmű nem épült.
- A mértékadó árvízszint (MÁSZ) a Kolos hídnál: 96,38 m Bf.
  a Vasúti hídnál: 96,73 .m Bf.
  a Hűtőgépgyári hídnál: 99,64 m Bf.
- Az eddig előfordult legnagyobb vízállás (LNV)
  a Kolos hídnál: 95,76 m Bf.
  a Vasúti hídnál: 96,57 m Bf.
  a Hűtőgépgyári hídnál: 99,51 m Bf.
- A Jászberény közigazgatási területét védő árvízvédelmi fővédvonalak a 10.11 Szászberek – Jászberényi árvízvédelmi szakaszhoz tartoznak. A védelmi szakasz mértékadó vízmércéje Jásztelken található (54,8 fkm).
  vízmérce „0” pontja: 86,605 m Bf.
  LNV (eddig előfordult legnagyobb vízállás): 650 cm (1999.07.13.)
  LKV (eddig előfordult legkisebb vízállás): 85 cm
- Árvízvédelmi fokozatok elrendelése az alábbi vízállások elérése esetén várható:
  I. fok 350 cm
  II. fok 450 cm
  III. fok 500 cm
- Jászberény város közigazgatási területén az árvízvédelmi művek tekintetében közvetlen árvízveszélyt okozó hiányosság nincs, azonban a fővédvonalak kiépítettsége jelentős hosszan nem éri cl a rendeletben meghatározott magassági és keresztmetszeti előírás értékét. Az árvízvédelmi fővédvonal előírás szerinti kiépítési szintje MÁSZ + 1 m. A fővédvonalak fejlesztése a :KÖTI-KÖVIZIG középtávú fejlesztési programjában szerepel. A földtöltések fejlesztése azok magasításával és keresztmetszetük növelésével jár.
- A fejlesztési programban szerepel továbbá a Zagyva nyílt ártéri részén előírás szerinti méretű földtöltés kiépítése a Zagyva bal partján a Hatvan-Szolnok vasúti hídtól az állatkertig, a jobb parton a vasúti hídtól a Hűtőgépgyári hídig.
- Jászberény közigazgatási területén egy kijelölt és egy tervezett árvízi szükségtározó található:
  - a Jásztelki, amely kijelölt és kiépített szükségtározó a Zagyva jobb partján a 32. sz. főúttól délre, valamint
  - a Borsóhalmi szükségtározó, melynek kijelölése és kiépítése tervezett. Ez utóbbit a Tarna jobb parti, a Zagyva bal parti, az Ágói-patak jobb parti töltése, valamint a 3203. sz. út töltése határolja.

  Az 1999. és 2000. évi árvízvédekezések sarán mindkét tározó megnyitásra került és szélsőséges árvízi helyzetben a későbbiek során is számolni kell azok igénybevételével, vagyis a terület ideiglenes elöntésével.

A nagyvízi medrek, a parti sávok, a vízjárta, valamint a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatára és hasznosítására vonatkozóan a 83/2014. (III.14.) kormányrendelet előírásait a területrendezési terv alkalmazása során be kell tartani.
Az árvízvédelmi töltések mentett oldalán lévő, az árvízi víznyomás miatt felszínre törő fakadó és szivárgó vizek által veszélyeztetett területeken bármilyen építmény elhelyezését az engedélyezésre hatáskörrel rendelkező hatóság csak az illetékes felügyelőség szakhatósági állásfoglalására figyelemmel engedélyezheti.
A 83/2014. (III.14.) kormányrendelet 11. és 12 §-a alapján az árvízvédelmi töltés mentett oldali 110 m-es sávját fakadó és szivárgó vizek által veszélyeztetett területnek kell tekinteni.

Az elsőrendű árvízvédelmi töltés és a tározó töltés védősávjait a töltéslábtól mért 10-10 m széles sávban szabadon kell hagyni. A védősávon belül semmilyen új létesítmény nem építhető, a védősávba eső meglévő épületek nem bővíthetők.

Vízrendezés

Jászberény települést a mérsékelten belvíz-veszélyeztetett települések között tartják számon. A település közigazgatási területének nagy része a 051 Rekettyési belvízrendszerhez tartozik.
A település közigazgatási területén a KÖTI-KÖVIZIG kezelésben lévő Rekettyés belvízcsatorna halad át (0537, 0541 hrsz.-ok). A belvízcsatornához kapcsolódó bármilyen tevékenységgel (vízbevezetés, vízkivétel, mederkeresztezés stb.) a kezelő szakvéleménye az irányadó. A belvízcsatorna partélétől, töltésének külső lábélétől számított 3,0 m-en belül nem létesíthető olyan mű, ami KÖTI-KÖVIZIG járművek, karbantartó járművek folyamatos közlekedését akadályozná. A Rekettyés belvízcsatornába csak a 220/2004. (VII.21.) kormányrendeletben foglalt minőségű víz vezethető.
A település közigazgatási területén található holtágak
-- 1. Necsői Holt-Zagyva

- Hossza: 3339 m
- Vízfelület nagysága: 7 ha
- Átlagos szélesség: 16 m
- Átlagos vízmélység: 1,0 m

-- 2 Jásztelek felső Holt-Zagyva

- Tulajdonosa és kezelője: Jásztelek Község önkormányzata (Z/1082 vksz-on kapott üzemeltetési engedélyt)
- Hossza: 2330 m
- Vízfelület nagysága: 7 ha
- Átlagos szélesség: 30 m
- Átlagos vízmélység: 1,5 m

A település közigazgatási területe a Jászkisér és vidéke vízgazdálkodási Társulat működési területére esik. A következő csatornákkal kapcsolatban a Társulat illetékes részletes felvilágosítást adni:

- Gyilkos (Társulati üzemeltetési, Jász-Nagykun-Szolnok megyei Közigazgatási Hivatal kezelésében van)
- Keleti-Gyilkos
- Nyugati-Gyilkos
- Bosóhalmi
- Cigányér
- Csonkásér
- Rekettyés I.; II.; III.

Energiaközművek

Jászberény energiaellátása a vezetékes energiahordozók közül a villamos energia és a földgáz felhasználására épül.
A távhőellátás a városban nem jellemző (a település központjában a telepszerű többszintes rendszerben épült lakóépületek kis részénél központi fűtést alkalmaznak), az Electrolux gyár területe saját üzemeltetésű távhő hálózattal rendelkezik. Mindkettő üzeme földgázra épül.
Az energiahordozók között még meg kell említeni az energiatartalommal rendelkező termálvízkincset is, amelynek hasznosítása jelenleg csak fürdési és gyógyászati célokra történik.

Megújuló energiák használata

A megújuló energiaforrások alkalmazásánál elkerülhetetlen az épületenergetika tárgyalása, miután az építmények felújításánál, az új épületek tervezésénél és kivitelezésénél, a vonatkozó szabvány előírásainak is meg kell felelniük. Az épületek effektív és használati értékét, valamint a benne lakók életminőségét is javítani lehet a megfelelően használt korszerű szigetelési, árnyékolástechnikai, korszerű épületgépészeti berendezések és a megújuló energiák felhasználásával. Nem mellékes az alacsony káros anyag kibocsátás és a jelentősen csökkenő üzemeltetési költség sem, de a fentieket össze kell vetni a beruházási költséggel.

Épületenergetika

Részlet a 40/2012 (VIII.13.) BM rendelet – az épületek energetikai meghatározásáról szóló – rendeletből:
1. § (1) E rendelet hatálya – a (2) bekezdés szerinti kivételekkel – a huzamos tartózkodásra szóló helyiséget tartalmazó épületre (épületrészre), illetve annak tervezésére terjed ki, amelyben, a jogszabályban, vagy a technológiai utasításban előírt légállapot biztosítására *energiát* használnak.
3. § (1) Épületet úgy kell tervezni, kialakítani, megépíteni, hogy annak energetikai jellemzői megfeleljenek az *1. sz. mellékletben* foglaltaknak.
(Az 1. sz. melléklet szerinti fajlagos hőátbocsátás és hőveszteség tényezők előírt értékeinek betartása mellett, az összesített energetikai jellemzőre vonatkozó követelményeknek meg kell felelniük. Az összesített energetikai jellemző előírásainak kielégítése, a korszerű energia-hatékony épületgépészeti berendezések alkalmazásával is összefüggésben van).

A rendelet 4. sz. melléklete szerint, megvalósíthatósági elemzéssel meg kell vizsgálni az alternatív energiaellátás lehetőségét:
- megújuló energiaforrásokat használó decentralizált rendszerek;
- kapcsolt hő- és villamosenergia-termelés;
- tömb- és távfűtés/hűtés;
- hőszivattyú alkalmazása.

Fentieket a 176/2008. (VI. 30.) és az azt módosító 105/2012. (V. 30.) Kormányrendelet előírásai alapján, a 40/2012 (VIII.13.) BM rendelet rendelet hatálybalépése után indult építésügyi hatósági eljárásoknál is alkalmazni kell.

a) Megújuló energiaforrások

-- A termálvíz energiatartalmának fűtési, és hmv. célokra történő hasznosítási lehetőségét a termálvíz gáztalanításánál kapott éghető gáz gázmotoros, ún. „Trigenerációs” erőműben való hasznosítását is célszerű megvizsgálni.
  - Az úgynevezett „passzív, autonóm és ökologikus” házak építését, valamint a levegő és a föld hőtartalmát kihasználó hőszivattyús, napkollektoros energiaellátó berendezések alkalmazását, meglévő épületek hő-háztartásának javítását (nyílászáró csere, hőszigetelés, szellőzés, fűtési rendszerek korszerűsítése pl. kondenzációs hő visszanyerő berendezés alkalmazásával) szorgalmazni, valamint nagyobb állami támogatással elősegíteni szükséges.
  - A napelemek alkalmazása, az általuk termelt villamos energia tárolási, gazdaságossági és üzemviteli körülményeinek javulása miatt, egyre inkább előtérbe kerül.

-- A korszerű napelem-táblákat a nagykiterjedésű tetőkön - megfelelő tájolással - tízezer m^2-es nagyságrendben is alkalmazzák villamos energia termelésére.

-- A napelem táblák építészeti motívumként is alkalmazhatók a függőleges homlokzatokon, illetőleg a homlokzati kötényfalak burkolatának is felhasználhatók. A jobb hatásfok elérésére gondoskodni kell azok megfelelő hűtéséről (pl. a hátoldalon elhelyezett napkollektorokkal, melyek által termelt hulladék hő a HMV rendszerben hasznosítható).

-- A nagy területtel rendelkező ipari és kereskedelmi létesítményeknél szabadtéren különállóan elhelyezett un. „napkövető” napelem rendszerek is alkalmazhatók, (pl. TESCO Gyáli Raktárbázisán több 20 kW/egység teljesítményű napelem berendezés üzemel, kedvező tapasztalatokkal).

--A felesleges villamos energia (megfelelő berendezés alkalmazásával) az áramszolgáltatóval kötött szerződés szerint a hálózatra visszatáplálható és elszámolható.

-- A szélenergia település szintű ellátás céljára való alkalmazása csak a lakott területektől távolabb elhelyezett berendezésekkel képzelhető el a zajártalom miatt.
  A kisebb létesítmények, lakóépületek ellátására szolgáló szélkerekek (külterületen) a helyi hatósági előírások betartásával alkalmazhatók: pl. zajterhelés és viharállóság (min. 130km/ó).

Nem szabad elfelejtkezni a nagyobb állattartással foglalkozó tanyákon, telepeken keletkező biomassza hasznosításáról biogáz formájában, melyből gázmotorral villamos áram állítható elő, a hulladék hő vízmelegítésre, fűtésre is felhasználható
berendezés Magyarországon is elérhető.

b) Villamosenergia-ellátás

Jászberény villamosenergia-ellátásának szolgáltatója az ÉMÁSZ Zrt. Gyöngyösi Üzeme.
A város jelenlegi ellátása az egységes országos hálózati rendszerről vételezett villamos energiával biztosítva van.

Nagyfeszültségű villamosenergia ellátás

A város villamosenergia-ellátásának bázisa a Jászberényi 132/22 kV-os alállomás, mely jelenleg 3db 25 MVA teljesítményű transzformátorral rendelkezik.
Az alállomás a körzeti 132 kV-os hálózati rendszer Szolnok-Jászberény (E-ON Zrt.) és a Nagykáta-Jászberény (ÉMÁSZ Zrt.) szakaszairól üzemel.
MAVIR RTO információ: A Magyar Villamosenergia-rendszer 2013. évi Hálózatfejlesztési Terve az ÉMÁSZ területén, a 2018-2022-re tervezett vonalas létesítmények fejezetében, Jászárokszállásra új állomás létesítését tartalmazza. A Jászberény alállomás 3 db 132/22 kV-os, 25 MVA-es transzformátor cseréje, 3 db 132/22 kV-os, 40 MVA-es transzformátorral szerepel.
Ezen beruházás megvalósulása a város és a környék távlati fejlesztési lehetőségének, valamint az ellátás biztonságának a záloga. A jelenlegi 50MVA-es kapacitás 80MVA-ra növekszik (62,5%).
A nagyfeszültségű villamos távvezeték hálózat védőtávolsága mindkét oldalon a nyugalomban lévő legszélső áramvezetőktől mérve: 132 kV feszültségszinten,13-13m.
A hálózaton jellemzően alkalmazott oszlop szerkezeteknél a szélső fázisok távolsága 4-5 m, így az oszloptengelytől mért védőtávolság az alábbiak szerint alakul: 132 kV feszültségszinten:13-13m+5-5m =18-18m.

Középfeszültségű villamosenergia ellátás

Az alállomásból földkábellel csatlakozik a város bel-, és külterületét, valamint a térségben lévő
települések egy részét is ellátó 22 kV-os szabadvezeték hálózat.
A szabadvezeték hálózat körbeveszi a város belterületét, ahol döntően földkábeles hálózatra vált át. A 22 kV-os kábelhálózat betáplálása a szabadvezetékes hálózat különböző vonalairól történik.
A szabadvezeték hálózat korábbi szakaszainak tartószerkezetei között megtalálhatóak a betongyámos faoszlopok, a rácsos acéloszlopok és az áttört gerincű vb oszlopok is. Jelenleg a hálózatot főként az utóbbiak, illetve azokból összeállított tartószerkezetek hordozzák a vezetékeket.
A nagyobb ipari létesítmények kétoldali szabadvezeték betáplálással, kábelhálózati 22/0,4kV-os transzformátorokról üzemelnek.
A középfeszültségű szabadvezeték hálózat védőtávolsága mindkét oldalon a nyugalomban lévő legszélső áramvezetőktől mérve: 22 kV feszültségszinten 5-5 m. A vezeték azon szakaszán, amely belterületre és fokozott biztonságra vonatkozó előírásainak megtartásával létesült: 2,5-2,5 m.
Lakott területen belül, csak fokozott biztonságú középfeszültségű szabadvezeték hálózat létesíthető.
A szélső fázisok oszloptengelytől mért távolsága általában 0,5 m.
A földben elhelyezett vezeték biztonsági övezete mindkét oldalon - a névleges feszültségtől függően- a vezeték szélső pontjától vízszintesen és nyomvonalára merőlegesen mért, következő távolságokra levő függőleges síkokig terjed: 35 kV-nál kisebb névleges feszültség esetén: 1,0 m
A szabadtéri elhelyezésű, tartószerkezeten elhelyezett átalakító és kapcsoló berendezés biztonsági övezete a berendezés kerítésétől, kerítés hiányában az elhelyezésére szolgáló terület szélétől vízszintesen: 35 kV névleges feszültségig 5,0 m.

A középfeszültségű hálózat fejlesztése

A hálózat fejlesztése, bővítése és átalakítása, valamint azok költségeinek érvényesítése a mindenkori fogyasztói igénybejelentések és az adott időpontban érvényes jogszabályok alapján, az áramszolgáltató jogkörébe tartozik.
Jelenleg az áramszolgáltató nagyobb hálózatfejlesztéseket nem tervez, csak a jelenlegi 22kV-os elavult kábelek cseréje van soron, a jelenlegi nyomvonalon. A munkálatok a hálózat üzembiztonságát szolgálják.

Kisfeszültségű hálózatok

A kisfeszültségű hálózat a városközpontban, a betorkoló főútvonalak mentén, valamint az ipari és kereskedelmi centrumokban földkábeles rendszerű, egyébként a szabadvezetékes hálózat a jellemző.

A szabadvezeték hálózaton és a 0,4 kV-os transzformátor állomások között megtalálhatók a faoszlopos FOTR, a vasoszlopos VOTR és a mostanában épült BOTR vonali állomások is.
A kábelhálózati 22/0,4 kV-os transzformátor állomások részben épületen belüli (ÉBTRk), illetve szabadtéri épített házas (ÉHTRk) és vaslemezházas (VHTRk) típusúak, újabban a kompakt betonházas (BHRTk) állomások építése terjedt el.
A koncentrált nagy energiaigényű ipari és kereskedelmi létesítményeknél a középfeszültségű energia vételezése jellemző, illetőleg kisfeszültségen a közvetlen sínátadással való ellátás is használatos.

Védőtávolságok

Az 1000 V alatti kisfeszültségű, föld feletti csupaszvezeték esetén: 1,0 m. A tartószerkezetre szerelt föld feletti, szigetelt nagy- és kisfeszültségű vezeték biztonsági övezete a szélső – nyugalomban lévő – áramvezetőtől minden irányban (felette, alatta és oldalirányban) mért 0,5 m-es távolságban elhelyezkedő függőleges és vízszintes síkokig terjed.

A javasolt hálózat

A városközpontban, valamint a kiemelt ipari és kereskedelmi területeken az új fejlesztéseknél, a villamos és telekommunikációs közműhálózatok földalatti elhelyezését javasoljuk.
A kisvárosias új beépítéseknél is törekedni kell a fenti hálózatok földalatti elhelyezésére. A kertvárosi beépítésnél az oszloperdő elkerülése érdekében lehetőség szerint az egyoldalas, közös tartószerkezeten való elhelyezést javasolunk kialakítani.
A hálózat fejlesztése, bővítése és átalakítása, valamint azok költségeinek érvényesítése a mindenkori fogyasztói igénybejelentések és az adott időpontban érvényes jogszabályok alapján, az áramszolgáltató jogkörébe tartozik. Jelenleg a VET (2007. évi LXXXVI. Törvény a villamos energiáról, valamint a végrehajtására vonatkozó 273/2007. (X. 19.) Korm. rendelet, illetve a 76/2011 NFM rendelet (a közcélú villamos hálózatra csatlakozás pénzügyi és műszaki feltételeiről) alapján történik.

A fényszennyezés, a köz, a tér és a díszvilágítás szorosan összefüggő kérdéseket vet fel. A nap állásából és beesési szögéből adódó fény és árnyékviszonyok határozzák meg a látási komfortunkat és elősegítheti, vagy leronthatja a térbeni tájékozódásunkat. Minderre befolyással bír a légszennyezettség, valamint az időjárás (köd, eső, hó és a szélerősség), de ez hatványozottan igaz szürkületkor és éjszaka.
A természetes fehér fény a vöröstől az ibolyáig tartalmazza a szivárvány színeit, mely egy adott időjárási helyzetben látható, vagy egy prizmával magunk is előállíthatjuk. A természetes fényben látunk a legjobban, éjszaka is a fehérhez közelebbi megvilágításban 3-4000 ^{o}K színhőmérsékletnél látunk jobban, de ez a megvilágítás erősségével is összefügg, főleg belső térben. A ködön a monokróm és a polarizált fény jobban áthatol, mivel a fehér fény az apró ködcseppeken, mint egy prizmán, gömbalakban szóródik szét. Ezért alkalmaznak sárga monokróm megvilágítást a rendszeresen sűrű ködjárta veszélyes autóút szakaszokon.
Korábban a fényszennyezés az esti általános alacsony megvilágítási szint miatt nem okozott sok problémát. A fényszennyezésnek nem csak a csillagok láthatóságára, hanem fiziológiai hatása van az emberekre és a teljes élő természetre is (pl. alvászavar, tájékozódási képesség romlása, stb.)

A jelenkor fényszennyezési problémáit a politikai, kereskedelmi és a világítástechnikai tudás hiánya és (vagy) szakmai nemtörődömség okozza:

- A városgazda szeretné minél fényesebbé tenni a területét, a legkisebb költséggel.
- Régebben a közvilágítási szabványok betartását az OVILLEF (Országos Villamosenergia Felügyelet) ~~tartotta kézben~~ ellenőrizte, és a gyakorlatban próba világítással találták meg a megfelelő megoldást a díszvilágítás területén.
- Jelenleg lejárt a szabvány, és egy angol nyelvű EU-s szabvány előírásainak szellemében kellene dolgozni, de felügyelet hiányában a kereskedelem, az üzemeltető cégek gazdasági érdeke, és a rosszul felfogott hatásfok mumusa tartja a tervezőket is, a fénnyel való pazarlás bűvkörében.

A hálózat fejlesztése, bővítése és átalakítása, valamint azok költségeinek érvényesítése a mindenkori tulajdonviszonyok és a gazdasági lehetőségek függvénye.
A világítástechnika a legszubjektívebb objektív tudományágak egyike (a hangtechnikával egyetemben), mivel (a paraméterek mérhetőek), de nemre, korra, stb. való tekintettel, mindenki másként érzékel egy adott színhőmérsékletű fénnyel megvilágított tárgyat vagy területet. A közvilágításnál, a használt színtől eltérő megvilágítással, a díszvilágítás fele fénnyel és megfelelő beállítással, valamint fényterelők alkalmazásával is csökkenthető a fényszennyezés mértéke. Egy épület különböző oldalát 1:2 arányban megvilágítva, annak térbeliségét is látni engedi és nem egy síkba kiterített narancsszínű foltot látunk, az eredeti színét elpalástolva. Lásd: Szegedi Dóm stb.

Pld. Egy falusi utca 80W-os Hg. (higanygőz) lámpával volt megvilágítva, egy lámpatestet lecseréltek 70 W-os Na. Nagynyomású nátrium lámpás lámpatestre, frenetikus volt a hatás sokáig. Később az utca közvilágításának a felújításakor az összes többit kicserélték 36W-os kompaktfénycsöves lámpatestre, azóta a bolt előtt sötétebb folt van és a lámpa alatt parkoló autó színe sem ismerhető fel, míg a többi környékén igen, és még az emberek is jobban felismerhetők. A fényszennyezés is nagyobb, mert világosabb van, főleg télen.

A jelenkor fényszennyezési problémáit a politikai, kereskedelmi és a világítástechnikai tudás hiánya és (vagy) szakmai nemtörődömség okozza:

- A városgazda szeretné minél fényesebbé tenni a területét, a legkisebb költséggel.
- Régebben a tervezők, a szabványok és az OVILLEF (Országos Villamosenergia Felügyelet) tartotta kézben a közvilágítást, és a gyakorlatban próba világítással találták meg a megfelelő megoldást a díszvilágítás területén.
- Jelenleg lejárt a szabvány, és egy angol nyelvű EU-s szabvány előírásainak szellemében kellene dolgozni, de felügyelet hiányában a kereskedelem, az üzemeltető cégek gazdasági érdeke, és a rosszul felfogott hatásfok mumusa tartja a tervezőket is, a fénnyel való pazarlás bűvkörében.

A hálózat fejlesztése, bővítése és átalakítása, valamint azok költségeinek érvényesítése a mindenkori

A világítástechnika a legszubjektívebb tudományágak egyike (a hangtechnikával egyetemben), mivel nemre, korra, stb. való tekintet nélkül, mindenki másként érzékel egy adott színhőmérsékletű fénnyel megvilágított tárgyat vagy területet.

A közvilágításnál, a használt színtől eltérő megvilágítással, a díszvilágítás fele fénnyel és megfelelő beállítással, valamint fényterelők csökkenthető a fényszennyezés mértéke. Egy épület különböző oldalát 1:2 arányban megvilágítva, annak térbeliségét is látni engedi és nem egy síkba kiterített narancsszínű foltot látunk, az eredeti színét elpalástolva. Lásd: Szegedi Dóm stb.

Pld. Egy falusi utca 80W-os Hg. (higanygőz) lámpával volt megvilágítva, egy lámpatestet lecseréltek 70 W-os Na. nagynyomású lámpás lámpatestre, frenetikus volt a hatás sokáig. Később az utca közvilágításának a felújításakor az összes többit kicserélték 36W-os kompaktfénycsöves lámpatestre, azóta a bolt előtt sötétebb folt van és a lámpa alatt parkoló autó színe sem ismerhető fel, míg a többi környékén igen, és még az emberek is jobban felismerhetők. A fényszennyezés is nagyobb, mert világosabb van, főleg télen. Hivatalosan fényszennyezésre elsőként a csillagászok hívták fel a figyelmet. A rosszul megtervezett világítótestek miatt valóban sok fény szóródik az égbolt felé. Emiatt ma már alig látni csillagokat a városokból. A csillagászokat ez azért zavarja, mert a távoli égitesteket nehezebben tudják megfigyelni, a mindennapok embere pedig a csillagos ég látványa nélkül nő fel. Az égbolt ugyanúgy része természeti környezetünknek, mint a hegyek, az erdők és a folyók. Zavaró fényektől mentes égbolton, egy átlagos estén, szabad szemmel 4000-7000 csillag látható, a Tejút sávjában pedig látványosan rajzolódnak ki a sötét porködök és molekulafelhők. Kedvező körülmények között távcső nélkül is megpillanthatjuk az Andromeda-ködöt, a fényszennyezés azonban gátat szab ezeknek a lehetőségeknek.

A fényszennyezés káros az élővilágra is. Erősen megzavarja a repülő rovarokat és vonuló madarakat is. Sőt, az éjszakai életmódot élő állatok táplálékszerzésében is problémákat okoz. A tavak közelében lévő erős éjjeli fényforrások csökkentik a planktonok algafogyasztását, ami az algák túlburjánzásához vezethet, ez pedig kedvezőtlen esetben teljesen átalakítja a tó élővilágát

A fényszennyezés az emberre is hat. A szervezet az éjszakai sötétben tud megfelelően pihenni, ennek hiányában kedvezőtlenül alakulhat az éjszakai vérnyomás, egyes hormonok termelődése, a szervezet általános stressztűrő képessége.

Felmérések igazolták, hogy a környezet megvilágításához képes túlzott és rossz minőségű éjszakai világítás a közlekedésbiztonságot is veszélyezteti, a káprázás ugyanis elbizonytalanítja a sofőrt, és növeli a balesetek valószínűségét. (Régen volt egész és féléjjeles közvilágítási is).

A "nemzetközi csillagoségbolt-park" (International Dark Sky Park) címet a Nemzetközi Csillagoségbolt Szövetség alapította. Európában elsőként a Zselici Tájvédelmi Körzet nyerte el - a skóciai Galloway Parkkal közösen - ezt az elismerést, 2009. november 16-án.

A közvilágítás elsősorban közlekedésbiztonsági, valamint közbiztonsági kérdés, de nem hanyagolható el a látási komfort és a környezetünk védelmének (fényszennyezés) a kérdése sem!

Közvilágítás

Jászberény város jelenlegi közvilágítása részben kábelhálózatról, jellemzően LT típusú feszített VB oszlopokon oszlopfejre, illetve különféle karos tartószerkezete szerelt nagynyomású nátriumlámpás fényforrásokkal üzemel.

A város közvilágítása azokon a területeken, ahol a kisfeszültségű elosztás szabadvezetékes, vagy légkábel-vezetékes, a kisfeszültségű vezetéktartó oszlopsorra – különféle - oszloptoldó karokkal szerelt lámpatestekkel van megoldva. Önálló közvilágítási kábelhálózat csak a villamosenergia-elosztás szempontjából kábeles környezetben épült.

A közvilágítás fejlesztése

A terület közvilágítását az MSZ EN 13201-1-2..4. sz. szabvány szerint, az ún. „Megvilágítási helyzet" besorolás alapján kell létesíteni. A közvilágítási lámpaoszlopok kiválasztásánál az újonnan kialakított építészeti környezet, valamint a gazdaságosság figyelembevételével kell dönteni. (A „Műemléki környezet" esetén lehet szükség az „Arhaizáló", a kornak megfelelő, de az előírt világítástechnikai paramétereket betartó lámpatestek és kandeláberek elhelyezésére).
A fényszennyezés csökkentése érdekében a lámpatestek **káprázási indexe G6** teljesen ernyőzött (full cut-off) osztály, valamint a védettsége (a kisebb avulás, ill. karbantartási igény miatt) IP6x legyen.
A *fény színhőmérséklete* a tervezési területen *3000 K legyen*.
Javasoljuk a közvilágítás részére legújabban kifejlesztett „Cosmopolis" fantázianevű fényforrások alkalmazását, mely a felismerhetőség, és az optimális színhőmérséklet mellett, a nagynyomású nátrium lámpákénál energiatakarékosabb megoldást jelent. A „Furio" fantázianév alatt szereplő lámpatest optikája erre a fényforrásra van hangolva.
(A „LED" fényforrásra kifejlesztett közvilágítási lámpatestek az alacsonyabb megvilágítási szintet igénylő lakó utakon problémákat okozhatnak. Pl: többszörös árnyék kialakulása a meglévő lámpakiosztás esetén, ill. a megvilágítási egyenletesség előírásainak betarthatósága. Többszörös műszaki és gazdaságossági problémát jelent az ún. „Retrofit" felhasználás, amely a meglévő lámpatestek LED-es felújításánál történik. Forrás a IV.-V. LED Konferencián elhangzottak.) A Közvilágításban a LED fényforrások alkalmazása, nagy körültekintést igénylő tervezési feladat.

A meglévő közvilágítással ellátott, nagy személyforgalmú kiemelt területeken, a meglévő nagynyomású nátriumlámpás lámpatesteknél a kerámia-kisülőcsöves fémhalogén lámpák alkalmazását javasoljuk, mivel a NA lámpákkal csereszabatosak és azonos energiafogyasztás mellett – a biztonsági előírásoknak megfelelő - szín és alak felismerhetőséget biztosítanak.
A fentieket az avulás miatti fényforrás, ill. lámpatest cseréknél is javasoljuk alkalmazni.

c) Földgázellátás

A város energiaellátásában jelentős szerepet tölt be a földgáz, mint energiahordozó. A földgázellátás üzemeltetője a TIGÁZ DSO Kft. Szolnoki Üzeme.
Jászberény földgázellátása az 1960-as évek elején kezdődött, az országos földgázprogram keretében.
A Város gázellátása a MOL Földgázszállító Kft. kezelésében lévő, Országhatár – Nemesbikk – Zsámbok - Vecsés nagynyomású vezetékhálózatról Csánynál leágazó PN63 üzemi nyomású DN150Ha vezetékszakaszról történik, a gázátadó állomáson keresztül. A vezeték védőterületén belül gázipari hírközlő kábel is halad, mely a gázátadó állomás előtt kb. 115m-re elhagyja a védőterületet.
Az állomáson üzemelő nyomásszabályozó 63/6 bar nyomásra csökkenti a gáz nyomását.

Védőtávolságok

– MOL nagynyomású leágazás (egyes közút és vasút keresztezésekben 9,0-9,0 m, illetve 10,0-10,0 m-re csökken)	15,0 – 15,0 m
– nagyközép nyomású hálózatoknál	5,0 – 5,0 m
– középnyomású hálózatoknál	4,0 – 4,0 m
– kisnyomású hálózatoknál	2,0 - 2,0 m
– gáznyomás-szabályozó berendezésnél	10,0x10,0 m-es terület

A biztonsági övezeten belül az IpM 6/1982. (V.6.) számú törvényerejű rendeletben rögzített szigorú tilalmak és korlátozások érvényesek, melyek betartása minden esetben kötelező!

Elosztóhálózat

A város ellátásának gerincét a nagyközényomású (6 bar) földgázzal táplált rendszer adja.
Az ipari területek ellátásánál a nagyközép-nyomású hálózat jellemző, egyedi nyomásszabályozó állomások közbeiktatásával.
A város túlnyomó részén középnyomású elosztóhálózat épült. Kivételt képez a szorosan vett belváros, valamint egy-egy különálló terület, ahol kisnyomású a gázelosztás DN300, DN200 és DN160 KPE, acél, és PE anyagú gerinchálózattal, valamint DN110 és DN90 KPE, acél és PE anyagú elosztóhálózattal, de üzemelnek ÜPVC anyagú hálózatok is.

A kisnyomású hálózatról közvetlenül történik a fogyasztók ellátása.
A középnyomású elosztási területeken egyedi nyomáscsökkentőkön keresztül történik a fogyasztói igények kielégítése.
A gázhálózat fejlesztésével a település gázellátottsága folyamatosan növekedett. A lakásállomány közel 90%-a közvetlenül vagy közvetve el van látva földgázzal.
Nemrégiben épült egy DN250 PE nagyközép-nyomású, a várost keletről elkerülő gerincvezeték a Jász-Plasztik üzemhez, melyről észak felé, az Aprító gépgyár részére DN90 PE leágazás készült.
Szintén új DN250 PE nagyközép-nyomású gerincvezeték épült ki a Zagyva parti meglévő gerinchálózat alátámasztására.
A Jászberényhez tartozó Portelek településrész ellátása a városközponti középnyomású hálózatról leágazó, DN110 PE gerincvezetékkel történik.

A földgázhálózat fejlesztése

A hálózat fejlesztése, bővítése és átalakítása, valamint azok költségeinek érvényesítése a mindenkori fogyasztói igénybejelentések és az adott időpontban érvényes jogszabályok alapján, a TIGÁZ Földgázelosztó Kft. (szolgáltató) jog és érdekkörébe tartozik.
Új utcanyitás, telekkiosztás, építési engedély kiadása során, illetve egyéb közmű létesítésénél figyelembe kell venni az MSZ 7048/3-83. és az MSZ 7487/2-80. szabványokban foglaltakat, illetve az MSZ 7048/3-83. szabványt módosító Szabványügyi Közlöny 2002. augusztus 1. (Sz.K.8.) számában közzétetteket.
A gázigénylő (a gázhálózathoz csatlakozni kívánó természetes személy, jogi személy, vagy egyéb szervezet) által írásban benyújtott gázhálózatra való csatlakozási kérelmére, a TIGÁZ-DSO Földgázelosztó Kft. (szolgáltató) a benyújtáskor meglévő hálózati kapacitás ismeretében, az érvényes jogszabályok (jelenleg: A földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény , alapján nyilatkozik a szolgáltatás műszaki és gazdasági feltételeiről.

Elektronikus hírközlés, telekommunikáció

a) Távközlő hálózat

Jászberény az INVITEL Zrt. 57-es hívószámú góckörzetéhez tartozik, amely hálózaton hang és szélessávú telekommunikációs szolgáltatás üzemel a hálózati lehetőségek függvényében.
Jászberény területén az INVITEL Zrt. optikai gerinchálózatai mellett, helyenként azokkal közös alépítményben a Magyar Telekom Nyrt. optikai gerinchálózatai is keresztülhaladnak.
A város belterületén a vezetékes hálózat kiépült, melynek kb. 90%-a az alépítményi hálózatban került elhelyezésre. Az egyes új településrészeken páncélos földkábeles hálózat, a ritkább beépítésű ipari területeken léges hálózat is üzemel.
A délkeleti laza erdős, tanyasi beépítésű terület vezeték nélküli ellátással bír (fix GSM).
A bázistornyok (RAS) helyét a tervlapon feltüntettük.
Az Electrolux gyár területét optikai gerincvezetékről látják el.
Föld feletti távközlési légkábel hálózatoknál a biztonsági sáv a tengelyvonaltól mérve 1,0 méteres távolságig terjed.
Földalatti távközlési hálózatok, kábelek és alépítmények biztonsági övezete a nyomvonal mindkét oldalán 1,0 méteres távolságig terjed.
A vonatkozó jogszabályi háttér: A hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény, illetve az MSZ 7487/2-80, valamint az OTÉK vonatkozó rendelkezései.

A távközlő hálózat fejlesztése

A csatlakozási pont meghatározása, valamint a hálózat kialakítása az INVITEL Távközlési Zrt. érdekkörébe tartozik. A távközlési hálózat bővítését az igények és a műszaki - gazdasági lehetőségek szerint az INVITEL biztosítja.
Kivétel a kiváltási (áthelyezési) munkák költségei, mely mindenkor a változtatás kezdeményezőjét terheli. Amennyiben az újonnan hasznosításra kerülő övezetekben az Önkormányzat, vagy vállalkozó saját beruházásban, előközművesítés keretén belül kiépíti a távközlési alépítményi hálózatot, annak használatáért a szolgáltatóktól bérleti díjat szedhet.

Mobil távközlés

A település mobil távközlési ellátás szempontjából lefedettnek tekinthető, helyszíni szemlénk alkalmával mindhárom Mobil Távközlési Szolgáltató hálózatán megfelelő térerősséget érzékeltünk. A város területén meglévő bázisállomások helyét feltüntettük (egy tornyon több szolgáltató berendezése is helyet kapott).
Mobil távközlésre szolgáló új bázisállomás vagy adótorony, illetve egyéb hírközlési antennarendszerek elhelyezésére - szolgáltatói igény alapján - a település területén lehetőséget kell biztosítani, a módosított

362/2008 (XII. 31) Korm. rendelet 9.§. ja és jb pontjai szerint. Az antenna telepítését a helyi önkormányzati rendeletekkel megtiltani nem lehet.
A mobil 3G hálózat fejlesztéséhez szükséges 5-600 méterenkénti 6 m magasság alatti antennatelepítésekhez a 312/2012 (XI. 8) Korm. rendelet engedély nélkül biztosít lehetőséget.

b) Telekommunikáció

Jászberény Kábel TV ellátását az PR-Telecom Zrt. biztosítja. A gerinc a 0,4 kV-os kábeles ellátású területen a telefonhálózattal közel azonos nyomvonalon, annak hálózati jellemzőivel megegyezően épült ki, egyébként a fogyasztók ellátása a 0,4 kV-os légvezeték-hálózattartó oszlopain elhelyezett légkábel hálózatról történik. A hálózatról analóg és digitális TV, szélessávú internet és távbeszélő szolgáltatás érhető el. Portelek ellátása a szomszédos településről indított optikai gerinc hálózatról üzemel. A fogyasztók ellátása itt is, a 0,4 kV-os légvezeték hálózattartó oszlopain elhelyezett légkábel hálózatról történik. A periferikus területeken a földi sugárzású, valamint a műholdas kapcsolaton keresztül történő szolgáltatásokat kínáló társaságok (Magyar Telekom Nyrt., UPC Zrt., DIGI Kft., Antenna Hungária Zrt.) szolgáltatásait célszerű előnyben részesíteni.
Rádió és TV adók**:**
Antenna Hungária Zrt. RH adóállomás
Antenna Hungária Zrt. mikrohullámú átjátszó adó
Trió Rádió URH adóállomás

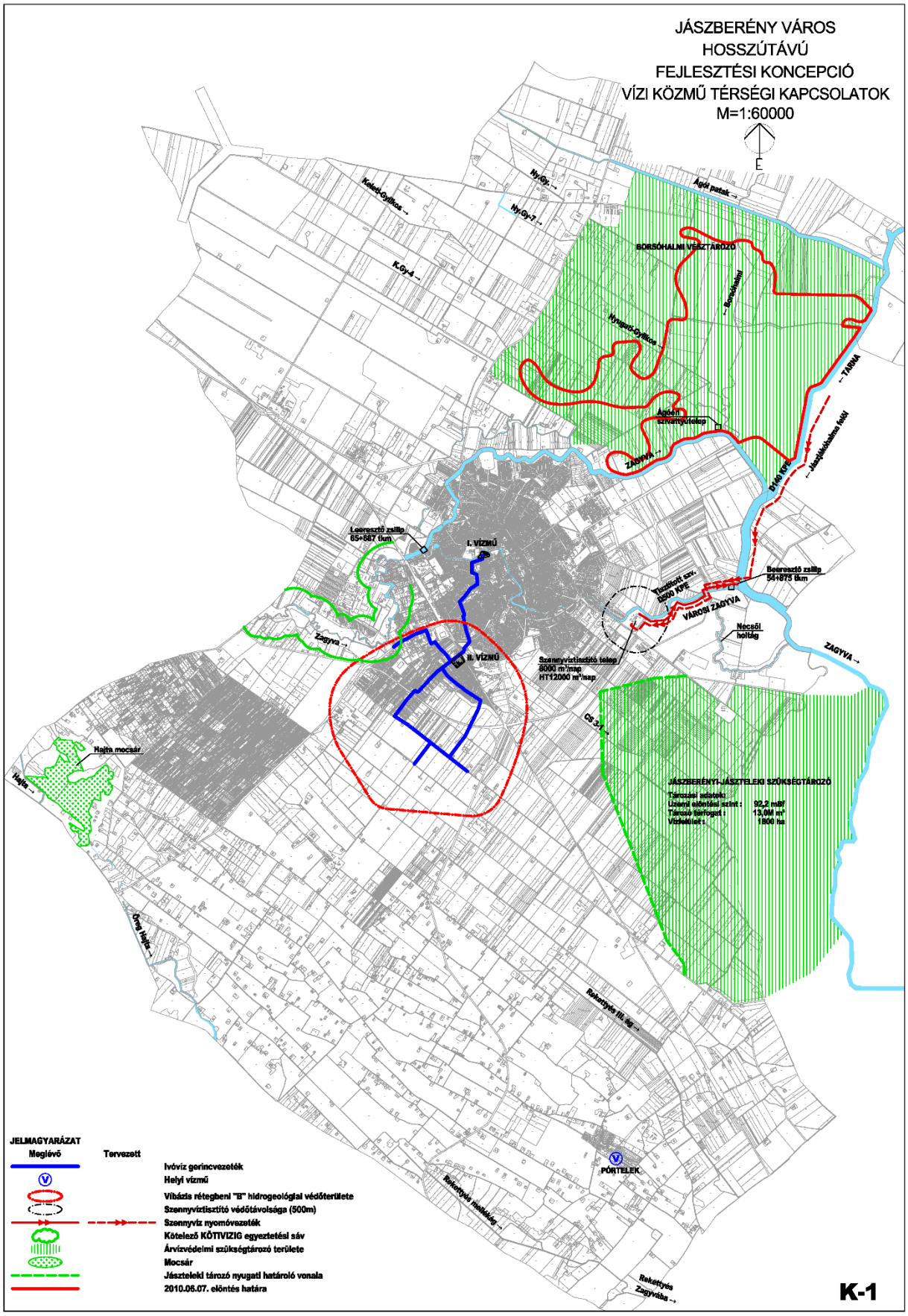
JÁSZBERÉNY VÁROS
HOSSZÚTÁVÚ
FEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ
VÍZI KÖZMŰ TÉRSÉGI KAPCSOLATOK
M=1:60000
E
Ny.Gy. →
Ny.Gy-7 →
Ágói patak →
Keleti-Gyilkos →
K.Gy-4 →
BORSÓHALMI VÉSZTÁROZÓ
← Borsóhalmi
Nyugati-Gyilkos →
← TARNA
Ágóéri szivattyútelep
ZAGYVA →
D140 KPE
← Jászjákóhalma felöl
Leeresztő zsilip
65+687 tkm
I. VÍZMŰ
Beeresztő zsilip
54+875 tkm
Tisztított szv.
D500 KPE
VÁROSI ZAGYVA
Necsöl
holtág
ZAGYVA →
Zagyva →
II. VÍZMŰ
Szennyvíztisztító telep
8000 m³/nap
HT12000 m³/nap
CS 3-1 →
Hajta mocsár
Hajta →
JÁSZBERÉNYI-JÁSZTELEKI SZÜKSÉGTÁROZÓ
Tározási adatok:
Üzemi előntési szint : 92,2 mBf
Tározó térfogat : 13,0M m³
Vízfelület : 1800 ha
Öreg Hajta →
Rekettyés III. ág →
PÓRTELEK
Rekettyés mellékág →
Rekettyés
Zagyvába →
JELMAGYARÁZAT
Meglévő
Tervezett
Ivóvíz gerincvezeték
Helyi vízmű
Vibázis rétegbeni "B" hidrogeológiai védőterülete
Szennyvíztisztító védőtávolsága (500m)
Szennyvíz nyomóvezeték
Kötelező KÖTIVIZIG egyeztetési sáv
Árvízvédelmi szükségtározó területe
Mocsár
Jászteleki tározó nyugati határoló vonala
2010.06.07. előntés határa
K-1

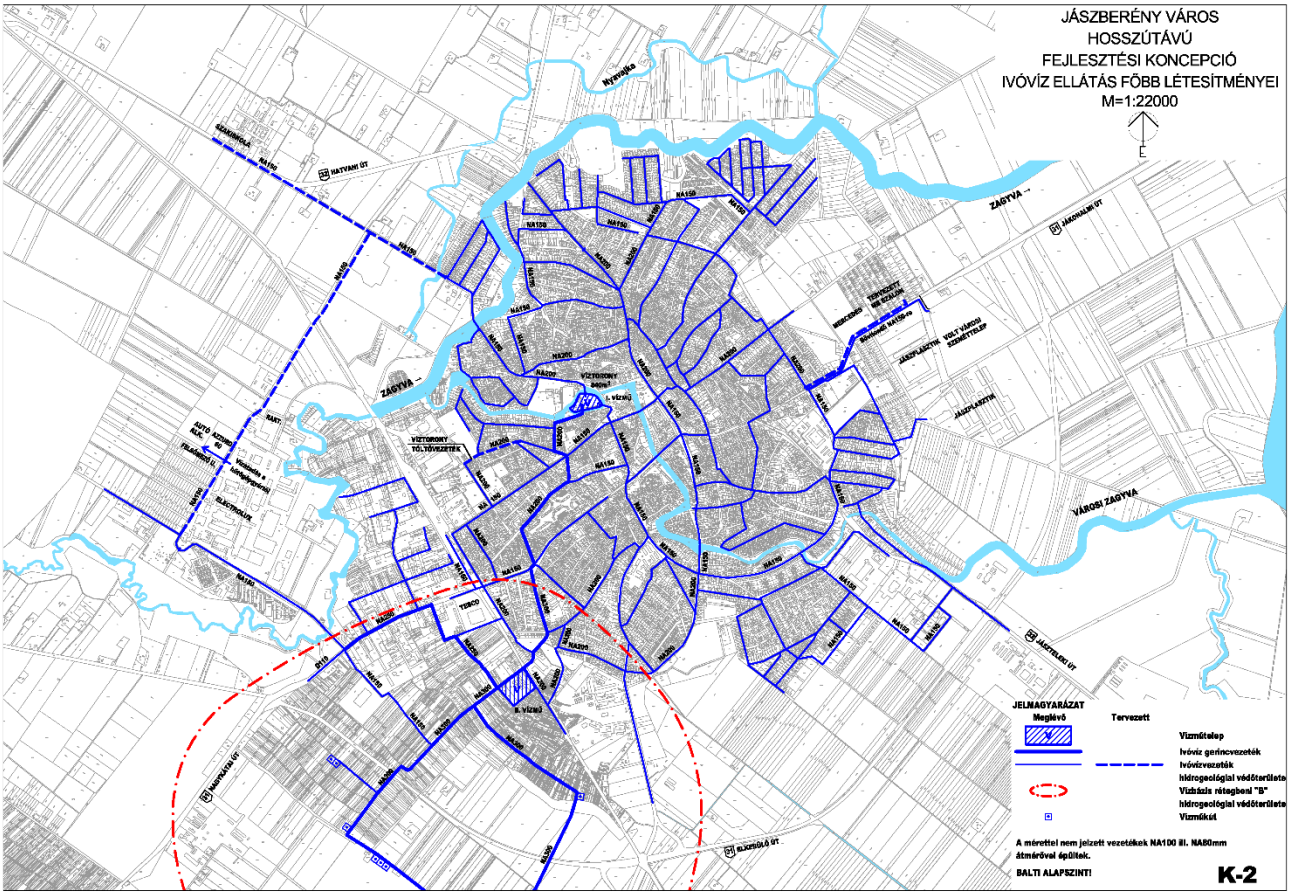
JÁSZBERÉNY VÁROS
HOSSZÚTÁVÚ
FEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ
IVÓVÍZ ELLÁTÁS FŐBB LÉTESÍTMÉNYEI
M=1:22000
JELMAGYARÁZAT
Meglévő
Tervezett
Vízműtelep
Ivóvíz gerincvezeték
Ivóvízvezeték
hidrogeológiai védőterülete
Vízbázis rétegben "B"
hidrogeológiai védőterülete
Vízműkút
A mérettel nem jelzett vezetékek NA100 ill. NA80mm átmérővel épültek.
BALTI ALAPSZINTI
K-2

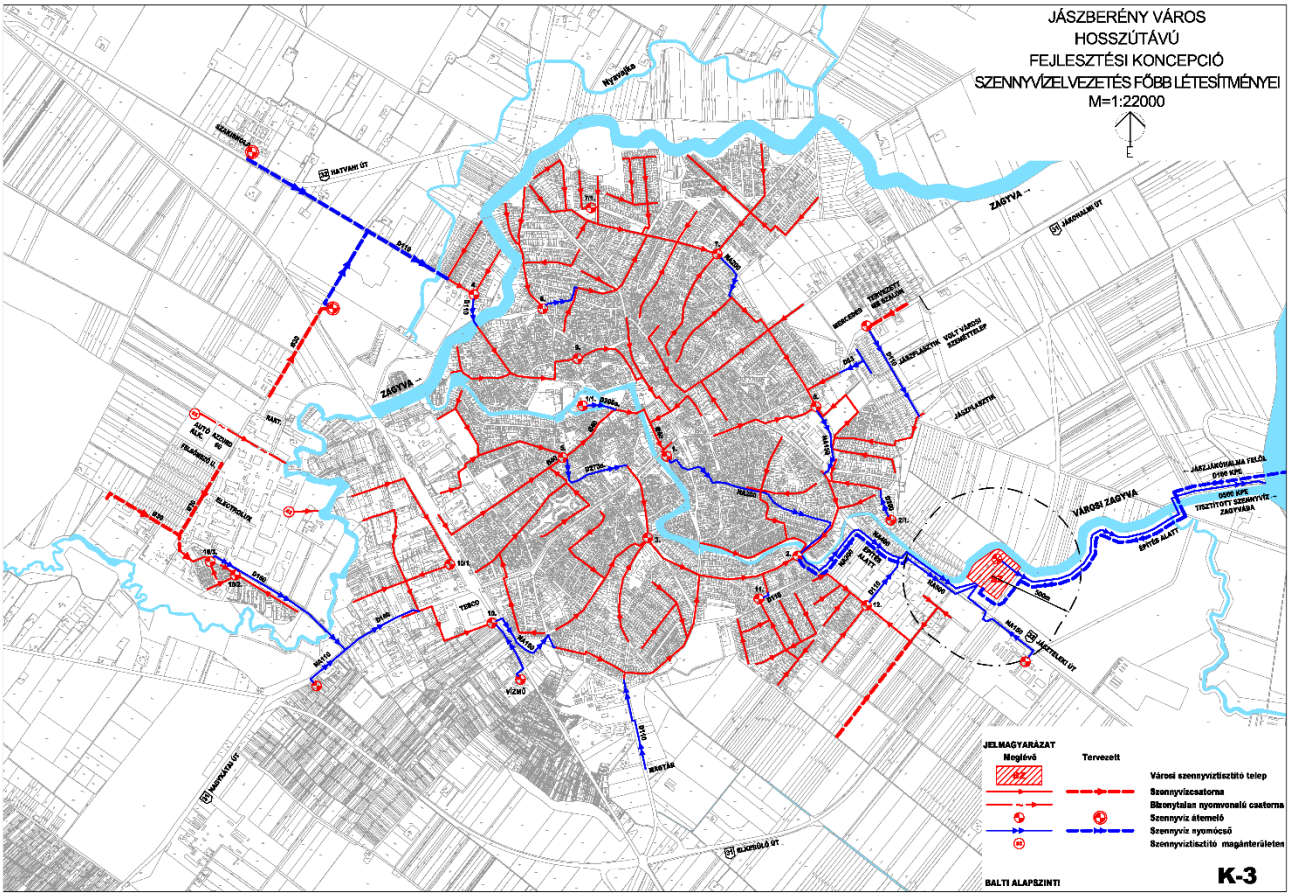
JÁSZBERÉNY VÁROS
HOSSZÚTÁVÚ
FEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ
SZENNYVÍZELVEZETÉS FŐBB LÉTESÍTMÉNYEI
M=1:22000
JELMAGYARÁZAT
Meglévő
Tervezett
Városi szennyvíztisztító telep
Szennyvízcsatorna
Bizonytalan nyomvonalú csatorna
Szennyvíz átemelő
Szennyvíz nyomócső
Szennyvíztisztító magánterületen
BALTI ALAPSZINTI
K-3

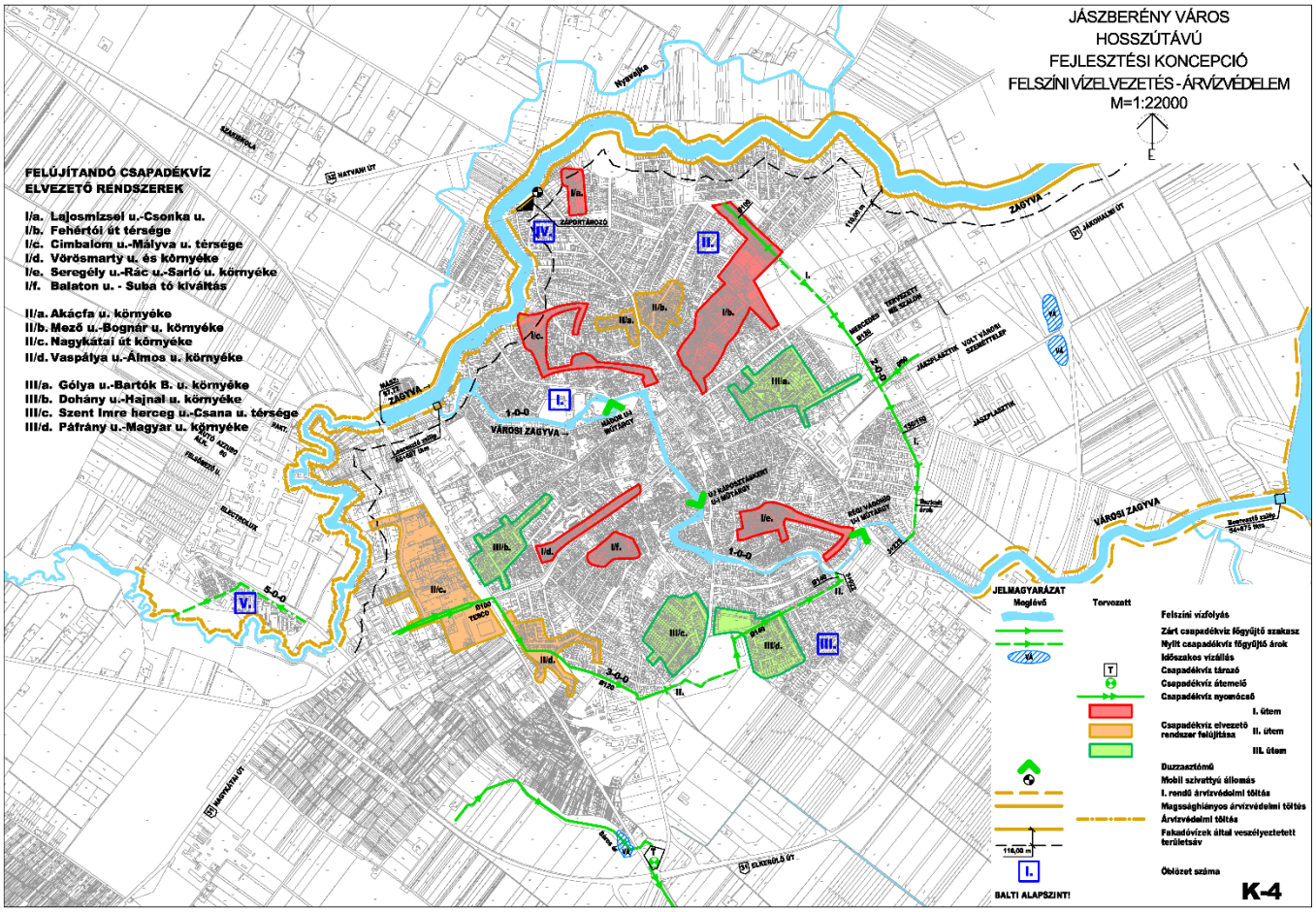
JÁSZBERÉNY VÁROS
HOSSZÚTÁVÚ
FEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ
FELSZÍNI VÍZELVEZETÉS - ÁRVÍZVÉDELEM
M=1:22000
FELÚJÍTANDÓ CSAPADÉKVÍZ
ELVEZETŐ RENDSZEREK
I/a. Lajosmizsei u.-Csonka u.
I/b. Fehértói út térsége
I/c. Cimbalom u.-Mályva u. térsége
I/d. Vörösmarty u. és környéke
I/e. Seregély u.-Rác u.-Sarló u. környéke
I/f. Balaton u. - Suba tó kiváltás
II/a. Akácfa u. környéke
II/b. Mező u.-Bognár u. környéke
II/c. Nagykátai út környéke
II/d. Vaspálya u.-Álmos u. környéke
III/a. Gólya u.-Bartók B. u. környéke
III/b. Dohány u.-Hajnal u. környéke
III/c. Szent Imre herceg u.-Csana u. térsége
III/d. Páfrány u.-Magyar u. környéke
ZÁPOLTÁNDÓ
VÁROSI ZAGYVA
ZAGYVA
JÁSZPLÁSZTIK
JÁSZPLÁSZTIK VOLT VÁROSI SZEMÉTTELEP
JÁSZPLÁSZTIK
JÁSZKISKUNSÁGI ÁTVEZETŐ
JÁSZKISKUNSÁGI ÁTVEZETŐ
JÁSZKISKUNSÁGI ÁTVEZETŐ

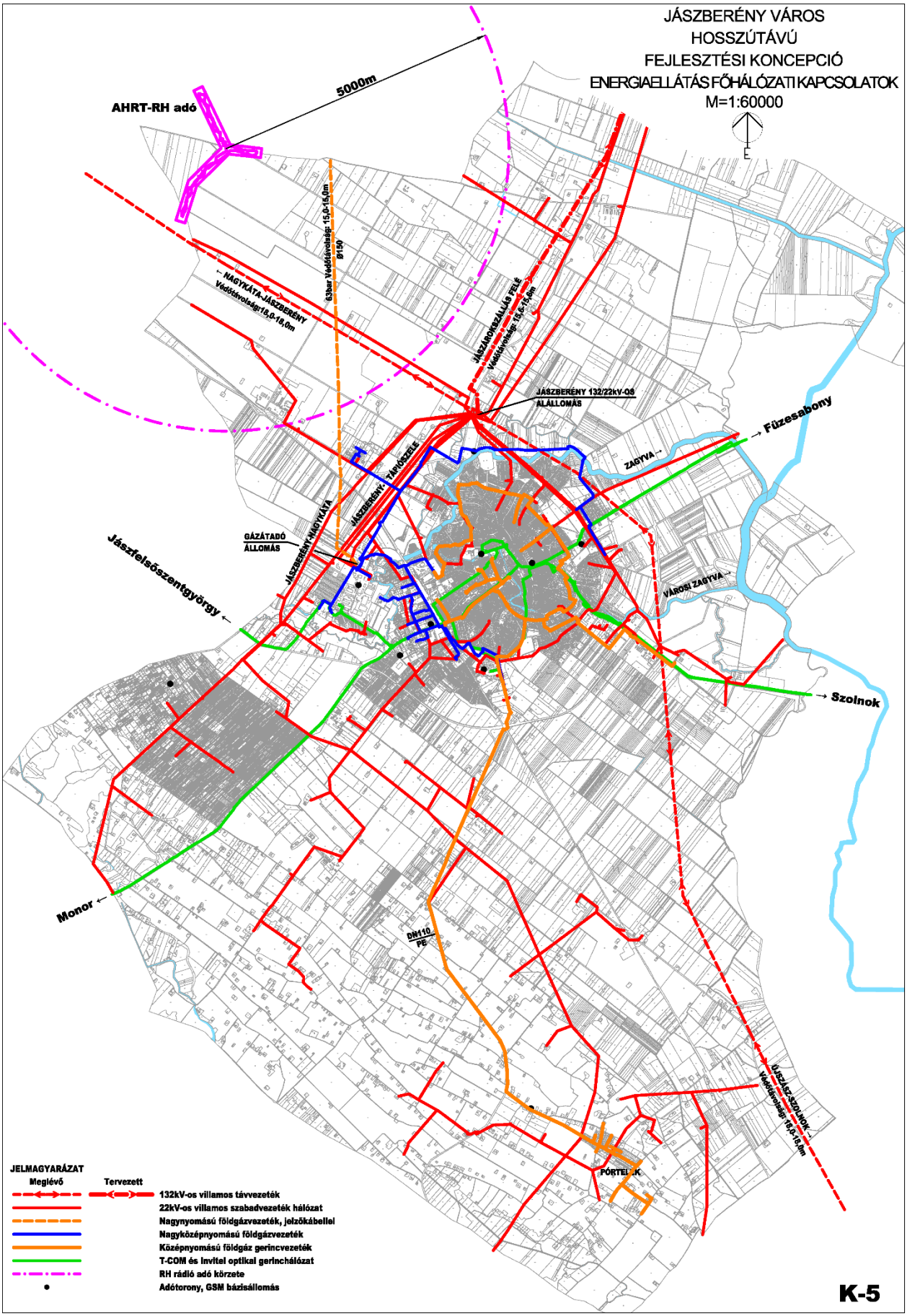
JÁSZBERÉNY VÁROS
HOSSZÚTÁVÚ
FEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ
ENERGIAELLÁTÁS FŐHÁLÓZATI KAPCSOLATOK
M=1:60000
5000m
AHRT-RH adó
63bar Védőtávolság: 15,0-15,0m
Ø150
NAGYKÁTA-JÁSZBERÉNY
Védőtávolság:18,0-18,0m
JÁSZÁROKSZÁLLÁS FELÉ
Védőtávolság: 15,5-15,6m
JÁSZBERÉNY 132/22kV-OS
ÁLÁLLOMÁS
Füzesabony
ZAGYVA
JÁSZBERÉNY-TÁPIÓSZELE
JÁSZBERÉNY-NAGYKÁTA
GÁZÁTADÓ
ÁLLOMÁS
Jászfelsőszentgyörgy
VÁROSI ZAGYVA
Szolnok
Monor
DN110
PE
ÚJSZÁSZ-SZOLNOK
Védőtávolság: 18,0-18,0m
JELMAGYARÁZAT
Meglévő
Tervezett
132kV-os villamos távvezeték
22kV-os villamos szabadvezeték hálózat
Nagynyomású földgázvezeték, jelzőkábellel
Nagyközépnyomású földgázvezeték
Középnyomású földgáz gerincvezeték
T-COM és Invitel optikai gerinchálózat
RH rádió adó körzete
Adótorony, GSM bázisállomás
K-5

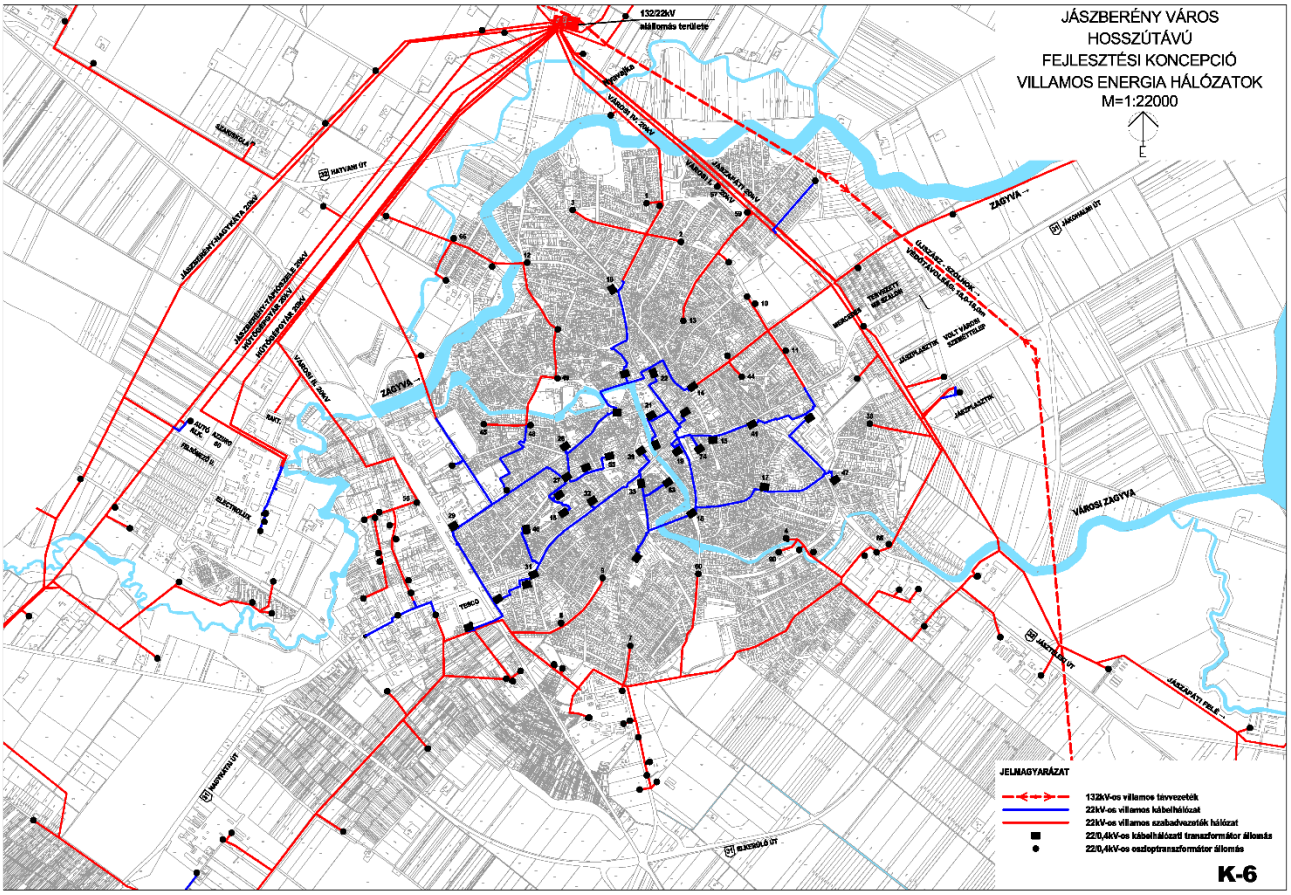
JÁSZBERÉNY VÁROS
HOSSZÚTÁVÚ
FEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ
VILLAMOS ENERGIA HÁLÓZATOK
M=1:22000
JELMAGYARÁZAT
132kV-os villamos távvezeték
22kV-os villamos kábelhálózat
22kV-os villamos szabadvezeték hálózat
22/0,4kV-os kábelhálózati transzformátor állomás
22/0,4kV-os oszloptranszformátor állomás
K-6

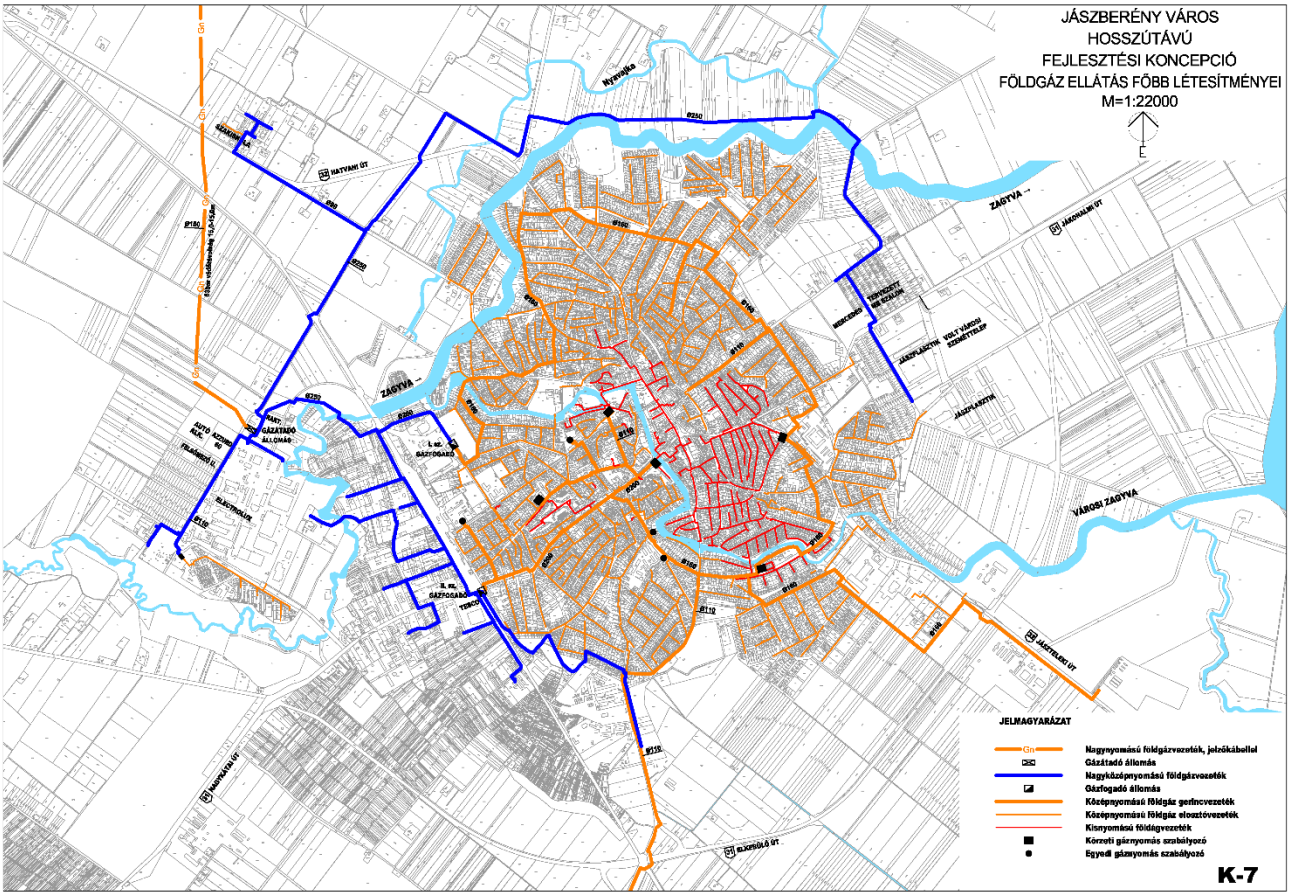
JÁSZBERÉNY VÁROS
HOSSZÚTÁVÚ
FEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ
FÖLDGÁZ ELLÁTÁS FŐBB LÉTESÍTMÉNYEI
M=1:22000
JELMAGYARÁZAT
Nagynyomású földgázvezeték, jelzőkábellel
Gázátadó állomás
Nagyközépnyomású földgázvezeték
Gázfogadó állomás
Középnyomású földgáz gerincvezeték
Középnyomású földgáz elosztóvezeték
Kisnyomású földgázvezeték
Körzeti gáznyomás szabályozó
Egyedi gáznyomás szabályozó
K-7

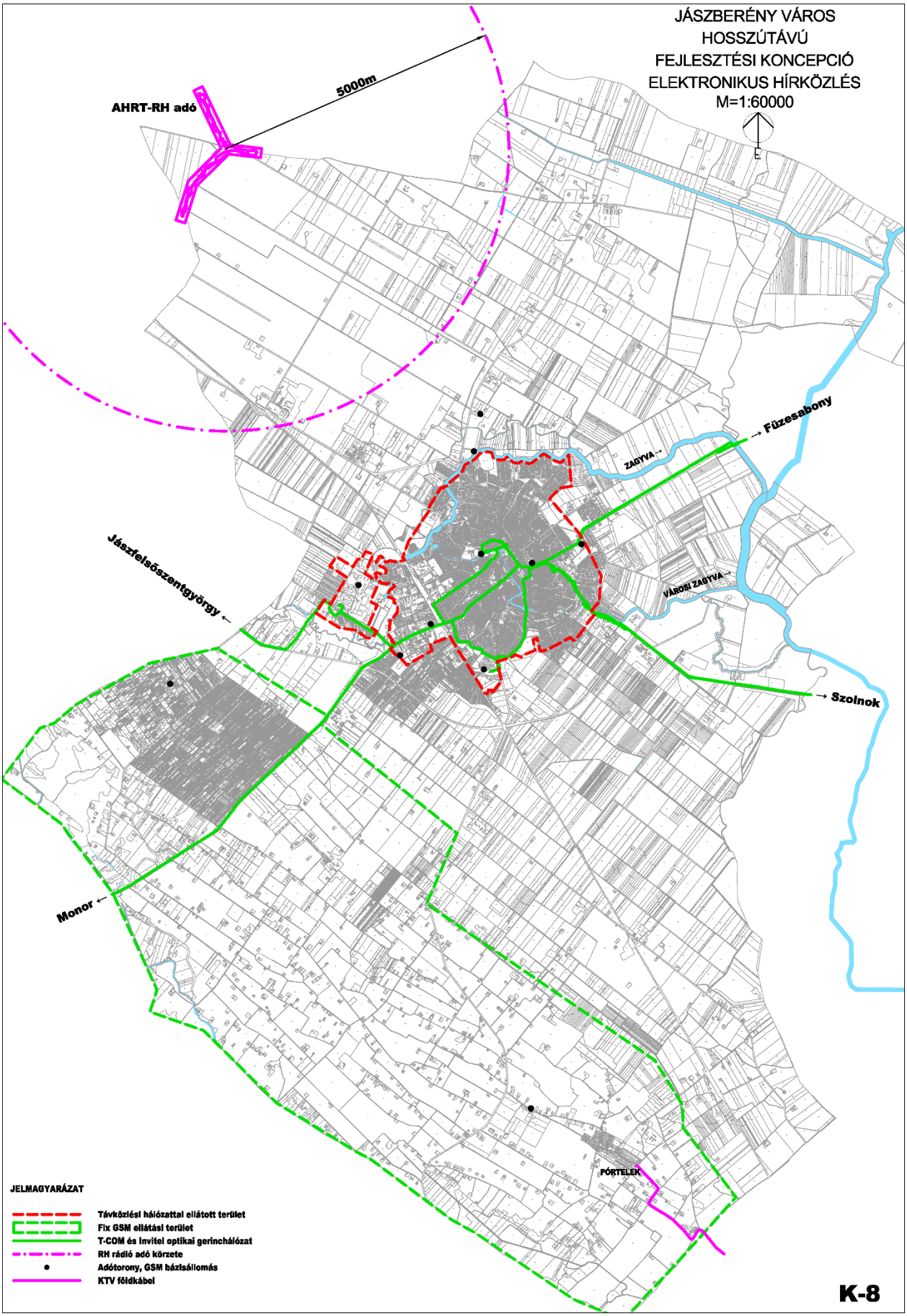
JÁSZBERÉNY VÁROS
HOSSZÚTÁVÚ
FEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ
ELEKTRONIKUS HÍRKÖZLÉS
M=1:60000
E
AHRT-RH adó
5000m
Füzesabony
ZAGYVA
VÁROSI ZAGYVA
Szolnok
Jászfelsőszentgyörgy
Monor
PÓRTELEK
JELMAGYARÁZAT
Távközlési hálózattal ellátott terület
Fix GSM ellátási terület
T-COM és Invitel optikai gerinchálózat
RH rádió adó körzete
Adótorony, GSM bázisállomás
KTV földkábel
K-8

4.3 TÁJ- ÉS TERMÉSZETVÉDELMI VALAMINT ZÖLDFELÜLET-FEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

a) Táj és természetvédelmi koncepció

Jászberény táj és természetvédelmi jövőképe

- A település megóvja természeti környezetét. A fejlesztési célok meghatározása és azok megvalósítása során kiemelt szerepet kap a természet-, táj-, és tájképvédelem, valamint a fenntarthatósági szempontok érvényesítése.
- A település együttműködik a környező településekkel annak érdekében, hogy egy táji adottságokra épülő, versenyképes, fenntartható gazdálkodási rendszer alakuljon ki.
- A település zöldfelületeinek kiterjedése növekszik, a hálózati jelleg erősödik, a településszerkezet szempontjából kiemelten fontos beépítetlen területek megmaradnak, a város és környezete zöldfelületi elemei közötti kapcsolat erősödik.
- A zöldfelületi fejlesztések eredményeként a közcélú zöldfelületek esztétikai és használati minőség szempontjából is javulnak.
- Az alulhasznosított vagy inaktív felületek újrahasznosítása kiemelt figyelmet kap, és ennek során új, értékes zöldfelületi elemek jelennek meg és épülnek be a település zöldfelület rendszerébe.
- A zöldfelületek minőségi fejlesztésében és fenntartásában a lakossági részvétel nő.

Táj és természetvédelmi fejlesztési célok

A településfejlesztés fő alapelvei a táj- és természetvédelem valamint a környezetminőség szempontjából: fenntarthatóság, klímatudatosság, partnerség.
Átfogó célok: fenntartható környezet, élhető település, vonzó településkép.

A település lakóinak életminőségét, komfortérzetét növeli a fenntartható természeti környezet és a vonzó városkép. Ennek –mint átfogó cél- elérése érdekében szükséges:

- a Jászság központjaként összefogó, koordináló szerep felvállalása, minimum járási, de leginkább Jászsági szintű táji gondolkodás a városvezetés részéről,
- komplex térségi valamint városfejlesztési projektek kidolgozása,
- a versenyképes, helyi adottságokra épülő, tájfenntartó árutermelő mezőgazdaság feltételeinek kialakítása,
- az ökológiailag érzékeny és azokkal szomszédos területek területhasználatának helyes megválasztása,
- a természeti, táji- és tájképi értékek megőrzése, gyarapítása,
- a természetközeli területhasználatok megőrzése, a területhasználatok táji adottságokhoz illesztése,
- az erdősültség növelése, tájfásítás, a területhasználatok megválasztásánál a mikroklímára gyakorolt hatások felmérése,
- a bányászat révén létrejött tájsebek szükség szerinti ütemezett tájrendezése, rekultivációja,
- a városökológiai adottságokat javító területhasználatok preferálása a településperemeken,
- a környezettudatosság lakossági, települési és járási szintű javítása,
- Zagyva menti integrált víz- és környezetgazdálkodási rendszer kialakítása és ezzel a mezőgazdasági, rekreációs valamint turisztikai lehetőségek kibővítése,
- a településfejlesztési döntésekben a megújuló energia-felhasználás preferálása.

Települési szintű tájrendezés és természetvédelmi javaslatok

Az ember tájalakító tevékenysége nyomán napjainkra a termőhelyi adottságokhoz igazodó hagyományos tájszerkezet már csak nyomokban lelhető fel. Az elmúlt évszázadban jellemzővé vált a természeti erőforrásokkal való ésszerűtlen gazdálkodás, melynek komoly természet- és környezetvédelmi következményei mellett a városökológiai adottságok romlása is bekövetkezett.
Az erőforrásokkal való ésszerű gazdálkodás, a meglévő táji és természeti értékek megőrzése, valamint a fenntarthatóság elvének érvényesítése érdekében a tájrendezési és természetvédelmi javaslat fő szempontjai a következők:

- a táj természeti adottságokkal összhangban lévő hasznosításának elősegítése,
- a meglévő táji, természeti és ökológiai értékek megőrzése és természetvédelmi szempontú fejlesztésének elősegítése,
- a degradálódott értékek rehabilitációja, helyreállítása,
- az ökológiai hálózat meglévő elemeinek megőrzése, új elemekkel történő erősítése,
- a tájképi értékek megőrzése,

- a környezeti adottságok szinten tartása, lehetőség szerint javítása.

Ezen elvek alapján az alábbi tájrendezés és természetvédelmi javaslatokat fogalmazzuk meg:

- A védett növény- és állatfajok, ökológiai szempontból értékes területek megóvása a fejlesztési célok kitűzésekor elsődleges szempont kell legyen.
- A Natura 2000 területek és egyéb értékes élőhelyek- fokozott védelmére hangsúlyt kell fektetni.
- A meglévő erdők ökológiai állapotát javítani szükséges. Az ültetvény jellegű erdőterületek helyett javasolt a honos fajokból álló társulások részarányának növelése, különösen a természetvédelmi szempontból érintett területeken.
- Ösztönözni kell a mezőgazdasági területek alapvetően beépítésre nem szánt jellegének fenntartását. A megvalósuló beépítések a mezőgazdasági termelést, feldolgozást, valamint az állattenyésztést szolgálják és lehetőség szerint koncentráltan jelenjenek meg (birtokközpont alakításának lehetősége, meglévő telephelyek és majorságok fejlesztése).
- A kertművelési ágú területeken a lakófunkció megjelenése nem kívánatos.
- A településrendezési eszközök övezeti rendszere illeszkedjen a táji adottságokhoz valamint a hagyományos, fenntartható tájgazdálkodáshoz továbbá ösztönözze a táj diverzitásának megőrzését, fejlesztését.
- Mint borvidéki település, a szőlőtermesztés feltételeinek biztosítását a HÉSZ előírásainak megalkotása során is biztosítani szükséges.
- A település déli, széleróziónak kitett területein hangsúlyt kell fektetni a mezővédő erdősávok rendszerének kialakítására, valamint ösztönözni kell a megfelelő művelési ágak és agrotechnikai eljárások megválasztását. A tájfásításra javasolt területeken honos fajokból álló, elegyes állományt kell telepíteni.
- A gazdasági területek takaró- és védőfásítása –részben telken belüli fásítása- vizuális és környezetvédelmi szempontból egyaránt kívánatos.
- A barnamezős területek igénybevétele előnyt kell élvezzen a zöldmezős beruházásokkal szemben. A már roncsolt felületek újbóli hasznosítását szükség szerint gazdasági ösztönzőkkel is segíteni célszerű.
- Zöldmezős beruházásra lehetőség szerint csak akkor kerüljön sor, ha a tervezett funkció nem illeszkedik semmilyen barnamezős terület adottságaihoz. Ilyen esetben lehetőség szerint a kevéssé jó adottságú mezőgazdasági területeket kell igénybe venni, természetközeli gyepterületek fejlesztési célra nem vehetők igénybe.
- Vízvédelmi és ökológiai szempontok miatt a külterületen, vízfolyások partjától számított 50 m, állóvizek partjától 100 m-es sávban védőzóna kerül kijelölésre, amelyen belül további beépítés nem megengedett és extenzív művelési mód alkalmazása javasolt. Belterületen a felszíni vizek védőtávolsága 6 m.
- A felszíni vizek szennyezését meg kell szüntetni.
- A Zagyva mentén meglévő nádasok megőrzése a szűrő funkció biztosítása érdekében fontos feladat.
- A felszíni és felszín alatti vizek, ivóvízbázisok védelmét a területhasználatok megfelelő megválasztásával is biztosítani kell.
- Az illegális hulladéklerakásokat meg kell szüntetni, javasolt a szennyezést megakadályozó szankciók kidolgozása.
- Javasolt települési klímastratégia kidolgozása.
- A települési szintű fejlesztési elképzelések megvalósítását iskolai és lakossági környezet és klímatudatosság javítását célzó képzési programok kidolgozásával, azok megvalósításával lehet segíteni.
- Javasolt tájgondnoki hálózat kiépítése.
- Javasolt a település egyedi tájértékeinek védelme, az ennek alapjául szolgáló egyedi tájérték-kataszter elkészíttetése.
- A helyi agráriumra épülő települési fogyasztás erősítését ösztönözni kell.

b) Zöldfelület-fejlesztési koncepció

Zöldfelület-fejlesztési jövőkép

A zöldfelületek pozitív klimatikus hatásukon túl jelentős esztétikai értéket is képviselnek, valamint

szennyezés megkötő szerepük is nagy. Fentiek miatt kiemelkedő szerepük a települések életében a változó környezeti feltételek mellett is vitathatatlan Ennek szellemében Jászberény a jövőben kiemelt figyelmet fordít:

- az inaktív területek arányának visszaszorítására,
- a település átszellőzését biztosító zöldfolyosó hálózat kialakítására,
- a funkcionálisan elkülönülő városrészek zöldfelületi elemekkel történő –területhasználatoktól függő- összekapcsolására valamint elválasztására (városszerkezet zöldfelületi elemekkel történő tagolása,
- a zöldterületek arányának további növelésére,
- a zöldfelületek minőségi kialakítására és funkcionális használhatóságára,
- az újonnan beépülő településrészek megfelelő zöldfelületi ellátottságára, valamint
- a biológiai aktivitásérték lehetőség szerinti emelésére.

A település lakói és vezetői klímatudatos viselkedése egyaránt javul, a klímatudatosság elveit a hosszú távú fejlesztési elképzeléseken túl a napi szintű döntések során is figyelembe veszik, ez pedig már rövidtávon a város zöldfelület-hálózat fejlesztésében is megmutatkozik.

Zöldfelület-fejlesztési célok

A város zöldfelület-hálózatának további erősítése a jövőben is a településfejlesztési és településrendezési döntések egyik meghatározó eleme.

A zöldfelület-rendszer fejlesztésének fő szempontjai a következők:

- a településrészeket összekötő elemek fejlesztése,
- a vízfolyások belterületi szakasza mentén fekvő zöldfelületek intenzívebb hasznosítása,
- a településközpont és a perifériális helyzetű településrészek között hiányzó zöldfelületi kapcsolatok kiépítése,
- a meglévő közhasználatú zöldfelületek biológiai, esztétikai és használati értékének növelése,
- a zöldfelületi jellegű intézmények területének növelése,
- zavaró területhasználatok mentén véderdősávok kialakítása.

Zöldfelület-fejlesztési javaslatok

A célok alapján az alábbi *zöldfelület-hálózat fejlesztési javaslatokat* tesszük:

- Javasoljuk a település zöldfelületi elemei kataszterezését, majd ezt követően zöldfelület-hálózat fejlesztési terv készítését.
- Javasoljuk a városszerkezet tagolásának zöldfelületi elemekkel történő hangsúlyozását.
- A természetes átszellőzést biztosító zónák megőrzése, valamint újak kijelölése a jövő hangsúlyos feladata.
- Javasoljuk új sportterületek kijelölését, a temetők zöldfelületi fejlesztését, szükség szerint takarófásítását.
- Javasoljuk az oktatási intézmények kertjeinek folyamatos korszerűsítését, azok érintett korosztályokhoz igazított kialakítását.
- A meglévő közparkok értékes zöldfelületi elemeinek megőrzése mellett kiemelt feladat a szegényes, elhasználódott növényállomány pótlása annak érdekében, hogy a város közterei és közparkjai településszerkezeti, esztétikai és használati szerepüket egyaránt megfelelően ellássák.
- Javasoljuk a lakótelepi közkertek fejlesztését (berendezési tárgyak cseréje, új közlekedési kapcsolatok, növényzet cseréje, kiegészítése - kertépítészeti elvek figyelembe vétele mellett cserjeszint kialakítása.
- Javasolt a Zagyva városi szakaszának átfogó zöldfelületi szempontú fejlesztése, a kül- és belterületi szakaszok zöldfelületi elemei közötti kapcsolatok erősítése.
- Új zöldfelületek tervezése során törekedni kell a többszintű növényállomány kialakítására, talajtakarók, fák, cserjék alkalmazására, valamint a téralakításra.
- Vizsgálni kell a jelenleg elhanyagolt, funkció nélküli önkormányzati telkek közkertként történő hasznosításának lehetőségét.
- Utak tervezésekor figyelmet kell fordítani a járdaszigetek és egyéb „maradék területek” zöldfelületként való kialakítására.
- A közparkok, közterek közötti zöldfelületi kapcsolatokat erősíteni kell.
- A gazdasági és lakóterületek közötti takaró- és véderdősávokat, fasorokat hálózattá kell alakítani.

- Por- és szennyezőanyag megkötő, klimatikus és esztétikai szerepe miatt javasolt utcafásításai programi indítása, mely –főként a forgalmasabb utcákon- kiegészíthető közterületi zöldsávok telepítésével is.
- Szükséges a déli településperemen hiányzó zöldfelületi elemek pótlása.

JÁSZBERÉNY

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA
2015

II. KÖTET

HELYZETFELTÁRÁS, HELYZETELEMZÉS, MELLÉKLETEK

JÓVÁHAGYANDÓ DOKUMENTÁCIÓ

2015. MÁJUS HÓ

Törzsszám: 146/2014 - 3.2.2

JÁSZBERÉNY VÁROS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

II. KÖTET
HELYZETFELTÁRÁS, HELYZETELEMZÉS, MELLÉKLETEK

JÓVÁHAGYANDÓ DOKUMENTÁCIÓ

Készült
Jászberény Város Önkormányzatának megbízásából
Dányi Olga irodavezető és Alvári Csaba városi főépítész koordinációjával

2015. május hó

1 HELYZETFELTÁRÓ MUNKARÉSZEK

1.1. FEJLESZTÉSPOLITIKAI ÉS TELEPÜLÉSHÁLÓZATI ÖSSZEFÜGGÉSEK, JÁSZBERÉNY HELYE A TELEPÜLÉSHÁLÓZATBAN, TÉRSÉGI KAPCSOLATOK

1.1.1. Jászberény kapcsolódása az EU 2014-2020 programozási időszak területfejlesztés-politikai irányaihoz

Az EU a 2014-2020 programozási időszakra az alábbi prioritásokat határozta meg:

A településfejlesztési koncepció kidolgozása során a legfőbb szempontok:

- a koncentráció elvének érvényesítése, az eredményesség érdekében kis területre minél több intézkedés koncentrálása,
- a közösségi és privát erőforrások mobilizálása,
- a fejlesztési akcióterületek kiválasztásának átláthatósága,
- az erős helyi, lakossági részvétel biztosítása.

Az integrált városfejlesztési stratégiának meg kell felelnie a 2014-2020 közötti időszak kohéziós politikájának is. A kohéziós politika célja egy intelligens, fenntartható és befogadó EU megvalósítása.

A kohéziós politika beruházási prioritásai:

- a kutatás, a technológiai fejlesztés és innováció megerősítése,
- az IKT-hoz való hozzáférés elősegítése és e technológiák használatának fokozása,
- a KKV-k versenyképességének fokozása,
- az alacsony szén-dioxid kibocsátásra való áttérés támogatása minden ágazatban,
- az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, valamint a kockázatok megelőzésének és kezelésének elősegítése,
- a környezetvédelem és az erőforrások hatékonyságának elősegítése,
- a fenntartható közlekedés elősegítése és a kulcsfontosságú hálózati infrastruktúrák előtti akadályok elhárítása,
- a foglakoztatás és munkavállalói mobilitás ösztönzése,
- a társadalmi befogadás előmozdítása és szegénység elleni küzdelem,
- beruházás az oktatásba, készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba,
- az intézményi kapacitások és közigazgatás hatékonyságának fokozása.

Ezen belül a hazai városfejlesztési prioritások:

- kiemelten az alacsony szén-dioxid kibocsátású fejlesztési stratégiák támogatása,
- a városi környezet javítása, beleértve a barnamezős területek rehabilitációját, a levegőszennyezés mérséklését,
- a fenntartható városi közlekedés elősegítése,
- a hátrányos helyzetű városi és vidéki területek fizikai és gazdasági megújítása.

Az EU elkövetkező programozási időszakra megfogalmazott fenti célkitűzéseiből a ***JNSZ megyei fejlesztési tervben*** kiemeltek:

- A közigazgatási területekre koncentráló fejlesztéspolitika helyett a funkcionális térségek együtt fejlesztésére törekvés
- A vidéki kis- és középvárosok fejlesztése, a vidék – város kapcsolat erősítése
- A mezőgazdasági támogatások területi különbségeinek mérséklése, a támogatások eltolása a fenntartható, integrált fejlesztési folyamatok irányába
- A megújuló energiák használatának fokozása, az üvegház hatású gázok kibocsátásának 20 %-os csökkentése 2020-ig (1990-hez képest)
- Az Európai Duna Régió Stratégia magyarországi célrendszerének megvalósítása.

Fenti öt célkitűzés közül az első négy ***Jászberényt közvetlenül érinti***, ezért:

- A fejlesztési koncepció Jászberény városán kívül a kistérség igényeit is figyelembe veszi.
- A vonzáskörzettel való kapcsolat miatt a város-vidék együttműködés az irányelveknek megfelelően erősíthet.
- A mezőgazdaság ökológiai adottságokra alapozott fejlesztésének és a klímaváltozásra való felkészülésnek a fenntartható és az integráció irányába mutató folyamatainak elindítása cél.
- Jászberény és térsége Magyarország egyik legnapsütésesebb része, emiatt a napenergia hasznosítására kiválóan alkalmas terület, esetleg lehetőség nyílik geotermikus energia hasznosítására is. Mind a környezeti iparfejlesztés ösztönzése, mind a megújuló energiák térségi használatának fokozása, mind pedig a kommunális ellátás (pl. önkormányzati intézmények) CO_2

kibocsátásának mérséklése, alternatív energiaforrások használata az EU által meghatározott célok irányába hat.

1.1.2. Jászberény helye a településhálózatban

Az új ***Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció*** szerint Jászberény a Budapestet tehermentesítő belső városi gyűrűn (Tatabánya, Székesfehérvár, Dunaújváros, Kecskemét Szolnok és Eger) belül helyezkedik el. Az M3 autópálya jó kapcsolatokat teremt a főváros felé és jelentős hatással volt/van Jászberény gazdasági fejlődésére. Részben ennek is köszönhető, hogy a rendszerváltást követően az ipar a városban ugrásszerűen, a megye többi hasonló nagyságú városát megelőzve fejlődött.

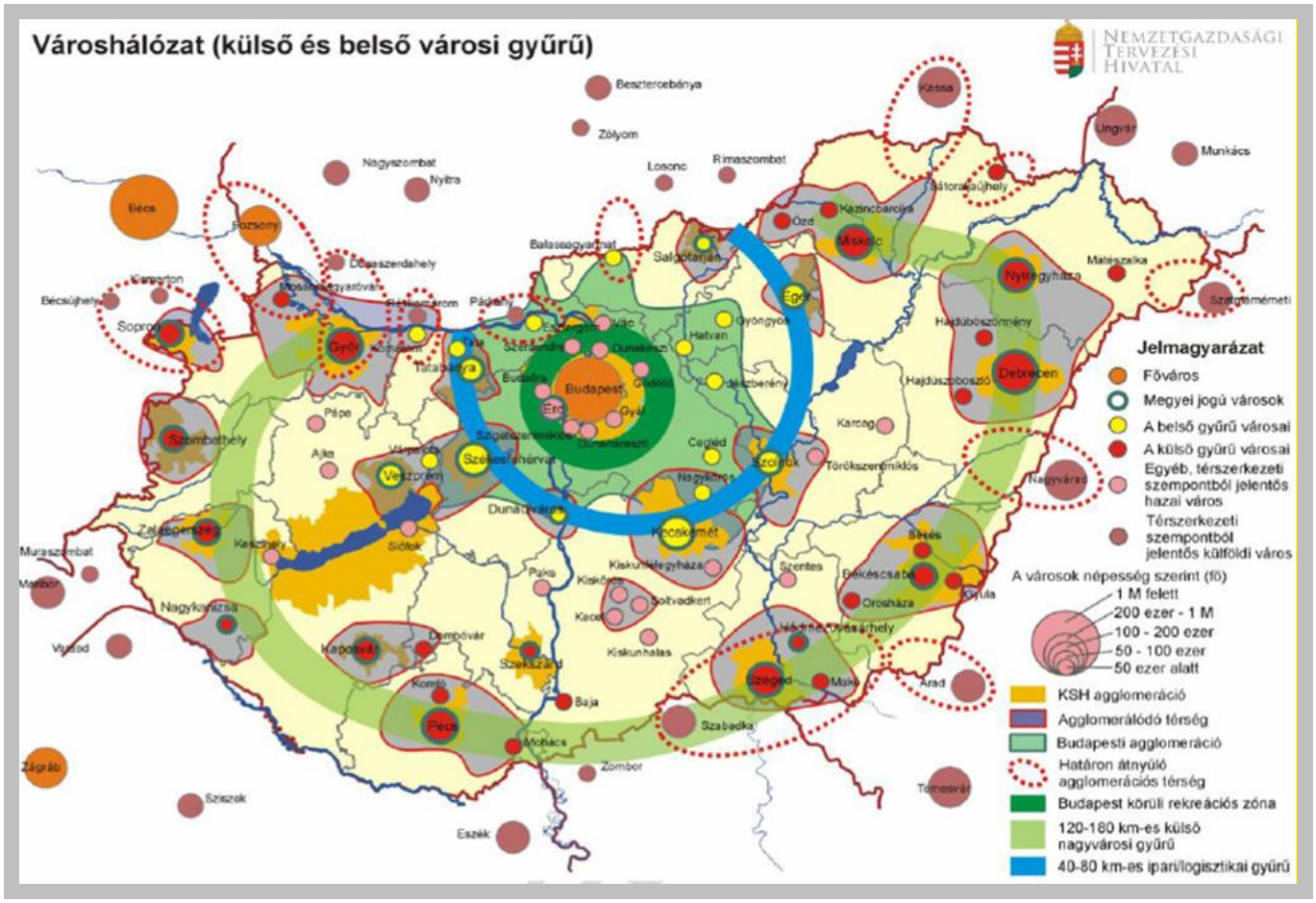

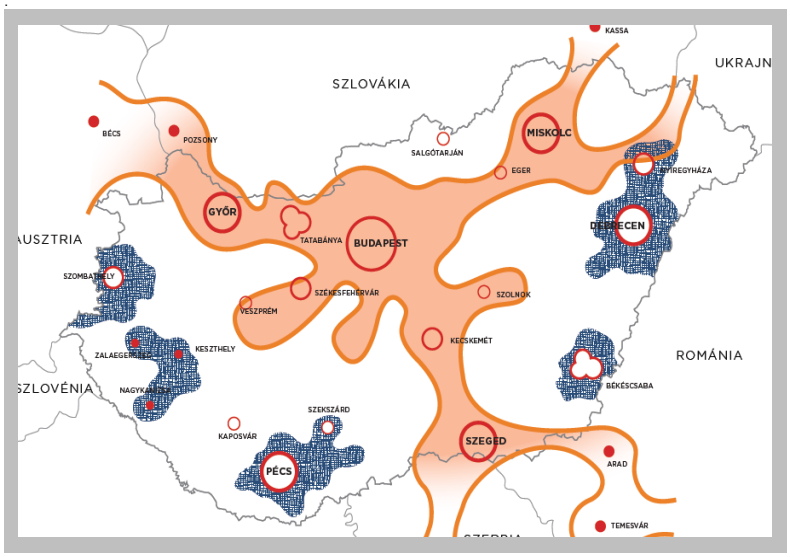

Térszerkezeti jövőkép (J-N-Sz Megyei Területfejlesztési Koncepció)

Jászberénynek az M3 autópálya révén a fővárossal kedvezőbbek a közlekedési kapcsolatai, mint a megye több városával. Az M8 autópálya megépítésével a város kapcsolatai a megye délebbi részeivel is várhatóan javulnak majd

A JNSZ Megyei Területfejlesztési Koncepció térszerkezeti ábrája tükrözi, hogy markáns fejlesztési tengely alakult ki az M3 autópálya mentén, melynek hatása Jászberényben is érződik. Ugyanakkor az is tény, hogy Jászberény környéke, de legalábbis a város és az M3 autópálya közötti térség nem annyira a megyeközpont, mint inkább az autópálya felé, É-i irányba és a főváros felé orientálódik.

A J-N-Sz Megyei Területfejlesztési Koncepció a Jászságot – Jászberény központtal – önálló területi egységként kezeli.

J-N-SZ Megyei Területfejlesztési. Koncepció

1.1.3. Jászberény kistérségi szerepe

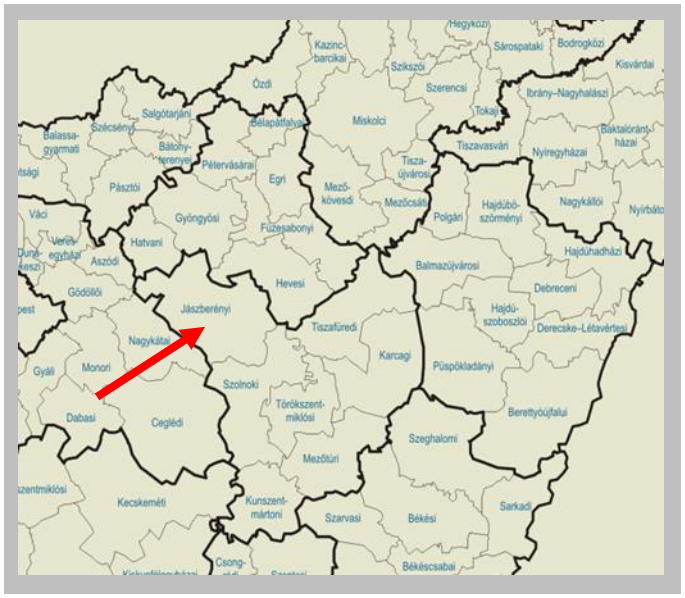

Jászberény kistérségi központ. Közigazgatási szempontból Jászberény a 18 településből, öt városból (Jászberény, Jászapáti, Jászárokszállás, Jászfényszaru, Jászkisér) és 13 községből (Jászágó, Jászfelsőszentgyörgy, Pusztamonostor, Jászdózsa, Jászjákóhalma, Jásztelek, Jászszentandrás, Jászivány, Jászladány, Jászalsószentgyörgy, Jászboldogháza, Alattyán, Jánoshida) álló kistérség központja. A települések zömével a városból kiinduló sugaras úthálózat közvetlen kapcsolatot teremt.

A jászberényi kistérség külpontos elhelyezkedésű, Jász-Nagykun-Szolnok megye ÉNy-i csücskében, Pest és Heves megye szomszédságában fekszik

Kulturális szempontból a Jászság fővárosa, identitás megtartó, kulturális hagyományokat őrző és a jászokat szervező, összetartó tevékenysége történeti idők óta fontos szerepköre, ezáltal közvetlen környezete természetes központja.

Gazdasági téren Jászberény elhelyezkedése „köztes”, mind az M3, mind pedig az M4 autópályák mentén kialakuló fejlődési tengelyhez közel, de nem rajta fekszik, ezért azok hatása áttételesen érvényesül. Ennek ellenére a település a rendszerváltás óta gazdasági szempontból „jól teljesített”, a XX. század második felében kialakult nagyipart a szerkezet- és tulajdonváltás mellett is meg tudta őrizni, sőt a kapcsolódó magánvállalkozói beszállítói hálózat kialakulásávalés megerősödésével a gazdasági vertikumok felépülése és a klaszterosodás is megindult. Az 1990-es években új korszerű (pl. műanyagipari és elektronikai) vállalkozások jöttek létre és erősödtek meg, és egyre több a helyi gazdaság K+F tartalma is. Ez a várost a környék foglalkoztatási központjává tette és munkaerő vonzása a megyehatárokon is túlnyúlik.

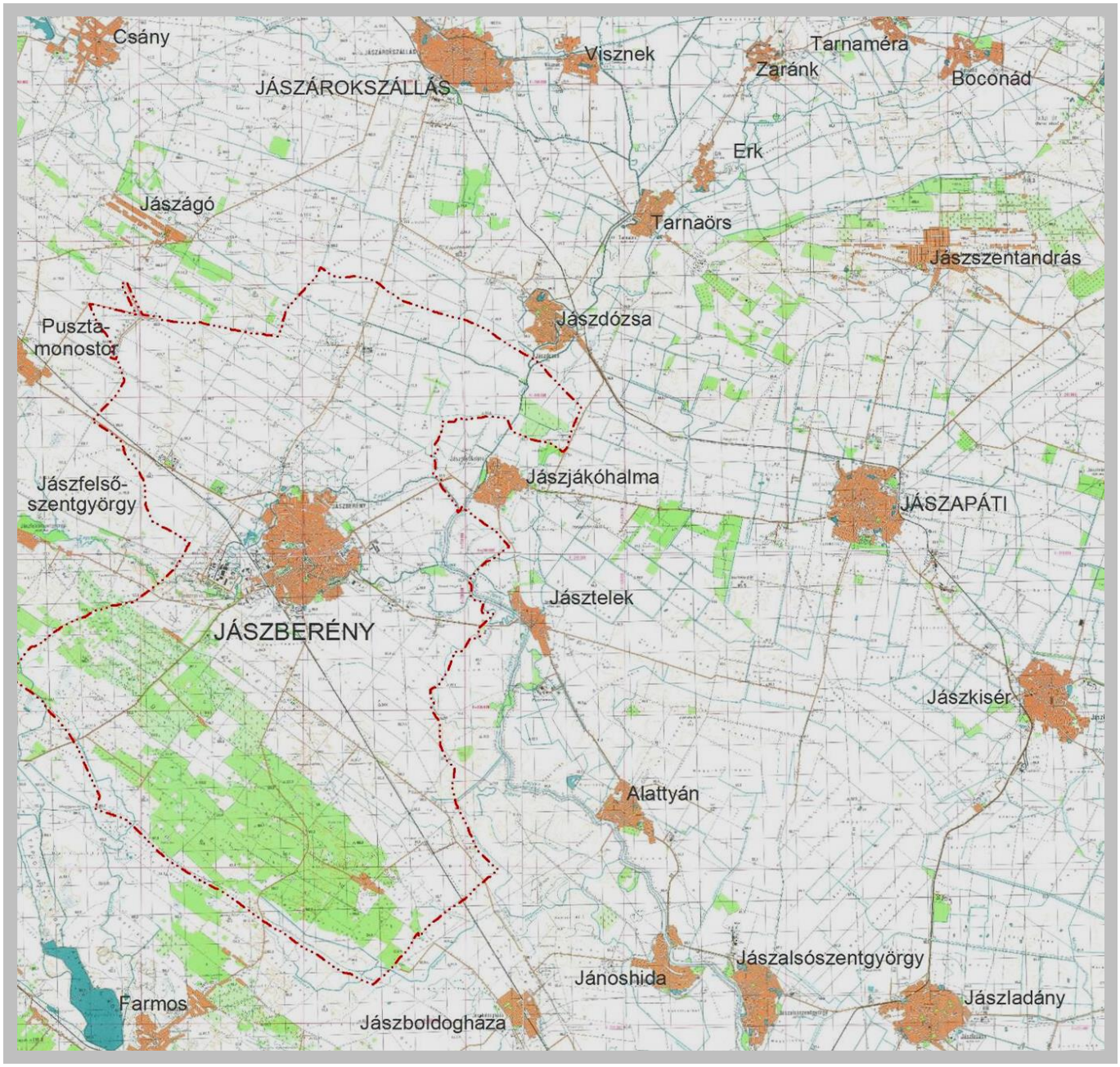

Jászberény környezete

A kistérség településeinek legfontosabb adatait a következő táblázat tartalmazza.(KSH)

Terület	Hektár	népsűrűség2011 fő/ km^2	Lakónépesség						
			1980	1990	2001	2011	2013	% 2011 1980=100	% 2013 2001=100
Jászberény	***22 135***	***122,4***	***31 402***	***29 461***	***28 203***	***27 087***	***26 809***	***86,3***	***95,1***
Jászapáti	7 816	113,7	10 332	9 822	9 672	8 889	8 879	86,0	91,8
Jászárokszállás	7 717	102,7	9 522	8 694	8 220	7 929	7 910	83,3	96,2
Jászfényszaru	7 616	74,6	6 429	5 839	5 833	5 680	5 664	88,3	97,1
Jászkisér	13 011	42,0	6 346	5 802	5 778	5 467	5 546	86,1	96,5
a kistérség városai összesen	**58 295**	**455,4**	**64 031**	**59 618**	**57 706**	**55 052**	**54 808**	**86,0**	**95,0**
Alattyán	3 429	61,3	2 089	1 929	2 060	2 103	2 084	100,7	101,1
Jánoshida	3 479	71,1	3 037	2 603	2 680	2 472	2 463	81,4	91,9
Jászágó	3 693	19,1	1 052	830	726	706	716	67,1	98,6
Jászalsószentgyörgy	4 767	74,5	4 157	3 831	3 836	3 550	3 482	85,4	90,8
Jászboldogháza	5 531	30,8	1 968	1 930	1 826	1 705	1 711	86,6	93,7

Jászdózsa	4 286	50,9	2 810	2 391	2 219	2 180	2 188	77,6	98,6
Jászfelsőszentgyörgy	3 928	48,9	1 967	1 831	1 803	1 921	1 905	97,7	105,7
Jászivány	3 951	9,8	618	488	433	388	372	62,8	85,9
Jászjákóhalma	4 504	66,8	3 234	3 047	3 150	3 007	2 984	93,0	94,7
Jászladány	9 273	60,5	6 659	6 028	6 194	5 614	5 642	84,3	91,1
Jászszentandrás	4 433	56,6	3 615	3 039	2 683	2 509	2 504	69,4	93,3
Jásztelek	4 115	40,0	1 750	1 682	1 775	1 646	1 648	94,1	92,8
Pusztamonostor	2 462	64,7	1 873	1 780	1 684	1 593	1 581	85,1	93,9
Jászberényi kistérség össz.	**116 146**	**72,7**	**98 860**	**91 027**	**88 775**	**84 446**	**84 088**	**85,4**	**94,7**
Szolnoki kistérség	91 448	129,3	124 798	126 709	126 150	118 241	118 245	94,7	93,7
Szolnok	18 724	389,6	75 362	78 328	77 631	72 953	73 193	96,8	94,3
a megye többi városa együtt	276 405	72,6	236 894	224 651	217 205	200 748		84,7	92,4
Megye összesen	558 161	69,3	445 624	425 583	415 917	386 594	386 654	86,8	93,0

A kistérség 84 088 fős népességének közel egyharmadát (31,9%) Jászberény lakossága adja, a kistérségi városok népességnek (54 808 fő) pedig kb. fele (48,9%) él a 26 809 lakosúJászberényben. A kistérség lakossága folyamatosan csökken, a rendszerváltáskor még 91 027 fő volt. A népességi csúcsot a kistérségben 1941-ben 116617 fő alkotta, azóta fogy a 18 település lakossága. A népességi csúcspont Jászberényben 1980-ban volt 31162 fővel. A kistérség 18 települése közül öt városi rangú, ezek lakossága képezi a térség lakosság számának közel kétharmadát (65,2%). A kistérség települései közül csupán kettő számít kistelepülésnek, ezek nem érik el az ezer fős létszámot (Jászágó 716 és Jászivány 372 lakos). A városok lakosságszáma meghaladja az ötezer főt, de – Jászberény kivételével – nem éri el a tízezres lélekszámot. Mindenhol alacsonyabb lett a népességszám a rendszerváltás óta, kivételt csupán Alattyán és Jászfelsőszentgyörgy képeznek, ahol enyhe növekedés tapasztalható. Kedvező viszont, hogy az ezredforduló óta a fogyás üteme fékeződik, a megye több más kistérségétől eltérően, ahol a csökkenés felgyorsult (pl. szolnoki kistérség). Jászberény változási tendenciája markánsan nem tér el a kistérség átlagától, bár annál valamelyest kedvezőbb.

Terület	Lakó-népesség 1990	Élve-születés	Halálozás	Termé-szetes szaporodás	Vándor-lási külön-bözet	Lakó-népesség 2001	Élve-születés	Halálo-zás	Termé-szetes szaporo-dás	Vándor-lási külön-bözet	Lakó-népesség 2011
		1990–2001					2001–2011				
Jászberény	***29 461***	***3 028***	***4 923***	***-1 895***	***637***	***28 203***	***2 645***	***4 464***	***-1 819***	***703***	***27 087***
Jászapáti	9 822	1 426	1 637	-211	61	9 672	1 106	1 482	-376	-407	8 889
Jászárokszállás	8 694	832	1 664	-832	358	8 220	787	1 322	-535	244	7 929
Jászfényszaru	5 839	659	987	-328	322	5 833	553	926	-373	220	5 680
Jászkisér	5 802	884	903	-19	-5	5 778	719	873	-154	-157	5 467
kistérség városai	**59 618**	**6 829**	**10 114**	**-3 285**	**1 373**	**57 706**	**5 810**	**9 067**	**-3 257**	**603**	**55 052**
Alattyán	1 929	267	341	-74	205	2 060	266	339	-73	116	2 103
Jánoshida	2 603	347	475	-128	205	2 680	254	442	-188	-20	2 472
Jászágó	830	62	189	-127	23	726	65	136	-71	51	706
Jászalsószentgyörgy	3 831	409	599	-190	195	3 836	347	530	-183	-103	3 550
Jászboldogháza	1 930	201	303	-102	-2	1 826	119	291	-172	51	1 705
Jászdózsa	2 391	216	540	-324	152	2 219	197	514	-317	278	2 180
Jászfelsőszentgyörgy	1 831	243	320	-77	49	1 803	243	276	-33	151	1 921
Jászivány	488	42	94	-52	-3	433	29	70	-41	-4	388
Jászjákóhalma	3 047	345	550	-205	308	3 150	304	439	-135	-8	3 007
Jászladány	6 028	890	1 329	-439	605	6 194	745	1 165	-420	-160	5 614
Jászszentandrás	3 039	238	673	-435	79	2 683	153	553	-400	226	2 509
Jásztelek	1 682	273	291	-18	111	1 775	199	257	-58	-71	1 646
Pusztamonostor	1 780	161	291	-130	34	1 684	141	292	-151	60	1 593
községek összesen	**31 409**	**3 694**	**5 995**	**-2 301**	**1 756**	**31 069**	**3 062**	**5 304**	**-2 242**	**567**	**29 394**
Jászberényi kistérs.	**91 027**	**10 523**	**16 109**	**-5 586**	**3 334**	**88 775**	**8 872**	**14 371**	**-5 499**	**1 170**	**84 446**
Szolnoki kistérség	126 709	15 418	17 482	-2 064	1 505	126 150	11 665	16 251	-4 586	-3 323	118 241
Szolnok	78 328	9 654	9 674	-20	-677	77 631	7 297	9 002	-1 705	-2 973	72 953
a megye többi városa	224 651	27 018	36 133	-9 115	1 669	217 205	20 441	32 666	-12 225	-4 232	200 748
megye összesen	425 583	52 714	67 256	-14 542	4 876	415 917	40 604	60 827	-20 223	-9 100	386 594

A kistérségi demográfiai tendenciákat elemezve megállapítható, hogy a természetes „szaporodás”, mindenhol negatív, azaz a születések nem pótolják a halálozások miatti népesség veszteséget. A jászberényi kistérség azonban igen kedvező vándorlási pozitívummal rendelkezik, ami eltér a megyei, sőt a megyeközponti tendenciáktól is, a megye többi területén a vándorlási veszteség általánosan jellemző. Igaz, hogy a vándorlási nyereség az ezredforduló óta a jászberényi kistérségben is mérséklődött, de még mindig pozitív a városok és a községek összességét tekintve is, sőt magában Jászberényben az utóbbi évtizedben még növekedett is a bevándorlás mértéke. Ez egyértelműen a város – gazdasági/foglalkoztatási – vonzerejét tükrözi. Megállapítható tehát, hogy Jászberényben és környékén a népességcsökkenés a természetes fogyás „eredménye”, melyet az odaköltözés csak javít, de teljes egészében nem tud ellensúlyozni. Ez azonban a megye egészéhez és más kistérségeihez viszonyítva is igen pozitív, mivel legtöbb helyen a természetes fogyás mellett jelentős elvándorlás is tapasztalható az ezredfordulót követően, a kilencvenes évtized pozitívuma veszteségbe fordult át.
Az alábbi táblázat a rendszerváltás óta eltelt 1990-2011 időszak népességmozgalmi folyamatait mutatja be, nem csupán a kistérségre, hanem megyei összehasonlításban is.

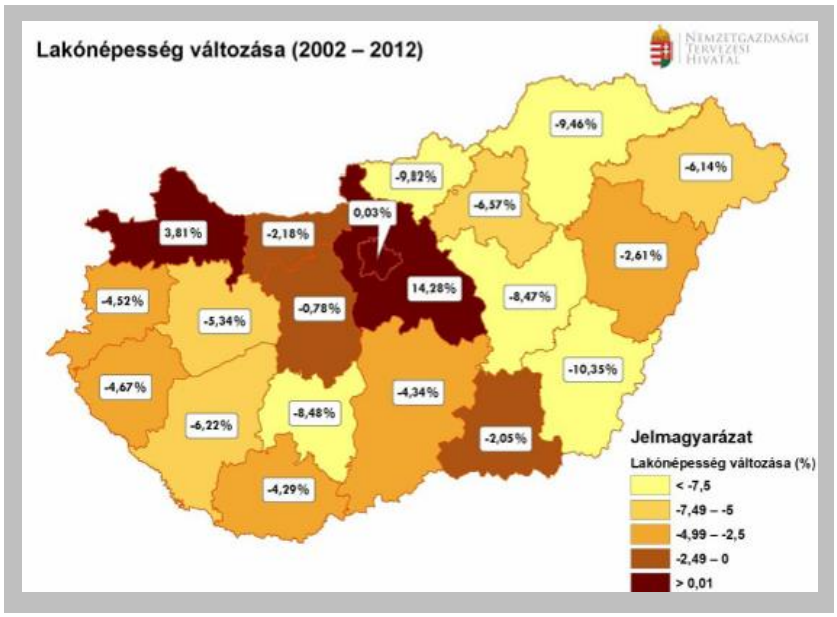

Jász-Nagykun-Szolnok megye népességfogyása az utóbbi évtizedben rendkívül felgyorsult: 8,47% körüli értékre emelkedett. A jászberényi kistérség népességének csökkenése „mindössze” 5,3%, nemcsak a megyei értéknél jobb, hanem a központi, szolnoki kistérségnél is (-6,7%). A jászberényi kistérség városainak átlaga 5,0%-os lakosságcsökkenés, ennél még kedvezőbb Jászberény, ahol a fogyás csupán 4,9% volt (a szolnoki -6,7 %-kal szemben). Eszerint Jászberény és környéke a megye egészéhez képest sokkal jobb helyzetben van, de az országos fogyáshoz (2,6%) viszonyítva mégis kedvezőtlen. A természetes fogyás mindenhol jellemző, de a jászberényi kistérségben a vándorlási egyenleg pozitív, míg a megye többi részén mindenhol negatív. A gyermekkorú népesség aránya azonban szinte valamennyi területen, így itt is, kedvezőtlenül alacsony és folyamatosan romlik a vitalitási index, az elöregedési tendencia gyorsul.

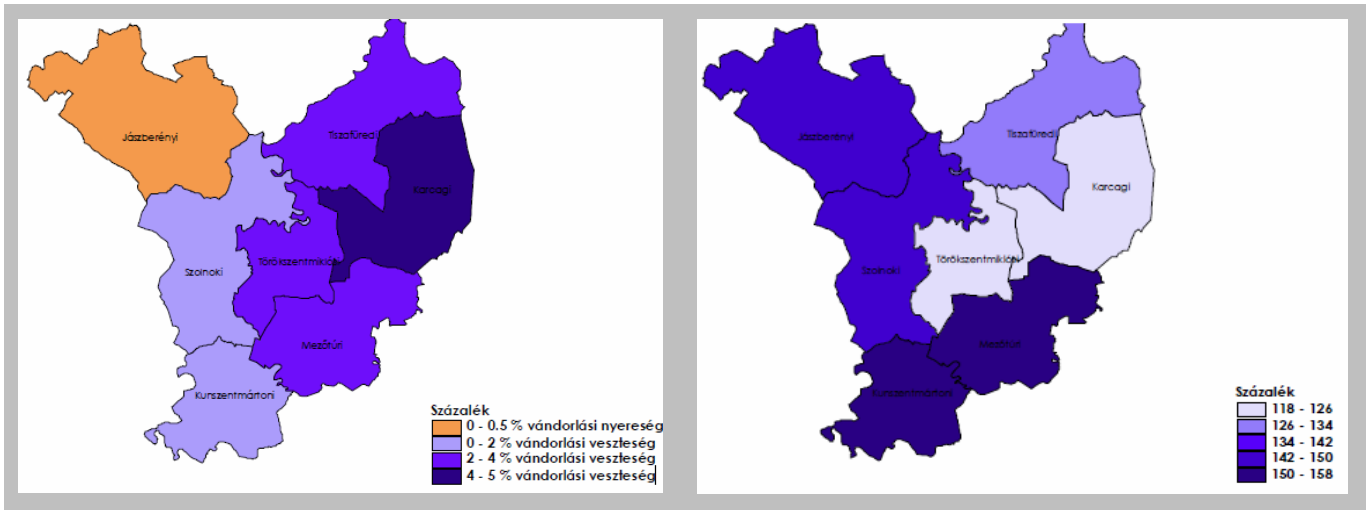

Öregedési mutató (60-x évesek/0-14 évesek) 2007-ben

Vándorlási tendenciák kistérségenként 2001-óta

1.1.4. A város vonzáskörzetének bemutatása

A jászberényi kistérséget két közigazgatási járás: a jászberényi és a jászapáti járás alkotja. Mindkét járásban kilenc település található, a jászberényi járásban ezekből három, a jászapátiban kettő városi

rangú (a táblázatban nagybetűs szedéssel kiemelve). A két járás népességarányát Jászberény a maga javára billenti, a kistérség lakosságának 60,7%-a tartozik a jászberényi, 39,3%-a a jászapáti járáshoz.

Jászberényi járás	népesség 2011	Jászapáti járás	népesség 2011
JÁSZBERÉNY	***27 087***	JÁSZAPÁTI	8 889
Jászágó	706	Alattyán	2 103
JÁSZÁROKSZÁLLÁS	7 929	Jánoshida	2 472
Jászboldogháza	1 705	Jászalsószentgyörgy	3 550
Jászfelsőszentgyörgy	1 921	Jászdózsa	2 180
JÁSZFÉNYSZARU	5 680	Jászivány	388
Jászjákóhalma	3 007	JÁSZKISÉR	5 467
Jásztelek	1 646	Jászladány	5 614
Pusztamonostor	1 593	Jászszentandrás	2 509
Jászberényi járás összesen	51 274	Jászapáti járás összesen	33 172

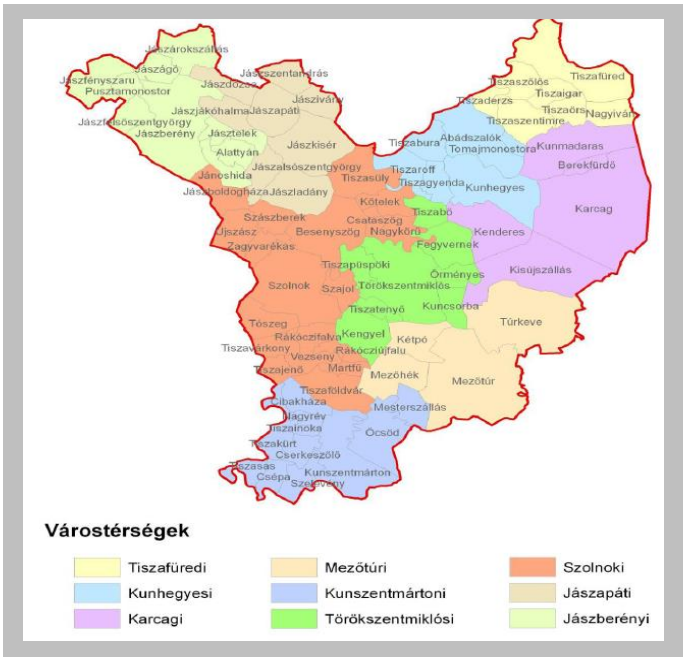
Jászárokszállás
Jászfényszaru
Jászágó
Pusztamonostor
Jászszentandrás
Jászdózsa
Jászivány
Jászjákóhalma
Jászapáti
Jászfelsőszentgyörgy
Jászberény
Jásztelek
Jászkisér
Alattyán
Jászalsószentgyörgy
Jánoshida
Jászboldogháza
Jászladány
Szászberek
Jászkisér
Besenyszög
Nagykörös
Zagyvarékas
Tiszapüspöki
Szolnok
Szajol
Törökszentmiklós
Tiszatenyő
Tószeg
Rákóczifalva
Kengyel
Kétpó
Tiszavárkony
Vezseny
Rákóczújfalu
Martfű
Tiszajenő
Mezőhék
Mezőtúr
Tiszaföldvár
Szelevény
Mesterszállás
Tiszaörs
Tiszaroff
Tiszaszőlős
Tiszafüred
Tiszaderzs
Tiszaigar
Tiszaszentimre
Nagyivány
Tiszabura
Abádszalók
Tomajmonostora
Kunmadaras
Berekfürdő
Tiszasüly
Tiszagyenda
Kunhegyes
Kötelek
Tiszabő
Karcag
Csataszög
Fegyvernek
Kenderes
Örményes
Kisújszállás
Kuncsorba
Túrkeve
Kunszentmárton
Csépa
Szelevény
Cserkeszőlő
Tiszasas
Tiszakürt
Ócsöd
Tiszaörkény
Tiszaörkény
Tiszaörkény

Jászivány	38,1	148	16	150	74	388
Jászjákóhalma	39,3	1 181	176	914	736	3 007
Jászladány	27,3	1 530	401	2 012	1 671	5 614
Jászszentandrás	37,1	932	134	986	457	2 509
Jásztelek	35,5	584	120	479	463	1 646
Pusztamonostor	43,0	685	100	477	331	1 593
Jászberényi kistérség összesen		**31 938**	**4 572**	**27 598**	**20 338**	**84 446**
Jászb. kistérs. % (lakossági arány)	**37,8**	**37,8**	**5,4**	**32,7**	**24,1**	**100,0**
Szolnoki kistérség		48 040	6 575	35 574	28 052	118 241
Szolnoki kistérség % lakossági arány	40,6	40,6	5,6	30,1	23,7	100,0
Szolnok		30 643	3 840	20 850	17 620	72 953
Szolnok % a lakosság arányában	42,0	42,0	5,3	28,6	24,1	100,0
Megye összesen		142 095	24 597	124 338	95 564	386 594
Megye összesen % lak. arány	36,8	36,8	6,4	32,1	24,7	100,0

A következő táblázat a települések gazdasági erejére és oktatási intézményekkel ellátottságára utaló adatokat mutat. A gazdaság jellemzői közül a vállalkozói kedvre utaló, 1000 lakosra jutó vállalkozásszámot, ezen belül az egyéni kisvállalkozások, valamint a legalább 10 főt foglalkoztató nagyobb vállalkozások arányát vizsgáltuk, majd ezzel összefüggésben a lakosságon belül a személyi jövedelemadót fizetők arányát és az egy adózóra jutó SZJA alapot képező jövedelem nagyságát, ill. a települési-területi különbségeket. Az oktatási intézmények kapcsán az óvoda kihasználtság és az ezer lakosra jutó általános iskolások száma képezte vizsgálat tárgyát.

	vállalkozások			SZJA adózó/ ezer lakos	Egy adózóra jutó SZJA alapot képező jövedelem eFt	Egy állandó lakosra jutó éves jövedelem eFt	Óvodába beírt gyerek/100 fh (2012/13)	Ált.isk. tanuló/ ezer lakos (2012/13)
	Db/1000 lakos	Ebből az egyéni vállalkozások aránya %	legalább 10 főt foglalkoztatók aránya %					
Jászberény	***69,1***	***50,8***	***5,7***	***483***	***1 892***	***908***	***101,2***	***87,8***
Jászapáti	43,0	64,4	6,5	426	1 513	632	107,0	76,1
Jászárokszállás	44,7	65,6	4,5	453	1 788	808	91,3	74,5
Jászfényszaru	33,2	56,1	5,8	435	1 622	694	103,6	81,4
Jászkisér	28,4	65,7	6,6	393	1 518	586	101,3	86,5
Alattyán	35,9	59,5	2,5	382	1 458	547	98,0	69,6
Jánoshida	34,0	78,0	2,4	426	1 410	565	95,0	67,4
Jászágó	27,1	70,0	-	433	1 567	685	88,0	64,2
Jászalsószentgyörgy	35,2	66,1	2,5	470	1 496	671	85,6	92,5
Jászboldogháza	40,0	69,2	4,6	491	1 537	767	80,0	105,2
Jászdózsa	30,3	47,8	2,9	452	1 515	676	89,3	65,8
Jászfelsőszentgyörgy	23,6	78,6	4,8	426	1 265	547	90,7	79,8
Jászivány	23,2	71,4	-	508	1 410	640	-	-
Jászjákóhalma	37,5	60,0	10,0	456	1 476	663	92,5	43,6
Jászladány	22,0	69,9	3,7	340	1 261	415	95,5	92,0
Jászszentandrás	33,4	59,3	6,2	444	1 481	657	84,7	101,0
Jásztelek	32,8	69,4	4,1	416	1 303	546	89,3	20,6
Pusztamonostor	30,7	55,8	7,7	493	1 620	778	100,0	82,2
Jászberényi kistérs. össz	45,8	57,6	5,4	445	1 651	725	97,5	80,6
Szolnoki kistérség	64,2	51,6	3,9	471	1 862	863	97,3	75,3
Szolnok	79,2	49,0	4,0	474	2 032	962	104,5	76,7
Megye összesen	49,1	56,5	4,6	445	1 602	697	93,6	80,5

Az ezer lakosra jutó vállalkozások száma a megyeszékhely után Jászberényben a legmagasabb, messze megelőzi nemcsak a községek mutatóit, de a kistérség többi városát is. *Az egyéni kisvállalkozások aránya*mindenhol magas, de ebben alig van különbség Szolnok (49,0%) és Jászberény (50,8%) között, sőt a – valószínűsíthetően – tőkeerősebb, nagyobb, *legalább 10 főt foglalkoztató vállalkozások aránya* Jászberényben magasabb (5,7%), mint a megyeszékhelyen (4,0%). Ugyanez elmondható a kistérségi összesített mutatókra is: a jászberényi kistérség vállalkozásainak 5,4 %-a ad munkát legalább 10 embernek, míg a szolnoki kistérségben ez az arány csak 3,9%. Ez a Jászság gazdasági erejére utal.

Az adófizetők ezer lakosra jutó aránya is Jászberényben magasabb (483 fő), mint Szolnokon (474 fő), igaz ez már a kistérségek egészére nem mondható el, ott a szolnoki kistérség 471-es adattal megelőzi a jászberényi kistérség 445-ös mutatóját. A kistérségben három olyan település is akad, ahol ezer lakosból kevesebb, mint négyszáz adózik, és Jászberény kiugróan magas értékét a kisebb városok sem közelítik meg. Az *SZJA alapot képező jövedelmek* is nagy különbséget mutatnak. E téren Szolnok és kistérsége is megelőzi Jászberényt és kistérségét is. Míg a megyeszékhelyen egy adózó éves jövedelme eléri a kétmilliót, Jászberényben ez 140 ezer Ft-tal kevesebb, a kistérségi értékek között ennél nagyobb, kb. 200 ezres különbség mutatkozik a Jászberény környékiek kárára. A kistérségben két olyan település is akad, ahol az éves átlagjövedelem nem éri el az 1,3 millió Ft-ot, azaz egy adózó havi bruttó jövedelme csupán százezer Ft körül alakul. Ha az *egy állandó lakosra jutó éves jövedelmet* vizsgáljuk, a különbségek még szembetűnőbbek. E téren is Szolnok vezet (969 eFt), de Jászberény nem sokkal marad le (908 eFt). Nagyobb, 138 eFt eltérés mutatkozik a két kistérségi átlag között. A legkisebb egy főre jutó jövedelemmel rendelkező település Jászladány és Jászberény között is több mint kétszeres a különbség: míg az előbbiben havi 34583 Ft-ból kell megélnie egy személynek, Jászberényben 75667 Ft jut egy főre havonta, Szolnokon pedig 80167 Ft.

Az *óvodák*sok településen kapacitásfelesleggel rendelkeznek, 80%-os kihasználtság alatt működik hat település óvodája, Jásziványban pedig nincs óvoda. Kismértékű kapacitáshiány, 100 % feletti (101,2-107,0 %) kihasználtság csak négy városban fordul elő, de ez nem okoz gondot és nem indukál építési igényt sem.

Az *általános iskolai tanulók* ezer lakosra vetített száma igen alacsony, mindössze két településen (Jászboldogháza, Jászszentandrás) éri el a 100-at, de jellemzőek a 65-92 közötti értékek, még az öt városban is csak 74,5(Jászárokszállás) és 87,8 (Jászberény) között szórnak az eredmények. Ez a demográfiai helyzetből, a csökkenő gyerekszámból és a gyorsuló elöregedési folyamatból ered. Jásziványban általános iskola sem működik.

1.1.5. Jászberény funkció-komplexitása

Jászberény funkciógazdag város.
A város saját lakosságának ellátásán túl középfokú ellátást biztosít közvetlen (kis)térsége számára is. Kiemelten fontos foglalkoztatási szerepköre mellett igazgatási (járásközpont), oktatási, kulturális, egészségügyi, rekreációs (fürdő) és sport szerepe egyaránt fontos.

Jászberény igazgatási szerepe
Jászberény járásközpont, járásának területén kilenc település: Jászberény, Jászárokszállás, Jászágó, Jászboldogháza, Jászfelsőszentgyörgy, Jászjákóhalma, Jásztelek és Pusztamonostor található. A városhoz tartozó járás lakosságszáma meghaladja az 51 ezer főt. Ezen településekben a járási szintű hivatali feladatokat Jászberény látja el.

Jászberény oktatási szerepe
A város középiskolái a környező – a járáson sőt a kistérség területén túlnyúló, a szomszédos megyék megyehatár menti területein elhelyezkedő - települések középfokú oktatási igényeinek kielégítését is szolgálják. A városban a gimnáziumi képzés mellett a középfokú szakirányú oktatásban a műszaki és közgazdasági jelleg dominál (pl. Liska József Katolikus Erősáramú Szakközépiskola, Gimnázium és Kollégium, Terplán Zénó Ferences Szakképző Iskola és Gimnázium). Ez a város ipari jellegével összhangban van. Sőt a város kihelyezett főiskolai tagozattal is rendelkezik.

Jászberény kulturális szerepe
A városban több olyan kulturális létesítmény is működik, melyek nemcsak a városlakók igényeit szolgálják, hanem a környező települések is igénybe veszik: a Déryné Rendezvényház, a Lehel Filmszínház, az Ifjúsági Ház, a Jász Múzeum és a Hamza Múzeum, a –Szikra Galéria, az Állat- és Növénykert, a Strand és a Városi Könyvtár is fogad külső érdeklődőket is.

Jászberény egészségügyi és szociális ellátó szerepe
A szakorvosi rendelést a város biztosítja a környező települések számára is. Az orvosi ellátás mellett a termálvízre alapozott fürdőnek is szerepe van az egészségügyi szolgáltatásokban. A szociális ellátás területén különösen a tanyagondnoki szolgáltatásokat és a fogyatékos ellátásban betöltött szerepét kell megemlíteni.

Jászberény kereskedelmi szerepe
A város – a kistérség legnagyobb településeként – környezete kereskedelmi központja is. Itt a legmagasabb (24,77) az ezer főre jutó kiskereskedelmi üzletek száma, míg a kistérségi átlag mindössze

14,27, a kistérség többi településén pedig ez az érték 5,38 (minimum, Jászivány) és 12,14 (maximum, Jászárokszállás) között mozog. Az egyéni vállalkozásként üzemeltetett boltok aránya pedig itt a legalacsonyabb, 27,9% (kistérségi átlag 40,4%), ami arra utal, hogy Jászberényben jelentős a nagyobb boltok, bevásárlóközpontok aránya. A szakbolt-hálózat is itt a legfejlettebb.

1.1.6. Jászberény foglalkoztatási szerepköre

Jászberény már a rendszerváltás előtt is ipari város volt. Az ipari fejlődés már a XIX. sz. második felében megindult, először elsősorban az Alföld mezőgazdasági terményeinek feldolgozására alapozott élelmiszeripar (pl. tejipar, malomipar) alakult ki, később a termelési profil szélesre bővült, elsősorban a gépgyártási profil erősödött meg (pl. hűtőgépgyár, aprítógépgyár).
A rendszerváltás után az ipar továbbra is jelentős, a rendszerváltást követő gazdasági átalakulásban Jászberény jól megtalálta új szerepét. A változások során lezajlott az ipari struktúraváltás is. Továbbra is jelentős a gépipar, de megjelent és erősödik az elektronikai profil és a műanyag-feldolgozás is. A tercier szektorban is egyre többen dolgoznak.
Jászberény egyértelműen környezete foglalkoztatási központja, de e téren vonzása túlnyúlik a kistérségen a szomszédos megyék határ menti településeire is. Jászberényben az összes munkahely 54,3%-át a helyi dolgozók, a munkahelyek 45,7 %-át a külső, naponta bejáró munkavállalók töltik be. Mindezt úgy, hogy a város lakosságára vetítve a foglalkoztatottsági szint 42,4%, magasabb, mint a megyeközpont Szolnokon (42,0%). Az összes helyben foglalkoztatott számát a lakónépességre vetítve is az tapasztalható, hogy Jászberény (64,0%) előnyösebb értékeket tud felmutatni, mint Szolnok (53,1%). Az elingázás és beingázási ingázási különbség tekintetében is Jászberény jobb, +219 beingázó/ezer lakos mértékkel, míg Szolnokon ez +117 beingázó ezer lakosra vetítve. Egyértelműen megállapítható, hogy Jászberény foglalkoztatási szerepe az egész megyében kiemelkedő.

1.6.7 Jászberény nemzetközi kapcsolatai

Jászberény az alábbi településekkel létesített testvér-települési együttműködést:

-- Gyimesfelsőlok (Románia)

- együttműködés létrejötte: Jászberény, 2011. 08. 12.
- együttműködés területei:
  - települések delegációinak kölcsönös látogatása
  - intézmények, egyesületek és egyéb társadalmi szervezetek találkozói
  - együttműködés a kultúra területén
  - turizmus kialakítása
  - sportversenyek megrendezése
  - gazdasági együttműködés
  - szoros együttműködés az oktatási intézmények között
  - diákcsere-program

-- Marosszentgyörgy (Románia)

- együttműködés létrejötte: Jászberény, 2012. 04.03.
- együttműködés területei:
  - települések delegációinak kölcsönös látogatása
  - intézmények, egyesületek és egyéb társadalmi szervezetek találkozói
  - együttműködés a kultúra területén
  - turizmus kialakítása
  - sportversenyek megrendezése
  - gazdasági együttműködés
  - szoros együttműködés az oktatási intézmények között
  - diákcsere-program

-- Nagytopolcsány (Szlovákia)

- együttműködés létrejötte: Topolcsány, 2009. 08.15.
- együttműködés területei:
  - segítik a két város lakosainak kapcsolatteremtését
  - szorgalmazzák a két város közötti idegenforgalom kialakulását

    - elősegítik a két város kulturális és sport kapcsolatainak fejlesztését
    - kölcsönös segítséget nyújtanak kiállítások megrendezéséhez
    - kinyilvánítják együttműködési szándékukat a környezetvédelem terén
    - közreműködnek a gazdasági, kereskedelmi kapcsolatok megteremtésében és fejlesztésében
    - szorgalmazzák a két város kommunális eredményeinek megismerését és kölcsönös felhasználását
    - kölcsönösen kicserélik a megszerzett Európai Uniós tapasztalatokat
    - elősegítik az oktatási- nevelési intézmények közötti kapcsolatfelvételt és a kapcsolat elősegítését

-- *Técső (Ukrajna)*

- együttműködés létrejötte: Técső, 2008. 08.09.
- az együttműködés területei:
    - segítik a két város lakosainak kapcsolatteremtését
    - közreműködnek a gazdasági, kereskedelmi kapcsolatok megteremtésében és hatékonyabbá tételében
    - együttműködnek a közigazgatási szakismeretek kölcsönös megismerésében
    - elősegítik a két város egészségügyi, szociálpolitikai, kulturális, és sport kapcsolatainak bővülését
    - támogatják a két város közötti idegenforgalom kialakulását
    - szorgalmazzák a két város kommunális eredményeinek megismerését és kölcsönös felhasználását
    - kinyilvánítják együttműködési szándékukat az ökológia fejlesztése terén

-- *Sucha Beskidzka (Lengyelország)*

- együttműködési megállapodás létrejötte: Jászberény, 2004. 05. 14. (megújítva: Jászberény, 2014. 09. 14.)
- az együttműködés területei:
    - segítik a két város lakosainak kapcsolatteremtését
    - közreműködnek a gazdasági, kereskedelmi kapcsolatok megteremtésében és hatékonyabbá tételében
    - együttműködnek a közigazgatási szakismeretek kölcsönös megismerésében
    - elősegítik a két város egészségügyi, szociálpolitikai, kulturális, és sport kapcsolatainak bővülését
    - támogatják a két város közötti idegenforgalom kialakulását
    - szorgalmazzák a két város kommunális eredményeinek megismerését és kölcsönös felhasználását
    - kinyilvánítják együttműködési szándékukat az ökológia fejlesztése terén
    - kicserélik a megszerzett Európai Uniós tapasztalatokat

-- *Conselve (Olaszország)*

- együttműködés létrejötte: Conselve, 1991. 08. (megújítva: Jászberény, 2014. 09. 04.)
- az együttműködés területei:
    - segítik a két város lakosainak kapcsolatteremtését
    - közreműködnek a gazdasági, kereskedelmi kapcsolatok megteremtésében és hatékonyabbá tételében
    - együttműködnek a közigazgatási szakismeretek kölcsönös megismerésében
    - elősegítik a két város egészségügyi, szociálpolitikai, kulturális, és sport kapcsolatainak bővülését
    - támogatják a két város közötti idegenforgalom kialakulását
    - szorgalmazzák a két város kommunális eredményeinek megismerését és kölcsönös felhasználását

Vechta (Németország)

- együttműködés létrejötte: Vechta, 1994. 06.25. (megújítva: Jászberény, 2003.10.04., Jászberény, 2013. 09. 15.)
- az együttműködés területei:
    - segítik a két város lakosainak kapcsolatteremtését
    - közreműködnek a gazdasági, kereskedelmi kapcsolatok megteremtésében és hatékonyabbá tételében
    - együttműködnek a közigazgatási szakismeretek kölcsönös megismerésében, valamint a tűzoltóság és a közrend- közbiztonság területén
    - elősegítik a két város egészségügyi, szociálpolitikai, kulturális, és sport kapcsolatainak bővülését
    - támogatják a két város közötti idegenforgalom kialakulását
    - szorgalmazzák a két város kommunális eredményeinek megismerését és kölcsönös felhasználását

1.2 A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI DOKUMENTUMOKKAL VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEK VIZSGÁLATA

Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció OFTK anyagát a parlament 1/2014 (I.3.) OGY határozattal jóváhagyta.

1.2.1 Kapcsolódás az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepcióhoz

Bár a jászberényi kistérség nem tartozik az ország hátrányos területei közé, a vele K-en határos – a megyén kívüli, már az Észak-magyarországi régióhoz tartozó hevesi valamint a szolnoki kistérség ÉK-i része mind társadalmi, mind gazdasági szempontból hátrányosnak számítanak. Így a Jászság tágabb környezete jelentős fejlesztést igényel, melyben Jászberénynek, mint fejlesztési hatást kisugárzó, foglalkoztatást biztosító városnak fontos szerepe lehet. A jászberényi kistérség 18 települése közül csupán négy kisebb település tartozott a hátrányosak közé 2010-ben.

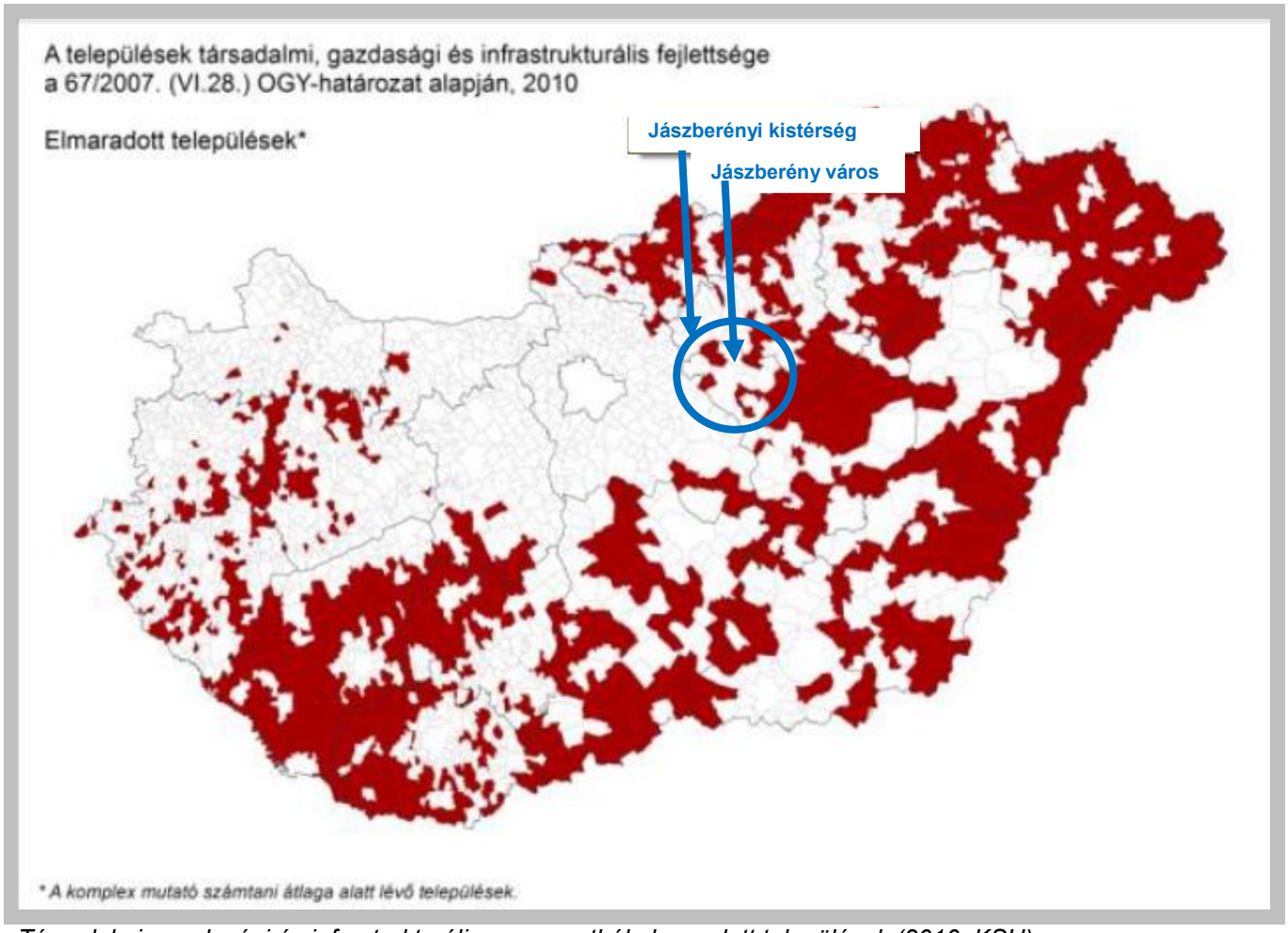

Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból elmaradott települések (2010, KSH)

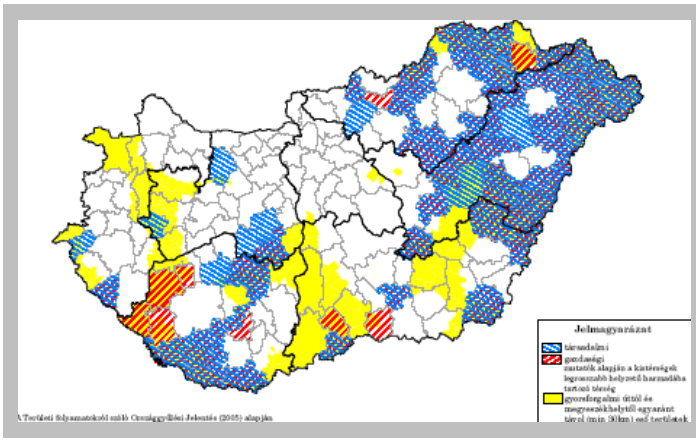

Elmaradott térségek (a 2005. évi OTK alapján)

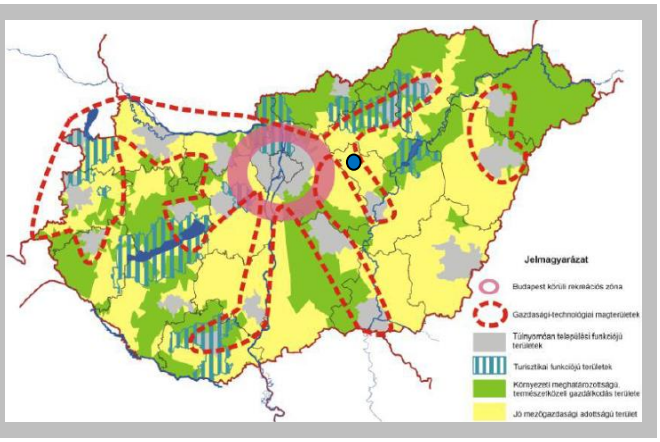

Funkcionális térségek (2014. évi OFTK)

Jászberény az OFTK-ban rögzített funkcionális térségeken belül a gazdasági-technológiai magterületbe került. Meglévő ipari potenciálja alapján ez indokolt, de ebből eredő feladata e pozícióját megtartani, sőt erősíteni, gazdasági fejlesztő hatását környezetére is kisugározni.

Az OFTK a 2014-2020 időtávra Szolnok megye fejlesztési irányait a keretes ábrán bemutatottak szerint határozza meg:

6.11 Jász-Nagykun-Szolnok megye

POZICIONÁLÁS

A megye sajátos térszerkezeti törésvonalon fekszik az Alföld közepén. A főváros vonzásába tartozó Jászság és Szolnok térsége fejlettebb a versenyképes hagyományos iparágak erőteljes koncentrálódása miatt, míg a tiszántúli részeken elmaradott, perifériás térségek alakultak ki. A nagytérségi és környezeti adottságok hasznosításának akadálya a gyorsforgalmi úthálózat hiánya és a közúthálózat romló állapota. A mezőgazdasági termelés csökkenő volumenű, de javuló minőségű. A turizmus kínálata csak néhány településen bővült. A GDP az utóbbi években nőtt. A népesség erősen fogy, a fiatalkorúak körében pedig nő a romák aránya. A foglalkoztatottak száma csökken, a munkanélküliség növekszik, de ez az országosnál kedvezőbb. A bérek elmaradnak a hazai átlagtól, a foglalkoztatási szerkezet stabil. A közüzemi infrastruktúra fejlődése dinamikus, a humánszolgáltatások kapacitása és igénybevétele összhangban van.

FEJLESZTÉSI IRÁNYOK

- Dinamikus tranzittérséggé válás a gyorsforgalmi utak /M4, M8, M44/ kiépítése, a közút- és vasúthálózat fejlesztése, az agrárinnováció, a tiszántúli térségek újraiparosítása és a turizmusfejlesztés által, a táji, környezeti szempontok figyelembevételével.
- A népességmegtartó képesség növelése érdekében a foglalkoztatási lehetőségek bővítése, az egészségi állapot és a képzettség javítása, a felsőfokú oktatás fejlesztése.
- A leszakadó társadalmi csoportok és a roma lakosság integrációja összehangolt programokkal, a foglalkoztatás bővítésével.
- Kiváló állapotú környezet megteremtése párhuzamosan az infrastrukturális felzárkózás folytatásával és a megújuló energiák erőteljesebb hasznosításával.
- Versenyképes, hárompólusú megye fokozatos kialakítása Szolnok településegyüttese gazdasági hatásának déli irányú kiterjesztésével, a Jászság kapcsolatainak erősítésével, Karcag és a Tisza-tó térségei kiemelt fejlesztésével.
- Kiegyensúlyozódó, biztonságos Tisza-mente megteremtése a térség átfogó fejlesztésével, a turizmus ösztönzésével, a belföldi és nemzetközi együttműködések hasznosításával.

A jászberényi kistérségre az OFTK Jász-Nagykun-Szolnok megyére tett javaslatai figyelembe veendők és a kistérségi/városi fejlesztési koncepcióba beillesztendők. A feladatok közül fontossága miatt kiemelendő:

- a Jászságban a városiasság fejlesztése,
- a gazdaság innovatív fejlesztése,
- a foglalkoztatás javítása,
- a klíma-változás hatásainak mérséklése,
- a természeti és kulturális értékek hasznosítva megőrzése.

Jászberény a Tisza-menti fejlesztések kivételével valamennyi kitűzött irányhoz kapcsolódhat:

- A gyorsforgalmi úti fejlesztések közül – bár Jászberényt nem érinti, de a város É-D-i távolsági kapcsolatait javító - M8 autópálya megépítése további fejlesztő hatással lenne a gazdaságra
- Az agrár-innovációval és a hozzá kapcsolódó élelmiszer-ipari fejlesztésekkel, illetve struktúraváltásokkal feltétlenül számolni kell, mivel Jászberény térségében a mezőgazdaság jelentős, de a termékek feldolgozottsági szintje még nem magas.
  A város népességmegtartó képességének megőrzése rendkívül fontos, mivel a Jászság az egyetlen tájegység a megyében, ahol még pozitív a vándorlási egyenleg. Hangsúlyt kell fektetni a korcsoport összetétel javítására, a fiatalok megtartására ill. beköltözésének megkönnyítésére/támogatására.
- A 15 éven felüli lakosság 4,8 %-a alacsonyan kvalifikált, az általános iskolát sem végezte el, a 18 évesnél idősebb népesség csupán 48,5%-a rendelkezik érettségivel, ezért a képzettségi szint további emelése kiemelt cél kell legyen. A gazdaságfejlesztésen belül ugyancsak különös figyelmet kell fordítani arra, hogy a kevésbé iskolázott népesség számára is legyen elegendő munkahely.
- A kiváló állapotú környezet megteremtése a városon belül a közterületek és zöldterületek rendezésével már folyamatban van. Ezen túl a környezeti terhelések csökkentéséhez a közlekedési hálózat (tehermentesítés és kerékpárutak) fejlesztése valamint a környezeti szempontú ipartelepítés is hozzájárulhat. Szükséges a középületek energiaracionalizálása, ehhez megújuló energiák használata. A további környezetjavító és klímajavító hatás érdekében az – országos összehasonlításban is rendkívül alacsony - erdősültség mértékét növelni javasolt. Tudatosan figyelmet kell fordítani a belvárosi mikroklíma alakítására, a belvárosi hősziget kialakulásának megakadályozására, a közterületi árnyékolástechnika fejlesztésére.
- Jászberény a hárompólusú megye egyik –fontos, gazdaságilag húzó – pólusa, ezért a versenyképesség megőrzésére, sőt további növelésére kell figyelmet fordítani.

1.2.2 Kapcsolódás a JNSZ megyei Területfejlesztési Koncepcióhoz

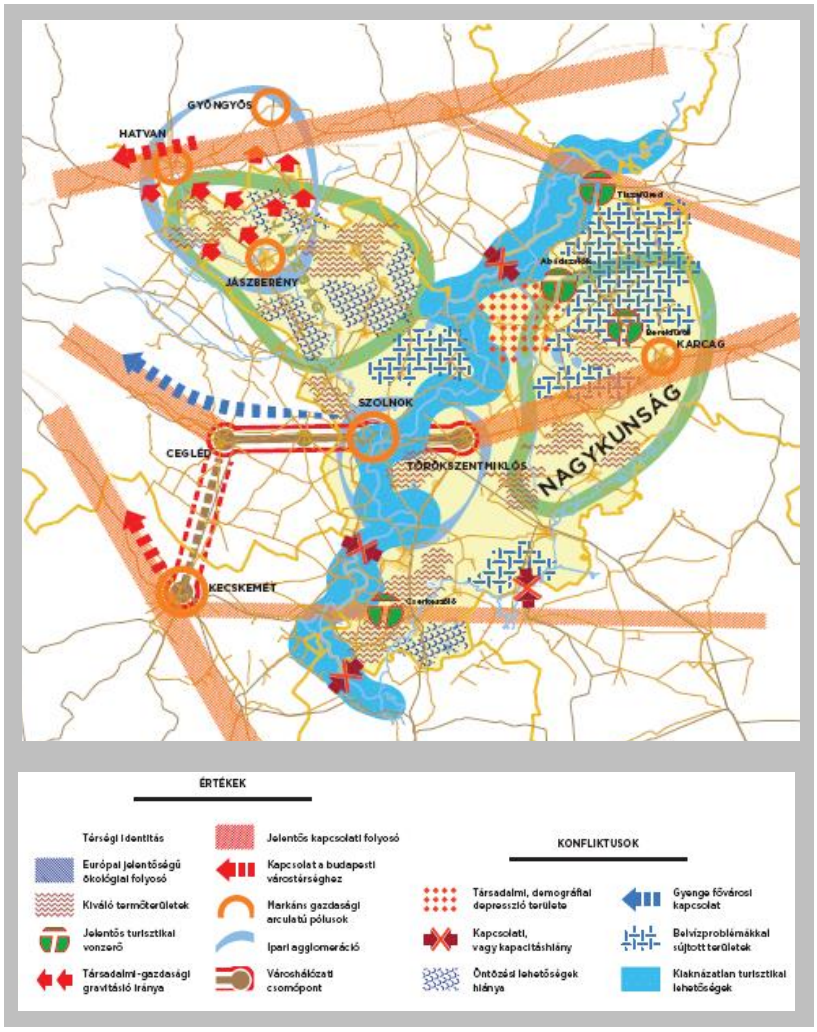

A J-N-SZ Megyei Területfejlesztési Koncepció megállapításai szerint a megye gazdasági helyzete kedvezőtlen, az egy főre jutó GDP mindössze az országos átlag 68 %-a körüli, ezzel 14. a 19 megye teljesítményét tekintve.

Ezen belül a Jászság helyzete a legkedvezőbb, ez a legdinamikusabban fejlődő gazdasági térség és foglalkoztatási, népesség-megtartó, ill. népességvonzó potenciálja is a legjobb.

A megyei koncepció érték és konfliktus-térképe itt jelzi a legerősebb fővárosi kapcsolatokat, előny a gazdasági arculat, a jelentős méretű és termelési potenciájú nagyvállalatok, a kiváló termőtalaj, hátrány viszont az öntözési lehetőségek hiánya. A kistérség É-i része nem a megyeközpont felé, hanem inkább „kifelé" és a budapesti agglomeráció irányába gravitál.

A megye területfejlesztési koncepciójának javaslattételi részében a Jászsággal és Jászberénnyel kapcsolatos felvetések:

- a budapesti agglomerációval szoros kapcsolatot tartó csapágy-város kialakítása,
- vonzó kisváros-központok hálózatának kialakítása, a városiasság fokozása, a szolgáltatások fejlesztése, a kulturális és rekreációs kínálat növelése, a térségben megtermelt GDP valamint a jövedelmi és életminőségi színvonal közötti szakadék megszűntetése,
- a gazdaság diverzifikálása, a nagy foglalkoztatók mellett az innovatív mikro- és kisvállalkozások fejlesztése a helyi igényeknek megfelelően ill. a piaci rések betöltésére,
- az elektro-info-kommunikációs gazdasági profil továbbfejlesztése és megerősítése,
- a települések közötti fizikai, szervezeti és kulturális kapcsolatok javítása, az alsóbbrendű- és kerékpárút hálózatok fejlesztése, a közösségi és kerékpáros közlekedés javítása, a szolgáltatások bővítése és az általános hozzáférhetőség biztosítása.

A J-N-SZ Megyei Területfejlesztési Koncepció az alábbi prioritásokat fogalmazza meg a Jászság számára:

- A budapesti agglomerációhoz, Szolnok nagyváros térséghez és a Jászság-Heves ipari-logisztikai agglomerációhoz való kapcsolódás közlekedési feltételeinek javítása (M32, M8, Jászberény-Jászárokszállás-Gyöngyös főútfejlesztés, 31-es főút kapacitásbővítés, 32-es főút minőségjavítás)
- Az elektro-info-kommunikáció ágazat térségi beágyazódásának megerősítése (inkubáció, klaszterek, ismert márkák megerősítése, beszállítói hálózat fejlesztése, műszaki képzés erősítése, kapcsolódó és háttérszolgáltatások bővítése, e-hulladék újrahasznosításának támogatása, megyehatárokon átnyúló szakképzési együttműködés)
- Jászberény funkcionális várostérség funkcióbővítő, életminőség-javító, telephelyvonzó képességének fejlesztése (városközpontok integrált fejlesztése, településrehabilitáció, intézményfejlesztések, Jászberényben és Jászapátiban gyógy- és wellnes, összehangolt sport- és rekreációs fejlesztések, városi szolgáltatást nyújtó, egészségfejlesztő, életminőség javító szolgáltatások bővítése, településközi közlekedési kapcsolatok javítása, tájkép gazdagítás, klímavédelem).
- Zagyva-menti integrált víz- és környezetgazdálkodási térség kialakítása, ökológiai és rekreációs

szolgáltatások fejlesztése (Jászjákóhalma-Jászberény-Jászfelsőszentgyörgy rekreációs zóna kialakítása, kerékpárút, ökopark-tanösvény, sportparkok létrehozása, Zagyvapart jóléti kihasználása, tájkép és flóra funkcionális és esztétikai gazdagítása)

1.2.3 Kapcsolódás a JNSZ Megye Területfejlesztési Programjához

A megyei közgyűlés a megye területfejlesztési programját a 75/2014.(VIII.29.) sz. közgyűlési határozatával fogadta el.

A program 6 prioritást jelöl meg:

- gazdaságfejlesztést,
- közlekedésfejlesztést,
- agrárium fejlesztést,
- környezeti erőforrások hatékony megőrzését,
- esélyteremtő, befogadó, egészséges társadalmat,
- településfejlesztést.

A Jászberényi Járás Részprogramjai között szerepelnek Jászberényt érintő projektek. Ezek az alábbiak:

III.2. Jászberényi Járás Fejlesztési Részprogramja					
Ssz.	Projekt megnevezése	Kapcs. TOP intézk.	Tervezett tevékenységek	Érintett települések	A projekt költségigénye (Ft)
1.	Gyermekintézmény-fejlesztések	TOP 1.4	bölcsőde és óvoda építése, bölcsőde és óvoda felújítása, bölcsődei és óvodai ellátáshoz való hozzáférés javítása	Jászárokszállás,Jászberény/3/,Jászfényszaru/2/, Jásztelek, Pusztamonostor	2 052 000 000
2.	Városi fókuszú településfejlesztés	TOP 2.1	városközpont kialakítása	Jászberény/5/, Jászfényszaru	1 370 000 000
3.	Turizmusfejlesztés	TOP 2.2	skanzen létrehozása, erdei iskola létesítése, tájház felújítása	Jászberény	120 000 000
4.	Települési közlekedésfejlesztés	TOP 3.1	települési közlekedésfejlesztés, kerékpárút építése, parkoló, gyalogátkelőhely kialakítása	Jászárokszállás, Jászberény, Jászboldogháza, Jászfényszaru, Jászjákóhalma	795 000 000
5.	Energetikai fejlesztések	TOP 3.2	intézmények (óvoda, iskola, polgármesteri hivatal, egészségház, művelődési ház, idősek otthona) energetikai korszerűsítése	Jászágó, Jászárokszállás, Jászboldogháza, Jászfelsőszent-György, Jásztelek/2/, Jászjákóhalma, Pusztamonostor	551 000 000
6.	Egészségügyi alapellátás fejlesztése	TOP 4.1	egészségügyi intézményekben az alapellátás (fogorvosi) fejlesztése, az alapellátást biztosító intézmények felújítása	Jászberény, Jászfelsőszent-György, Jásztelek	82 000 000
7.	Szociális alapellátás fejlesztése	TOP 4.2	szociális és gyermekvédelmi intézmények alapellátási feltételeinek javítása, gyermekjóléti szolgáltatások infrastrukturális fejlesztése, idősek napközi otthona létrehozása, fogyatékkal élők nappali otthonának felújítása	Jászberény/2/, Jászfelsőszent-György, Jászfényszaru, Pusztamonostor	358 000 000
8.	Egyéb közszolgáltatás fejlesztése	TOP 4.3			0

9.	Szociális város rehabilitáció	TOP 4.4	településközpont fejlesztése, városi grund (sportudvar, kalandpark) kialakítása; gyermektábor felújítása, közösségi tér kialakítása	Jászberény, Jászfényszaru	180 000 000
10.	Társadalmi befogadás erősítése	TOP 6.3			0
11.	Helyi identitás erősítése	TOP 6.4	a civil szervezetek és a lakosság közötti kulturális, gazdasági és közösségi kapcsolat erősítése programokon keresztül	Jászboldogháza, Jászfelsőszent-György	50 000 000
Jászberényi járás MINDÖSSZESEN: 5 558 000 000					

-- az 1. sorszám alatti program: a meglévő óvodák kapacitásbővítéséről szól,
-- a 2. sorszám alatti program: a Lehel vezér tér átrendezéséről, gyalogos és közpark területek kialakításáról, 48-asok terének, Ferencesek terének, Szentkúti tér és környékének környezetrendezése, emlékművek restaurálása, valamint játszótér építés megvalósításáról, térfigyelő kamerák elhelyezéséről, térhatású burkolatú gyalogátkelők létesítéséről,
-- a 3. sorszám alatti program: az Állatkert területén belül erdei iskola és környezetvédelmi oktatóközpont épületének építését irányozza elő. (Az Állatkert területén erdei Iskola létrehozását tervezik, mely a környezettudatos nevelés és életmód kialakítását, természeti és kulturális értékek védelmét, bemutatását szolgálja. Az erdei iskolák támogatják a mozgást és az egészséges életmódot is a helyszínen rendezendő táborokkal, egyéb rendezvényekkel).
-- a 6. sorszám alatti program: fogorvosi ügyelet meglévő rendelőn belüli (Thököly úti) biztosításáról,
-- a 7. sorszám alatti program: fogyatékkel élők nappali otthonát kívánja létrehozni új épületben. (Jászberény Városa fenntartásában jelenleg működő fogyatékkal élők nappali otthonának egy bérelt épület ad otthont. A kistérség egyetlen ilyen intézményét szeretnénk új, megfelelő helyre költöztetni, hogy a 21. század követelményeinek megfelelő ellátást tudjanak nyújtani a város és környékének fogyatékkal élő emberei számára).
-- a 9. sorszám alatti program: a Neszűrtől északra fekvő gyermektábor felújításáról, közösségi tér kialakítását irányozza elő. (Egy olyan szolgáltatás kiépítése a Neszűrben lakók – elsősorban a fiatalok számára, mely képes az ott élő családokkal közös – értékteremtő - munkát végezni, az ott élő gyermekeket összefogni, társadalmi felzárkóztatásukat elősegíteni).

A megyei program felsorolja az ágazati programok megyét érintő projektjeit. Jászberényt az Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program nevesíti, a 31-32 számú főutak Jászberényt elkerülő III. ütemű kiépítésével.

1.2.4 Egyéb fejlesztési koncepciókhoz való kapcsolódás: Nemzeti Vidékfejlesztési Stratégia

A Nemzeti Vidékfejlesztési stratégia tartalomjegyzékéből az alábbiakban idézzük azokat a fejezeteket, amelyekkel kapcsolatban Jászberénynek – a környékre kisugárzó hatása következtében - tennivalója van. A NVS-ben felsorolt globális kihívások kapcsán Jászberényben a:

- klímaváltozásra való felkészüléssel,
- vízkészlet-gazdálkodással,
- élelmiszerellátással, a mezőgazdasági terményfeldolgozás fokozásával,
- energiabiztonsággal (alternatív energiatermeléssel),
- környezeti fenntarthatósággal és a tájfenntartó mezőgazdasággal,
- lokális rendszerek (termékek, márkák) kialakításával,
- térbeli/társadalmi egyenlőtlenségek csökkentésével,
- város-vidék kapcsolatrendszer javításával és
- az információs és tudásalapú társadalom fejlesztésével kell foglalkozni.

„3. Globális kihívások és mozgástér a vidék számára”--- Részlet a Nemzeti Vidékfejlesztési Stratégiából

„3.1 Vidékstratégiai kihívások

3.1.1 Klímaváltozás, éghajlati szélsőségek erősödése

3.1.2 Ivóvíz, vízkészletek kulcsfontossága

3.1.3 Élelmiszerellátás és élelmiszerlánc biztonsága

3.1.4 Génmódosított növények veszélye
3.1.5 Energiaellátás biztonsága, energetikai rendszerproblémák
3.1.6 Környezeti fenntarthatóság, biológiai sokféleség, tájfenntartó mezőgazdaság
3.1.7 Demográfiai válság, népesedési trendek
3.1.8 Globalizáció és lokalizáció
3.1.9 Társadalmi és térbeli egyenlőtlenségek
3.1.10 Átalakuló város-vidék kapcsolatrendszer
3.1.11 Információs kor, tudásalapú társadalom"

Jászberényt szinte valamennyi kihívás érinti. A génmódosítással kapcsolatos kérdések országos és nem helyi szabályozást igényelnek, ezért az nem került kijelölésre.
A NVS-ben megfogalmazott teendők és programok közül a mellékelt tartalomjegyzékben kékkel jelzett fejezetek befolyásolják a jászberényi fejlesztéseket:

„7. Stratégiai területek és teendők, Vidékstratégiai Nemzeti Program"--- Részlet a Nemzeti Vidékfejlesztési Stratégából
7.1 Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata
7.1.1Talajvédelmi és ásványi nyersanya-gazdálkodás
7.1.2 Természeti értékek, területek, ökoszisztéma szolgáltatások védelme és helyreállítása program
7.1.3 Környezetbiztonsági program
7.1.4 Vízkészlet- és vízminőség-védelmi program
7.1.5 Területi vízgazdálkodási program
7.2 Vidéki környezetminőség javítása
7.2.1 Ivóvízminőség-javító program
7.2.2 Szennyvíz program
7.2.3 Települési csapadékvíz-gazdálkodási program
7.2 5 Zöldfelület rendszer fejlesztése program
7.2.6 Hulladékgazdálkodási program
7.3 Föld- és birtokpolitika
7.3.1 Föld- és birtokrendezési, üzemszabályozási program
7.3.2 Demográfiai földprogram, „fiatal gazda életpályamodell"
7.4 Fenntartható agrárszerkezet- és termeléspolitika
7.4.1 Ökológiai gazdálkodás program
7.4.2 Génmegőrzési program
7.4.3 Táj- és agrár-környezetgazdálkodási program
7.4.4 Állattenyésztés-fejlesztési program
7.4.5 Lovas-program
7.4.6 „Kert-Magyarország" program
7.4.7 Szőlő- és borprogram
7.4.8 Szántóföldi növénytermesztési program
7.4.9 Gyepgazdálkodási program
7.4.10 Erdőprogram
7.4.11 Halgazdálkodási program
7.4.12 Vadgazdálkodási program
7.5 Hozzáadott értéknövelés, biztonságos élelmiszerellátás, biztonságos piac
7.5.1 Élelmiszer-feldolgozási program
7.5.2 Ellenőrzött élelmiszerlánc program
7.5.3 „Egészséges helyi terméket közétkezésbe" program
7.5.4 Agrármarketing, bel- és külpiaci program
7.6 Helyi gazdaságfejlesztés
7.6.1 Helyi termék. Helyi piac, közvetlen értékesítési program
7.6.2 Helyi energiatermelés és ellátás program
7.6.3 Vidéki turizmus, falusi vendéglátás program
7.6.4 Kézműves program
7.6.5 Szövetkezet-fejlesztési program
7.6.6 Helyi vállalkozás-fejlesztés, szociális gazdasági program
7.6.7 Szociális földprogram
7.7 Vidék szellemi és fizikai infrastruktúra, egészségfejlesztés, életképes vidéki települések, helyi közösségek
7.7.1 Képzés, szakoktatás program
7.7.2 Fogyasztói szemléletformálás program
7.7.3 Népfőiskola program
7.7.4 Modellgazdaságok, tájközpontok, agrár-szaktanácsadás központ
7.7.5 Kutatás-fejlesztés, innováció program
7.7.6 Falufejlesztés, vidéki értéktár és örökség program
7.7.7 Egészségügyi ellátás, egészségfejlesztés program

7.8 Térségi komplex vidékfejlesztési nemzeti programok
7.8.1 Tanyás térségek fejlesztési programja
7.8.2 Aprófalvas térségek fejlesztési programja
7.8.3 Tisza-völgy komplex fejlesztési program
7.8.4 Homokhátság program
7.8.5 Ormánság program
7.8.6 Cserehát program
7.8.7 Tokaj-Hegyalja Világörökségi Térségfejlesztési Program
7.8.8 „Vidékfejlesztési együttműködések a Kárpát-medencei határontúli magyarsággal" program

A nem kékkel kijelölt fejezetek vagy megoldottak, vagy olyan témákat ölelnek fel, amelyek a várost nem vagy csak érintőlegesen érintik.

1.3 A TERÜLETRENDEZÉSI TERVEKKEL VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEK VIZSGÁLATA

1.3.1 Országos Területrendezési Terv (OTrT) elhatározásai

Országos Területrendezési Terv (OTrT) elhatározásait a JNSZ megye területrendezési terve közvetíti. A 2013 évi CCXXIX. törvénnyel módosított OTrT-ről szóló törvény rendelkezései még nem kerültek átvezetésre a megyei terven. Az átvezetésig a törvény átmeneti rendelkezésekben szabályozta az eltérések alkalmazásának módját. Ezért a megyei területrendezési tervek elhatározásainál az eltéréseket figyelembe vettük.

Ezen a helyen az OTrT elhatározásait csak a teljesség kedvért mutatjuk be.

A szerkezeti tervlapjáról leolvasható elhatározások egyrészt területfelhasználás, másrészt hálózati vonatkozásúak. Ezek az elhatározások aktualizáltan jelennek meg a megyei tervben.

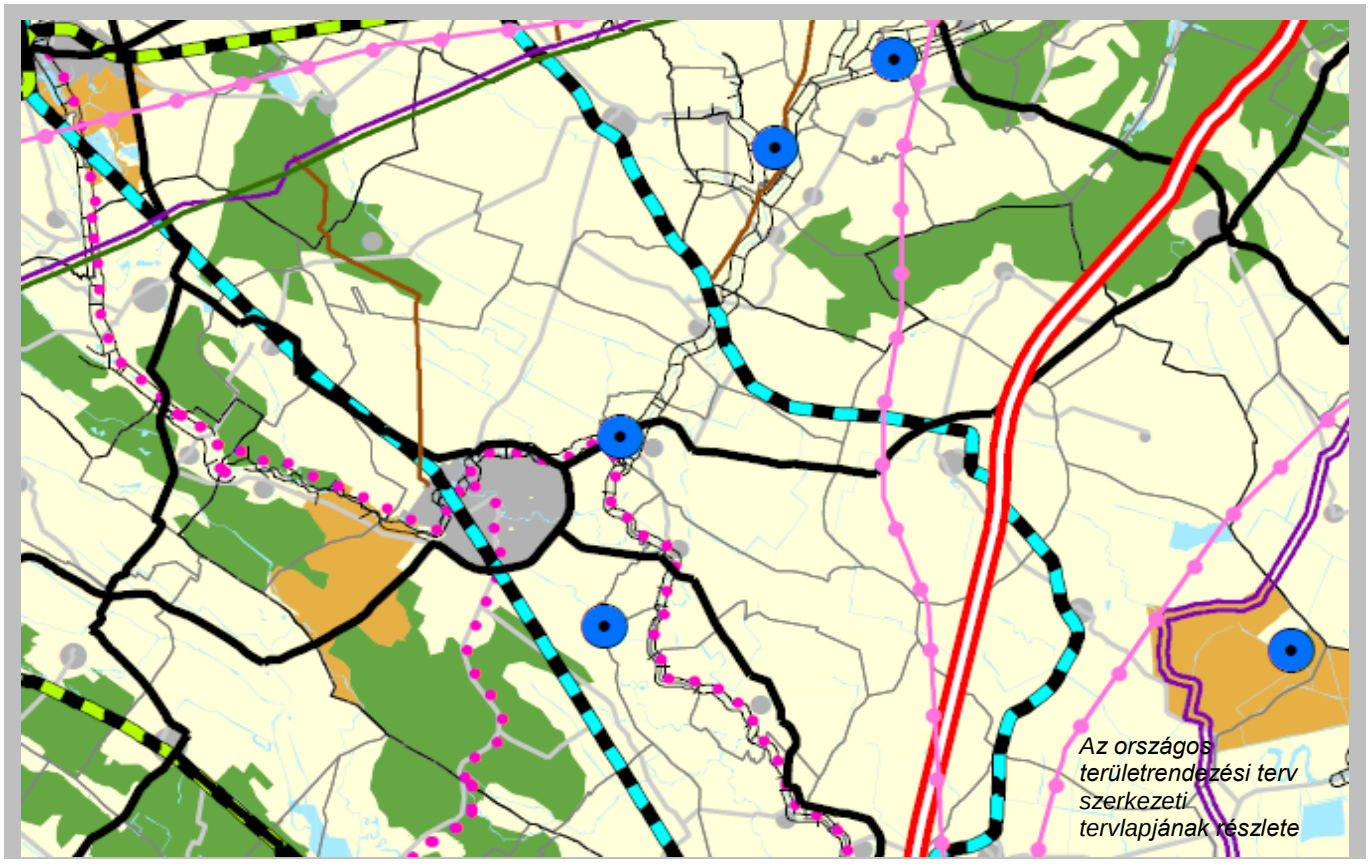

Gyorsforgalmi út

Főút

Vasúthálózat

Nagy sebességű vasútvonal

Egyéb országos törzshálózati vasúti pálya

Repülőtér

Nemzetközi kereskedelmi repülőtér

Egyéb kereskedelmi repülőtér és kereskedelmi repülőtérré fejleszthető repülőtér

Közös felhasználású katonai és polgári repülőtérré fejleszthető repülőtér

Országos jelentőségű kikötő és határkikötő

Országos jelentőségű kikötő

Határkikötő

Országos kerékpárút törzshálózat eleme

Erőmű

Atomerőmű

Egyéb erőmű

Villamos energia

750 kV-os átviteli hálózat távvezetékeleme

400 kV-os átviteli hálózat távvezetékeleme

220 kV-os átviteli hálózat távvezetékeleme

Földgázszállító vezeték

Kőolajszállító vezeték

Termékvezeték

Országos jelentőségű csatorna

Elsőrendű árvízvédelmi fővédvonal

Veszélyeshulladék lerakó és égetőmű

Veszélyeshulladék lerakó

Veszélyeshulladék égetőmű

Térségi területfelhasználási kategóriák

Erdőgazdálkodási térség

Mezőgazdasági térség

Vegyes területfelhasználású térség

Vízgazdálkodási térség

Települési térség

Vásárhely terv továbbfejlesztése /VTT/ keretében megvalósuló vízkárelhárítási célú szükségtározó

Országos jelentőségű vízkárelhárítási célú tározó

10 millió m3_t meghaladó térfogatú vízkárelhárítási célú tározási fejlesztési lehetőség

Kiemelt jelentőségű vízi építmény

Radioaktívhulladék tároló

Települési térség 1000ha alatt

750 - 1000 ha között

500 - 750 ha között

100 - 500 ha között

100 ha alatt

Országhatár

Megye/kiemelt térség határa

Közigazgatási határ

1.3.2 A Jász- Nagykun Szolnok Megyei terv Jászberényt érintő elhatározásai

A Jász - Nagykun - Szolnok Megye Területrendezési Tervét a megyei közgyűlés 2011-ben módosította a 10/2011. (IV.29.) KR. rendeletével. *Az alábbiakban bemutatjuk a megyei területrendezési terv legfontosabb elhatározásait.* A megyei tervi elhatározásokat

-- a térségi szerkezeti és területfelhasználás,

-- a térségi övezetek, valamint

-- az ajánlások

jelenítik meg.

a) A JNSZ Megyei Terv térségi szerkezeti és területfelhasználási elhatározásai

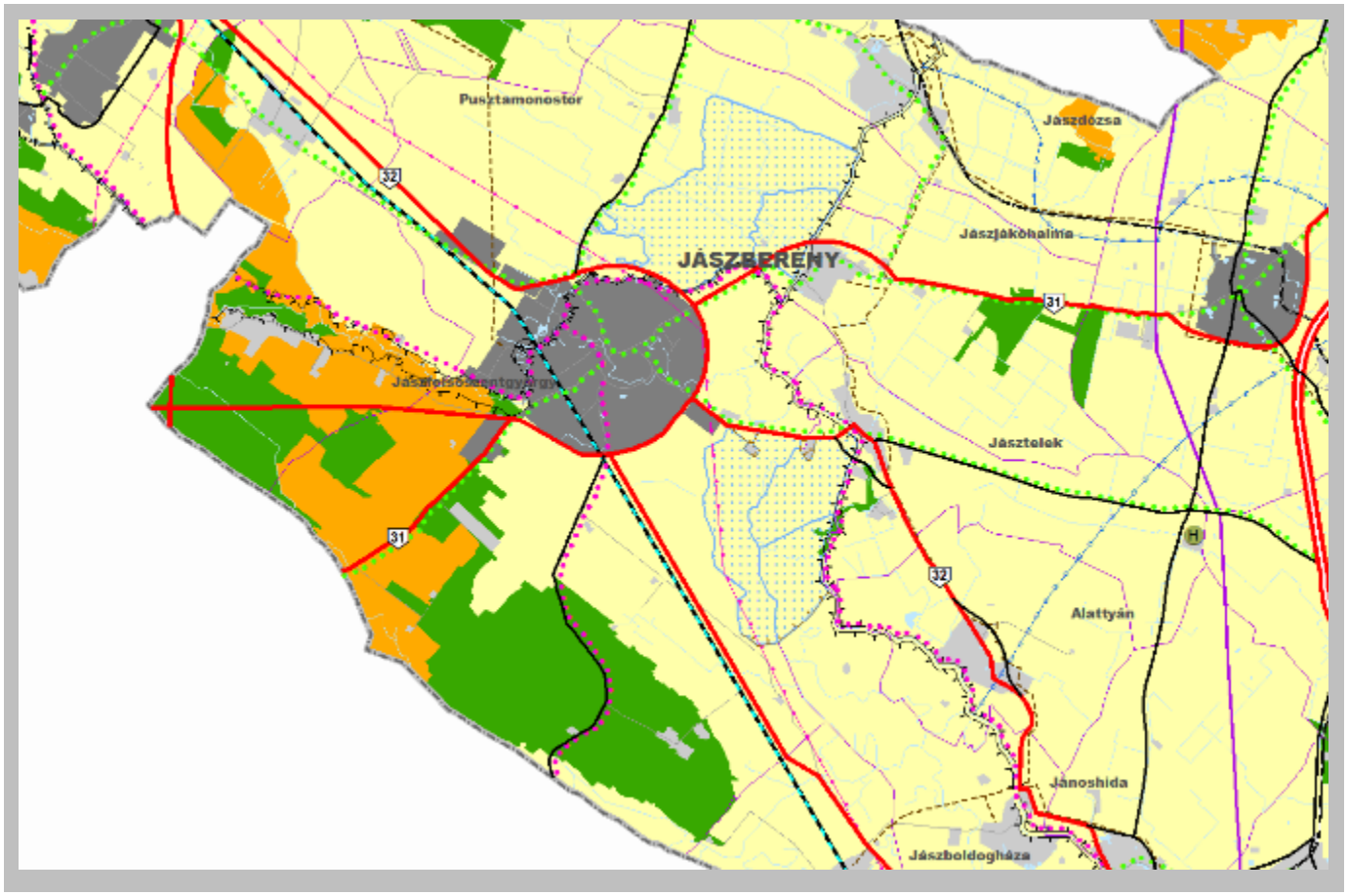

Jász-Nagykun-Szolnok megye területrendezési tervének szerkezeti tervlap részlete

Útpajzs

Folyami nagyműtárgy

Kiserőmű

Térségi jelentőségű logisztikai központ

Térségi jelentőségű hulladéklerakó hely

Kikötők

Nemzetközi és országos jelentőségű közforgalmú kikötő

Térségi közforgalmú kikötő

Személyforgalmi kikötő

Kompátkelőhely

Repülőterek

Kereskedelmi repülőtérré fejleszthető repülőtér

Közös felhasználású katonai és polgári repülőtér

Egyéb nyilvános és nem nyilvános polgári célú repülőtér

Hidak

Gyorsforgalmi úton főúton és vasúti törzshálózaton tervezett nagy híd

Térségi mellékúton és vasúti mellékvonalon lévő híd

Közúthálózat

Gyorsforgalmi út

Főút

Térségi mellékút

Kerékpárút törzshálózat

Országos kerékpárút törzshálózat eleme

Térségi kerékpárút hálózat eleme

Vasúti hálózat

Nagysebességű vasútvonal

Egyéb országos törzshálózati vasútvonal

Vasúti mellékvonal

Elsőrendű árvízvédelmi fővonal

Másodrendű árvízvédelmi fővonal

Szénhidrogén szállítóvezetékek

Nemzetközi és hazai szénhidrogén szállítóvezeték

Térségi szénhidrogén szállítóvezeték

Villamosenergia átviteli hálózat távvezetékek

750 kV átviteli hálózat eleme

400 kV átviteli hálózat eleme

220 kV átviteli hálózat eleme

Térségi ellátást biztosító 120 kV elosztó hálózat eleme

Országos jelentőségű öntözőcsatorna

Szükségtározó

10 millió köbmétert meghaladó térfogattal tervezhető tározási lehetőség

Vásárhelyi terv továbbfejlesztése I. ütemében megvalósuló árvízi tározó

Megyehatár

Település közigazgatási határa

Egyéb mellékúthálózati elemek

Vízfolyás

Területfelhasználás rendszere

Erdőgazdálkodási térség

Mezőgazdasági térség

Vegyes területfelhasználású térség

Vízgazdálkodási térség

Városias települési térség

Hagyományosan vidéki települési térség

Az alábbi táblázatban a megyei térségi területfelhasználási követelményeteket mutatjuk be a településszerkezeti terv területfelhasználási elhatározásaiban.

MEGYEI TERÜLETRENDEZÉSI TERV térségi területfelhasználása Szolnok közigazgatási területén										
tervben szereplő				követelmény, a szükséges települési területfelhasználási egység területére				összesített követelmények a településszerkezeti terv felé		
erdő gazdálkodási térség	mezőgazdasági térség	vegyes térség	vízgazdálkodási térség	az erdőgazdálkodási térség min. 85%-a települési erdő területfelhasználási egységbe essen	a mezőgazdasági térség min.85 %-a települési mezőgazdasági területfelhasználási egységbe esessen	*a vegyes térség min.85 %-a települési mezőgazdasági, vagy erdő területfelhasználási egységbe essen	a vízgazdálkodási térség min. 90%-a települési vízgazdálkodási területfelhasználási egységbe esessen	min. összes erdő	min mezőgazdasági terület	min. vízgazdálkodási terület
3725,75	**13638,2**	**2519,78**	**17,3**	**3166,88**	**11592,47**	**2141,81**	**15,57**	**4023,60**	**12877,56**	**15,57**

Megjegyzés: A vegyes térségi követelmények 40%-át erdő, 60 %-át mezőgazdasági területként vettük figyelembe.

b) Jászberényt érintő megyei térségi övezetek elhatározásai

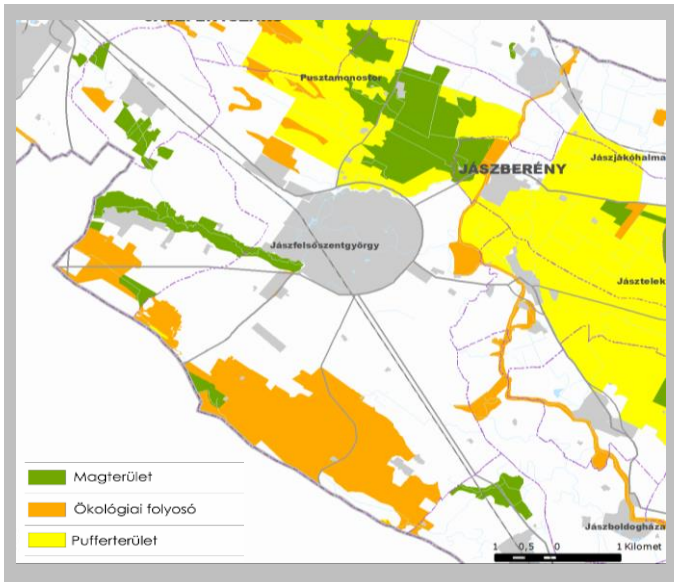

Az országos ökológiai hálótat térségi övezetei

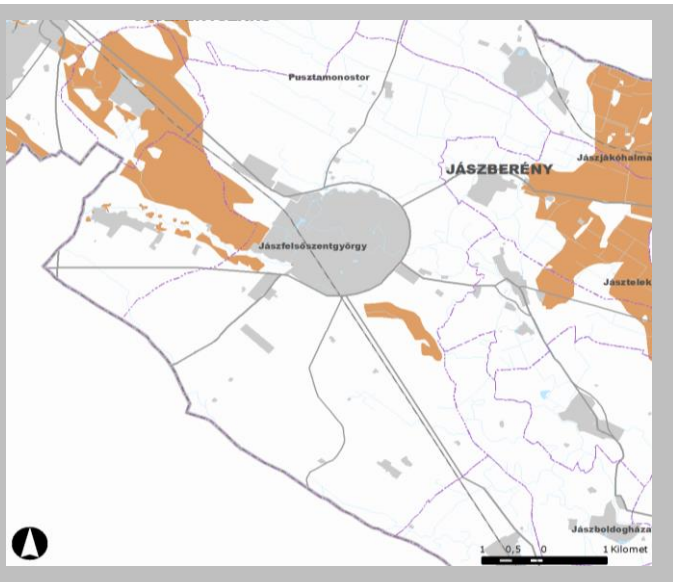

Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület

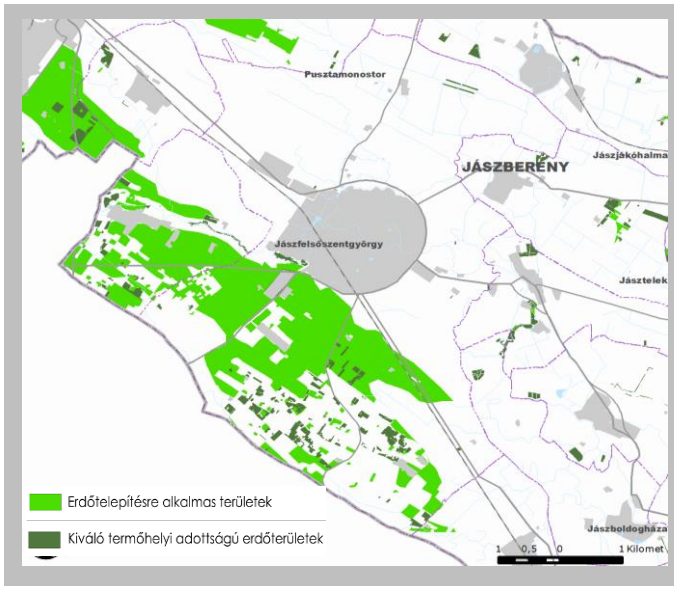

Kiváló termőhelyi adottságú erdőterületek, erdőtelepítésre alkalmas (javasolt) területek

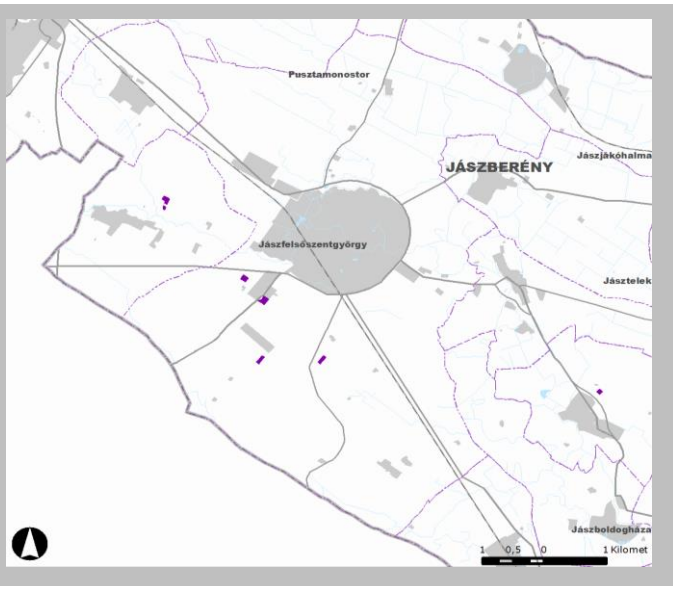

Térségi komplex tájrehabilitációt igénylő terület övezete (a módosítás szerint tájrehabilitációt igénylő terület övezete)

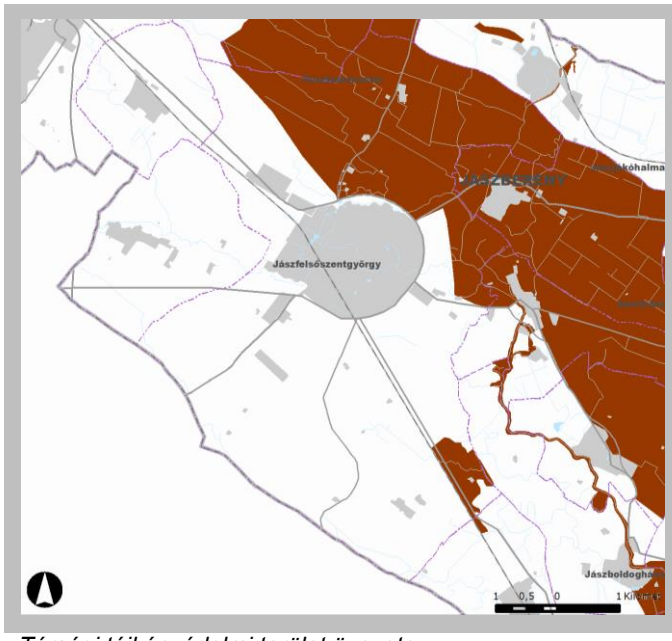

Térségi tájképvédelmi terület övezete

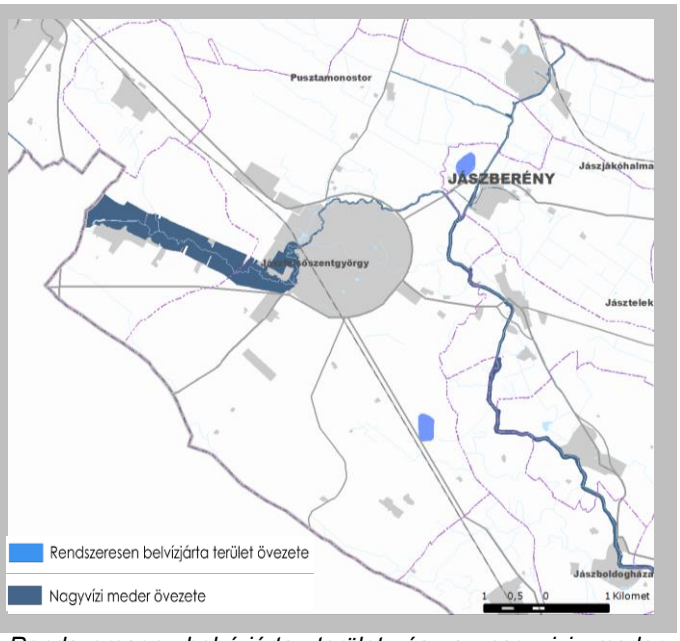

Rendszeresen belvízjárta terület és a nagyvizi meder övezetei

1.3.3 A JNSZ Megyei Területrendezési terv elhatározásainak és ajánlásainak teljesülése a település-szerkezeti tervben

a) A megyei tervi elhatározások teljesülése a településszerkezeti tervben

a1) A TÉRSÉGI SZERKEZETI TERV ELHATÁROZÁSAINAK ÉRVÉNYESÍTÉSE

A *szerkezeti elemek* nem változtak a korábbi teljes körű felülvizsgálat óta. A jelen módosítások sem érintik a megyei tervben jelölt hálózati elemeket.

A *térségi területfelhasználásnak* való megfelelést az alábbiakban vizsgáljuk.

-- Az erdőgazdálkodási térségre vonatkozó törvényi előírások:

„az erdőgazdálkodási térséget legalább 85%-ban erdőterület területfelhasználási egységbe kell sorolni.”

A mennyiségi megfelelést a melléklet táblázat igazolja.

-- A mezőgazdasági térségre vonatkozó törvényi előírások:

„a mezőgazdasági térséget legalább 85%-ban mezőgazdasági terület, beépítésre szánt különleges honvédelmi, beépítésre nem szánt különleges honvédelmi terület, vagy természetközeli területfelhasználási egységbe kell sorolni, a térségben nagyvárosias lakóterület és vegyes területfelhasználási egység nem jelölhető ki.”

A nagyvárosias lakóterületet a településszerkezeti terv csak a térségi szerkezeti tervben lehatárolt települési terülten belül jelöl. A Településfejlesztési Koncepció és az Integrált Városfejlesztési Stratégia elhatározása a bővítés. Megjegyezzük, hogy az előírás nehezen értelmezhető, hiszen a területfelhasználási elhatározásokat a közizgatási területre és nem a konkrét lehatárolt területre kell értelmezni.

A mennyiségi megfelelést a melléklet táblázat igazolja.

-- A vegyes területfelhasználású térségre vonatkozó törvényi előírások:

„a vegyes területfelhasználású térséget legalább 85%-ában mezőgazdasági terültet, erdőterület vagy természetközeli terület területfelhasználási egységbe kell sorolni, a fennmaradó részén nagyvárosias lakóterület kivételével bármely területfelhasználási egység kijelölhető.”

A nagyvárosias lakóterületet a településszerkezeti terv csak a települési terülten belül jelöl. A mennyiségi megfelelést a melléklet táblázat igazolja.

-- A települési térségre vonatkozó törvényi előírás:

„a települési térség bármely területfelhasználási egységbe sorolható.”

A térségi szerkezeti terven meghatározott települési terület nagyságát összehasonlítottuk a településszerkezeti tervben jelölt, belterület+külterületi beépítésre szánt területtel.

-- A vízgazdálkodási térségre vonatkozó törvényi előírás:

„a vízgazdálkodási térséget legalább 85%-ban vízgazdálkodási terülte vagy természetközeli területfelhasználási egységbe kell sorolni.

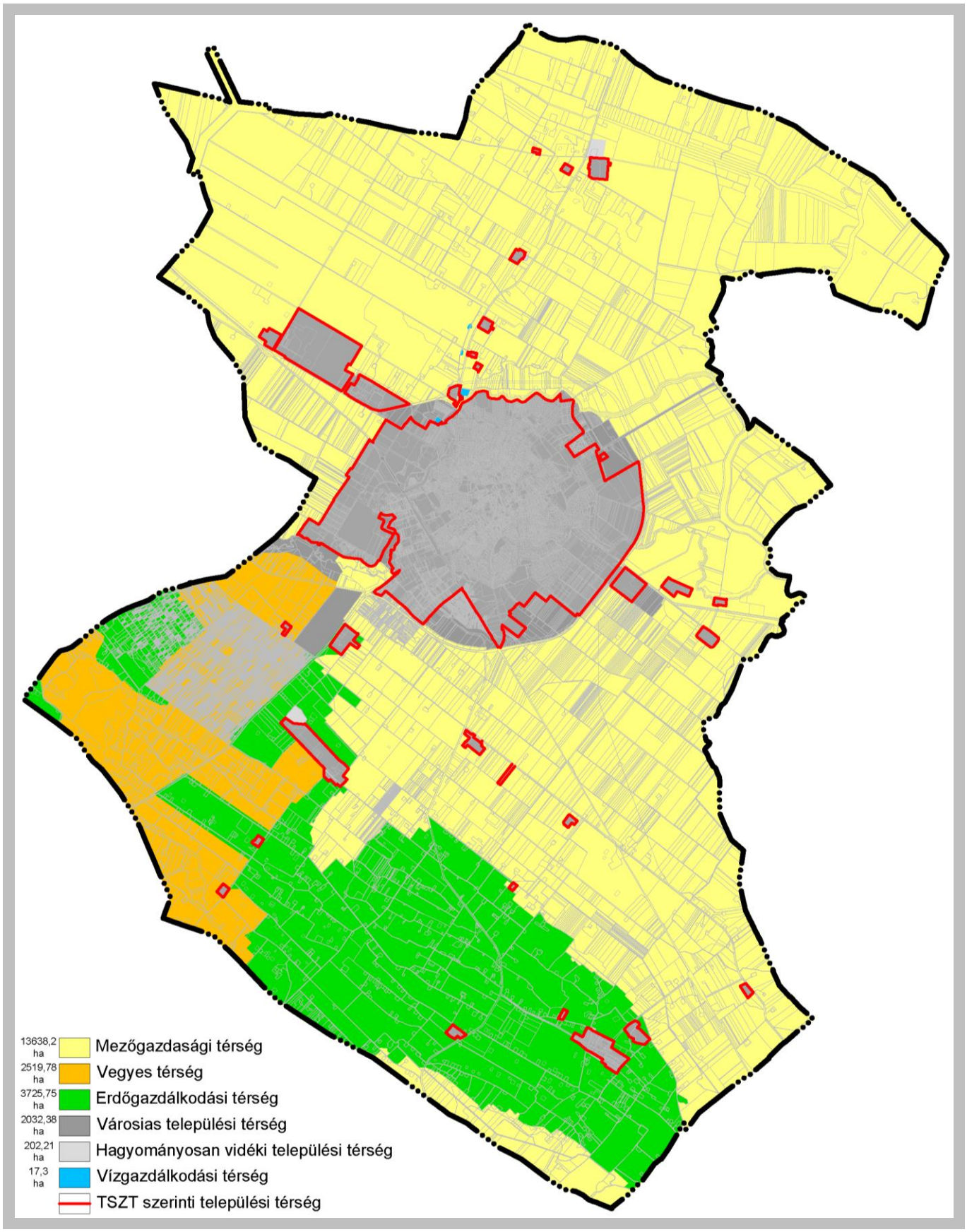
13638,2 ha
Mezőgazdasági térség
2519,78 ha
Vegyes térség
3725,75 ha
Erdőgazdálkodási térség
2032,38 ha
Városias települési térség
202,21 ha
Hagyományosan vidéki települési térség
17,3 ha
Vízgazdálkodási térség
TSZT szerinti települési térség

A mennyiségi megfelelést a melléklet táblázat igazolja.

MEGYEI TERÜLETRENDEZÉSI TERV térségi területfelhasználása Szolnok közigazgatási területén ha													TELEPÜLÉS-SZERKEZETI TERV területfelhasználási egységeinek területe ha
tervben szereplő ha				követelmény, a szükséges települési területfelhasználási egység területére ha					összesített követelmények a településszerkezeti terv felé ha				
erdő gazdálkodási térség	mezőgazdasági térség	vegyes térség	vízgazdálkodási térség	az erdőgazdálkodási térség min. 85%-a települési erdő területfelhasználási egységbe essen	a mezőgazdasági térség min.85 %-a települési mezőgazdasági területfelhasználási egységbe esessen	*a vegyes térség min.85 %-a települési mezőgazdasági, vagy erdő területfelhasználási egységbe essen	a vízgazdálkodási térség min. 90%-a települési vízgazdálkodási területfelhasználási egységbe esessen	min. összes erdő	min mezőgazdasági terület	min. vízgazdálkodási terület	erdőterület	mezőgazdasági terülte	vízgazdálkodási terület
3725,75	**13638,2**	**2519,78**	**17,3**	**3166,88**	**11592,47**	**2141,81**	**15,57**	**4023,60**	**12877,56**	**15,57**	**4366,65**	**13330**	**225,5**

Megjegyzés: -- Jászberényben nincs természetközei területbe sorolt terület,

-- a vegyes térségi követelmények 40%-át erdő, 60 %-át mezőgazdasági területként vettük figyelembe.

MEGÁLLAPÍTHATÓ. HOGY A MEGYEI TÉRSÉGI SZERKEZETI TERVBEN JELÖLT SZERKEZETI ELEMEKNEK ÉS A TERÜLETFELHASZNÁLÁSI ELHATÁROZÁSOKNAK A TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERV MEGFELEL.

a2) A TÉRSÉGI ÖVEZETI ELHATÁROZÁSOK TELJESÜLÉSE A TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERVBEN

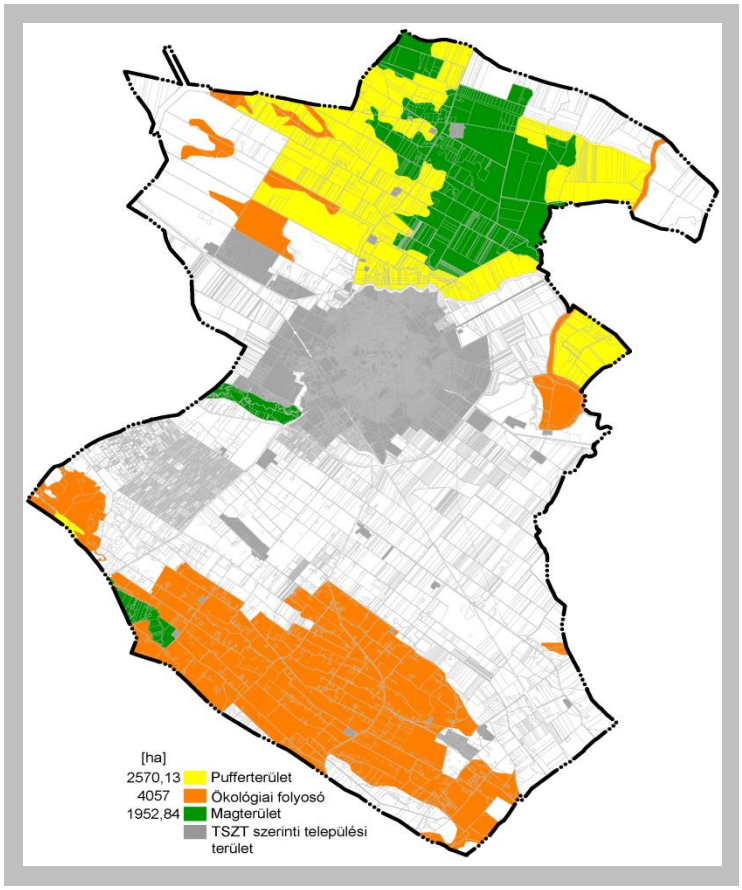

A magterület, az ökológiai folyosó és a puffer terülte övezetének és a településrendezési tervekben jelölt belterület és külterülete beépítésre szánt terülte viszonya

Országos ökológiai hálózaton belüli térségi övezetre vonatkozó törvényi előírások:

- Magterületre *vonatkozó* erőírások:

„(1) Az övezetben beépítésre szánt terülte nem jelölhető ki, kivéve, ha

a) a települési terület a magterültet vagy a magterület és az ökológiai folyosó körülzárja,

b) a kijelölést más jogszabály nem tiltja.”

(2) az előírás Jászberényre nem vonatkozik.

„(4) Az övezetben a közlekedési és energetikai infrastruktúra hálózatok elemeinek nyomvonala, az erőművek és kiserőművek a magterület természetes élőhelyeinek fenntartását biztosító módon, az azok közötti ökológiai kapcsolatok működését nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával helyezhetők el.”

(6) Az övezetben új külszíni művelésű bányatelek nem létesíthető, meglévő külszíni művelésű bányatelek nem bővíthető.”

A településszerkezeti terv a fenti előírásoknak megfelel, melyet a melléklet ábra is bizonyít.

- Puffer terület övezetet a megyei terv Jászberényben nem jelölt ki.

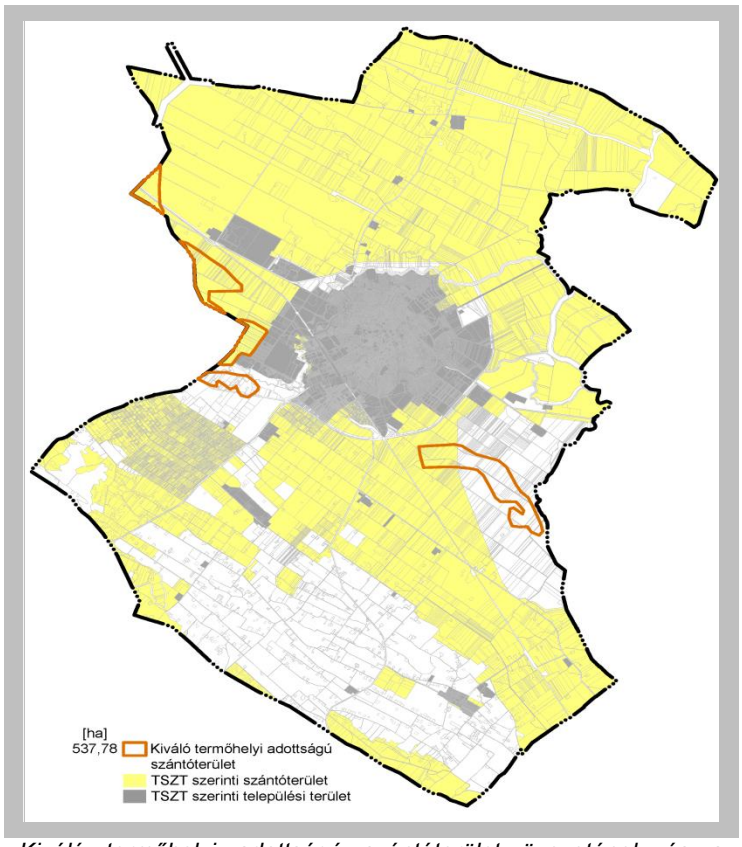

Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezetének és a településrendezési tervekben jelölt mezőgazdasági területek összehasonlítása

Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezetének törvényi előírásai:

„(1) Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezetében beépítésre szánt területe csak kivételesen egyéb lehetőség hiányában területrendezési hatósági eljárás alapján jelölhető ki.

(2) Az övezetben külszíni bányatelket megállapítani és bányászati tevékenységet engedélyezni a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehet.”

A településszerkezeti terv a fenti előírásoknak megfelel, melyet a melléklet ábra is bizonyít.

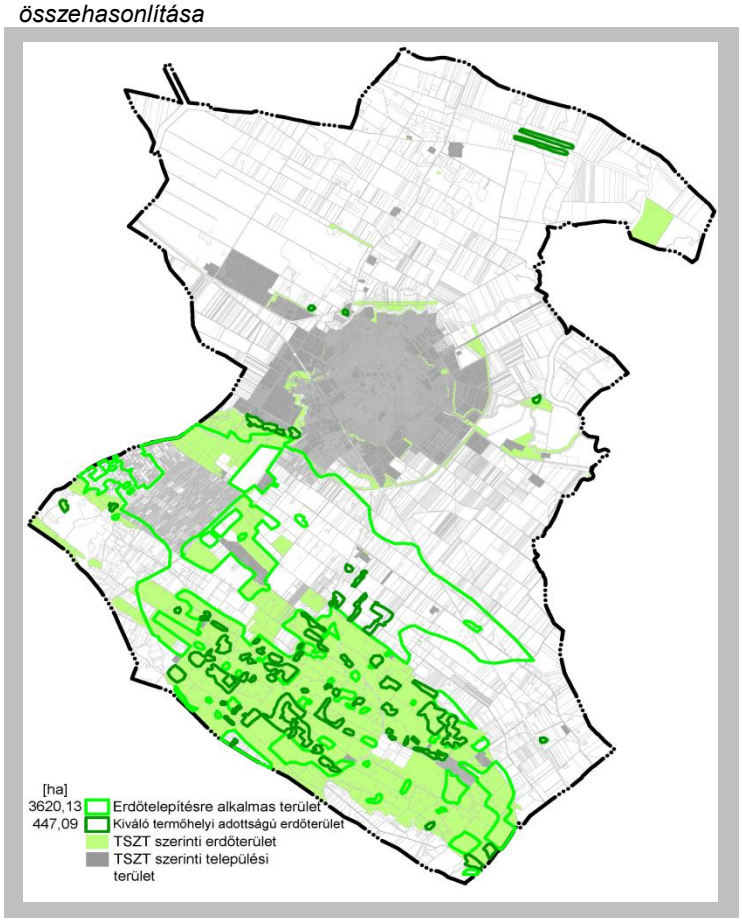

Kiváló termőhelyi erdőterület és az erdőtelepítésre javasolt terület övezeteinek és a településrendezési tervekben jelölt mezőgazdasági területek összehasonlítása

Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezetének törvényi előírásai:

„(1) Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezetében új beépítésre szánt területe nem jelölhető ki.

(2) Az övezetben külszíni bányatelket megállapítani és bányászati tevékenységet engedélyezni a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehet.”

A településszerkezeti terv a fenti előírásoknak megfelel, melyet a melléklet ábra is bizonyít.

Erdőtelepítésre javasolt terület övezetének törvényi előírása:

„A településrendezési eszközökben az erdőtelepítésre javasolt terület övezetét az erdőterület területfelhasználási egység kijelölésénél figyelembe kell venni.”

A településrendezési tervek figyelembe vették.

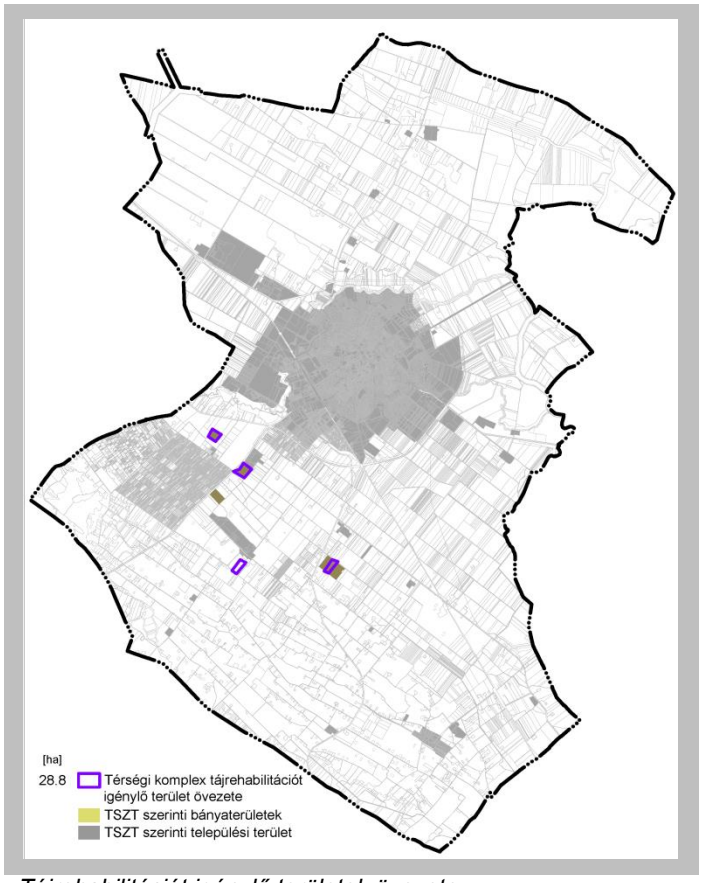

Tájrehabilitációt igénylő területek övezete

Tájrehabilitációt igénylő terület övezetének törvényi előírásai (ajánlott övezet):

„(1) A megye területrendezési tervében tájrehabilitációt igénylő területe övezete kijelölhető.

(2) A megye területrendezési terve rendelkezhet az övet által érintett terület újrahasznosítási céljáról.

(3) Az újrahasznosítási cél figyelembevételével a megye területrendezési terve rendelkezhet arról, hogy az övezet által érintett terület a településrendezési eszközök készítése során milyen területfelhasználási egységbe kell sorolni.”

A megyei terv még nem alkalmazta ajánlásként ezt az övezetet, mert a törvényi módosítás átvezetése még nem történt meg, de a korábbi törvényi előírásnak megfelelően még kötelező elemként jelent meg.

A joghatályos településrendezési tervekben jelölésre kerültek az újrahasznosítás szerinti területfelhasználási besorolások.

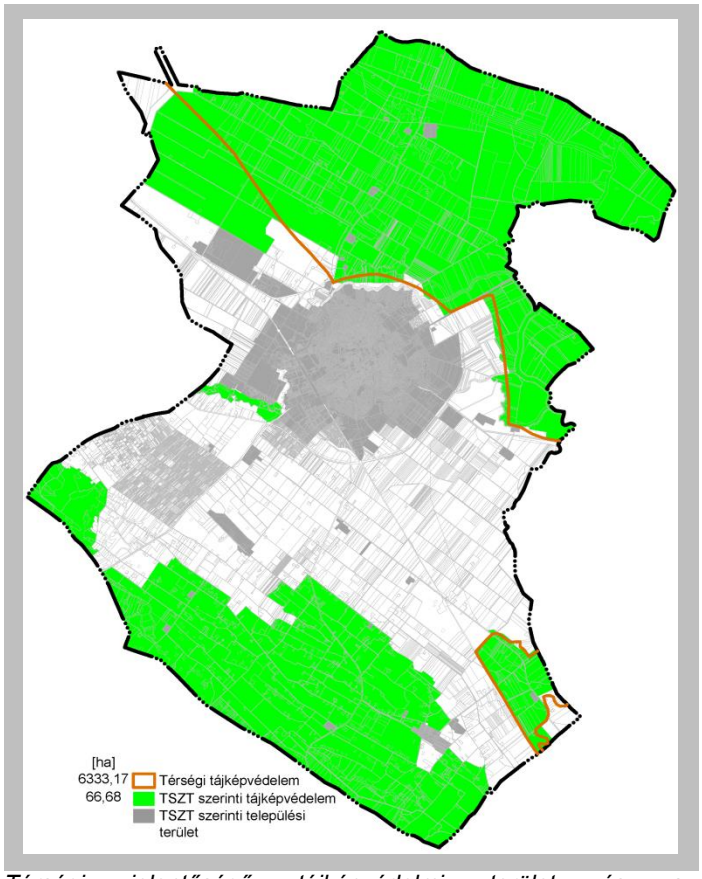

Térségi jelentőségű tájképvédelmi terület és a településrendezési tervekben jelölt településkép-védelmi területe viszonya

Térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezetének törvényi előírásai:

„(1) A térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezetében csak olyan területfelhasználási egység jelölhető ki, amely a természeti adottságok és a kulturális örökség által meghatározott tájképi értékek fennmaradását nem veszélyezteti.

(2) A térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezetébe tartozó település településszerkezeti tervében csak olyan területfelhasználási egység jelölhető ki, továbbá a helyi építési szabályzatban és szabályozási tervében csak olyan építési övezet és övezet hozható létre, ami a kijelölés alapjául szolgáló tájképi értékek fennmaradását nem veszélyezteti. Az építési övezetnek vagy övezetnek az építmények tájba illesztésére vonatkozó szabályokat is tartalmaznia kell, ennek ellenőrzéséhez a tájképet jelentősen megváltoztató építmények terveihez külön jogszabályban meghatározott látványtervez is kell készíteni.

(3) Az övezetben bányászati tevékenységet a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehet folytatni.

(4) Az övezetben közművezetékeket és járulékos közműépítményeket tájba illesztett módon, a tájképvédelmi célok megvalósulását nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával – beleértve a felszín alatti vonalvezetést is – kell elhelyezni.

(5) A településszerkezeti tervbe. a szabályozási tervben és a helyi építési szabályzatban ki kell jelölni a településkép-védelmi terület határát, amely a tájképi értéket képező kulturális örökség szempontjából kiemelten kezelendő területeket, az ökológiai hálózat területeit, az országos és a helyi védelem alatt álló természetvédelmi területeket, azok környezetét, valamint a település arculatát, karakterét meghatározó fontos területeket tartalmazza.

A településrendezési tervekben lehatárolásra kerültek a településkép-védelmi terület határai, és a helyi építési szabályozásban rögzítésre kerültek a területre vonatkozó előírások

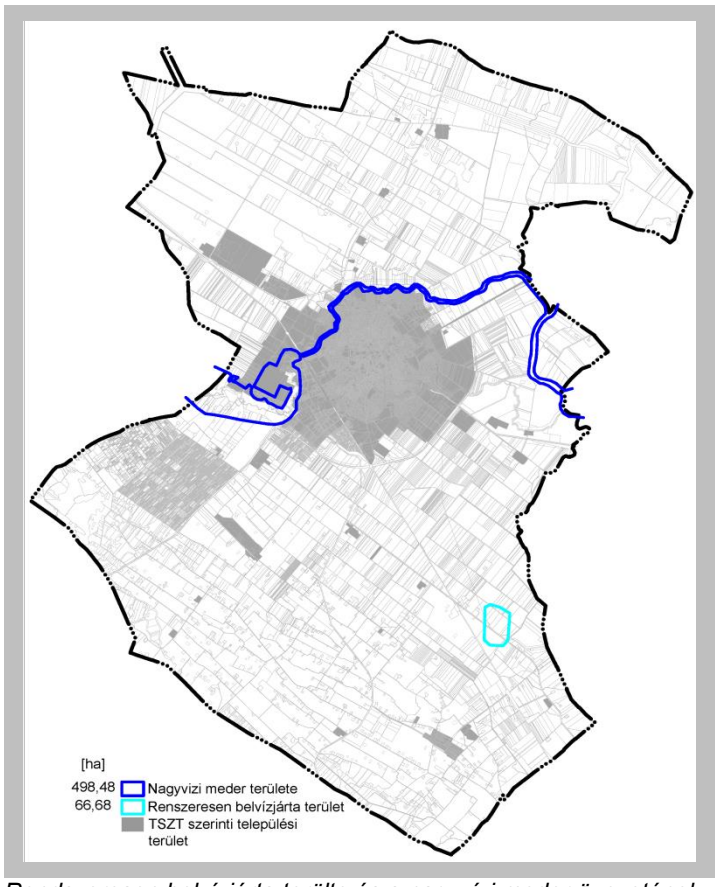

Rendszeresen belvízjárta területe és a nagyvízi meder övezetének és a településrendezési tervekben jelölt települési belterület és külterülete beépítésre szánt területe viszonya

-- Rendszeresen belvízjárta terület övezete törvényi előírásai.

„A rendszeresen belvízjárta területet övezetében új beépítésre szánt területre csak akkor jelölhető ki, ha ahhoz a vízügyi igazgatási szerv a településrendezési eszközök egyeztetési eljárása során adott véleményében hozzájárul."

-- A nagyvízi meder és Vásárhelyi –terv továbbfejlesztése keretében megvalósuló vízkár-elhárítási célú szükségtározók területének övezete törvényi előírásai:

„A nagyvízi meder és Vásárhelyi –terv továbbfejlesztése keretében megvalósuló vízkár-elhárítási célú szükségtározók területének övezetében új beépítésre szánt területe nem jelölhető ki."

b) Jászberényt érintő megyei tervhez kapcsolódó ajánlások

Azokat az ajánlásokat melyek Jászberényre és annak környezetére nem vonatkoznak az ajánlások közül kihagytuk.

1.1 A szerkezetalakításra, a térségi területfelhasználási kategóriákra vonatkozó ajánlások

1.1.1. A szerkezetalakításra vonatkozó általános ajánlások

Az alábbi ajánlások a településszerkezeti tervbe beépültek. A védőövezetek kijelölésre kerültek, a helyi építési szabályzat a fokozott árvízi kockázatra előírásokat tartalmaz.

1.1.1.1 A rendeltetésszerű használatot, építést korlátozó, védőövezet-igényű tevékenység számára csak ott biztosítson a településrendezési terv területet, ahol a védőövezet nem nyúlik át a szomszéd település közigazgatási területére, kivéve, ha a területfelhasználási egység térségi jelentőségű településüzemeltetést szolgáló létesítmény elhelyezésére szolgál és elhelyezéséhez az érintett települések önkormányzatai hozzájárulnak.

1.1.1.2 A települések külterületi területfelhasználási rendszerében törekedni kell a magas ökológiai értékű zöldfelületi elemek zöldfelületi rendszerben történő összekapcsolására.

1.1.1.3 A fokozott árvízi kockázatnak kitett területeken a helyi építési szabályzat készítésekor kiemelt figyelmet kell fordítani a biztonságos építés feltételeire, akár általános előírások, akár sajátos övezeti előírások alkalmazásával.

1.1.2. Mezőgazdasági térség

A településszerkezeti terv és a helyi építési szabályzat figyelembe vette az ajánlásokat. Néhány esetben a Jászberényi adottságokra figyelemmel azoktól eltérő megállapítások születtek, mint pl. Jászberényben nem kívánatos a külterületen a falusias lakóterületekkel azonos beépítettség elősegítése.

1.1.2.1 A védett természeti területeken, Natura 2000 területeken, az ökológiai hálózat területén lévő mezőgazdasági területeket a településrendezés eszközeiben olyan korlátozott használatú mezőgazdasági terület-felhasználási egységbe célszerű sorolni, ahol épület nem létesíthető, vagy az épületek kialakítása a védelmi célokkal összhangban a természeti területek fenntartása, a természetvédelmi célú tájgazdálkodás, ismeretterjesztés, bemutatás, génmegőrzés és ehhez kapcsolódó ökoturisztikai fejlesztés érdekében történik.

1.1.2.4 Kertes mezőgazdasági területként indokolt szabályozni a települési területekhez térben és funkcionálisan szervesen kapcsolódó „szőlőhegyek", szőlőskertek, volt zártkertek területeit. Ezen települési területfelhasználási egység területén csak a történeti hagyományoknak megfelelő gazdasági épületek létesítésének engedélyezése indokolt.

1.1.2.5 Általános mezőgazdasági területként szabályozandók az árutermelő gazdálkodásra alkalmas mezőgazdasági területek, ahol a településrendezés eszközeivel is biztosítani kell a legalább egy családot eltartani képes földbirtokok megtartását, kialakítását.

1.1.2.6 Biztosítani kell a mezőgazdasági majorok, üzemközpontok hagyományos funkciójuknak megfelelő fejlesztési lehetőségét, új birtokközpontok kialakításának településrendezési feltételeit.

1.1.2.7 Általános mezőgazdasági területen a termőföldek felaprózódását a településrendezés eszközeivel is indokolt megakadályozni.

1.1.2.8 Az Országos Területfejlesztési Koncepció deklarálta, hogy az Alföldre jellemző tanyás tájszerkezet egyedülálló nemzeti érték, amelynek megtartását, élővé tételét a kialakult új funkcióknak megfelelően biztosítani célszerű.

1.1.2.9 A tanyás tájszerkezet megőrzését, a tanyák fejleszthetőségét a településrendezés eszközeiben úgy célszerű biztosítani, hogy birtokközpontként való fejlesztésükre legyen lehetőség. (A településrendezési tervek készítése során kezdeményezni célszerű az OTÉK-nál megengedőbb szabályozást, amely szerint a legalább 1500-2000 m2-es tanya is fejleszthető legyen birtokközpontként.)

1.1.2.10 Biztosítani célszerű a tanyák falusias lakóterülettel azonos beépítési lehetőségét, indokolt támogatni továbbá a tanyák turisztikai, üdülési célú fejleszthetőségét is.

1.1.2.11 A belvízelvezető csatornák rendszeres karbantartásával biztosítandó a belvíz által veszélyeztetett területek rendeltetésszerű használata. A belvíz által rendszeresen veszélyeztetett területek racionális tájhasználata érdekében támogatandó a gyepterületek, vizes élőhelyek rehabilitációja, a belvizes területek erdősítése, állóvizek kialakítása, amelyek növelik a megye természeti, tájképi értékekben való gazdagságát is.

1.1.2.12 A nagy összefüggő mezőgazdasági szántóterületek tájképi tagolása érdekében a mezővédő erdősávok, külterületi fasorok védelmét és további fasorok, véderdősávok, mezsgyék telepítését ösztönözni kell.

1.1.3. Vegyes területfelhasználású térség és erdőgazdálkodási térség

A településrendezési tervek és a helyi építési előírások érvényesítették az alábbi ajánlásokat.

1.1.3.1 A Tisza-tó, Tisza, Körös menti vegyes területfelhasználású térség területén a táj- és természetvédelmi, ökológiai, vízgazdálkodási, tájképvédelmi, környezetvédelmi szempontok összehangolásával célszerű biztosítani a környezetkímélő ártéri tájgazdálkodás lehetőségét.

1.1.3.2 A biológiai sokféleség növelése, a táj változatosabbá tétele érdekében növelni célszerű az erdőterületek arányát.

1.1.3.4 A megye rendkívül alacsony erdősültsége miatt a meglévő erdőterületek fokozott védelmét biztosítani kell.

1.1.3.5 A Tisza menti erdőgazdálkodási térség és vegyes területfelhasználású térség területén, védett természeti területeken, Natura 2000 területeken ösztönözni kell az erdőgazdálkodásnak a táj- és természetvédelmi, ökológiai érdekekkel való összehangolását.

1.1.3.6 Az ökológiai hálózat területén ösztönözni kell a termőhelyi adottságoknak megfelelő őshonos erdőállományok fenntartását, a tájidegen erdőállományok fokozatos lecserélését őshonos állományokra, valamint ösztönözni kell a folyamatos erdőborítást biztosító erdőgazdálkodási módszerek alkalmazását.

1.1.3.7 A megye egyéb területein az erdőterületek fejlesztése során a gazdasági szempontok mellett az adott terület természetvédelmi, ökológiai, tájképvédelmi, környezetvédelmi jelentőségét is célszerű figyelembe venni.

1.1.4.Települési térség

A településrendezési tervek és a helyi építési előírások érvényesítették az alábbi ajánlásokat.

Különös kiemelést érdemel a gazdasági területek kínálatának kistérségen belüli, illetve a környező városok közötti összehangolása.

1.1.4.1 Kerülni kell a meglévő településtesttől elszakadó, más területfelhasználási egységekbe ékelődő és ezért környezeti/területhasználati konfliktusok kialakulásának veszélyét hordozó, új beépítésre szánt területek kijelölését.

1.1.4.2 Új hétvégi házas üdülőterület kijelölése a megyében nem indokolt, a településrendezési eszközökkel az üdülésnek és rekreációnak a helyi népesség számára jövedelemtermelő formáit szükséges ösztönözni.

1.1.4.3 A gazdasági területek kínálatát kistérségi szinten szükséges összehangolni olyan módon, hogy új gazdasági terület kijelölésére csak akkor és olyan mértékben kerüljön sor, hogy a kistérség összes kínálata ne haladja meg a már betelepült, működő gazdasági területek

nagyságának kétszeresét. A legalább hét éve kijelölt, de nem betelepült gazdasági területek területfelhasználási egységbe sorolásának felülvizsgálata indokolt.

1.1.4.4 Ne jelöljenek ki a települések olyan új gazdasági és egyéb nagy forgalmat vonzó beépítésre szánt területeket, melyeket meglévő, vagy a magasabb szintű tervekben rövidtávon megvalósítani tervezett közlekedési infrastruktúra nem tud kiszolgálni. Elsősorban a közlekedési hálózatokkal jól feltárt barnamezős területek (újra) hasznosításának ösztönzése (pl. Kunmadaras esetében akár a MÁV-val közös stratégiák keresése), zöldmezős fejlesztések visszafogása, megyei-térségi szintű gazdasági területkínálat kialakítása a cél.
A településrendezési tervek alátámasztó munkarészében, a térségi és fejlesztési feltételek összefüggéseinek bemutatásával igazolandó.

1.1.4.6 A vasút számára értéktelenné vált, kiürült gazdasági, volt honvédségi területek, korábbi funkcióját vesztett majorok stb. újrahasznosítási szándéka esetén a teljes szóba jöhető területre egységes és részletes szabályozást ajánlott készíteni annak érdekében, hogy ne alakuljanak ki a későbbiekben hasznosíthatatlan maradványterületek.

1.1..4.7 A településszerkezeti tervben kijelölt nagy összefüggő új beépítésre szánt területek szabályozását (építési jogok keletkeztetését) ajánlott ütemezni annak érdekében, hogy a használatbavétel hatékonyan és koncentráltan történjen, továbbá, hogy építési jogok csak ott keletkezzenek, ahol ez rövidtávon indokolt és ezzel a későbbi kártérítési igények felmerülése elkerülhető legyen.

1.1.4.8 A megyének – városhálózatának további bővítése helyett – a városhálózat minőségi fejlesztésére indokolt koncentrálnia.

1.1.4.9 Megyei-regionális szinten és a településrendezés eszközeivel is segíteni kell a Tisza menti „várospárok" (esetenként város-községpárok) megyehatáron túlnyúló kontextusban is értelmezett összehangolt fejlesztését és térségi szerepeik megerősítését a Tisza menti belső periféria dinamizálása érdekében (Tiszafüred – Poroszló község; Kisköre- Abádszalók; Szolnok – Törökszentmiklós; Tiszakécske – Cibakháza község, Tiszaföldvár).

1.1.4.10 Az egymással szomszédos, illetve egymás hatókörében fekvő, közel azonos nagyságú városok számára ajánlott egymással összehangolt, sőt közös, munkamegosztásra épülő településrendezést megalapozó fejlesztési stratégiát kidolgozni, az egymás energiáit kioltó versengés helyett a térség vonzerejét növelő, szinergikus hatású együttműködéseket ösztönözni a területkínálatok vonatkozásában (is). A városok területkínálatának összehangolását a megye, illetve régióhatáron túl is ösztönözni szükséges.

1.1.4.11 Városias települési térség területén törekedni kell a kompakt településtestek megőrzésére, kerülni kell a nagy összefüggő új kertvárosias területek kijelölését. Zöldmezős lakóterület-fejlesztések helyett meglévő lakóterületek minőségi fejlesztését, funkcionális gazdagítását indokolt ösztönözni. Korszerű, jövedelemtermelő turisztikai célra kevésbé alkalmas hétvégi házas üdülőterületek esetében lakóterületi célú használatváltás lehetőségének mérlegelése indokolt.

1.1.4.12 A települési zöldfelületeket is koncentráltan, illetve hálózatba szervezve (rekreációs folyosókat kialakítva), elsősorban közcélú zöldfelületek formájában javasolt fejleszteni. A fasorok fejlesztését a települési infrastruktúrafejlesztés szerves részének javasolt tekinteni és ennek megfelelő súllyal szerepeltetni a településrendezési tervekben, építésszabályozásban. A városi zöldfelület-hálózatot javasolt bekapcsolni a térségi rekreációs-turisztikai hálózatokba. Indokolt az elsődlegesen rekreációs funkciójú kerékpárút-hálózati elemek és a zöldfelület-hálózat összehangolt fejlesztése.

1.1.5. Vízgazdálkodási térség

A településrendezési tervek és a helyi építési előírások érvényesítették az alábbi ajánlásokat.

1.1.5.1 A folyók árterein és azzal határos területeken célszerű biztosítani az ártéri tájgazdálkodás alapfeltételeit, összehangolva a természetvédelmi és ökológiai követelményekkel.

1.1.5.3 Javasolt megvizsgálni a jelentősebb állóvizek, meglévő és tervezett főcsatornák többcélú hasznosításának lehetőségeit, feltételeit, figyelembe véve az adott állóvíz, főcsatorna elsődleges rendeltetését és a környező terület jellegét (pl. természetvédelmi területek). Amennyiben lehetőség van többcélú hasznosításra, úgy annak településrendezési feltételeit javasolt megteremteni a szabályozás során.

1.1.5.4 Az árvízi tározók építésénél, kivitelezésénél – a korábbi terveknek megfelelően – javasolt megvizsgálni az állandó tározás lehetőségét.

1.1.5.5 A településrendezés során javasolt a meglévő csatornák vízgazdálkodási területfelhasználási egységként történő szabályozása, és egyértelmű jelölése, lehetőséget teremtve ezzel az állandó tarozásra, a kiegyensúlyozott vízháztartás megteremtésére. Fokozott hangsúlyt javasolt helyezni a csatornák „jókarbantartásának" településrendezési eszközökkel történő ösztönzésére.

1.1.6. Műszaki infrastruktúrahálózatok és egyedi építmények

A településrendezési tervek és a helyi építési előírások érvényesítették az alábbi ajánlásokat.

1.1.6.1 A tervezett vonalas létesítmények (közlekedési hálózat, távvezetékek, szénhidrogén szállítóvezetékek) nyomvonalát a meglévő vonalas létesítmények nyomvonalához célszerű igazítani, figyelembe véve a különböző szakágak érdekeit is.

1.1.6.2 A zsáktelepülések második bekötésének ütemezésénél, megvalósításánál elsődleges szempontként a közösségi közlekedési ellátottság megvalósíthatóságát indokolt szem előtt tartani.

1.1.6.3 A fő áruszállítási tranzitirányokban indokolt elősegíteni a vasúti áruszállítás részesedésének növelését a vasúthálózat kapacitásának bővítésével (második vágány építése, villamosítás), valamint szolgáltatási színvonal emelésével (pl. iparvágány, rakodók építése stb.) Ennek megfelelően a nagyobb települések, illetve közlekedési csomópontoknak számító települések estén (pl. Szolnok, Karcag, Tiszafüred, Mezőtúr stb.) javasolt megvizsgálni a meglévő infrastruktúra, és területek alkalmasságát.

1.1.6.4 A térségi kerékpárút-hálózat kialakításánál elsődleges cél, hogy a már meglévő települési, helyi-helyközi nyomvonalszakaszokat felhasználva regionális hálózatok alakuljanak ki.

1.2 Jászberényt érintő országos és térségi övezetekre vonatkozó részletes ajánlások

Ezek az ajánlások szabályozási tervi jellegűek, melyek a joghatályos településrendezési tervekben maradéktalanul érvényesülnek.

1.2.1. Országos ökológiai hálózat térségi övezetei (Magterület, Ökológiai folyosó, Puffer terület)
1.2.2. Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezete
1.2.3. Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete
1.2.4. Erdőtelepítésre alkalmas terület övezete
1.2.6. Térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezete
1.2.12. Rendszeresen belvízjárta terület övezete
1.2.13. Nagyvízi meder övezete

1.3. Jászberényt érintő sajátos megyei térségekre vonatkozó ajánlások

Jász-Nagykun-Szolnok megye módosított területrendezési terve – az OTrT által előírt övezeteken túl – ún. sajátos megyei térségeket határol le. Ezek tematikájukat tekintve jól illeszkednek a kötelező övezetek tematikájához, amennyiben a településrendszer alakítás és a környezetalakítás kereteit tovább finomítják, pontosítják. A sajátos megyei térségeket a 2. melléklet, a települések sajátos megyei térséggel való érintettségét a 3. melléklet tartalmazza.

1.3.1. A gazdaságfejlesztés térségei és kiemelt térségi központjai

A gazdaságfejlesztésben kiemelt feladat a térségi együttműködés megvalósítása.

1.3.1.1. A megye gazdaságának kiemelt pólusai a regionális alközpont Szolnok, illetve a megyehatáron túlnyúló jelentőséggel bíró Jászberény, Karcag és térségeik.

1.3.1.4 A gazdaságfejlesztésben kiemelten kell kezelni a tanyák hagyományos birtokközpont szerepének megerősítését, az ehhez szükséges infrastrukturális feltételek megteremtését. A gazdaságfejlesztést a turizmusfejlesztéssel integráltan, összehangoltan a komplex tájgazdálkodás keretében kell megvalósítani.

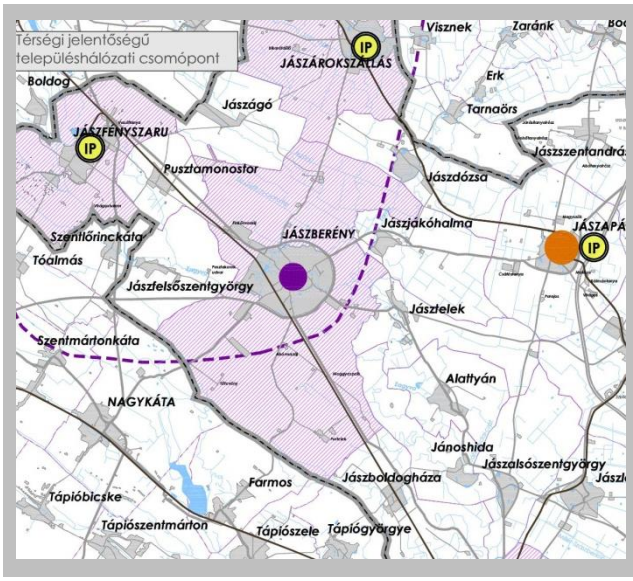

Jászberény a gazdaságfejlesztés központja

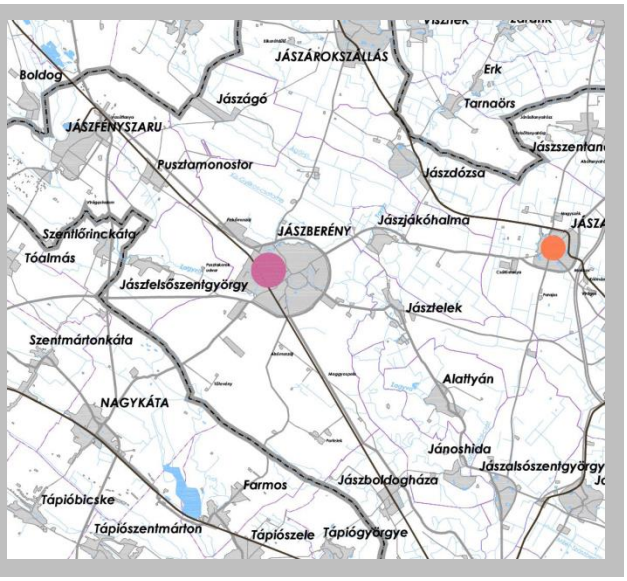

A túrizmus-fejlesztés térsége, Jászberény kiemelt térségi központ

1.3.1.6. A turizmusfejlesztés és a gazdaságfejlesztés kiemelt térségei (Tisza-tó, Tiszazug) városaiban a turizmus szempontjait prioritásként indokolt kezelni és célszerű kerülni az

olyan, a komplex tájgazdálkodáshoz és a helyi lakosság ellátáshoz nem kötődő gazdasági fejlesztéseket, melyek a természeti-tájképi értékeket illetve a turisztikai vonzerőt veszélyeztethetik.

1.3.2. A turizmusfejlesztés térségei és kiemelt térségi központjai

A településrendezési tervek biztosították az ajánlásoknak megfelelő rendezési feltételeket.

1.3.2.2 Kiemelt figyelmet kell fordítani az üdülőterületek térségi szinten összehangolt kijelölésére. Az üdülőterületek jó minősége érdekében ütemezett szabályozással csak akkor és akkora területen keletkeztessen építési jogokat a településrendezési terv, amikor és amekkora területen a minőségi turizmus megteremtésének és rentábilisműködtetésének feltételei adottak, illetve tervezhető időtávon belül biztosíthatók.

1.3.2.3. A komplex tájgazdálkodás keretében fejlesztendő természet közeli szelíd turizmus a turizmusnak az a formája, ahol turizmus célja elsődlegesen a természeti, táji és kulturális örökségi értékek, a tájgazdálkodás, mint kulturális érték megismerése, a turisztikai szolgáltatások a tájgazdálkodási tevékenységre épülnek, a turisztikai bevételek növelése nem a turisták számának növelésére, hanem a magasabb fizetőképességű kereslet igényeinek kielégítésére épül. A térségbe tartozó települések számára elsődlegesen a folyókra és holtágakra, valamint víztározókra alapozott ártéri gazdálkodás és biogazdálkodás preferálása ajánlott, amely egyúttal a szelíd turizmus számára is megfelelő környezetet biztosít. Lényeges továbbá a vízi turizmus helyi bázisainak, valamint a vízi turizmus kikötő bázisainak közösen megtervezett kialakítása.

1.3.2.4. Az országos és a regionális jelentőségű gyógyfürdőhelyek településrendezési terveinek biztosítania kell a fürdőterület bővítésének lehetőségét, a fürdők környezetében a szükséges egészségügyi, wellness, kereskedelmi és vendéglátó szolgáltatások, valamint szálláshelyek elhelyezését. A fejlesztést ellehetetlenítő, veszélyeztető egyéb területhasználatokat a turisztikai szolgáltatások térségében kerülni kell.

1.3.2.6. A városi turizmus városait felfűző kerékpárúthoz kapcsolódó szolgáltatási háttér (pihenőhelyek, esőbeállók, kölcsönző és szerviz kapacitás, szálláshelyek, vendéglátás stb.) kialakításába a városokat övező tanyavilág is bevonandó, különösen a csatornák, erek, halastavak kitüntetett pontjainak térségében. Ennek településrendezési feltételeit biztosítani szükséges.

1.3.5. Natura 2000 védelmi területek

A településrendezési tervek jelölik a természetvédelem szerint lehatárolt területeket

1.3.5.1. A Natura 2000 területeken az OTrT ökológiai hálózatra vonatkozó szabályaival, továbbá a védett természeti területekre, ökológiai folyosóra, tájképvédelmi övezetekre vonatkozó ajánlásokkal összhangban lévő és a Natura 2000 területek védelmi céljaival összhangban lévő építmények létesíthetők illetve tevékenységek folytathatók.

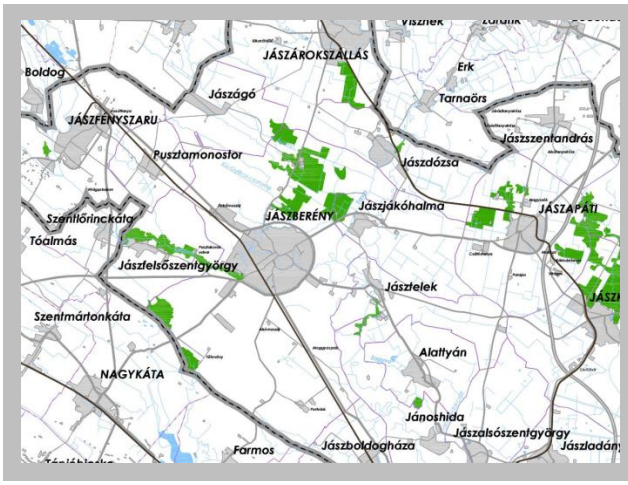

NATURA 2000 természet-megőrzési területek

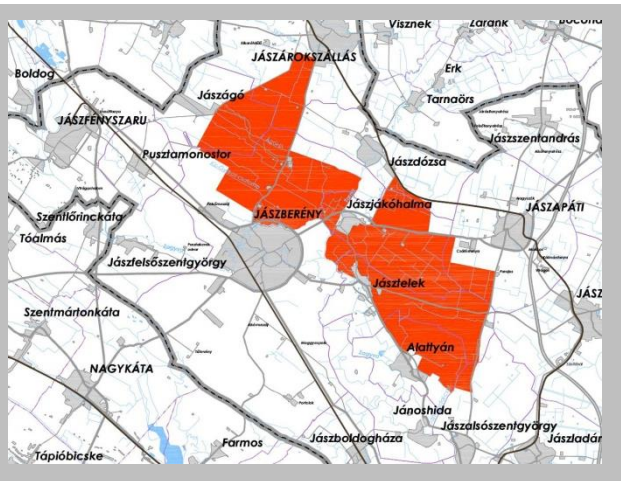

NATURA 2000 madárvédelmi területek

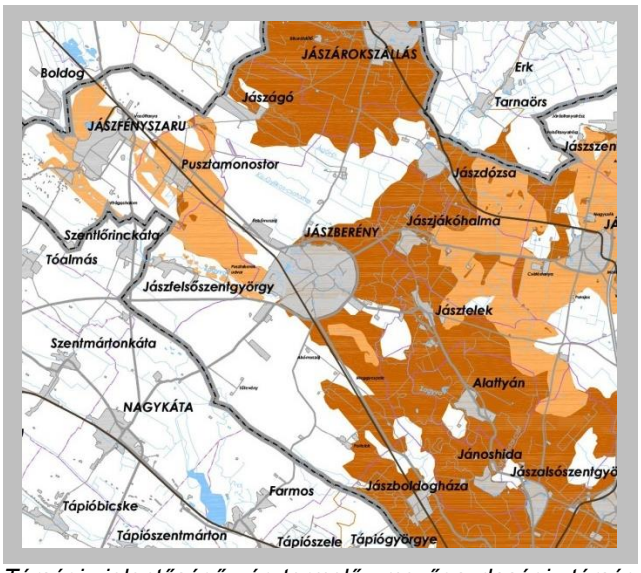

Térségi jelentőségű árutermelő mezőgazdasági térség Jászberény és környékén

1.3.10. Térségi jelentőségű árutermelő mezőgazdasági térség

Az ajánlások elsősorban rendezési terveken túlmutató intézkedéseket tesznek szükségessé.

1.3.10.1.A térségi jelentőségű árutermelő mezőgazdasági térség területein az árutermelő gazdálkodásra alkalmas termőföldek védelme érdekében a kiváló termőhelyi adottságú szántóterületekre meghatározott ajánlásokat kell alkalmazni.

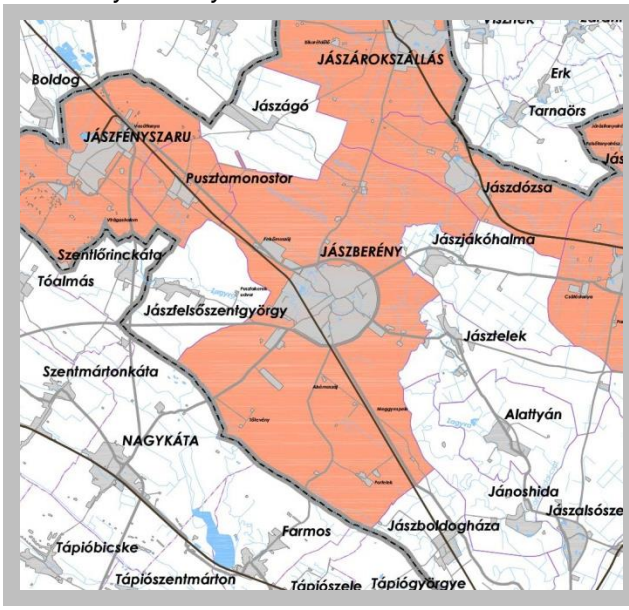

Az Országos Gyümölcs Termőhely Kataszter által érintett település Jászberény

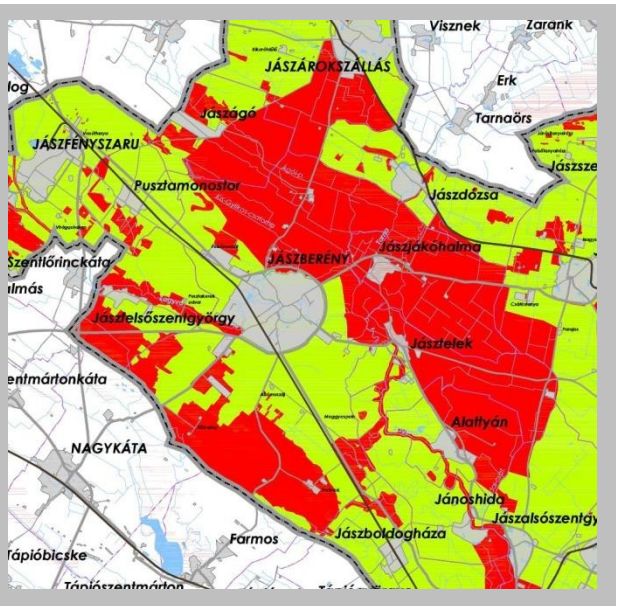

Szélerőmű elhelyezéséhez vizsgálat alá vonható területek a zölden jelölt térségek

1.3.11. Az Országos Gyümölcs Termőhely Kataszter által érintett település

Az ajánlás a rendezési terveket érinti.

1.3.11.1 Az Országos Gyümölcs Termőhely Kataszter területével érintett település településrendezési tervének készítése során figyelembe kell venni, hogy az OTrT 8.§ (2) bekezdése szerint a kataszter I. és II. osztályú területeihez tartozó földrészlet beépítésre szánt területté nem minősíthető.

1.3.13. Szélerőmű elhelyezéséhez vizsgálat alá vonható terület

Az ajánlás a rendezési terveket érinti. A településszerkezeti terv felülvizsgálata során célszerű egy ilyen övezetet bevezetni.

1.3.13.1.A szélerőmű elhelyezéséhez vizsgálat alá vonható területen szélerőmű, szélerőmű-park létesítése (csak azokat soroltuk fel, melyek Jászberényt érintik).

a) magterületen, ökológiai folyosón és puffer területen,

c) Natura 2000 területen,

d) erdőterületen, erdőtelepítésre alkalmas területen

i) települési terület zajvédelmét biztosító védőtávolságon belül

nem javasolt.

Az alábbiakban néhány térségi övezetet ráillesztettünk Jászberény közigazgatási területére.

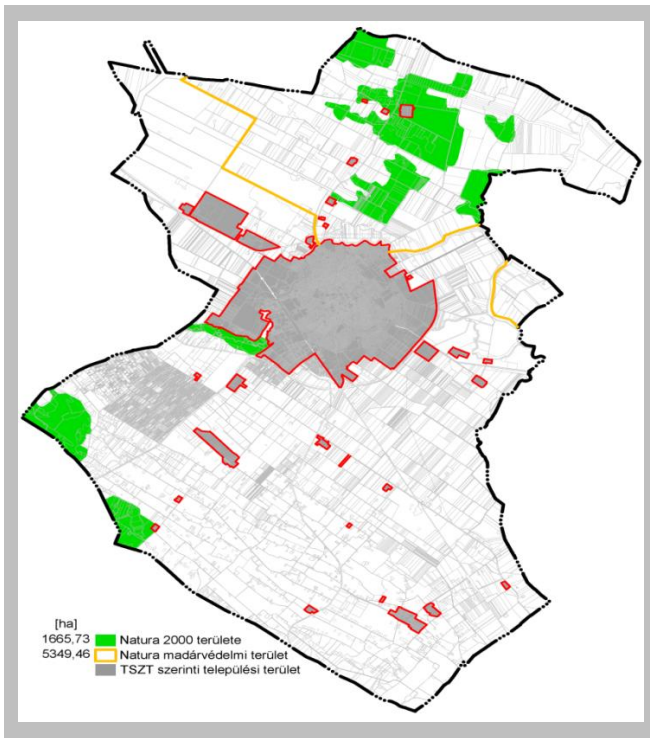

NATURA 2000 madárvédelmi és természet-megőrzési területek Jászberény közigazgatási területén

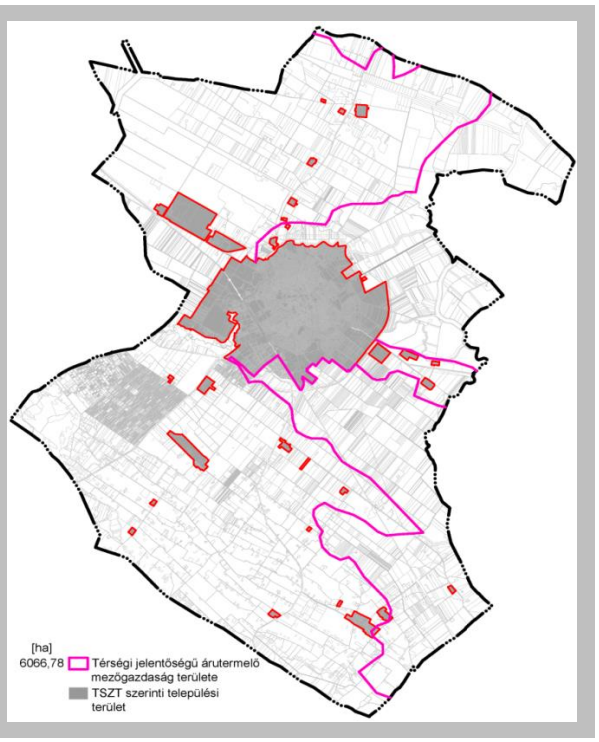

Térségi jelentőségű árutermelő mezőgazdasági térség Jászberény közigazgatási területén

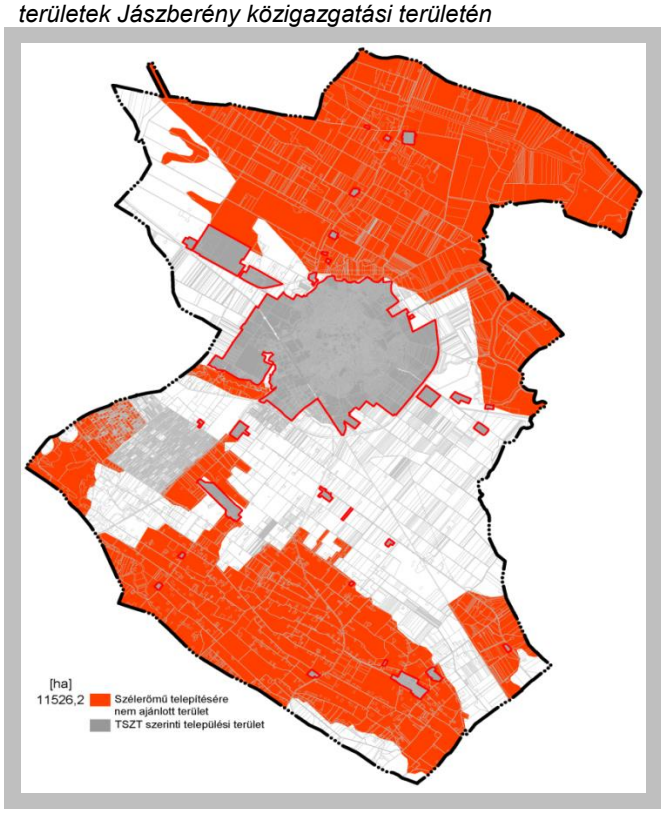

Szélerőmű elhelyezéséhez vizsgálat alá vonható területek

1.4 A HATÁLYOS TELEPÜLÉSSFEJLESZTÉSI DÖNTÉSEK BEMUTATÁSA

1.4.1 A hatályos fejlesztési koncepció megállapításai

Jászberény hosszú távú településfejlesztési koncepcióját a Közgyűlés 260/2010. (IX.15.) sz. határozattal hagyta jóvá.

„Általános célkitűzés, hogy
a Jászberényben élők életkörülményei:
- a megélhetési viszonyok,
- a városi élet körülményei,
- a komfortosság,
- az esztétikai minőség,
- az egészséges környezeti feltételek,
a fejlesztési erőforrások megőrzése mellett jelentősen és tartósan javuljanak.
Speciális célkitűzés:
A város szellemi potenciáljának és környezeti értékeinek, hagyományainak olyan megőrzése, fejlesztése, mely Jászberény fejlődésének meghatározó és tartós erőforrásává válhat.”

A célkitűzések ma is aktuálisak. Az új fejlesztési koncepcióban mind az általános, mind a speciális célkitűzés változtatás nélkül átvehető.

„Stratégiai programok:
1. A FEJLESZTÉS ALAPFELTÉTELEINEK ELŐSEGÍTÉSE
1. közlekedési viszonyok javítása
2. „Jászsági főváros szerep” kiteljesítése
3. szellemi potenciál fejlesztése
2. A TERMÉSZETI ERŐFORRÁSOK MEGŐRZÉSE
1. természeti, táji környezet értékeinek megőrzése
2. a termőföld felhasználási struktúra fejlesztése
3. a felszín alatti vízbázisok megőrzése
3. A MINŐSÉGI MUNKAHELYTEREMTÉS
1. a szolgáltatási szféra megerősítése
2. a termelő szféra stabilitásának, versenyképességének erősítése
3. logisztika fejlesztése
4. AZ IDEGENFORGALOM FEJLESZTÉSE
1. a minőségi és „jász-kulturális/esemény” turizmus fejlesztése
2. a középkategóriás szabadidős és „gyógyturizmus”, termálközpont és kapcsolódó rekreációs területek fejlesztése
5. A VÁROSI KÖTŐDÉS ERŐSÍTÉSE
1. városszerkezet, városműködés, komfortosság javítása
2. a város környezeti értékének továbbfejlesztése
3. szellemi élet fejlesztése”

A stratégiai programok kiegészítésre szorulnak,
-- az esélyegyenlőség javítása,
-- a klímaváltozásra való felkészüléssel,
-- a tájgazdálkodás feltételeinek elősegítésével, a helyi speciális termékek előállításának támogatásával

„1. A fejlesztés alapfeltételeinek elősegítése
-- Jászberény jövőbeni fejlődésének szükséges, de nem elégséges alapfeltétele, hogy közlekedés-földrajzi helyzete javuljon.
-- Az ország sugárirányú gyorsforgalmi úthálózatai az Országos Területrendezési Tervben (OTrT) szerint Jászberényt a jövőben sem fogják érinteni. Az M3 autópálya Hatvan utáni követlen kapcsolata a 32. sz. főközlekedési úttal javíthatja a térségi kapcsolatokat is.
-- Jászberény jövőbeni fejlődésének másik alapfeltétele, hogy a város tudatosan felvállalja és kihasználja a „Jászsági főváros szerepet” melyet elsősorban a szellemi potenciál fejlesztésére kell fordítania, nem elhanyagolva megyehatárhoz való közelségét, és a szomszédos megyei településeknek is ellátási választékot kínálva.
-- Az oktatási, az információs, a logisztikai, a szolgáltatási (pénzügyi, szellemi-innovációs) és a kereskedelmi központ szerepkör fejlesztése szükséges, továbbá az ehhez tartozó terület-előkészítések (területfejlesztések) és intézményfejlesztések végrehajtása.”

A program célkitűzései mai is időtállónak bizonyulnak. Ezek az új fejlesztési koncepcióba átemelhetők.

„2. A természeti erőforrások megőrzése
-- Jászberény természeti erőforrásai közül a jövő fejlődése szempontjából kiemelt jelentősége a természeti és táji környezetnek van.
-- A stratégiai program lényege, hogy e különleges és egyedi természeti és táji értékek védelme mellett az erdőborítottság megőrzésével kell végrehajtani a városfejlesztési feladatokat. Ezért e stratégiai program defenzív, védelmi jellegű. Fontos része a jelenlegi állapot rögzítése, az állapotjelző indikátorok meghatározása és ez alapján a fejlesztéseknél e mutatók szerinti ellenőrzések végrehajtása. Ezen túl további feladatok az erdőterületek, az élőhelyek rehabilitációja, további területek védelem alá helyezése, valamint a városi zöldfelületi hálózattal a kapcsolatok fejlesztése.
-- Jászberény közigazgatási területén folytatott mezőgazdálkodás súlya a város gazdaságában nem számottevő. E vonatkozásban a feladatok ugyancsak defenzív jellegűek, úgymint a kiváló termőhelyi adottságú területek pontos

lehatárolása és e területek beépítés mentességének, mezőgazdasági hasznosításának biztosítása, ill. a jelenlegi kedvező állapot fenntartása, esetleg az ehhez szükséges támogatások rendszerének kidolgozása.

-- A város közigazgatási területe felszíni vizekben szegény, ezért kiemelten fontos, hogy a meglévő holtágakat és vizes élőhelyeket minél eredetibb formában és nagyobb számban megőrizzük. A város növekvő rekreációs igényeinek kielégítése csak ezen területek kímélő felhasználásával biztosítható.

-- Az igazgatási terület alatti homokos-kavicsos rétegek sérülékeny vízbázisú ivóvizet tárolnak. Ez a vízbázis a város jövőbeni fejlődéséhez szükséges vízmennyiséget is szolgáltatni tudja, de csak akkor, ha a talajszennyező források mielőbb felszámolásra kerülnek és újabb szennyező-források nem keletkeznek. Ezért fontos feladat a vízbázis védőövezetének biztosítása és a szennyvízelvezetés és tisztítás teljes körű megoldása.

-- A mélyebb rétegekben ásványi anyagokat bőségesen tartalmazó hévíz található. A 4) stratégiai program alatt megnevezett idegenforgalom fejlesztés egyik kiemelt feladata között szerepel a minőségi turizmus fejlesztése, mely a termál- (esetleg gyógyturizmus) feltételeinek bővítése nélkül nem lehet eredményes. Ezért e helyen a hévízkincs megőrzését a megőrzéssel kapcsolatos teendők meghatározását a feladatok között szerepeltetni kell."

A program célkitűzései mai is időtállónak bizonyulnak. Ezek az új fejlesztési koncepcióba átemelhetők.

„3. A minőségi munkahelyteremtés

-- Az 1) stratégiai programban meghatározott szellemi potenciál fejlesztésére alapozottan a kvalifikált munkaerőt igénylő munkahelyek számának emelése, a szolgáltatási és különösen a szellemi szolgáltatási szféra megerősítése.

-- A jelenlegi, a multinacionális vállalkozásokra épülő beszállítói tevékenység bővítése (több lábon állás) a stabilitást és ezáltal a versenyképességet is növelheti.

-- A város kistérségi központi helyzetéből adódóan, és a tervezett elkerülő utak közlekedés-gyorsító lehetőségeire alapulóan a logisztikai tevékenység iránti kereslet várható."

A program célkitűzései kiegészítésre szorulnak új, vállalkozásokat vonzó korszerű és vonzó környezeti körülményeket megteremtő logisztikai központok, ipari parkok kijelölésével, valamint a barnamezős területek rehabilitációjával, funkcióváltással.

„4. Az idegenforgalom fejlesztése

-- A termálvízre alapozott „wellness" programok fejlesztése, kiegészítve a konferencia-turizmussal. A volt állami gazdasági központ termálközponttá fejlesztése a kapcsolódó rekreációs funkciókkal. A vendégek által itt töltött idő (és az ezzel arányos itt elköltött pénz) növelhető a kulturális kínálat bővítésével.

-- A kulturális kínálat növelésével Jászberénynek a Jászság tényleges kulturális központjává kell válnia.

-- Az idegenforgalom jelentős fellendülésének elengedhetetlen eleme a vendéglátás mennyiségi és minőségi fejlesztése.

-- A hazai idegenforgalomban elsősorban a jász identitást őrző programokra lehet alapozni, valamint szükséges lenne a történelmi hagyományokat felelevenítő, ismeret-terjesztő funkcióval a diákturizmusba is bekapcsolódni. Ennek kiegészítő eleme lehet a rekreációs és sportterületek fejlesztése is."

A program célkitűzései mai is időtállónak bizonyulnak. Ezek az új fejlesztési koncepcióba átemelhetők.

„5. A városi kötődés erősítése

-- Jászberény jövője szempontjából nagyon fontos célkitűzés, hogy népességét képes legyen megtartani, az elvándorlás megszűnjön, sőt a népességfogadó képesség növekedjen.

-- A jelen stratégiai program célja olyan beavatkozások megtervezése, végrehajtása, mely a népesség helyben-maradását ösztönzi, és a városi életet a mainál vonzóbbá teszi. Cél, hogy Jászberény lakónépessége 2010 körül stabilizálódjon mintegy 30 ezer fő körül."

A lakónépesség száma a 2011-es adat szerint 27 087 fő volt. Hosszútávon ennek megtartása lehet a cél.

Az új koncepciónak a kötődést elősegítő környezeti fejlesztésekkel, gyalogos felületek, közösségi területek, zöldfelületek fejlesztésével is kell majd foglalkoznia.

1.4.2 A hatályos integrált városfejlesztési stratégia megállapításai

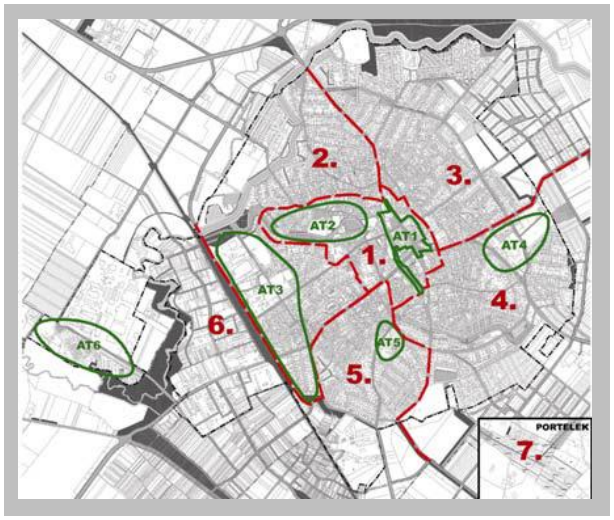

Az önkormányzat képviselő testülete Jászberény Integrált Városfejlesztési Stratégiáját a 172/2008. (VI.12.) határozatával fogadta el.

Az alábbiakban bemutatjuk az IVS városrészi és akcióterületi lehatárolásait és a kitűzött középtávú fejlesztési feladatokat, valamint értékeltük azok megvalósulását. A mellékelt ábra a városrészeket és az akcióterülteket a táblázat a jövőbeni fejlesztési irányokat mutatja be a város egészén és városrészenként.

3.2 JÖVŐBENI FEJLESZTÉSI IRÁNYOK MEGHATÁROZÁSA

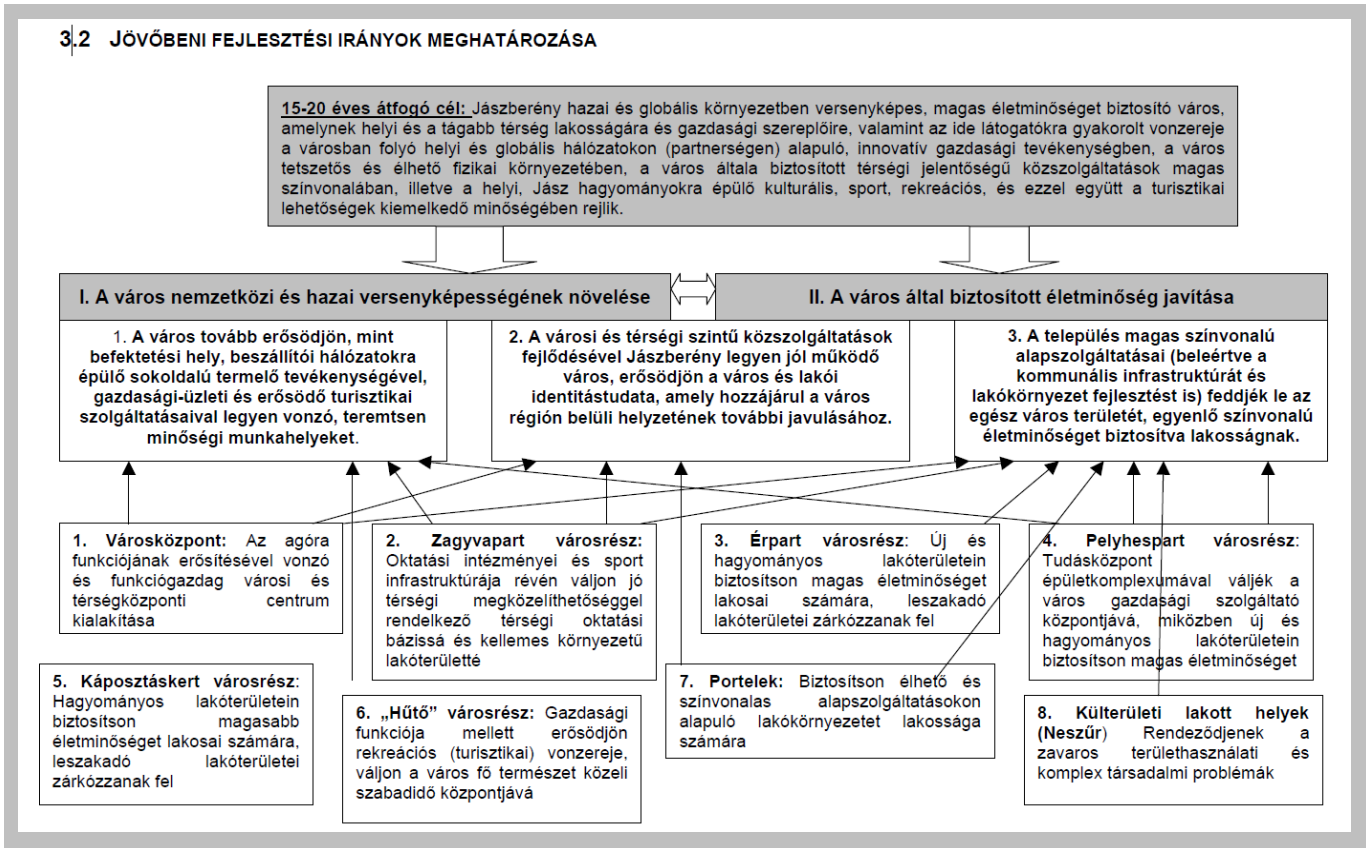

Városközpont – A1 jelű funkcionális városközpont

fejlesztési feladatok	*megvalósulás*	*fejlesztési feladatok*	*megvalósulás*
1 .Déryné épület-felújítás (homlokzat, tetőzet)	*megvalósult*	*2. Kulturális Negyed létrehozása*	*részben valósult meg*
3. Lehel Vezér Gimnázium épület felújítás (homlokzat)	*megvalósult*	*4. Fahíd*	*megvalósult*
5. Szentháromság tér parkfelújítása	*megvalósult*	*6. Csemege tömb fejlesztése (lakó, kiskereskedelmi funkció)*	*nem valósult meg*
7. Fürdő utca – komplex közterület felújítás	*megvalósult*	*8. Egységesített üdvözlőtáblák, információs táblák, várostérkép kihelyezése*	*megvalósult*
9. Zagyvaparti sétány kialakítása	*megvalósult*	*10. Egységes cégérek*	*nem valósult meg*
11. Kőhíd kétirányúsítása	*megvalósult*	*12. Parkolóház, illetve mélygarázs kialakítása a városközpontban*	*nem valósult meg*
13 Nyilvános WC építése	*megvalósult*	*14. A volt börtön szálloda funkciójú hasznosítása*	*nem valósult meg*
15. Zoltán utca meghosszabbítása tömbáttöréssel	*nem valósult meg*	*16. Tiszti kaszinó hasznosítása*	*részben valósult meg*
17. Polgármesteri hivatal 1. sz. épület felújítás (homlokzat, pince)	*megvalósult*		

Városközpont -- A2 jelű nyugat- rekreációs területe

fejlesztési feladatok	*megvalósulás*	*fejlesztési feladatok*	*megvalósulás*
18. Zagyvaparti sétány folytatása	*nem valósult meg*	*19. Az egyházi működtetésű Idősek Otthona felújítása*	*megvalósult*
20. Sziget zöldfelületének funkcionális átalakítása, kapcsolatának erősítése a vízfelületen túli területtel (gyalogos hidak építése)	*részben valósult meg*	*21. Jászkürt Fogadó kulturális, közművelődési célú hasznosítása*	*megvalósult*
22. A víztorony vendéglátásra alkalmas részének megújítása, funkcióba helyezése	*nem valósult meg*	*23. Szántai Kert sporttelepének rekonstrukciója, modernizációja*	*nem valósult meg*
24. A VV Rt telephelyének helyet adó épület kiürítése és egyéb vendéglátást szolgáló	*nem valósult meg*	*25. Exkluzív gyógyászati centrum (szálloda, termálfürdő) kialakítása a városi strandfürdő*	*nem valósult meg*

funkcióban történő hasznosítása		*fejlesztésével*	
26. Szabadtéri színpad felújítása (folyamban lévő pályázat)	*megvalósult*	*27. Ferencesek tere zöldfelületének rendezése a KRESZ park áthelyezése mellett*	*nem valósult meg*

Városközpont -- Akcióterületeken kívül eső, pontszerű beavatkozások

fejlesztési feladatok	*megvalósulás*	*fejlesztési feladatok*	*megvalósulás*
28. Buszpályaudvar rekonstrukciója, funkciójának átalakítása	*nem valósult meg*	*29. Jászsági Népi Együttes székhelyének áthelyezése az Ifjúsági Házba*	*nem valósult meg*
30. A középiskolai kollégium fejlesztése: kiszolgáló, közösségi helységek kialakítsa – Liska József Erősáramú Szakközépiskola és Gimnázium Kollégium	*nem valósult meg*	*31. Óvoda centrum létrehozás az Apponyi térnél a Bajcsy-Zsilinszky út Thököly út és a Kossuth út találkozásánál lévő építési telken*	*megvalósult*
32. Népművészeti termékekre szakosodott üzleti hálózat kialakítása a városközpontban (a Jászság Néptánc Együttes épülete közelében)	*nem valósult meg*		

A városközpontban kitűzött fejlesztési feladatok megvalósulásának kiértékelése projektszám alapján:

megvalósulás	*projekt szám*	*%*
megvalósult	*14*	*43,8*
részben megvalósult, illetve folyamatban van	*3*	*9,3*
nem valósult meg	*15*	*46,9*
∑	*32*	*100%*

(Megjegyzés: a projektek száma megtévesztő lehet, mert a projektek között vannak igen jelentős költségigényű feladatok és vannak kisjelentőségűek is).

Zagyvapart városrész -- A3 jelű Sportpálya utca – Rákóczi utca – Faiskola utca

fejlesztési feladatok	*megvalósulás*	*fejlesztési feladatok*	*megvalósulás*
1. Vasútállomás épületének és környezetének rekonstrukciója	*nem valósult meg*	*2. A kollégium mögötti műfüves pályákhoz kapcsolódó kiszolgáló épületek létrehozása*	*megvalósult*
3. Az autóbusz-állomás éjszakai pihenőjének kialakítása	*nem valósult meg*	*4. Parkoló rendezése a Sportpálya utcában*	*megvalósult*
5. Aprítógépgyár és Vaspálya utca közötti kijelölt út megépítése	*nem valósult meg*	*6. A Sportpálya utcai Városi Stadion (JSE) megújítása (lelátók, kerítés, emeletráhúzás - öltözők)*	*nem valósult meg*
7. Szociális bérlakások megújítása a Vaspálya és Faiskola utca közötti tömbben	*részben valósult meg*		

Zagyvapart városrész – Akcióterülten kívüli pontszerű beavatkozás

fejlesztési feladatok	*megvalósulás*	*fejlesztési feladatok*	*megvalósulás*
8. Horgásztavak környékének rekreációs célú fejlesztése, aktív rekreációs bázis kialakítása	*nem valósult meg*		

A ***Zagyvapart városrészben*** kitűzött fejlesztési feladatok megvalósulásának kiértékelése projektszám alapján:

megvalósulás	*projekt szám*	*%*
megvalósult	*2*	*25*
részben megvalósult, illetve folyamatban van	*1*	*12,5*
nem valósult meg	*5*	*62,5*
∑	*8*	*100%*

(Megjegyzés: a projektek száma megtévesztő lehet, mert a projektek között vannak igen jelentős költségigényű feladatok és vannak kisjelentőségűek is)

Érpart városrész -- Akcióterületen kívül eső, pontszerű beavatkozások

fejlesztési feladatok	megvalósulás	fejlesztési feladatok	megvalósulás
1. A Munkás utcai szegreágtum megszűntetése Bérlemények pótlásával	megvalósult	2. A Belvárosi Általános Iskola Bercsényi úti tagintézményének (régi szárny) felújítása és bővítése	nem valósult meg
3. Munkahely barát óvoda kialakítása – A Lajosmizse utcai (Sün Sámuel), 737 m2 bruttó alapterületű óvoda fejlesztése	nem valósult meg	4. A Belvárosi Általános Iskola tornacsarnokának bővítése	megvalósult

A Érpart városrészben kitűzött fejlesztési feladatok megvalósulásának kiértékelése projektszám alapján:

megvalósulás	projekt szám	%
megvalósult	2	50
részben megvalósult, illetve folyamatban van	0	
nem valósult meg	2	50
∑	4	100%

(Megjegyzés: a projektek száma megtévesztő lehet, mert a projektek között vannak igen jelentős költségigényű feladatok és vannak kisjelentőségűek is)

Pelyhespart városrész -- A4 jelű Tudásközpont és környéke

fejlesztési feladatok	megvalósulás	fejlesztési feladatok	megvalósulás
1. Tudásközpont Kutatás-fejlesztési részleg Iroda részleg Konferencia és rendezvényközpont szálloda funkcióval Lovarda	nem valósult meg	2. Közterületek fejlesztése	részben megvalósult

Pelyhespart városrész -- Akcióterületen kívül eső, pontszerű beavatkozások

fejlesztési feladatok	megvalósulás	fejlesztési feladatok	megvalósulás
3. Bölcsőde rekonstrukciója (Szent István tér)	részben megvalósult	4. Szivárvány óvoda rekonstrukciója	nem valósult meg
5. Belvárosi Iskola Eltérő Tantervű Iskola rekonstrukciója	nem valósult meg		

A ***Pelyhespart városrészben*** kitűzött fejlesztési feladatok megvalósulásának kiértékelése projektszám alapján:

megvalósulás	projekt szám	%
megvalósult	0	
részben megvalósult, illetve folyamatban van	2	40
nem valósult meg	3	60
∑	5	100%

(Megjegyzés: a projektek száma megtévesztő lehet, mert a projektek között vannak igen jelentős költségigényű feladatok és vannak kisjelentőségűek is)

Káposztáskert városrész -- A5 jelű Szent Erzsébet Kórház és környéke

fejlesztési feladatok	megvalósulás	fejlesztési feladatok	megvalósulás
1. Kórház további rekonstrukciója és bővítése A Jászberényi Erzsébet Területi Kórház szülészet, nőgyógyászat, belgyógyászat rekonstrukciója	részben megvalósult	2. A tájékozódás és közlekedés megkönnyítése a kórházi paciensek számára (akadálymentes utak, járdák kialakítása, hangjelzéssel is ellátott gyalogátkelők létrehozása	részben megvalósult
3. Kórházi ellátáshoz kapcsolódó szolgáltató komplexum létrehozása önkormányzati területen	nem valósult meg	4. Egységes arculatú kiskereskedelmi üzletsor létrehozása	nem valósult meg

A ***Káposztáskert városrészben*** kitűzött fejlesztési feladatok megvalósulásának kiértékelése projektszám alapján:

megvalósulás	projekt szám	%
megvalósult	0	
részben megvalósult, illetve folyamatban van	2	50
nem valósult meg	2	50
∑	4	100%

(Megjegyzés: a projektek száma megtévesztő lehet, mert a projektek között vannak igen jelentős költségigényű feladatok és vannak kisjelentőségűek is)

A Hűtő" városrész -- A6 jelű Sport és szabadidő centrum

fejlesztési feladatok	megvalósulás	fejlesztési feladatok	megvalósulás
1. A strandfürdő szolgáltatásainak és infrastruktúrájának fejlesztése (fogadóépület, kiszolgáló épület és zöldfelület fejlesztése)	nem valósult meg	2. Az Állat- és Növénykert (program szerinti) továbbfejlesztése	részben megvalósult
3. Új termálkút fúrása (kb. 1000m)	nem valósult meg	4. Kemping létrehozása	nem valósult meg
5. Zagyvapart rehabilitáció	nem valósult meg	6. Tematikus tanösvény kialakítása	nem valósult meg
7. Lehel Sport Kft. Sportkomplexum fejlesztése	nem valósult meg	8. Sportcsarnok tetőfedése, felújítása	részben megvalósult
9. Erdei iskola	nem valósult meg		

„Hűtő" városrész -- Akcióterületen kívül eső, pontszerű beavatkozások

fejlesztési feladatok	megvalósulás	fejlesztési feladatok	megvalósulás
10. Barnamezős fejlesztési területek kijelölése az Ipartelepi út térségében	megvalósult	11. Ólomszennyezés felszámolása az Ipartelep és Rigó utca kereszteződésében	nem valósult meg
12. Az aszfaltszennyezés felszámolása a Hűtőgépgyár mögötti elkerülő út mentén	részben megvalósult	13. A Vasút melletti városrészre eső utcák (Váltó, Fecske, Fülemüle, Rigó) csapadékvíz elvezetési problémáinak megoldása és burkolása	részben megvalósult
14. Zajvédelem erősítése az útfejlesztéshez és forgalomnövekedéshez kapcsolódóan (zajvédő fal építése)	megvalósult		

A ***„Hűtő" városrészben*** kitűzött fejlesztési feladatok megvalósulásának kiértékelése projektszám alapján:

megvalósulás	projekt szám	%
megvalósult	2	14,29
részben megvalósult, illetve folyamatban van	4	28,57
nem valósult meg	8	57,14
∑	14	100%

(Megjegyzés: a projektek száma megtévesztő lehet, mert a projektek között vannak igen jelentős költségigényű feladatok és vannak kisjelentőségűek is)

Portelek -- Akcióterületen kívül eső, pontszerű beavatkozások

fejlesztési feladatok	megvalósulás	fejlesztési feladatok	megvalósulás
1. Szennyvízkezelés megoldása a településrészen	nem valósult meg	2. A vízellátást biztosító fúrt kút vastalanító berendezésének beszerelése	nem valósult meg
3. A 2 km-nyi bekötőút felújítása	nem valósult meg	4. Orvosi rendelő felújítása, ill. áttelepítése	nem valósult meg
5. Belterületi útszakasz felújítása	megvalósult	6. Feltáró utak létrehozása az újonnan kijelölt építési területen	nem valósult meg

A ***Portelek városrészben*** kitűzött fejlesztési feladatok megvalósulásának kiértékelése projektszám alapján:

megvalósulás	projekt szám	%

megvalósult	*1*	*16,7*
részben megvalósult, illetve folyamatban van	*0*	
nem valósult meg	*5*	*83,3*
∑	*6*	*100%*

(Megjegyzés: a projektek száma megtévesztő lehet, mert a projektek között vannak igen jelentős költségigényű feladatok és vannak kisjelentőségűek is)

Külterület -- Akcióterületen kívül eső, pontszerű beavatkozások

fejlesztési feladatok	*megvalósulás*
1. Ipari Park létrehozása	*nem valósult meg*

fejlesztési feladatok	*megvalósulás*
2. Neszűr komplex társadalmi-környezeti rendezése – Hosszú távú stratégia alapján	*részben megvalósult*

A ***külterületen*** kitűzött fejlesztési feladatok megvalósulásának kiértékelése projektszám alapján:

megvalósulás	*projekt szám*	*%*
megvalósult	*0*	
részben megvalósult, illetve folyamatban van	*1*	*50*
nem valósult meg	*1*	*50*
∑	*2*	*100%*

(Megjegyzés: a projektek száma megtévesztő lehet, mert a projektek között vannak igen jelentős költségigényű feladatok és vannak kisjelentőségűek is)

Összesítve a megvalósulás mértéke a ***város egészén***

megvalósulás	*projekt szám*	*%*
megvalósult	*21*	*28,0*
részben megvalósult, illetve folyamatban van	*13*	*17,33*
nem valósult meg	*41*	*54,67*
∑	*75*	*100%*

(Megjegyzés: a projektek száma megtévesztő lehet, mert a projektek között vannak igen jelentős költségigényű feladatok és vannak kisjelentőségűek is)

1.5 JÁSZBERÉNY TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ELŐZMÉNYEINEK VIZSGÁLATA

1.5.1 A hatályban lévő településrendezési tervek

Jászberény város érvényes településrendezési tervei:

-- településszerkezeti tervet a képviselő testület a többször módosított 261/2010. (IX.15.) önkormányzati határozattal hagyta jóvá;

-- a Helyi Építési Szabályzatot (JÉSZ) és szabályozási képviselő a képviselő testület a többször módosított 22/2010. (IX.16.) önkormányzati rendelettel hagyta jóvá;

A településrendezési tervek a 2008-ben jóváhagyott IVS és a 2010- ben jóváhagyott településfejlesztési koncepció figyelembe vételével készült. Azóta az évenként történő módosítási kezdeményezések eredményeként, az egyeztetési folyamaton átszűrve többször került sor a tervek korrekciójára. A jelenlegi településszerkezeti terv napjainkban teljes összhangban van mind a hosszútávú településfejlesztési tervvel, mind az IVS-el.

A természetesen a most folyó fejlesztési koncepció felülvizsgálata szükségessé teheti a településszerkezeti terv felülvizsgálatát is.

1.5.2 A hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult elemek

Az alábbiakban összefoglaljuk röviden a településszerkezeti terv leírását és annak megvalósulását és bemutatjuk a településszerkezeti tervlapot. Csak azokat a megállapításokat elemezzük, melyek rendezési jellegű elhatározásokat tartalmaznak

„2. Térszerkezeti kapcsolatok, regionális összefüggések

(1) Jászberény teljes körű középfokú intézményellátást biztosít a Jászberényi kistérség számára (a kistérség települései: Alattyán, Jánoshida, Jászalsószentgyörgy, Jászapáti, Jászágó, Jászárokszállás, Jászboldogháza, Jászdózsa, Jászfelsőszentgyörgy, Jászfényszaru, Jászivány, Jászjákóhalma, Jászkisér, Jászladány, Jászszentandrás, Jásztelek, Pusztamonostor) Felsőfokú ellátásból az egészségügyi és az oktatás részben helyben megoldott, melyet továbbra is biztosítani kell. (Továbbiakat a megyeszékhely, Szolnok biztosítja). Regionális kapcsolatok terén jelentősek és távlatban is fejlesztendők a körzeten kívüli kapcsolatok is.

(2) A város közigazgatási területén áthaladó a 31. és 32. számú főközlekedési utakat, a településszerkezeti terv szerint új nyomvonalon kell vezetni az OTrT és a Megyei Területrendezési Tervnek megfelelően.”

A kistérség alapfokú és középfokú és középfokú intézményellátását Jászberény fokozatosan fejleszti. A város terültén áthaladó 31. számú fölközlekedési út kiváltása megtörténtés, a 32. számú főközlekedési utak kiváltása nem történt meg, a városközponton keresztül halad.

„3. Népesség, ellátás

(1) A település lakónépességét a településrendezési tervekben távlatban 30 000 fővel kell figyelembe venni.

(2) A településen nincs és nem is tervezett számottevő üdülőnépesség.”

Nagy valószínűséggel a népesség távlatban sem éri el a 30 000 főt. Ezért a fejlesztési koncepcióban fel kell vetni a jelenlegi népesség megtartásának koncepcióját.

„6. Településszerkezet, területfelhasználás, belterületi határ

(1) A belterület nagysága csak a tényleges használatba-vételnek megfelelően, ütemezetten növelhető.

(2) Fejlesztési területek jelenlegi külterületi területeken:

a) Észak-nyugaton a 32. sz. út mellett:
- *ipar terület (egyéb) 50 ha (a marhatelep és az Aprító volt telepe között)*
- *kereskedelmi, gazdasági terület 30 ha (az Aprító volt telepe és a város között)*

b) A régi és új Hatvani út között:
- *Kertvárosi lakóterület 3.5 ha*
- *Különleges sportterület 22 ha*
- *Különleges szabadidőközpont terület 36 ha (beépítésre nem szánt)*

c) Nyugaton az új „Lehel” út mellett:
- *kereskedelmi, gazdasági terület 59.5 ha (a Hatvani út és a vasút között)*
- *ipar terület (egyéb) 81.5 ha (a vasút és a Fémnyomó út között és a Zagyva mellett)*

d) Dél-nyugaton a vasút a 31. és 31 elkerülő között:
kereskedelmi, gazdasági terület 26.5 ha (elsősorban logisztika)
- *Délen a szelei út mellett: ipari gazdasági terület (egyéb) 12 ha*
- *kereskedelmi, gazdasági terület 6.5 ha*
- *Különleges szabadidőközpont terület 10 ha (beépítésre nem szánt)*

e) Dél-keleten a Szelei és Jásztelki út között:
- *Kertvárosi lakóterület 57.5 ha (hozzátartozó alközponttal),*
- *kereskedelmi gazdasági terület (Jásztelki út mellett) 24 ha*

f) Keleten a Jákóhalmi út mentén:
- *Kereskedelmi gazdasági terület*

g) Észak-keleten az Érparti lakóterület mellett:
- *Kertvárosi lakóterület (hozzátartozó alközponttal) 31 ha.”*

Jászberény elkerülő tervezett és megépült fölközlekedési útvonalak a város terjeszkedési határait meghatározzák. Az utóbbi években az éves felülvizsgálatok során jelentős külterületi beépítésre szánt területek kerültek kijelölésre, melyek nagyrészt be is épültek. A területnövekedéseket a jó fejlesztési potenciállal rendelkező gazdasági szervezetek igényelték. Ezek a területek nem kerültek belterületbe. A korábbi településrendezési tervi felülvizsgálat óta külterületi lakóterületi fejlesztésre nem került sor.

„(3) Meglévő belterület területfelhasználási változásai

a) Városközpontban:

- *Vegyes településközponti területek növelése 39 ha (Kossuth, Rákóczi, Bercsényi, Gyöngyösi, Dózsa, Ady utcák mentén és Lehel vezér és a Szabadság téren)*
- *Volt honvédségi területek újra-hasznosítása: Huszárlaktanya Központi vegyes és sportterület 9,4 ha (felsőfokú oktatás számára) Nagykátai úti laktanya*
- *Kereskedelmi, ipari gazdasági terület és 12 ha*
- *Lakóterület 1 ha*

b) Lakóterület fejlesztés meglévő belterületen:

- *Érparton 13 ha*
- *Pelyhesparton7 ha*
- *Szelei út mellett 3 ha*
- *Tömbbelső feltárások:*
  - *Álmos utca mellett 2.5 ha*
  - *Bimbó utca mellett 3.5 ha*

c) Kereskedelmi gazdasági területfejlesztés meglévő belterületen:

- *Hatvani út mellett 8.5 ha*
- *Ipartelepi úton 10 ha*
- *Jákóhalmi út mellett 8 ha*

d) Funkcióváltás a beékelődött ipari gazdasági területeken:

- *Rákóczi út mellett*
- *József Attila u mellett*

e) Zöldterületek fejlesztése:

- *Új közparkok:*
  - *a Zagyva mellett*
  - *Vásárhelyi utca mellett*
- *Véderdők:*
  - *A Városi Zagyva mellett*
  - *Gazdasági területek mellett*
  - *Temetők mellett*

A belterületen a területfelhasználások lényegében a 2010 évi felülvizsgálat szerint történtek. Azóta kisebb módosítások történtek, elsősorban gazdasági terület és volt honvédségi terülten, illetve egyes lakóterületen belül (kertvárosi területből több helyen kisvárosias lakóterületi átsorolásra került sor. Új lakóterületi bővülés lényegében nem történt.

(4) A beépítésre nem szánt területek:

a) Különleges területek

- *bánya (Kb),*
- *városüzemeltetési (Kvü),*
- *szabadidő központ, park (Ksz)*

b) közlekedési és közműterület

- *közúti (KÖk),*
- *vasúti (KÖv),*
- *hírközlési (KÖh)*

c) Zöldterület (Z)

d) Erdőterület

- *védelmi rendeltetésű (Ev),*
- *egészségügyi, szociális, turisztikai rendeltetésű (Ee),*
- *gazdasági rendelétetésű (Eg)*

e) Mezőgazdasági terület

- *általános (Má),*
- *kertes (Mk),*
- *korlátozott használatú (Mko)*

f) Vízgazdálkodási terület

- *vízfelület (VGv),*
- *szükségtározó (VGsz),*
- *egyéb (VGe)*

g) Természetközeli terület (T)”

A külterületen a beépítésre nem szánt területen jelentős változások nem történtek. Neszőri kiskertes területen a településrendezési tervek változtatási tilalmat határoztak el. Szabályozási terv e területekre

nem készült. A terület sorsáról az új fejlesztési koncepciónak kell döntenie. A kiskertek illegális lakóterületként kezdenek működni, városi szolgáltatások biztosítása nélkül.

„7. Lakóterületek, lakásellátás

(1) Jászberény város belterületi lakóterületei:

a) nagyvárosi lakóterület: meglévő lakótelepek →2860 lakás

b) kisvárosi lakóterület:

- kisebb meglévő telepszerű beépítések →1050 lakás
- jász halmazos területek →760 lakás
- településközponti területen új →500 lakás
- Érparton új →100 lakás

c) kertvárosi lakóterület

- családiházas területek →3400 lakás
- jász fésűs1 területek →1470 lakás
- jelenlegi belterületen új →130 lakás
- tömbfeltárás →40 lakás
- Érparton új →170 lakás
- Pelyhesparton új →270 lakás
- Régi Hatvani út mellett →40 lakás

d) falusias lakóterület

- jász fésűs2 területek →1900 lakás
- Érparti területek újabb beépítése →170 lakás
- Érparti területek további beépítése (belterületen) →70 lakás
- Portelek →350 lakás
- Portelek új→20 lakás

Összesen: 13300 db lakás

(2) Jászberény város külterületi lakások:

a) meglévő lakóépületek →850 lakás

b) ebből tervezett megmaradó lakóépület→500 lakás

(3) A jász lakóterületek területi kiterjedését jelentősen csökkenteni kell. A helyi építési szabályzatban a jász övezetekből kivont lakóterületek építési előírásait úgy kell meghatározni, hogy abban a településrészek jellegzetességei alapvetően ne változzanak meg. A kisvárosias jász övezet esetében, a kis telekterületekre való tekintettel, és annak érdekében, hogy az építtetői igények jobban érvényesíthetők legyenek, a beépítettség növeléséhez OTÉK alóli felmentést kell kezdeményezni.”

Új lakóterültek 2010-óta lényegében nem épültek ki. A jász lakó építési övezetbe sorolt, a korábbiakhoz képest szűkített kiterjedésű terültek karakterét nagyrészt sikerült megőrizni. Több kedvező átépítés történt. A jász építési övezeteken kívüli korábbi jász övezetbe tarozó telkeken a hagyományos építészeti jelleg fokozatosan megváltozik.

„8. Településközponti vegyes területek, intézményellátás

(1) A város történeti központja a Lehel vezér tér, a Hatvani út és a Kossuth Lajos utca központi szakasza, valamint az önkormányzati alapfokú intézmények területe meglévő településközponti vegyes terület. (A korábbi terv Vk jelű városközpont megnevezésű területei).

(2) Új fejleszthető településközponti vegyes területeket jelöl ki a szerkezeti terv a Bercsényi, Ady Endre, Dózsa György, Kossuth Lajos és Rákóczi utak mentén összefüggő sávban.

(3) Különálló „alközpont” fejlesztési területeket jelöl ki a szerkezeti terv az Érparti és a Pelyhesparti fejlesztési területeken.”

A kijelölt településközponti terültek fokozatosan átalakulnak. Az intézményi épültek több helyen felújításra kerültek. A városközpont megújulása folyamatos.

„9. Központi vegyes terület

(1) Jászberénynek jelentős térségi (országos, regionális) funkciót ellátó meglévő intézményei a középiskolák, a főiskolai kar, a szeretet otthon és a kórház.

(2) Új (országos) regionális funkciót ellátó intézményt – felsőoktatás a volt „Huszár-laktanya” felhasználásával tervez jelen településszerkezeti terv.”

A volt Huszár-lakanya tervezett intézményi felhasználása még csak tervi szinten van. A Lehel vezér térrel határos, úgynevezett „csemege tömb” tervezett bevásárló központja nem valósult meg.

„10. Gazdasági területek

(1) Jászberény jelentős történeti ipari gazdasági területe a volt „Lehel hűtőgépgyár” jelentős mértékű zavaró hatású iparterületéhez kapcsolódik, mely a „tehermentesítő út” mentén fejleszthető (Egyéb, nem jentősen zavaró ipari gazdasági területekkel).

(2) Fejleszthető ipari gazdasági területe továbbá az Aprítógépgyár volt Hatvani úti telepén kialakult iparterület, mely a Hatvani út mentén az állattartó telepig bővíthető.

(3) Az Aprítógépgyár korábban jelentős mértékben zavaró (védett II.) besorolású Sportpálya utcai központja csak „egyéb” ipari gazdasági területként fejleszthető.

(4) A Szelei út menti élelmiszer-ipari és a Horváth Péter úti újabb üzemi területek kis mértékben fejleszthetők az út túloldalán.

(5) Az ipartelepi út mentén korábban vegyes területként kezelt településrészt a 31. sz. főközlekedési út mentén

kereskedelmi-gazdasági, északabbra pedig egyéb ipari gazdasági területként kezeli a szerkezeti terv.

(6) A bevezető főközlekedési utak mentén a közelmúltban fejlődének indult kereskedelmi gazdasági területek nagymértékben fejleszthetőek.

(7) A város szövetébe korábban beékelődött üzemi területek a kereskedelmi, szolgáltató gazdasági területek keretei között tarthatók fenn, illetve fejleszthetőek.

(8) Távlati ipari gazdasági területként kezeli a terv az elkerülő út és a Jász-Plasztik közötti területet.

(9) Távlati kereskedelmi gazdasági területként kezeli a vasút és az elkerülő út közötti területet, elsősorban logisztika számára.

(10) A gazdasági területek bővítésénél a jellemző északi, észak-nyugati széljárást figyelembe kell venni. Azokon a gazdasági területeken, amelyek az uralkodó széljárás vonalába esnek és a város lakóterületeit potenciálisan szennyezhetik, az átlagosnál szigorúbb környezetvédelmi előírásokat kell érvényesíteni, és azt a helyi építési szabályzatban rögzíteni."

A gazdasági terültek jelentősen bővültek, a 2010 évi felülvizsgálatban előirányzottakhoz képest is, különösen a délkeleti belterületi határok mentén. (Ezt a szektort szerkezeti terv leírása távlati beépítésre szánt területként jelölte meg). A déli városrész (vasút és elkerülő út közötti terület) nagy része gazdasági és kereskedelmi terület. Itt a kijelölt terültek fokozatosan beépülnek, de még jelentős beépítetlen terültek állnak rendelkezésre.

„11. Üdülési, területek, idegenforgalom

(1) Jászberény egyetlen üdülőterülete a Zagyva partján lévő horgásztelep, fejlesztése, új kialakítása nem tervezett. A telkek beépítettségét, az üdülőterületi jellegnek megfelelően a helyi építési szabályzatban növelni lehet.

(2) A rekreációs igényeket különleges sport és idegenforgalmi, rekreációs területek szolgálják. "

Az üdülőterülteken változás nem történt.

„12. Különleges területek

(1) A különleges területek a temetők és a sport- és strandterületek (OTÉK szerint) valamint a szabadtéri művelődési területek.

(2) Korlátlanul fejleszthető a Szent Imre temető.

(3) A meglévő sport- és strand-területek megtartandók.

(4) Új sportterület alakítható ki a Hatvani út mellett, a Fehértói temető mellett és a volt Huszár laktanya keleti, mély fekvésű, részein valamint a déli lakóterület-fejlesztési terület szintén mély fekvésű részein.

(5) A különleges terület továbbá:

- Zöldfelület jellegű létesítmények területe (rekreációs területek, szabadidő-központ Kórház u., Rét u., legfeljebb 5%-os beépíthetőséggel, beépítésre nem szánt területként)

- városgazdálkodási területek

(6) Új rekreációs terület alakítható ki a Hatvani út és a Gyöngyösi út között, és a Szelei út mellett."

A különleges terültek nem változtak.

13. Közlekedési és közműterületek

(1) A városnak az országos közúthálózatba tartozó útjai, valamint települési főútjai (gyűjtőutak) közlekedési területnek minősülnek.

(2) Országos főút a 31. és 32. sz. utak meglévő és tervezett nyomvonala

(3) Országos mellékutak:

- 3109. j. Szentlőrinckáta – Jászfelsőszentgyörgy – Jászberény összekötőút,
- 3117. j. Farmos – Jászberény összekötőút,
- 3125. j. Jászberény – Jászboldogháza összekötőút,
- 3203. j. Gyöngyös – Jászárokszállás – Jászberény összekötőút,
- 31122. j. összekötőút, mely Porteleket köti össze a Jászberénybe tartó 3117. sz. úttal,
- 31332. j. Jászberényben a vasútállomásra vezető út, (Rákóczi út)

(4)Települési mellékutak (gyűjtőutak):

- Fémnyomó út,
- Vaspálya u., Rákóczi út,
- Sportpálya u,
- Hatvani út,
- Nádor u,
- Báthory u, Hableány u,
- Szent Imre herceg u,
- Szent István körút,
- Ady Endre út,
- Bercsényi út,
- Batthyányi u,
- Messzelátó u,
- Kórház ú, Rét u.
- Kárpát utca,
- Ártér utca,
- Október 23. utca,
- Kinizsi utca.

(5) Tervezett jelentős közparkolók

- Szabadság téren,

- Szent Imre utcai temetőnél,
- Kórháznál,
- Kossuth Lajos úton a piacnál,
- Palotási J. utcában,
- Megyeháza utcában,
- Sportpálya utcában,
- Vasútállomás mellett,
- Bercsényi utcában,
- Csemege tömbben (Zoltán utcánál),
- Déryné utcában.

(6) Az autóbusz-pályaudvart a jelenlegi helyén kell fejleszteni és kereskedelmi és városi igényeket is befogadó gépjármű-tárolási funkcióval bővítve, kell átépíteni.

(7) A szerkezeti tervlapon jelöltek szerint több forgalmi- és gyűjtőutak mellett önálló kerékpárutat vagy sávot kell kialakítani.

A közlekedési hálóztatok a 2010 évi felülvizsgálat óta lényegében nem változtak.

14. Zöldterületek

(1) A város meglévő közparkjai és jelentős zöldfelülettel bíró közterei:
- Ferencesek tere,
- Margit-sziget,
- Szent-háromság tér,
- Szentkúti tér.

(2) Jelentős és fejlesztendő zöldfelületi elem a Városi Zagyva partja teljes hosszában.

(3) Tervezett közparkok:
- Zagyva mellett (több helyen)
- Szent Imre temetőtől északra a Magyar utca mentén.

A településrendezési tervben tervezett zöldfelületek jelentősen nem bővültek a 2010 évi felülvizsgálat óta.

15. Mezőgazdasági területek

(1) Mezőgazdasági terület a tájkarakter, a táji, természeti értékek védelme továbbá a tájbaillő, hagyományos gazdálkodás biztosítása érdekében a következő településszerkezeti egységekre tagolódik:
a) Általános mezőgazdasági terület,
b) Korlátozott használatú mezőgazdasági terület.

(2) Korlátozott használatú mezőgazdasági terület a tájkarakter és vízminőség védelme érdekében került kijelölésre
- vízfolyások mentén,
- mélyfekvésű területeken.

(3) Általános mezőgazdasági terület az összes többi mezőgazdasági terület.

A mezőgazdasági területek használatában lényeges változás nem történt. A Neszűr kertes mezőgazdasági terület spontán beépítése folytatódik. Az elkövetkezendő évek feladata a területe funkciójának meghatározása és ennek megfelelő szabályok végrehajtása.

16. Erdőterületek.

(1) A város erdőterületei általában gazdasági erdőterületek.

(2) Védelmi rendeltetésű erdőterületek a beépített területekhez és a korlátozott mezőgazdasági területekhez kapcsolódnak.

(3) A terv megjelöli az erdősítésre alkalmas mezőgazdasági területeket, melyek jelenlegi felhasználásuk megtartásáig mezőgazdasági területkent kezelendőek, de erdőművelésbe való átminősítésük nem igényli a rendezési terv módosítását.

Az erdőterületeken nem javaslunk módosítást. A megyei területrendezési tervvel összhangba hoztuk az erdőterültek kijelölését.

17. Egyéb terület

(1) Egyéb terület az OTÉK 30.§-a szerint a vízmedrek és partjuk területe.

18. Települési értékvédelem, táj- és természetvédelem

(1) Országos műemléki védelem alatt álló területet a településszerkezeti tervlap tartalmazza. (2) A műemlékek műemléki környezeteként meghatározott területeket a szabályozási tervben le kell határolni.

(3) Helyi értékvédelemről külön Önkormányzati rendelet intézkedik.

(4) A helyi védettségben szereplő védett téralakulatok helyett a teljes történeti struktúra közterületét védeni kell. Az érintett közterületeket a melléklet tartalmazza.

(5) Az országos és helyi védelem alatt álló területek és objektumok sűrűsödési területein városképvédelmi területet kell kijelölni, melyre vonatkozó előírásokat a helyi építési szabályzatban kell meghatározni, az OTRT törvénnyel összhangban.

(6) Országos védettségű természeti értékek területeit a szabályozási tervlap tartalmazza:

(7) A helyi természetvédelmi értékekről külön önkormányzati rendelet intézkedik.

Nem javaslunk módosítást.

19. Környezetvédelem

(1) Vízvédelem:

a) Zagyva vízminőség védelmének biztosítása a felszíni szennyezésekkel szemben (főként a Városi-Zagyva esetében)

b) Érzékeny, sérülékeny ivóvízbázis védelmének, megóvásának feltételrendszerének kidolgozása

(2) Talajvédelem:

a) Széleróziónak kitett (deflációs) talajok (közigazgatási terület déli részén) védelme (erdősávrendszer, művelési módok)

b) Állattartó telepek és egyéb külterületi telephelyek hulladék és szennyvíz-kezelése

(3) Levegőtisztaság-védelem:

a) Közlekedési eredetű levegőterhelés csökkentése a lakóterületeken – elkerülő utak megvalósítása

b) Ipari kibocsátások folyamatos kontrollja (ipari telephelyek kijelölésénél a levegőtisztaság-védelmi szempontok figyelembe vétele)

c) Légszennyezésre érzékeny területek (összefüggő lakóterületek, oktatási-nevelési intézmények, ökológiailag érzékeny természeti területek) védelme

d) Zöldfelületi arány növelése (közterületi zöldfelületek, parkok, közterek, fasorok, településvédelmi erdők)

(4) Zaj és rezgés elleni védelem:

a) Közlekedési eredetű zajterhelés csökkentése – elkerülő utak megvalósítása

b) Csendes övezetek kijelölése (oktatási nevelési intézmények, kórház, rekreációs területek, temetők körül)

c) Szolgáltató, vendéglátó tevékenységek zajkibocsátásának szabályozása (helyi rendelet)

(5) Hulladékgazdálkodás:

a) A kommunális hulladéklerakó telep teljes körű rekultivációjának elvégzése.

b) Illegális lerakóhelyek folyamatos figyelése és felszámolása

c) Szelektív hulladékgyűjtés széleskörűvé tétele

d) Hulladékudvarok (gyűjtőpontok) kialakítása

e) Külterületeken (tanyák, majorok, kertes területek) keletkező hulladékok gyűjtésének megszervezése

Települési hulladékgazdálkodási terv kidolgozása a térségi regionális és megyei koncepcióhoz igazodva

A város környezeti állapota mindaddig jelentősen nem fog javulni, míg az átmentő teherforgalom nem kerül kiváltásra. Az északi elkerülő forgalmi út engedélyezési terve lelkészült. Ennek végrehajtása jelentős változást eredményezhet ezen a téren.

20. A készítendő szabályozási terv legkisebb területe, melyet módosítás esetén is együtt kell kezelni

a) beépítésre szánt területen,

aa) a településszerkezeti terven jelölt gyűjtő úttal, vagy annál magasabb rendű közúttal,

ab) vasúttal,

ac) vízgazdálkodási terület határával, vagy

ad) beépítésre szánt terület, belterület határával körülhatárolt terület;

b) beépítésre nem szánt területen az egyes területfelhasználási egységek területe.”

A módosításoknál ez mindenesetben figyelembe vételre került.

A joghatályos településszerkezeti tervlap jelmagyarázata

Lakóterületek

- Ln — Nagyvárosias lakóterület
- Lk — Kisvárosias lakóterület
- Lke — Kertvárosias lakóterület
- Lf — Falusias lakóterület

Központi területek

- Vt — Településközponti vegyes terület
- Vk — Központi vegyes terület

Gazdasági területek

- Gksz — Kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület
- Gip — Zavaró hatású ipari gazdasági terület
- Ge — Nem zavaró hatású egyéb gazdasági terület

Üdülőterület

- Üh — Hétvégiházas üdülőterület

Különleges területek

- Ksz. — Beépítésre szánt különleges terület
- Ksz — Beépítésre nem szánt különleges terület

Közlekedési és közműterületek

- KÖv — Vasúti közlekedési terület
- KÖh — Hírközlési közmű terület

Zöldterületek

- Z — Zöldterület

Erdőterületek

- Ev — Védelmi rendeltetésű erdőterület
- Ee — Egészségügyi, szociális, turisztikai rendeltetésű erdőterület
- Eg — Gazdasági rendeltetésű erdőterület

Mezőgazdasági területek

- Má — Általános mezőgazdasági terület
- Mko — Korlátozott használatú mezőgazdasági terület
- Mk — Kiskertes mezőgazdasági terület

Vízgazdálkodási területek

- VGv — Vízmeder gazdálkodási terület
- VGsz — Árvízvédelmi szükségtározó vizgazdálkodási terület
- VGe — Egyéb vízgazdálkodási terület

- T — Természetközeli terület

Közlekedés

- Országos főút
- Távlati tervben megvalósuló főút
- Országos mellékút, ill. települési főút
- Belterületi gyűjtőút
- Külterületi jelentősebb feltáró út
- Iparvágány
- Országos jelentőségű kerékpárút
- Helyi jelentőségű kerékpárút

- AP — Autóbusz pályaudvar
- VA — Vasútállomás
- P — Jelentősebb közterületi parkoló, ill. garázs
- T — Üzemanyagtöltő állomás

MŰVI ÉRTÉKVÉDELEM

- R R — Régészeti lelőhely
- Re — Régészeti érdekű terület határa
- MJ MJ MJ — Műemléki jelentőségű terület határa
- Tk — Településképvédelmi terület határa
- NA — Natura 2000 terület határa
- ht — Helyi jelentőségű természetvédelmi terület határa
- Tv — Tájképvédelmi terület határa
- ÖH — Nemzeti ökológiai hálózat
- Kunhalom

KÖRNYEZETVÉDELEM

- Rétegbeni "B" hidrogeológiai védőterület határa
- Felszíni "B" hidrogeológiai védőterület határa
- Rövidhullámú rádióadó védőterületének határa
- Vésztározó területének határa
- Nagyvizi meder területének határa
- Bűzös létesítmény védőterületének határa
- Település körüli 200 m-es beépítésmentes terület határa
- Rekultiválandó terület határa

KÖZMŰVEK, ELEKTRONIKUS HÍRKÖZLÉS ÉS TELEKOMMUNIKÁCIÓ

- Ivóvíz gerincvezeték
- Szennyvíz-főgyűjtőcsatorna
- Szennyvíztisztító
- Kommunális hulladéklerakó
- Villamos alaphálózat >= 400 kV
- Villamos elosztóhálózat 400-120 kV
- Villamos alállomás
- Nagynyomású gázvezeték >= 25 bár
- Gázátadó, ill. gázfogadó állomás
- Adó-, vevő-, átjátszó állomás

HUMÁN ELLÁTÁS KÖZPONTJAI

- Temető
- Templom
- Kórház
- Oktatási intézmény
- Művelődési központ
- Múzeum
- Bevásárlóközpont
- Kemping
- Strand
- Termálfürdő
- Sportpálya
- Szabadidő központ
- Állatkert
- Arborétum
- Horgásztó

EGYÉB

- Városüzemeltetés
- Honvédség
- Bánya
- Mg. üzem, major

A FELÜLVIZSGÁLAT ALATT ÁLLÓ MEGYEI TERV HATÁROZATAIBÓL SZÁRMAZÓ HATÁRVONALAK

- Kiváló termőhelyi adottságú erdő-térségi övezet határvonala
- Kiváló termőhelyi adottságú szántó-térségi övezet határvonala

Jászberény joghatályos településszerkezeti tervlapja a közigazgatási területen

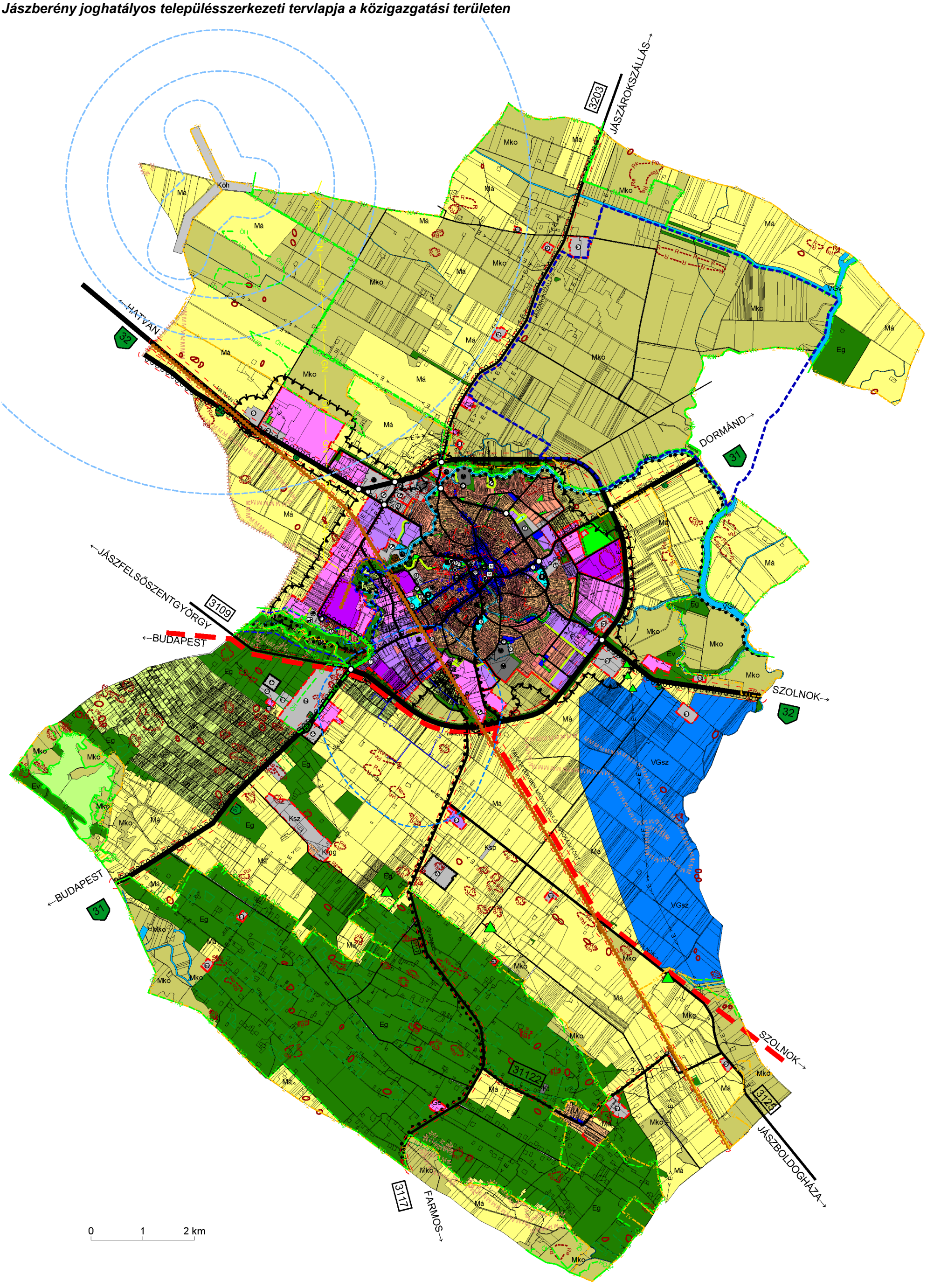

Jászberény joghatályos településszerkezeti tervlapja a belterületen és környékén

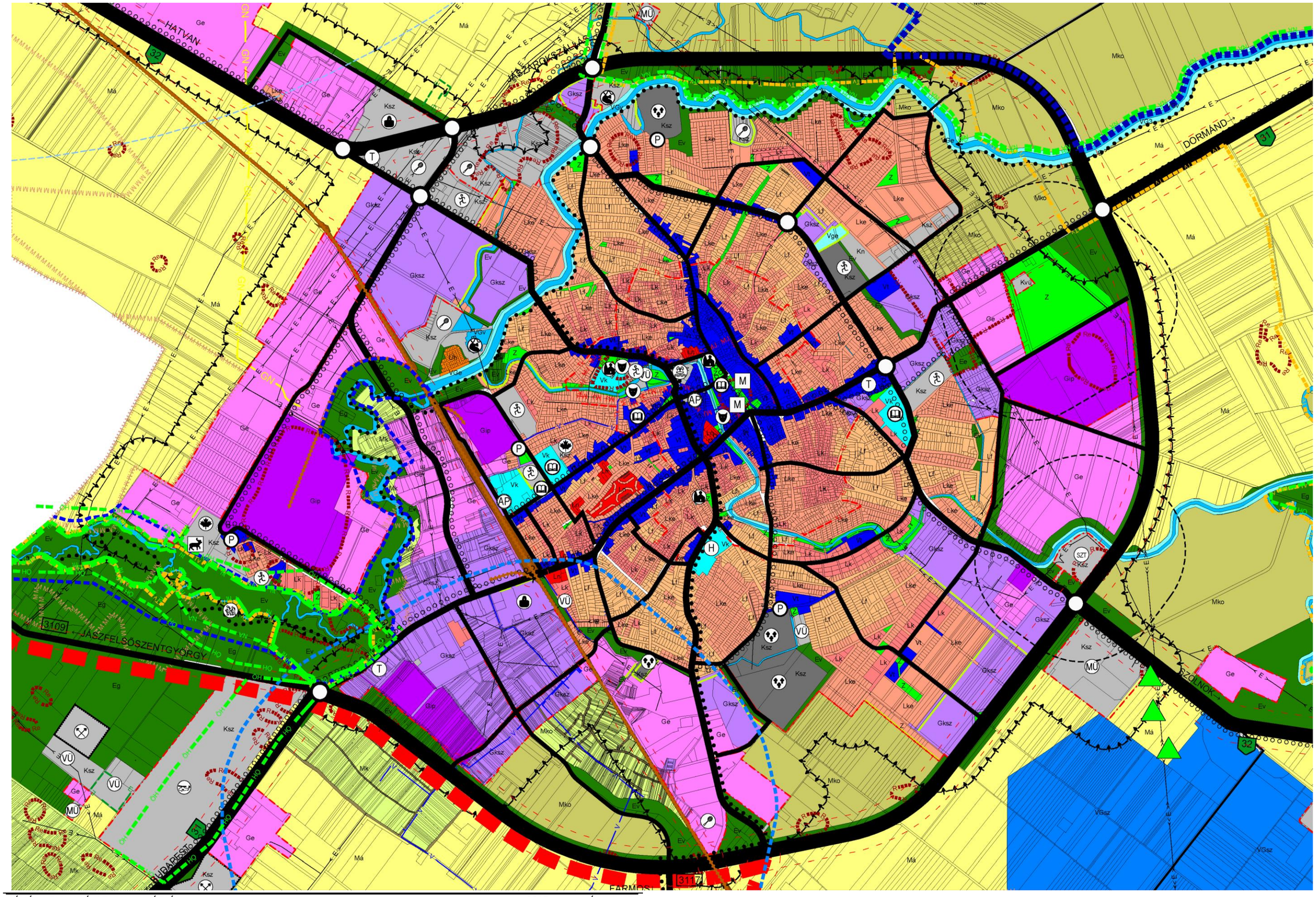

1.6. JÁSZBERÉNY TÁRSADALMA

1.6.1. Demográfia, a népesség összetétele, képzettség, foglalkoztatás, jövedelmi viszonyok

a) Népesség, a lakónépesség alakulás tendenciája

Jászberény népességnövekedése eltér az urbanizációs folyamat általános tendenciájától. A város lakosság száma 1900 előtt nagyobb volt, mint Szolnoké, XX. századi növekedése a magyar városokra jellemzőnél kisebb mértékű és lassúbb, ezért lakónépessége ma a szolnoki egyharmadánál alig több. A népességszám csúcsa 1980-ban volt (31 402 fő), de ezt megelőzően már 1920-ban is meghaladta a harminc ezret. Azóta – kisebb pozitív, ill. negatív hullámzásokkal - nagyjából stagnált. 1980 óta a csökkenés azonban folyamatossá, ha ütemében valamelyest lassuló mértékűvé (1980-90: -6,2%, 1990-2001: -4,3%, 2001-2011: - 4,0 %) is vált

Jászberény népességének változása

1870	1880	1890	1900	1910	1920	1930	1941	1949	1960	1970	1980	1990	2001	2008	2011	**2013**
19 090	20 294	22 911	25 227	27 943	30 738	28 350	28 838	27 528	30 324	29 764	31 402	29 461	28 203	27 218	27 087	**26 809**

1980-tól a népességcsökkenés és a negatív természetes szaporulat vált jellemzővé Jászberényben és kistérségében is. A leggyorsabb népességfogyás a 80-as évtizedben volt tapasztalható, ekkora természetes szaporulat is és a vándorlási egyenleg is negatív volt. A népesség-csökkenés üteme a rendszerváltás óta mérséklődött, az elvándorlás eleinte csökkent, majd Jászberényben és a kistérségben is vándorlási pozitívummá vált. Ez különösen kedvező, mert a megye egésze, sőt a megyeközpont Szolnok is vándorlási veszteséggel küzd. A természetes fogyás azonban napjainkban is folytatódik, sőt az egyre kedvezőtlenebb korösszetétel miatt gyorsul, amit a bevándorlás sem tud teljes mértékben kompenzálni. A rendszerváltás, 1990 óta 23 év alatt a városban 9,0%, a kistérségben 7,6 % volt a népesség csökkenés, miközben a 80-as évtizedben 10 év alatt ezek az értékek fajlagosan magasabb, 7,2 és 7,9%-ot értek el.

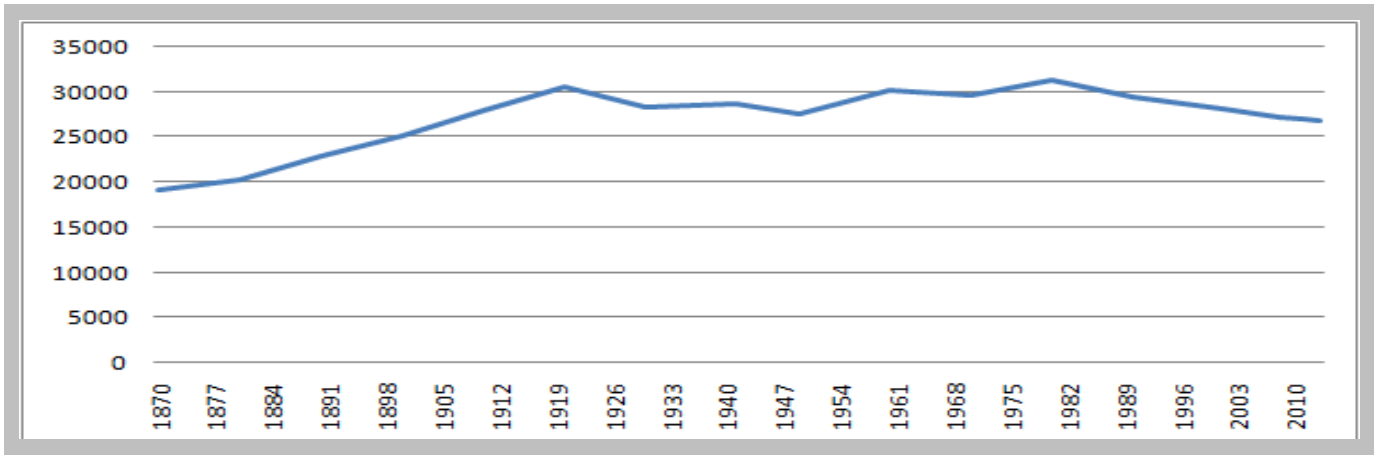

b) Természetes népmozgalom és vándorlás

Jászberény és kistérsége népességváltozásának összetevői 1980-2011. (KSH népszámlálások)

		Lakó nép. 1980	1980-1989 népmozgalom				Lakó nép. 1990	1990-2001 népmozgalom				Lakó nép. 2001	2001-2011 népmozgalom				Lakó nép. 2011	**Lakó nép 2013**
			Term. szap.	Élve szül.	halál	Vánd. Kül.		Term. szap.	Élve szül.	halál	Vánd. Kül.		Term. szap.	Élve szül.	halál	Vánd. kül.		
Jászberény	**fő**	**31 402**	**-819**	**3 437**	**4 256**	**-1 122**	**29 461**	**-1 895**	**3 028**	**4 923**	**637**	**28 203**	**-1819**	**2645**	**4464**	**703**	**27087**	**26809**
	1980=100,0%	**100,0**					**93,8**					**89,8**					**86,3**	**85,4**
	Előző=100,0%	**100,0**					**93,8**					**95,7**					**96,0**	**99,0**
Jászberényi kistérség	fő	98 860	-3 584	11 175	14 759	-4 249	91 027	-5 586	10 523	16 109	3 334	88 775	-5499	8872	14371	1170	84446	84088
	1980=100,0%	100,0					92,1					89,8					85,4	85,1
	Előző=100,0%	100,0					92,1					97,5					95,1	99,6
Város/kistérség aránya %		31,8					32,4					31,8					32,1	31,9

A következő táblázatból megfigyelhető, hogy Jászberény népessége a megye egészének lakosságához képest valamelyest kisebb mértékben fogyott, bár a csökkenési arány meghaladta mind a régiós, mind az országos átlagot. Kedvező tendencia azonban, hogy a népességfogyás az utóbbi évtizedben a korábbiakhoz képest a város esetében lassult, míg a többi helyen inkább felgyorsult. Ez relatív megerősödésre utal. Ugyancsak pozitív, hogy Jászberény 20 év óta vándorlási pozitívummal rendelkezik, míg a régió, a megye és Szolnok is jelentős vándorlási veszteséget könyvelhet el. Ez a város gazdasági, foglalkoztatási vonzerejét tükrözi, melyet a következő táblázat egyértelműen bizonyít: a

munkanélküliségi ráta megyei, régiós és országos összehasonlításban is Jászberényben a legalacsonyabb, kisebb, mint a megyeszékhelyen.

A népesség változás tényezői és területi összehasonlítása 1980-2011

	Élve-születés	Halálo-zás	Termé-szetes szapo-rodás, ill. fogyás (-)	Vándor-lásikülö n-bözet	Lakó-népes-ség 1990	Élveszü-letés	Halálo-zás	Termé-szetes szapo-rodás, ill. fogyás (-)	Vándor-lásikülön -bözet	Lakó-népesség 2001	Élveszü -letés	Halálo-zás	Termé-szetes szapo-rodás, ill. fogyás (-)	Vándor-lásikü-lönbözet	Lakó-népesség 2011
	1980–1989					1990–2001					2001–2011				
J-N-SZ megye (fő)	57 751	60 410	-2 659	-17 382	425 583	52 714	67 256	-14 542	4 876	415 917	40 604	60 827	-20 223	-9 100	386 594
J-N-SZ megye (%)[1]					100,0					97,7					92,9 (90,8)
Szolnoki kistérs.(fő)	16 658	14 877	1 781	130	126 709	15 418	17 482	-2 064	1 505	126 150	11 665	16 251	-4 586	-3 323	118 241
Szolnoki kistérs.(%)					100,0					99,6					93,7 (93,3)
Jászberényi kist (fő)	11 175	14 759	-3 584	-4 249	91 027	10 523	16 109	-5 586	3 334	88 775	8 872	14 371	-5 499	1 170	84 446
Jászberényi kist. (%)					100,0					97,5					95,1 (92,8)
Jászberény (fő)	**3 437**	**4 256**	**-819**	**-1 122**	**29 461**	**3 028**	**4 923**	**-1 895**	**637**	**28 203**	**2 645**	**4 464**	**-1 819**	**703**	**27 087**
Jászberény (%)					**100,0**					**95,7**					**96,0 (91,9)**
Szolnok (fő)	10 479	8 073	2 406	560	78 328	9 654	9 674	-20	-677	77 631	7 297	9 002	-1 705	-2 973	72 953
Szolnok (%)					100,0					99,1					94,0 (93,1)
a megye többi városa együtt (fő)	30 038	32 509	-2 471	-9 772	224 651	27 018	36 133	-9 115	1 669	217 205	20 441	32 666	-12 225	-4 232	200 748
a megye többi városa együtt (%)					100,0					91,0					92,4 (89,4)
a megye összes városa együtt (fő)	40 517	40 582	-65	-9 212	302 979	36 672	45 807	-9 135	992	294 836	27 738	41 668	-13 930	-7 205	273 701
a megye összes városa együtt (%)					100,0					97,3					92,8 (90,3)
Észak-alföldi régió	223 495	202 548	20 947	-65 236	1 546 612	214 282	227 626	-13 344	17 903	1 551 171	170 055	206 233	-36 178	-22 406	1 492 587
Észak-alföldi régió%					00,0					100,3					96,2 (96,5)
Ország összesen (fő)	1 309 583	1 451 823	-142 240	-192 400	0 374 823	1 222 922	1 595 784	-372 862	196 354	10 198 315	1 021 668	1 408 873	-387 205	126 518	9 937 628
Ország összesen (%)					100,0					98,3					97,4 (95,8)

c) Korcsoportmegoszlás, vitalitási index

Mind országosan, mind Jászberényben is jellemző az elöregedés: a gyermek korosztály (0-14 év) létszáma folyamatosan csökken (2011-es népszámlálás szerint 13,5 %) és lényegesen elmarad a nyugdíjasok – folyamatosan növekvő – arányától26,0%). Ez különösen akkor feltűnő, ha figyelembe vesszük, hogy a rendszerváltáskor ez az arány még 19,6% és 19,7%, azaz kiegyensúlyozott volt.

A népesség legfontosabb adatai és az adatok területi összehasonlítása KSH 2011.

adatsorok		**Jászberény**	Jászberényi kistérség	Szolnok	Szolnoki kistérség	J-N-Sz megye	Észak-alföldi régió	ország
lakónépesség		**27 087**	84 446	72 953	118 241	386 594	1 492 587	9 937 628
0-14 korú népesség	fő	**3 656**	12 811	9 850	16 426	58 239	240 268	1 447 659
	%	**13,5%**	15,2%	13,5%	13,9%	15,1 %	16,1%	14,5%
60-x korú népesség	fő	**7 042**	21 050	17 454	28 735	94 366	322 219	2 331 111
	%	**26,0%**	24,9%	23,9%	24,3%	24,4%	21,6%	23,5 %
Munkaképes korú népesség	fő	**16389**	50 585	45 649	73 081	233 989	930 100	6 158 858
	%	**60,5%**	59,9%	62,6%	61,8%	60,5%	62,3%	62,0%
vitalitási index		**0,52**	0,61	0,56	0,57	0,62	0,75	0,62
Vándorlási egyenleg 2000-2011		**+2,6%**	+1,4%	-4,1%	-2,8%	-2,4%	-1,5%	+1,3%
munkanélküli		**1 062**	4 572	3 840	6 575	24 597	103 041	568 497
munkanélküliségi ráta(2011)		**6,5%**	9,0%	8,4%	9,0%	10,5%	11,1%	9,2%

A népesség korcsoport-összetételében - az országoshoz hasonlóan - az elöregedési folyamatok dominálnak. A gyermek korosztály aránya csökken, az idősek száma és aránya nő. Ennek következtében Jászberényben a vitalitási index (a gyermek korosztályúak számának és a nyugdíjas korúak számának hányadosa) már a 2001-es népszámlálás alapján is nagyon alacsony: 0,63 volt, de 2011-ig tovább csökkent, ma már csak 0,52, rosszabb, mint Magyarországé, messze elmarad a megyei és az Észak-alföldi régió jellemzőitől is, de még Szolnok városa is némileg kedvezőbb korösszetétellel

[1] Az előző népszámláláshoz képest, a zárójeles érték 1990-hez képest

rendelkezik. Saját kistérségi átlagához képest is idősebb Jászberény lakossága. Mára a vitalitási index alig haladja meg a felet, azaz az idősek közel kétszeres létszámban vannak a gyerekekhez képest és az arányromlás tovább gyorsul. Különösen a tendencia erősödése aggasztó (l. következő táblázat), az utóbbi harminc évben a gyermekek száma felére fogyott, a vitalitási index pedig 1,22-ről 0,52-re mérséklődött.

Jászberény népességének korcsoport összetétele és a vitalitási index változása 1980-2011 (KSH)

vizsgált évek	gyermekek 0-14 éves		idősek 60-X éves		Népesség (fő)	vitalitási index
	fő	%	fő	%		
1980	6 886	21,9	5 634	17,9	31 402	1,22
1990	5 771	19,6	5 809	19,7	29 461	0,99
2001	4 066	14,4	6 446	22,8	28 203	0,63
2011	3 656	13,5	7 042	26,0	27 087	0,52
változás mértéke 1980-hoz viszonyítva (1980=100%)	- 3 230 fő 53,1 %	-8,4 %pont 61,0%	+ 1 408 fő 125,0 %	+8,1 %pont 145,3%	-4 315 fő 86,2 %	-0,7 42,6 %

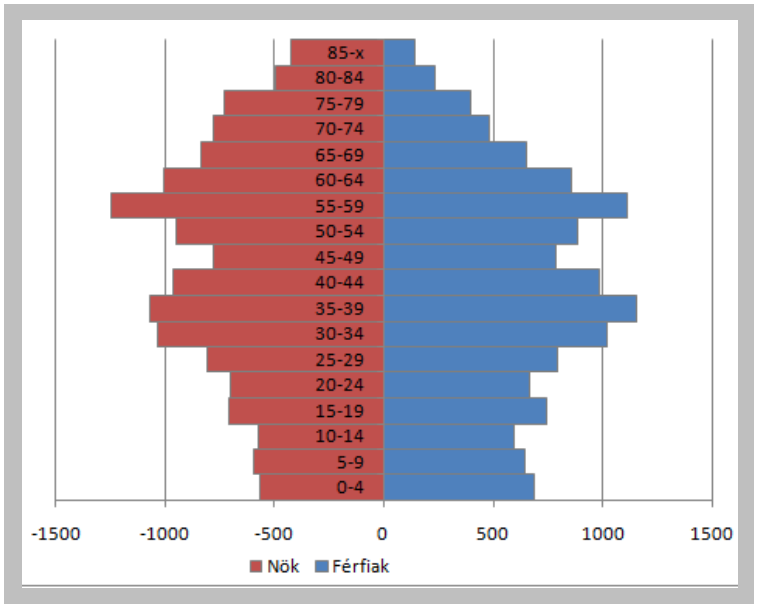

A népesség kor szerinti össze-tételét érzékelteti a bemutatott korfa (nők, férfiak), mely a 2011-es népszámlálás ötévenkénti korcsoport létszáma (l. táblázat) alapján készült. Jól látszik a gyermekek hiánya, mely negatív irányban tolja el a vitalitási indexet (még a 70-74 évesek is többen vannak, mint a 0-4 éves gyerekek). A korfa talpa keskeny, a közepe-teteje kövérebb, mely előrevetíti a további elöregedést. A folyamat veszélyeket rejt a helyi gazdaság működtetése, a munkaerő utánpótlás szempontjából is. Ez jelzi, hogy az ifjúságpolitika és a fiatalok helyben tartása (lakástámogatás) kiemelt fontosságot kell kapjon.

Jászberény népességi korfa 2011

Jászberény népessége nemek és korcsoport szerint (2011)

	Népesség korév szerint																		
	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54-	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85-x	összes
Ffi	687	644	593	743	664	791	1016	1154	987	788	882	1108	857	651	484	399	237	139	12824
Nő	565	592	575	711	701	805	1035	1070	965	775	945	1245	1007	834	781	732	495	426	14263
Össz	1 252	1 236	1 168	1 454	1 365	1 596	2 051	2 224	1 952	1 563	1 827	2 357	1 865	1 485	1 265	1 131	732	565	27 087
%	4,6	4,5	4,3	5,4	5,0	5,9	7,6	8,2	7,2	5,8	6,7	8,7	6,9	5,5	4,7	4,2	2,7	2,0	100,0

A népesség kor-összetételében különösen kedvezőtlen, hogy a legnagyobb létszámú korcsoportot a nyugdíj előtt álló 55-59 évesek alkotják, akiknek a munkaerőpiacról kiesése gondokat okozhat a közeljövőben.

d) Képzettség-műveltség

A megye népességének iskolázottsági szintje elmarad az országos átlagtól. Jászberényben a felsőfokú végzettségűek aránya a megyei átlaghoz képest magas, kicsivel még az országos szintet is meghaladja, de alacsonyabb a megyeszékhelyénél. Az általános iskolát el nem végzettek aránya ugyanezen összehasonlításban átlagosnak mondható, kb. megegyezik az országossal, jobb a megyeinél és a saját kistérségénél, de valamelyest kedvezőtlenebb Szolnokkal, vagy a szolnoki kistérséggel összehasonlítva. Valamennyi mutatóról elmondható, hogy jobb, mint a megye többi (Szolnok nélküli) városának átlaga. Tendenciájában egyértelműen kedvező, a képzettségi szint az utóbbi két népszámlálás között eltelt évtizedben jelentősen emelkedett mindenhol, de Jászberény javulási üteme mind a középfokon, mind a felsőfokon képzettek kategóriájában meghaladja a megyei és az országos javulási mértékeket is.

A népesség iskolai végzettsége, területi összehasonlításban KSH 2001. évi és 2011. évi népszámlálás

adatsorok	**Jászberény**	Jászberényi kistérség	Szolnoki kistérség	Szolnok	a megye többi városa (Szolnok nélkül)	Jász-Nagykun-Szolnok megye	Észak-alföldi régió	ország
általános iskolát nem végzettek aránya a 15-X korú népességen belül % 2001	**11,4**	17,0	9,2	6,3		15,0		11,2
általános iskolát nem végzettek aránya a 15-X korú népességben % 2011	**4,8**	**7,7**	**4,3**	**3,0**	**7,3**	**7,2**	**7,5**	**4,9**
változás 2001-2011 %pont és arány(2001=100%)	**-6,6 %pont 42,1 %**	-9,3 %pont 45,3%	-4,9 %pont 46,7%	-3,3%pont 47,6%		-7,8%pont 48,0%		-6,3%pont 43,7%
érettségizettek aránya a 18-X korú népességen belül % 2001	**37,3**	27,8	42,4	51,5		30,5		38,2
érettségizettek aránya a 18-X korú népességen belül 2011 %	**48,5**	**37,4**	**52,2**	**61,5**	**38,8**	**40,0**	**41,2**	**49,0**
változás 2001-2011 %pont és arány(2001=100%)	**+11,2%pont 130,0%**	+9,6 %pont 134,5%	+9,8 %pont 123,1 %	+10,0%pont 119,4%		+9,5 %pont 131,1%		+10,8%pont 128,3%
felsőfokú végzettek aránya a 25-X korú népességen belül 2001	**13,0**	7.7	14,3	19,2%		8,9%		12,6%
felsőfokú végzettek aránya a 25-X korú népességben 2011 %	**19,6**	**12,2**	**19,6**	**25,7**	**12,1**	**13,3**	**14,5**	**19,0**
változás 2001-2011 %pont és arány(2001=100%)	**+6,6%pont 150,8%**	+4,5 %pont 158,4%	+5,3%pont 137,1%	+6,5%pont 133,9%		+4,4%pont 149,4%		+6,4%pont 150,8%

A népesség %-os megoszlása iskolai végzettség és nemek szerint 2011 (KSH)

Terület	10– éves			15– éves			18– éves			25– éves		
	általános iskola első évfolyamát sem végezte el			legalább általános iskola 8. évfolyam			legalább érettségi			egyetem, főiskola stb. oklevéllel		
	férfi	nő	összesen	férfi	nő	összesen	férfi	nő	összesen	férfi	nő	összesen
	a megfelelő korúak százalékában											
J-N-Sz megye összesen	0,6	0,9	0,7	95,4	90,5	92,8	36,7	43,0	40,0	12,2	14,2	13,3
Jászberényi járás	0,5	0,6	0,6	96,2	91,3	93,6	37,7	44,5	41,3	13,2	16,1	14,7
Jászberényi kistérség	0,5	0,8	0,7	95,3	89,6	92,3	34,1	40,4	37,4	10,7	13,4	12,2
Szolnoki kistérség	0,4	0,5	0,4	97,5	94,1	95,7	49,2	54,9	52,2	19,2	20,0	19,6
Szolnok	0,3	0,4	0,4	98,4	95,9	97,0	59,1	63,4	61,5	26,1	25,3	25,7
Jászberény	**0,4**	**0,4**	**0,4**	**97,2**	**93,5**	**95,2**	**45,0**	**51,4**	**48,5**	**18,3**	**20,8**	**19,6**
A többi város (Szolnok nélkül)	0,7	1,0	0,8	95,3	90,4	92,7	35,4	41,8	38,8	10,8	13,3	12,1
Megye városai (Szolnokkal) együtt	0,6	0,8	0,7	96,1	91,9	93,9	41,6	47,7	44,9	14,8	16,6	15,8

Az iskolázottsági adatokat részletesebb területi összehasonlításban vizsgálva megállapítható, hogy Jászberény lakossága sokkal képzettebb, mint a megye többi városának átlagos szintje, csak Szolnok adatai jobbak, de még a városok Szolnokkal együtt számított átlagos képzettségi szintjét is meghaladja. Az is látható, hogy a nők iskolázottsága szélsőségesebb értékek között mozog, mint a férfiaké. A nők között (6,5%) a férfiakénál (2,8%) többen vannak, akik az általános iskola 8. osztályát sem fejezték be, de ugyanakkor az érettségizett nők aránya (51,4%) jelentősen meghaladja a férfiakét (45,0%). Ugyanez mondható el a diplomásokról: míg a férfiak 18,3 %-a rendelkezik felsőfokú oklevéllel, a nőknél az arány több mint egyötöd (20,8%).

e). Foglalkoztatottság

Az Észak-alföldi régió Észak-Magyarország után és Dél-Dunántúl mellett a legproblematikusabb foglalkoztatási térség. Ezen belül a megye relatív jó helyzetben van (Szabolcs-Szatmár-Bereg megyéhez képest), de a megyei munkanélküliségi ráta meghaladja az országos átlagot.

Jászberényben a népesség elhelyezkedési lehetőségei jók, a munkanélküliség nemcsak – az országban egyébként kedvezőtlenül magas – régiós szintnél, hanem a megyei szintnél, sőt a szolnokinál is alacsonyabb. Igaz, hogy a 2008-as januári helyzethez képest a gazdasági válság hatására mindenhol nőtt a munkanélküliség, de Jászberényben még így is viszonylag kedvezőek a munkához jutási lehetőségek, a város gazdasága nemcsak saját népességének, hanem a környező településeknek is munkalehetőségeket biztosít.

A munkanélküliség legfontosabb adatai és az adatok területi összehasonlítása 2008.jan.1. és 2012.dec.20. KSH.

adatsorok	**Jászberény**	Jászberényi kistérség	Szolnok	Szolnoki kistérség	J-N-Sz megye	Észak-alföldi régió
Regisztrált álláskeresők aránya (2008. jan. 1.) %	**3,4**	5,3	4,2	5,2	8,0	11,0
Regisztrált álláskeresők aránya (2012.dec.20.) %	**6,1**	**9,0**	**8,3**	**8,9**	**11,6**	**13,5**
Ebből 180 napon túli munkanélküli (2008. jan. 1.) %	**37,7**	42,6	46,4	46,4	51,3	57,2
Ebből 180 napon túli munkanélküli (2012.dec.20.) %	**44,2**	**48,8**	**56,4**	**54,4**	**53,4**	**57,7**
Álláskeresőkből női munkanélküli (2008. jan. 1.) %	**54,2**	48,3	52,9	49,1	46,9	46,0
Álláskeresőkből női munkanélküli (2012.dec.20.) %	**49,2**	**49,2**	**52,7**	**52,4**	**51,6**	**49,7**
Álláskeresőkből szellemi foglalkozású (2008. jan. 1.) %	**27,3**	13,8	35,6	25,3	13,8	13,9
Álláskeresőkből szellemi foglalkozású (2012.dec.20.) %	**20,6**	**11,6**	**30,9**	**24,7**	**13,8**	**14,0**
Álláskeresőkből max. ált. iskolai végzettségű (2008. jan. 1.) %	**28,2**	47,4	22,7	32,6	46,5	48,4
Álláskeresőkből max. ált. iskolai végzettségű (2012.dec.20.) %	**49,2**	**50,4**	**52,7**	**33,9**	**44,5**	**46,3**
Álláskeresőkből a pályakezdők aránya (2012.dec.20.) %	**8,2**	**10,1**	**12,5**	**12,5**	**12,6**	**13,3**

A ***munkanélküliek aránya*** a városban 2012. év végén a régiós átlag fele alatt, a megyei átlag felét kismértékben meghaladó mértékű volt, lényegesen jobb, mint a megyeszékhelyen. Ugyanez mondható el a ***tartósan munkanélküliekkel*** kapcsolatban, e téren is a legkedvezőbb arány Jászberényben tapasztalható. Területi összehasonlításban ugyancsak jónak tekinthető a női munkanélküliségi arány, amely 50% alatti, azaz a ***nők foglalkoztatása*** is Jászberényben a legjobban megoldott. Az összehasonlítás alapját képeső területeken mindenhol emelkedett a munkanélkülieken beül a nők aránya, csak Jászberényben csökkent. Kedvező változás az is, hogy a 2008-as viszonylag magas ***szellemi foglalkozású munkanélküli*** arány jelentősen mérséklődött, ez a kvalifikált munka iránti növekvő igényt jelzi, ami a gazdaság fejlődése és struktúraváltása szempontjából előnyös. Ugyanezt – a kvalifikált munka iráni igény erősödését – jelzi az is, hogy a munkanélkülieken belül az alacsonyan képzettek aránya növekedett, azaz elhelyezkedési nehézségekkel Jászberényben leginkább a képzetlenebbek szembesülnek. Területi összehasonlításban az utóbbi évek változásai e tekintetben is Jászberényben voltak a legnagyobbak. A ***pályakezdők munkához jutási lehetőségei*** is itt a legjobbak: a pályakezdők aránya a munkanélküliek között messze itt a legalacsonyabb, e tekintetben is megelőzi Szolnokot, a megyét és a régió átlagát is.

Népesség gazdasági aktivitás szerint 2011

Terület	Férfi					Nő					Összesen				
	foglal-koztatott	munka-nélküli	inaktív kereső	eltartott	együtt	foglalkoz-tatott	munka-nélküli	inaktív kereső	eltartott	együtt	foglal-koztatott	munka-nélküli	inaktív kereső	eltartott	összesen
Megye összesen	77 487	13 215	46 355	48 173	185 230	64 608	11 382	77 983	47 391	201 364	142 095	24 597	124 338	95 564	386 594
	20,0%	3,4%	12,0%	12,5%	47,9%	16,7%	2,9%	20,2%	12,3%	52,1%	36,8%	6,4%	32,2%	24,7%	100,0%
Jászberényi járás	11 338	1 346	5 974	5 782	24 440	9 475	1 115	10 387	5 857	26 834	20 813	2 461	16 361	11 639	51 274
	22,1%	2,6%	11,7%	11,3%	47,7%	18,5%	2,2%	20,3%	11,4%	52,3%	40,6%	4,8%	31,9%	22,7%	100,0%
Jászberényi kistér.	17 628	2 523	10 081	10 077	40 309	14 310	2 049	17 517	10 261	44 137	31 938	4 572	27 598	20 338	84 446
	20,9%	3,0%	11,9%	11,9%	47,7%	16,9%	2,4%	20,7%	12,2%	52,3%	37,8%	5,4%	32,7%	24,1%	100,0%
Szolnoki kistérség	25 186	3 486	13 150	14 235	56 057	22 854	3 089	22 424	13 817	62 184	48 040	6 575	35 574	28 052	118 241
	21,3%	2,9%	11,1%	12,0%	47,4%	19,3%	2,6%	19,0%	11,7%	52,6%	40,6%	5,6%	30,1%	23,7%	100,0%
Szolnok	15 592	1 983	7 565	8 974	34 114	15 051	1 857	13 285	8 646	38 839	30 643	3 840	20 850	17 620	72 953
	21,4%	2,7%	10,4%	12,3%	46,8%	20,6%	2,5%	18,2%	11,9%	53,2%	42,0%	5,3%	28,6%	24,2%	100,0%
Jászberény	**6 148**	**561**	**3 125**	**2 990**	**12 824**	**5 325**	**501**	**5 497**	**2 940**	**14 263**	**11 473**	**1 062**	**8 622**	**5 930**	**27 087**
	22,7%	**2,1%**	**11,5%**	**11,0%**	**47,3%**	**19,7%**	**1,8%**	**20,3%**	**10,9%**	**52,7%**	**42,4%**	**3,9%**	**31,8%**	**21,9%**	**100,0%**
Többi város	40 616	6 760	24 439	24 332	96 147	33 354	5 992	41 099	24 156	104 601	73 970	12 752	65 538	48 488	200 748
	20,2%	3,4%	12,2%	12,1%	47,9%	16,6%	3,0%	20,5%	12,0%	52,1%	36,8%	6,4%	32,6%	24,2%	100,0%
Városok Szolnokkal együtt	56 208	8 743	32 004	33 306	130 261	48 405	7 849	54 384	32 802	143 440	104 613	16 592	86 388	66 108	273 701
	20,5%	3,2%	11,7%	12,2%	47,6%	17,7%	2,9%	19,9%	12,0%	52,4%	38,2%	6,1%	31,6%	24,2%	100,0%

Gazdasági aktivitási arányok (%) a teljes népességen belül 2011

Terület	Férfi					Nő					Összesen				
	foglal-koztatott	munka-nélküli	inaktív kereső	eltartott	együtt	foglalkoz-tatott	munka-nélküli	inaktív kereső	eltartott	együtt	foglal-koztatott	munka-nélküli	inaktív kereső	eltartott	összesen
Megye összesen	41,8	7,1	25,0	26,0	100,0	32,1	5,7	38,7	23,5	100,0	36,8%	6,4%	32,2%	24,7%	100,0%
Szolnok	45,7	5,8	22,2	26,3	100,0	38,8	4,8	34,2	22,3	100,0	42,0%	5,3%	28,6%	24,2%	100,0%
Jászberény	**47,9**	**4,4**	**24,4**	**23,3**	**100,0**	**37,3**	**3,5**	**38,5**	**20,6**	**100,0**	**42,4%**	**3,9%**	**31,8%**	**21,9%**	**100,0%**

A fenti táblázatok egyértelműen mutatják, hogy a foglalkoztatottság Jászberényben a legkedvezőbb, nemcsak a megyei szintet haladja meg, hanem Szolnokét is. Jászberényben a férfi lakosság 47,9 %-a dolgozik, a férfi munkanélküliek aránya csupán 4,4%, a megyei mértéknek csupán 61,9%-a. A nők foglalkoztatottsági szintje (37,3%) valamivel elmarad a szolnokitól (38,8%), de jelentősen magasabb, mint a megyei (32,1%). Az inaktív keresők (nagyrészt nyugdíjasok) aránya mindenhol magas, e tekintetben Jászberény helyzete kedvezőtlenebb (31,8%), mint Szolnoké (28,6%), de jobb a megyeinél (32,2%). Az értékek a népesség korcsoport összetételét tükrözik, a 60 éven felüliek jászberényi aránya 26,0%, meghaladja a szolnoki idős korosztály 23,9 %-os arányát. A legkevesebb eltartott (29,1%) Jászberényben él, de ez – sajnos – az elöregedésre, a gyermekek alacsony részarányára is utal(hat).

f) Háztartás összetétel és gazdasági aktivitás

Háztartások a háztartásban élők száma és gazdasági aktivitás szerint 2011

Terület	1	2	3	4	5	6–	Össze-sen	1	2	3–	Nincs foglalkoztatott			Háztartásban élő						Száz háztartásra jutó		
											munka-nélküli	inaktív kereső	csak eltartott	össze-sen	idős-korú	foglal-koz-tatott	munka-nélküli	inaktív kereső	eltartott	fő	idős-korú	foglal-koz-tatott
	személlyel							foglalkoztatottal			van											
Megye összesen	50757	47685	31735	19533	6984	3686	160380	51016	33036	7666	10562	56731	1369									
	31,6%	29,7%	19,8%	12,2%	4,4%	2,3%	100,0%	31,8%	20,6%	4,8%	6,6%	35,4%	0,9%	379314	91714	141584	24547	120840	92343	237	57	88
Jászberényi járás	6655	6288	4374	2818	889	400	21424	6606	4930	1343	939	7447	159									
	31,1%	29,4%	20,4%	13,2%	4,1%	1,9%	100,0%	30,8%	23,0%	6,3%	4,4%	34,8%	0,7%	50754	12659	20806	2461	16022	11465	237	59	97
Jászberényi kistérség	10730	9 860	6825	4545	1636	898	34620	10405	7482	2034	1876	12570	253									
	31,0%	28,5%	19,7%	13,1%	4,7%	2,6%	100,0%	30,1%	21,6%	5,9%	5,4%	36,3%	0,7%	83566	20441	31931	4572	26966	20097	241	59	92
Szolnoki kistérség	16638	15393	9784	6066	1794	783	50458	17180	11426	2397	2565	16505	385									
	33,0%	30,6%	19,4%	12,0%	3,6%	1,6%	100,0%	34,0%	22,6%	4,8%	5,1%	32,7%	0,8%	115297	27951	47659	6534	34645	26459	229	55	94
Szolnok	11217	9789	6158	3542	908	386	32000	11591	7329	1299	1532	10001	248									
	35,1%	30,6%	19,2%	11,1%	2,8%	1,2%	100,0%	36,2%	22,9%	4,1%	4,8%	31,3%	0,8%	70634	17121	30357	3800	20403	16074	221	54	95
Jászberény	**3538**	**3400**	**2373**	**1485**	**416**	**165**	**11377**	**3649**	**2757**	**706**	**390**	**3807**	**68**									
	31,1%	**29,9%**	**20,9%**	**13,1%**	**3,7%**	**1,5%**	**100,0%**	**32,1%**	**24,2%**	**6,2%**	**3,4%**	**33,5%**	**0,6%**	**26609**	**6748**	**11466**	**1062**	**8325**	**5756**	**234**	**59**	**101**
Többi város	25461	24858	16917	10302	3573	1730	82 841	25932	17323	4118	5416	29381	671									
	30,7%	30,0%	20,4%	12,4%	4,3%	2,1%	100,0%	31,3%	20,9%	5,0%	6,5%	35,5%	0,8%	196654	48128	73747	12743	63306	46858	237	58	89
Városok együtt	36678	34647	23075	13844	4481	2116	114841	37523	24652	5417	6948	39382	919									
	31,9%	30,2%	20,1%	12,1%	3,9%	1,8%	100,0%	32,7%	21,5%	4,7%	6,1%	34,3%	0,8%	267288	65249	104104	16543	83709	62932	233	57	91

Jászberényben 11 377 háztartás volt a 2011. évi népszámláláskor. Az átlagos háztartásnagyság csupán 2,37 fő, de ez az érték a megyében mindenhol alacsony: Szolnokon 2,29 fő/háztartás, a megye egészében 2,37 fő/háztartás, még a legmagasabb a jászberényi kistérség 2,41 fő/háztartás értéke. A háztartásnagyság évtizedek óta csökkenő tendenciája részben a gyerekszám fogyására, részben a társadalom atomizálódására utal. A jelenlegi háztartásnagyság az 1980-asnak csak 83,0%-a, az egy háztartásban élők száma különösen az utóbbi évtizedben csökkent gyorsan, az ezredfordulóhoz képest több mint 7%-kal.

A háztartásnagyság és foglalkoztatottság változása Jászberényben 1980-2011

	1980	1990	2001	2011
100 háztartásra jutó személy (fő)	282	259	252	234
% (100,0%=1980)	100,0 %	91,8 %	89,4 %	83,0 %
% (100,0%=az előző népszámlálás)	-	91,8 %	97,3 %	92,9 %
100 háztartásra jutó foglalkoztatott (fő)	135	117	104	101
% (100,0%=1980)	100,0 %	86,7 %	77,0 %	74,8 %
% (100,0%=az előző népszámlálás)	-	86,7 %	88,9 %	97,1 %

Az egy háztartásra jutó foglalkoztatottak száma az 1980-as értéknek csupán 74,8%-a, azaz a csökkenés a háztartásnagyság zsugorodásánál gyorsabb, de kedvező, hogy a csökkenés üteme az utóbbi évtizedben igen lefékeződött, ami relatív javulást tükröz.

Jászberényben a száz háztartásra jutó 59 időskorú meghaladja a megyei és a szolnoki átlagot is, egyértelműen a kedvezőtlen, elöregedő népességstruktúrára utal. A háztartásstruktúra a benne élők

száma szerint kiegyensúlyozottnak tekinthető, nem magas az egy fős (magányos) háztartások aránya, valamivel a megyei átlag és a többi városok átlaga alatti, kevesebb, mint Szolnokon. Ugyanez mondható el a nagyobb, 5-6 fős háztartásokkal kapcsolatban, ezek aránya sem éri el a megyeit, de a megye többi városának értékét sem. Kiugróan jó viszont, hogy a száz háztartásra jutó foglalkoztatottak száma egyedül Jászberényben haladja meg a 100-at (101), azaz átlagban minden háztartásra jut foglalkoztatott, míg a megye – az összehasonlításban szereplő - más térségeiben ez csak 88-95 között mozog. Ezzel összefügg, hogy a foglalkoztatottak nélküli háztartások aránya területi összehasonlításban imponálóan alacsony: a csak munkanélküliekből álló háztartások aránya Jászberényben mindössze 3,4%, míg Szolnokon 4,8%, a megyei városok összességében 6,1%, a megye egészében 6,6%.Ez ismét a város gazdasági erejét tükrözi. Az elöregedő népesség ellenére a csak inaktív keresőkből (nyugdíjasokból) álló háztartások aránya (33,5%) – bár meghaladja a szolnokit (31,3%), de alatta marad a megyei városok (34,3%) és az egész megye (35,4%) mutatóinak.

g) Jövedelmi helyzet

A lakosság jövedelmi helyzetére részben az adófizetési adatokból, részben a nyugdíjak összegéből és a szociális segélyek iránti igényből lehet következtetni.

Jászberényben ezer lakosból személyi jövedelemadót fizetett – a 2011. évi népszámlálási adatok alapján – 483 fő, ez magasabb, mint a megyei átlag (445 fő), de Szolnokot is túlszárnyalja (474 fő). Az egy adózóra jutó, adóalapot képező jövedelem éves összege 2011-ben 1 892 eFt/év volt, ami elmarad a szolnokitól, de meghaladja a megyeit. Ha nem az egy adózóra, hanem az egy lakosra jutó jövedelmi viszonyokat vizsgáljuk, a területi különbségek tovább nőnek: Jászberény 908 eFt/lakos éves jövedelemmel jobb, mint a megye egésze (697 eFt/fő), de gyengébb, mint Szolnok (962 eFt/fő). Ellentmondás tapasztalható Jászberény és a megyeszékhely között: míg a foglalkoztatási és gazdasági mutatók rendre Jászberényben jobbak, a jövedelmek fordítottan arányosak. A helyben megtermelt GDP és a jövedelmek közötti szakadék mérséklése, a gazdaság és a keresetek szinkronba hozása a közeljövő feladata kell legyen.

Személyi jövedelemadót fizetők ezer lakosra jutó száma, 1 adófizetőre jutó adóköteles jövedelem 2011-ben(KSH)

	SZJA adózó/ezer lakos (fő)	Egy adózóra jutó SZJA alapot képező jövedelem eFt/év	Egy lakosra jutó jövedelem eFt/év	nyugdíjban és járadékban részesülők/ezer lakos	egy nyugdíjasra jutó öregségi nyugdíj összege eFt/hó	rendszeres szociális segélyben részesülő/ezer lakos
J-N-Sz megye	445	1 602	697	307	100,3	8,1
Jászberényi kistérs.	445	1 651	725	308	102,7	6,0
Szolnoki kistérség	471	1 862	863	308	115,2	5,9
Jászberény	***483***	***1 892***	***908***	***312***	***n.a.***	***4,2***
Szolnok	474	2 032	962	303	n.a.	5,9

Mivel a nyugdíjasok, ill. nyugdíjszerű ellátásban (járulékban) részesülők – a kedvezőtlen korstruktúra miatt - a város népességének közel egyharmadát teszik ki, a lakosság jövedelmi viszonyai a nyugdíjak nagyságától is erősen függ. A KSH 2013. januári adata szerint jászberényi kistérségben az főre jutó öregségi nyugdíj összege 102 728 Ft volt, ami nem éri el a szolnoki kistérség115 186 Ft-os átlagos nyugdíját, de meghaladja a megyei átlagot (100 301 Ft). Sajnos településsoros adatok e téren a KSH-nál nem állnak rendelkezésre.

A szociális juttatásra szorulók ezer lakosra vetített aránya Jászberényben a legalacsonyabb – csupán 4,2 fő -, jobb, mint Szolnokon (5,9 fő) és alig haladja meg a megyei érték (8,1 fő) felét. Ez ismét a jó gazdasági helyzet bizonyítéka.

Ugyanezt tükrözi a közmunkások aránya az aktív korú (munkaképes) lakosságon belül. Az Észak-alföldi régióban ezer aktív korúból 55,2 fő közmunkás, ennél jobb a megyei mutató: 44,5 fő/ezer munkaképes korú, de legjobb Jászberényben: mindössze 11,7 fő. A városénál kedvezőtlenebb, de a megyeinél jobb a jászberényi kistérség 28,0 közmunkás/ezer aktív korú aránnyal.

1.6.2. Térbeli társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok

Ahhoz, hogy az egyes városrészek társadalmi állapotát, elszigetelődését, a városon belüli térbeli társadalmi különbségeket fel lehessen mérni, városrészi bontásban kell vizsgálni a szegregációs mutatók szerinti különbségeket. Ezt a 2011. évi népszámlálás adatainak felhasználásával a KSH alábbi táblázata tartalmazza. A városi átlaghoz képest legjobb adatot mutatónként ***vastag dőlt*** szedés, a legrosszabbat szürke alászínezés emeli ki.

2011	Jászberény összesen	Belváros	Kertváros	Érpart	Káposztás-kert	Pelyhes-part	Szentkúti v.rész	Szent László v.rész	Hűtő-gépgyári v.rész	Portelek	Külterület
Legfeljebb általános iskola 8 osztályával rendelkezők aránya a 15-59 éves népesség körében	13,3	12,1	12,9	9,4	12,8	7,6	15,7	10,1	***6,9***	18,5	36,7
Felsőfokú végzettségűek aránya a 25 év felettiek körében 2011	19,6	26,0	15,8	22,1	17,6	27,9	14,5	26,2	***38,4***	4,9	5,2
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya 2011 (7,8,9 kategóriájú foglalkoztatási főcsoportúak/foglalkoztatottak)	37,7	32,9	40,4	35,3	38,7	31,5	42,0	33,0	***26,4***	61,8	56,2
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül 2011	53,7	48,1	56,3	53,3	53,9	50,6	55,3	51,1	***46,5***	57,3	60,2
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta: munka-nélküliek száma /munkanélküliek +foglalkoztatottak száma	8,5	8,9	7,8	7,4	7,7	6,8	8,2	7,6	***3,5***	10,9	21,1
Tartós (legalább 360 napos) munka-nélküliek aránya (tartós munka-nélküliek száma / munkanélkü-liek+foglalkoztatottak száma	4,4	4,0	3,9	4,4	4,1	2,6	3,5	4,1	***1,6***	5,8	13,0
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül 2011	7,9	***2,9***	8,8	5,6	6,0	2,4	7,7	4,3	3,6	8,2	38,4
Maximum egy szobás lakások aránya a lakott lakásokon belül, 2011	6,3	8,9	5,1	2,5	5,4	***1,3***	11,0	6,9	4,5	4,9	15,2

A legnagyobb különbség a belterületi és a külterületi lakosság társadalmi összetételében, iskolázottságában, foglalkoztatási mutatóiban és lakhatási körülményeiben van. A nyolc szegregációs mutató közül hatnak a legrosszabb értéke a külterületen jelentkezik. Az alacsonyabb lakhatási és megélhetési költségek reményében külterületre költöznek ki a társadalmi perifériára szoruló néprétegek. Ugyanakkor innen az intézmények, munkahelyek, szolgáltatások elérhetősége még problémásabb, társadalmi elszigeteltségük a térbeli elkülönüléssel, a közlekedési kapcsolatok nem kielégítő voltával csak fokozódik. Ez az esélyek további romlásához, a felzárkózási, integrálódási remények csökkenéséhez vezet(het). Ezért kiemelt településfejlesztési feladat e területeken a fizikai életminőség és a lakhatás javítását célzó közmű és közlekedési fejlesztések, a társadalmi felzárkóztatást elősegítő intézkedések – pl. az óvodába, iskolába járást elősegítő iskolabusz – célzott szociális és (felnőtt) oktatási programok beindítása, az alacsony iskolázottságú népesség számára is elhelyezkedési lehetőséget biztosító, munkahelyteremtő foglalkoztatás fejlesztése. A témát a 2.3.3. Szegregációs területek c. fejezet részletezi.

Portelek, mint a központi belterülettől különálló (belterületi) lakóterület elsősorban társadalmi szempontból, azon belül a magasan kvalifikáltak alacsony aránya miatt és az alacsony presztízsű foglalkoztatás magas részaránya miatt marad el a többi városrésztől, de egyéb – munkanélküliségi, lakáshelyzeti – mutatói szerint csak kis mértékben tér el a városi átlagtól.

A központi belterület egyes városrészei között viszonylag szűk a különbség, az átlagtól való pozitív vagy negatív eltérés nem kiugró és nem köthető egyetlen városrészhez, kivéve a Hűtőgépgyári városrészt, amelyben a nyolc mutató közül hatnak a legkedvezőbb értéke jelenik meg. Bár jellemzői kiugróan jók és a városrész nem okoz sem társadalmi, sem gazdasági problémákat a városnak, „monokultúrás”, a környező üzemekhez kötődő, magasan kvalifikált, szakképzett népessége, valamint a többi városrésztől elkülönülő területi fekvése bizonyos szegregáltságot jelez.

Szegregátumok

A szegregátumok lehatárolását a népszámlálási adatok alapján, a kormányzat által meghatározott kritériumok szerint a KSH végzi. A szegregációs területet lehatároló mutatók szerint nincs kimondott szegregátum Jászberény területén. Sajnos a szegregátumokat definiáló mutatók éppen kormányzati változtatás alatt állnak, így s korábbi és a várható mutatók szerint is vizsgálta a KSH a várost. A korábbi 50%-os mutatóérték feletti területeket sötétebb barna, a 40-50% közöttieket narancsszín jelzi a térképen. Ezek azok a területek, ahol a népesség szegregálódásával – a társadalmi kirekesztettség csökkentése érdekében – feltétlenül foglalkozni kell. Jászberény területének legnagyobb részén a szegregációra utaló

mutatók értéke 0-39% között van, azaz ott társadalmi problémák nem jelentkeznek. A lehatárolással kapcsolatosan mellékeljük a KSH levelét.[2]

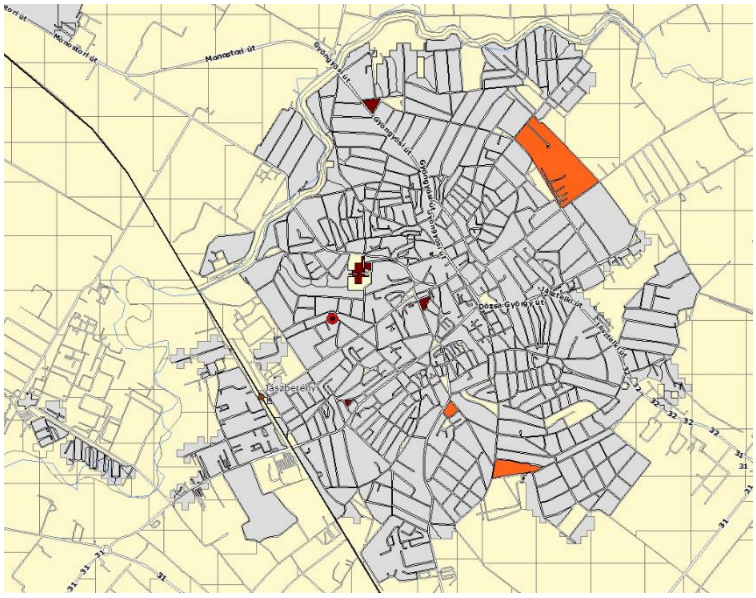

Az egyes városrészek mutatóiban nem feltétlenül tükröződik, de két kisebb kiterjedésű szegregátum a város esélyegyenlőségi programjában is megjelent, amivel kapcsolatosan helyzetjavító intézkedéseket is említett a program. Ezek: a Faiskola utcai és a Munkás utcai szegregátumok. A Munkás utcai szegregátum azóta (2012) felszámolásra került, a Faiskola utcai népessége folyamatosan csökken. A legnagyobb gondot a külterületi népesség városi átlagtól való társadalmi, gazdasági leszakadása jelenti, de erre vonatkozólag a KSH nem tudott pontos lehatárolást és adatokat adni.

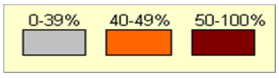

Összehasonlításul mellékeljük a város 2008. évi IVS-ében – ugyancsak a KSH által, de akkor a 2001. évi népszámlálás adatai alapján lehatárolt szegregátumok térbeli elhelyezkedését.

[2] Tisztelt Partnerünk!

Adatkérésük részeként a 2011-es népszámlálás adatai alapján elvégeztük a településen található szegregátumok lehatárolását. A lehatárolás a Városrehabilitációs Kézikönyvben meghatározott un. szegregációs mutató alapján történik. A Kézikönyvben foglaltak szerint azon területek tekinthetők szegregátumnak, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül eléri, illetve meghaladja az 50%-ot. (A szegregációs mutató a 2011-es népszámlálási adatokból állítható elő.)

Munkájuk megkönnyítésére megküldünk Önöknek egy települési kartogramot, amely jelzi, hogy mely területek tesznek eleget a szegregátum kritériumainak, vagyis ahol a szegregációs mutató 50%, illetve a fölötti értéket vesz fel. A térkép azt is mutatja, hogy melyek azok a területek, ahol a szegregációs mutató 40 % feletti, az ilyen területek szegregáció szempontjából veszélyeztetett területnek számítanak. (Jelmagyarázat: a szegregációs mutató térképen jelzett értékeit a következő színek jelölik: 0-39% = szürke, 40-49%=narancs, 50-100%=barna)

A térkép a település belterületén található szegregátumokat jeleníti meg. A külterületen található szegregátumokról kartogramot nem tudunk előállítani. A térkép olyan területeket is megjelenít, amelyek eleget tesznek ugyan a szegregációs mutató kritériumának, de az alacsony népességszámuk, vagy intézeti háztartásban élők miatt mégsem tekinthetők valódi szegregátumoknak.

Adataink szerint az Önök településén nem található olyan terület, mely a szegregációs mutató alapján megfelelne a tényleges szegregátum feltételeinek.

Üdvözlettel Központi Statisztikai Hivatal
Népszámlálási főosztály

1.6.3. A települési identitást erősítő tényezők

Identitást erősítőtényezők az alábbiak:
-- a színvonalas, egészséges települési környezet, közösségi élet befogadására alkalmas városi közterek, utcák,
-- a gazdag történelmi múlt, kulturális hagyományok, összetartó jász identitástudat,
-- kulturális és oktatási intézmények,
-- a kedvező természeti környezeti, természeti erőforrások,
-- a versenyképes gazdasági környezet,
-- a színvonalas infrastrukturális (humán és műszaki) ellátottság.
-- a hatékony információs áramlás, a városfejlesztési menedzsment és lakosság közötti jó partneri kapcsolat,
-- a kedvező belső emberi értékek, emberi kapcsolatok, megújulási képesség, aktív civil élet.

Jászberény, mint a jászok központja, sajátos arculattal, egyedi beépítési móddal, telekstruktúrával rendelkezik, ami a történelmi múlttal, a külső politikai/védelmi tényezőkkel és a térségi gazdasági fejlődés lehetőségeivel szoros összefüggést mutat.
A jászok tatárjárás utáni betelepítését követően közvetlenül a királynak tartoztak védelmi, katonai szolgálattal. Jászberény már a 13. század közepétől a Jászság vallási és szellemi központja lett, amely kiváltságokat (adó- és vámmentesség, önálló közigazgatás, pallosjog) élvezett. A török időkben katonai szerepe növekedett, mivel a város a szultán magánkincstárához tartozott, védelmére palánkvárat építettek. A várat leégése után azonban nem építettek újjá, így katonai szerepe gyengült. 1550-ben már városi rangú település, közigazgatási székhely szerepét a török hódoltság és a Jászkun Hármas Kerület fennállása idején is megőrizte. A mindennapokban a környék mezőgazdasági termelésének és termény kereskedelmének központjává, öntudatos és gazdag településsé vált – olyannyira, hogy amikor I. Lipót császár a 18. század elején a várost eladta a Német Lovagrendnek, néhány évtizeden belül saját erőből visszaváltották a lakosok (önmegváltás). A 19. században Szolnoknál nagyobb népességszámú település volt, de a vasútépítés jelentőségét későn ismerték fel, az első vasútépítési hullámban a gazdák nem járultak hozzá a földek igénybevételéhez. Így csak több évtizedes késéssel kapcsolódott be a város az országos gazdasági vérkeringésbe. Emiatt az ipar lemaradásba került, a város sokáig megőrizte mezővárosi jellegét és céhes szervezetét. A gyáripar fejlődése nagy késéssel indult meg, nagyüzemek csak a második világháború után létesültek, de a város néhány évtized alatt ipari, foglalkoztatási központtá vált. A rendszerváltás óta a gazdaság ágazati szerkezete gyorsan átalakult, az ipari jelentőség továbbra is dominál. A megyén belüli periférikus – az ÉNy-i megyehatár menti - földrajzi elhelyezkedése a megyén túlmutató térségi kapcsolatok kialakulását eredményezte. Hatásterülete mind ellátási (oktatás, kereskedelem), mind foglalkoztatási szempontból átnyúlik Pest- és Heves megye szomszédos területeire is. Kulturális – és a jászokat összetartó sajátos kultúra- és hagyományőrző - szerepe az utóbbi évtizedekben megerősödött, jelentős képzőművészeti tradíciókkal és könyvtárral rendelkezik.

A települési identitást erősítő tényezők az alábbiak:
-- a települési környezet értékei, különösen:
- a városközpont kisvárosi térrendszere és összhangot képező térfalai,
- a jász-települési struktúra, a jász beépítési mód sajátos telekstruktúrája, beépítési módja,
- a jász identitás és kultúra megőrzése emlékhelyek, szobrok, emléktáblák által (is),
- a városon átfolyó Zagyva a mellette kialakult folyamatos zöldfelületi sávval,

-- a kulturális, oktatási, rekreációs intézményei, különösen
- a középfokú és a gazdaság által igényelt speciális képzettséget adó oktatási intézmények,
- a városi könyvtár,
- a helyi kultúrát és identitást őrző múzeumok,
- a termálfürdő,
- az állat és növénykert,

--a jó kereskedelmi ellátottság,(városközpont, Bevásárló Központ, vendéglátóhelyek)
- a városközpont szakbolt hálózata,
- bevásárlóközpont,
- 14 étterem,
- 7 kávéház, ill. cukrászda,
- több söröző,
- piac

-- a kedvező természeti, táji környezet, természeti erőforrások különösen:

- a kiemelten jó minőségű termőtalaj,
- a Zagyva közelsége és a folyót kísérő összefüggő zöldsáv, ökofolyosó,
- Natura 2000 területek,

-- versenyképes gazdasági környezet, jó munkalehetőségek, különösen:
- a fejlett gépipar,
- a kapcsolódó elektronikai ipar,
- a műanyagipar,

-- az aktív civil szerveződések, amely alkalmas a partnerkapcsolatok és az emberi kapcsolatok elmélyítésére. Ma a városban számos civil szervezet működik, ezek közül a város élete számára legfontosabbakat az alábbi táblázat tartalmazza:

SORSZÁM	NÉV	CÍM
1.	Maci alapítvány	Gorjác Ignác sétány 1.
2.	Jász Múzeumért Kulturális alapítvány	Táncsics M. út 5.
3.	Testvérvárosi Kapcsolat Közalapítvány	Lehel vezér tér 18.
4.	Testvérvárosok Baráti Egyesülete	Petőfi út 1.
5.	„Folklór” Kulturális közalapítvány	Víz út 1.
6.	Déryné vegyeskar Közhasznú Egyesület	Lehel vezér tér 33.
7.	Déryné Nyugdíjas Klub	Kossuth L. u. 58.
8.	Déryné Közművelődési Alapítvány	Lehel vezér tér 33.
9.	Székely Mihály Kórus Közművelődési Alapítvány	Ady Endre u. 22.
10.	Székely Mihály Alapítvány	Lehel vezér tér 6.
11.	Palotásy János Vegyeskar Egyesület	Bercsényi út 1.
12.	Városvédő és Szépítő Egyesület	Táncsics M út 5.
13.	LEHEL-MELODY Tánc-Sport Egyesület	Bercsényi út 1/a.
14.	Hamza Múzeum és Jász Galéria Közalapítvány	Lehel vezér tér 18.
15.	„Jászság Egészségéért” Alapítvány	Szelei út 2.
16.	Galamb és Kisállattenyésztők Egyesülete	Kun u. 13.
17.	R-12 Jászberény Postagalambsport Egyesület	Páfrány út 15.
18.	Jászsági Képzőművészet-barátok Egyesülete	Szép út 16.
19.	Jászsági Rádiósok Egyesülete	Rákóczi út 51/a
20.	Jászsági Évkönyv Alapítvány	Bercsényi út 47.
21.	Kutyákkal az Életért Alapítvány	Vincellér út 5.
22.	Fegyveres Szervek Nyugállományú Tagjainak Klubja	Bercsényi út 27.
23.	OLAJÁG-JÁSZ Mozgássérültek Közhasznú Egyesület	Bercsényi út 1.
24.	„A harmadik évezred jászberényi gyermekeiért” Alapítvány	Lajosmizse út 1.
25.	Keresztény Értelmiségiek Szövetsége	Budapest, Aladár u. 17.
26.	„”Törődés” Szociális Alapítvány	Hatvani út 35.
27.	Országos Néptánc Baráti Kör Egyesület	Belénessy J. út 4.
28.	Jászberényi Barátok Temploma Közösségének Alapítványa	Ferencesek tere 3.
29.	Jászberényi Szentkúti Templom Közösségének Alapítványa	Szentkúti tér 1.
30.	Jászberényi Gazdák és Polgárok Köre	Hatvani u. 2.
31.	Fogódzkodó Jászsági speciális ellátást igénylő gyermekek, ifjak felnőttek szüleinek ls segítő szakembereinek egyesülete	Bercsényi út 1.
32.	Jászberényi Tűzoltók Közhasznú Alapítványa	Jákóhalmi út 11/a
33.	Gyermekcentrum Alapítvány	Szépmalom út 44.
34.	Jászberényi Stinky Sox Baseball Klub	Páva út 4.
35.	JÁSZ-LENDÜLET RockandRoll Tánccsoport Egyesület	Kishegy 19599
36.	Hűtőgépgyár Horgász Egyesület	Nyerges u. 9.
37.	Jászberényi Vasas Sporthorgász Egyesület	Felsőmuszáj 2.
38.	Jászberényi Kossuth Horgászegyesület	Szelei út 69.
39.	Honvéd Jász Kaszinó Kulturális Egyesület	Bercsényi út 27.
40.	„Egyházi Iskoláért” a Nagyboldogasszony Katolikus Általános Iskola támogatására Alapítvány	Lehel vezér tér 5.
41.	Jászföld Hagyományőrző Egyesület	Árpád u. 1.
42.	„Tehetséget 2000-re”	Szentháromság tér 1.
43.	Alapítvány a Jászberényi Állat- és Növénykertért	Fémnyomó u. 3.

44.	„Új Színházért” Alapítvány	Elefánti út 3.
45.	Jász Folk Alapítvány	Fenyő u. 19.
46.	Jász Lovas Bandérium Egyesület	Zagyvaparti tanya 56.
47	Jászsági Menedzser Klub Egyesület.	Ady Endre u. 22.
48.	Jászsági Művészeti Szabadiskola és Lovasturisztikai Egyesület	Tőtevény 70.
49.	Jászsági Önkormányzatok Szövetsége	Szabadság tér 16.
50.	Jászsági vendéglátók Egyesülete	Szabadság tér 11-13.
51.	Jászberényi Kosárlabda Sportegyesület	Rákóczi út 46.
52.	Közalkalmazottak Szakszervezete Jászberényi Alapszervezete	Lehel vezér tér 18.
53.	Lehel SE Jégkorong Szakosztály Baráti Kör	Marx tér 1.
54.	Lehel Vezér Gimnázium Diáksport Egyesület	Köztársaság tér 1.
55.	Nagyiváni Községi és Jászberényi Sportegyesület és Futball Klub	Rákóczi út 44/a
56.	Yakuzák Sportegyesület	Ferencesek tere 1/a
57.	Szatmári László Jászsági Méhész Egyesület	Bercsényi út 1.
58.	Zagyvamenti Lovassport Egyesület	Kiss E. u. 23.
59.	Jászberényi Röplabda Klub	Táncsics M. út 8.
60.	Jászberényi Triatlon Sportegyesület	Serház u. 2.
61.	Rákbetegek Országos Szövetsége	Budapest, Ráth György u. 7-9.

A településképi identitást a városi egyházi és középületek valamint a népi építészeti értékek együttesen határozzák meg. Települési identitást erősítő néhány elem:

Városháza – Lehel tér

Jászkun Ker. Székház – Lehel tér

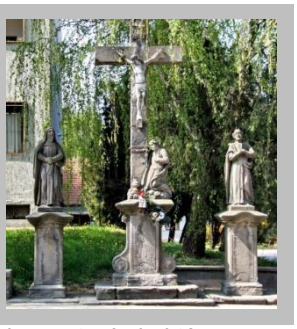

Juhászkereszt – Lehel tér

Nagytemplom–Szentháromság tér

Kálvária – Szentháromság tér

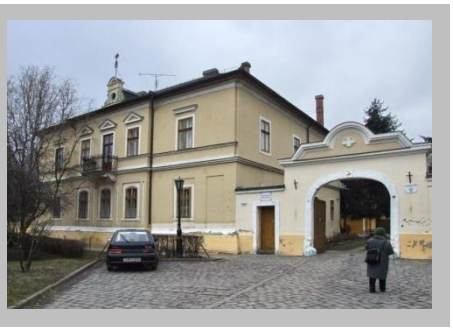

R. k. plébánia, Szentháromság tér

Kálvária – Ferencesek tere

Ferences rendház

Ferences templom

Rozália-kápolna Szentháromság tér

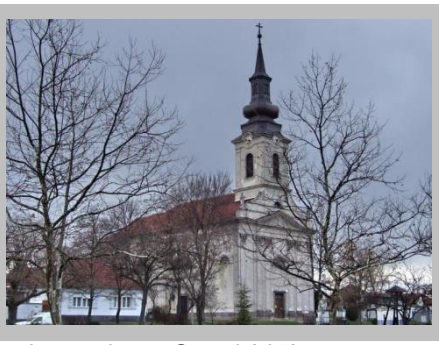

R.k. templom – Szentkúti tér

Kálvária – Szentkúti tér

Eördögh-ház- Kossuth u. 35.

Jászkürt fogadó – Déryné u.

Kőkép - Szt. Imre hg. út

Kígyó u. 12. – népi műemlék

Kun u. 2. – népi műemlék

Bercsényi u. 73.

Termálfürdő, sajátos stílusú helyi épület

Jászok emlékköve

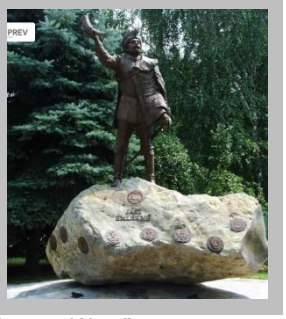

Jász emlékmű

1.7 A TELEPÜLÉS HUMÁN INFRASTRUKTÚRÁJA

1.7.1 A humán közszolgáltatások

a) Oktatás-nevelés

ÓVODAI ELLÁTÁS

Kedvező az óvodai ellátás: az óvodák teljes kapacitása 987 férőhely. A száz férőhelyre beírt óvodások száma 101,2, azaz a beírt gyerekek száma és a kapacitás szinkronban van. Jászberényben városi fenntartású (Városi Óvodai Intézmény) 8 tagóvodája mellett egy egyházi („Gólya" Református Óvoda) és egy alapítványi fenntartású (Maci-óvoda) is működik. 2015-től a 3 évet betöltött gyerekek kötelező óvodáztatását a meglevő intézmények keretében meg lehet oldani, új óvoda létesítésére – a csökkenő gyereklétszám miatt - nincs szükség. A nyolc óvodából három nem óvoda céljára épült épületben működik, hosszabb távon kedvező lenne ezek kiváltása. Fontos lenne a meglevő óvodák hőszigetelését, fűtés korszerűsítését és a nyílászárók cseréjét mielőbb végrehajtani. Sürgős feladat a külterületi gyerekek óvodába eljutásának biztosítása, a közlekedési lehetőségek javítása.

Oktatási intézménybe járók mutatói Jászberényben térségi összehasonlításban 2012/2013 tanév

	100 óvodai helyre beírt gyerek	óvodás /ezer lakos	általános iskolás/ezer lakos	hátrányos helyzetű ált. isk. tanulók aránya %
Jászberény	***101,2***	***37,9***	***87,8***	***n.a.***
Jászberényi kistérség	97,5	36,7	80,6	44,4
Szolnoki kistérség	97,3	33,0	75,3	34,4
Szolnok	104,5	34,8	76,7	n.a.
Jász-Nagykun-Szolnok megye	93,6	34,5	80,5	48,9
Észak-alföldi régió	91,2	36,2	84,8	53,8

ÁLTALÁNOS ISKOLA

A városban négy általános iskola működik a KLIK fenntartásában: a Jászsági Apponyi Albert Ált. Isk. és Alapfokú Művészeti Isk., a Jászsági Ált. Isk. Bercsényi Miklós Ált. Isk. Tagintézménye, a Jászsági Ált. Isk. Székely Mihály Ált. Isk. Tagintézménye és a Palotásy János Zeneiskola Alapfokú Művészeti Iskola). Ezekben a felvehető gyermekek száma összesen 1 333 fő. További négy olyan iskola működik a városban, ahol általános iskolai és középiskolai osztályok egyaránt vannak, ezek közül kettő egyházi fenntartású (Nagyboldogasszony Kéttannyelvű Katolikus Ált. Isk. és Gimnázium és a Jászberényi Katolikus Ált. Isk. és Középiskola, Liska József Katolikus Erősáramú Szakközépiskola, Gimnázium és Kollégium Tagintézménye), a Klapka György Szakközép- és Szakiskola, Ált. Isk. és Speciális Szakiskola megyei fenntartású (szolnoki KLIK.), egy pedig a Széchenyi István Egyetem gyakorlóiskolája (SZIE Gyakorló Sport Ált. Isk. és Gimnázium).

A közoktatáshoz való azonos hozzáférhetőség biztosítása a viszonylag magas külterületi népesség következtében nehezen oldható meg, további probléma, hogy a külterületen élő gyermekek nagy része egyébként is a hátrányos helyzetű, elszegényedő vagy mélyszegénységben élő népességréteghez tartozik. Az egész kistérség általános iskoláiban magas a hátrányos helyzetű tanulók aránya (44,4%). A megye (48,9%) e tekintetben kedvezőbb helyzetben van, mint az egész Észak-alföldi régió (53,8%), a jászberényi kistérség pedig a megyei átlagnál is jobb, de mindenhol magas a hátrányos helyzetű tanulók aránya.

KÖZÉPISKOLA

A városban hat középiskola működik, ebből négy – már fent említett – általános iskolai osztályokkal együtt, a 685 férőhelyes Lehel Vezér Gimnázium a KLIK fenntartásában, a 820 felvehető tanuló létszámmal rendelkező Terplán Zénó Ferences Szakképző Iskola és Gimnázium pedig a Szakképző Oktatási és Szolgáltató Közhasznú Társaság fenntartásában. A diákok között sok a bejáró, a Liska József Iskola 98 férőhelyes kollégiummal rendelkezik.

FELSŐOKTATÁS

A Szent István Egyetem Alkalmazott Bölcsészeti és Pedagógiai Kara képviseli a felsőoktatást, hozzá tartozik a pedagógus jelöltek számára a gyakorló általános iskola és gimnázium is. A képzési profil: tanító, andragógia, könyvtáros-informatikus, szociális munkás.

b) Egészségügy

EGÉSZSÉGÜGYI ALAPELLÁTÁS

Háziorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ellátás

Jászberényben jelenleg 13 felnőtt háziorvosi, 5 házi gyermekorvosi és 6 fogorvosi körzet működik. Az alapellátást területi ellátási kötelezettséggel, az önkormányzattal kötött szerződés alapján, vállalkozó háziorvosok végzik, az intézmények nem önkormányzati fenntartásúak. A Thököly u. 13. alatt működik a 13 háziorvosi praxisból 9 és mind az 5 gyermekorvosi praxis is itt található. További 2 háziorvosi körzet helyezkedik el a Kossuth u. 120.-ban, 1-1 pedig a Kaszás utcában, a Nádor utcában és Portelek Fő u. 22-ben, ez utóbbi egy körzet második rendelőjeként működik. Két magánpraxis is dolgozik, egyik az Apponyi téren, másik a Zirzen Janka utcában.

Iskola-egészségügyi ellátás

Az iskola-egészségügyi ellátást szerződéses alapon a Sulidoki Kft. és két fő egyéni vállalkozó ifjúsági iskola-védőnő végzi.

Védőnői ellátás

A védőnői ellátást az önkormányzat fenntartásában működő Jászberény Városi Önkormányzati Bölcsőde és Védőnői Szolgálat védőnői szolgálata biztosítja, központja a Thököly u. 13-ban található. A városban 12 védőnői körzet került kialakításra, ebből 9 területi és 3 iskolai védőnői körzet. A teljes foglalkoztatotti létszám 16 fő. További két iskolai védőnői körzet vállalkozási formában került ellátásra.

KÓRHÁZI ÉS SZAKORVOSI ELLÁTÁS

A kórházi ellátást és szakorvosi rendelést a Jászberényi Szent Erzsébet Kórház biztosítja. Jászberényben a működő kórházi ágyak száma összesen 272, ebből 160 aktív ágy, 112 pedig a krónikus betegek számára szolgál. A kórház állami (GYEMSZI) fenntartású. A kórház 22, a szakrendelés 17 települést szolgál, de a helybeli ellátás nem minden orvosi szakágat ölel fel. A jászberényi kórházban el nem látható eseteket a szolnoki kórház fogadja, de a gyöngyösi, a hatvani és a ceglédi kórház is 50 km-es körzeten belül található, ezek közül a városhoz legközelebb, 30 km távolságban a hatvani kórház fekszik. A fogyatékkal élő személyek rehabilitációját is Szolnok látja el. A kórház átépítése tervbe van véve, a tervek elkészültek.

GYÓGYSZERTÁRAK

A gyógyszertári ellátás egyre inkább a kereskedelmi szférába kerül át és a hálózat alakulását, illetve működését a kereslet-kínálat határozza meg. A gyógyszertárak kínálati profilja folyamatosan bővül az orvosságok mellett a gyógyszernek nem minősülő gyógyhatású készítmények, gyógynövények (teák), sőt kozmetikai cikkek kereskedelmével.

BÖLCSŐDEI ELLÁTÁS

A város teljes bölcsődei kapacitása 62 férőhely. Egy helyen (Szent István krt. 18-20.) működik bölcsőde a városban, összesen 20 főt foglalkoztatnak. Ha a közeljövőben a foglalkoztatási szintet emelni és a gyesről visszatérők munkába illeszkedését segíteni szeretnénk, akkor a városi lakosság bölcsődeigényén túl a környező településekből Jászberénybe bejáró dolgozó nők bölcsőde igényével is számolni kell, mivel a környező települések nagy része nem rendelkezik bölcsődével. A bölcsőde kapacitásbővítésének tervei elkészültek, de az ellátásba távlatban a családi napközik hálózata és (esetleg) egyházi bölcsőde létesítése is besegíthet. Az utóbbi években pozitívum, hogy gyarapszik a *családi napközik* száma: a *Gyermekcentrum Alapítvány* (cím: Jászberény Attila u. 12.) fenntartásában a *Manócska, a Fejlesztő Kuckó, a Katica és a Virágoskert Családi Napközi*, mindegyik 7-7 férőhellyel. A *Manósziget Családi Napközi és Játszóház Nonprofit Kft.* fenntartásában működnek a *Fecsegő Tipegők, a Menő Manó és a Csicsergők Családi Napközik,* ugyancsak 7-7- férőhellyel.

c) Szociális ellátás

Jászberény Város önkormányzatának fenntartásában működik a *Szent Ferenc Egyesített Szociális Intézmény* (Hatvani út 35.) és *Jászberény Város Idősek Otthona* (Jászladány, Kossuth L. út 106.). Az utóbbi 116 fő engedélyezett férőhellyel működik, mely idősek gondozását és rehabilitációját biztosítja bentlakással. A Szent Ferenc Egyesített Szociális Intézmény szociális alapellátást és szakellátást nyújt négy szervezeti/szakmai egységében:

- *„Naplemente" Idősek Otthona* (Hatvani út 35.) időskorúak részére tartós bentlakásos ellátást biztosít. 104 férőhellyel működik, az ellátásra várakozók száma 2014. dec. 31-én 102 fő. Ellátási területe Jász-Nagykun-Szolnok megye. A „Naplemente" Idősek Otthonában található a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás központja. Az ellátást a jászberényi kistérség településein élő rászorulók vehetik igénybe. Jászberényben 48 fő, a kistérség többi településén összesen

102 fő veszi igénybe az ellátást, de a működési engedély szerint ez a tevékenység 200 készülékig bővíthető.

- Az *Idősek Klubja* (Lehel Vezér tér 2.) Jászberény város közigazgatási területén élő rászorulók részére nyújt étkeztetést, házi segítségnyújtást, időskorúak és demens személyeknek nappali ellátást. A város külterületén élők a tanyagondnoki ellátást vehetik igénybe. 2014. sec. 31-i adatok alapján az étkeztetést 125 fő, a házi segítségnyújtást 102 fő, a nappali ellátást 35 fő, a tanyagondnoki szolgáltatást 12 fő veszi igénybe.
- A *Fogyatékkal Élők Klubja* (Fehértói út 7.) a jászberényi kistérség településein élő fogyatékos személyek részére nyújt nappali ellátást. A szolgáltatást 23 fő veszi igénybe, közülük 12 jászberényi lakos. A nappali ellátás mellett a lakásotthoni kapacitás fejlesztése is javasolt.
- A *Támogató Szolgálat* (Ferencesek tere 3/A) két szociális alapellátási formát foglal magába, melyeket a jászberényi kistérség településein élő rászorulók vehetnek igénybe:
    - *a támogató szolgáltatást*, melynek feladata a fogyatékkal élő személyek saját otthonukban történő gondozása, továbbá a közszolgáltatások elérésének segítése. A támogató szolgáltatást összesen 125 fő veszi igénybe, melyből 52 fő jászberényi lakos. Személyi segítést és személyi szállítást biztosít a szolgáltatás. A személyi szállítást az igénybe vevők közül 106 fő kéri, melyet a szolgálat három gépjárművével nehezen lehet megoldani.
    - a közösségi pszichiátriai ellátást, mely a pszichiátriai betegek lakókörnyezetükben történő gondozásában nyújt segítséget. Az ellátás 47 fő pszichiátriai betegnek nyújt segítséget, ebből 17 fő jászberényi lakos.

Jászberényben működik 135 férőhellyel a *Katolikus Szeretetszolgálat Szent Klára Idősek Otthona,* de nem csak helyi lakosokat fogad, működési területe az egész országra kiterjed.
A *Jászsági Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat* (Ferencesek tere 3/A) fenntartója a Jászsági Többcélú Társulás, kistérségi ellátási körzettel kb. 170-180 gyermek és 370 család segítését végzi.

1.7.2 Esélyegyenlőség biztosítása

Jászberény rendelkezik esélyegyenlőségi programmal. Jászberény Város Önkormányzata Képviselő-testülete a 82/2011. (IV. 13.) Kt. számú határozattal fogadta el Jászberény Város Komplex Esélyegyenlőségi Programját, majd 2013-ban felülvizsgálta és a közben megváltozott jogszabályi tartalom szerint átdolgozta. Az újabb Helyi Esélyegyenlőségi Programot a város önkormányzata 265/2013. (IX.11.) számú határozatával fogadta el. A program foglalkozik a

- a romák és a mélyszegénységben élők
- a gyermekek (gyermekszegénység) és
- a nők,
- az idősek és
- a fogyatékkal élők

esélyegyenlőségével is. A program fő célja, hogy Jászberényben teljes mértékben és minél előbb megvalósuljon az esélyegyenlőség, az egyenlő bánásmód biztosított legyen a településen élő minden személy számára. A program fontos célkitűzése a diszkriminációmentesség és a szegregációmentesség. A program foglalkozik a:

- lakhatás,
- foglalkoztatás,
- környezet,
- közlekedés,
- oktatás, valamint
- egészségügyi- és szociális ellátáshoz való hozzájutás

esélyegyenlőségével. Kiemelt figyelmet fordít a program a nem kisszámú külterületi – többnyire mélyszegénységben élő – lakosság esélyegyenlőségének megteremtésére, ellátási és közlekedési lehetőségeik bővítésére.
Általánosan jellemző, hogy a program kidolgozása során több helyen jelentős adathiány volt tapasztalható. Ezért a feladatok között nemcsak a meglevő, ismert problémák megoldása szerepel,

hanem az elvégzendő adatfelmérési, adatgyűjtési feladatok fontossága is és – azok alapján - több téren szükség lesz további megoldási javaslatok, probléma-enyhítő programok kidolgozására, az esélyegyenlőségi program átdolgozására, kiegészítésére is.

a) A romák és mélyszegénységben élők esélyegyenlősége

Jászberényben a 2011. évi népszámlálásnál a 27 087 fő lakónépességből 23 008-an (84,9%) vallották magukat magyarnak, 511-en (1,9%) románnak. A 2001-es népszámláláskor a népesség 1%-a tartotta magát roma nemzetiséginek. A város esélyegyenlőségi programja alapján a tényleges arány ezt meghaladó mértékű, kb. a lakosság 8-9 %-a.

A roma népesség megoszlása nemek és életkor szerint 2010.

2010	Férfi			Nő			összesen		
	Fő	% a romák arányában	% az összes férfi arányában	Fő	% a romák arányában	% az összes nő arányában	Fő	% a romák arányában	% az össz-népesség arányában
Össznépességen belül	900	40,9	7,0	1300	59,1	9,1	2200	100,0	8,1
0-2 év	100	4,5	0,8	100	4,5	0,7	200	9,1	0,7
3-5 év	90	4,1	0,7	95	4,3	0,7	185	8,4	0,7
6-14 év	120	5,5	0,9	180	8,1	1,3	300	13,6	1,1
15-18 év	90	4,1	0,7	130	5,9	0,9	220	10,0	0,8
19-24 év	150	6,8	1,2	200	9,1	1,4	350	15,9	1,3
25-44 év	250	11,4	1,9	350	15,9	2,5	600	27,3	2,2
45-54 év	45	2,0	0,4	130	5,9	0,9	175	8,0	0,6
55-64 év	40	1,8	0,3	90	4,1	0,6	130	5,9	0,5
65 év felettiek	15	0,7	0,1	25	1,1	0,2	40	1,8	0,1

Forrás: 2010-es adatszolgáltatás, Jászberény Esélyegyenlőségi Programjából

A táblázatokból kiderül, hogy a roma népesség korcsoport összetétele markánsan eltér a teljes lakónépességétől. Jászberény lakosságának 8,1%-a roma, a nők között a romák aránya magasabb (9,1%), a férfiak között alacsonyabb (7,0%). Arányuk a 0-14 éves gyermek korosztályban 18,6 %, sőt a lánygyermekek között 21,4%, mivel a roma népességen belül a gyermekek 31,1%-os arányt képviselnek, míg a teljes lakónépességben csupán 13,6% a 0-14 évesek aránya. Ennek fordítottja mondható el a nyugdíjas korúakról: a 65 éven felüliek aránya a lakosságban 19,1 %, de a romáknak mindössze 1,8%-a éri el ezt a kort, ami nagyon rossz egészségi állapotra és korai halálozásra utal.

A gyermek és idős korosztály a teljes lakónépességben és a roma népességben, korcsoportos arányok

2010		Férfi			Nő			összesen		
		az össz-népesség-ben	a roma népesség-ben	roma arány a korosztály-ban	az össz-népesség-ben	a roma népesség-ben	roma arány a korosztály-ban	az össz-népesség-ben	a roma népesség-ben	roma arány a korosztály-ban
0-14 éves	fő	1 924	310	16,1	1 752	375	21,4	3 676	685	18,6
	%	15,0	34,4		12,3	28,8		13,6	31,1	
65-x éves	fő	1 910	15	0,8	3 268	25	0,8	5 178	40	0,8
	%				22,9	1,9		19,1	1,8	
teljes lakónépességben	fő	12 824	900	7,0	14 263	1 300	9,1	27 087	2 200	8,1
	%	100,0	100,0		100,0	100,0		100,0	100,0	

Forrás: 2010-es adatszolgáltatás, Jászberény Esélyegyenlőségi Programjából és 2011. népszámlálás KSH

A romák *iskolázottsága* jelentősen elmarad a városi átlagtól valamennyi kategóriában. Az általános iskolát el nem végzettek aránya a romák között kb. négyszeres. Míg a teljes lakosság 95 %-a elvégezte a 8 osztályt, ez a romáknak csak valamivel több mint feléről mondható el. Még rosszabb az arány a magasabb fokú képzettségek terén: érettségit adó középfokú végzettséggel a városban 48,5 % rendelkezik, a roma népesség körében azonban csak 2,1%. Egyetemi, főiskolai diplomával a 25 évesnél idősebb népességen belül majdnem minden ötödik személy rendelkezik, a romáknál mindössze fél százalék. Nagyrész ebből is adódik, hogy a foglalkoztatottak aránya e népcsoportban rendkívül alacsony, magas a munkanélküliség, ami egyben a mélyszegénységet is determinálja.

Iskolai végzettségi adatok a romák esetében

	roma népesség iskolai végzettsége %	a teljes lakónépesség iskolai végzettsége %
8 ált. végzettség alatt	16,2	4,8
8 ált. végzettség	54,1	95,2
szakmunkás/szakiskola	27,1	n.a.
szakközép, technikus	1,3	48,5
gimnáziumi érettségi	0,8	
egyetem, főiskola	0,5	19,6

Forrás: 2010-es adatszolgáltatás, Jászberény

A cigányság körében 1990-ben a munkanélküliségi ráta értéke meghaladta a 20 százalékot, jelenleg egyes kutatások sokkal magasabbra, 65-68%-ra teszik a roma munkanélküliséget, sőt egyes becslések szerint a roma népesség csupán 5-10 %-a foglalkoztatott.

A város roma társadalma - a többségi társadalomhoz hasonlóan- tagolt. Jelentős része – különösen a képzettebbek – asszimilálódott, de nagyobb létszámot képviselnek a mélyszegénységben élők. Ezek egy része szegregátumokban él, melyek közül a Faiskola utcai a belterületen, Neszűr a külterületen található. Neszűrben koncentrálódnak a mélyszegénységben élők (nemcsak romák), mivel az alacsonyabb megélhetési költségekben reménykedve részben a városból, részben más településekről a szegényebb rétegek ide költözése a rendszerváltást követően jellemzővé vált. A szegregátumok lakói igen nagy arányban a szociálisan segítségre szorulók csoportjába tartoznak. Az Önkormányzati 2013. évi adatok szerint a város teljes lakosságában az aktív korúak pénzbeli segélyezését tekintve az igénybe vevők 46 %-a, az átmeneti segélyezettek 34 %-a, a közgyógyászati ellátásban részesülők 9 %-a roma.

A város 2013. évi esélyegyenlőségi programja az alábbi táblázatban foglalta össze a mélyszegénység elleni problémákat és tennivalókat:

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
több területen adathiány tapasztalható	ágazati felelősök kijelölésével biztosítani kell az adatok összegyűjtését és utólagos elemzését. A tervezett beavatkozásokat a friss adatok ismeretében indokoltság esetén felül kell vizsgálni.
férfiak egészségi állapota kedvezőtlen	az egészségüggyel való együttműködésben olyan intézkedések bevezetése, melyek segítik a férfiak egészségi állapotának megőrzését. (p*l. további egészségügyi szűrések bevezetése, kiemelten az 55 éven felüli férfiak körében)*
a fiatal népesség elvándorlása jellemző a településen	olyan szociálpolitikai intézkedések kiszélesítése helyileg, melyek a munkaképes fiatalságot a városban tartják, ill. a születési arányt kedvezően befolyásolják, segítik a családokat a gyermekvállalásban
A munkanélküliség problémája a 26 és 35 év közöttieket érinti leginkább, mivel az álláskeresők száma ebben a korosztályban a legmagasabb, de kimutatható a számadatokból, hogy kis mértékben minden korosztálynál évről évre valamelyest csökkent a munkanélküliség	az érintett korosztály foglalkoztatását elősegítő programok megvalósítása; a foglalkoztathatóság feltételeinek javítása
A legveszélyeztetettebbek a munkanélküliség tekintetében az 51 és 55 év közöttiek, mivel ennél a korosztálynál szinten maradt az álláskeresés aránya. (nem csökkent csekély mértékben sem)	olyan képzések elindítása, melyek valóban segítenék a munkaerő-piacon történő elhelyezkedésüket (*pl. keresett szakmák*)
180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma emelkedett, a regisztrált munkanélküliek között magasabb a nők aránya.	a nők munkába állásának segítése (pl. részmunkaidő), az álláskeresés ismereteinek bővítése (pl. képzéssel)

b) A gyermekek esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben évente általában közel 1000 (2014-ben novemberig 804) gyermek részesül Jászberényben, e létszám kb. egyharmada roma kiskorú. A gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő 160-170 fő 5 %-a fogyatékkal élő és fele roma gyermek. Ezen arányok azt jelzik, hogy a roma kiskorúak szociális helyzete általában az átlagosnál rosszabb.

A veszélyeztetési okok a kedvezőtlen környezeti hatások, a városi átlagnál rosszabb lakhatási színvonal, az anyagi problémák, a család alacsony iskolázottsági szintje, szociális problémák és egészségi veszélyeztetettség is. Mindehhez társul a gyermekek érzelmi, fizikai elhanyagolása, illetve a rossz lakáskörülmények miatti veszélyeztetettség.

A hátrányos helyzetű illetve halmozottan hátrányos helyzetű fiatalok száma nem csökken, hiszen a városi gyermek népességen belül – a romák körében magasabb születési index miatt – folyamatosan nő a társadalmilag hátrányos helyzetből származó gyermekek aránya.

A gyermekek helyzetével a város esélyegyenlőségi programja kiemelten foglalkozik. Ezen belül is a veszélyeztetett, ill. a védelembe vett kiskorúak, valamint a sajátos nevelésű igényű gyerekekkel való foglalkozás, a megfelelő fejlesztéshez való hozzájutás és a gyermekszegénységben élők kedvezményes étkeztetése, iskoláztatási költségeik csökkentése (ingyen tankönyv biztosítása) a legfontosabb feladatok. Sajnálatos módon a veszélyeztetett gyerekek száma és aránya is növekszik, az utóbbi évtizedben a teljes gyermeklétszám 2%-ról 4%-ra nőtt az arányuk. Ebben a perifériára szorult rétegek romló anyagi helyzete is jelentős szerepet játszik. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 2012-ben 136 gyermek részesült, ebből 34 óvodás, 57 iskolás korú.

A gyermekjóléti szolgáltatás ellátási köréből gyermekjóléti szolgáltatás keretében gondozott gyermekek száma 2012-ben:

	Összesen (fő)	Ebből veszélyeztetett (fő)	Ebből védelembe vett (fő)
0-3 éves	19	19	5
4-6 éves	21	21	6
7-13 éves	84	84	23
14-18 éves gyermekek	71	71	25
Összesen	195	195	59
Családok száma, amelyekben az érintett gyermekek élnek	116	116	29

A másik fontos, megoldandó probléma a sajátos nevelésű igényű gyermekekkel való foglalkozás, amely körbe a fogyatékkal élő gyerekek is beletartoznak. Jászberényben jól megoldott a védőnői szolgálat és a korai fejlesztés is már az óvodás korban elindul, a gyógypedagógiai, fejlesztő foglalkozások megoldottak. A sajátos nevelési igényű gyerekek létszáma a Jászberény Város Óvodai Intézménye esetében az alábbiak szerint alakult:
2008/2009: 13 fő
2009/2010: 10 fő
2010/2011: 8 fő
2011/2012: 21 fő
2012/2013: 20 fő
Az igény a stagnáló/csökkenő gyermeklétszám ellenére növekedett az utóbbi években.
Gondot okoz a külterületen élő gyermeknépesség ellátása, elsősorban a rossz közlekedési viszonyok miatt az óvodába, iskolába eljutás jelent nehézségeket. A külterületi népesség közel egyharmada, kb. 675-680 fő gyermek. Neszűrben a lakás célra használt épületek 78,9 %-a nem elégíti ki a legminimálisabb lakóépületi kritériumokat, nincs vezetékes vízellátás sem. Az ilyen körülmények között felnövő gyermekek esélyegyenlősége ma még – minden önkormányzati igyekezet ellenére - nem biztosítható. A 3 éves kortól kötelező óvodáztatás 2015. szeptemberétől való életbe léptetése az oktatási intézményekbe eljutás – megoldandó - gondjait növeli.

A város 2013. évi esélyegyenlőségi programja az alábbi táblázatban foglalta össze a gyermekszegénységgel kapcsolatos problémákat és tennivalókat:

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
a gyerekek szolgáltatásokhoz való hozzáférésének felülvizsgálata szükséges	szükséges az igényelhető juttatások számbavétele, annak külön vizsgálata, hogy a hozzáférés hogyan biztosított
a szegregált lakókörnyezetben élő gyerekek adatai nem állnak rendelkezésre	a szegregátumok, veszélyeztetett területek felmérését el kell végezni
néhány területen adathiány tapasztalható	adatok feltérképezése és szükség esetén a HEP felülvizsgálata szükséges

c) A nők (nemek) esélyegyenlősége

Az Európai Unióban nagy hangsúlyt fektetnek a nemek esélyegyenlőségére. Kiemelt területnek minősül az egyenlő munkaerő piaci helyzet szabályozása. Már a Római Szerződés is megfogalmazza alapelvként, hogy a férfiak és nők egyenlő munkáért egyenlő bérre jogosultak, a nemeket egyenlő versenyfeltételek mellett egyenlő bánásmód illeti meg. A későbbiek folyamán e szabályok további pontosításra kerültek, az Amszterdami Szerződés meghatározta, hogy mit jelent a nemi alapon történő megkülönböztetéstől mentes egyenlő fizetség. Értelmezésre került az egyenlő munka fogalma is. Törekedni kell arra is, hogy a szociális biztonság megteremtésével biztosítsák a nők számára a nyugodt munkavégzés feltételeit.
Magyarországon a nők és férfiak esélyegyenlőségét a jelenleg hatályos törvények biztosítják, törvény tilt minden nemű megkülönböztetést. A nők esélyegyenlősége mégsem valósul meg maradéktalanul. A TÁRKI (Társadalomkutatás Zrt.) „Női Adattár”-ából származó adatok szemléltetik a nők esélyegyenlőségének hiányát. Az adatok ugyan 2007-ből és 2000-ből származnak, de az azóta lemúlt években ezen a területen jelentős elmozdulások nem tapasztalhatóak. Az ábra a nők és férfiak közötti összmunkaidő terhelést mutatja egy átlagos napon.

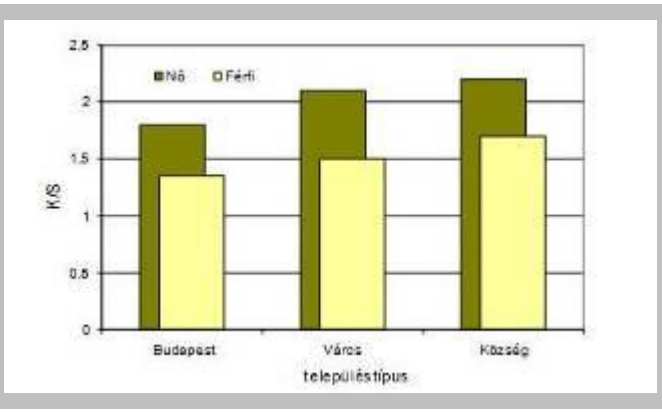

A nők és férfiak közötti összmunkaidő terhelést mutatja egy átlagos tavaszi napon. A függőleges tengelyen szereplő K/S mutató a munkaterhelés mérésére alkalmazott szintetikus társadalomstatisztikai mutató, amely a társadalmilag kötött (K) és szabadon felhasználható idő (S) hányadosát szemlélteti, ami annál magasabb, minél kevesebb a napi 24 órából a szabadon tölthető idő. Jól látható az ábrán, hogy a nők időbeosztása a mért területeken kötöttebb, mint a férfiaké.

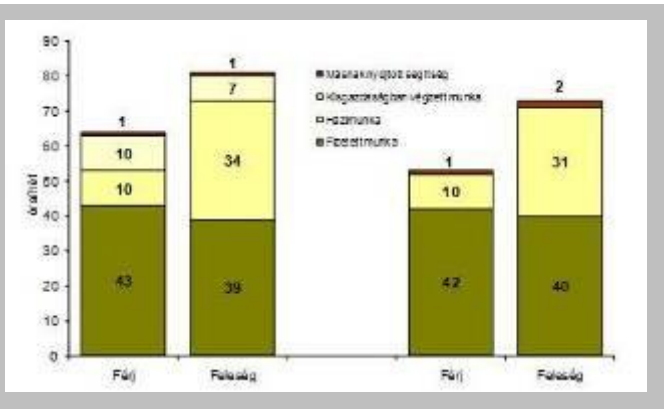

A kétkeresős családok tagjainak időbeosztása látható. A vizsgálat nem terjed ki arra, hogy a család kiegészíti-e a jövedelmét a ház körüli gazdaság termékeivel, vagy nem. Ennek ellenére jól látható, hogy a nők heti munkaideje jóval meghaladja a férfiét. A legnagyobb hányadot a nem fizetett munka teszi ki a nők esetében

A nők munkaerő piaci helyzetét vizsgáló másik tanulmány (Kovács D. és társai /2006.) megállapította, hogy minél kisebb a település annál alacsonyabb a nők foglalkoztatása. Ennek okaként a drágúló tömegközlekedést jelölték meg, valamint azt, hogy a kistelepüléseken hiányoznak a funkcionális intézményrendszerek (pl. bölcsőde), amelyek segítik a család és a hivatás ellátásának összehangolását. Az alacsony foglalkoztatás miatt ezek a nők kevés szolgálati időt és így alacsony összegű nyugdíjat szereznek, mely magában hordozza a fokozódó anyagi kiszolgáltatottságot. A fentiekből megállapítható, hogy a nők munkafeltételeinek javítása nagymértékben javítaná a nők esélyegyenlőségét.

A férfiak és nők országos munkaerő-piaci helyzetét vizsgálva a nők körében kissé magasabb az inaktívak aránya, de ez az arány a felsőfokú végzettséggel rendelkező munka-vállalók esetében nem érzékelhető, viszont az alacsony végzettségű munkavállalók esetében jelentős. A nők foglalkoztatását Magyarországon egyaránt jellemzi a horizontális és a vertikális szegregáció, amit nagyrészt a társadalmi nemi szerepekkel kapcsolatos sztereotípiák és szocializációs minták éltetnek. Horizontális szegregációra utal a női munkaerőnek egyes, az átlagosnál rosszabbul fizető szektorokban és foglalkozásokban való koncentrációja, illetve felülreprezentáltsága; például a férfiak 50%-ával szemben a nők 71%-a dolgozik a szolgáltató ágazatokban. Az egészségügyben és az oktatásban foglalkoztatottak több mint háromnegyede nő, ami részben e szektorok alacsony béreivel, részben a családi és munkahelyi kötelezettségek összehangolása szempontjából kedvező munkafeltételeivel (rövidebb munkaidő, hosszú szabadság, pedagógusok) hozható összefüggésbe. A hagyományosan nőinek tekintett szakmák a leginkább alulfizetett állások közé tartoznak. Ugyanakkor megfigyelhető az is, hogy még ezekben a szakmákban is a férfiak vannak vezető pozíciókban. Ezeknél a szakmáknál minél magasabb szinten vizsgálódunk (például ranglétrán, társadalmi elismerésben) annál kevesebb a nő. A nemek az egyes szakmákon belül is megoszlanak a különböző területek között. Például az orvosoknál a sebészek – tehát egy magasabb presztízs – között jóval több férfit találunk, mint például a gyermek- vagy éppen a háziorvosok között, ahol inkább a női munkaerő dominál. Ebben a példában a presztízskülönbség mellett különbséget találunk a két nem közötti fizetések terén is. A nemek tükrében veszélyek is fenyegetik a különböző szakmákat. Ha egy ágazat elnőiesedik, akkor előbb-utóbb törvényszerűen csökken az érte fizetett jövedelem is, így a még ott dolgozó férfiak is elhagyják azt.

Jászberényben a lakosok száma 2011-ben 27 087 fő, melyből a nők száma 14 263 fő (52,66%), a férfiaké pedig 12 824 fő (47,34%). Az adatok jól tükrözik az országos tendenciákat, a férfiak aránya itt is meghaladja a nőkét középkorukig, de 60 év felett a férfiak (2767 fő) a nők számának (4275fő) már csak 64,7%-át teszik ki.

A jászberényi nők és férfiak iskolázottságának és foglalkoztatottságának összehasonlítása 2011 KSH

	érettségizett	diplomás	foglalkoztatott	munkanélküli	inaktív kereső	eltartott	összesen
nő fő	6 239	2 312	5 325	501	5 497	2 940	14 265
%	51,2	20,8	37,3	3,5	38,5	20,6	100,0
férfi fő	4 695	1 737	6 148	561	3 125	2 990	12 824
%	45,0	18,3	47,9	4,4	24,4	23,3	100,0

A nők képzettebbek, mint a férfiak, a 18 évnél idősebbek között magasabb az érettségizettek (51,2%) és 25 évnél idősebbek között pedig a diplomások (20,8%) aránya is a nők körében, mint a férfiak között (45,0% és 18,3%). Ugyanakkor a férfiak 47,9%-a foglalkoztatott, míg a nőknek csupán 37,3%-a. A nemek között a legnagyobb eltérés az inaktív keresőknél található, itt – az idős női korosztály nagyobb létszáma következtében – a női nyugdíjasok „vezetnek 38,5%-kal, míg a férfiak 24,4%-a inaktív kereső. Az eltartottak aránya – az esetleges várakozásokkal szemben - a nők körében kisebb (20,6%), mint a férfiaknál (23,3%). Ennek oka – legalább részben - a gyermek korosztályban a fiúk túlsúlya lehet.
Jász-Nagykun-Szolnok megyére nem készültek a TÁRKI-hoz hasonló felmérések, az adatok és a helyi tapasztalatok alapján megállapítható, hogy az itt élő nők helyzete alig tér el az országostól. A vidékről bejáró dolgozókat is érinti a drágulló tömegközlekedés, a funkcionális intézmények hiánya, melyek megléte már az itt élő nők esélyegyenlőségének alacsony szintjét jellemzi.
A gyermekjóléti intézmények fejlesztésével lehetővé válna több vidéki nő munkavállalása. Célszerű lenne az atipikus foglalkoztatás (részmunkaidő, rugalmas munkaidő, távmunka) szélesebb körű elterjesztése is, ami a nők számára a gyermeknevelés melletti gördülékeny munkavállalást segítené elő.

A város 2013. évi esélyegyenlőségi programja az alábbi táblázatban foglalta össze a gyermekszegénységgel kapcsolatos problémákat és tennivalókat:

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
magas munkanélküliség a nők körében	speciális programok szervezése a női munkavállalók részére; rugalmas foglalkoztatási formák megismertetése a foglalkoztatókkal, adaptációs modellek kidolgozása és megismertetése
adathiány a területen	felelős kijelölése az adatgyűjtésre; releváns adatok változása esetén a HEP vonatkozó részeinek felülvizsgálata

e) Az idősek esélyegyenlősége

Jászberény népessége – csakúgy, mint az egész országé – öregszik. Míg 1980-ban a lakosság 17,9 %-a, az ezredfordulón 22,8%-a volt 60 éven felüli, mára ez az arány 26,0 %-ra nőtt. Sőt – a csökkenő összlakosság ellenére az idős korosztály létszáma abszolút értékben is növekszik, az 1980-as 5 634 főről 2011-re 7 042 főre. A város népességének elöregedése meghaladja az országos mértéket, Jászberény vitalitási indexe ma már csak 0,52, azaz az idősek kétszer annyian vannak, mint a gyerek korosztály. Az egyre inkább gondoskodást igénylő 75 éven felüli népesség 2 438 fő, az összlakosság 8,9%-a.

Jászberény népessége nemek és korcsoport szerint (2011 népszámlálás, KSH)

	Népesség korév szerint																		
	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54-	55-59	**60-64**	**65-69**	**70-74**	**75-79**	**80-84**	**85-x**	összes
Ffi	687	644	593	743	664	791	1016	1154	987	788	882	1108	**857**	**651**	**484**	**399**	**237**	**139**	12824
Nő	565	592	575	711	701	805	1035	1070	965	775	945	1245	**1007**	**834**	**781**	**732**	**495**	**426**	14263
Össz	1 252	1 236	1 168	1 454	1 365	1 596	2 051	2 224	1 952	1 563	1 827	2 357	**1 865**	**1 485**	**1 265**	**1 131**	**732**	**565**	27 087
%	4,6	4,5	4,3	5,4	5,0	5,9	7,6	8,2	7,2	5,8	6,7	8,7	**6,9**	**5,5**	**4,7**	**4,2**	**2,7**	**2,0**	100,0

Jászberény nyugdíjban, ill. nyugdíjszerű ellátásban részesülő népessége nemek szerint (TeIR, KSH Tstar)

	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	3443	5328	8771
2009	3412	5225	8637
2010	3410	5062	8472
2011	3392	5120	8512

64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TeIR, KSH Tstar)

	64 év feletti lakosság száma (fő)	időskori járadékban részesülők (fő)	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (fő, %)	
2008	4960	34	40	0,80
2009	5001	31	40	0,79
2010	5017	27	40	0,79
2011	5009	23	40	0,79

Az idős korosztállyal kapcsolatos városi tennivalók kétirányúak:

- a még életerős, egészséges nyugdíjasok számára a – részmunkaidős - munkában maradás lehetőségeit kellene bővíteni, ill. az elszigetelődés megelőzése, valamint az önbecsülés és hasznosság-tudat megőrzése érdekében a – társadalmilag is hasznos – önkéntes munkalehetőségek körét javasolt igen nagymértékben szélesíteni. Az aktív és hasznos időskor a társadalmi értéke mellett az egészség megőrzéshez is hozzájárul. 60+ programok kidolgozásával a nyugdíjas korú lakosság alkotó energiái - mindenki előnyére – kiaknázhatók.
- a már segítségre, ápolásra szoruló idős lakossággal kapcsolatban – a várhatóan növekvő – ellátási igények kielégítése a feladat, ezen belül elsősorban a házi ellátások bővítése.

Mindkét irányú ellátás fejlesztésébe és működtetésébe bevonhatók az egyházi és civil szervezetek, tág tere nyílik az önkéntes segítők munkájának, valamint a Segítő Kezek közfoglalkoztatási programnak is.

A város 2013. évi esélyegyenlőségi programja az alábbi táblázatban foglalta össze az idős népesség esélyegyenlőségével kapcsolatos problémákat és tennivalókat:

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
szükséges további adatgyűjtés az időskorú célcsoporttal kapcsolatban	szükséges felelős kijelölése és részletes adatok felgyűjtése

f) A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

Jászberényben a kisebb-nagyobb fogyatékkal élő személyek száma megközelíti az 1000 főt. A fogyatékkal élők fele mozgássérült, 12,5 %-a látássérült, ill. vak, 6% körül van a hallássérültek és siketek aránya, az autisták kb. 4%-os arányt képviselnek. Magas, 22,8 % a szellemi fogyatékosok aránya, a halmozottan sérülteké pedig 2,6% körül alakul.

A fogyatékos lakosság korcsoport szerinti megoszlását vizsgálva megállapítható, hogy mintegy negyedük (24,4%) 0-18 éves fiatal, akinek a fejlesztése, speciális oktatása kiemelt feladat, hogy később a társadalomba minél inkább be tudjanak illeszkedni. A fogyatékkal élők 32,1%-a munkaképes korú (19-54 éves), számukra – a megváltozott munkaképességnek megfelelő – foglalkoztatási lehetőségek biztosítása a cél. Az összes fogyatékkal élő 43,5%-a 55 éven felüli, ahol elsődlegesen az ellátás, ápolás lehet feladat.

A fogyatékkal élők iskolázottsági szintje drasztikusan elmarad a városi lakosság képzettségi mutatóitól. Többségük még az általános iskolát sem végezte el, kétszer annyian vannak, akik a 8. osztályt nem fejezték be, mint akik legalább a 8 általánost elvégezték. A városi nyilvántartás szerint mindössze tízen rendelkeznek szakmunkás képesítéssel, öten érettségiztek és csupán egyetlen diplomás van közöttük. Ez az elhelyezkedést, a munkába állást igen megnehezíti még abban az esetben is, ha a fogyatékosságuknak megfelelő munkahelyek biztosíthatóak lennének. Ezért alapvető feladat az oktatási esélyegyenlőség fokozása. Fentiek alapján – sajnos – nem meglepő, hogy a városban foglalkoztatottak (7800 fő) számához képest igen alacsony, mindössze 290 a fogyatékkal élő foglalkoztatott. A fogyatékkal élők 55%-a részesül fogyatékossági támogatásban, a többiek jövedelemmel nem rendelkeznek, valószínűleg a családban eltartottként élnek. A fogyatékkal élők jelenlegi ellátása egy bérelt ingatlanban működik, ez azonban nem teljes körű EU konform.

A város 2013. évi esélyegyenlőségi programja az alábbi táblázatban foglalta össze a fogyatékkel élők esélyegyenlőségével kapcsolatos problémákat és tennivalókat:

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
adathiány a célcsoporttal kapcsolatban	a célcsoporttal foglalkozó területek összehangolt adatközlése után szükséges a HEP felülvizsgálata
az ellátási formák kiszélesítése	a megjelenő esetleges pályázati források áttekintése és célzott pályázatok benyújtása
általánosságban elmondható, hogy a foglalkoztatás bővítése szükséges a településen, így e célcsoport esetében is releváns intézkedés, amely a 2014-2020 időszak foglalkoztatási szempontú programtervezése során kiemelt jelentőséget kap majd	foglalkoztatási tárgyú pályázati források felkutatása; önálló civil szervezetek, érdekképviseleti csoportok létrejöttének segítése; Pontosabb adatbázis létrehozása, számukra szociális foglalkoztatás megszervezése.

g) Lakhatási antiszegregáció

A 2011. évi népszámlálási adatok szerint a város 12 154 lakásának kb. 10%-a: 1 242 db nem komfortos, ebből 314 db félkomfortos, 839 db komfort nélküli és 89 szükséglakás. Kedvezőtlenül magas a komfort nélküli lakások részaránya. Vízöblítéses WC-vel 1 006 lakás nem rendelkezik.

Jászberényben két szegregátum található: egy Neszűrben és egy a Faiskola utcában.

A Faiskola utcában az alacsony komfort fokozatú lakások aránya kisebb a városi átlagnál, viszont az egy lakásban élők száma magas. Ebben a szegregátumban a vezetékes vízhálózat, a csatornázottság és a szilárd útburkolat biztosított.
Általában kedvezőtlen, ill. alacsony színvonalú a külterületi lakóhelyek: Neszűr, Öregerdő, Újerdő, Négyszállás, Portelek, Hajta, Tőtevény, Meggyespele, Alsómuszáj, Felsőmuszáj, Zsombikos, Necső, Borsóhalma, Zagyvapart tanya ellátottsága.

A város 2013. évi esélyegyenlőségi programja az alábbi táblázatban foglalta össze az esélyegyenlőség fokozásával kapcsolatos tennivalókat:
Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)
3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Adatgyűjtés	hiányozó adatok a területről	pontos helyzetkép	szükséges az alapvető összevetéshez	adatgyűjtés forrásainak beazonosítása	ágazati felelős	2013.12.31	HEP hiányzó mellékletek feltöltése	humán	fenntartható
2	Egészségügyi programcsomag kidolgozása	férfiak kedvezőtlen egészségi állapota	életminőség javítása, férfi halandóság csökkentése	illeszkedik a szakágazati célkitűzésekhez	szűrő és szakellátási programok kidolgozása	önkormányzat felelős	2014.06.30.	1 db programterv	humán	partner erőforrásaira támaszkodva
3	Fiatalok elvándorlásának csökkentése	fiatalok elvándorlása	elvándorlás lassítása, megállapítása	településfejlesztési törekvések	külön program kidolgozása a fiatalok megtartására/családalapításra	önkormányzati felelős	2014.06.30.	1 db programterv	humán	nem szükséges
4	Foglalkoztatást segítő programok (26-35 évesek)	a munkanélküliség a korcsoportot kedvezőtlenül érinti	foglalkoztatottság javítása	munkanélküliség csökkentése	Speciális programok indítása a korcsoportnak	önkormányzati felelős	2014.03.31.	1 db programterv	humán; pályázati forrás	támogatói előírások szerint
5.	Képzési programok 50+	a munkanélküliség a korcsoportot kedvezőtlenül érinti	foglalkoztatottság javítása	munkanélküliség csökkentése	Speciális képzési programok indítása a korcsoportnak	önkormányzati felelős	2014.03.31.	1 db programterv	humán; pályázati forrás	támogatói előírások szerint
6.	Nők álláskeresési támogatása	nők magasabb munkanélküliségе	javuljon a női foglalkoztatás	munkanélküliség csökkentése	Speciális tudástartalmak kidolgozása	önkormányzati felelős	2014.03.31.	1 db programterv	humán; pályázati forrás	támogatói előírások szerint
7.	Diszkriminációs jelzőrendszer	nem működik ilyen jelzőrendsz., nincsenek releváns információk	szolgáltatás bevezetése	diszkrimináció elleni küzdelem	jelzőrendszer kiépítése és működtetése	közös önkormányzati és civil felelős	2013.12.31.	jelzőrendszer kiépülése, működésének leírása	humán; esetlegesen pályázati forrás	támogatói előírások szerint
8.	Közérdekű foglalkoztatók felmérése	magas a szociális ellátásból kiesők aránya	30 napos közérdekű foglalkoztatás és a jogosultság biztosítása	mélyszegénység	foglalkoztatói adatbázis létrehozása	önkormányzati felelős	2013.12.30.	adatbázis rendelkezésre áll	humán	nem releváns
9.	Szegregátumok felülvizsgálata	nem állnak rendelkezésre friss adatok	helyzetelemzés pontosítása	mélyszegénység	KSH szempontok alapján felmérések elvégzése; anti-szegregációs terv felülvizsgálata	lakásügyi referens	2013.12.30.	felülvizsgálat megtörténik; írásos beszámoló	humán	nem releváns
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1.	Szegregátumok adatainak	nincsenek a szegregátumból friss	pontos helyzetkép a	mélyszegénység; lakhatási	a szegregátumok	önkormányzati felelős	2013.12.31.	írásos összefoglaló	humán	nem releváns

Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
	elemzése	adatok	gyermekek helyzetével kapcsolatban	feltételek	felméréséneк adataiból részelemzés készítése, szükséges beavatkozások meghatározása					
2.	Gyermekek helyzetére vonatkozó adatgyűjtés	adathiány a gyermekek ellátásával kapcsolatban	pontos helyzetkép a gyermekek helyzetével kapcsolatban	mélyszegénység; lakhatási feltételek	hiányzó adatok felkutatása, elemzése	önkormányzati felelős	2013.12.31.	írásos beszámoló	humán	nem releváns
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Női foglalkoztatást segítő modellek adaptációja	nők magasabb munkanélküliségi rátája	női foglalkoztatottság javítása	munkanélküliség csökkentése	a területen lévő jó gyakorlatok összegyűjtése, települési adaptációja	önkormányzati felelős	2013.12.31.	írásos beszámoló; részmunkaidő nők számának emelkedése	humán, esetleg pályázati forrás	támogatói előírások szerint
2.	Női foglalkoztathatóságot segítő programok	magas a női munkanélküliség	női foglalkoztatottság javítása	munkanélküliség csökkentése	képzési programok indítása	önkormányzati felelős	2013.12.31.	program elkészülte; bevont nők száma	humán, esetleg pályázati forrás	humán, esetleg pályázati forrás
3.	Adatgyűjtés a területen	adathiány a területen	reális helyzetkép kialakítása	munkanélküliség csökkentése	felmérés elvégzése, adatok felkutatása	önkormányzati felelős	2013.12.31.	felmérés elkészülte	humán	nem releváns
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Részletes adatgyűjtés elvégzése	adathiány a területen	reális helyzetkép kialakítása	időskorúak helyzetének javítása	felmérés elvégzése, adatok felkutatása	önkormányzati felelős	2014.05.31.	felmérés elkészülte, HEP pontosítása	humán	nem releváns
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Részletes adatgyűjtés elvégzése	adathiány a területen	reális helyzetkép kialakítása	fogyatékkal élők helyzetének javítása	felmérés elvégzése, adatok felkutatása	önkormányzati felelős	2014.05.31.	felmérés elkészülte, HEP pontosítása	humán	nem releváns
2	Ellátórendszer megerősítése	szolgáltatáshoz való hozzáférés alacsony	az elérhető szolgáltatások feltérképezése és a célcsoport felé történő információs átadás	fogyatékkal élők helyzetének javítása	felmérés elvégzése, adatok felkutatása	önkormányzati felelős	2014.10.31	felmérés elkészülte, HEP pontosítása	humán	nem releváns
3	Foglalkoztatási programok indítása	alacsony a foglalkoztatási arány	a foglalkoztatottság emelése	fogyatékkal élők helyzetének javítása	programok kidolgozása külső foglalkoztatók bevonásával	önkormányzati felelős	2014.10.31	program elkészülte	humán	nem releváns

1.8 JÁSZBERÉNY GAZDASÁGA

1.8.1 A város gazdasági környezete

Jász-Nagykun-Szolnok megye a magyarországi régiók között a gyenge középmezőnyben elhelyezkedő Észak-alföldi régió része, ez determinálja a megye és Jászberény város gazdasági környezetét is. A megyén belül azonban Jászberény gazdasága kiemelkedő, sok tekintetben megelőzi a megyeszékhely Szolnokot is.

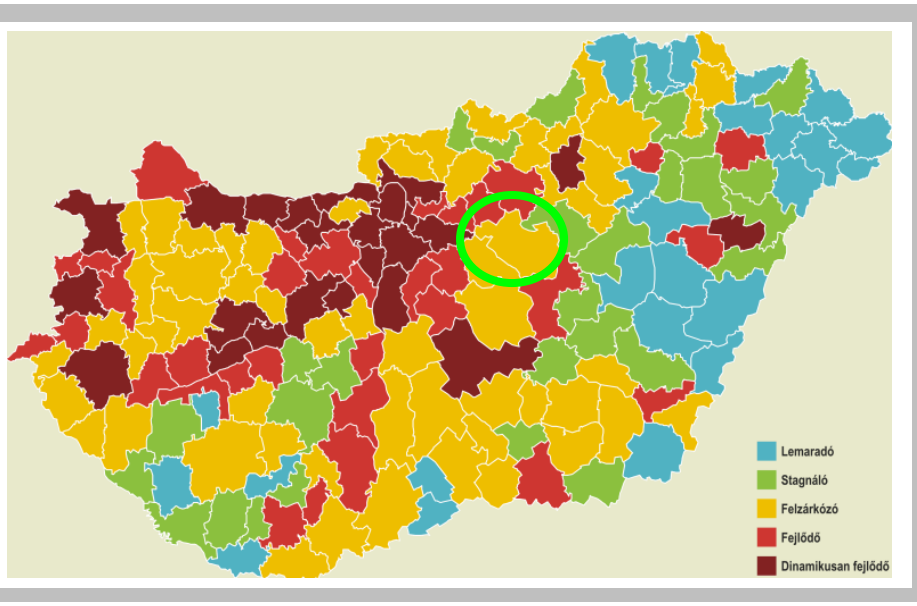

A Jászberényi kistérség fejlettségi helyzete Magyarország kistérségeihez viszonyítva

Jászberény kistérsége a középmezőnyben foglal helyet, felzárkózó kistérség
Tőle északra az M3 menti fejlődő kistérségek találhatók, keletre stagnáló, délre a szolnoki fejlődő, nyugatra ugyancsak felzárkózó kistérségek határolják

A megye gazdasági mutatói az országos átlag alatt helyezkednek el és a régión belül is romló tendenciát mutatnak. Míg az ezredforduló táján a megyei *GDP* adatok a régiós átlag fölött voltak, mára egyértelműen az alá csúsztak. Bár a régió másik két megyéjében is hanyatlás tapasztalható, de az lényegesen kisebb mértékű, mint Jász-Nagykun-Szolnok megyében (2000-2010: Hajdu-Bihar megye 75,4 %-ról 74,1 %-ra, Jász-Nagykun-Szolnok megye 71,7 %-ról 61,7 %-ra, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye 56,0 %-ról 54,6 %-ra.). Az egy főre jutó GDP értéke Jász-Nagykun-Szolnok megyében az országosnak csak 61,7 %-a, és kedvezőtlenül csökkenő tendenciát mutat (1996-ban még háromnegyede volt).

A GDP egy főre jutó értéke Magyarország régióiban az országos átlag %-ában.(KSH)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2010
Közép-magyarországi régió	150,0	153,6	154,9	157,9	163,5	159,7	158,8	164,4
Közép-dunántúlii régió	98,6	94,4	97,8	94,4	88,9	93,4	95,6	87,3
Nyugat-dunántúli régió	110,2	114,6	114,3	105,9	103,6	108,7	104,4	100,0
Dél-dunántúli régió	76,7	77,2	74,9	73,9	73,2	71,8	71,3	68,2
Észak-magyarországi régió	67,3	65,7	64,6	65,2	63,9	64,4	66,4	61,0
Észak-alföldi régió	67,1	63,6	63,6	66,4	64,6	65,9	65,5	63,5
Hajdu Bihar megye	75,4	71,4	71,6	73,8	73,3	76,2	76,1	74,1
Jász-Nagykun-Szolnok megye	**71,7**	**67,0**	**66,7**	**70,3**	**67,6**	**66,0**	**64,7**	**61,7**
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	56,0	53,8	53,8	56,7	54,2	56,0	56,0	54,6
Dél-alföldi régió	75,5	73,6	71,5	70,9	69,1	68,1	69,0	65,2

Gazdasági szervezetek 2011 (KSH)

	Működő vállalkozások/ezer lakos	Egyéni vállalkozások aránya	Legalább 10 főt foglalkoztató vállalk. aránya	Ágazati megoszlás			
				Mező-erdő-vadg.	ipar	építőipar	szolgáltatások
	db/ezer fő	%	%	%	%	%	%
Közép-Mo. régió	94,4	29,0	5,0	0,9	7,2	7,8	84,1
Közép-dunántúlii régió	64,0	52,8	4,3	3,7	8,9	12,2	75,2
Nyugat-dunántúli régió	69,3	55,9	4,4	4,6	8,4	11,4	75,6
Dél-dunántúli régió	62,9	54,0	4,1	5,5	7,8	10,8	75,9
Észak-magyarországi régió	49,3	55,8	4,0	4,3	8,4	10,0	77,3
Észak-alföldi régió	53,8	56,4	4,4	5,6	7,6	9,6	77,2
Hajdu Bihar megye	60,9	51,4	4,5	5,3	7,0	9,6	78,1
Jász-Nagykun-Szolnok m.	49,1	57,9	4,7	4,9	9,0	10,5	75,5
Szolnok	79,2	50,1	4,1	1,4	6,9	7,5	84,3
Jászberény	**69,1**	**50,8**	**5,7**	**2,9**	**10,7**	**10,4**	**76,0**
Szabolcs-Szatmár-Bereg	50,3	61,4	4,0	6,3	7,4	9,1	77,2
Dél-alföldi régió	60,4	56,3	4,9	5,8	8,4	9,7	76,0

A vállalkozások ágazati megoszlásának időbeli változását vizsgálva megállapítható, hogy a korábban jellemzően ipari profil a szolgáltatások irányában eltolódott. Szolnokon a működő vállalkozásokból a feldolgozóipari 6,9 %-os és az építőipari 7,5 %-os arány jelentősen elmarad a szolgáltatások együttes 84,3 %-os részesedésétől. A vállalkozások mindössze 1,4 %-a tevékenykedik a mező-erdő- és vadgazdálkodásban. Ez az arány egyértelműen igazolja a tercier szektori dominanciát. Ez egyébként a régió többi megyeszékhelyére is jellemző, bár azokban a mezőgazdasági jelleg valamivel a szolnoki fölött alakul, de ott sem jelentős. A szolgáltatások, a tercier szektor vállalkozásainak aránya mindenhol 80 % fölött van.

Az ipari termelés értéke 2011(KSH)

	Ipari termelés értéke a legalább 5 főt foglalkoztató vállalatoknál		*Ipari alkalmazottak a legalább 5 főt foglalkoztató vállalatoknál*		*fajlagos GDP az 50 fő-nél nagyobb váll.-nál*
	milliárd Ft	*az előző év %-ában*	*fő*	*az előző év %-ában*	*eFt/fő*
J-N-Sz megye	***503,9***	***108,2***	***20 328***	***99,9***	***24 788***
Hajdú-Bihar megye	*538,2*	*110,5*	*17 621*	*96,7*	*31 178*
Sz-Sz-Bereg megye	*377,5*	*119,6*	*15 422*	*99,6*	*24 481*
Észak-alföldi régió	*1 419,6*	*111,9 %*	*53 011*	*98,8*	*26 779*

Az ipari termelés értéke 2011-ben 2010-hez képest nőtt a megyében, de a növekedés üteme elmarad mind a régiós, mind a régiót alkotó többi megye adataitól. Ugyanakkor az ipari foglalkoztatottak munkában tartásában Jász-Nagykun-Szolnok megye a régióban a legkedvezőbb, a létszám megtartás majdnem teljes (99,9%). A nagyobb, legalább 50 főt foglalkoztató vállalatokban az egy fő által megtermelt GDP értéke azonban a régiós átlagnak mindössze 92,5 %-a, a vezető Hajdu-Bihar megyeinek pedig csak 79,5 %-a, ami nem kellő hatékonyságra utal.

A beruházások terén igen nagy különbségek láthatók régiónként: az egy főre jutó beruházások aránya az országos 70 %-a (Észak-Magyarország) és közel másfélszerese (Nyugat-Dunántúl) között változik, azaz kétszeres különbségek is tapasztalhatók. A megyei bontások Jász-Nagykun-Szolnok megye és az Észak-alföldi régiót alkotó másik két megye régión belüli helyzetének alakulását tükrözik. Ebből megállapítható, hogy – bár összegében a legkisebb befektetés mennyiség J-N-Sz megyében volt, az egy főre jutó érték lényegesen kedvezőbb, mint Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, de kisebb, mint Hajdú-Biharban.

A beruházások 2011. adatai regionális összehasonlításban és Jász – Nagykun – Szolnok megyében (KSH)

	az összes beruházás értéke (milliárd Ft)	*az összes beruházás aránya az országos értékhez (%)*	*az 1 főre jutó összes beruházás értéke (Ft/fő)*	*1 főre jutó beruházás aránya az országos értékhez (%)*
Közép-magyarországi régió	*1 377 569*	*35,5*	*462 556*	*118,6*
Közép-dunántúlii régió	*393 626*	*10,2*	*360 390*	*92,4*
Nyugat-dunántúli régió	*553 747*	*14,3*	*557 051*	*142,8*
Dél-dunántúli régió	*335 893*	*8,7*	*358 390*	*91,7*
Észak-magyarországi régió	*329 747*	*8,5*	*277 421*	*71,1*
Észak-alföldi régió	*430 168*	*11,1*	*291 150*	*74,6*
Hajdu Bihar megye	*171 264*	*39,8*[3]	*317 829*	*109,2*[4]
Jász-Nagykun-Szolnok megye	***117 763***	***27,4***	***305 925***	***105,0***
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	*141 141*	*32,8*	*254 913*	*87,6*
Dél-alföldi régió	*456 382*	*11,8*	*350 001*	*89,7*
Ország összesen	*3 877 132*	*100,0*	*390 148*	*100,0*

Forrás: KSH területi atlasz

Külföldi érdekeltségű vállalatok.2011 (KSH)

	Külföldi érdekeltségű vállalkozások (db)	*Egy vállalkozásra jutó külföldi befektetés eFt*	*Egy lakosra jutó külföldi befektetés eFt*	*Külföldi érdekeltségű vállalatok átlagos állományi létszáma (fő)*
Közép-magyarországi régió	*21 013*	*511 792,2*	*3 619,5*	*379 501*
Közép-dunántúlii régió	*1 677*	*854 198,5*	*1 309,3*	*90 127*
Nyugat-dunántúli régió	*2 628*	*814 581,5*	*2 152,1*	*62 641*
Dél-dunántúli régió	*1 218*	*144 059,2*	*186,5*	*27 181*
Észak-magyarországi régió	*765*	*641 569,4*	*410,3*	*45 381*
Észak-alföldi régió ebből:	*886*	*662 538,7*	*396,1*	*32 568*
- Hajdú-Bihar megye	*337*	*761 536,8*	*475,5*	*9 093*
- Jász-Nagykun-Szolnok megye	***188***	***1 270 143,3***	***617,4***	***13 865***
- Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	*361*	*253 694,6*	*164,9*	*9 610*
Dél-alföldi régió	*1 360*	*385 835,2*	*401,0*	*33 014*

A külföldi tőke jelenléte a gazdaságban mind a három észak-alföldi megyében tapasztalható, igaz nagyon eltérő mértékben. A 2011-es külföldi tőkebefektetések alapján Jász-Nagykun-Szolnok megye az első, csakúgy, mint ugyanazon év külföldi érdekeltségű vállalkozásainak árbevétele szerint is. Szolnok

[3] A régión belüli arányok
[4] A régió átlagához viszonyított %

megye vezet a külföldi tulajdonú vállalatoknál alkalmazott létszámban is. Szolnok megyében a megyeszékhely mellett Jászberény is jelentős számú külföldi vállalkozással és befektetéssel büszkélkedhet. Nem elhanyagolható a külföldi érdekeltségű vállalatok foglalkoztatási szerepe sem, Szolnok megyében 2011-ben éves átlagban közel 14 ezer fő.

K+F jellemzők 2011-ben (KSH)

	K+F helyek száma		K+F fejlesztők száma		K+F ráfordítások/ezer lakos	
	db	%	fő	%	millió Ft	a max.%-a
Közép-magyarországi régió	1 499	50,0	22 281	60,3	73,6	100,0
Közép-dunántúli régió	195	6,5	1 918	5,2	17,1	23,2
Nyugat-dunántúli régió	245	8,2	2 113	5,7	18,4	25,0
Dél-dunántúli régió	202	6,7	2 075	5,6	11,5	15,6
Észak-magyarországi régió	196	6,5	1 822	4,9	9,7	13,2
Észak-alföldi régió	293	9,8	3 150	8,5	18,2	24,7
Hajdu-Bihar megye	200	6,7	2 331	6,3	40,6	55,2
Jász-Nagykun-Szolnok megye	**30**	**1,0**	**336**	**0,9**	**7,8**	**10,6**
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	63	2,1	483	1,3	3,5	4,7
Dél-alföldi régió	370	12,3	3 586	9,7	19,7	26,8
Magyarország	3 000	100,0	36 945	100,0		

A K+F tevékenységen belül is szélsőséges területi eltérések tapasztalhatók. Az Észak-alföldi régió a kutatóhelyek 9,8%-ával és a kutatói létszám 8,5%-ával nem áll rossz helyen a többi régióval való összevetésben, de a régiót alkotó megyék között igen nagyok a különbségek. Az egyetemmel rendelkező Hajdú-Bihar megye vezető szerepe vitathatatlan, de a másik két megye ehhez viszonyított elmaradása túlzott mértékű. JNSz. megye az országos kutató helyek mindössze 1,0 %-ával rendelkezik és a kutató/fejlesztői létszám kevesebb, mint 1,0 %-át foglalkoztatja. Az ezer lakosra jutó K+F ráfordítások között akár húszszoros különbség is tapasztalható, JNSz. megye ebben is a lemaradt mezőnyben foglal helyet.

Foglalkoztatási szempontból az Észak-alföldi régió Észak-Magyarország és a Dél-Dunántúl után hátulról a harmadik helyet foglalja el aktivitási arány szerint. Az Észak-alföldi régióban viszont Jász-Nagykun-Szolnok megye adatai a legjobbak. Az Észak-Alföld munkanélküliségi rátája az országban a második legkedvezőtlenebb, de a régión belül itt is Jász-Nagykun-Szolnok megye áll a legjobban: 2011-es munkanélküliségi rátája kedvezőbb a másik két megyében tapasztalhatónál.

Foglalkoztatási viszonyok 2011 (KSH)

	Aktivitási arány %	Munkanélküliségi ráta %	15-64 évesek foglalkoztatottsági rátája %
Közép-magyarországi régió	59,2	8,8	60,2
Közép-dunántúlii régió	58,6	9,3	59,9
Nyugat-dunántúli régió	57,6	7,4	60,2
Dél-dunántúli régió	52,5	12,7	51,8
Észak-magyarországi régió	51,5	16,7	48,7
Észak-alföldi régió	52,8	14,5	50,3
Hajdu Bihar megye	53,1	13,2	51.3
Jász-Nagykun-Szolnok megye	**53,4**	**11,1**	**53,9**
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	52,1	18,4	46,8
Dél-alföldi régió	53,6	10,6	54,5

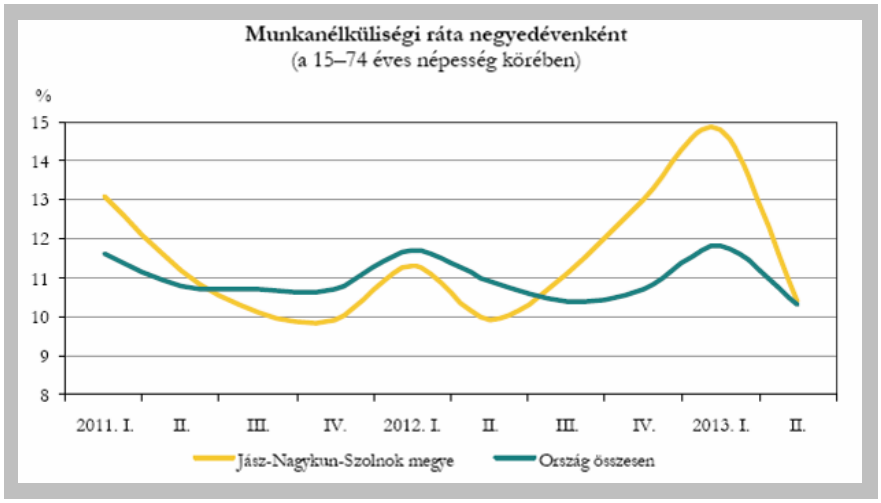

A legutóbbi évek változásait vizsgálva megállapítható, hogy 2012 harmadik negyedévétől kezdődően sajnos a Szolnok megyei munkanélküliségi ráta erősen romlott az országoshoz képest és az elmúlt egy éves időtartamban végig meghaladta azt. Csupán 2013. év közepén sikerült az országos szintre csökkenteni a megyei munkanélküliséget. Jászberény város adatai azonban sokkal kedvezőbbek, mint a megyeiek.

A munkaerő képzettségét vizsgálva megállapítható, hogy a Jász-Nagykun-Szolnok megyei lakosság képzettségi mértéke minden kategóriában alatta marad az országos szintnek. A megye a régión belül középső pozícióban helyezkedik el, iskolázottsága Szabolcs-Szatmár-Bereg megyénél jobb, de elmarad Hajdú-Bihartól. Jászberény város nemcsak a megyei mutatókat haladja meg, hanem az annál kedvezőbb országos szintet is a felsőfokon végzettek és érettségizettek arányával. Az érettségit nem adó középfokú végzettségűek részaránya meghaladja az országost, de elmarad a megyeitől. A csak általános iskolát végzettek aránya kedvezően alacsonyabb, mint a megyei, de az országostól alig tér el, igaz pozitív irányban. Jó az is, hogy az általános iskolát be nem fejezett népesség is – némileg - kisebb Jászberényben, mint az országos átlag, a megyei arányoknál azonban határozottan jobb.

A 7 éves és idősebb népesség a legmagasabb befejezett iskolai végzettség szerint 2011

2011		Általános iskola első évfolyamát sem végezte el	Általános iskola				Középfokú iskola érettségi nélkül, szakmai oklevéllel (fő)	Érettségi (fő)	Egyetem, főiskola stb. oklevéllel (fő)	Összesen (fő)
			1–3.	4–5.	6–7.	8.				
			Évfolyam (fő)							
Magyar-ország	Fő	109 673	316 651	272 917	449 959	2 319 319	1 805 051	2 551 276	1 439 616	9 264 462
	%	1,15	10,88			24,27	18,89	26,70	15,06	100,0
J-N-Sz megye	Fő	4 958	14 057	13 469	21 858	102 730	78 070	86 671	38 906	360 719
	%	1,37	13,68			28,50	21,64	24,03	10,78	100,0
Jászberény	**Fő**	**273**	**2 649**			**6 244**	**5 236**	**6 776**	**4 158**	**25 336**
	%	**1,08**	**10,46**			**24,64**	**20,67**	**26,74**	**16,41**	**100,0**

1.8.2 Jászberény gazdaságának fejlődése, ágazati összetétele

a) Jászberény gazdasági fejlődését meghatározó tényezők, adottságok

GAZDASÁGFÖLDRAJZI HELYZET

Jászberény az Alföld északi peremén, a Zagyva folyó mentén fekszik. Elhelyezkedése mind az Észak-alföldi régióban, mind Jász-Nagykun-Szolnok megyében külpontos, az ÉNy-i megyehatárhoz közeli. Ezért a régió vonzásánál erősebben érvényesül a főváros hatása. Szoros az együttműködése Pest és Heves megye közeli településeivel is, foglalkoztatási, kulturális és ellátó központi szerepe messze túlnyúlik a 18 települést - köztük több várost is - felölelő kistérsége határain, sőt a megyehatárokon is. A megyeszékhellyel a Zagyva-völgy köti össze, amely történelmi idők óta közlekedési folyosó. A város távolsága Szolnoktól 48 km, Budapesttől 87 km, ezért a főváros vonzereje is érzékelhető.

A térségi központ szerepkör Jászberényben korán kialakult, a jászok XIII. századi betelepítése óta a jászság központi települése, „fővárosa”. Emiatt kulturális szerepköre is már korán meghatározóvá vált.

A korábbi mezőváros a XX. század második felében vált a környék ipari foglalkoztatási gócpontjává, elsősorban a nagyüzemek (hűtőipar) ide telepítésével.

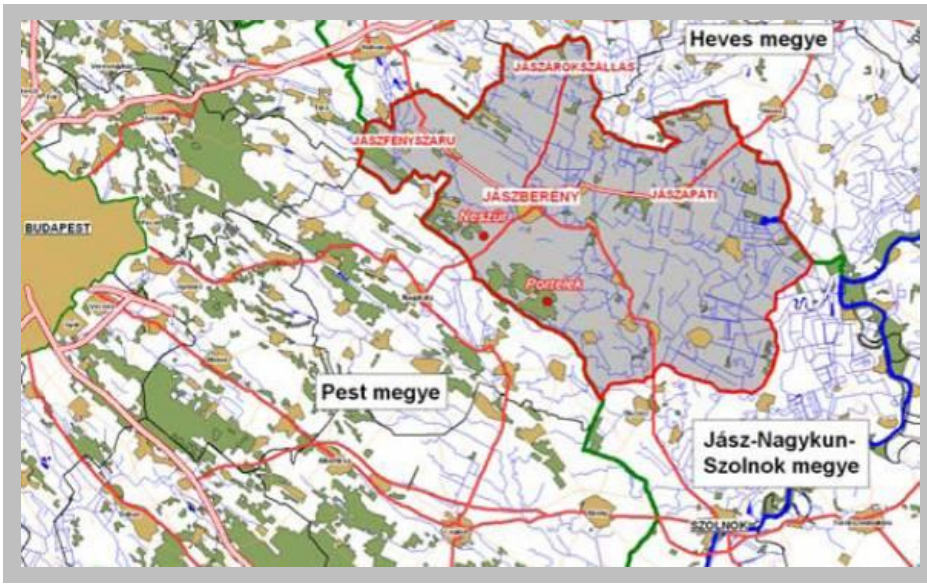

Jászberény és kistérsége megyei határ menti elhelyezkedése
(Forrás TERRA Stúdió)

Jászberény közel esik három – az M3 és a tervezett M4 valamint M8 - főközlekedési vonal mentén kialakuló fejlődési tengelyhez, ez gazdasági potenciálját erősíti. Fejlődését azonban nem segíti, hogy

sem vasúti, sem közúti fővonallal nem rendelkezik, kétszámjegyű utak (31 és 32) kereszteződésénél és vasúti mellékvonalon fekszik.

TERMÉSZETI ERŐFORRÁSOK

A természeti erőforrások közül a város gazdaságát sokáig a termőföld határozta meg annak ellenére, hogy a település területén a termőföldek átlagos termőképessége a közepesnél kissé gyengébb. Jó termőtalajok a közigazgatási terület ÉNy-i és DK-i peremén találhatók, homok, humuszos homoktalajok fordulnak elő a DNy-i részeken, É-on és K-en pedig gyenge minőségű, szikes foltokkal tarkított réti talajok dominálnak. Ez utóbbi gyepgazdálkodásra, az előbbiek szántóföldi művelésre és gyümölcs (dinnye) termelésre alkalmasak. A gyepgazdálkodáson alapuló állattenyésztés vezetett a tejipar (Jásztej) kifejlődéséhez, egykor virágzó gyümölcsösei és szőlőtermelése azonban mára vesztett jelentőségéből. Jelenleg a mezőgazdaság - az egykori mezőváros - gazdaságában csupán 4% körüli értéket képvisel.
A várost érintő vízfolyások a Zagyva és a bele ömlő Tarna, melyek turisztikai jelentősége (még) csekély. Idegenforgalmi szempontból fontos természeti erőforrás viszont a termálvíz. A városnak két fürdője – a belvárosban elhelyezkedő Strand és Termálfürdő, valamint a Lehel Sport és Szabadidőközpont fürdője – hasznosítja a termálkutak 45 ^{o}C-os, elsősorban izületi problémák enyhítésére alkalmas alkáli hidrokarbonátos termálvizeit.

b) Jászberény gazdasági szerkezetének változásai

A település gazdaságában évszázadokon keresztül a mezőgazdaság, ill. az ahhoz kötődő kereskedelem és termékfeldolgozás, élelmiszer „ipar” volt meghatározó. A település ismert volt vízimalmairól (gabonaipar), gyümölcstermeléséről és a XIX. sz. elején telepített szőlőiről, tejtermeléséről, méntelepéről. Serfőzdéje már az 1700-as évek elején volt, ahol a XX. század elején sör- és likőrüzem is működött. Az utolsó (belső) vízimalom 1941-ig üzemelt, de 1872-től egy, majd 1889-től és 1901-től újabb gőzmalmok létesültek a városban. Dohánybeváltója a XX. század első éveiben épült, de működött tejszövetkezet és borközraktár is a városban. Iparát még a XIX. században is a céhekbe tömörült kézműipar jellemezte, a gyáripar csak lassan indult fejlődésnek. A vasútvonal csak későn, 1873. márci-usában érte el Jászberényt, így az országos hálózatba történő késői bekapcsolódás is hátráltatta az ipar fellendülését. Az élelmiszeripar mellett a gépiparnak (Aprítógépgyár) lett jelentősége. A kisiparosokat tömörítő Ipartestület 1885-ben megalakult, de még 1935-ben is csak 800 iparos lakott a városban. A nagyipar csupán a XX. század közepétől alakult ki. Országszerte legismertebb jászberényi nagyüzem a Lehel Hűtőgépgyár volt, amely nemcsak az üzem, hanem a hozzá kapcsolódó lakótelep és szabadidős létesítmények miatt is a várost meghatározóan formáló tényező lett.

A rendszerváltás után megváltozott a gazdasági szerkezet. Nemcsak a privatizáció zajlott le és a megmaradt iparágak működési keretei változtak, hanem jelentősen előretört a kereskedelmi-szolgáltatási ágazat. A vállalkozások 65,5 %-a működött a szolgáltatási szektorban 2006-ban, 2011-re ez az arány 76,0 %-ra emelkedett. A magas tercier szektori részarány egyben azt is jelzi, hogy a város biztosítja a környék kereskedelmi, szolgáltatási ellátását és szellemi hátterét is, ezáltal központja a térségnek. A fejlődés ellenére azonban a szolgáltatásban működő vállalkozások aránya azonban még mindig az Észak-alföldi régió átlaga (77,1%) alatt marad, bár kis mértékben meghaladja a megyei értéket.

A gazdaság főbb jellemzőinek területi összehasonlítása 2011.

	működő vállalkozások/1000 lakos	egyéni vállalkozások aránya %	legalább 10 főt foglalkoztató vállalkozások aránya %	mező- és erdőgazdaságban működő vállalkozások aránya %	iparban működő vállalkozások aránya %	építőipari vállalkozások aránya %	szolgáltatásban működő vállalkozások aránya %
J-N-Sz megye	49,1	56,5	4,6	5,0	8,9	10,3	75,8
Jászberényi kistérség	45,8	57,6	5,4	5,0	10,6	12,9	71,4
Jászberény	***69,1***	***50,8***	***5,7***	***2,9***	***10,7***	***10,4***	***76,0***
Szolnok	79,2	49,0	4,0	1,4	6,7	7,5	84,3

Kedvezőtlen az is, hogy a városban magas a kisvállalkozások és alacsonyabb a - tőkeerős és több munkahelyet biztosító - nagyobb vállalkozások aránya. Az ezer lakosra jutó vállalkozásszámból 2006-ban mindössze 6,9 % volt a 10 főt vagy annál többet foglalkoztató vállalkozások aránya, ami azóta tovább csökkent: 2011-ben 5,7 %, de ez az érték még mindig jelentősen meghaladja a megyei és a régiós átlagot, sőt a megyeszékhely Szolnokét is. Előny az is, hogy Jászberényben a 10 főnél nagyobb

vállalkozások többsége igen sok munkahelyet biztosító, jelentős nagyüzem: a 10 főnél többet foglalkoztató vállalatok közül 45 vállalkozás ad munkát 10-19 embernek, 32 vállalatnál dolgoznak 20-49-en, 24 vállalkozásnál van 50-249 munkahely, és 250 főnél is többet foglalkoztat 3 vállalat. Az egyéni vállalkozások aránya az összes vállalkozás 55,8 %-a volt 2006-ban, ez mára kedvezőbb: 50,8 %-ra csökkent. Ez is a vállalkozások lassú megerősödésére, növekedésére, vagy a versenyképtelen vállalkozások kiesésére utal, ami a gazdaság erősödését sejtteti.

A jászberényi működő vállalkozások gazdasági ágazat szerinti megoszlásának időbeli változása

	Mező/erdő gazd.		Ipar bányászat		építőipar		Kereskedelem szolgáltatás		Vendéglátás turizmus		Szállítás raktározás		Pénzügy		Gazd.szolg ingatlan		oktatás		Egészségügy szoc.szolg.	
	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%
2000	62	3,6	278	16,1	154	8,9	469	27,2	85	4,9	118	6,8	55	2,9	285	6,5	54	3,1	76	4,4
2006	68	3,5	254	13,0	197	10,0	464	23,7	83	4,2	101	5,2	83	4,2	377	19,3	90	4,6	84	4,3
2011	**56**	**2,9**	**203**	**10,7**	**198**	**10,4**	**644**								**76,0% (szolgáltatások együtt)**					

Az ágazatok között leggyorsabban (legnagyobb arányban) a szolgáltatásokban működő vállalkozások száma és aránya emelkedett. Visszaesés tapasztalható viszont az anyagi termelő (mezőgazdaság, ipar) ágazatokban működő vállalkozások arányában. Feltűnő, hogy az egykori mezővárosban ma már csak a vállalkozások 2,9%-a tevékenykedik a mezőgazdaságban.

*A gazdaság néhány jellemző adatsora KSH adatok alapján (2006 és **2011** évi összehasonlítás)*

adatsorok		***Jászberény***	Jászberényi kistérség	Szolnok	Jász-Nagykun-Szolnok megye	Észak-alföldi régió
1000 lakosra vetített vállalkozások száma (2006)		***71,3***	45,9	85,7	51,3	53,3
1000 lakosra vetített vállalkozások száma (2011)		***69,1***	**45,8**	**79,2**	**49,1**	**53,8**
10 főnél többet foglalkoztató vállalkozások száma /1000 lakosra vetítve (2006)		***6,9***	5,7	4,7	4,9	4,8
10 főnél többet foglalkoztató vállalkozások száma /1000 lakosra vetítve (2011)		***5,7***	**5,4**	**4,0**	**4,6**	**4,4**
Egyéni vállalkozások aránya % (2006)		***55,8***	63,8	53,4	61,8	60,5
Egyéni vállalkozások aránya % (2011)		***50,8***	**57,6**	**49,0**	**56,5**	**55,0**
vállalkozásokból szolgáltatatásban működők %(2006)	anyagi	***33,1***	34,2	28,7	34,9	35,5
	szellemi	***32,4***	20,7	36,9	25,4	25,5
	összes	***65,5***	54,9	65,6	60,3	61,0
szolgáltatatásban működő vállalkozások %(2011)		***76,0***	**71,4**	**84,3**	**75,8**	**77,1**
Kereskedelmi szállásférőhely/1000 lakos (2007)		***8,6***	17,2	22,5	33,8	26,7
Kereskedelmi szállásférőhely/1000 lakos (2012)		***6,1***	**13,8**	**20,2**	**32,1**	**25,2**
Vendégéjszakák száma a szálláshelyeken/1000 lakos (2007)		***582,2***	649,0	1217,0	1124,0	1352
Vendégéjszakák száma a szálláshelyeken/1000 lakos (2012)		***320,7***	**610,0**	**1048,0**	**1279,0**	**1184**
Átlagos tartózkodási idő éj/fő(2007)		***3,4***	4,2	2,6	3,1	3,1
Átlagos tartózkodási idő éj/fő(2012)		***3,0***	**3,6**	**2,8**	**2,9**	**2,9**

Jászberényi vállalkozások számának időbeli összehasonlítása

vizsgált évek	működő vállalkozások		ebből egyéni vállalkozások		az 50-x fős vállalkozások	
	száma	aránya	száma	aránya	száma	aránya
	db	% 100%=1990	db	%	db	%
1990	1 299	100,0			33	2,5
2000	1 705	131,3			32	1,9
2001	1 765	135,9			36	2,0
2002	1 860	143,2			36	1,9
2003	1 885	145,1			34	1,8
2004	1 883	145,0	1 099	58,4	36	1,9
2005	1 904	146,6	1 125	59,1	33	1,7
2006	1 910	147,0	1 090	57,1	32	1,7
2011	**1 901**	**146,3**	**966**	**50,8**	**28**	**1,5**
változás	+611	+46,3	- 133		- 5	

idegenforgalmi adatok időbeli összehasonlítása

kereskedelmi szállásférőhelyek száma	éves vendégéjszakák száma	átlagos tartózkodási idő
245	17 517	3,4
231	11 826	3,1
228	11 658	2.5
218	13 167	3,4
220	11 356	3,0
206	9 820	2,8
194	10 029	2,7
169	**8 660**	**3,3**
- 76	- 8 857	-0,1

Jászberény az Észak-alföldi régió turisztikailag kevéssé frekventált települése. A fajlagos mutatókat vizsgálva megállapítható, hogy Jászberényben az ezer lakosra jutó kereskedelmi szállásférőhelyek száma alacsony, nemcsak a megyeszékhelyhez viszonyítva, de a kistérségi és a megyei átlagot sem közelíti meg. A vendégéjszakák száma is valamennyi között a legalacsonyabb. Valamivel kedvezőbb az átlagos tartózkodási idő, ami ugyan rövidebb, mint saját kistérségének adata, de valamivel jobb, mint a

megyei átlag. Kedvezőtlen viszont, hogy a turisztikai tendencia minden szempontból csökkenést tükröz 2000-hez képest.

A turisztikai helyzet térbeli összehasonlítása

2012	kereskedelmi szállás fh/1000 lakos	szállodai fh-ek aránya %	vendégéj/1000 lakos	külföldi vendégek aránya %	átlagos tartózkodási idő (éj/vendég)	bruttó szállásdíj/éj (Ft)	kapacitás kihasználtság (%)
JNSz megye	32,1	16,0	1279,0	15,1	2,9	4 102	34,7
Jászberényi kistérség	13,8	14,8	610,0	25,2	3,6	3 159	26,9
Jászberény	***6,1***	***56,4***	***320,7***	***31,4***	***3,0***	***6 609***	***27,2***
Szolnok	17,6	31,7	1048,0	28,1	2,8	6 215	35,1

A foglalkoztatottságot, ill. munkanélküliséget tekintve 2007-hez, a gazdasági válság előtti mutatókhoz képest valamennyi jellemző, valamennyi területen – regionális, megyei, kistérségi és települési szinten is – romlott, bár az utóbbi egy-két évben valamelyes javulás tapasztalható a közvetlen válság utáni évekhez viszonyítva. Kedvező tendencia, hogy a munkanélküliségen belül a szellemi foglalkozásúak aránya csökkent, ez a gazdaság fejlődésére utal, mivel a képzettebb munkaerőt tudja felszívni. Ugyanerre utal az is, hogy egyidejűleg az alacsonyan kvalifikáltak aránya a munkanélküliek között emelkedik. Jászberény kedvező gazdasági helyzetét tükrözi ugyanakkor, hogy az SZJA-t fizető – azaz jövedelemmel rendelkező - népesség a városban növekedett, az ezer lakosra jutó SZJA adófizetők száma mind a megyei, mind a régiós, sőt a szolnoki szintet is felülmúlja. Míg 2007-ben még a megyeszékhely adatai voltak jobbak, mára az adófizetők magasabb arányával ez Jászberény javára megfordult. Ugyanez a viszonylagos kedvezőség mindható el a jövedelmi viszonyokról is, amely téren ugyancsak csupán Szolnok előzi meg Jászberényt, de a két város közötti különbség 2007 óta jelentősen mérséklődött. Relatív alacsony a munkanélküliség, Jászberény e téren is jobb Szolnoknál, csakúgy, mint a térségben itt a legkisebb a tartós munkanélküliek aránya is. Ugyancsak itt a legalacsonyabb az álláskeresőkön belül a női munkanélküliségi arány, ami az utóbbi öt évben jelentősen csökkent.

*Munkanélküliségi adatok és jövedelmek időbeli összehasonlítása (2007 és **2012**)*

adatsorok	***Jászberény***	Jászberényi kistérség	Szolnok	Jász-Nagykun-Szolnok megye	Észak-alföldi régió
SZJA –t fizető népesség/ezer lakos (2007)	***470***	412	478	409	390
SZJA –t fizető népesség/ezer lakos (2012)	***483***	**445**	**474**	**445**	
SZJA alapot képező éves jövedelem egy állandó lakosra vetítve eFt. (2007)	***831,8***	631,1	939,3	626,9	585,1
SZJA alapot képező éves jövedelem egy állandó lakosra vetítve Ft (2012)	***908,0***	**725,0**	**962,0**	**697,0**	
Regisztrált álláskeresők aránya (2008. jan. 1.)	***3,4***	5,3	4,2	8,0	11,0
Regisztrált álláskeresők aránya a munkavállalási korú népességből % (2012. dec.)	***6,1***	**9,0**	**8,3**	**11,6**	**13,5**
Ebből 180 napon túli munkanélküli %(2008. jan. 1.)	***37,7***	42,6	46,4	51,3	57,2
Ebből 180 napon túli munkanélküli % (2012.dec.)	***44,2***	**48,8**	**56,4**	**53,4**	**57,7**
Álláskeresőkből női munkanélküli %(2008. jan. 1.)	***54,2***	48,3	52,9	46,9	46,0
Álláskeresőkből női munkanélküli % (2012.dec.)	***49,2***	**49,2**	**52,7**	**51,6**	**49,7**
Álláskeresőkből szellemi foglalkozású %(2008. jan. 1.)	***27,3***	13,8	35,6	13,8	13,9
Álláskeresőkből szellemi foglalkozású % (2012.dec.)	***20,6***	**11,6**	**30,9**	**13,8**	**14,0**
Álláskeresőkből max. ált. isk. végzettségű %(2008.jan.1.)	***28,2***	47,4	22,7	46,5	48,4
Álláskeresőkből max. ált. iskolai végzettségű % (2012)	***49,2***	**50,4**	**52,7**	**44,5**	**46,3**

1.8.3 A főbb gazdasági szervezetek

A főbb jászberényi vállalatok felsorolását a következő táblázat tartalmazza. A legtöbb iparűzési adót fizető ötven cég szürke alászínezéssel kiemelve szerepel a felsorolásban.

AG Union Kft.	5100 Jászberény, Rákóczi út 46.	
Agro-Lehel Kft	5100 Jászberény, Felsőmuszály 9.	Mezőgazdasági szolgáltatás
Amond Kft.	5100 Jászberény, Rigó u. 6.	Huzalkosár és polcgyártás
Assist-Trend Alföld Kft	5100 Jászberény, Szentkuti tér 4	Háztartási eszközök gyártása
Autóelektro Kft	5100 Jászberény, Bajcsy Zs. u. 9.	Autóalkatrész gyártás
Barta Kft.	5100 Jászberény, Kun u. 14.	
Berény Vill Kft.	5100 Jászberény, Mester u. 7.	
Budapest Bank Zrt.	1138 Budapest, Váci út 193.	
BRILON Hungária Kft	5100 Jászberény, Jásztelki út 73	Füstgázelvezető rendszerek forgalmazása
Colas Út Építőipari Zrt.	1033 Budapest, Kórház u. 6-12. I. em.	
CONTROL SEG. PRIVADA Kft.	5100 Jászberény, Hatvani út 67.	Biztonságtechnika, vagyonvédelem
CO-OP Hitel Zrt.	5100 Jászberény, Szabadság tér 3.	
CO-OP Star Kereskedelmi Zrt.	5100 Jászberény, Ady Endre út 22	Élelmiszer üzletlánc
CO-OP- Innova Tanácsadó Kft.	5100 Jászberény, Ady Endre út 22	
Csizmadia és Társa Kft.	5100 Jászberény, Rigó út 7.	Konyhafelszerelés gyártás és forgalmazás
Darázs Keverő 2000 Kft.	5100 Jászberény, Szelei út 69.	
Darázs Keverő Kft.	5100 Jászberény, Szelei út 69.	Takarmány előállítás
DEEP Médiacsoport	5100 Jászberény, Bercsényi u. 8.	Médiavállalkozás
Dometic Zrt.	5100 Jászberény Necső telep 1.	Hűtőgyártás
Elanders Hungary Kft	8999 Zalalövő, Újmajor u. 2.	
Electrolux Lehel Kft.	5100 Jászberény, Fémnyomó út 1.	Háztartási gépgyártás
Elektro-Art Kft.	1061 Budapest, Király u. 30-32/A. I/10.	
Elektro-Montőr - Ing Kft.	5100 Jászberény, Bakki József u. 33.	
Eloy Hungary Kft.	5100 Jászberény, Felsőmező utca 1.	Autóalkatrészek gyártása
ÉMÁSZ Hálózati Kft.	3525 Miskolc, Dózsa György u. 13.	
ÉMÁSZ Nyrt.	3525 Miskolc, Dózsa György u. 13.	
Erste Bank Hungary Zrt.	1138 Budapest, Népfürdő u. 24-26.	
Észak alföldi Gabonaterm. Szövetkezet	5100 Jászberény, Szelei út 69.	
Fema 2000 Kft.	5100 Jászberény, Tulipán út 15.	Forgácsolás, esztergálás, közúti áruszállítás, cukrászipari termékek előállítása
Ferro-Press Kft	5100 Jászberény, Laktanya u. 4.	Fémforgácsolás, vasszerkezeti munkák, lemezmegmunkálás
Fiala Trans Kft.	5100 Jászberény, Hatvani út 54.	Szállítmányozás
Flex-Coop Kft	5100 Jászberény, Mészáros Lázár u. 2.	Anyagmozgató rendszerek tervezése, gyártása
Fortaco Zrt.	5100 Jászberény, Sportpálya út 9.	Nehéz acélszerkezetek gyártása
Gábor Pack Kft.	5100 Jászberény, 9355/2 hrsz	Csomagolóanyag gyártás, forgalmazás
Gea Egi Engergiagazdálkodó Zrt.	1117 Budapest, Irinyi József u. 4-20.	
Geogép Építőipari Kft.	5100 Jászberény, Réhely utca 39.	Mélyépítés
H-Generál Kft.	5100 Jászberény, Móra F út. 3 1/3.	Fémalakatrészek gyártása
Holocher + Bauer Kft.	5100 Jászberény, Necső telep 1.	Elektronikai alkatrészek
Horizont Color Kft	5100 Jászberény, Kossuth L. u. 48.-50.	
HPO Hungary Kft.	5100 Jászberény, Mester u. 9.	Autóalkatrész gyártás
H-ROM Kft.	5100 Jászberény, Dózsa Gy. út 21.	Számítástechnikai eszközök forgalmazása
Ilpea Profext Kft.	5100 Jászberény, Ipartelep út 3.	Hűtőszekrényajtó tömítőgumi gyártása, különböző csövek és profilok extrudálása
Inter J Net Kft.	5100 Jászberény, Apponyi tér 1.	
Invitel Távközlési Zrt.	2040 Budaörs, Puskás Tivadar u. 8-10.	
Jászablak Kft.	5100 Jászberény, Csákány u. 1.	Nyílászáró
Jászberényi Kossuth Zrt.	5100 Jászberény, Ady Endre út 18.	

Jászberényi V. V Nonprofit Zrt.	5100 Jászberény, Margit sziget 1.	
Jász- Iron Kft.	5100 Jászberény, Nagykátati út 17.	
Jász-Plasztik Autócentrum Kft.	5100 Jászberény, Jákóhalmi út 11.	
Jász-Plasztik Kft.	5100 Jászberény, Necső telep 1	Műanyagfeldolgozó, szerszámkészítő, akkumulátorgyártó, vakolatgyártó
Jász-Takszövetkezet	5100 Jászberény, Szabadság tér 9-10.	Pénzintézet
Ka-Li-Hor Kft.	1133 Budapest, Árbóc u. 4.	
Kereskedelmi és Hitelbank Zrt.	1051 Budapest, Víadó tér 1.	
KKE-WEST Kereskedelmi Kft.	5100 Jászberény, Jásztelki út 73	Saját tulajdonú, bérelt ingatlan bérbeadása, üzemeltetése
KÓD Kft.	5100 Jászberény, Nagykátai út 9.	Villamos kivitelezés, épület-üzemeltetés
Konkoly Hús Kft.	5100 Jászberény, Zagyvapart u. 68.	Húsfeldolgozó
Kukta Kft.	5100 Jászberény, Serház u. 3.	Vendéglátás
Lantos Kft.	5100 Jászberény, Csákány u. 1.	
Lehel Gyöngye Kft	5100 Jászberény, Bajcsy-Zs. út 16/B	Szállodai szolgáltatás
Lidl Magyarország Bt.	1037 Budapest, Rádl árok u. 6.	
Magyar Posta Zrt.	3546 Miskolc, Kazinczy u. 16.	
Magyar Telekom Nyrt.	1013 Budapest, Krisztina krt. 55.	
Matalin-Transz Kft.	5100 Jászberény, Pf. 193.	
Metálplaszt Kft	5100 Jászberény, Jókai Mór út 18/a	Fém- és műanyafeldolgozó
MKB Bank Zrt.	1134 Budapest, Kassák Lajos u. 18.	
Molnár és Tsa Kft	5100 Jászberény, Nagykátai út 27.	Munkavédelmi eszközök
Molteam Kft.	5100 Jászberény, Szabadság tér 1.	
Mukri és Társa Kft	5100 Jászberény, Kodály Zoltán u. 14.	Gépjavító
Nagy Kft	5100 Jászberény, Nagykátai utca 11	Építőipari termékek forgalmazása
N.V.G. Trans Kft.	5100 Jászberény, Alsómuszáj tanya 66.	
OTP Bank Nyrt.	5100 Jászberény, Lehel vezér tér 28.	Pénzintézet
Palmi Top Kft.	5100 Jászberény, Jásztelki út 77.	Baromfifeldolgozás
PE-GI Kft.	5100 Jászberény, Mikszáth K. út 8	Csomagolóanyag gyártás, forgalmazás
Pince Term. És Ker. Kft.	1105 Budapest, Bebek u. 3.	
Provident Pénzügyi Zrt.	1054 Budapest, Bajcsy-Zs. U. 42-46.	
Pr-Telecom Zrt.	3533 Miskolc Gózon Lajos u. 11.	
Raiffeisen Bank Zrt.	1054 Budapest, Akadémia u. 6.	
Rakpak Kft.	5100 Jászberény, Bulcsú u. 9.	
Samyang Ep Magyarország Kft.	5100 Jászberény, Necső telep 1.	Műanyag előállítása
Scintilla Kft	5100 Jászberény, Ipartelep út 9	Kábelkonfekcionálás
Sebestyén Kft.	5100 Jászberény, Jásztelki út 47.	
Signal-Print Kft	5100 Jászberény, Oktober 23 út 8-10	Nyomda
Stádium Kft.	5100 Jászberény, Lehel vezér tér 9	Könyvelő iroda
Szatmári Kft.	5100 Jászberény, Jásztelki út 73	Épületgépészet, fürdőszoba
Szatmári Malom Kft.	5100 Jászberény, Nyíl u. 15.	
Szekuritás Kft.	5100 Jászberény, Bercsényi Miklós u. 5.	Munkaruházat
Szerencsejáták Zrt.	1015 Budapest, Csalogány u. 30-32.	
Szikla 72 Kft.	5100 Jászberény, Fazekas u. 8.	Ingatlaniroda
Telenor Magyarország Zrt.	2045 Törökbálint, Pannon út 1.	
Tesco-Globál Kft.	2040 Budaörs, Kinizsi u 1-3.	
TÉBA TÜZELŐ ÉS ÉPÍTŐANYAG ÁRUHÁZ	5100 Jászberény, Nagykátai út 1.	Építőanyag
Tigáz Zrt. Üzemigazgatóság	4200 Hajdúszoboszló Pf. 53	

Tigáz-DSO Kft.	4200 Hajdúszoboszló Rákóczi út 184.	
Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt.	5000 Szolnok, Kossuth u. 5.	
Trend Kft	5100 Jászberény, Horváth Péter u. 14.	Műanyag feldolgozó
Udvardi Kft.	5100 Jászberény, Nagykátai út 3.	
Unicredit Bank Zrt.	1054 Budapest, Szabadság tér 5-6.	
Védelem HOLDING Kft.	5100 Jászberény, Gyöngyösi út 24.	Vagyonvédelem
VSSB Zrt. (Vodafone)	1087 Budapest, Pf: 370	

Jászberény iparűzési adóbevételei a 2008. évi gazdasági válságig folyamatosan növekedtek, a 2008-as csúcs 2 199,27 millió Ft volt. A válság utáni mélypontot 2013-ban érte el, de a visszaesés az ország több más területéhez képest csak mérsékelt volt, a leggyengébb év iparűzési adója is elérte a legjobb 82,5 %-át, ami a helyi gazdaság erejét tükrözi. 2014-ben ismét jelentősen emelkedett az iparűzési adóból származó bevétel, megközelítette a 2008-as értéket. Évről évre a TOP50 vállalat befizetései adják az összes iparűzési adó kb. 80 %-át.

év	iparűzési adó összege (Ft)	TOP50 befizetési arány (%)
2005	1 473 392 099	78
2006	1 761 904 931	80
2007	1 973 931 446	79
2008	2 199 270 671	78
2009	2 045 706 130	73
2010	2 141 801 799	87
2011	1 891 427 871	82
2012	2 013 541 030	76
2013	1 815 221 410	81
2014	2 138 398 513	72

Forrás: Jászberény Város Önkormányzata

1.8.4 A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők

a) A város külső elérhetősége, helyzete és kapcsolatai a térségben

Jászberény közlekedés-földrajzi helyzete kedvező, az M3 autópálya viszonylagos közelsége jó hatással volt a gazdaság fejlődésére. Az ábrán látható, hogy a város az autópályától kb. 15 perces elérési időn belül fekszik, ami gazdaságfejlesztési szempontból előnyös. A település további gazdasági fejlődésének jelentős lökést adhatna a tervezett M8 autópálya mielőbbi megépítése, valamint az M4 részben kiépült szakaszainak folyamatos autópálya nyomvonallá összekapcsolása a hiányzó szakaszok megvalósításával, ezáltal térségi kapcsolatai tovább javulnának.

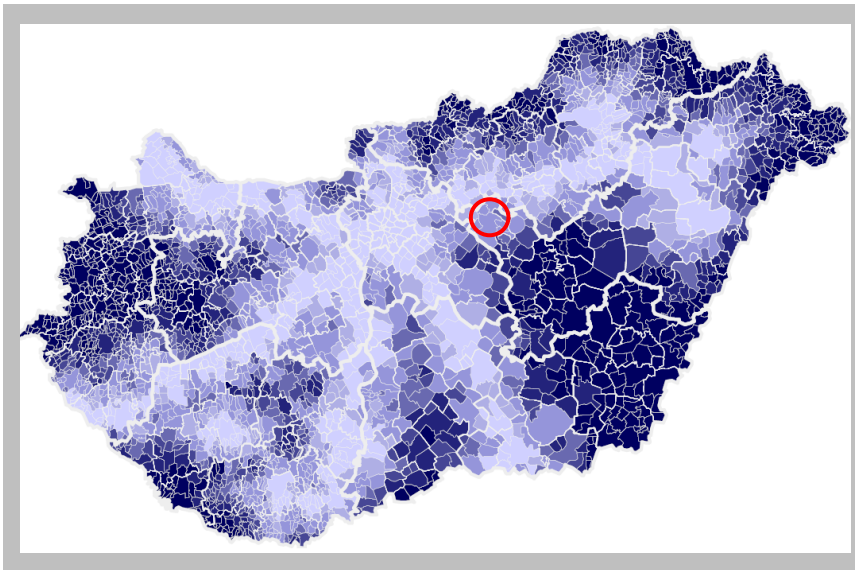

A legközelebbi autópálya-lehajtó közúti elérhetősége

A következő állami utak érintik Jászberény igazgatási területét:

száma	iránya	minősítése
31-es számú	Budapest – Jászberény -- Dormand	másodrendű főút
32-es számú	Hatvan – Jászberény – Szolnok	másodrendű főút
3109. jelű	Szentlőrinckáta - Jászfelsőszentgyörgy - Jászberény	összekötőút
3117. jelű	Farmos - Jászberény	összekötőút
3125. jelű	Jászberény - Jászboldogháza	összekötőút

3203. jelű	Gyöngyös - Jászárokszállás - Jászberény	összekötőút
31122. jelű	Porteleki	bekötőút
31113. jelű	Jászberényi	bekötőút
31329. jelű	Porteleki vasútállomáshoz vezető út	
31332. jelű	Jászberényi vasútállomáshoz vezető út.	

1.9 AZ ÖNKORMÁNYZAT GAZDÁLKODÁSA, A TELEPÜLÉSFEJLSEZTÉS ESZKÖZRENDSZERE

1.9.1 Költségvetés, vagyongazdálkodás

a) Költségvetés

A város költségvetését illetően kismértékű eltérés tapasztalható a KSH és az önkormányzat adatai között. A táblázatokban a önkormányzati adatszolgáltatást a szürkével alászínezett értékek jelzik. Jászberény költségvetéseit vizsgálva megállapítható, hogy 2005-től 2011-ig az éves költségvetés összege a rendelkezésre álló források tekintetében 13,72 milliárd Ft-ról 7,46 milliárdra, 54,3 %-ra csökkent. E téren is érezhető a gazdasági válság hatása: míg 2008-ban az önkormányzati költségvetésben rendelkezésre álló források összege 10,52 milliárd Ft volt, ahhoz képest 2011-ig folyamatosan visszaesett, mindössze a korábbi fele köré, 7,3 – 7,4 milliárdra. Az önkormányzat saját bevételeinek éves összege 2008 óta folyamatosan csökken, a helyi adóbevételek 2008 óta ugyancsak folyamatosan csökkennek. Ugyanakkor 2005-höz képest megugrott a hitel felvételek összege, ami 2008-ban volt a legmagasabb, ahhoz képest 2011-re mérséklődött, de sokkal magasabb, mint 2005-ben volt.
Az alacsonyabb költségvetési összegek következtében visszaestek a kiadások is: az összes kiadás 2011-ben a 2005-ös kb. fele (52,8%) volt, a 2011-es működési kiadások a 2005. évi kétharmadára, a dologi kiadások a 2005-ös 78,2 %-ára, a hitel visszafizetés pedig drasztikusan esett. A felhalmozás 2011-ben a válság előtti egynegyedét sem érte el, de volt olyan év (2009) amikor a korábbi 10 %-a körül alakult. Egyedül a szociálpolitikai kiadások érték el 2011-ben a 2005-ös szintet (101,2%), igaz naturáliákban ez kevesebbet jelentett, mint a válság előtt. A két időpont közötti években azonban a szociálpolitikai kiadások sem érték el a 2005-ös értéket, annak ellenére nem, hogy a segélyezés iránti lakossági igény –éppen a válság miatt – emelkedett.
Az alábbi táblázat az önkormányzati költségvetések egyes főbb tételeit mutatja be 2005-től 2011-ig.

Jászberény önkormányzati költségvetések bevételei*(KSH tájékoztatási adatbázis és önkormányzati adatszolgáltatás)*

év	Bevétel összesen eFt	Saját bevétel eFt	Helyi adóbevétel összesen eFt	Hitel felvétel eFt	Rendelkezésre álló forrás eFt
2005	13 471 829	2 868 291	1 613 734	19 800	13 726 364
2005 önkorm.	*14 142 945*				
2008	10 251 250	3 257 072	2 359 678	500 000	10 522 427
2008 önkorm.	*10 493 134*				
2009	6 416 479	2 994060	2 211 215	n.a.	7 327 611
2011	**7 458 736**	**2 809 759**	**2 044 199**	**339 354**	**7 458 736**
2011 önkorm.	***8 176 253***				
Változás 2005-2011 %	-6 013 093 55,4 %	-58 532 98,0 %	+430 465 112,8 %	+14 135 1 805,0 %	-6 267 628 54,3 %

Jászberény önkormányzati költségvetések kiadásai*(KSH tájékoztatási adatbázis)*

év	Kiadás összesen eFt	Hitel visszafizetés eFt	Szociálpolitikai kiadás eFt	Működési kiadás eFt	Dologi kiadás eFt	Felhalmozás eFt
2005	13 427 960	272 476	255 666	6 682 421	2 191 528	4 529 563
2005 önkorm.	*14 014 288*					
2008	9 648 634	316 791	202 294	7 129 038	2 555 227	1 080 352
2008 önkorm.	*9 601 970*					
2009	6 240 940	23 623	220 784	4 682 190	1 662 079	446 210
2011	**7 087 072**	**7 519**	**258 839**	**4 498 096**	**1 713 617**	**1 033 531**
2011 önkorm.	***7 804 588***					
Változás 2005-2011%	-6 340 888 52,8 %	-264 957 2,76 %	+ 3 173 101,2 %	-2 184 325 67,3 %	-477 911 78,2 %	-3 496 032 22,8 %

b) A fejlesztéseknél figyelembe vehető önkormányzati ingatlanvagyon

A rendszerváltást követően a tulajdoni struktúrában alapvető változások következtek be. Az ipar magántulajdonba került, multinacionális cégek települtek a városba, meghonosítva nemzetközi termelési tapasztalatokat és technológiákat. Szerencsés és dicséretes, hogy a nagyiparhoz kapcsolódóan kialakult a helyi beszállítói hálózat, helyben új, a nagyvállalatokhoz kötődő magánvállalkozások jöttek létre és erősödtek meg.
A magántulajdon és magánvállalkozások megerősödésével nagymértékben fejlődött a kereskedelem és a szolgáltatás is, fontos viszont, hogy a (bel)város léptékéhez illeszkedő, változatos és színvonalas kínálatot biztosító kiskereskedelmi szaküzlethálózat a városközpontban fennmaradjon, ne váltsa fel, ill. szívja el a keresletet a városszéli bevásárlóközpont rendszer. Ez nemcsak gazdasági érdek, hanem a városias arculat, a vonzó településközpont megőrzése/kialakítása érdekében is elengedhetetlen.
Az önkormányzati ingatlanvagyonnak városfejlesztési és –rendezési szempontból jelentős szerepe lehet akkor, ha a városi tulajdonú területek úgy helyezkednek el, hogy azokon végrehajtott fejlesztések a környezetük felértékeléséhez is hozzá tudnak járulni.

A mellékelt ábra - az önkormányzati tulajdonlista alapján - a város forgalomképes ingatlantulajdonainak térbeli elhelyezkedését mutatja.

Az önkormányzati tulajdonok városon belüli elhelyezkedése (a közterületeket az ábra nem tűnteti fel)

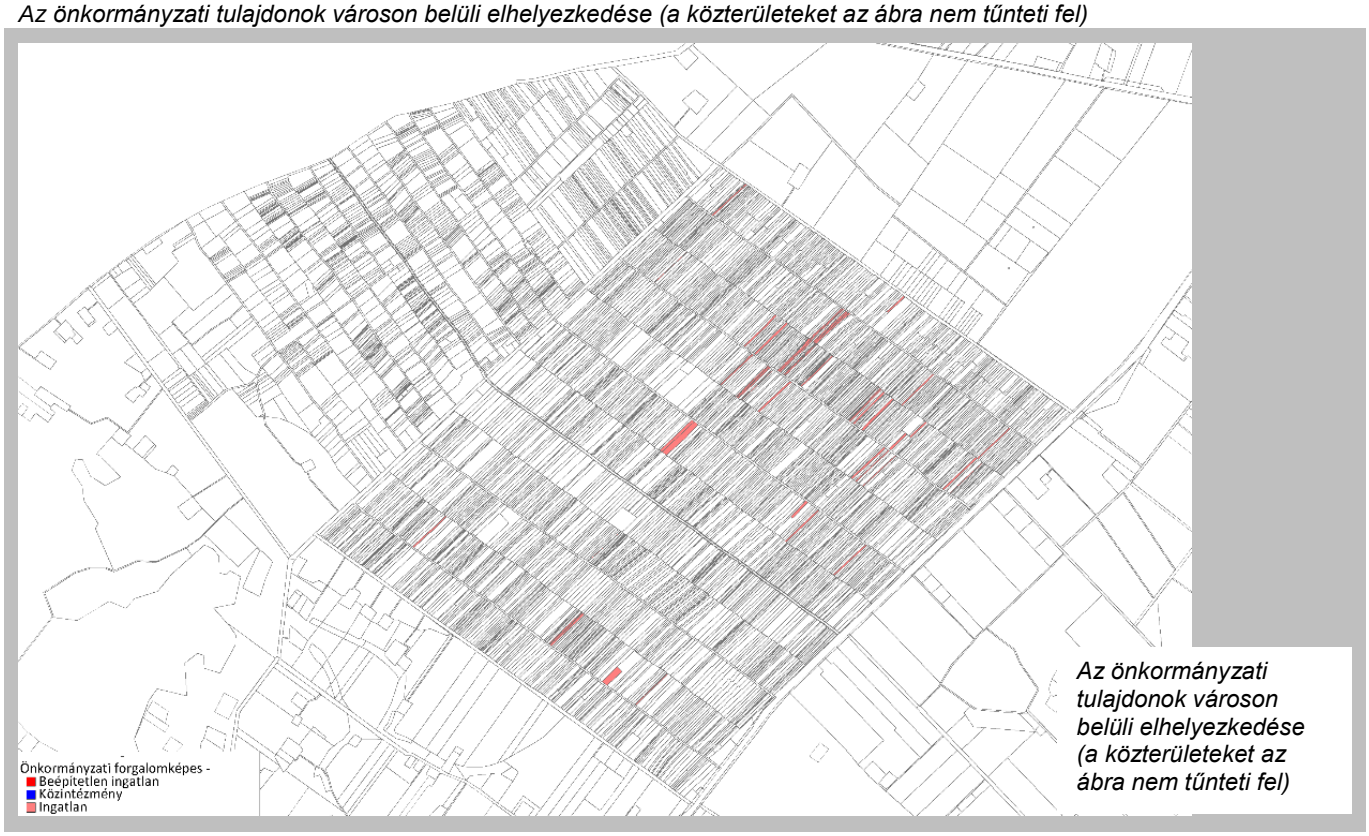

Az önkormányzati tulajdonok városon belüli elhelyezkedése (a közterületeket az ábra nem tűnteti fel)

Az önkormányzati ingatlanvagyon mennyisége és területi elhelyezkedése nem túl kedvező. Nem teremt lehetőséget sem az önkormányzati bevételek jelentős növeléséhez, sem a városi ingatlanok felhasználásával indítható városfejlesztési akciók elkezdéséhez. A város ingatlan nyilvántartásában forgalomképesként rögzített ingatlanvagyon (az ábrán piros színnel kiemelve), sok apró részletből áll és területileg elszórtan helyezkedik el. Bár látszólag van néhány nagyobb összefüggő, forgalomképesnek ítélt városi földtulajdon, de valójában ezeknek csak töredéke ténylegesen forgalomképes. Egy részük távlati közösségi célokat szolgál: a jelenleg érvényben levő településszerkezeti terv szerint zöldterület, turisztikai erdő, szabadidős terület vagy tervezett intézmény, temetőbővítés. Ezek nem igazán tekinthetők forgalomképesnek, a város tervezett területfelhasználásának megvalósítását azonban elősegítik azzal, hogy a közjóléti célok megvalósításához kisajátításra nem lesz szükség. A forgalomképesként jelölt területek más része bár eladható, de fejlesztésre kevéssé hasznosítható (továbbra is mezőgazdasági) terület. A várostestben szórtan elhelyezkedő kisebb területek zömmel meglevő lakóterületeken belüli foghíjtelkek vagy tervezett, még meg nem valósult lakóterületek. Ezek valóban elidegeníthetők, de kis kiterjedésük következtében nagyobb fejlesztő hatással járó kisugárzásukra nem lehet számítani.

Az önkormányzati tulajdonú, nem lakás célú városi (narancsszínnel jelölt) ingatlanvagyon zöme a városközpontban tömörül. Az önkormányzat 63 db nem lakás céljára szolgáló helyiséggel rendelkezik. Ezek többnyire üzletek, esetleg raktárak, garázsok, tárolók. Jelentős részük üzlethelyiség, amelyek ugyan eladhatók, de valószínűleg célszerűbb önkormányzati tulajdonban megtartásuk. Nemcsak azért, mert a bérleti díj hosszú távon is gazdaságos,folyamatos önkormányzati bevételi forrás, hanem azért is, mert a tulajdonviszony megtartásával az önkormányzat közvetlen hatással lehet az üzletek profiljának, arculatának, funkciójának befolyásolására, a központ kialakításával kapcsolatos változtatásokra.
Az önkormányzati lakások (155 db) ugyancsak területileg szórtan helyezkednek el és a város lakásállományához képest mennyiségileg sem meghatározóak. A jászberényi – országosnál kedvezőtlenebb – demográfiai helyzet javításához és a népesség elöregedésének fékezéséhez/megállításához a városnak törekednie kell a fiatalok megtartására, ill. a fiatal korosztály városba vonzására. Ezt – és a városba betelepülést, a népesség növekedés megindulását - segítheti az első lakáshoz jutás támogatása mellett a bérlakás hálózat fejlesztésével a népesség-fogadó lépesség javítása, hiszen a jó munkahelyi kínálat, elhelyezkedési lehetőségek következtében jelentős megélhetési vonzerővel rendelkezik a város. A lakossági mobilitást a bérlakásállomány növelése előmozdítaná.
Fentiek alapján megállapítható, hogy az önkormányzati ingatlanvagyonnak a város működése (intézmények) és a távlati közösségi célok (parkok, intézmények, rekreációs területek) megvalósítása szempontjából van nagyobb jelentősége, sajnos (önálló) fejlesztési potenciállal kevésbé rendelkezik.

1.9.2 Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége

Az önkormányzat a Polgármesteri Hivatalon belül önálló Településfejlesztési Irodát hozott létre a városfejlesztési feladatok maradéktalan ellátása érdekében. Ezen iroda feladata az önkormányzati fejlesztések mellett a civil és a gazdasági szervezetek településfejlesztési kezdeményezéseinek koordinálása is. A helyi gazdasági szereplők és a civil szervezetek gyakran anyagi hozzájárulással vesznek részt a fejlesztésekben, máskor saját környezetük rendezését végzik el, vagy pályázatok során kapcsolódnak be a kivitelezésbe.

1.9.3 Gazdaságfejlesztési tevékenység

Jászberény – az Alföldi városok jellegzetességeinek megfelelően – ásványkincsekben szegény. Ebből adódóan az ipar kialakulásának és fejlődésének alapját korábban szinte kizárólag a mezőgazdasági nyersanyagok, a rendelkezésre álló munkaerő és a fogyasztói piacok jelentették.
Ma a város gazdaságát alkotó nagyvállalatok tevékenységi körük alapján elsősorban az ipar területén működnek, illetve van néhány jelentősebb cég a szolgáltatási szektorban is. Fontos ágazat maradt a gépgyártás, a műanyagipar és elektronikai ipar.
Összességében megállapítható, hogy a gazdasági, társadalmi változások hatására az ipari fejlődés korlátjai egyre erőteljesebben jelentkeznek a városban. Ilyen helyi problémák, például:

- az ipari fejlesztés alapját képező erőforrások szűkössége,tőkehiány,
- a termelési tradíciók szűk köre (pl. tudás- és technológiatranszfer korlátozottsága),
- humán erőforrás szűkössége (pl. vállalkozási ismeretek)
- a korszerű termelői infrastruktúra hiánya.

BEFEKTETÉS-ÖSZTÖNZÉS

Az önkormányzat különböző befektetés-ösztönző eszközökkel igyekszik vállalkozásbarát környezetet kialakítani, ezáltal a működő tőkét a városba „csábítani" és a helyi vállalkozásokat segíteni. Ezen felül lehetőségeihez mérten minden olyan együttműködésre fogékony, amely elősegíti a város gyarapodását, a lakosok közérzetének javítását. Keresi a potenciális befektetőket, segíti azok betelepedését pl. közműves telkek biztosításával, a vállalkozók közlekedési problémáinak megoldásával (ha ez a közútfejlesztési tervekbe beilleszthető), a nők munkába visszaállásának segítésével, a bölcsődei kapacitás növelésével, stb. Az önkormányzat a vállalkozókkal közös rendezvényeket szervez, rendszeresen megtartják a Jászexpo-t.

Jászberény Város Önkormányzata 9/2013.(III.14.) számon hagyta jóvá, majd 22/2014.(VII.17.) támogatási rendelettel módosította a vállalkozások beruházás ösztönzési és munkahely teremtési támogatásának programját. Ez alapján részesülhetnek városi támogatásban a meghatározott feltételeknek megfelelő, pályázó vállalkozások. Ez alapján 2013-ban hét pályázóból négy nyert el támogatást új munkahelyek létesítéséhez ill. munkahely teremtő beruházásokhoz.

1.9.4 Lakásgazdálkodás

Jászberény lakásállománya folyamatosan gyarapszik: a 2001-es 11 415 db lakásszám 2011-re 12 148-raemelkedett, ez tíz év alatt 106,4 %-ra növekedés jelent. A városban 11 377 háztartás van, ami arra utal, hogy – elvileg/statisztikailag – nincs mennyiségi lakáshiány, hiszen a lakások száma meghaladja a háztartások számát. Az újonnan épülő lakások nagysága (minősége) jó, az új lakások többsége a 3 és 4 szobás vagy annál nagyobb kategóriába esik. Mára az átlagos lakásnagyság Jászberényben 2,74 szobás.

Jászberény lakásállománya a KSH 2011-es népszámlálás alapján

	lakásállomány						Lakásnagyság								tulajdonviszony					
	Lakott		Nem lakott		Összesen		1 szobás		2 szobás		3 szobás		4-x szobás		Magán		Önkorm.		Egyéb	
	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%
Jászberény	**10 882**	**89,6**	**1 266**	**10,4**	**12 148**	**100,0**	**881**	**7,3**	**4 561**	**37,5**	**4 440**	**36,5**	**2 272**	**18,7**	**11 770**	**96,9**	**190**	**1,6**	**194**	**1,6**
Kistérség	33 304	87,5	4 777	12,5	38 081	100,0	3 333	8,8	15562	40,9	13857	36,4	5 356	14,1	37379	98,2	426	1,1	303	0,8
J-N-SZ m.	153293	89,1	18 687	10,9	171980	100,0	15755	9,2	78711	45,7	55339	32,2	22578	13,1	166827	97,0	3489	2,0	2067	1,0

Lakásonként átlagosan 2,42 fő lakik, a korábbi évtizedekhez képesti folyamatos csökkenés javulásként, a túlzsúfoltság mérséklődéseként értékelhető, bár sajnos ebbe a népesség csökkenése is belejátszhat, ami viszont negatív folyamat. Az egy szobára jutó népesség 0, 79 fő.

Jászberényben a lakásállomány mindössze 89,6 %-a lakott, sok, a lakásállomány 10,4 %-a (1 266 db) a lakatlan lakás. Igaz a kistérségi (12,5%) és megyei (10,9%) üres lakások aránya még magasabb. A városban lakások 96,9%-a magántulajdonban van, rendkívül alacsony az önkormányzati tulajdonú lakások aránya (a népszámláláskor 1,6%, ma 1,3%). *Az önkormányzati (bér)lakások száma* csupán 190 db volt a 2011-es népszámlálás adatai szerint, az önkormányzat 2014-es adatszolgáltatásában már csak 158 db. Ez a lakossági mobilitásnak – Jászberény népességvonzásának, a városba beköltözésnek - gátja lehet. Tervbe van véve 7 db lakás önkormányzat általi megvásárlása, de ez is csak kismértékben növelné az állományt. Kívánatos lenne a bérlakás állomány jelentősebb növelése, a fiatalok Jászberénybe vonzásának erősítése, különösen a közeljövő demográfiai és foglalkoztatási viszonyaiban várható változások (nagyszámú munkaerő nyugdíjba vonulása) következményeinek mérséklése érdekében. A bérlakások iránti igényt tükrözi az is, hogy a lakásbérletek száma a piaci lakásbérlőkkel együtt 607, azaz az önkormányzati bérlakások közel négyszerese. A lakások 83,6 %-ában a tulajdonos lakik.

A lakásállomány felszereltségét vizsgálva megállapítható, hogy sokat javult a közüzemi ellátottság, a közműolló jelentősen csukódott: a lakások 82,3%-a közüzemi szennyvízcsatornára kötött. Vezetékes vízzel ellátott a lakások 90,1%-a, így a közműolló 7,8%-os, a házi vízvezetékkel ellátott lakásokat is bele számítva 14,3%-os.

A jászberényi lakásállomány ellátottsági mutatói, 2011 népszámlálás (KSH)

	vízvezeték				Meleg folyó-vízzel ellátott		Vízöblítéses WC-vel ellátott		Szennyvízcsatorna				Fürdőszoba	
	közüzemi		házi						Közüzemi		Házi			
	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%
Jászberény	**10 949**	**90,1**	**797**	**6,5**	**11 209**	**92,3**	**11 148**	**91,8**	**10 001**	**82,3**	**1 745**	**14,3**	**12 364**	**101,8**
Kistérség	33 391	87,7	1 475	3,9	32 523	85,4	32 305	84,8	22 155	58,2	12 711	33,4	34 980	91,9
J-N-SZ m.	158 694	92,1	2786	1,6	151 130	87,7	151 367	87,8	119 006	69,0	42 474	24,6	163996	95,1

Annak ellenére, hogy a közművesítettség folyamatosan javul, a lakásállomány mégsem elégít ki minden minőségi elvárást. A lakások 96,7 %-a rendelkezik közüzemi vagy házi vezetékes vízzel, eszerint a lakásállomány 3,3%-ának a vízellátása csak közkútról vagy ásott kútról oldható meg. Bár a 100 lakásra

jutó fürdőszobák száma 102, mégis Jászberényben 839 lakás (6,9%)komfort nélküli, 314 (2,6%) félkomfortos és 89 a szükséglakások száma. Ez azt jelenti, hogy a teljes lakásállomány 10,2%-a (1 242 db) minőségileg nem felel meg, ezen belül - sajnos - különösen magas a komfort nélküli lakások aránya.

A lakásállomány komfortfokozat szerinti megoszlása 2011 (KSH)

	Összkomfortos		Komfortos		Félkomfortos		Komfort nélküli		Szükséglakás		Összesen	
	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%
Jászberény	**6 508**	**53,6**	**4 404**	**26,3**	**314**	**2,6**	**839**	**6,9**	**89**	**0,7**	**12 154**	**100,0**
Kistérség	16 222	42,6	15 180	39,8	1 523	4,0	4 980	13,1	203	0,5	38 108	100,0
J-N-Sz megye	69 375	40,2	77 226	44,8	7 010	4,1	17 785	10,3	987	0,6	172 383	100,0

A lakásállomány korösszetételét vizsgálva megállapítható, hogy a város csupán minden ötödik lakása (19,9%) épült a II. világháború előtt, azaz a 70 évnél idősebb állomány viszonylag kicsi. A legtöbb lakás (21,7%) az 1970-es évtizedben épült, alig kevesebb, mint az azt megelőző 25 évben. A rendszerváltás után rendkívül megtorpant az építési tevékenység, az 1990-es évtizedben az egész megyében, a kistérségben és a városban is a korábbi ütem fele alá esett vissza a lakásépítés. Az ezredforduló után ez a nagyon mérsékelt építési kedv alig valamit növekedett a megyében és a kistérségben, de Jászberényben (környezetéhez képest) fellendült az építkezés: 2001-2011-ig – bár a rendszerváltás előtti évtizedek építési ütemét még nem közelíti meg – épült meg a jelenlegi lakásállomány 9,1 %-a, ami a megyei és kistérségi érték majdnem kétszerese. Ez egyértelműen a város megyén belüli erős gazdasági pozícióját, a kedvező foglalkoztatási viszonyok vonzerejét jelzi.

A lakásállomány építési kor szerinti megoszlása 2011 (KSH)

	1946 előtt		1946-1970		1971-1980		1981-1990		1991-2000		2001-2011	
	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%
Jászberény	**2 416**	**19,9**	**3 312**	**27,2**	**2 638**	**21,7**	**2 026**	**16,7**	**661**	**5,4**	**1 101**	**9,1**
Kistérség	7 997	21,0	12 639	33,2	8 147	21,4	5 343	14,0	1 883	4,9	2 099	5,5
J-N-Sz megye	32 039	18,6	53 114	30,8	39 963	23,2	28 748	16,7	8 575	5,0	9 944	5,8

1.9.5. Energiagazdálkodás

A város a vezetékes energiahordozók közül jelenleg villamos energiával, földgázzal és a település központjában, valamint a telepszerű többszintes rendszerben épült lakótelepeken távhőenergiával is rendelkezik. Földgázt közvetlen fűtésre, illetve közvetve a távhő ellátás a primer energiahordozójaként hasznosítanak.

A három vezetékes energiahordozó rendelkezésre állása a településen belül gazdaságos, korszerűbb és kisebb légszennyezéssel járó energiaellátást eredményez a hagyományos tüzelésnél.
A villamos energia, mint vezetékes energiahordozó távlatban is csak világításra és technológiai célú energiaigények kielégítésére javasolható. Bár alkalmas lenne termikus célú energiaigények kielégítésére is, beruházási és üzemeltetési költségigénye miatt ilyen célú alkalmazása csak a kis teljesítményű, tartalék (időszaki kiegészítő fűtésre, vagy ahol más energiahordozó valamely okból nem alkalmazható, kizárólag a völgyidőszakban) hőtárolós fűtésre javasolható.

Az energiafelhasználásban a megújuló energiák közül Jászberényben a napenergia felhasználása, a geotermikus energia és termálvíz energetikai hasznosítása és a környező területek mezőgazdasági hulladékait feldolgozó biomasszára alapozott energiatermelés jöhet szóba. A megújuló energiahasználat fokozásával kapcsolatosan sok tennivaló vár még az országra és Jászberényre is.

Az önkormányzat energiagazdálkodását az áramtakarékos közvilágítás általánossá tételével és a közintézmények energetikai korszerűsítésével – nyílászárócserékkel, hőszigeteléssel, fűtési rendszerek korszerűsítésével – lehet tovább javítani. Az önkormányzat 2014-ben több energetikai fejlesztésre irányuló támogatási pályázatot is benyújtott a KEOP keretében, egyik a közvilágítás energiatakarékos átalakítására, led-es közvilágítás fejlesztésre, másik a Lehel Vezér Gimnázium napelemes rendszerének kialakítására irányult. Ezen túl két óvoda (Gézengúz és Szivárvány) utólagos homlokzati hőszigetelésének támogatására is pályázott az önkormányzat a Trilakk festékgyártó által kiírt DRYVIT pályázat keretében.

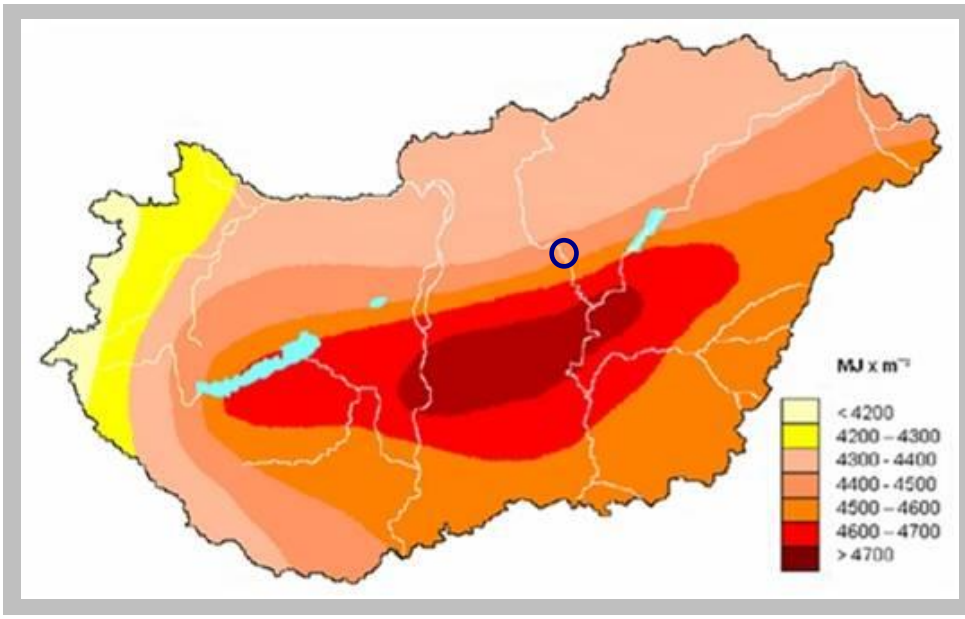

A napsütésese órák száma éves átlagban 2025 óra, az EU egyik legnapsütöttebb területe Magyarország középső része, benne Jász-Nagykun-Szolnok megye (is).
Nyáron a napsütéses órák száma havi átlagban 260-280 óra, télen 50-75 óra.

Vízszintes felületet érő globális napsugárzás éves értéke

1.10 TELEPÜLÉSÜZEMELTETÉSI SZOLGÁLTATÁSOK

A városüzemeltetés Jászberényben jól szervezett, a szolgáltatások ellátása biztosított.
Jászberényben a településüzemeltetési feladatokat a Polgármesteri Hivatal Városüzemeltetési Irodája és a Jászberényi Vagyonkezelő és Városüzemeltető Nonprofit Zrt. közösen látja el.

A hulladékkezelés

A hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény előírásai szerint a települési önkormányzatoknak biztosítaniuk kell a korszerű települési hulladékkezelési közszolgáltatás megszervezését, beleértve a hulladékok gyűjtését, szállítását, előkezelését, újrahasznosítását és az újra nem hasznosítható hulladék ártalmatlanítását az EU és a hazai szabályzatoknak megfelelő új (regionális) vagy meglevő hulladéklerakón.
Jászberény a REGIO-KOM Térségi Kommunális Szolgáltató Társulás tagja, települési szilárd hulladékát a Jásztelek területén lévő (090/2. hrsz) Jászsági regionális hulladéklerakóra szállítják, így lehetőség nyílt a korábbi, megfelelő műszaki védelemmel nem ellátott lerakó bezárására, rekultiválására. A rekultiváció pályázati forrásból 2012-ben megtörtént.
2014 folyamán a településen új hulladékudvar kerület kialakításra és várhatóan 2015 első felében bevezetik a térségben a házhoz menő szelektív hulladékgyűjtést.
Az illegális hulladéklerakás leggyakrabban utak, vasutak, erdősávok mentén, erdőterületeken, csatornaparton, lakóterületek peremén fordul elő a városban, súlyos problémákat okozva tájvédelmi-településképi, természetvédelmi szempontból, valamint talaj- és vízszennyező forrásként. Az Önkormányzat civil szervezetek segítségével igyekszik megoldani a problémát, azonban az elszállított hulladék rövidesen „újratermelődik”. Végleges megoldást a lakosság szemléletváltozása hozhatna, illetve szigorú szankciók és felügyelet kidolgozása, mely utóbbi nehezen megvalósítható, már a veszélyeztetett terület mérete miatt is.
Nagyobb mennyiségű veszélyes hulladék keletkezik a település iparához kapcsolódóan. Ezek kezelése ma már megoldott. A rendszer-váltás előtt a Lehel Hűtőgépgyár által nem megfelelően kezelt hulladék jelentős környezetkárosítást okozott. A kármentesítés azóta megtörtént.
Jászberény települési folyékony hulladék fogadó műtárggyal rendelkezik.

A tömegközlekedést a JÁSZKUN VOLÁN Zrt. szolgáltatja önkormányzati megrendelésre és a város igényei szerint. A költségek a városi költségvetést terhelik.

Alulhasznosított barnamezős területek Jászberényben nincsenek. Ez sok – elsősorban környezeti és kármentesítési, valamint városképi - szempontból is előny. A rendszerváltást követően a volt gazdasági területek használatban maradtak, jelentős kiterjedésű barnamezős területek, illetve alulhasznosított belterületek – sok más várostól eltérően – nem jöttek létre. Nagy kiterjedésű felhagyott honvédségi területek sem találhatók a város közigazgatási területén, így az országos és szolnoki helyzettől eltérően nincsenek nagyméretű, használaton kívüli ipari vagy katonai/laktanya területek, amelyek további beépítésre, hasznosításra fejlesztési tartalékterületként rendelkezésre állnának. A volt huszár-laktanya területe már eladásra került, befektetői szándék szerinti hasznosítása küszöbön áll.

1.11 TÁJI ÉS TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK VIZSGÁLATA

1.11.1. Természeti adottságok

Jászberény a Duna-Tisza közének északi részén fekszik, a Zagyva folyó mentén. Természetföldrajzi szempontból közigazgatási területének legnagyobb hányada az Alföld nagytáj, a Közép-Tiszavidék középtáj, Jászság kistáj területén, annak északi részén fekszik. A település kisebb hányada - északi és nyugati részek - átnyúlik a Hatvani-sík és Gyöngyösi-sík kistájakra, amelyek az Észak-alföldi Hordalékkúp-síkság középtáj részét képezik.

a) Domborzat és talajviszonyok

A Jászság többnyire folyóvizek által feltöltött síkság, tengerszint feletti magassága 85-105 m közötti. A felszínt sok helyen kanyargós, sekély holtmedrek borítják, Jászberény térségében futóhomokformák is előfordulnak.
A kistájon a talajképző kőzet jellemzően a folyók által szétterített finom löszös üledék, agyag, kisebb arányban futóhomok. Ennek megfelelően nagyobb arányban fordul elő a löszös üledéken képződött agyagos vályog mechanikai összetételű nagy szervesanyag tartalmú csernozjom talaj. Gyengébb minőségű réti talajok és szikes talajok találhatók a közigazgatási terület északi és keleti részén, a délnyugati területeken pedig homoktalajok is előfordulnak.

b) Éghajlat

A térség éghajlata kontinentális, a nyár jellemzően meleg-száraz, a tél általában hideg. Magas az évi napfénytartam, a napsütéses órák száma 2000 óra körüli. Az évi középhőmérséklet 10,2 – 10,3 ^{o}C, a vegetációs időszak hőmérsékletének középértéke 17,2 ^{o}C.
Az évi csapadékösszeg 520-550 mm körüli. A kevés csapadék eloszlása rendszertelen.
Jellemző szélirány az ÉNy-i. Az átlagos szélsebesség 2,5 – 3,0 m/s körüli.

c) Vízrajz

A térség jelentősebb vízfolyásai az Északi-középhegység vizeit összegyűjtő Zagyva és mellékfolyói, jobboldali a Tápió, baloldali a Tarna. Jászberény felszíni vizekben nem gazdag, de a város meghatározó értéke a Zagyva, amely a belterületen is áthalad. A Tarna rövid szakaszon érinti a települést és területén torkollik a Zagyvába.
További vízfolyások a településen az Ágói-patak, Hajta, Nyavalyka ér, Borsóhalmi csatorna és egyéb mesterséges belvízlevezető csatornák.
Felszín alatti vizek: Jászberény termálvízkészlettel rendelkezik, amelynek hasznosítása fürdőkben történik.

d) Növényzet

Növényföldrajzi szempontból Jászberény térsége a Pannóniai flóratartomány Alföldi flóravidékének. Tiszántúli flórajárásához tartozik. A kistáj potenciális társulásai a fűzligetek (Salicetumalbae fragilis), a tölgy – kőris – szil ligeterdők (Querco-Ulmetum hungaricum), a pusztai tölgyesek (Festuco-Quercetumroboris) és a gyöngyvirágos tölgyesek (Convallario-Quercetumroboris). Nyílt társulások közül a sziki rétek és szikes puszták a jellemzőek.
A természetes társulások jórészt áldozatul estek a folyószabályozásnak és az urbanizációs folyamatoknak, ma már csak maradványaik találhatók meg, főként a folyók árterein, holtágak mentén.
Az erdőgazdasági területeken jellemző a tájidegen ültetvények, pl. nemesnyárasok, akácosok térhódítása.

e) Állatvilág

A terület állatvilága az emberi tevékenység által igénybevett területek növekedésének hatására bekövetkező élőhely csökkenés miatt korlátozódik. A biodiverzitás szempontjából értékesebb életközösségek a természeti oltalom alatt álló területeken tudnak fennmaradni.
A vízfolyásokhoz kötődik a halak és kétéltűek megjelenésén kívül számos madárfaj költő-, illetve táplálkozási helye.
A mezőgazdasági területeken a zavarásra kevésbé érzékeny fajok elterjedése jellemző, (pl. tőkés réce, szárcsa, emlősök közül mezei nyúl, őz, rágcsálók). A beépítésre szánt területeken az ember közelségét elviselő állatfajok élnek (pl. fali gyík).

1.11.2. Tájhasználat, tájszerkezet

a). Tájtörténeti vizsgálat

A tájfejlődési folyamatok ismerete fontos szerepet játszik a fejlesztési irányok megalapozott

meghatározásakor. A tájalakulási tendenciákra a régi térképekről, régészeti kutatásokból, történeti leírásokból, valamint az 1800-as évek végétől a művelési ágak területi adatsoraiból következtethetünk. Ezen források szerint hajdanán ez az alacsony ártéri térség a Zagyva kanyargós medre által alakított, mocsarakkal, vízállásokkal, szigetekkel tarkított terület volt. A folyó régi medrét elhagyva gyakran újabbat készített magának. A terület természetföldrajzi, morfológiai adottságai nagyban befolyásolták a település fejlődését. A folyó mentén kialakult település, legeltetésre alkalmas felszínén sokáig az állattenyésztő életmód volt a jellemző.
Az I. katonai felmérés (1782-85) térképén a lakott területtől keletre kiterjedt mocsaras-vízállásos terület húzódik, és a folyót külterületen többnyire vízállásos, ligetes területek, nedves rétek-legelők kísérik. A gyepterületek a határ jelentős részét elfoglalják. A településhez nyugati oldalon nagyméretű, összefüggő szőlő ültetvény csatlakozik. A szőlőtermesztés az 1700-as évek elejére vált általánossá. A térkép a Zagyva mentén vízimalmok, a határban pedig halmok létéről tanúskodik.
1788-ban megkezdődtek a folyószabályozási munkák. Ezen tájalakító tevékenység következtében a II. katonai felmérés (1861) térképén jelentősen lecsökkent a folyót kísérő vizenyős területek aránya, a belterület mocsaras, vízállásos, szigetes felszíne is rendezésre került. Lehetőség nyílt a termőterületek növelésére, a beépített területek kiterjesztésére. A település gyors fejlődésnek indult, amelyben szerepet játszott a vasút megépítése is. A korábban vízjárásos területek adottságainak megváltoztatása, szántóföldi hasznosítása a természetes társulások életterének visszaszorulásával járt. A korábbi mocsarak helyét helyenként szikes legelők foglalták el; ”Nagy-szik, Halász-kútszik, Gyilkos-szik”.
A művelési ágak adatsora alapján az 1800-as évek végére a szántóterületek aránya 67% volt, a rétek, legelők pedig a település területének 24%-át foglalták el. A kivett területek aránya 4%, a kert, szőlő területek aránya 3%, az erdőterületeké pedig csupán 2% volt.

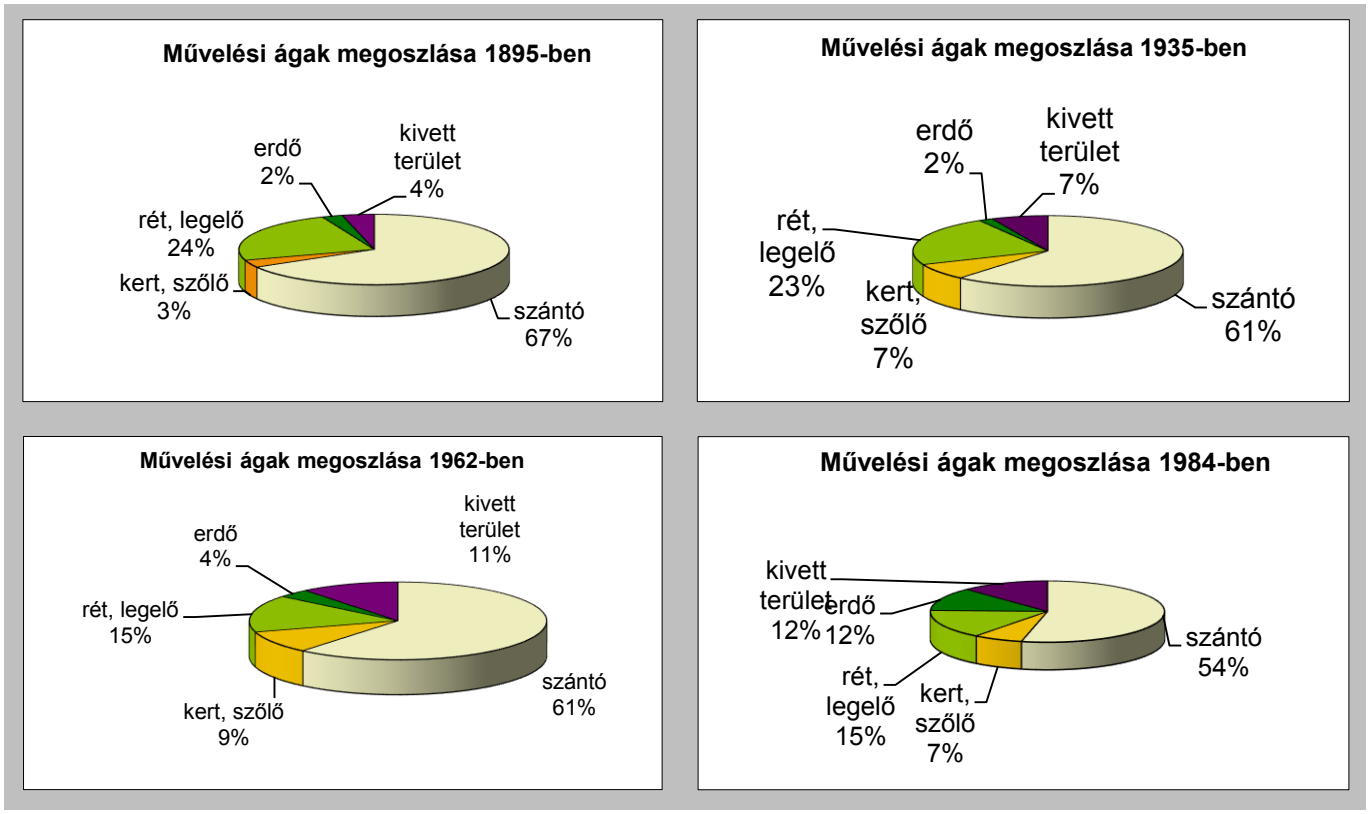

A XIX. sz. vége felé megindult a tanyásodás, ami a földek intenzívebb művelését vonta maga után. A vasút segítségével beindult az iparosodás, de még mindig jelentős volt a mezőgazdasági tevékenység. 1935-re a szőlők, gyümölcsösök és a kivett területek részaránya növekedett, főként a szántók, kis mértékben a gyepek rovására; a szántók 61, a gyepek (rétek, legelők) 23%-át foglalták el a közigazgatási területnek.
A szocializmus évei alatt az ipari tevékenységet fellendítették, a gyárak, ipari létesítmények építése mellett nagyarányú és a hagyományostól eltérő léptékű lakóterület fejlesztések is történtek. 1962-re a kivett területek aránya 11%-ra növekedett, a kert és szőlőterületek aránya 9% lett, míg a gyepterületek mennyisége nagymértékben, 15%-ra csökkent. Az erdők aránya duplájára, 2-ről 4%-ra növekedett. A

tanyákat felszámolták. A mezőgazdasági termelés intenzívebbé, monokultúrássá tétele a környezeti terhelés növekedését eredményezte.
A rendszerváltás előtti évekre a szántók, kert és szőlőterületek aránya csökkenni kezdett, a kivett területek aránya kismértékben, az erdőké nagymértékben növekedett.

b) Tájhasználat értékelése

A táj természetes arculata a folyószabályozás óta gyökeres változáson ment keresztül. A folyószabályozás amellett, hogy megváltoztatta a térség ökológiai-természeti adottságait, - más életközösségeknek adva ezzel életteret – lehetővé tette a korábbi élőhelyek emberi hasznosítását, a mezőgazdasági, főleg szántó területek kiterjesztésével, valamint a napjainkban is tartó ipari-urbanizációs folyamatok területigénye miatti beépítésekkel.
Jászberény közigazgatási területe 22 135 ha. A belterület nagysága a közigazgatási terület mintegy 6%-a. A kivett területek aránya, melybe a belterületen kívül beletartoznak a külterületi beépítésre szánt területek: (telephelyek, majorságok, tanyák, különleges területek, honvédségi területek, hulladékgazdálkodási létesítmények, közművek, külterületi utak, vízgazdálkodási területek, vízmedrek) aránya viszonylag magas (14,5%).
Az elmúlt több mint 100 év tájhasználati változásának tendenciáit jól mutatja a mai tájszerkezet területi mutatóinak összehasonlítása az 1895-ös grafikonnal. Ebből látható, hogy a kivett területek aránya 4-szeresére növekedett, miközben a kiterjedése csaknem felére csökkent.

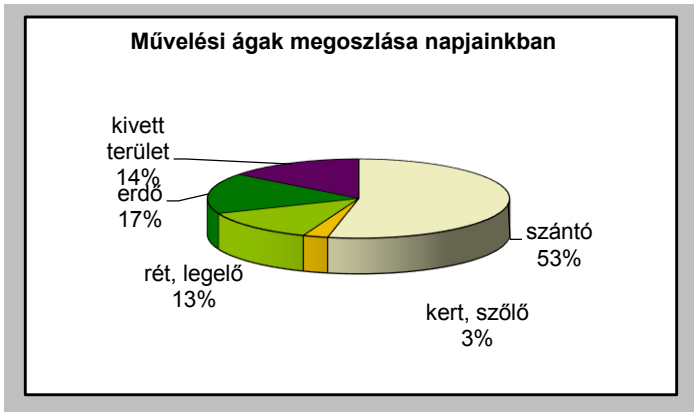

Növekedő tendenciát mutat az erdőterületek aránya. A város 17%-os erdősültsége jóval meghaladja a megyei 4,4%-os értéket, és megközelíti az országos 20,1%-os arányt. (Az országosan optimálisnak tartott-és az OTrT-ben is rögzített- 27%-os céltól azonban még messze elmarad Az erdősültség a korábbi adatok és a folyószabályozás előtti XVIII. században készült térképek tanúsága szerint igen csekély volt, ezért elmondható, hogy az ember intenzívebb tájalakító. (forrás: www.takarnet.hu)

Az emberi beavatkozás jórészt a gyepek rovására növelte az erdősültséget. Összefüggő hagyományos erdőterület az Öregerdő, ezen kívül a vízfolyásokat kísérő ligetek láthatók a korabeli térképeken.
A jelenlegi, közel 3 700 ha erdőterület nagyobb részben a település délnyugati részén húzódik. Az Erdészeti Szolgálat adatszolgáltatása alapján az erdőterületek döntő része gazdasági (elsődleges rendeltetés szerint faanyagtermelő vagy ültetvény) célú erdő. Kisebb foltokban előfordulnak védelmi (pl. talaj) és egyéb (pl. kísérleti erdő, parkerdő) rendeltetésű erdők, ezek aránya azonban mindössze néhány százalék. A nemes nyár mellett jellemzően telepített faj az akác, kisebb arányban fenyő és kocsányos tölgy. Csekély arányban előfordulnak őshonos nyár fajok, füzek és egyéb fajok.
Összefüggő erdőterületek kísérik a Zagyva belterülettől nyugatra eső szakaszát. Ezen terület erdői főként partvédő és településvédelmi erdők. Igen kis arányban előfordul parkerdő is, valamint itt is találkozunk gazdasági rendeltetésű foltokkal. A mezővédő erdősávok rendszere szinte teljesen hiányzik, illetve csupán a Zagyva keleti szakasza mentén találhatók kisebb foltban. Az igen csekély mértékben előforduló, szántóföldet határoló erdősávok alapvetően gazdasági rendeltetésűek, bár állománytól függően mezővédő funkciót is betöltenek.
A szántóföldi művelésű területek aránya az utóbbi években ugyan csökkent, de 11.800 ha kiterjedéssel még mindig a közigazgatási terület 53%-oát teszik ki. Meghatározó az intenzív mezőgazdasági művelés. A szántóföldi termelés során elsősorban búzát (3400 ha), napraforgót (2500 ha), kukoricát (1200 ha) és repcét (7-800 ha) termesztenek. Ez utóbbi termőterülete a napraforgó termőterületének rovására évek óta növekszik. A termőhelyi adottságok közepesnek mondhatók. A megye területrendezési terve szerint kiváló termőhelyi adottságú területek a belterülettől főként észak-nyugatra találhatók. A mezőgazdasági termelés alakulását a felvevőpiac változásai is befolyásolják. A korábban nagy hagyományokkal rendelkező termékfeldolgozó és élelmiszeripari üzemek sorra szűntek meg és mára az agrotermékek feldolgozása nem jellemző a városban. A biotermesztés nem számottevő.

A szőlő és gyümölcstermesztés területei a település délnyugati részén húzódnak. Területi arányuk napjainkra felére-harmadára csökkent, (3%) a korábbi évtizedek 7-9%-os arányához képest. A gyümölcstermesztés terén a fóliás, csepegtetős rendszerrel termelt görögdinnye emelhető ki. Az újerdő területén mintegy 30-40 ha-on folyik szőlőművelés, de a Neszűr zártkerti hagyományos szőlő- és gyümölcskultúrája teljesen elhalt. A település területe mind az országos gyümölcstermőhely mind pedig a szőlőkataszteri terület által érintett.

A megye területrendezési tervének határozattal jóváhagyott sajátos térségi övezetei közül a térségi jelentőségű árutermelő mezőgazdasági terület övezete a település közigazgatási határát jelentős mértékben érinti.
Az állattartás az utóbbi másfél-két évtizedben erőteljesen visszaszorult. Extenzív juhtartás a város határában lévő 1000-1500 ha-nyi legelőn jellemző, míg intenzív állattartás keretében szarvasmarhát tenyésztenek a Kossuth Zrt. és az Agro Lehel Kft. tehenészeteiben.

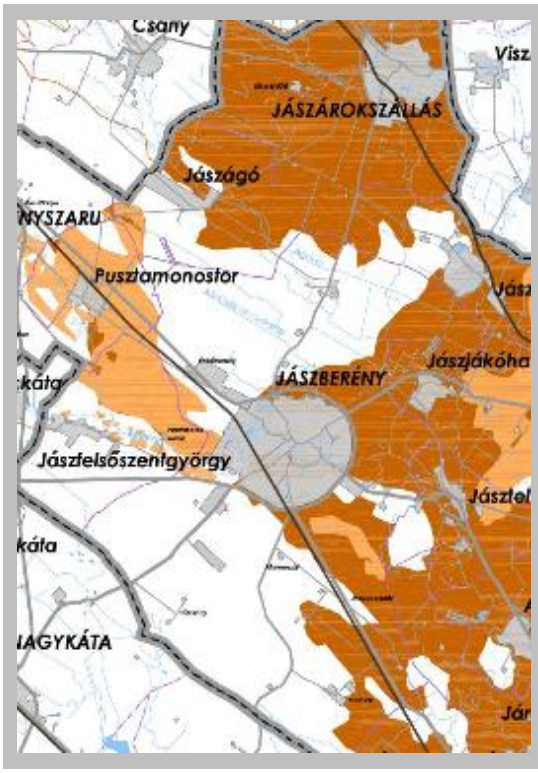

Térségi jelentőségű árutermelő mezőgazdasági terület övezete

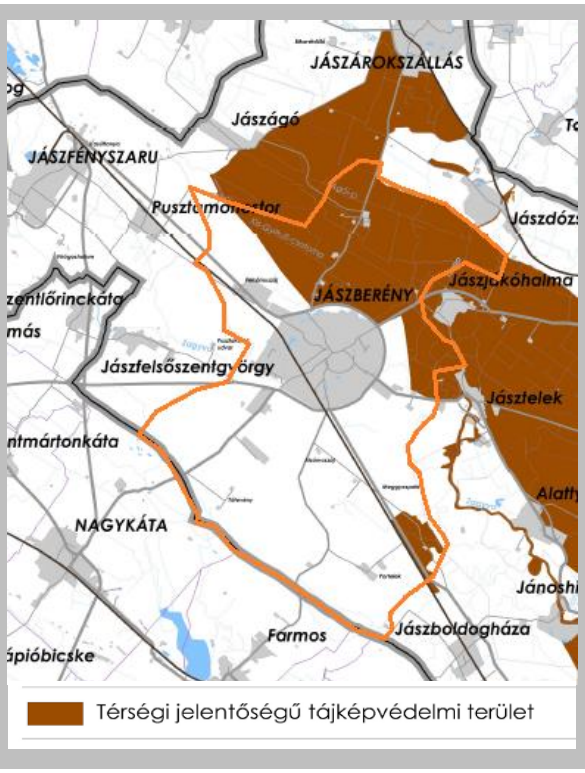

Térségi jelentőségű terület övezete a megyei terv szerint

1.11.3. Védett, védendő táji-, természeti értékek, területek

A növényföldrajzi szempontból a Tiszántúli flórajáráshoz tartozó település eredeti társulásai, élőhelyei jórészt áldozatul estek a vízrendezési és az urbanizációs folyamatoknak. A megmaradt természetközeli élőhelyek megóvása kiemelkedően fontos feladat.
Természetvédelmi szempontból Jászberény közigazgatási területe a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság felügyelete alá tartozik.

a) Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek

Jászberény területét az országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezete nem érinti. Jász-Nagykun-Szolnok Megye Területrendezési Terve térségi jelentőségi tájképvédelmi területbe sorolja a település észak, északkeleti területeit, valamint a Meggyespelétől délre eső területet.
Tájképvédelmi szempontból további értéket képviselnek, ezért tájképvédelmi övezetbe való sorolásuk és megóvásuk javasolt az alábbi területeknek:

- A Zagyva és a Tarna mente,
- a Hajta-mocsár térsége,
- a Borsóhalmi-legelő tágabb környezete,
- az Öregerdő területe.

b) Nemzeti és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló vagy védelemre tervezett terület, érték, emlék

A település és térsége országos és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló területekben nem bővelkedik.
Egyedi jogszabállyal védett, országos jelentőségű természeti terület a város közigazgatási határát nem érinti.
A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság tervei között szerepel a Tápió-Hajta Vidéke Tájvédelmi Körzet bővítése és kiterjesztése a Hajta-mocsárra.
A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság adatszolgáltatása szerint tervezett Zagyva-menti Természetvédelmi Terület országos védelem alá vonása.
A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. Törvény (a továbbiakban: Tvt.) erejénél fogva, "ex lege" védelem alatt áll valamennyi forrás, láp, barlang, víznyelő, szikes tó, kunhalom és földvár. A Tvt. a kunhalmokat a védett természeti területeken belül a természeti emlék kategóriába sorolja. A kunhalom „olyan kultúrtörténeti, kulturális örökségi, tájképi, illetve élővilág védelmi szempontból jelentős domború földmű, amely kimagasodó jellegével meghatározó eleme lehet a tájnak".
A tervezési területen több jelentős kunhalom található, pl. Sas-halom, Szent Imre-halom, Szent Pál-halom, Pap-halom, Dudás-halom, Hegyes-halom, Töviskei-halom.

NEMZETKÖZI EGYEZMÉNY HATÁLYA ALÁ ESŐ TERÜLETEK

NATURA 2000 területek

Az Európai Unió által létrehozott Natura 2000 egy olyan összefüggő európai ökológiai hálózat, amely a közösségi jelentőségű természetes élőhely-típusok, vadon élő állat- és növényfajok védelmén keresztül biztosítja a biológiai sokféleség megóvását és hozzájárul kedvező természetvédelmi helyzetük fenntartásához, illetve helyreállításához.

Jászberény területén a következő területek képezik az EU ökológiai hálózatának részét:

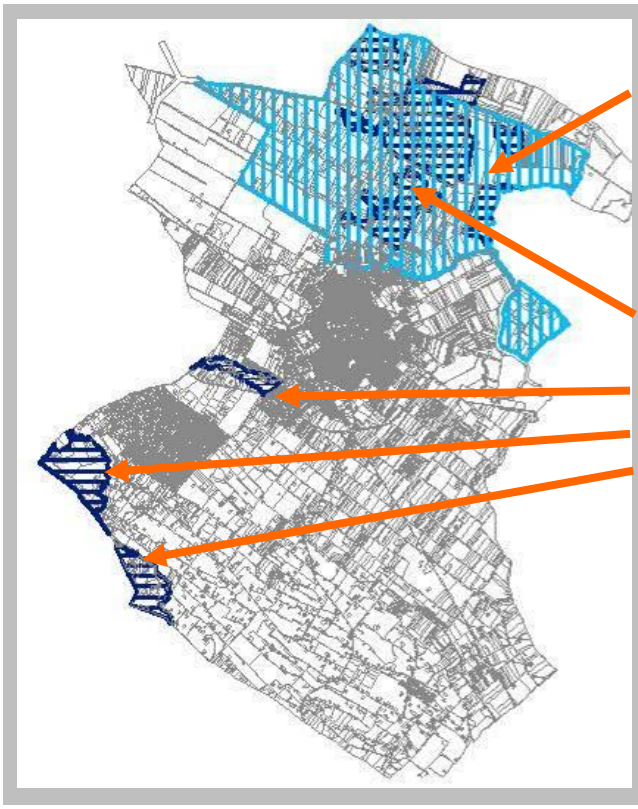

Különleges madárvédelmi terület (SPA)
(Az ábrán világoskékkel jelölt terület)

Kiemelt jelentőségű természet-megőrzési terület (SCI)
(Az ábrán sötétkékkel jelölt terület)
- *Borsóhalmi legelő*
- *Jászsági – Zagyva - ártér*
- *Hajta - mente*

TERMÉSZETI TERÜLETEK

A Tvt. szerint a természeti területek olyan földterületek, amelyeket elsősorban természetközeli állapotok jellemeznek. A természeti területeket a Nemzeti Park Igazgatóságok jelölik ki, és nyilvántartják.

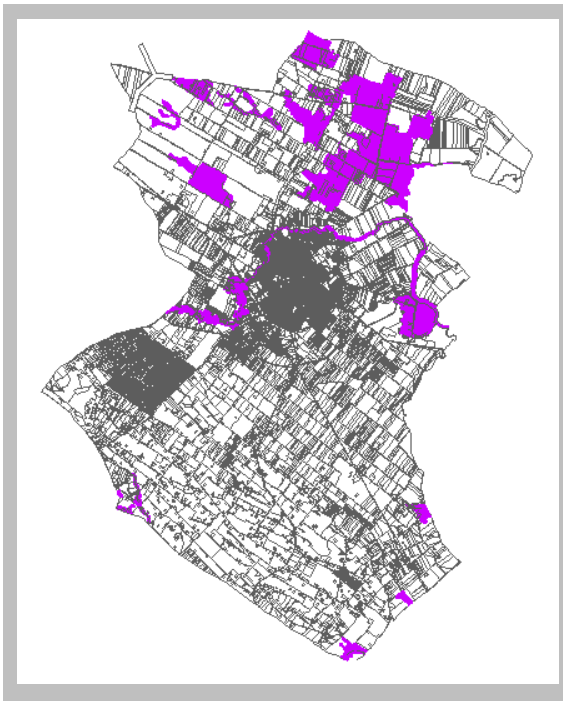

A Jászberény területén nyilvántartott természeti területek

Jászberény helyi természetvédelmi területei

c) Ökológiai hálózat

NEMZETI ÖKOLÓGIAI HÁLÓZAT ÁLTAL ÉRINTETT TERÜLETEK

Az ökológiai hálózat fenntartásának, megóvásának célja, hogy a meglévő, többnyire feldarabolódott, gyakran kis foltokban megmaradt természetes és természetközeli élőhelyek között kapcsolat álljon fenn, mivel a kis kiterjedésű területek nem tudják biztosítani hosszútávon az élővilág fennmaradását.
Az ökológiai hálózat elemei:

- Magterületek, a hálózat foltszerű területei, amelyek különböző életközösségek élőhelyéül szolgálnak, genetikai rezervátumok, ahol az elsődleges cél a biológiai sokféleség védelme.
- Ökológiai folyosók - folytonos élőhelyek, vagy élőhely-mozaikok, láncolatok - amelyek a magterületek közötti kapcsolatot, egyben a génáramlást biztosítják.
- Pufferterületek, amelyek optimális esetben a magterületek és a folyosók körül védőzónát alkotnak az esetleges külső káros hatásokkal szemben.

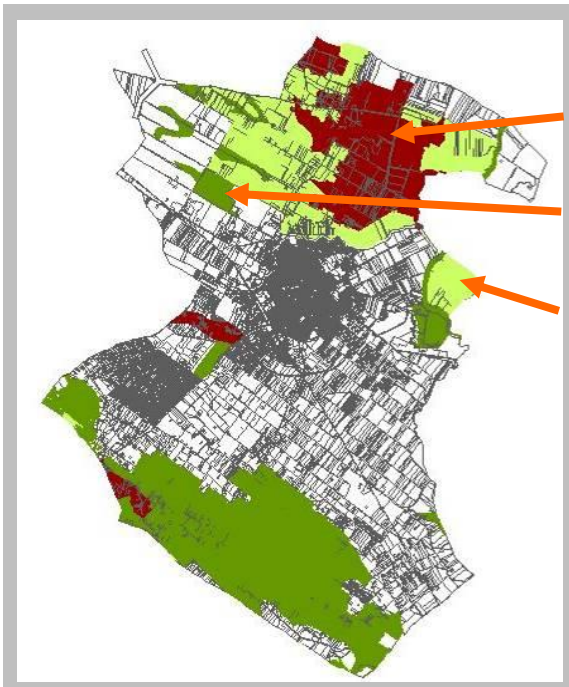

-- Magterületei~~k~~ *közé tartozik a Zagyva belterülettől nyugatra húzódó, helyi védelem alatt álló szakasza, a Borsóhalmi-legelők és Négyszállás térsége, valamint Tőtevény. (Az ábrán bordó színnel jelölve)*

-- Ökológiai folyosót *alkot a Tarna, a Borsóhalmától nyugatra fekvő gyep-foltok, a Portelek környéki erdők. (Az ábrán sötétzölddel jelölve)*

-- Puffer-területként *kerültek lehatárolásra a Borsóhalma körüli területek, a közigazgatási terület belterülettől északkeletre fekvő részeit elfoglaló gyepek. (Az ábrán világoszöld)*

Jászberény területén az országos ökológiai hálózat

TERMÉSZETI ÉRTÉKEK HELYI VÉDELME

Jászberény Város Önkormányzata Képviselő-testületéneke 2013-ban (38/2013 (X. 10.) önk. r.) helyezte hatályon kívül a 39/2007. (XII.14.) számú rendeletét, amely a helyi jelentőségű védett természeti területek védettségének fenntartásáról szólt. Az épített és a természeti környezet értékeinek helyi védelméről szóló 34/2003.(VI.30.) számú rendelet alapján védelmet élvez a belterületen 16 db természeti környezeti érték, amelyek jelentősége nem elsősorban természetvédelmi, inkább zöldfelületi, településkép-védelmi szempontú.
A Tvt. alapján egyedi tájértéknek minősül az adott tájra jellemző természeti érték, képződmény és az emberi tevékenységgel létrehozott tájalkotó elem, melynek természeti, történelmi, kultúrtörténeti, tudományos vagy esztétikai szempontból a társadalom számára jelentősége van.
Jászberény területére még nem készült el az egyedi tájérték kataszter.

1.11.4. Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése

a) Tájhasználati konfliktusok

Az ember tájban végzett tevékenysége, a táj használata, alakítása, befolyásolása, a tájhasználati módok felhalmozódása előbb-utóbb konfliktusokhoz vezet. “Valamennyi új tájhasználati mód az ökológiai, az ökonómiai és a tájképi potenciálok közötti egyensúlyt befolyásolja, módosítja”1. Ezek a konfliktusok mind jellegükben, mind hatásukban igen sokfélék lehetnek.
Jászberény területét a következő funkcionális, tájökológiai, illetve vizuális tájhasználati problémák terhelik.
„Funkcionális konfliktust az egymást akadályozó, egymás területét megszüntető, rendeltetését zavaró, egymással konkuráló területhasználatok okoznak. Tájökológiai konfliktust az egymást károsító, pusztító, megszüntető, egymás létét veszélyeztető területhasználati módok okozzák.”2

Konfliktusok	*Funkcionális*	*Tájökológiai*	*Vizuális*
Ökológiailag érzékeny területek melletti intenzív tájhasználat	X	X	
Inaktív felületek magas aránya	X	X	
Tájidegen fajok terjedése	X	X	X
Egykori gyepterületek visszaszorulása	X	X	
Véderdők, takarófásítások hiánya	X	X	X
Termőképesség csökkenése, talajok minőségének romlása	X		
Illegális hulladék-elhelyezés	X	X	X
Ültetvény jellegű gazdasági erdők magas aránya a természetközeli állományokkal szemben		X	X
Homokbányászat révén létrejött tájsebek	X	X	X

[1]Csemez Attila (1996): Tájtervezés – tájrendezés. Mezőgazda Kiadó, Bp. 117. oldal
[2]Dr. Csemez: Tájtervezés, tájrendezés, Mezőgazda Kiadó, 1996

1.12 A ZÖLDFELÜLETI RENDSZER VIZSGÁLATA

1.12.1. A zöldfelület szerepe a településszerkezetben

A városokban jelentkező környezeti terhelések miatt nehéz, ugyanakkor elengedhetetlen feladat a megfelelő minőségű környezet fenntartása. Az életminőség környezeti feltételeinek javításában hatékony szerepet játszanak a zöldfelületek, amelyek növényállományuktól, állapotuktól, szerkezetüktől függően a következő funkciók ellátására képesek:

- *Ökológiai szerep* - A növényzet kedvezően befolyásolja a települések helyi klímáját, javítja a hő- és vízháztartási viszonyokat, növeli a páratartalmat, megköti a szennyeződéseket, természetes „légkondicionáló" hatásával elősegíti a levegő öntisztulási folyamatait. Kisebb mértékben a zaj- és rezgésterhelést is mérsékli. Mindezek együttes hatása javítja a település ökológiai adottságát, és pozitív hatással van a lakosság egészségügyi állapotára (pl. légzőszervi, allergiás megbetegedések csökkenése).
- *Használati, társadalmi (azaz funkcionális)szerep*- A zöldfelületek lehetőséget nyújtanak pihenésre, rekreációra, pszichikai feltöltődésre, szabadtéri szabadidő-eltöltésre, javítják a lakosság komfortérzetét, találkozóhelyül szolgálnak – városi agóraként funkcionálhatnak. Ezen kívül számos létesítmény feladatát csak megfelelő növényállománnyal, átgondolt szerkezetű külső szabad terekkel, kertekkel együtt képes maradéktalanul betölteni. (pl. strandok, iskolák, óvodák, kórházak, temetők)
- *Településszerkezeti és esztétikai szerep* - A települések zöldfelületeinek mennyisége, állapota, szerkezete jelentősen befolyásolja a település arculatát, emeli a városképet. Ezen kívül a növényzet felhasználható térképzésre, területeket kapcsol össze, vagy választ el, kiemel vagy eltakar, irányokat határoz meg.
- *Gazdasági szerep* – A megfelelően kialakított zöldfelület közvetlen hatásain túl, jelentős közvetett társadalmi-gazdasági – és ezen keresztül várospolitikai- hasznot jelent. A zöldfelületeknek nagy szerepe van a város élhetőségének kialakításában, ami hozzájárul a település népesség-megtartó képességének növeléséhez. Ezen kívül ide tartozik az ingatlanértékekre gyakorolt hatás, valamint a turisztikai vonzerő növelése.

1.12.2. A települési zöldfelületi rendszer elemei

a). Szerkezeti-, kondicionáló szempontból lényeges valamint a zöldfelületi karaktert meghatározó elemek

A meglévő zöldfelületi elemek használatuk szempontjából három csoportba oszthatók. Ezek a csoportok egyben azt is meghatározzák milyen mértékben vehetők figyelembe az egyes elemek a teljes lakosság rekreációs igényeinek kielégítésekor.

KORLÁTLAN HASZNÁLATÚ ZÖLDFELÜLETEK

Közparkok, közterek

A közparkok rendeltetése az, hogy a lakosság számára biztosítsa a napi és a hétvégi szabadidő szabadban való eltöltésének kedvező feltételeit a településen belül, kötetlenül, bárki számára elérhető módon. Az OTÉK fogalom meghatározása szerint a közpark „több funkciót szolgáló, legalább 1 ha nagyságú közhasználatú közterületi zöldterület, amelynek legkisebb oldalmérete 80 m-nél nagyobb."E méretek azonban a gyakorlatban a közpark funkcióját nem képesek megfelelően ellátni, hiszen ahhoz hogy egy területen több funkció a növényzet térformáló lehetőségeit felhasználva egymástól elkülönülten helyezkedjen el és a növényzet környezetre gyakorolt jótékony hatása megjelenjen, a gyakorlatban legalább 3-4 ha nagyságú egybefüggő területre van szükség.

Jászberényben városi szintű közparkként a Margit-sziget és a Ferencesek tere funkcionál. Mindkét park – a Margit-szigetet övező Zagyva mederrel és a mellette lévő fasorokkal helyi védelem alatt áll. Közös jellemzőik továbbá az összetett használati funkció (pihenő-, játszó- és díszkert), a szélesebb rétegek kiszolgálása, az intenzív fenntartás valamint a cserjeszint hiánya.

A Ferencesek tere esztétikai szerepe kertépítészeti szempontú rendezéssel növelhető lenne. A rendezés a növényállomány egészségi állapota (csonkolt akácok) és az alkalmazott fajok (tájidegen, nem reprezentatív) miatt is célszerű lenne.

A város közterei általában szépen gondozottak, intenzíven fenntartottak. A Lehel vezér tér, amely hosszanti, tengelyszerű elhelyezkedésével sétányként is funkcionál példaértékű kialakítású. Az idős platánfasor ad egyedi arculatot a település főutcájának.

A Szentháromság tér emlékműveivel, szép növényállományával reprezentatív zöldterületet alkot és a város arculatát meghatározó szerkezeti jelentőségű zöldfelületi elemként értékelhető.
A Szentkúti tér gondozott növényállományával és a Szentkúti templom kertjével együtt hangulatos együttest alkot.
A Petőfi tér, a Mozi park, a Kapitánykert a város központjában elhelyezkedő kis kiterjedésű intenzív fenntartású közterek.

Tömbtelkes zöldfelületek

A városban nem képeznek nagy területeket a lakótelepek, a tömbös beépítésű területek a település központ részén találhatók. Ezek zöldfelületei többnyire fejlesztésre szorulnak, a parkberendezési tárgyak, padok, játszószerek száma kevés, a meglévők elhasználtak, elavultak. Ezen kívül a szegényes növényállomány miatt sem képesek megfelelően ellátni a szerepüket.

Fasorok, zöldsávok, szoliterek

Egy település legjelentősebb karakterhordozói az út menti fasorok, melyek nagymértékben javítják nemcsak az utcaképet és a mikroklímát, hanem a lakókörnyezet minőségét is, így jelentős értéket képviselnek a település zöldfelület-rendszerében. Funkcionális feladatuk a zöldfelületi rendszer elemeinek összekapcsolása, zöldfolyosó létrehozása. A Városi Zagyva valamint a települést északról körülölelő Zagyva menti területek értékes zöldfelületi összekötő elemként funkcionálnak. A Zagyva széles, füzekkel kísért gyepes parti sávjában a rekreációs lehetőségek jelenleg részben kihasználatlanok.

Belterületi erdőterületek

A belterületi erdők a zöldfelületi rendszer legnagyobb biológiai aktivitással bíró felületei, melyek összterülete kb. 20ha. Többségük véderdő jellegű, de elsősorban nyárfából álló telepítés, ezért közjóléti szempontból kevésbé vehetők figyelembe.
A zöldfelületi-rendszerhez szorosan kapcsolódó, de külterületen fekvő közhasználatú elemek, amelyeket meg kell említeni a városi kiserdő és a horgásztó.
A városi-kiserdő a Lehel lakótelep déli részén húzódik, a helyi védelem alatt álló Zagyva-menti területen. Élővilágával, természetközeli vegetációjával természetvédelmi szempontból is értéket képvisel, ezen kívül kirándulóerdőként használják. Használata során elsődleges szempont kell, hogy legyen az élővilág megóvása.
A horgásztó jelentős kondicionáló hatással bír és rekreációs szerepet is betölt.

KORLÁTOZOTT HASZNÁLATÚ ZÖLDFELÜLETEK

A közintézmények egy részére (bölcsőde, óvoda, általános iskola) jellemző, hogy rendeltetésük betöltéséhez megfelelően kialakított kertre, zöldfelületre van szükség, éppen ezért csak kerttel együtt létesíthetők. Más intézmények (temetők, fürdők strandok, sportlétesítmények, kempingek stb.) kizárólag nagy felületen, növényzettel kialakított szabad területeken tudnak csak megfelelően funkcionálni. Éppen ezért ezen intézmények kertjei értékes részei a települések zöldfelületeinek.
A városi strand és gyógyfürdő koros növényállománya megfelelő kertépítészeti kialakítással rendelkezik, a terület a használat szempontjából megfelelő és gondozott.
Perifériális elhelyezkedésük ellenére rekreációs és használati érték szempontjából fontos létesítmények helyezkednek el az Elektroluxtól délre, a Lehel-lakótelep mellett. Az Állat és Növénykert területe helyi védelem alatt álló, értékes növény állományú, gondozott, ökológiai jelentőséggel is bíró terület. Az arborétum változatos, igényes növényállománya egyszerre szolgál rekreációs és oktatási célokat. A település 5 temetője a legnagyobb területtel rendelkező zöldfelületi jellegű intézmények. A temetők a város perem-területein helyezkednek el, különböző adottságúak, de gondozottak. Helyi védelem alatt áll a Fehértói temető teljes területe, az Új temető északi része és az Izraelita temető teljes területe. Az Új temető a kertépítészeti elveknek megfelelően kialakított, jó adottságú terület. A Fehértói temető és a reformátustemető gondozott, de növényzetük szegényes. A Szent Imre temető növényállománya fejlesztésre szorul, ellenben az izraelita temető értékes zöldfelületi elem.
Jelentős zöldfelülettel rendelkező intézmények: különböző méretű és kialakítású kerttel rendelkező, elsősorban egészségügyi, oktatási, szociális feladatot ellátó intézmények.
Az oktatási intézmények zöldfelületei eltérő méretűek és minőségűek, de általánosan jellemző az inaktív felületek magas aránya. Kivételt képez ez alól a Tanítóképző Főiskola Arborétuma, mely szintén méltó a védelemre. Változatos növényállománya értékes gyűjteményt alkot, amely a zöldfelületek sokrétű szerepkörén túlmenően oktatási célokat is szolgál.
Színvonalasan kialakított, és rendezett és értékes faállománnyal rendelkezik az Erzsébet Kórház és Szakorvosi Rendelő helyi védelem alatt álló kertje.

Kiemelkedően gondozottak az egyházi intézményekhez kapcsolódó kertek, amelyek közül helyi természetvédelmi oltalom alatt áll a Ferences-kolostor kertje, a Szentkúti templom kertje, és a Református templom kertje. Ezek a kertek magas ökológiai és esztétikai értéket képviselnek.

KÖZHASZNÁLAT ELŐL ELZÁRT ZÖLDFELÜLETEK

A magán, vagy intézményi tulajdonú kertek növényzete nemcsak a tulajdonos, hanem a település egésze szempontjából jelent értéket. E területek kialakítása, a biológiailag aktív felületek aránya, a területek ápoltsága az egész település helyi klimatikus, levegőtisztasági, település higiéniai adottságait befolyásolja, sok esetben jelentősen alakítja.

Az épített és a természeti környezet értékeinek helyi védelméről szóló 34/2003.(VI.30.) számú rendelet alapján a *zöldfelületi rendszer alábbi elemei helyi védelmet élveznek:*

- Ferencesek tere az övező utcák fasoraival
- A Ferences-kolostor kertje
- Margit –sziget az azt övező Zagyva mederrel és a mellette lévő fasorokkal
- Szentháromság tér, Lehel vezér tér, Fürdő u., Holló András u. zöldfelületei, fasorai az érintett Városi Zagyvaszakasszal együtt
- A Városi Zagyva és az azt két oldalról kísérő zöldfelületi sáv a zúgótól a Jásztelki útig
- A Fehértói temető teljes területe
- Az Új temető északi része
- Az Izraelita temető teljes területe
- A Szentkúti templom kertje
- A Református templom kertje
- A Tanítóképző Főiskola kertje és a hozzá tartozó Arborétum
- Az Erzsébet Kórház és Szakorvosi Rendelő kertje
- Az Állat- és Növénykert teljes zöldfelülete
- A Nagyér utcai szociális otthon kertje
- A Szelei út és Nyár u. találkozásánál lévő feszület körüli vadgesztenye facsoport

Védett szoliterek:

- Japánakác (Sophorajaponica) – 2 egyed - Elhelyezkedés: 5100 Jászberény, Báthory u., Helyrajzi szám: 7265
- Szomorú japánakác (Sophorajaponica ’Pendula’) - Elhelyezkedés: 5100 Jászberény, Bercsényi u., Helyrajzi szám: 40/1
- Szomorú japánakác (Sophorajaponica ’Pendula’) - Elhelyezkedés: 5100 Jászberény, Sírkert utca 45., Helyrajzi szám: 1794
- Szomorú kőris (Fraxinusexcelsior ’Pendula’) - Elhelyezkedés: 5100 Jászberény, Sírkert utca 45., Helyrajzi szám: 1794
- Magas kőris (Fraxinusexcelsior) – 2 egyed - Elhelyezkedés: 5100 Jászberény, Bajcsy-Zs. utca, Helyrajzi szám: 5412
- Körtefa (Pyruscommunis) - Elhelyezkedés: 5100 Jászberény, Neszűr 1. dűlő
- Mocsári ciprus (Taxodiumdistichum) – 4 egyed - Elhelyezkedés: 5100 Jászberény, Vásártér utca, Helyrajzi szám: 2410/3
- Enyves éger (Alnusglutinosa) - Helyrajzi szám: 0332/27
- Jegenyenyár (PopulusnigraItalica) – 6 egyed - Elhelyezkedés: 5100 Jászberény, Vaspálya utca, Helyrajzi szám: 7783/8
- Feketenyár (Populusnigra), Helyrajzi szám: 044/1
- Feketefenyő (Pinusnigra) - Elhelyezkedés: 5100 Jászberény, Báthori utca 13., Helyrajzi szám: 7226/13
- Gömbkőris (FraxinusexcelsiorGlobosa) - Elhelyezkedés: 5100 Jászberény, Gyöngyösi út, Helyrajzi szám: 1884
- Nagylevelű hárs (Tiliaplatyphyllos) – 2 egyed - Elhelyezkedés: 5100 Jászberény, Kertész utca, Helyrajzi szám: 7709
- Kislevelű hárs (Tiliacordata) - Elhelyezkedés: 5100 Jászberény, Déryné utca 6., Helyrajzi szám: 3915
- Óriástobozú fenyő (Pinussabiniana) - Elhelyezkedés: 5100 Jászberény, Kórház utca 28., Helyrajzi szám: 3727/2
- Perzsa varázsfa (Parrotiapersica) - Elhelyezkedés: 5100 Jászberény, Rákóczi út 55., Helyrajzi szám: 5910/2

- Oregoni álciprus (Chamaecyparislawsoniana) - Elhelyezkedés: 5100 Jászberény, Seregély utca , Helyrajzi szám: 2835
- Arizóniai ciprus (Cupressusarizonica), Elhelyezkedés: 5100 Jászberény, Kórház utca, Helyrajzi szám: 3725
- Szelídgesztenye (Castanea sativa) - Elhelyezkedés: 5100 Jászberény, László Károly utca 2. Helyrajzi szám: 8783
- Tengeri mamutfenyő (Sequoiasempervirens), Helyrajzi szám: 6378
- Kocsányos tölgy (Quercusrobur L.) - Elhelyezkedés: 5100 Jászberény, Rákóczi út 13., Helyrajzi szám: 6289
- Magas kőris (Fraxinusexcelsior L.) - Elhelyezkedés: 5100 Jászberény, Rákóczi út 13., Helyrajzi szám: 6289

b) Zöldfelületi ellátottság értékelése

A települések növényzettel borított területeinek aránya a település típusától, méretétől, természeti adottságaitól függően igen eltérő lehet. Éppen ezért minden településre vonatkoztatható optimális zöldfelület arány nem létezik.
Jászberény a település zöldfelület-rendszerének tengelyét a Zagyva alkotja. A vízfolyás és partja alkotta zöldfolyosó keresztül húzódik a városon, és - bár használati értéke nem jelentős - betölti a zöldfelületek kondicionáló szerepét (a város ökológiai adottságainak javítása, esztétikai érték, pszichikai hatás).
A folyó biológiailag aktív felületeihez több zöldfelületi elem is kapcsolódik, így a városközponti zöldterületek, közterek, intézménykertek. A távolabb eső településrészek zöldfelületei szigetszerű elrendezést mutatnak, kialakításuk, elhelyezkedésük többnyire esetleges.
Összességében Jászberényben a biológiailag aktív felületek aránya megfelelőnek mondható, amelyben nagy szerepet játszanak a magánkertek zöldfelületei. A családi házban élők zöldfelületi igényét a lakókertek jórészt a lakótömbös beépítésű területeken, különösen mivel a közkertek kialakítása gyakran nem megfelelő, és kevés a használható játszótér, pihenőhely, sportterület- nem megfelelő a zöldfelületi ellátottság. Nem megfelelő a gazdasági területek és azok környezetének zöldfelületi ellátottsága sem, és gyakran hiányoznak a takaró és védőfásítások, a telken belüli zöldfelületek.

1.12.3. A zöldfelületi rendszer konfliktusai és problémái

Az alábbiakban típusonként pontokba foglalva röviden ismertetjük a zöldfelületi rendszer főbb konfliktusait:

Mennyiségi hiányosságok

Alacsony a karakteres utcafásítások és a sűrű növényállományú zöldsávok száma.
A központi és településperemen található elemek közötti kapcsolatok hiányoznak.
A déli településperem zöldfelületi zárásának hiányosságai.
Gazdasági területek zöldfelületi ellátottsága igen alacsony, hiányoznak a takaró és védőfásítások, a telken belüli zöldfelületek.

Minőségi hiányosságok

- A leglátványosabb hiányosságot a minőségi problémák, a kertépítészeti koncepció, kertépítészeti elvek alkalmazása nélkül telepített növények, zöldfelületek jelentik.
- A meglévő közhasználatú zöldfelületek növényállománya kevés kivételtől (pl. Lehel téri sétány, Szentháromság tér) eltekintve szegényes, elhasználódott, nem töltik be településszerkezeti, esztétikai és használati szerepét. Ezen problémák orvoslásával a zöldfelületi rendszer összhatása számottevően emelkedne.
- A zöldfelület-rendszer tengelyét és egyik legjelentősebb elemét a Zagyva zöldfolyosója alkotja, amelynek a várossal való kapcsolata gyenge, a folyó adta lehetőségek kihasználatlanok.
- A temetők zöldfelületeinek fejlesztésére, fenntartására nagyobb hangsúlyt kell fektetni.
- Az iskola és óvodakertek minőségi kialakítása hiányos.

1.13 AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET VIZSGÁLATA

1.13.1 Területfelhasználás vizsgálata

A város növekedése, utcahálózatának kialakulása a régi térképek összevetésével ismerhető meg.

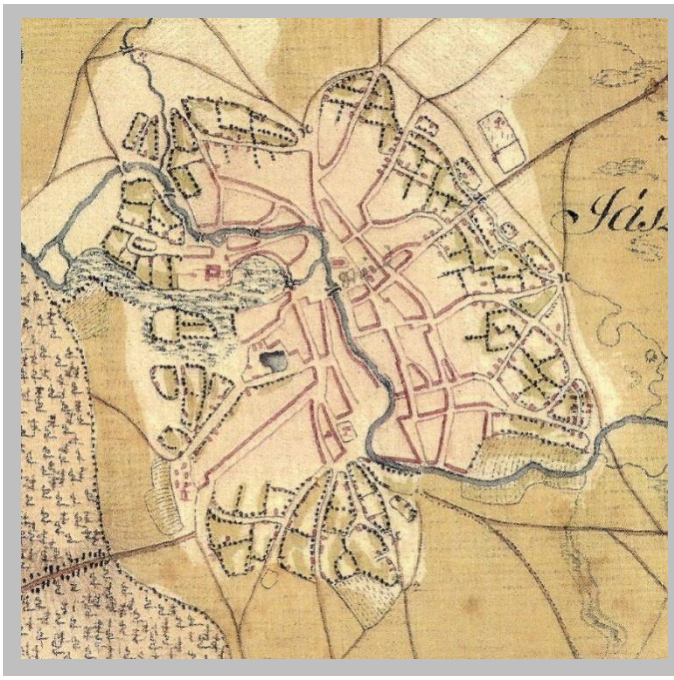

1782-85 (I. katonai felmérés)

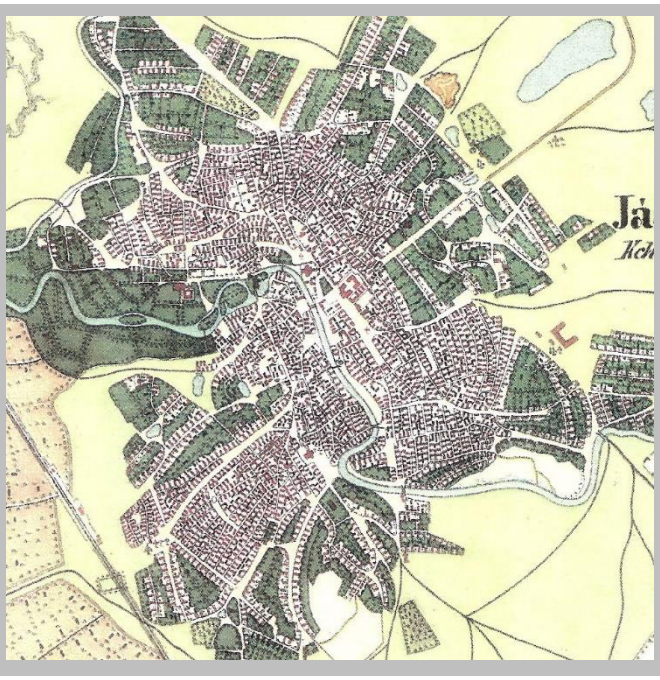

1861 (II. katonai felmérés)

Az 1782-85 között készített ***I. katonai*** felvételen a város Markt Jász Bereny néven szerepel. A Zagyva vonala több helyen eltér a maitól, észak felől keskenyebb mellékágak futnak bele, a Margit sziget és a Városi Zagyva két oldalán lévő terület mocsaras térség. Nagyobb vízfelület látszik a Bajcsy Zsilinszky u. északi oldalán a Viola utca és a templom között. Az utca vonalán vastagítással adja meg a feltehetőleg beépített utcasorokat. A beépített területeken kívül voltak a másod-beltelkek, feltüntetett, elszórtan álló házakkal. A városból kivezető utak nagyjából megegyeznek a maiakkal. Megtalálható a Fehértói temető. A fontosabb utaknál és helyeknél a Zagyván hidak voltak. A folyó mellett a várostól keletre nagy vizenyős területek láthatók A nyugati oldalon, a nagykátai út két oldalán nagy szőlőterület látható.

1872-84 (III: katonai felmérés)

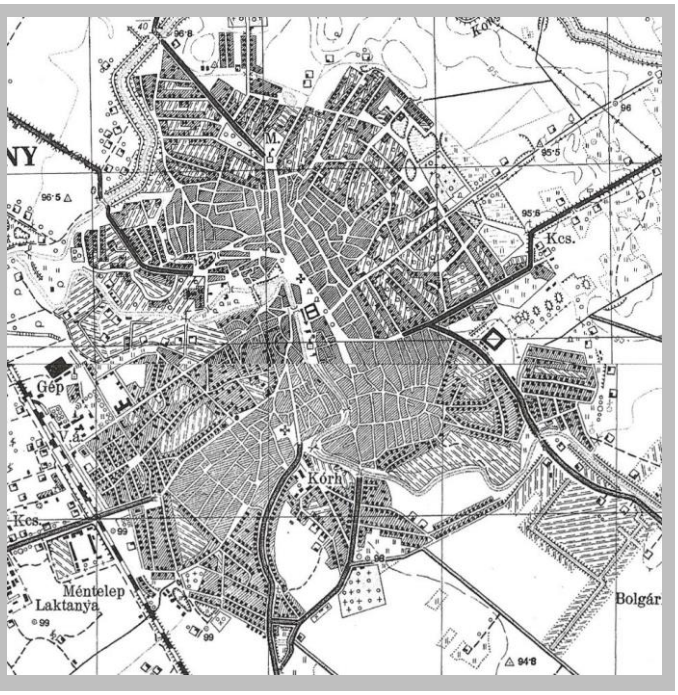

1950 évi állapot

Az 1861-ben készült ***II. katonai*** felvétel már Jász Berényként tűnteti fel a várost. Már szerepel a vasút az állomás épületeivel, körülötte zöld és szőlők, út a városból még nem vezet ide. A folyó főága akkor még

a mai Városi Zagyva volt, amelyben a Margit szigeten kívül még néhány sziget látható.
A Ferencesektől nyugatra a Zagyva mindkét oldalán kertek vannak. Egyes területeken halmazos utcaszerkezet jól látható. A várost körülvevő területen elszórtan láthatók házak, néhány házból álló együttesek. Többfelé láthatók vizenyős területek a külső Zagyvától északra. A vasúttól nyugatra fekvő szőlőterületet dűlőutak osztják meg.

A nem sokkal később, 1872-84 között készített ***III. katonai*** felvételen „Jászberény" beépített területe nem nőtt meg. Jelentős változás, hogy a Kossuth utcától a színekkel párhuzamosan az állomásig (E.S.) kialakították a Vaspálya utcát, amely még ekkor beépítetlen. Így, már kiépített úton lehetett a vasúthoz eljutni. A folyó városon kívüli északi kanyarulatában lévő kertből létrehozták az Új temetőt. A várostól délre több nagyobb tanya alakult ki.

Az ***1950-es évek*** térképén már a Pelyhespart két oldala is beépült. A kivezető utak mellett az Állami Gazdaságnak és a tsz-nek voltak területei. Az évtized végére a tanyák eltűntek. A város szerkezetéből kiolvasható a történeti fejlődésének egymást követő állomásai. A gyökeres változást a város fejlődésében a negyvenes évek végén következett be azzal, hogy a saját erőforrások és igények által vezérelt természetes fejlődést a központi erőforrásokra és elhatározásokra támaszkodó fejlesztések váltották fel. Ennek esett áldozatul a városközponthoz szervesen csatlakozó történelmi város egy része, amely még a hatvanas évek közepéig megvolt (l. az 1959-ben készült térképet), és a Szövetkezet utca kiépítése valamint az ezzel kapcsolatos új beépítések miatt bontottak le.
Újabb építési telkeket alakítottak ki mérnöki megfontolások alapján. Ezek azonban a város akkor még beépítetlen külső részére kerültek.

Az alábbiakban bemutatjuk a jelenlegi területfelhasználást és a joghatályos terv és a vizsgálati állapot különbségét bemutató kartogramot. Ebből jól láthatók a településrendezési tervekben elhatározott területfelhasználást érintő tervezett változások.
A település jelenlegi területfelhasználására jellemző, hogy a belterület kihasználtsága jónak mondható, üres telek alig van. A történelmileg kialakult települési területek és azok jellegzetes utcahálózata napjainkig megőrződött. A lóhere alakzatú várostest, rendkívül kompakt és egységes szerkezetű. A várostest közepén alakult ki a városközpont, melynek csápjai kiágaznak a külső kapcsolatot megteremtő főutak felé. Szerencsésen helyezkednek el város gazdasági-ipari területei, nagyrészt a déli, dél-nyugati szektorban, újabban a keleti külvárosi területen is. A 32. számú főútra települt gazdasági területek további terjeszkedése azonban veszélyeket rejthet magában, mert az uralkodó széljárásban elhelyezkedve, a lakóterületeket szennyezheti. A jelenlegi állapot még nem veszélyes, de fontos, hogy e szektorba vagy ne településjön további ipari tevékenység, vagy ha igen akkor csak környezetkímélő technológiával. A város kompakt jellegét a gyűrűs szerkezetű települést elkerülő főúthálózat is erősíti, melynek északi szakaszának kiépülésével a város terjeszkedésének határai is kijelölésre kerülnek.
A külterület területfelhasználásában ugyancsak a hagyományok dominálnak.
Jászberény közigazgatási területe 22 135 ha. A belterület nagysága 1 320 ha, ami a közigazgatási terület 5,9%-a, ami kedvezőnek mondható. *A* szántóföldi művelésű területek aránya az utóbbi években csökkent, de még így is 52%-ot tesz ki, és meghatározó szerepet játszik a településen az intenzív mezőgazdaság, annak ellenére, hogy a termőhelyi adottságok összességében közepesnek mondhatók. Kiváló termőhelyi adottságú területek a belterülettől nyugatra találhatók.
A szőlő és gyümölcstermesztés területei a település délnyugati részén húzódnak.

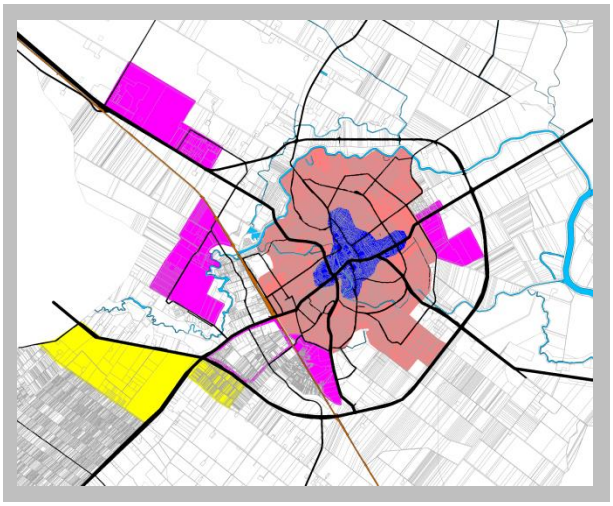

Területi arányuk napjainkra felére-harmadára csökkent, 3% a korábbi évtizedek 7-9%-os arányához képest. 17%-os az erdősültség. Meghaladja a megyei 4,4%-os értéket. Az erdőterület nagyobb részben a település délnyugati részén húzódik. Döntő többségében gazdasági, elsődleges rendeltetés szerint faanyag-termelő vagy ültetvény erdők találhatók itt. Összefüggő erdőterületek kísérik a Zagyva belterülettől nyugatra eső szakaszát. Ezen - helyi természetvédelmi oltalom alatt álló - terület erdői főként partvédő és településvédelmi erdők. Igen kis arányban előfordul parkerdő is.

Jászberény területfelhasználásának és szerkezetének sémája

1.13.2 A telekstruktúra vizsgálata

Az alábbiakban bemutatjuk Jászberény telekstruktúrájának jellemzőit:

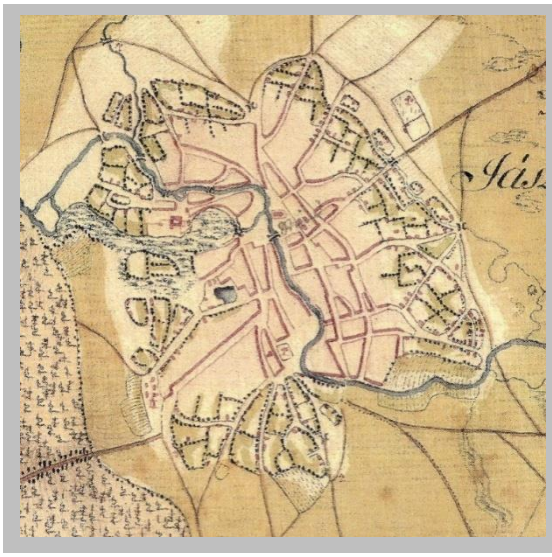

Jászberény a XVIII. században

A mellékelt térkép a telekstruktúra szempontjából értékes örökséget hordozó XVIIII. századig kialakult települési területeket ábrázolja. Ekkor a várostestben elkülönült még a belső kistelkes és az állattartásra is alkalmas külső nagytelkes településrész, mely körbe vette a belső területeket. Az ekkor kialakult úthálózatok mai is beazonosíthatók. Ezért e területeken az utcahálózat történeti örökségnek tekintendő, melyet védeni kell. A mai utcahálózatot és a közterületeket mutatja be az alábbi ábra. A teleknagyság szerkezetében ugyancsak kirajzolódik a már említett történelmi struktúra. Legkisebb telkek az úgynevezett jász beépítésű területeken találhatók, melyek szintén az örökség részei.

Jászberény közterületei, illetve utcahálózata

A telkek beépítettsége, jól láthatóan a városközpont irányában sűrűsödik. A beépítettség és a teleknagyság szerkezetében idegen testként ékelődnek be a lakótelepek, melyek Jászberény esetében nem nagy kiterjedésűek és a történelmi utcahálózatot és telekszerkezetet jelentősen nem módosították

A szabályos telekosztású családiházas lakóövezetek a későbbiekben a Belvárostól távolabb, keleti és déli irányban a tehetősebb családok számára épültek ki. A vasútvonaltól északra, és a déli városrészben bár a szabályos telekosztások a jellemzőek, de a kedvezőtlen környezeti és megközelítési viszonyok,

illetve az iparterületek közelsége okozta nagyobb környezetszennyezettség miatt a szegényebb sorsúak települtek.

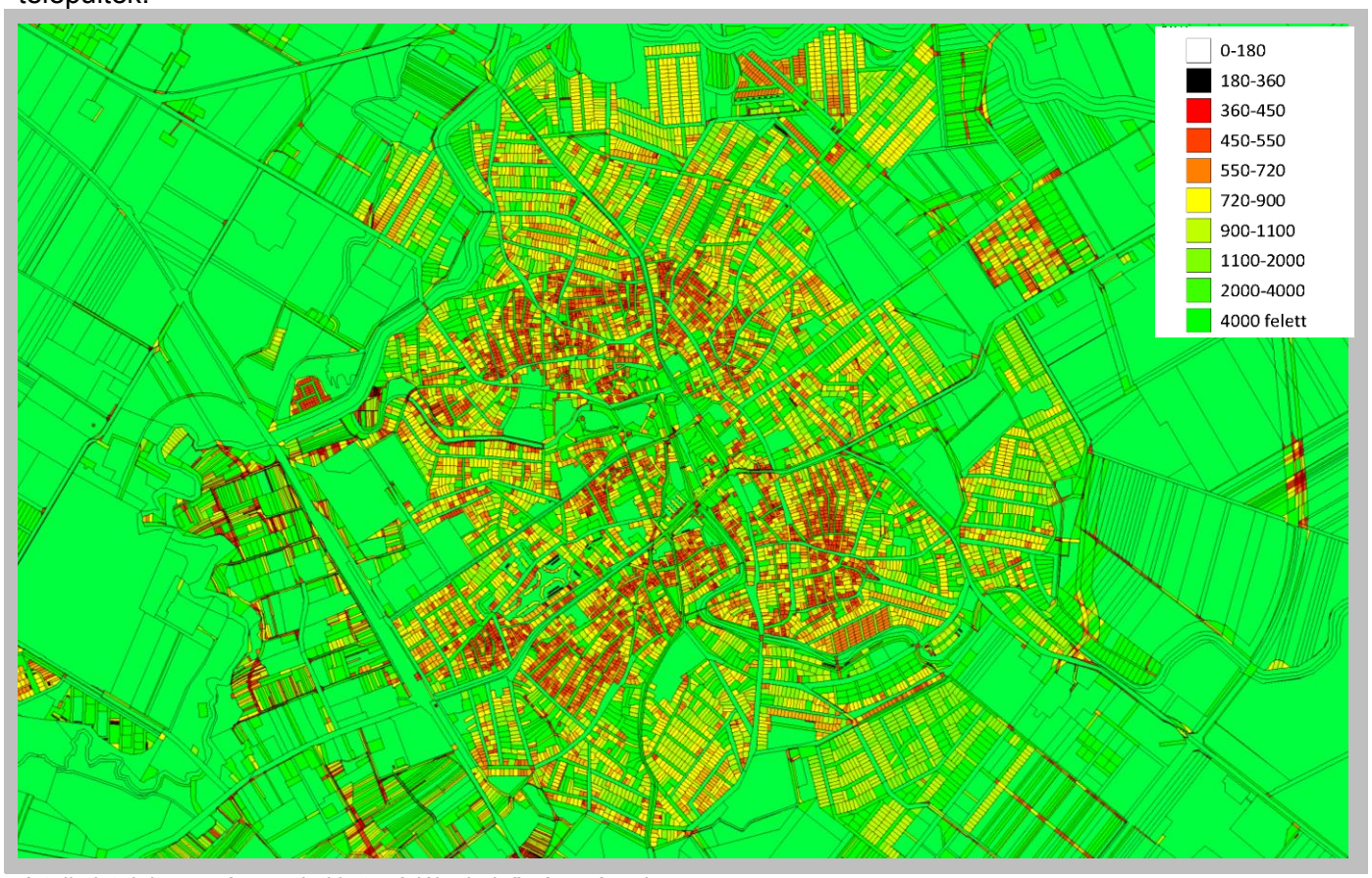

A telkek teleknagyság szerinti kategóriái a belső városrészeken

A telkek beépítettségének kategóriái a belső városrészekben

1.13.3 Az épített környezet értékei

Országos műemléki védettség

illeti meg az országos műemléki jegyzékébe felvett építményeket, műtárgyakat, emlékműveket. Ezek megóvása országos és egyben helyi érdek is, a jegyzékből csak a műemlékvédelmi hatóság (jelenleg a KÖH) törölheti. Külső és belső felújításuk, berendezési tárgyaik cseréje, korszerűsítésük, közvetlen környezetük megváltoztatása csak a műemlékvédelmi hatóság engedélyével lehetséges.

Helyi területi védelem

alá tartozik a város belterületének örökségvédelmi területként kijelölt része. Ezen területen belül a meglévő utcahálózat, teresedések, terek, vízterületek megváltoztatása tilos. A történelmileg kialakult beépítési módot és a meglévő telekosztást módosítani csak igen alapos indokkal, a főépítész támogatásával, eseti elbírálás alapján lehet. Az örökségvédelmi területen belül – a városközponti övezet és a főutak (Rákóczi út, Kossuth L. utca, Gyöngyösi út, Dózsa György út) két oldalát kivéve csak 5,0 m építménymagasságú új ház építhető. Az örökségvédelmi területen belül négy halmazos övezet kijelölését javasoltuk, amelyekre az előbbiekben leírt általános védelmen túli, szigorúbb szabályozás vonatkozik.

Helyi egyedi objektumvédelem

alá tartoznak az országos védelemben nem részesülő, de a város történelmi múltjának értékes hagyatékát képező építmények, építmény részek, műtárgyak és emlékművek, amelyek védelme a helyi önkormányzat feladata. Ezek jegyzékét a helyi építési szabályzat melléklete tartalmazza. A jegyzéket a képviselő testület fogadja el, és változtathatja meg (indokolt esetben). A védelem az építmények változatlan elhelyezésére, külső megjelenésének (tömeg, anyag, nyílászárók, építészeti részletképzés, színezés) és közvetlen környezetének megőrzésére szolgál, de nem tiltja meg a belső átalakításokat.

Helyi utcaképi védelem

nem az egyes építmények, hanem ezek együttes megjelenésének jellegzetes, környezetformáló hatásának megőrzését kívánja elérni.

A védett történeti utcahálózatok lehatárolását a szabályozási tervlap rögzíti. A védelem módosítása csak a szabályozási terv módosításával történhet.

A védett történeti utcák területén utcabútort, építményt, hirdető berendezést, (tér)burkolatot, az utcakép jellegzetességének megtartásával az önkormányzati tervtanács egyetértésével szabad csak elhelyezni, telepíteni.

A helyileg védett történeti utcák határvonalát és jelenlegi szabályozási vonalát, meg kell tartani.

MŰEMLÉKI VÉDETTSÉGŰ ÉPÜLETEK

MŰEML. SZÁM	*CÍM, MEGNEVEZÉS*	*HRSZ*	*ÉPÜLETTÍPUS*	*JELLEGE, ÉRTÉKE*	*ÁLLAPOTA*	*KÉP*
3933	*Báthori u. – Nap u. sarok; Ernyős Mária szobor*	*7140*	*Vallási emlékmű, barokk, 1728*	*Hasáb alakú talapzaton álló oszlop tetején Mária szobor, amelyet fémlemez védőtető „ernyő” véd a csapadéktól.*	*Megfelelő*	*1*
3936	*Dériné u. 6. „Jászkürt fogadó”*	*3915*	*Középület, barokk, 1731*	*Földszintes, „U” alaprajzú saroképület.*	*Jó*	*2*
3939	*Ferencesek tere; Ferences templom*	*6461*	*Katolikus egyházi épület, eredetileg gótikus (1472), átépítve*	*Egyhajós, támpilléres templom, poligonális szentéllyel, barokk boltozattal, berendezéssel.*	*Elfogadható, a falai nedvesednek*	*3*
3940	*Ferencesek tere; ferences rendház*	*6460*	*Szent Klára kolostor és ferences közösségi ház, barokk, 1723-1771*	*Egyemeletes, „U” alaprajzú, a ferences templom oldalához építetve, mára részben tetőtér beépítéssel.*	*Megfelelő*	*4*
3942	*Ferencesek tere; kálvária*	*6462*	*Vallási emlékmű, barokk, 1776*	*Lépcsős alépítményen hasáb alakú talapzaton álló feszület, két oldalán volutás talapzaton egy-egy szoborral.*	*Megfelelő*	*5*
3941	*Ferencesek tere; Mária szobor*	*6462*	*Vallási emlékmű, barokk, 1795*	*Lépcsős alépítményen hasáb alakú talapzaton fejezet nélküli oszlop tetején Mária szobor, felette fém esővédő ernyő.*	*Megfelelő*	*6*
3943	*Fürdő u., közpark*	*3910*	*A jászkun kerületi székház szobor-díszei, barokk, 1760*	*A szobrokat a székház átépítésekor szedték le, de elhelyezésük nagyon ügyetlen.*	*Elfogadható*	*7*

3938	*Gyöngyösi út, a Zagyva híd túloldalán Szent Vendel szobor*	*072/21*	*Vallási emlékmű, romantikus, 1866*	*Hasáb alakú talapzaton Szent Vendel, a juhászok védőszentjének szobra, a talapzat két oldalán juhokkal*	*Elfogadható*	*8*
3955	*Hatvani út, - a horgásztónál Nepomuki Szent János szobra*	*7774*	*Vallási emlékmű, barokk, 1760 körül*	*Hasáb alakú talapzaton Nepomuki Szent János szobra.*		*9*
8322	*Kígyó u. 12.*	*4189*	*Lakóház, népi műemlék, a 19. sz. közepe*	*Földszintes, fésűs beépítésű nádfedeles, vízvetős oromfalú nyeregtetős ház, utólagos tornáctoldással, nagykiülésű padkával.*	*Jó*	*10*
3944	*Kossuth u. 35. „Eördögh-ház”*	*5422*	*Lakóház, klasszicista, 1848*	*Utcavonalon álló földszintes, „L” alaprajzú, köroszlopos tornácos ház. Az utcai homlokzata középrizalitos, pilaszteres.*	*Romló, tatarozásra szorul*	*11*
3945	*Kőkép u. 23.sz ház előtt áll*	*5612*	*Településhatárt kijelölő építmény, barokk, 1699*	*Négyzet alaprajzú, sátortetős, szoborfülkés építmény, az egyik fülkében festett homokkő Pieta.*	*Megfelelő*	*12*
11050	*Kun u. 2.*	*7612*	*Lakóház, népi műemlék, 19.sz. közepe*	*Földszintes, fűrészfogas beépítésű, széles-ereszes nádfedeles ház, vízvetős oromfallal, hozzáépített gazdasági melléképülettel.*	*Rossz állapotú, azonnali felújítást igényel*	*13*
3937	*Lehel vezér tér 1. „Juhászkereszt”*	*1885, 6383/1 7122*	*Vallási emlékmű, barokk, 1815*	*Három hasáb alakú talapzaton, két szélén szobor, középen térdeplő alakkal feszület, , a juhászok állíttták.*	*Megfelelő*	*14*
3951	*Lehel vezér tér 15. „Jászkun kerületi székház”*	*407*	*Középület, jelenleg bíróság, klasszicista, 1827*	*Utcavonalon álló, „U” alaprajzú, eredetileg 1741-ben földszintes, ma egyemeletes épület, utcai középrizalittal.*	*Megfelelő*	*15*
3952	*Lehel vezér tér 15. „börtön”*	*408*	*Középület, barokk, 1763*	*A Jászkun kapitányság udvarán álló „U” alaprajzú egyemeletes épület, két különböző magasságú „L” alaprajzú szárnyból egybeépítve.*	*Elfogadható*	*16*
3953	*Lehel vezér tér 18. ”Városháza”*	*1*	*Középület, ma polgármesteri hivatal, klasszicista,1839*	*Utcavonalon álló, egyemeletes, „L” alaprajzú épület utcai timpanonos, pilaszteres középrizalittal.*	*Elfogadható*	*17*
3957	*Nádor u. eleje „Nádor oszlop”*	*6383/9*	*Polgári emlékmű, barokk, 1797*	*Hasáb alakú alapzatfa helyezett obeliszk, amelyet József nádor látogatásának emlékére állíttatta a jászkapitány.*	*Megfelelő*	*18*
3921	*Puskin sétány és a Szent Imre herceg. út találkozásánál, Nepomuki Szt. János szobor*	*3186*	*Vallási emlékmű, barokk, 1818*	*Volutás talapzaton Nepomuki Szt. János szobra.*	*Elfogadható*	*19*
3948	*Szentháromság tér, „Nagytemplom”*	*6380, 6381*	*Kat. egyházi ép. barokk, 1782*	*Nagyboldogasszonyról elnevezett egyhajós, kereszthházas épület, egy középső bejárati toronnyal, kődíszítéssel, díszes belső térrel*	*Jó*	*20*
3950	*Szentháromság tér, „Pálinkás kereszt”*	*6379*	*Vallási emlékmű, kicsit szecessziós, 1905*	*Kálvária, amely háromrészes alépítménnyel magasra kiemelt háromalakos kompozíció, az alépítmény fülkéjében fekvő alak.*	*Jó*	*21*
3949	*Szentháromság tér, „Szentháromság-oszlop”*	*6379*	*Vallási emlékmű, barokk, 1831*	*Kettős, párkányos talapzaton fejezetes oszlop tetejére helyezett Szentháromság kompozíció, az alsó talapzat párkányán négy szoborral.*	*Elfogadható*	*22*
3947	*Szentháromság tér 3. - plébánia*	*6378*	*Kat. egyházi épület, barokk, 1763*	*Utcavonalon szabadon álló, eredetileg földszintes, 1894-ben emeletessé bővített épület, utcai középrizalittal, udvari fatornáccal.*	*Megfelelő*	*23*

3946	*Szentháromság tér 3. „Rozália kápolna”*	*6378*	*Kat. egyházi épület, klasszicista, 1840*	*A plébánia telkén, utcavonalon álló kápolna bejárata oszlopos, timpanonos portikusszal kiemelve. Két oldalon hozzá csatlakozó falban egy-egy torony-szerű szoborfülkés építménnyel.*	*Megfelelő*	*24*
3932	*Szt. Imre hg. út 78-80 előtt. „kőkép”*	*3405*	*Településhatárt kijelölő építmény, barokk, 1799*	*Négyzet alaprajzú, sátortetős, szobor-fülkés építmény, az egyik fülkében festett homokkő Pieta. A török uralomtól való megszabadulás emlékére.*	*Megfelelő*	*25*
3958	*Szentkúti tér „Szűz Mária neve”*	*4163/1*	*Kat. egyházi épület, klasszicista, 1842*	*Egyhajós, íves szentélyű épület, timpanonos bejárattal, felette egy toronnyal. Egy 18.sz.-beli kápolna helyére épült.*	*Megfelelő*	*26*
3959	*Szentkúti tér „Szentkúti kálvária”*	*4095*	*Vallási emlékmű, barokk, 1750*	*Lépcsős alépítményen két mellékalak között kiemelkedő talapzaton feszület, a kereszt lábánál térdeplő alak.*	*Megfelelő*	*27*
3960	*Szobor u. 21 előtt „kőkép”*	*7336*	*Településhatárt kijelölő építmény, barokk, 1799*	*Négyzet alaprajzú, sátortetős, szobor-fülkés építmény, az egyik fülkében festett homokkő Pieta, a hátsó oldali fülkében Szt. Rozália szobra.*	*Megfelelő*	*28*
3961	*Táncsics M. u. 5. „Jász Múzeum”*	*1*	*Középület, klasszicista, 1842*	*Utcavonalon álló, „U” alakú földszintes, egykor istálló épület, a városháza udvarán.*	*Elfogadható, a lábazat nedvesedik.*	*29*
3962	*Thököly út 15. Ref. templom*	*5285*	*Ref. egyházi épület, barokk, 1784*	*Kertben, szabadon álló egyhajós síkfödémes épület, középtengelyben a bejárat felett toronnyal, egy régebbi, lerombolt templom helyén.*	*Megfelelő*	*30*
3935	*A Nagykáta felé vezető út mellett „Kálvária”*	*0795/32 0828/2*	*Vallási emlékmű, barokk, 1760*	*A Szentkúti kálváriához hasonló kompozíció, de a mellékalakok már hiányoznak, és a korpuszt is már festett bádogképpel helyettesítették.*	*Nagyon rossz állapotú, omladozó*	*31*

JÁSZBERÉNY ORSZÁGOSAN VÉDETT MŰEMLÉKEINEK KÉPEI

1. Ernyős Mária sz. – Báthori u.

2. Jászkürt fogadó – Déryné u

3. Ferences templom

4. Ferences rendház

5. *Kálvária – Ferencesek tere*

6. *Mária szobor –Ferencesek tere*

7. *Jászkun Kerületi Székház szobrai*

8. *Szt. Vendel sz. – Gyöngyösi út*

9. *Nepomuki Szt. János sz.. – Hatvani u.*

10. *Kígyó u. 12. – népi műemlék*

11. *Eördögh-ház- Kossuth u. 35.*

12. *Kőkép – Kőkép u.*

13. *Kun u. 2. – népi műemlék*

14. *Juhászkereszt – Lehel tér*

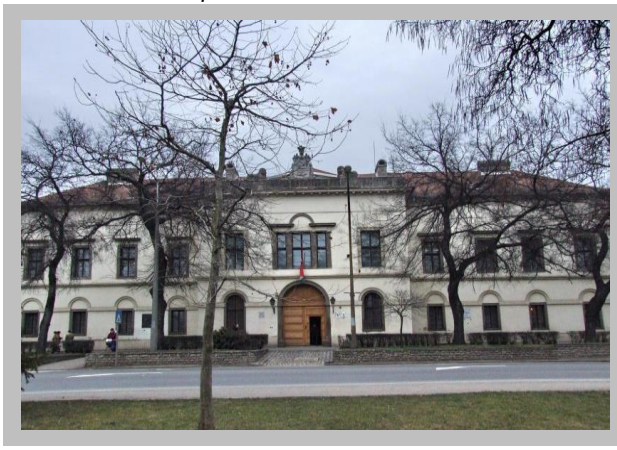

15. *Jászkun Ker. Szh. – Lehel tér*

16. *Börtön – Lehel tér 15 udvara*

17. *Városháza – Lehel tér*

18. *Nádoroszlop – Nádor u.*

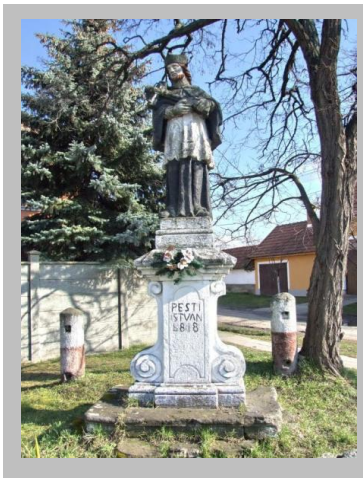

19. *N. Szt. János sz. – Puskin sét.*

20. *Nagytemplom–Szentháromság tér*

21. Kálvária – Szentháromság tér

22. Szentháromság tér - Szentháromság sz.

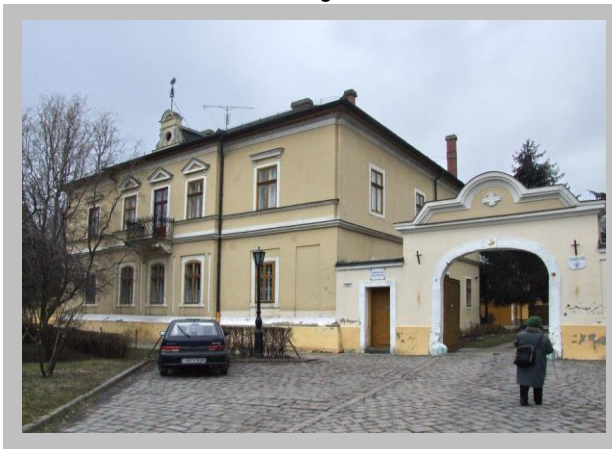

23. R. k. plébánia, Szentháromság tér

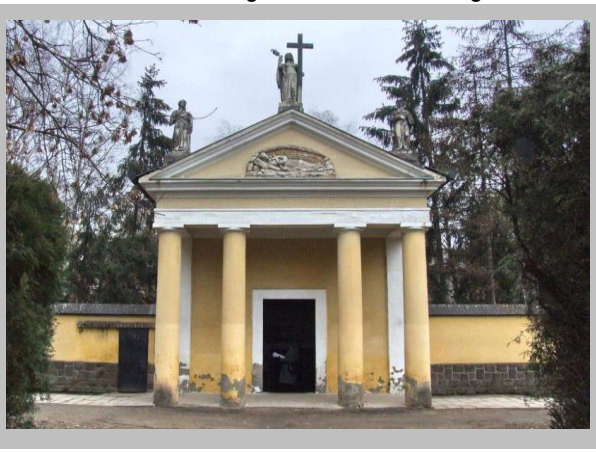

24. Rozália-kápolna Szentháromság tér

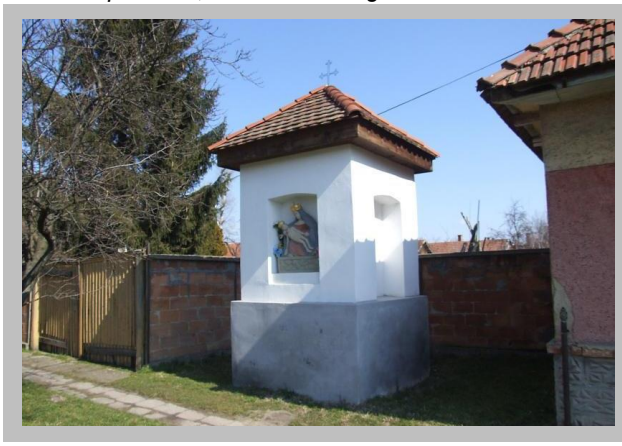

25. Kőkép – Szent Imre hg. út

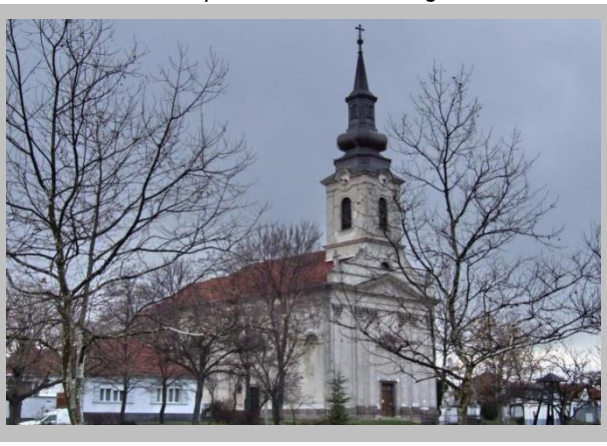

26. R.k. templom – Szentkúti tér

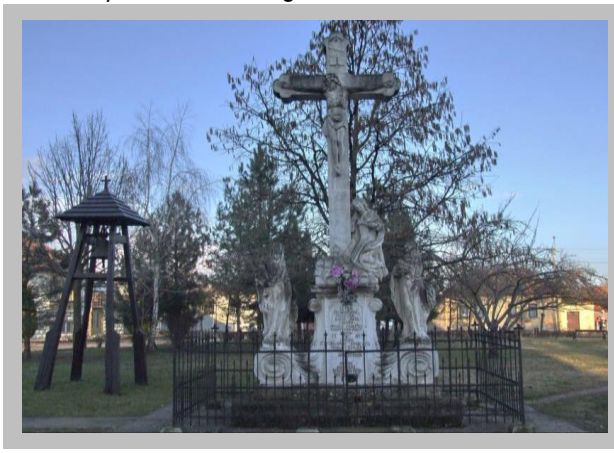

27. Kálvária - Szentkúti tér

28. Kőkép – Szobor u.

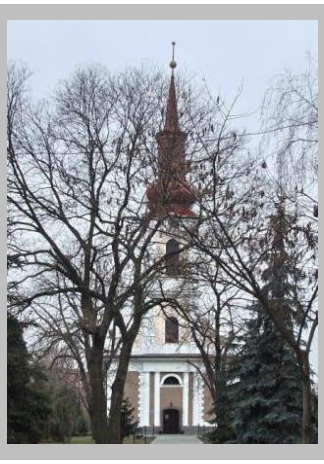

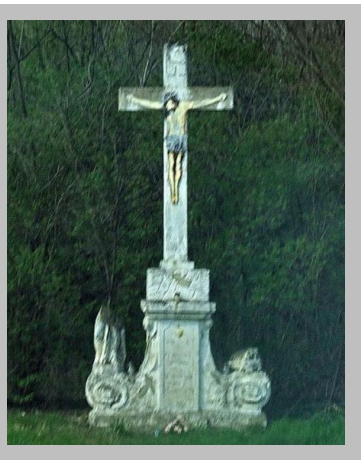

29.Jász Múzeum – Táncsics u. 5.

30Ref. templom – Thököly út 15

31. Kálvária – nagykátai országútnál

JÁSZBERÉNY HELYI VÉDETTSÉGŰ ÉPÜLETEI ÉS EMLÉKMŰVEI

SOR-SZÁM	CÍM	HRSZ	ÉPÜLETTÍPUS	JELLEGE, ÉRTÉKE	ÁLLAPOTA	KÉP SZÁM
1.	Ady E. u. 8.	548	Kertben szabadon álló földszintes polgári ház.	A 20. sz. első harmadának stílusában épült, az utcai oldalon két szélső rizalittal, az udvar felé míves fa veranda-hozzáépítéssel.	Megfelelő	1
2.	Ady E. u. 10a.	549/4	Kertben szabadon álló középület jellegű földszintes ház.	A 20.sz elejének stílusában épült, utcai oldalon középrizalittal, igen magas ablakokkal.	Felújítás alatt	2.
3.	Ady E. u. 21.	169/4	Előkertben, oldalhatáron álló alagsor + földszintes előkelő sarokház.	A 20. sz. elején épülhetett, mészhomok téglaburkolattal, az alagsorral magasan kiemelt, nagy belmagasságú földszinttel.	Megfelelő	3.
4	Ady E. u. 22. (Koller-ház)	561	Szabadonálló, alagsor +földszintes, magasan kiemelt, előkelő kúria.	1871-ben épült, romantikus stílusú épület erősen kiugratott utcai középrizalittal, két irányból felvezető előlépcsővel, díszes nyíláskeretezéssel	Jó, felújított. Ízléstelen bejárati előtetővel, az udvaron új hozzáépítéssel	4.
5.	Ady E. u. 23. (Friedvalszky – ház)	299	Tágas kertben szabadonálló, alagsor + földszintes előkelő kúria épület.	A 20. sz. elején épülhetett, díszes mészhomok téglaburkolattal, az alagsorral magasan kiemelt, nagy belmagasságú földszinttel, középrizalittal, ehhez vezető díszes előlépcsővel, szecessziós korláttal.	Megfelelő	5.
6.	Ady Endre u. 27.	301	Előkertben, oldalhatáron álló földszintes családi ház.	A 20. sz. első harmadának jó ízléssel formált pre-modern polgári háza, stílusos párkánnyal és ablakkeretezéssel; ápolt épület, kert és kerítés		6.
7.	Ady Endre u. 31.	303	Előkertben, oldalhatáron álló földszintes családi ház.	A 20. sz. első harmadának eklektikus ízlésvilágát mutató polgári családi ház, kiugratott középrésszel, párkánnyal és ablakkeretezéssel; gondozott épület		7.
8.	Bajnok u. 37.					
9.	Bajnok u. 39.					
10.	Bajnok u. 63.					
11.	Báthory u. 13.	7226/13	Fűrészfogasan álló, fésűs telepítésű földszintes udvarház.	Nyeregtetős, széles, középen nyitott verandává bővülő gazdagon faragott faoszlopos tornáccal.	Jó, felújított	8.
12.	Bercsényi u 27.	52	Szabadonálló, alagsor + földszintes kúria épület (Tarnay-ház, vagy Úri kaszinó).	Épült a 1878-ban klasszicista stílusban, négy oldalán közép-rizalittal, széles feljáró előlépcsővel, íves, ill. félköríves záródású nagy ablakokkal. Megfelelő állagú.		9.
13.	Bercsényi u 42.	444	Két földszintes téglalap alaprajzú épület összekötésével „T”	A 20. sz. elejének modorában épített kontyolt nyeregtetős, terméskő lábazatos ház, eredeti ablakokkal,		10.

			alakúvá egybe építve (volt Ipartestület).	díszítetlen megj. Elfogadható állapotú.		
14..	8ercsényi u. 73.	984	Utcavonalon fésűsen álló falusi ház.	Nyeregtetős, vízvetős oromzatú, kis csonkakonttyal, téglaoszlopos tornáccal, díszesen faragott orom-deszkával, nyíláskeretezéssel.	Jó, felújított	11.
15..	Dózsa Gy. út 14.	76	Utcavonalon zártso-rúan álló földszintes polgári ház.	Alápincézett, oldalon kis rizalittal kiemelt bejárat, puritán megjelenés. A 20. sz. első harmada.	Elfogadható	12.
16.	Fehértói ú. 5.	607	Utcavonalon fésűsen álló falusi ház.	Vízvetős, oromfalas, kis csonkakontyos nyeregtetős, falazott oszlopos tornácos ház, a tornácoszlopok fejezettel díszítettek, eredeti nyílászárók; megfelelő áll.		13.
17.	Fehértói ú. 26.	866	Utcavonalon fésűsen álló módos falusi ház.	Nyeregtetős, téglaburkolatos oromzatú, díszes tégla-vízvetővel, tégla-keretezésű, félköríves záródású ablakok.	Rossz	14.
18.	Gyökér utca 1.	194	Szabadon álló földszintes nagy, polgári ház	Eklektikus stílusú, kis utcai közép-rizalittal, párkánnyal, kváderes sarok armírozással, ablakkeretezéssel. Felújítás alatt.		15.
19.	Gyöngytyúk u. 7.					
20.	Hableány u. 10.	6905	Előkertben, fésűsen álló falusi ház.	Vízvetős, oromfalas, kis csonkakontyos nyeregtetős, falazott oszlopos utólagos ép. tornáccal, fedett tornáckapuval, nyerstégla kerítéssel. Megfelelő állapotú.		16.
21.	Hableány u. 39.	7473	Utcavonalon fésűsen álló falusi ház.	Vízvetős, oromfalas, nyeregtetős ép. nyerstégla lábazattal és ablakkerettel, utólagos építésű faoszlopos tornáccal, eredeti nyílászárókkal. Jó állapotú.		17.
22.	Hableány u. 66.	7665/1	Előkertben fésűsen álló falusi ház.	Oromfalas, nyeregtetős ház, falazott oszlopos tornáccal, fedett tornác-kapuval, eredeti nyílászárókkal, nem bántó tetőtér beépítéssel. Szépen felújítva.		18.
23.	Hajnal u. 4.					
24..	Hatvani út 1. (Adóhivatalnak épült, ma rendőrség)	6362/1	Utcavonalon álló egyemeletes saroképület.	1928-ban készült el (Bathó Lajos) kora premodern modorában. Alápincézett, terméskő lábazattal és bejárati nyíláskeretezéssel.	Megfelelő	19.
25.	Hatvani út 5.	6364	Szabadon álló téglalap alaprajzú termálfürdő, hozzácsatlakozó két kör alaprajzú építménnyel.	A 20. sz. hatvanas éveinek egyetlen kiemelkedő értékű középülete (Zalaváry Lajos) két, a serfőző üstöket idéző tornyos fürdőmedence építménnyel.		20.
26.	Hatvani út 11.	6408	Hosszoldalával az utcavonalon álló földszintes polgári lakóház	Eklektikus, kontyolt nyeregtetős sarokház, eredeti utcai ablakokkal a 20. sz. első harmadából; megfelelő állapotú.		21.
27.	Hatvani út 35.	7015	Előkertben, az utcavonallal párhuzamosan álló földszintes épület.	A 19. sz. második felének klasszicizáló stílusában épült, egy közép és két szélső utcai oldalrizalittal, valószínűleg közösségi rendeltetéssel	Jó, felújított	22.
28.	Hatvani út 43.	7007	Utcavonalon, telek-határon álló „L” alaprajzú földszintes polgári ház.	A 20.sz elejének eklektikus stílusában épült, nyerstégla-vakolat homlokzattal, udvari oldalon falazott oszlopos tornáccal.	Jó, felújított	23.
29.	Hatvani út 45.	7006	Utcavonalon, szabadon álló „L” alaprajzú földszintes polgári ház	A 20. sz. eleje puritán stílusában, a nyíláskeretezések nem látszanak eredetinek	Megfelelő	24.
30.	Hentes u. 15.	7065	Utcavonalon, telek-határon álló föld-szintes polgári ház.	A 20. sz. eleje, mindkét oldalon kontyolt tetővel, eredeti ablakokkal, vegyes falazattal, pilaszteres kis középrizalittal.	Rossz, felújítandó	25.
31.	Honvéd u.30.					
32.	Kender u. 12.	2917	Utcavonalon fésűsen álló falusi ház.	Alacsony, vízvetős, oromfalas, nyeregtetős vályogfalú ház		26.

				nádfedéssel, cserepes gerinc-megerősítéssel, eredeti nyílászárókkal; népi műemlékként kezelendő, felújítandó.		
33.	Király u. 18.					
34.	Klapka u. 20.					
35.	Kossuth L. u. 1.	5226	Utcavonalon, szabadon álló, alápincézett föld-szintes polgári ház.	Mindkét oldalon kontyolt, nyereg-tetős téglalap alaprajtú épület kis középrizalittal, egyszerű homlokza-ti díszítéssel, 20. sz. eleje.	Megfelelő	27.
36.	Kossuth L. u. 10	3938/2	Utcavonalon, szabadon álló földszintes polgári ház.	Mindkét oldalon kontyolt, nyeregtetős téglalap alaprajtú épület kis középrizalittal, nyers-tégla lábazattal, ekletikus homlokzatdíszítéssel, 20. sz. e.	Megfelelő	28.
37.	Kossuth l. u. 43.	5436	Mindkét oldalon utca-vonalon álló, „L" alap-rajzú földszintes polgári ház	A két vh. közötti, neobarokkos homlokzati nyíláskeretezés, terméskő lábazat, eredeti nyílászárók	Jó, felújított	29.
38.	Költő u. 1.					
39.	Költő u. 3.	6389	Utcavonalon álló „L" alaprajzú földszintes polgári ház.	A 20. sz. első harmada, kontyolt, udvara falazott oszlopos tornáccal, neobarokk jellegű ablakkeretezés	Megfelelő	30.
40.	Lagzi u. 2.	6835	Utcavonalon fésűsen álló falusi ház.	Vízvetős, oromfalas, kis csonkakontyos nyeregtetős, falazott oszlopos tornácos ház, eredeti nyílászárókkal, faragott orom-deszkával, homlokzati díszítéssel de borzasztó új kőlábazattal és kapu-kerettel, erősen felújítva.		31.
41.	Lagzi u. 20.					
42.	Lehel vezér tér 5.	449	Utcavonalon álló egy emeletes volt zárda-épület, ma ált. iskola	Épült 1885-ben (Pucher József) romantikus stílusban, két erőteljes oldal, és egy középrizalittal, neoromán díszítéssel.	Elfogadható, de a homlok-zat több ré-sze javítandó	32.
43.	Lehel vezér tér 19.	2/1	Utcavonalon álló földszintes épület.	Egyszerű eklektikus stílus, a Lehel téri oldalon üzletekkel.	Elfogadható	33.
44.	Lehel vezér tér 20.	3	Utcavonalon álló „L" alaprajzú földszintes épület.	Egyszerű eklektikus stílus, a Lehel téri oldalon üzletekkel.	Elfogadható	34.
45.	Lehel vezér tér 23.	28	Utcavonalon álló „L" alaprajzú földszintes sorház.	Nyeregtetős, a Lehel téri oldalon félkör-íves keretezett falnyílásokkal kialakított eklektikus homlokzat üzlet kirakattal és kapuval, ízléstelen üzlet, felújítandó.		35.
46.	Lehel vezér tér 31. (Bathó –palota)	3921	Utcavonalon álló, egy emeletes sorház zártsorú beépítés egyenlőtlen szárú „U" alaprajzzal.	1886-ban épült eklektikus épület, címeres oromfallal hangsúlyozott középrizalittal és a bejárat feletti erkéllyel.	Romló, tatarozandó	36.
47.	Lehel vezér tér 33. (Lehel Szálló)	3925/1	Utcavonalon álló, egyemeletes zártsorú beépítés	1895-ben épült (Monaszterly Sz.) eklektikus, erőteljes kiugrású, igen díszes középrizalittal	Megfelelő	37.
48.	Mozsár u. 3.					
49.	Nádor u.14.	6404/1	Utcavonalon álló egyemeletes+ részben tetőtér beépítéses polgári ház.	A 20. sz. elejének modorában épült, saroktoronnyal, utcai bejárattal, de nyílt lépcsőfeljáróval, udvari zárt erkéllyel, a város különleges épülete; jó állapotú.		38.
50.	Nádverő u. 18.					
51.	Pethes u. 5. (Pethes-ház)	5443	Utcavonalon, szabadon álló alápincézett kúria	A 20. sz. első harmada, mindkét oldalon kontyolt, utcai oldalon orom-mellvéd-fallal hangsúlyozott középrizalittal, az udvaron verandás fa tornáccal.	A lábazat, a tornác és a kerítés felújítandó	39.
52.	Pipacs u. 6.					
53.	Rákóczi u. 32.	5397/1	Utcavonalon oldalhatá-ron álló „L" alaprajzú	Eklektikus díszítésű nyeregtetős iker-ház, eredeti nyílászárókkal, a 20. sz.		40.

			földszintes polgári ház.	*első harmada; megfelelő állapotú.*		
54.	*Rákóczi u. 40.*	*5404*	*Szabadon álló, előkelő, alagsor + földszintes polgári villa.*	*„T" alaprajzú, fejével a Rákóczi útra tájolt középrizalitos ház, az udvari oldalon üvegezett veranda, a 20. sz. első harmada; megfelelő állapotú.*		*41.*
55.	*Rákóczi út 53. Szent István Egyetem/ Tanítóképző*	*6027*	*Szabadon-álló kétemeletes „E"alaprajzú középület*	*Épült 1929.30-ban (Bálint Jámbor) neobarokk stílusban, kér szélső nagykiugrású és középső kiesebb portikuszos timpanonos rizalittal.*		*42.*
56.	*Rákóczi út 84. (Pénzügyőr laktanya)*	*5735*	*A Vécsey u.-i utcavonalon álló „U"alaprajzú földszintes középület*	*Épült 1932-ben (Lechner Lóránd) dísztelen neobarokk stílusban, a két utca felé előreugró timpanonos közép-rizalittal.*	*Megfelelő*	*43.*
57.	*Serház u. 1.*	*6367*	*Mindkét oldalával utcavonalon álló „L" alaprajzú földszintes polgári ház.*	*Nyeregtetős ház, lecsapott sarokkal, a sarkon üzletbejárattal, felette térdfal és mögötte hagymakupola, az ablakok felett timpanon szemöldök; megfelelő állapot.*		*44.*
58.	*Sikló utca 32.*					
59.	*Szabadság tér 1. (Banki sarok)*	*1926*	*Utcavonalon álló egyemeletes „L" alaprajú középület*	*Épült 1905-körül, eklektikus sarokház nyerstégla-vakolat architektúrával, a sarok félkörívesen kiugró toronytetős zárterkéllyel hangsúlyozva.*	*Jó*	*45.*
60.	*Szél u. 1*					
61.	*Szél u. 7.*					
62.	*Szelei út 39.*					
63.	*Szelei út 42.*	*3578*	*Előkertben fésűsen álló falusi ház.*	*Vízvetős, oromfalas, kis csonkakontyos nyeregtetős ház, faoszlopos tornáccal, fedett tornác-bejárattal, eredeti nyílászárókkal, deszka kerítés; megfelelő állag.*		*46.*
64.	*Szentháromság tér 1.*	*3927*	*Utcavonalon álló egyemeletes „U" alaprajzú középület, gimnázium.(1960-as években bővítve)*	*Nyeregtetős eklektikus épület, épült 1888-89-ben (Benkó Károly) hangsúlyos középrizalittal, megfelelő állapotú.*		*47.*
65.	*Szentháromság tér 2.*	*6377/11*	*Utcavonalon álló egy emeletes+ tetőteres „U" alaprajzú sarokház.*	*A 19sz. végén épülhetett klasszicizáló stílusban. A magas térdfal vakablakai lehetőséget kínáltak a beépítésre.*	*Elfogadható*	*48.*
66.	*Szent Imre herceg u. 7.*	*3852*	*Hosszoldalával az utcavonalon, álló alápincézett, téglalap alaprajzú földszintes gazdag polgári épület.*	*Nyeregtetős, csonkakontyos ház, utcai oldalon íves mellvédfallal kiemelt középrizalit, tégla lábazat, díszes eklektikus homlokzat; megfelelő állapotú.*		*49.*
67.	*Szent Imre herceg u. 21.*	*3840*	*Hosszoldalával az utcavonalon álló alápincézett, téglalap alaprajzú föld-szintes polgári épület.*	*Nyeregtetős, csonkakontyos ház, utcai oldalon íves mellvédfallal kiemelt középrizalit, díszes eklektikus homlokzat; megfelelő állapotú. A Szt. Imre hg. út 7. szegényesebb változata; elfogadható állapotban.*		*50.*
68.	*Szőlő u. 1. (Főszolgabíróság)*	*6344*	*Utcavonalon álló egyemeletes középület.*	*1913-ban épült, eklektikus stílusban. Két szélső és egy oromfalas rizalittal, középen erkély*	*Rossz, tatarozandó*	*51.*
69.	*Szőlő u. 3.*	*6342*				*51/2.*
70.	*Táncsics u. 2. (A volt Pannónia Szálló megmaradt bálterme)*	*405*	*Utcavonalon álló földszintes épület*	*Az 1832-ben épült Pannónia Szállót az 1970-es években lebontották, csak ez a szárnya maradt meg, átalakítva*	*Megfelelő*	*52..*
71.	*Thököly út 15.*	*5285*	*Utcavonalon álló földszintes egyházi hivatali épület*	*A 19. sz. vége, romantikus kontyolt nyeregtetős ház, egyszerű ablakkeretezéssel, szemöldök párkánnyal*	*Megfelelő*	*53.*
72.	*Thököly út 20. (Zirzen Janka szülőháza)*	*5257*	*Utcavonalon fésűsen álló „L" alaprajzú földszintes ház, átépítve*	*Az eredeti a 19. sz. elején épült, átalakítva.*	*Jó*	*54.*

73.	*Thököly út 22.*	*5259/2*	*Utcavonalon fésűsen álló „L” alaprajzú földszintes polgári ház.*	*A 19. sz. vége, klasszicizáló nyíláskeretezéssel és szemöldök párkánnyal*	*Megfelelő*	*55.*
74.	*Toborzó u. 6.*					
75.	*Toborzó u. 9.*					
76.	*Toborzó u. 17.*					
77.	*Toborzó u. 31.*					
78.	*Villany u. 12.*					
79.	*Négyszállási kápolna*	*0152/10*				
80.	*Neszűr*	*16580/1*				*55/2*
81.	*Időjósló szentek – Nagykátai út mellett*	*03/1*	*Vallási emlékmű.*	*Közös alépítményre, de három különálló hasáb alakú talapzatra helyezett háromalakos alakos kompozíció.*	*Frissen felújítva*	*57.*
82.	*1848-as emlékoszlop Negyvennyolcasok tere*	*6348*	*Polgári emlékmű.*	*Alépítményen lévő hasáb alakú talapzatra állított fejezetes oszlop tetején lévő címeres-zászlós kompozíció.*	*Elfogadható*	*58.*
83.	*I. világháborús jászhuszár emlék - Szentháromság tér*	*6379*	*Polgári emlékmű.*	*Párkányos talapzatra helyezett bronz lovas-huszár szobor*	*Jó*	*56.*
84.	*A Fehértói temető védett temetőkertje*	*725/2*	*Örökségvédelmi emlékhely.*	*Régi síremlékek és sírkeresztek*	*Megfelelő*	

JÁSZBERÉNY HELYI VÉDETTSÉGŰ ÉPÜLETEINEK ÉS EMLÉKMŰVEINEK KÉPEI

1. Ady Endre u. 8.

2. Ady Endre u. 10a.

3. Ady Endre u. 21.

4. Ady Endre u. 22.

5. *Ady Endre u. 23.*

6. *Ady Endre u. 27.*

7. *Ady Endre u. 31.*

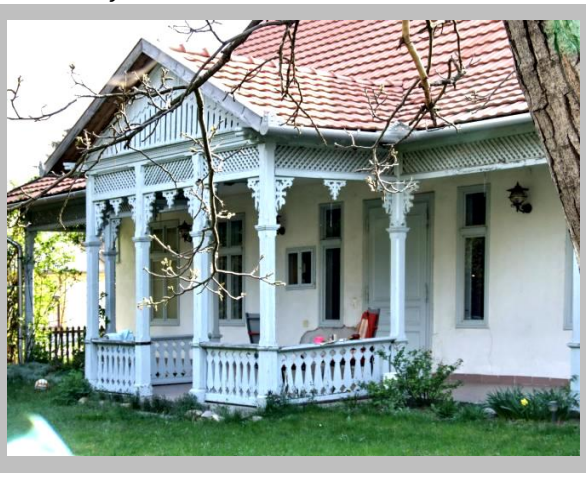

8. *Báthori u. 13.*

9. *Bercsényi u. 27.*

10. *Bercsényi u. 42.*

11. *Bercsényi u. 73.*

12. *Dózsa Gy. út 14.*

13. *Fehértói u. 5.*

14. *Fehér tói u. 26*

15. *Gyökér u. 1.*

16. *Hableány u. 10.*

17. *Hableány u. 39.*

18. *Hableány u. 66.*

19. *Hatvani út 1.*

20. *Hatvani út 5.*

21. *Hatvani út 11.*

22. *Hatvani út 35.*

23. *Hatvani út 43.*

24. *Hatvani út 45.*

25. *Hentes u. 15.*

26. *Kender u. 12.*

27. *Kossuth u. 1.*

28. *Kossuth L. u. 10.*

29. *Kossuth L. u. 43.*

30. *Költő u. 3.*

31. *Lagzi u. 2.*

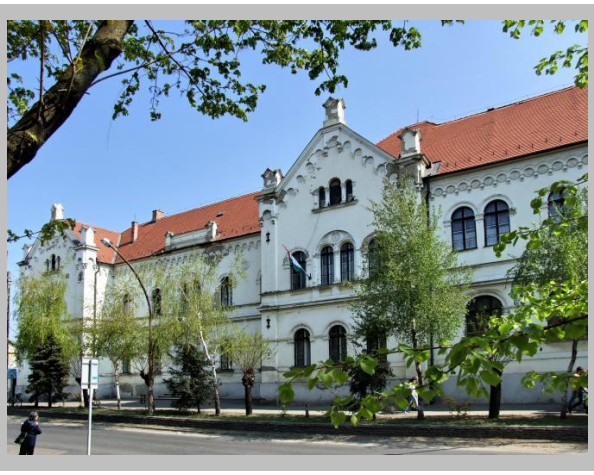

32. *Lehel vezér tér 5.*

33. *Lehel vezér tér 19.*

34. *Lehel vezér tér 20.*

35. *Lehel vezér tér 23.*

36. *Lehel vezér tér 31.*

37. *Lehel vezér tér 33.*

38. *Nádor utca 14.*

39. *Pethes u. 5.*

40. *Rákóczi u. 32.*

41. *Rákóczi út 40.*

42. *Rákóczi F. út 53.*

43. *Rákóczi F. út 84.*

44. *Serház u. 1.*

45. *Szabadság tér 1.*

46. *Szelei u. 42.*

47. *Szentháromság tér 1.*

48. *Szentháromság tér 2.*

49. *Szent Imre herceg u. 7.*

50. *Szent Imre herceg u. 21.*

51. *Szőlő u. 1.*

51/2. *Szőlő u 3.*

52. *Táncsics u. 2.*

53. *Thököly út 15.*

54. *Thököly út 20.*

55. *Thököly út 22.*

55/2. *Neszür*

56. *Jászhuszár emlékmű*

57. *Időjósló szentek*

58. *1848-as oszlop*

VÉDELEMRE ÉRDEMES UTCAKÉPEK

A város központjában összefüggő, egységes beépítést, azonos kisvárosi hangulatot keltő utcakép alig van. Ezt nem az elmúlt idők rombolásai okozták, hanem a polgári fejlődésben való lemaradás. A várost elkerülték azok a gazdasági és társadalmi hatások, amelyek a polgárosodással járó városiasodást kikényszerítették volna. A két világháború közötti időszakban már megindult ez a folyamat, de a kifejlődését a szocialista rendszerváltás meggátolta. Ez a legfőbb oka annak, hogy nem alakult ki egy egységesen polgári-kisvárosi, nagyobb összefüggő területet magába foglaló városrész. Ennek létrehozásához három terület városias rendezése, élénk városközponti funkciókkal megtöltése szükséges: a Lehel vezér tér és a mögötte lévő Bercsényi utcáig terjedő terület, a Thököly út környéke és a városi Zagyva mente.

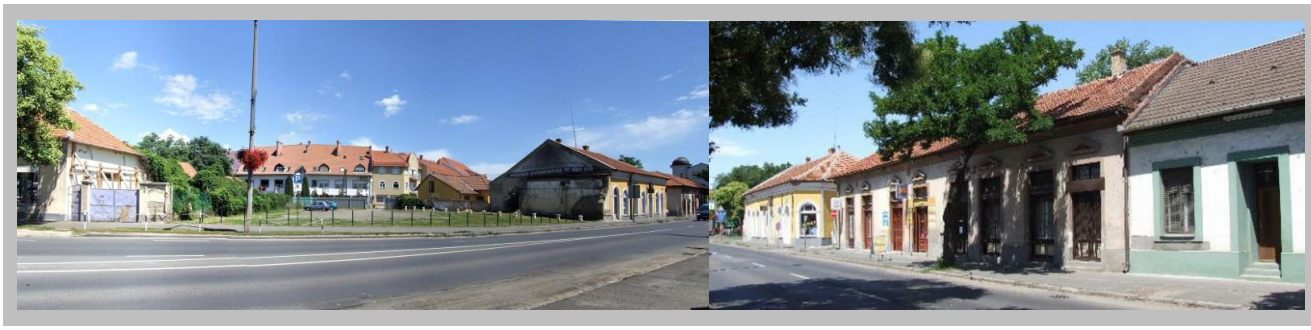

A Lehel vezér tér és a hozzá kapcsolódó Szentháromság tér térfalai megépültek. Egyetlen veszélyeztetett része a valódi kisvárosi üzletsor mára foghíjas, befektetői prédául kínálkozó a Lehel tér 21-25. sz. és az ehhez szervesen csatlakozó Dózsa György út 2-8 sz. közötti szakasz. A Lehel tér utcaképét, városközponti, kiemelt színvonalú kereskedelmi szerepét feltétlenül meg kellene őrizni. A foghíjakat a csatlakozó épületekkel nagyjából azonos méretű üzletekkel, bankokkal, vendéglátást befogadó kis falnyílású házakkal kell beépíteni. A Lehel tér 21, 22, 23, és talán még a 25 sz. épületeinek utcai szárnyai a mai igényeknek megfelelő gondos műemléki felújítással megőrizhetők.

Nagytemplom utca

Táncsics Mihály utca

Ezzel a Lehel vezér tér 19. számtól a Dózsa György út 20. számig kialakulhatna a kisvárosi üzletsor, amely a mai városhoz és múltjához is méltó lenne. Ennek megvalósulásában reménykedve ezt az utcaszakaszt utcaképi védelemre ajánljuk. Bercsényi utca, amely a város és a városias fejlődés fontos színtere, egyelőre olyannyira heterogén beépítésű, hogy nincs meghatározható utcaképi jellege. Utcaképi védelemre ajánlható azonban egységes kisvárosi polgárias képe alapján a Táncsics Mihály utca, és védendő lehet a Nagytemplom utca és a Zirzen Janka utca is. A Thököly út mindkét oldalának nagyobb része kisvárosi zártsorú polgárházas beépítéssel kialakult. Csak a 7-13. számú telkek beépítését kell az általánosan kialakult földszintes, zártsorú utcaképbe illeszteni. Ennek megvalósítása nem lehetetlen, ezért javasolható a Thököly út mindkét oldala utcaképi védelemre.

A Zagyva szerepe, jelen állapota és jövőjének lehetőségei már említésre került. A városi vízparti sétány végigvezetésének lehetőségét a teljes belterületi szakaszon végéig fel kellene használni.

A város döntő többségét kitevő kertes, családiházas, földszintes beépítésű területeken még rengeteg ház őrzi a település falusias múltját. Ezek között több házból álló, védendő utcakép található, amelyek hangulatát, a beépítés jellegét meg kellene őrizni. Az utcaképi védelemre javasolt utcaszakaszok:

1. *Balaton u. 44-38.*

2. *Czigány u. 7-15.*

3. *Csillag u. mindkét oldala a11-től*

4. *Csóka köz páratlan oldala*

5. *Egér és Tejút u. páratlan oldala*

6. *Görbe u. 16-18.*

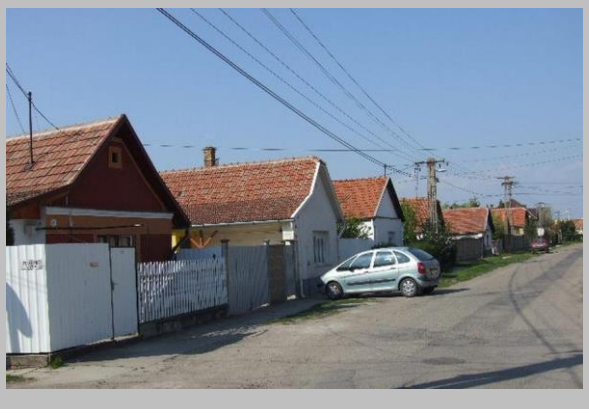

7. *Harcos u. 8-20.*

8. *Király u. 10-20. mindkét oldala*

9. Kőkép u. páros oldala

10. Mátra u. páratlan oldala

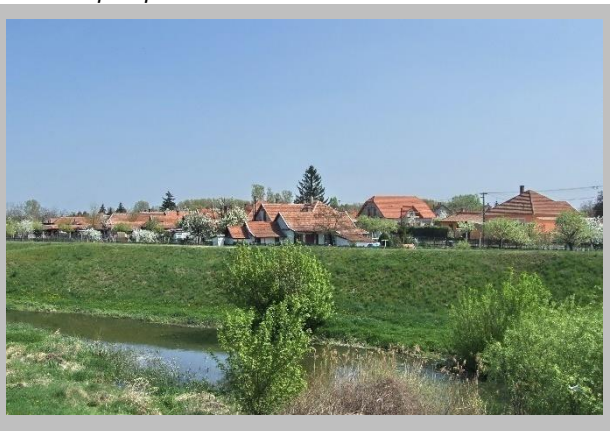

11. Négyszállás u. a Zagyvapartról

12. Palánka u. mindkét oldala

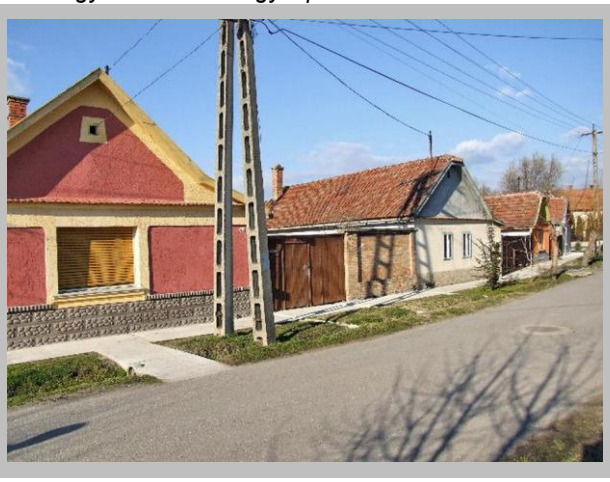

13. Rácz u. 38-44.

14. Réhely u. 19-25.

15. Seregély u. 22-28.

16. Szarvas u. mindkét oldala

Ezeken kívül *kiemelt figyelmet érdemelnek az egyes utcákban kialakult zsákutcás nyúlványok, közök, szabálytalan teresedések,* amelyek megőrzése és közterületi rendezése (kertészeti eszközökkel és díszburkolattal) különösen a halmazos beépítésű jász-övezetek területén elengedhetetlen:

-- 1. Agancs u.; -- 2. Bajnok u.17-19; -- 3. Bercsényi u.72-74; -- 4. Dembinszky u.1-3-5-9,
-- 5. Harang u.-- 6, Róka u. --7. Rozmaring u.3-5-7 -- 8., Szobor u.7-9;

1. Agancs u.

2.Bajnok u. 17-19.

3.Bercsényi u. 72-74

4. Dembinszky u. 1-3-5-9.

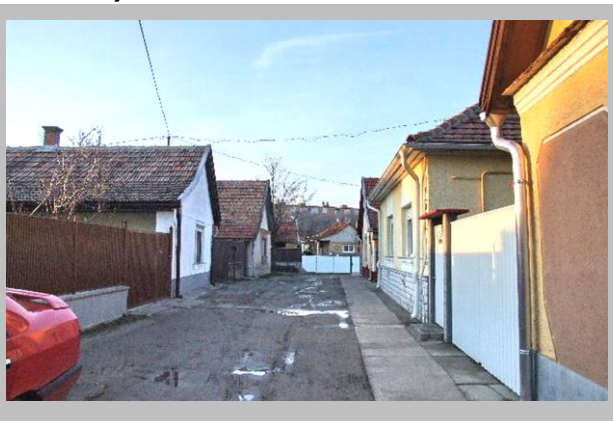

5. Harang u.

6. Róka u.

7. Rozmaring u. 3-5-7.

Értékvédelmi térkép— Jászberény örökségvédelmi területei

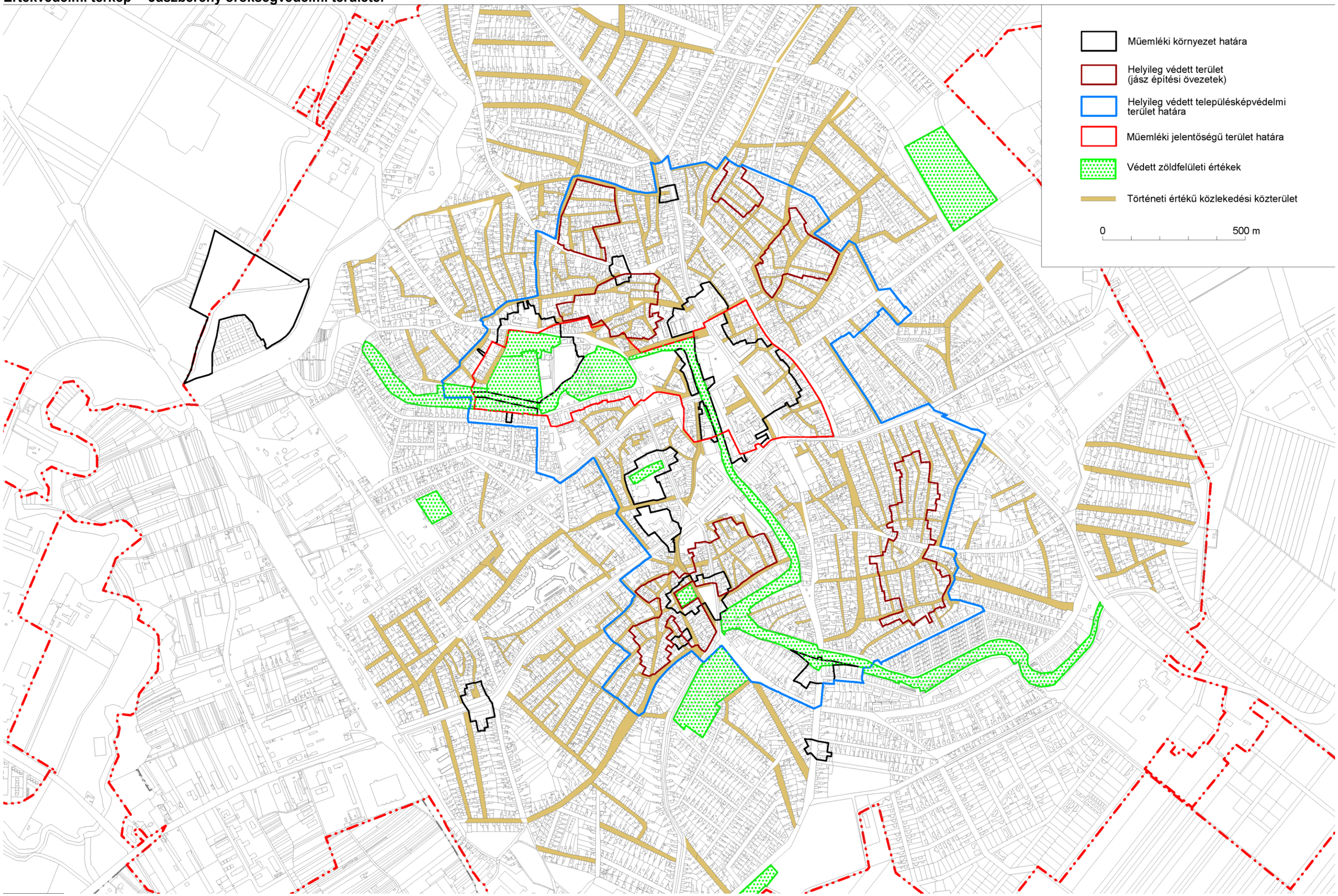

Értékvédelmi térkép— A védett épületek telkei

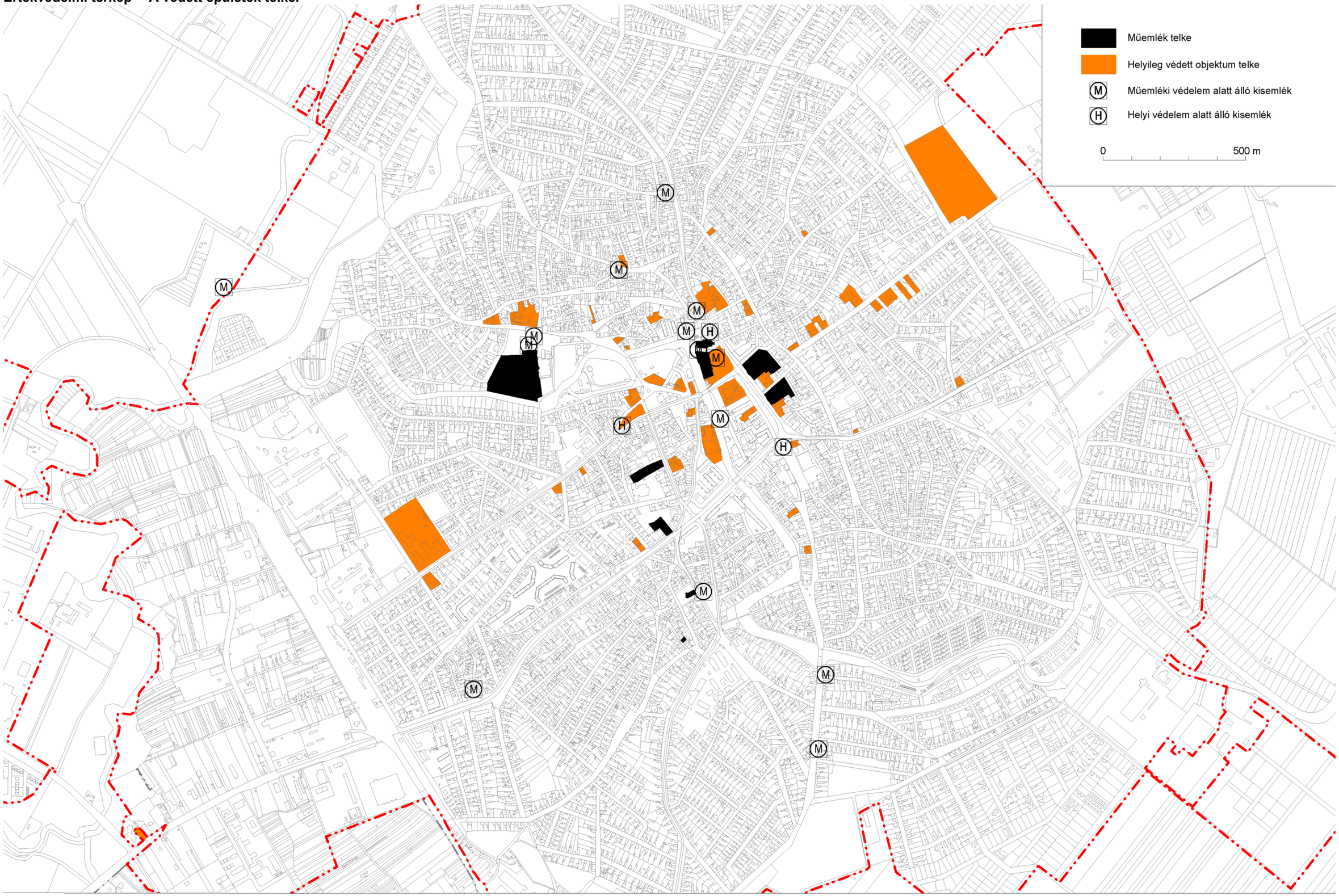

Értékvédelmi térkép – a régészeti védelem elemei

1.13.4 Az épített környezet konfliktusai, problémái

Jászberény épített környezete összességében egységesnek mondható. Ennek ellenére néhány konfliktusra, problémára hívjuk fel a figyelmet.

-- 1. A település központi részein nagy az átmenő forgalom. A 32. számú főút kiváltása még nem történt meg. A város jövőbeni környezetfejlesztésének egyik kulcsa az átmenő forgalom kiküszöbölése és a gyalogos belváros kialakítása.

-- 2. Az előzővel függ össze, hogy hiányzik a várost elkerülő forgalmi gyűrű északi, észak keleti szakasza. A gyűrű déli és dél-keletei szakaszai kiépültek és ezzel a 31. számú főforgalmi út városi nyomvonala kiváltásra került. Az átmenő gépjármű forgalmat, ezen belül különösen a teherforgalmat a hiányzó szakaszok kiépítésével szinte teljes mértékben meg lehet szüntetni.

-- 3. A belső kistelkes lakóterületeken a közterültek és a lakóépültek rehabilitációra szorulnak. A város történeti telekstruktúráját és építészeti karakterét ezek a településrészek hordozzák. Az itteni utcák és terek kulturált, forgalomcsillapított rehabilitációjával, nagykiterjedésű, a város sajátosságát hangsúlyozó városrészek lesznek alakíthatók.

-- 4. A gépjármű forgalomtól mentes, illetve forgalomcsillapított belvárosi övezet hiányos. A Margit szigeten a közpark és a víztorony rehabilitációra szorul.

-- 5. A vasút és a Zagyva folyó között kijelölt ipari-gazdasági terület jelenleg rendezetlen. A terület egy részén még laknak. A lakó és a gazdasági funkció keveredése konfliktusokkal jár.

-- 6. A Neszűr területfelhasználása nem eldöntött. A spontán betelepülők miatt a lakók száma folyamatosan növekszik, miközben a városi szolgáltatások nagy része hiányzik. A társadalmi feszültségek folyamatosan mélyülnek, ezért szükségessé válik a terület szabályozása (ami a társadalmi feszültségeket megoldani ugyan nem tudja, de a feszültségek csökkentéséhez rendezési oldalról segítséget nyújthat).

-- 7. A Városi- Zagyva mentén helyenként hiányoznak a közterültek, közpark területek. A város értékes környezeti adottsága, a belső városrészeket is átszelő Városi Zagyva. A vízfelület partja helyenként nem hozzáférhető. A telekvégek melléképületei és nem esztétikus kerítések rontják a környezet színvonalát.

-- 8. A volt szemétlerakó terület rekultivációja szükséges. A szemétlerakás megszűnt, a településrendezési tervek közparkként jelölik a területet. A rekultiváció azonban még nem történt meg.

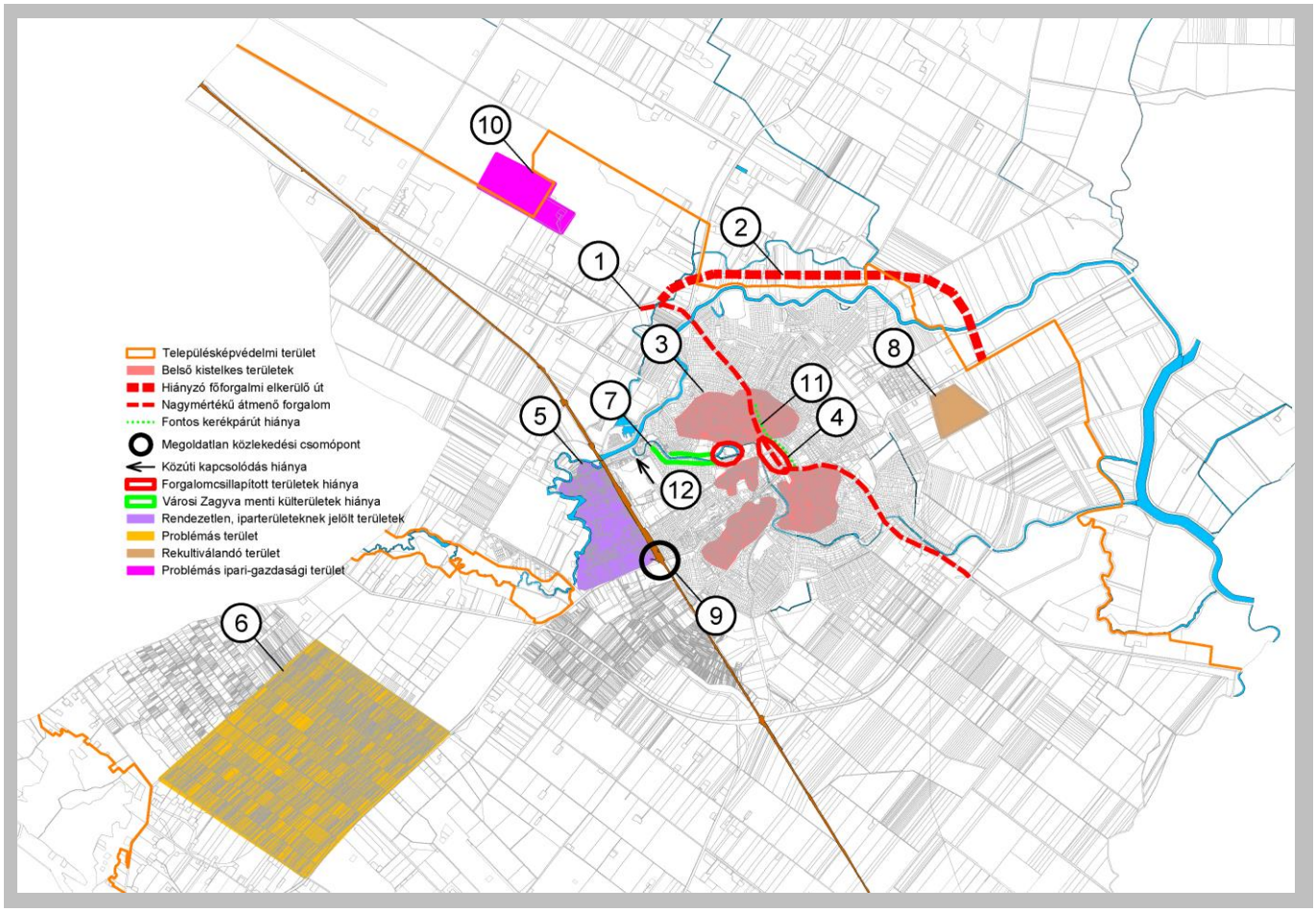

Jászberény fontosabb épített környezeti problémái, konfliktusai

-- 9. A Kossuth Lajos út és a vasút keresztezése előtt hiányzik egy jól működő közúti csomópont. A vasútállomás és a főút menti lakóterületek teljes értékű megközelíthetősége érdekében körforgalmú csomópont kiépítésére lenne szükség.

-- 10. Az észak nyugati ipari terültek fejlesztése környezeti veszélyekkel járhat. Az uralkodó széljárás irányába telepített ipari-gazdasági területek, levegőszennyezéssel járó technológiák esetén a város lakóterületeit szennyezhetik. Ezért nem kívánatos a jelenlegi gazdasági területek bővítése, illetve szennyezést korlátozó építési övezeti besorolásra van szükség.

-- 11. A Bercsényi utcában hiányzó É-D kerékpárút szakasz.

-- 12. Közlekedési kapcsolatok hiánya az egyes gazdasági területeken.

1.14 A KÖZLEKEDÉS VIZSGÁLATA

1.14.1 A város helyzete és kapcsolatai a térségben

Jászberény Jász-Nagykun-Szolnok megye északi-nyugati területén helyezkedik el. Az M3 autópálya vonzásának határán van (mintegy 30 km-re). Kelet-nyugati irányban a 31. számú Budapest - Jászberény - Dormándi másodrendű főút, észak-déli irányban a 32. számú Hatvan - Jászberény - Szolnoki másodrendű főút kapcsolja be a várost az ország főúthálózatának rendszerébe. Ezen főutak mellet az országos mellékutak biztosítják a kapcsolatot a környező településekkel. Ezek a következők:

- 3109. jelű Szentlőrinckáta - Jászfelsőszentgyörgy - Jászberény összekötőút,
- 3117. jelű Farmos - Jászberény összekötőút,
- 3125. jelű Jászberény - Jászboldogháza összekötőút,
- 3203. jelű Gyöngyös - Jászárokszállás - Jászberény összekötőút,
- 31122. jelű Porteleki bekötőút,
- 31113. jelű Jászberényi bekötőút,
- 31329. jelű Porteleki vasútállomáshoz vezető út,
- 31332. jelű Jászberényi vasútállomáshoz vezető út.

Észak-déli irányban a 82. számú egyvágányú, villamosított MÁV-fővonal biztosít kapcsolatot Hatvan és Szolnok között.

A 2013. évi országos forgalomszámlálás eredménye

Út száma	Érvényességi szakasz	Összes forgalom		Személy gk.	Kis tgk.	Autóbusz		Tehergépkocsi					Motorkerékpár	Kerékpár	Lassú jármű
						Egyes	Csuklós	Közép nehéz	Nehéz	Pótkocsis	Nyerges	Speciális			
		V/na	E/nap	j/nap	j/na	j/nap	j/nap	j/nap	j/na	j/nap	j/nap	j/nap	j/nap	j/nap	j/nap
31	69+003-75+171	3992	4831	2712	652	55	6	99	79	82	242	0	34	21	10
	75+151-81+194	2475	2934	1856	287	19	0	52	50	54	128	0	20	2	7
	81+194-81+285	1313	1824	689	269	43	3	74	65	47	109	1	10	1	2
	81+285 86+723	6217	6483	4162	1233	193	17	82	70	48	57	1	80	248	26
32	10+463 24+857	5459	6654	3594	1059	117	5	10	148	112	401	0	8	1	4
	24+857-27+047	8393	9074	6729	831	167	4	48	112	60	278	0	70	87	7
	27+047-27+629	10700	11265	7422	1590	250	28	214	164	95	229	0	150	533	25
	27+629-29+679	5652	5963	4069	839	113	10	127	96	50	80	0	85	166	17
	29+679 46+351	3889	4605	2638	727	132	15	93	67	59	112	0	27	12	7
3109	1+776 2+346	546	616	421	41	28	0	15	10	0	3	0	6	21	1
	2+346 10+740	1602	1892	1080	194	42	0	52	50	17	55	0	23	73	16
3117	5+748-15+884	1520	2022	926	233	55	0	95	60	37	98	0	12	9	5
3125	0+000-12+323	258	298	171	38	5	0	0	9	3	1	0	3	13	15

3203	22+671-32+350	3271	4184	2031	566	64	0	164	187	94	103	3	22	28	9
31113	0+000-0+828	8650	9082	7186	843	197	10	87	81	49	66	3	115	2	11
	0+828 1+609	9791	10332	6956	1137	300	59	404	124	70	102	1	234	384	20
	1+609 3+327	9839	10384	7560	1420	226	7	159	140	60	87	8	135	24	6
31122	0+000-2+328	326	424	174	77	5	0	23	19	11	8	0	3	4	2
31332	0+000-1+698	4930	4657	3298	441	125	9	99	84	5	22	3	58	772	14

1.14.2 A város közlekedési hálózata és létesítményei

KÖZÚTI KÖZLEKEDÉS

A két főút nyomvonala meghatározza Jászberény úthálózati rendszerét. A 31. számú főút nem, a 32. számú főút teljesen áthalad a városon. A 31. számú főút korábban a Nagykátai út - Kossuth Lajos út - Szövetkezet utca - Dózsa György út - Vásár tér - Jákóhalmi út nyomvonalát követte. A főút elkerülő szakasza két ütemben épült meg. Első ütemben a 3109. jelű összekötő út és a 32. számú főút szolnoki ága közötti szakasz épült meg 2005-ben. Az új szakasz indító és záró csomópontja körforgalmú csomópontként működik. A Nagykátai út - Kossuth Lajos út - Szövetkezet utca útvonal az első ütem megépítése után a 31113. jelű Jászberényi bekötőút számozását kapta („nyugati bekötőút”) *(lásd 1. és 2. kép).* Az elkerülő út második szakasza 2009. év végére készült el a 32. számú főút szolnoki ága és a 31. számú főút keleti kivezető szakasza között. A 32. számú főút a Gyöngyösi út - Lehel vezér tér - Dózsa György út - Vásár tér - Jászteleki út nyomvonalán halad. A távlati tervekben szerepel az elkerülő út nyomvonala, de nem tervezik megépítését a közeljövőben. Ugyanakkor az út forgalma súlyosan terheli a várost: 2008-ban a városközpontban (a Lehel vezér téren) 14266 jármű haladt keresztül.

1. kép

2. kép

A lakott terület útjai közül három van a Magyar Közút Nonprofit KHT kezelésében. Ezek a következők:

- 3117. jelű összekötő út (Attila utca – Szelei út),
- 31113 jelű jászberényi bekötőút,
- 31332. jelű vasútállomáshoz vezető út (Thököly út – Rákóczi út).

A város életében döntő szerepet játszó ELECTROLUX a várostól nyugatra helyezkedik el. A Fémnyomó úton keresztül közvetlen közúti kapcsolata van a 31. számú főút nyugati és a 32. számú főút északi szakasza felé. Ezzel szemben a FORTACO-gyártelep körül kialakult közlekedési helyzet nagyon rossz. A gyár teherforgalma a Sportpálya utcát használja. Ez az utca csak belső városi utakon keresztül közelíthető meg.

A város jelentősebb gyűjtőútjai a következők:

- Hatvani út
- Nádor utca
- Bercsényi utca

- Ipartelep út
- Szabadság tér - Szent Imre herceg utca - Kürt utca
- Szent István körút - Rét utca - Kórház utca
- Ady Endre utca
- Kárpát utca - Messzelátó utca - Ártér utca - Október 23. utca - Kinizsi utca
- Kőhíd *(lásd 3. kép).*

Az utcák keresztmetszeti kialakítása változó:

- a Szövetkezet utca 2×2 mozgó sávos,
- a Kossuth Lajos utca 2×2 sávos (a szélső sávokat gyakorlatilag parkoló sávnak használják),
- a Nagykátai út lényegében 2×1 sávos, de szélességi mérete miatt a jelentősebb becsatlakozó helyeken középen balra forduló sáv van kijelölve *(lásd 4. és 5. kép).*

A városban 3 jelzőlámpás csomópont van:

- Szabadság tér *(lásd 6. kép),*
- Szövetkezet utcán a Zagyva-hídnál *(lásd 7. kép),*
- Apponyi tér *(lásd 8. kép).*

Három körforgalmú csomópont van a 31. számú főút elkerülő szakaszán. A város úthálózatával kapcsolatban megállapítható, hogy a kialakult utcahálózat korszerűsítése nem tudta követni a motorizáció gyors növekedését. A városban számos balesetveszélyes útszakasz és csomópont van. Ezek közül a legfontosabbak a következők:

3. kép

4. kép

5. kép

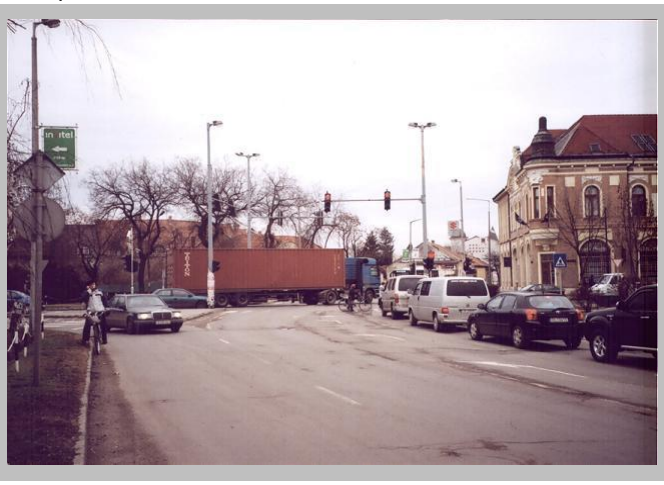

6. kép

7. kép *8. kép*

- Vásártéri csomópontban gyakoriak voltak a torlódások, de ez a rendkívül balesetveszélyes hely átépült körforgalmú csomóponttá. (9 és 10. képek)
- Dózsa György utca - Bercsényi utca csomópontjában a nagy forgalom miatt torlódások, mivel nincs hely a balra forduló sáv kialakítására,
- A Gyöngyösi út - Nádor utca csomópontjában nehézkes a kihajtás a főútra annak nagy forgalma miatt,
- Apponyi tér balesetveszélyes a nagy forgalom miatt, különösen, ha üzemen kívül van a jelzőlámpa irányítás,
- Szövetkezet utca - Lehel vezér tér csomópontja a nagy forgalom miatt, különösen, ha üzemen kívül van a jelzőlámpa irányítás,
- A Nagykátai út felől rövid balra kanyarodó forgalmi sáv van a Vaspálya utca északi szakasza felé,
- Rákóczi út - Thököly út csomópontja nehezen látható be, ezért balesetveszélyes. Emiatt helyezték ki a Thököly utcában a villogó sárga lámpát,
- Rákóczi út folyópálya szakaszán a reggeli csúcsidőben nehéz kihajtani az útra, mivel a belátást zavarják a parkoló gépkocsik *(lásd 11. kép),*
- Szent Imre herceg utca – Rét utca keresztezése nagyon veszélyes, mert csak közelről érzékelhető a csomópont (a figyelemfelhívó felfestés ellenére) *(lásd 12. kép),*
- A Kórház környéke a rendezetlen parkolás miatt,
- Lehel vezér tér - Megyeház utca - szervízút csomópontja a terjengőssége miatt *(lásd 13. kép),*
- Bajnok utca - Ártér utca - Október 23. utca keresztezése a kanyarodó autóbusz útvonal miatt *(lásd 14. kép),*
- Piac térségének közlekedési zsúfoltsága piaci napokon (személygépkocsi + kerékpár) *(lásd 15. és 16. kép).*

9. kép *10. kép*

11. kép

12. kép

Egyes lakóterületeken és utca szakaszokon találhatók közlekedésbiztonságot növelő intézkedések. Néhány példa:

- A Batthyány utcától és Kodály Zoltán utcától észak-keletre eső lakóterület „lakó- és pihenőövezet”-ként működik (több helyen hiányzik a tábla). Ugyanilyen szabályozás van az ELECTROLUX lakótelepén *(lásd 17. kép)*.
- Jász-övezetek területén több helyen 40 km-es sebességkorlátozás, 5 t-ás súlykorlátozás van érvényben.
- Több helyen sebességcsökkentő küszöb („fekvő rendőr”) van, pl. a Fürdő utcában, a Lehel vezér tér szervízútján, Varga utcában és Kaszás utcában.
- 40 km/órás sebességkorlátozás a Nádor utcában, Rákóczi úton, stb.
- 30 km/órás sebességkorlátozás a Fürdő utcában és a Lehel vezér tér szerviz-útján.
- 5 t-ás súlykorlátozás a Megyeház utcában.
- „lakó- és pihenőövezet” a Fáy András utcában.

13. kép

14. kép

15. kép

16. kép

17. kép

18. kép

PARKOLÁS

A városban kb. 3200 parkolóhely van. Ezek nem mindegyike van ellátva szilárd burkolattal. A településen nincs fizető parkolási rendszer.

Nagyobb kiépített parkolóhelyek vannak a következő helyeken:

- Lehel vezér téren,
- Szabadság téren,
- Holló András utcában,
- Déryné utcában,
- Kossuth Lajos utcában,
- Megyeház utcában *(lásd 18. kép),*
- Sportpálya utcában,
- Szent Imre utcában,
- Szabadság téren a Gondozó ház előtt,
- Nádor utcában a Nagyboldogasszony Főtemplomnál,
- Zirzen Janka utca és Zoltán utca között ideiglenes jelleggel,
- Szövetkezet utca (Városi Zagyva és Thököly út között),
- Fehértói utcában,
- Kórháznál (rendezetlenül),
- Víz utcában (fürdőnél),
- Hatvani utcában (fürdőnél),
- Serház utcában,
- Palotási János utcában,
- Bercsényi utcában(Ifjúsági háznál),
- ELECTROLUX-nál

19. kép

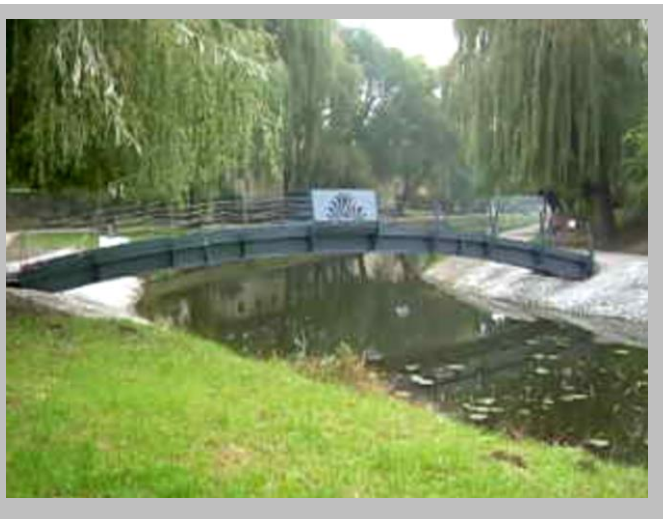

20. kép

21. kép

22. kép

Parkolási nehézségek elsősorban a városközpont térségében vannak. A Vásárcsarnok környékén különösen piaci napokon (kedd és péntek) van nagy zsúfoltság. A fürdő parkolása is megoldatlan. A kisszámú parkolóhely fürdőszezonban állandóan tele van, ezért a Margit-szigetre irányítják a fürdővendégek gépkocsiit. Ez a sziget szempontjából helytelen gyakorlat.
Az ELECTROLUX személygépkocsi és kamionparkolója mintaszerűen van megoldva.
A parkolási nehézségek csökkentésére a leendő csemege-tömb lebontott házai helyén ideiglenesen parkolóhely van kijelölve a Zoltán utcában. Ugyancsak ideiglenesen parkolóhely van a Thököly út 11. számú telken.

GYALOGOS KÖZLEKEDÉS

A gyalogos közlekedési rendszer Jászberényben lényegében jól működik. A Fürdő utca és a Piac között a közelmúltban épített gyalogos fahíd a Városi Zagyván új elemként jelenik meg a városban. A hidat sokan használnak. Ugyancsak gazdagítani fogja a belváros gyalogos rendszerét a Nádor utca és Víz utca között épülő gyalogos híd, mely befejezés előtt áll *(lásd 19. és 20 képek).* A lakott területek utcáinak többsége rendelkezik szilárd burkolattal és legalább egyoldali járdával. A városközpontban a járdák egy része széles sétány jelleggel van kiépítve *(lásd 21. kép)*.

KERÉKPÁROS KÖZLEKEDÉS

Jászberényben nagyon jelentős a kerékpáros forgalom *(lásd 22. kép).* Az utóbbi években nagyobb hosszban épültek kerékpár utak, melyek már összefüggő hálózat részét képezik. Jelentős a város észak-keleti részében a Hatvani út, Fiastyúk utca és Hunyadi János utca térségében kialakult kerékpárút hálózat. Ugyancsak fontos a Batthyányi utca, Bajnok utca, Október 23. utca, Kinizsi utca vonalán kiépített kerékpár-út, amely Jászberény észak-nyugati lakóterületét tárja fel.
Egy jelentős hosszban kiépített önálló kerékpárútja van a városnak: a 31. számú főút északi oldalán a várostól a NESZŰR 12-es dűlőútjáig vezet több kilométer hosszú önálló kerékpárút. A 32. számú főút északi szakaszán közös kerékpáros-gyalogút van a Rácz Aladár utca és a Kapás utca között. A harmadik kerékpárút az Ipartelep utca keleti oldalán van. A Fémnyomó út elején kétoldali kerékpársáv van 400 m hosszan, majd 2,9 km hosszú vezet az ELECTROLUX-ig és onnan a Hatvani útig. gyártelepnél nagy kerékpártároló van *(lásd 23., 24., 25. és 26. képek).*
Jászberényben a kerékpárút hálózat összes eleme megtalálható:

-- önálló kerékpárút (Neszűr felé),
-- fizikailag elválasztott közös gyalog- és kerékpárút (Gyöngyösi úton),
-- fizikailag nem elválasztott közös gyalog- és kerékpárút (Dózsa György úton),
-- kerékpársáv Fémnyomó utcában),
-- nyitott kerékpársáv (Hatvani úton),
-- keréksávos nyom (Hunyadi János utcában).

23. kép

24. kép

25. kép

26. kép

KÖZÚTI TÖMEGKÖZLEKEDÉS

Jászberény távolsági és helyközi autóbusz-közlekedését főként Jászkun Volán Rt. járatai bonyolítják le. A jelenlegi autóbusz pályaudvar utasforgalmi szempontból kitűnő helyen van, de területe kicsi, forgalmi rendje elavult, zavaros *(lásd 27. és 28. képek).* Az autóbuszok tárolása részben az autóbusz pályaudvaron, részben a Rákóczi úton van. A forgalmi nehézségek miatt kevés a baleset az autóbusz pályaudvaron. Forgalmi nehézség, hogy a Hold utcából nehezen tudnak kihajtani a buszok a Thököly útra; az autóbusz pályaudvaron 7 induló és érkező állás, valamint kb. 6 tároló állás van. A Rákóczi úton 3 busz számára van várakozási lehetőség. Az autóbusz pályaudvar egyik hátránya, hogy a buszforgalom terheli a városközpont közúthálózatát.
Menetrendszerinti autóbuszokkal a környező településeken túl a szomszédos megyeszékhelyek és nagyobb városok érhetők el: Eger, Kecskemét, Debrecen, Salgótarján, Szeged, Budapest, Gyöngyös, Nagykőrös, Kalocsa, Gödöllő, Cegléd, Baja, Kiskunhalas, Szolnok, Hatvan.
Az ELECTROLUX mellett a Fémnyomó utcában korszerű autóbusz fel- és leszállóhelyek vannak kijelölve, amelyek a gyártelepet szolgálják *(lásd 29. kép)*.

A helyi autóbusz közlekedést a Jászkun Volán Rt. üzemelteti a következő viszonylatokban:

- „1”: Gyöngyösi út - ELECTROLUX
- „1/a”: Autóbusz állomás - ELECTROLUX
- „2”: Autóbusz állomás - Szent István körút - Vasútállomás
- „4”: Autóbusz állomás - Vasútállomás
- „5”: Autóbusz állomás - Szent István körút - ELECTROLUX

27. kép

28. kép

29. kép

30. kép

- „5/a”: Jászteleki elágazás - ELECTROLUX
- „7”: Autóbusz állomás - Vasútállomás - ELECTROLUX
- „8”: Autóbusz állomás - Jászteleki elágazás - ELECTROLUX
- „8/a”: Autóbusz állomás - Platán utca
- „9”: Hatvani út - Autóbusz állomás - ELECTROLUX

VASÚTI KÖZLEKEDÉS

Jászberény vasútállomást a 82. számú Hatvan - Szolnok egyvágányú, villamosított törzshálózati vasútvonal érinti. A vasútvonalat 54. vonalként 1873-ban nyitották meg. Jászberény vasútállomáson kívül Meggyespele megállóhely és Portelek állomás van az igazgatási területen. Régen Budapest is közvetlenül elérhető volt Jászberényből. Szintbeli közúti-vasúti kereszteződések vannak a következő helyeken:

- 32. számú főút északi külterületi szakaszán,
- ELECTROLUX kiszolgáló útjánál a Hatvani út közelében,
- A Nagykátai útnál a vasútállomástól délre *(lásd 30. kép)*,
- Horváth Péter utcánál,
- Meggyespelénél a 3125. jelű összekötő út kereszteződésénél,
- Porteleki állomásnál a 31329. jelű bekötő út vége után

Az igazgatási terület jelenlegi közlekedési hálózata

A belterület jelenlegi közlekedési hálózata

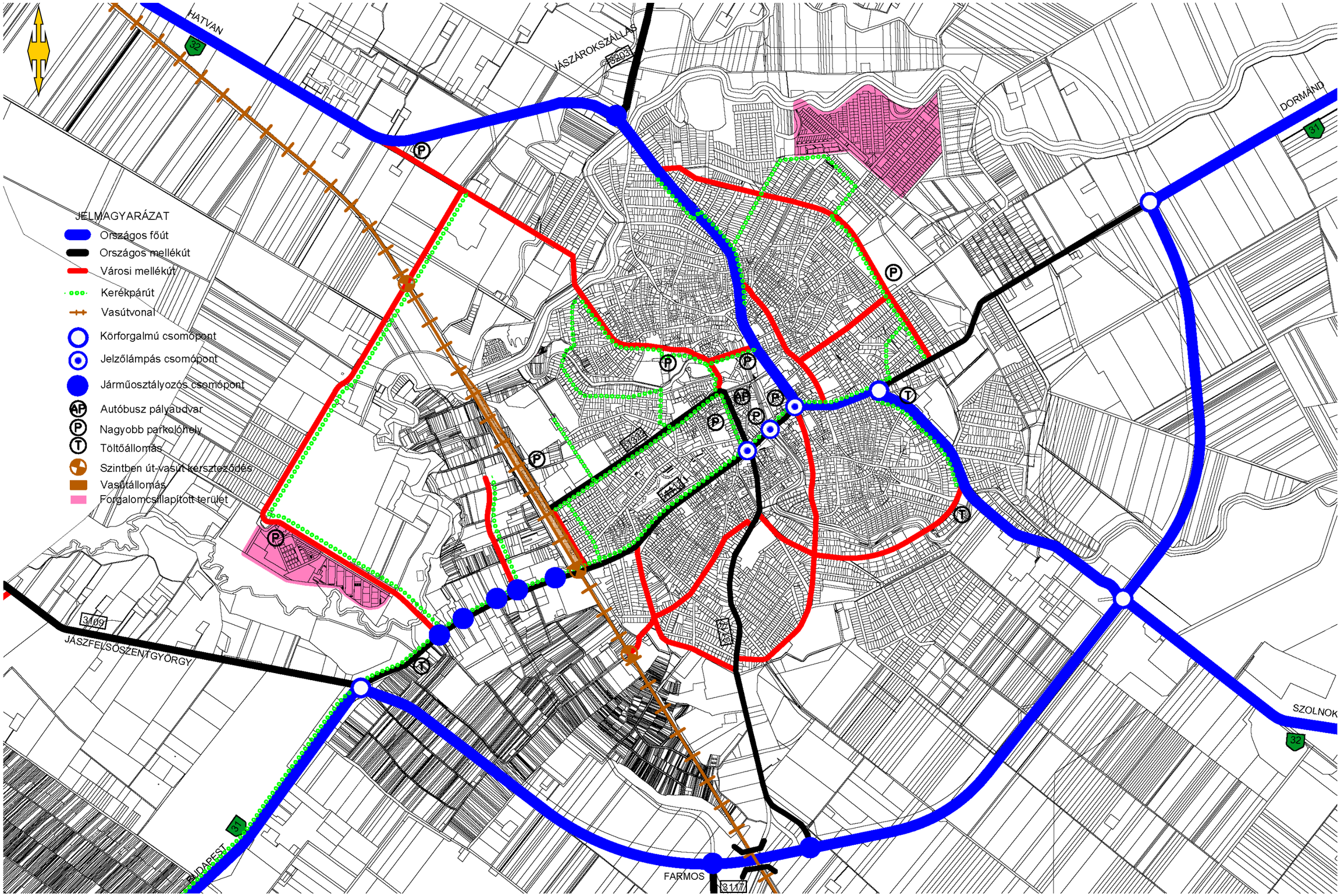

1.15 KÖZMŰVESÍTÉS VIZSGÁLATA

Előzmények

A közművizsgálat készítése során egyeztetést kezdeményeztünk a közmű üzemeltetőkkel. A kapott adatokat helyszíni szemrevételezéssel egészítettük ki, emellett felhasználtuk a korábbi településrendezési terv közmű fejezetét, illetve a KÖTI-KÖVIZIG által készített IG 176-013-055/2009 sz. Vízügyi szakvéleményben foglaltakat.

1.15.1 Vízi közművek

a) Ivóvízellátás

Vízbázisok

Jászberény város vízellátása két vízbázisra alapozott hálózaton keresztül történik.

-- Az I. sz. vízmű a Margit-szigeten került kijelölésre. A telepen 2 db. kút létesült, melyek közül csak egy üzemel, nyári időszakban max. 20 órás szivattyúzási idővel, 400 l/p figyelembe vehető hozammal, a másik figyelőkútként működik.

A túlzott beépítettség miatt a vízmű jelenlegi területén nem volt fejleszthető, ezért a város déli oldalán új vízmű telepet jelöltek ki.

-- A II. sz. vízmű telepen az engedélyezett 32 db. kútból 20 db. kút üzemel. A figyelő kutak száma 24 db.

Az NA 300 mm-es körvezeték rendszeren összegyűjtött vizet 300 m3-es előtározóba, majd vastalanítóba vezetik. A térszíni tározást a 4x400 m3-es medencerendszer látja el.

A vízmű mértékadó kapacitása 12.800 m3/d, a Zagyva/1579 vksz. vízjogi létesítési engedély szerint. A vízmű üzemeltetője a Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt.

A városi ipari üzemek, vagy azok korábbi területén jelentkező új fogyasztók hálózatra kapcsolásának igénye szükségessé tette a vízmű fejlesztési lehetőségeinek feltárását.

A KÖTI-KÖVIZIG, mint elsőfokú hatóság KÖTI-H-00039-00039-004/2003. határozata (vízikönyvi száma: Zagyva/1323) szerint további vízmennyiséget az alsó rétegből kell kitermelni. Hosszú távon a vízminőség biztosítása és a vízmű biztonságban tartása érdekében a felső rétegből a kitermelt vízmennyiség 20%-át (a jelenlegi 40-50%-kal szemben) az alsó rétegből pedig a 80%-át javasolja fedezni. Ez esetben az elmúlt évek során bevált módszert célszerű alkalmazni, mely szerint a régi 310-350 m-es kutak kerülnek melléfúrásos felújításra, korszerű alábővítéses kivitelben. Ezzel a megoldással 2-3000 m3/nap többlet teljesítményhez jutna a város, viszonylag kis költséggel. Ennek első elemeként, a meglévő kutak vízhozam csökkenése miatt, egy db. új kút létesítését irányozták elő.

Vízbázis védelem

Jászberény vízbázisát egy korábbi határozat alapján sérülékenynek tekintették, de a védőidom rendszer felülvizsgálata során beigazolódott, hogy a megváltozott víztermelési struktúra váltás (mélyebben szűrőzött kutak termelésbe állítása, sekélyebb mélységű kutak termelésből történő részleges kivonása) miatt a védőidomnak ma már nincs felszíni metszete. A vízügyi hatóság a módosított, csak felszín alatti térrészre, azaz védőidomra vonatkozó védőidom kijelölő határozatot (Zagyva/671,478-19/2010) ki is adta, jelenleg ez van érvényben.

A városi hálózatra nem kapcsolt vízbázisok

Jászberény város ipari, mezőgazdasági üzemei kivétel nélkül saját vízellátó művel, kutakkal rendelkeznek, ezek kapacitása együttesen viszonylag jelentős lehet, de hálózatra kötésüket meg kellene oldani, leromlott állapotukat fel kellene javítani.

A lakossági csőkutakat a 72/1996. (V. 22.) kormányrendelet 24. § 1 bekezdés „C” pontjában foglaltaknak megfelelően a város jegyzője engedélyezi.

Engedélyezési mélységhatár: 15 m.

Vízfogyasztás

	Ellátott	Vízfogyasztás			Ebből ipari és intézményi	
Év	lakás		átlag	csúcs		
	db.	em^3/év	m^3/d		m^3/d	%
2007	11.313	1804,2	4943,0	-6300,0	715,0	11,4
2008	11.848	1900,0	5353,0	6818,0	720,0	10,6

Nyomásviszonyok

Az I. sz. vízmű telep mellett a Margit-szigeten épült 2x420 m3 tározó-térfogatú, 42 m magasságú víztorony. Min. üzemi vízszintje: 131,0 m Bf.

Túlfolyószintje: 137,0 m Bf.
szinten helyezkedik el, ami a hálózaton 2,5-4,0 bar körüli, megfelelő nyomást biztosít.
A *vezetékhálózat* hossza a bekötő vezetékekkel együtt 221,4 km, a gerinchálózat mintegy 138 km, mely a korábbi arányok szerint 45% régi építésű ac, 55% KM.PVC. csövekből készült. Az évi, mintegy 3-4 km. vezeték csere eredményeképpen, az arány 40-60 %-ra javult.
A hálózat túlnyomó részben körvezetékes rendszerű, de ágvezetékek is találhatók.
A főhálózat fejlesztése az újabb létesítmények ellátása mellett, a víztorony NA200 KM.PVC. töltővezetékének szakaszos építésére is kiterjedt. A város keleti oldalán megépült a Blénessy és Tóth J, a nyugati oldalon a Murzer Miklós utcákat ellátó vezeték. A Jász-Plasztik telephelyek, illetve a Mercedes NA100, illetve NA150 KM.PVC. mért hálózatát a József Attila utca – Kinizsi utca vonalán lévő NA200, illetve NA150 vezeték táplálja.
A délkeleti oldalon épült hálózatot a Réz Kálmán utcai vezeték határolja.
A Neszűr településrészen jelentkező vízigényeket helyi kutakból elégítik ki.
A városhoz tartozó Portelek területén lévő 106 db. lakóingatlan ellátására 1 db. mélyfúrású kútra alapozott helyi vízmű épült, melynek mértékadó kapacitása 50,0 m3/d.

Tűzvédelem
A külső tűzivíz szükségletet az 54/2014. (XII.5.) BM rendeletbe foglalt Országos Tűzvédelmi Szabályzat (OTSz) alapján, a hálózatról kell biztosítani.
2,5m/sec. vízsebesség mellett az NA 100 mm-es vezetékről Qtű = 900 l/p, az NA150 mm-es vezetékről Qtű = 2700 l/p vízmennyiség vételezhető.
Az NA200 mm-es vezeték esetén a levehető oltóvíz mennyiség: Qtű = 4700 l/p.
Az NA250, illetve NA300mm-es vezetékről ellátható létesítményeknél tűzszakasz korlátozással nem kell számolni.
A védeni kívánt létesítménytől max. 100 m. megközelítési távolságra föld feletti tűzcsapokat kell telepíteni. A tűzcsapok egymástól 5,0 m-nél közelebb nem helyezhetők el.

Termálvíz ellátás
A Jászberényi Strand és Termálfürdő területén üzemelő – 804,0 m talpmélységű – termálkút 45°C hőmérsékletű vizét – helyben - reumatikus és mozgásszervi betegségek gyógyítására használják.

b) Szennyvízelvezetés és tisztítás
Jászberény város szennyvízcsatorna hálózatának első elemei az 1950-es években épültek. A hálózat folyamatos bővítése mellett a Jászberény teljes körű csatornázása projekt keretében 2006. december 31-re elérték a 94,2%-os csatorna rákötési arányt, mely 2014-ben 96%-ra növekedett. A csatlakozás lehetősége minden vízbekötéssel rendelkező ingatlan részére rendelkezésre áll.
A szennyvízelvezető rendszer érvényes üzemeltetési engedéllyel rendelkezik (vksz: Z/1032). Üzemeltető a Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt.
A gravitációs hálózat a mélypontokon telepített átemelőkbe torkollik, melyek többségéből nyomócsövek továbbítják a szennyvizet a tisztítótelep felé vezető hálózatba.

A *hálózat* között első helyen szerepel a végátemelőtől indított nyomócső átépítése DN500 KPE. méretűre. Ennek, a szennyvíztisztító telep és a 12. sz. átemelőtől érkező nyomócső fogadási pontja közötti szakasza elkészült, a további szakasza építés alatt áll. Az 1. sz. központi átemelő helyett új épült, a régi ipari műemlékként maradt meg. Megépült a tisztított szennyvizet a tisztítótelepről az élő Zagyvába vezető nyomóvezeték DN 500 KPE mérettel. Ez a beruházás a Városi Zagyva vízminőségének javulását jelentős mértékben mozdítja elő.
A város keleti oldalán létesült telephelyek átemelővel és nyomócsővel kapcsolódnak a korábban kiépített hálózathoz.
A hűtőgépgyár saját tisztítóteleppel rendelkezik. A tisztított szennyvíz befogadója a Zagyva-folyó.
A város belső területén folyamatban van a régi építésű, elhasználódott beton csatornák átépítése, az infiltráció kiküszöbölése érdekében
A Jászberénytől északkeletre fekvő Jászjákóhalma szennyvizét terv szerint a központi átemelőtől DN160 KPE nyomócsövön keresztül, a Zagyva mentén vezetik a tisztítótelepre. A nyomócső építés alatt áll. A szennyvíz mennyisége: 315,0 m3/d.
A városhoz tartozó Portelek település csatornázási törekvései nem nyertek pályázati támogatást. A keletkező, 31,0 m3/d. szennyvíz elhelyezésének vizsgálata folyamatban van. A lehetséges módozatok közül előtérbe került a helyi berendezésben történő kezelés, illetve a jászberényi telepre történő szállítás alternatívája.

Szennyvíztisztítás

A várostól délkeletre lévő szennyvíztisztító telep 1980-ban épült, majd 1994-re elkészült a 8000 m3/d-re történő bővítése. A telep védőtávolsága 500 m.

A telep terhelése 2008-ban átlag 5018 m3/d volt, de csapadékos időszakban a hálózati infiltráció következtében meghaladta ennek kétszeresét is.

A telep a város teljes csatornázásáig mintegy 4000-4500 m3/d szippantott szennyvizet is fogadott,

Jelentős előrelépés történt a szennyvíztisztító telep felújítása területén, a Jászjákóhalmával közös KEOP projekt keretén belül. A felújított telep próbaüzeme folyamatban van.

c) Felszíni és csapadékvíz elvezetés

A jászsági települések belvizeit a Zagyva-Tarna vízrendszer vízfolyásai és belvízcsatornái gyűjtik össze és juttatják a Tiszába.

A város és térsége a Zagyva-folyó vízgyűjtőjéhez tartozik. A folyó a várost nyugatról és északról kerüli meg.

A folyó szabályozása következtében jött létre a Városi-Zagyva, mely a belterületen húzódik keresztül. A Zagyva-folyó 65+687 fkm.-nél lévő leeresztő zsilipnél juttatják a vizet a mederbe, melynek hossza belterületen 4765 m, külterületen 3225 m, összesen 7990 fm. A vízszint szabályozása a leeresztő zsilipnél, illetve a 3 db. duzzasztóműnél történik.

A beeresztő zsilip és torkolati átemelő a Zagyva jobb parti 54+875 fkm. szelvényben épült.

A Városi-Zagyva fő feladata a belterület jelentős részéről lefolyásra kerülő csapadékvíz befogadása. Emellett állandó víz és kísérő zöldfelületével esztétikus látványt nyújt és kellemes, természetközeli érzetet kelt. A meder város alatti szakaszának egy része árvízvédelmi töltéssel védett.

A korábbi célkitűzések közül, a Jászberény Bel és Csapadékvíz Védelmi Fejlesztési Projekt keretében 2010-2012 évek során megvalósult elemek:

Az 1-0-0 főgyűjtő, azaz, a Városi Zagyva kotrása megtörtént, a be és leeresztő zsilipek között 7,9 km hosszban, a 300m hosszúságú oldalággal együtt.

A Városi Zagyván üzemelő vízzáró és vízkezelő elemek közül a Nádor utcai felújításra került, a Káposztáskert utcai és a Régi-vágóhíd utcai helyett új létesítmény épült.

A városban elválasztott rendszerű csatornahálózat üzemel. A csapadékvíz elvezető hálózat vegyesen, zárt csatorna és nyílt árok szakaszokból tevődik össze.

A városban hat öblözetet. alakítottak ki a következők szerint:

--I. öblözet: Főgyűjtője az 1-0-0 jelű Városi-Zagyva. Ebbe torkollik további két főgyűjtő. A város belterületének jelentős részéről lefolyó vizek befogadója.

--II. öblözet: Főgyűjtője a belterület keleti oldalán húzódó 2-0-0 jelű csatorna, melynek torkolata a Városi-Zagyva 3+225 km szelvényben található.

--III. öblözet: Főgyűjtője a város délnyugati, déli oldalán vezetett 3-0-0 jelű csatorna. Torkolata a Városi-Zagyva 3+922 km szelvényben épült.

-- A IV. öblözet a város északnyugati területén található. A hálózatból szükség esetén mobil szivattyúval emelhető a csapadékvíz a befogadó Zagyvába.

-- Az V. öblözet a hűtőgépgyári lakótelep területét foglalja magába, az 5-0-0 jelű csatorna, majd nyílt árok a csapadékvizet közvetlenül a Zagyvába vezeti.

-- A VI. öblözet Portelek területén került kijelölésre.

A város csapadékvíz elvezető rendszerének üzemeltetését és fejlesztését a Jászberényi Vagyonkezelő és Városüzemeltető Zrt. végzi.

A felújítandó csapadékvíz elvezető rendszerek alapját a 2002. évben készült, folyamatosan karbantartott, KEVITERV AQUA Kft. által készített „Jászberény városi csapadékvíz elvezető hálózat elvi vízjogi engedélyezési terve és megvalósíthatósági tanulmánya” (munkaszám: 46/2002) tartalmazza.

A rendelkezésünkre bocsátott tervben a Jászberényi V.V. Zrt. három ütemre bontottan irányozta elő az egyes területek hálózatának fejlesztését, kiépítését, a következők szerint:

I. ütem: Lajosmizsei utca – Csonka utca,
Fehértói út térsége,
Cimbalom utca – Mályva utca térsége,
Vörösmarty utca és környéke,
Seregély utca – Rác utca – Sarló utca környéke,
A Balaton utca - Suba-tó környéki magánterületen lévő hálózat közterületre történő kiváltása.

II. ütem: Akácfa utca környéke,

Mező utca – Bognár utca környéke,
Nagykátai út környéke,
Vaspálya utca – Álmos utca környéke,
III. ütem: Gólya utca – Bartók Béla utca környéke,
Dohány utca – Hajnal utca környéke,
Szent Imre herceg utca – Csana utca térsége,
Páfrány utca – Magyar utca környéke.

A városban, az utóbbi három évben, a csapadékvíz elvezetés területén jelentős fejlesztések történtek.

A település K-i oldalán lévő 2-0-0 főgyűjtő 2765 fm. hosszban, a város D-DNY-i oldalán lévő 3-0-0 főgyűjtő 1164 fm. hosszban átépült földárok, burkolt árok, illetve zárt szelvényű csatornaként. Utóbbihoz csatlakozik a Nagykátai út két oldalán épült zárt csatorna, a MÁV vonal alatti átvezetéssel.

Megépült az I. ütem, Cimbalom u. környékének vízelvezető csatornahálózata a Nádor u-Lehel vezér tér - Alsó Csincsapart u -Toborzó u- Felső Csincsapart u -Jedám u -Herkules u- Térítő u – Harcos u. vonalán, DN 100 cm. torkolati mérettel.

A volt városi szeméttelep, illetve a Jász-Plasztik telephely keleti oldalán, az elkerülő út mentén időszakos vízállású terület alakult ki, mely az elvezető áteresz szűk keresztmetszete miatt alakult ki.

A város déli oldalán lévő Sáros-ér által szállított vízmennyiség korábbi befogadói a térségben lévő kubikgödrök voltak. Ezek feltöltését követően, különösen hóolvadás idején- belvíz elöntéses területek alakulnak ki. Az Önkormányzat az elkerülő út - Szelei út csomópont környékén, saját területén tározótér létesítését tervezi, melyből a lefolyásra kerülő vizet átemelőn és nyomócsövön keresztül a befogadó Csonkás-érbe juttatnák.

A belterületi csapadékvíz elvezető rendszerek közül elsőként a Jákóhalmi úttól É-ra fekvő Gólya u - Bartók Béla u. környékén jelentkező problémák megszüntetése, majd ezt követően, a Balaton utca - Suba-tó környéki magánterületen lévő vízelvezető hálózat közterületre történő kiváltása oldandó meg.

Sok helyen okoz elöntés veszélyt a csapadékvizek szennyvízcsatornába történő bekötése (Katona u, Mátyás u, Attila u. vége, Batthyány u, Csiga u.), melynek felderítése és megszüntetése üzemeltetői feladatot jelent.

d) Árvízvédelem és folyószabályozás

- Jászberény várost a Zagyva északról öleli körül, belterülete a folyó jobb partján helyezkedik el. Jászberény közigazgatási területe a Zagyva bal partján a 2.42 Borsóhalmi és 2.43 Székeséri, a jobb parton a 2.48 Jászberényi és 2.49 Jánoshidai árvízi öblözeteket érinti.
- A várost védő árvízvédelmi fővédvonal a Hatvan-Szolnok vasúti hídtól lefelé (a Zagyva folyásirányának megfelelően) a folyó mindkét partján földtöltés, fölfelé természetes magaspart (nyílt ártér), melyen elsőrendű árvízi védmű nem épült.
- A mértékadó árvízszint (MÁSZ) a Kolos hídnál: 96,38 m Bf.
  a Vasúti hídnál: 96,73 .m Bf.
  a Hűtőgépgyári hídnál: 99,64 m Bf.
- Az eddig előfordult legnagyobb vízállás (LNV)
  a Kolos hídnál: 95,76 m Bf.
  a Vasúti hídnál: 96,57 m Bf.
  a Hűtőgépgyári hídnál: 99,51 m Bf.
- A Jászberény közigazgatási területét védő árvízvédelmi fővédvonalak a 10.11 Szászberek – Jászberényi árvízvédelmi szakaszhoz tartoznak. A védelmi szakasz mértékadó vízmércéje Jásztelken található (54,8 fkm).
  vízmérce „0” pontja: 86,605 m Bf.
  LNV (eddig előfordult legnagyobb vízállás): 650 cm (1999.07.13.)
  LKV (eddig előfordult legkisebb vízállás): 85 cm
- Árvízvédelmi fokozatok elrendelése az alábbi vízállások elérése esetén várható:
  I. fok 350 cm
  II. fok 450 cm
  III. fok 500 cm
- Jászberény város közigazgatási területén az árvízvédelmi művek tekintetében közvetlen árvízveszélyt okozó hiányosság nincs, azonban a fővédvonalak kiépítettsége jelentős hosszan nem éri cl a rendeletben meghatározott magassági és keresztmetszeti előírás értékét. Az árvízvédelmi fővédvonal előírás szerinti kiépítési szintje MÁSZ + 1 m. A fővédvonalak fejlesztése a :KÖTI-KÖVIZIG középtávú fejlesztési programjában szerepel. A földtöltések fejlesztése azok magasításával és keresztmetszetük növelésével jár.

- A fejlesztési programban szerepel továbbá a Zagyva nyílt ártéri részén előírás szerinti méretű földtöltés kiépítése a Zagyva bal partján a Hatvan-Szolnok vasúti hídtól az állatkertig, a jobb parton a vasúti hídtól a Hűtőgépgyári hídig.
- Jászberény közigazgatási területén egy kijelölt és egy tervezett *árvízi szükségtározó* található:
  - a Jásztelki, amely kijelölt és kiépített szükségtározó a Zagyva jobb partján a 32. sz. főúttól délre, valamint
  - a Borsóhalmi szükségtározó, melynek kijelölése és kiépítése tervezett. Ez utóbbit a Tarna jobb parti, a Zagyva bal parti, az Ágói-patak jobb parti töltése, valamint a 3203. sz. út töltése határolja.

  Az 1999. és 2000. évi árvízvédekezések során mindkét tározó megnyitásra került és szélsőséges árvízi helyzetben a későbbiek során is számolni kell azok igénybevételével, vagyis a terület ideiglenes elöntésével.

  A nagyvízi medrek, a parti sávok, a vízjárta, valamint a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatára és hasznosítására vonatkozóan a 21/2006. (I.31.) kormányrendelet előírásait a területrendezési terv alkalmazása során be kell tartani.

  Az árvízvédelmi töltések mentett oldalán lévő, az árvízi víznyomás miatt felszínre törő fakadó és szivárgó vizek által veszélyeztetett területeken bármilyen építmény elhelyezését az engedélyezésre hatáskörrel rendelkező hatóság csak az illetékes felügyelőség szakhatósági állásfoglalására figyelemmel engedélyezheti.

  A 21/2006. (1.31.) kormányrendelet 11. és 12 §-a alapján az árvízvédelmi töltés mentett oldali 110 m-es sávját fakadó és szivárgó vizek által veszélyeztetett területnek kell tekinteni.

Az elsőrendű árvízvédelmi töltés és a tározó töltés védősávjait a töltéslábtól mért 10-10 m széles sávban szabadon kell hagyni. A védősávon belül semmilyen új létesítmény nem építhető, a védősávba eső meglévő épületek nem bővíthetők.

e) Vízrendezés

Jászberény települést a mérsékelten belvíz-veszélyeztetett települések között tartják számon. A település közigazgatási területének nagy része a 051 Rekettyési belvízrendszerhez tartozik.

A település közigazgatási területén a KÖTI-KÖVIZIG kezelésben lévő Rekettyés belvízcsatorna halad át (0537, 0541 hrsz-ok). A belvízcsatornához kapcsolódó bármilyen tevékenységgel (vízbevezetés, vízkivétel, mederkeresztezés stb.) a kezelő szakvéleménye az irányadó. A belvízcsatorna partélétől, töltésének külső lábélétől számított 3,0 m-en belül nem létesíthető olyan mű, ami KÖTI-KÖVIZIG járművek, karbantartó járművek folyamatos közlekedését akadályozná. A Rekettyés belvízcsatornába csak a 220/2004. (VII.21.) kormányrendeletben foglalt minőségű víz vezethető.

A település közigazgatási területén található holtágak

-- 1. Necsői Holt-Zagyva
- Hossza: 3339 m
- Vízfelület nagysága: 7 ha
- Átlagos szélesség: 16 m
- Átlagos vízmélység: 1,0 m

-- 2 Jásztelek felső Holt-Zagyva
- Tulajdonosa és kezelője: Jásztelek Község önkormányzata (Z/1082 vksz-on kapott üzemeltetési engedélyt)
- Hossza: 2330 m
- Vízfelület nagysága: 7 ha
- Átlagos szélesség: 30 m
- Átlagos vízmélység: 1,5 m

A település közigazgatási területe a Jászkisér és vidéke vízgazdálkodási Társulat működési területére esik. A következő csatornákkal kapcsolatban a Társulat illetékes részletes felvilágosítást adni:

- Gyilkos (Társulati üzemeltetési, Jász-Nagykun-Szolnok megyei Közigazgatási Hivatal kezelésében van)
- Keleti-Gyilkos
- Nyugati-Gyilkos
- Bosóhalmi
- Cigányér
- Csonkásér
- Rekettyés I.; II.; III.

1.15.2 Energiaközművek

Jászberény energiaellátása a vezetékes energiahordozók közül a villamos energia és a földgáz felhasználására épül.
A távhő-ellátás a városban nem jellemző (a település központjában a telepszerű többszintes rendszerben épült lakóépületek kis részénél központi fűtést alkalmaznak), az Electrolux gyár területe saját üzemeltetésű távhő hálózattal rendelkezik. Mindkettő üzeme földgázra épül.
Az energiahordozók között még meg kell említeni az energiatartalommal rendelkező termálvízkincset is, amelynek hasznosítása jelenleg csak fürdési és gyógyászati célokra történik.

a) Villamosenergia-ellátás

Jászberény villamosenergia-ellátásának szolgáltatója az ÉMÁSZ Zrt. Gyöngyösi Üzeme.
A város jelenlegi ellátása az egységes országos hálózati rendszerről vételezett villamos energiával biztosítva van.

Nagyfeszültségű villamosenergia ellátás

A város villamosenergia-ellátásának bázisa a Jászberényi 132/22 kV-os alállomás, mely jelenleg 3db 25 MVA teljesítményű transzformátorral rendelkezik.
Az alállomás a körzeti 132 kV-os hálózati rendszer Szolnok-Jászberény (E-ON Zrt.) és a Nagykáta-Jászberény (ÉMÁSZ Zrt.) szakaszairól üzemel.
MAVIR RTO információ: A Magyar Villamosenergia-rendszer 2013. évi Hálózatfejlesztési Terve az ÉMÁSZ területén, a 2018-2022-re tervezett vonalas létesítmények fejezetében, Jászárokszállásra új állomás létesítését tartalmazza. A Jászberény alállomás 3 db 132/22 kV-os, 25 MVA-es transzformátor cseréje, 3 db 132/22 kV-os, 40 MVA-es transzformátorral szerepel.
A nagyfeszültségű villamos távvezeték hálózat védőtávolsága mindkét oldalon a nyugalomban lévő legszélső áramvezetőktől mérve: 132 kV feszültségszinten,13-13m.
A hálózaton jellemzően alkalmazott oszlop szerkezeteknél a szélső fázisok távolsága 4-5 m, így az oszloptengelytől mért védőtávolság az alábbiak szerint alakul: 132 kV feszültségszinten: 13-13m+5-5m =18-18m.

Középfeszültségű villamosenergia ellátás

Az alállomásból földkábellel csatlakozik a város bel-, és külterületét, valamint a térségben lévő települések egy részét is ellátó 22 kV-os szabadvezeték hálózat.
A szabadvezeték hálózat körbeveszi a város belterületét, ahol döntően földkábeles hálózatra vált át. A 22 kV-os kábelhálózat betáplálása a szabadvezetékes hálózat különböző vonalairól történik.
A szabadvezeték hálózat korábbi szakaszainak tartószerkezetei között megtalálhatóak a betongyámos faoszlopok, a rácsos acéloszlopok és az áttört gerincű vb oszlopok is. Jelenleg a hálózatot főként az utóbbiak, illetve azokból összeállított tartószerkezetek hordozzák a vezetékeket.
A nagyobb ipari létesítmények kétoldali szabadvezeték betáplálással, kábelhálózati 22/0,4kV-os transzformátorokról üzemelnek.

A középfeszültségű szabadvezeték hálózat védőtávolsága mindkét oldalon a nyugalomban lévő legszélső áramvezetőktől mérve: 22 kV feszültségszinten 5-5 m. A vezeték azon szakaszán, amely belterületre és fokozott biztonságra vonatkozó előírásainak megtartásával létesült: 2,5-2,5 m.

Lakott területen belül, csak fokozott biztonságú középfeszültségű szabadvezeték hálózat létesíthető!
A szélső fázisok oszloptengelytől mért távolsága általában 0,5 m.
A földben elhelyezett vezeték biztonsági övezete mindkét oldalon - a névleges feszültségtől függően- a vezeték szélső pontjától vízszintesen és nyomvonalára merőlegesen mért, következő távolságokra levő függőleges síkokig terjed: 35 kV-nál kisebb névleges feszültség esetén: 1,0 m
A szabadtéri elhelyezésű, tartószerkezeten elhelyezett átalakító és kapcsoló berendezés biztonsági övezete a berendezés kerítésétől, kerítés hiányában az elhelyezésére szolgáló terület szélétől vízszintesen: 35 kV névleges feszültségig 5,0 m.

Kisfeszültségű hálózatok

A kisfeszültségű hálózat a városközpontban, a betorkoló főútvonalak mentén, valamint az ipari és kereskedelmi centrumokban földkábeles rendszerű, egyébként a szabadvezetékes hálózat a jellemző.
A szabadvezeték hálózaton és a 0,4 kV-os transzformátor állomások között megtalálhatók a faoszlopos FOTR, a vasoszlopos VOTR és a mostanában épült BOTR vonali állomások is.

A kábelhálózati 22/0,4 kV-os transzformátor állomások részben épületen belüli (ÉBTRk), illetve szabadtéri épített házas (ÉHTRk) és vaslemezházas (VHTRk) típusúak, újabban a kompakt betonházas (BHRTk) állomások építése terjedt el.
A koncentrált nagy energiaigényű ipari és kereskedelmi létesítményeknél a középfeszültségű energia vételezése jellemző, illetőleg kisfeszültségen a közvetlen sínátadással való ellátás is használatos.

Védőtávolságok

Az 1000 V alatti kisfeszültségű, föld feletti csupaszvezeték esetén: 1,0 m. A tartószerkezetre szerelt föld feletti, szigetelt nagy- és kisfeszültségű vezeték biztonsági övezete a szélső – nyugalomban lévő – áramvezetőtől minden irányban (felette, alatta és oldalirányban) mért 0,5 m-es távolságban elhelyezkedő függőleges és vízszintes síkokig terjed.

A *fényszennyezés*, a köz, a tér és a díszvilágítás szorosan összefüggő kérdéseket vet fel. A nap állásából és beesési szögéből adódó fény és árnyékviszonyok határozzák meg a látási komfortunkat és elősegítheti, vagy leronthatja a térbeni tájékozódásunkat. Minderre befolyással bír a légszennyezettség, valamint az időjárás (köd, eső, hó és a szélerősség), de ez hatványozottan igaz szürkületkor és éjszaka.
A természetes fehér fény a vöröstől az ibolyáig tartalmazza a szivárvány színeit, mely egy adott időjárási helyzetben látható, vagy egy prizmával magunk is előállíthatjuk. A természetes fényben látunk a legjobban, éjszaka is a fehérhez közelebbi megvilágításban 3-4000 ^{o}K. színhőmérsékletnél látunk jobban, de ez a megvilágítás erősségével is összefügg, főleg belső térben. A ködön a monokróm és a polarizált fény jobban áthatol, mivel a fehér fény az apró ködcseppeken, mint egy prizmán, gömbalakban szóródik szét. Ezért alkalmaznak sárga monokróm megvilágítást a rendszeresen sűrű ködjárta veszélyes autóút szakaszokon. Korábban a fényszennyezés az esti általános alacsony megvilágítási szint miatt nem okozott sok problémát. A jelenkor fényszennyezési problémáit főként a világítástechnikai ismeretek hiánya és (vagy) szakmai nemtörődömség okozza:

Közvilágítás

Jászberény város jelenlegi közvilágítása részben kábelhálózatról, jellemzően LT típusú feszített VB oszlopokon oszlopfejre, illetve különféle karos tartószerkezete szerelt nagynyomású nátriumlámpás fényforrásokkal üzemel.
A város közvilágítása azokon a területeken, ahol a kisfeszültségű elosztás szabadvezetékes, vagy légkábel-vezetékes, a kisfeszültségű vezetéktartó oszlopsorra – különféle - oszloptoldó karokkal szerelt lámpatestekkel van megoldva. Önálló közvilágítási kábelhálózat csak a villamosenergia-elosztás szempontjából kábeles környezetben épült.

b) Földgázellátás

A város energiaellátásában jelentős szerepet tölt be a földgáz, mint energiahordozó. A földgázellátás üzemeltetője a TIGÁZ DSO Kft. Szolnoki Üzeme.
Jászberény földgázellátása az 1960-as évek elején kezdődött, az országos földgázprogram keretében.
A Város gázellátása a MOL Földgázszállító Kft. kezelésében lévő, Országhatár – Nemesbikk – Zsámbok - Vecsés nagynyomású vezetékhálózatról Csánynál leágazó PN63 üzemi nyomású DN150Ha vezetékszakaszról történik, a gázátadó állomáson keresztül. A vezeték védőterületén belül gázipari hírközlő kábel is halad, mely a gázátadó állomás előtt kb. 115m-re elhagyja a védőterületet.
Az állomáson üzemelő nyomásszabályozó 63/6 bar nyomásra csökkenti a gáz nyomását.

Védőtávolságok

– MOL nagynyomású leágazás (egyes közút és vasút keresztezésekben 9,0-9,0 m, illetve 10,0-10,0 m-re csökken)	15,0 – 15,0 m
– nagyközép nyomású hálózatoknál	5,0 – 5,0 m
– középnyomású hálózatoknál	4,0 – 4,0 m
– kisnyomású hálózatoknál	2,0 - 2,0 m
– gáznyomás-szabályozó berendezésnél	10,0x10,0 m-es terület

A biztonsági övezeten belül az IpM 6/1982. (V.6.) számú törvényerejű rendeletben rögzített szigorú tilalmak és korlátozások érvényesek, melyek betartása minden esetben kötelező!

Elosztóhálózat

Jászberény földgáz ellátásának gerincét a nagyközényomású (6 bar) földgázzal táplált rendszer adja.
Az ipari területek ellátásánál a nagyközép-nyomású hálózat jellemző, egyedi nyomásszabályozó állomások közbeiktatásával.

A város túlnyomó részén középnyomású elosztóhálózat épült. Kivételt képez a szorosan vett belváros, valamint egy-egy különálló terület, ahol kisnyomású a gázelosztás DN300, DN200 és DN160 KPE, acél, és PE anyagú gerinchálózattal, valamint DN110 és DN90 KPE, acél és PE anyagú elosztóhálózattal, de üzemelnek ÜPVC anyagú hálózatok is.
A kisnyomású hálózatról közvetlenül történik a fogyasztók ellátása.
A középnyomású elosztási területeken egyedi nyomáscsökkentőkön keresztül történik a fogyasztói igények kielégítése.
A gázhálózat fejlesztésével a település gázellátottsága folyamatosan növekedett. A lakásállomány közel 90%-a közvetlenül vagy közvetve el van látva földgázzal.
Nemrégiben épült egy DN250 PE nagyközép-nyomású, a várost keletről elkerülő gerincvezeték a Jász-Plasztik üzemhez, melyről észak felé, az Aprítógépgyár részére DN90 PE leágazás készült.
Szintén új DN250 PE nagyközép-nyomású gerincvezeték épült ki a Zagyva parti meglévő gerinchálózat alátámasztására.
A Jászberényhez tartozó Portelek településrész ellátása a városközponti középnyomású hálózatról leágazó, DN110 PE gerincvezetékkel történik.

1.15.3 Elektronikus hírközlés, telekommunikáció

a)Távközlő hálózat

Jászberény az INVITEL Zrt. 57-es hívószámú góckörzetéhez tartozik, amely hálózaton hang és szélessávú telekommunikációs szolgáltatás üzemel a hálózati lehetőségek függvényében.
Jászberény területén az INVITEL Zrt. optikai gerinchálózatai mellett, helyenként azokkal közös alépítményben a Magyar Telekom Nyrt. optikai gerinchálózatai is keresztülhaladnak.
A város belterületén a vezetékes hálózat kiépült, melynek kb. 90%-a az alépítményi hálózatban került elhelyezésre. Az egyes új településrészeken páncélos földkábeles hálózat, a ritkább beépítésű ipari területeken léges hálózat is üzemel.
A délkeleti laza erdős, tanyasi beépítésű terület vezeték nélküli ellátással bír (fix GSM).
A bázistornyok (RAS) helyét a tervlapon feltüntettük.
Az Electrolux gyár területét optikai gerincvezetékről látják el.
Föld feletti távközlési légkábel hálózatoknál a biztonsági sáv a tengelyvonaltól mérve 1,0 méteres távolságig terjed.
Földalatti távközlési hálózatok, kábelek és alépítmények biztonsági övezete a nyomvonal mindkét oldalán 1,0 méteres távolságig terjed.
A vonatkozó jogszabályi háttér: A hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény, illetve az MSZ 7487/2-80, valamint az OTÉK vonatkozó rendelkezései.

b) Mobil távközlés

A település mobil távközlési ellátás szempontjából lefedettnek tekinthető, helyszíni szemlénk alkalmával mindhárom Mobil Távközlési Szolgáltató hálózatán megfelelő térerősséget érzékeltünk. A város területén meglévő bázisállomások helyét feltüntettük (egy tornyon több szolgáltató berendezése is helyet kapott).
Mobil távközlésre szolgáló új bázisállomás vagy adótorony, illetve egyéb hírközlési antennarendszerek elhelyezésére - szolgáltatói igény alapján - a település területén lehetőséget kell biztosítani, a módosított 46/1997 (XII. 29) KTM rendelet 9.§. ja. és jb. pontjai szerint. Az antenna telepítését a helyi önkormányzati rendeletekkel megtiltani nem lehet.
A mobil 3G hálózat fejlesztéséhez szükséges 5-600 méterenkénti 6 m magasság alatti antennatelepítésekhez a 37/2007 (XII. 13) ÖTM rendelet engedély nélkül biztosít lehetőséget.

c) Telekommunikáció

Jászberény Kábel TV ellátását az PR-Telecom Zrt. biztosítja. A gerinc a 0,4 kV-os kábeles ellátású területen a telefonhálózattal közel azonos nyomvonalon, annak hálózati jellemzőivel megegyezően épült ki, egyébként a fogyasztók ellátása a 0,4 kV-os légvezeték-hálózattartó oszlopain elhelyezett légkábel hálózatról történik. A hálózatról analóg és digitális TV, szélessávú internet és távbeszélő szolgáltatás érhető el. Portelek ellátása a szomszédos településről indított optikai gerinc hálózatról üzemel. A fogyasztók ellátása itt is, a 0,4 kV-os légvezeték hálózattartó oszlopain elhelyezett légkábel hálózatról történik.
A periferikus területeken a földi sugárzású, valamint a műholdas kapcsolaton keresztül történő szolgáltatásokat kínáló társaságok (Magyar Telekom Nyrt., UPC Zrt., DIGI Kft., Antenna Hungária Zrt.) szolgáltatásait célszerű előnyben részesíteni.

d) Rádió és TV adók:

Antenna Hungária Zrt. RH adóállomás
Antenna Hungária Zrt. mikrohullámú átjátszó adó
Trió Rádió URH adóállomás

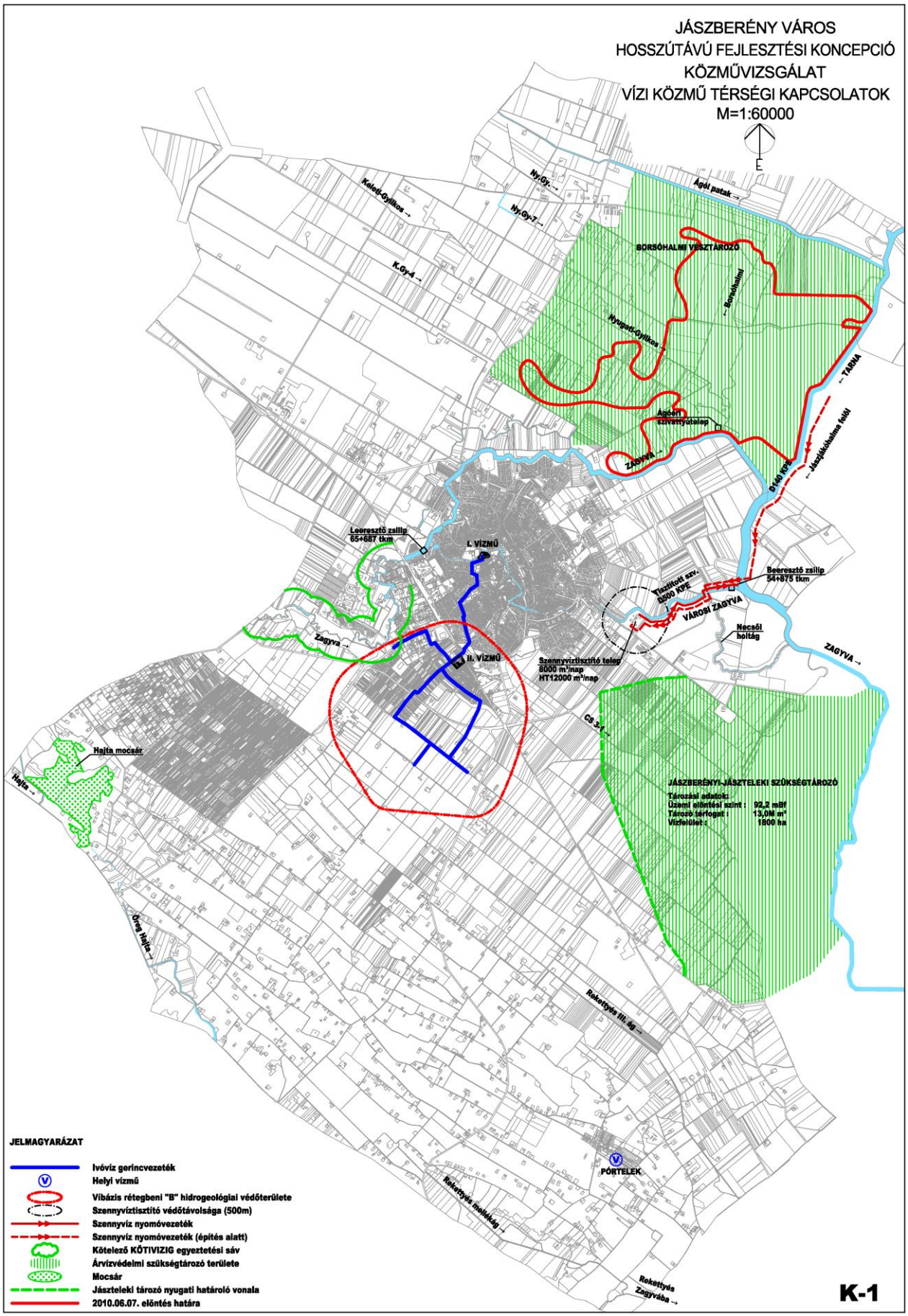
JÁSZBERÉNY VÁROS
HOSSZÚTÁVÚ FEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ
KÖZMŰVIZSGÁLAT
VÍZI KÖZMŰ TÉRSÉGI KAPCSOLATOK
M=1:60000
Ny.Gy.
Ny.Gy-7
Keleti-Gyilkos
K.Gy-4
Ágól patak
BORSÓHALMI VESZTÁROZÓ
Borsóhalmi
Nyugati-Gyilkos
TARNA
Ágóért szivattyútelep
ZAGYVA
D140 KPE
Jászjákóhalma felől
Leeresztő zsilip 65+687 tkm
I. VÍZMŰ
Beeresztő zsilip 54+875 tkm
Tisztított szv. D500 KPE
VÁROSI ZAGYVA
Necsői holtág
ZAGYVA
Zagyva
II. VÍZMŰ
Szennyvíztisztító telep 8000 m³/nap HT12000 m³/nap
CS 3-1
Hajta mocsár
Hajta
JÁSZBERÉNYI-JÁSZTELEKI SZÜKSÉGTÁROZÓ
Tározási adatok:
Üzemi elöntési szint : 92,2 mBf
Tározó térfogat : 13,0M m³
Vízfelület : 1800 ha
Öreg Hajta
Rekettyés III. ág
PÓRTELEK
Rekettyés mellékág
Rekettyés Zagyvába
JELMAGYARÁZAT
Ivóvíz gerincvezeték
Helyi vízmű
Víbázis rétegbeni "B" hidrogeológiai védőterülete
Szennyvíztisztító védőtávolsága (500m)
Szennyvíz nyomóvezeték
Szennyvíz nyomóvezeték (építés alatt)
Kötelező KÖTIVIZIG egyeztetési sáv
Árvízvédelmi szükségtározó területe
Mocsár
Jászteleki tározó nyugati határoló vonala
2010.06.07. elöntés határa
K-1

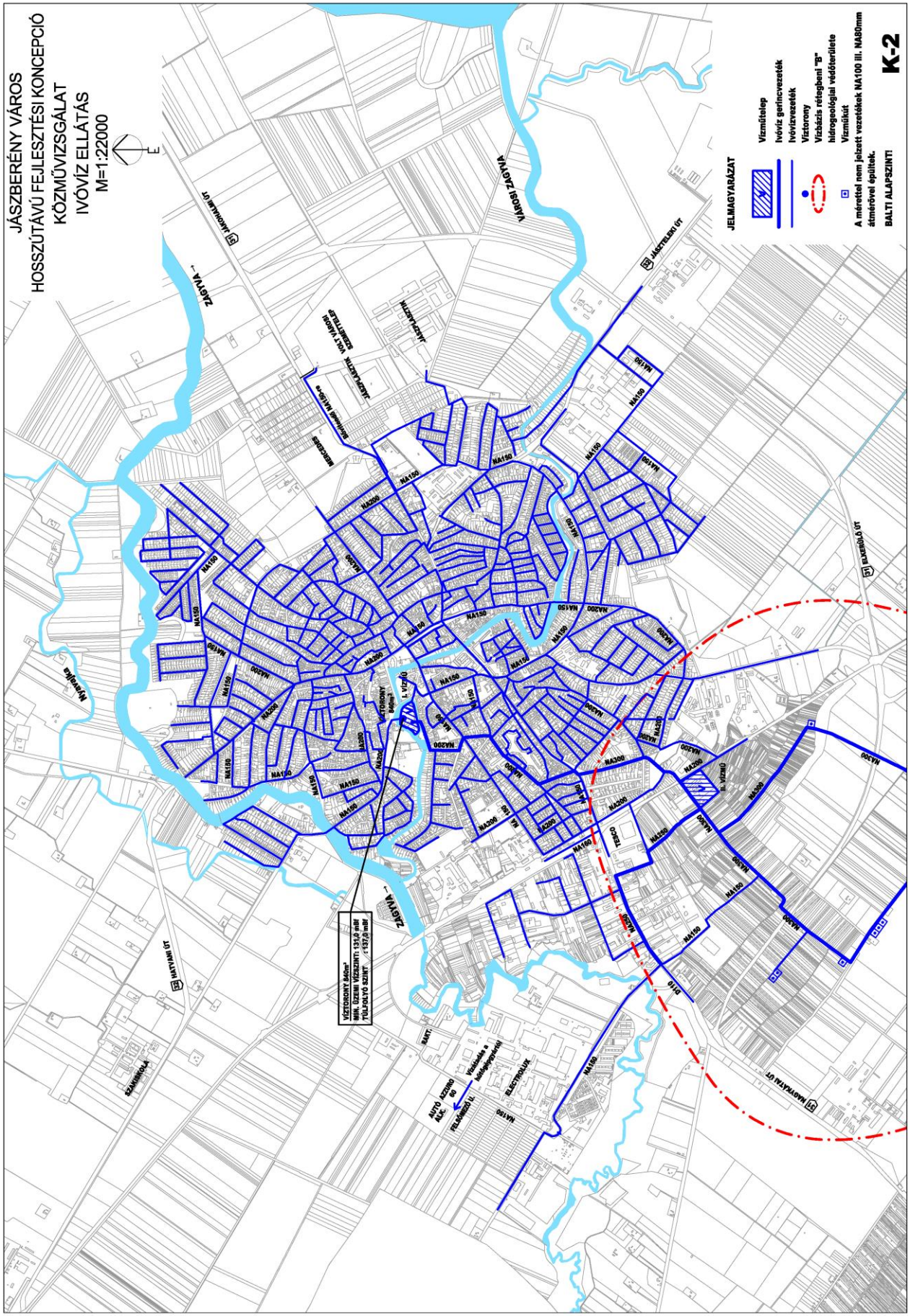
JÁSZBERÉNY VÁROS
HOSSZÚTÁVÚ FEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ
KÖZMŰVIZSGÁLAT
IVÓVÍZ ELLÁTÁS
M=1:22000
JELMAGYARÁZAT
Vízműtelep
Ivóvíz gerincvezeték
Ivóvízvezeték
Víztorony
Vízbázis rétegbeni "B" hidrogeológiai védőterülete
Vízműkút
A mérettel nem jelzett vezetékek NA100 ill. NA80mm átmérővel épültek.
BALTI ALAPSZINTI
K-2
VÁROSI ZAGYVA
ZAGYVA
Nyavajka
VÍZTORONY 840m³
MIN. ÜZEMI VÍZSZINT: 131,0 mBf
TÚLFOLYÓ SZINT: 137,0 mBf
I. VÍZMŰ
II. VÍZMŰ
TESCO
ELECTROLUX
SZAKISKOLA
HATVANI ÚT
JÁSZTELEKI ÚT
ELKERÜLŐ ÚT
MAGYKÁTAI ÚT
JÁKÓHALMI ÚT
MERCEDES
NA150
NA200
NA300
NA160
NA250
D110

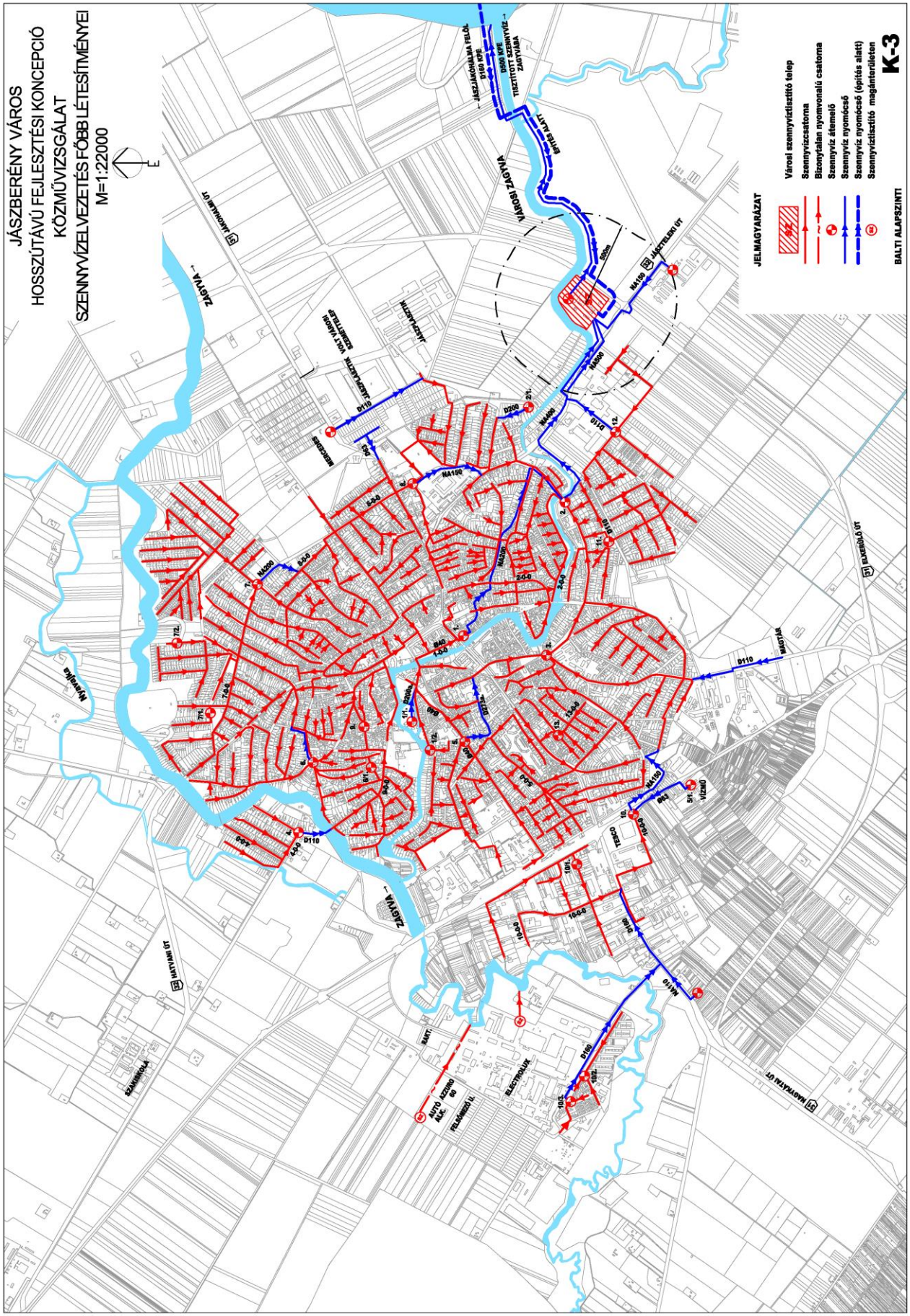
JÁSZBERÉNY VÁROS
HOSSZÚTÁVÚ FEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ
KÖZMŰVIZSGÁLAT
SZENNYVÍZELVEZETÉS FŐBB LÉTESÍTMÉNYEI
M=1:22000
JELMAGYARÁZAT
Városi szennyvíztisztító telep
Szennyvízcsatorna
Bizonytalan nyomvonalú csatorna
Szennyvíz átemelő
Szennyvíz nyomócső
Szennyvíz nyomócső (építés alatt)
Szennyvíztisztító magánterületen
BALTI ALAPSZINTI
K-3
VÁROSI ZAGYVA
ZAGYVA
Nyavajka
MÁGTÁR
TESCO
VÍZMŰ
ELECTROLUX
SZAKISKOLA
HATVANI ÚT
MAGYKÁTAI ÚT
ELKERÜLŐ ÚT
JÁSZTELEKI ÚT
JÁSZPLASZTIK
MERCEDES
D110
D200
D160
NA150
NA200
NA300
NA400
NA110

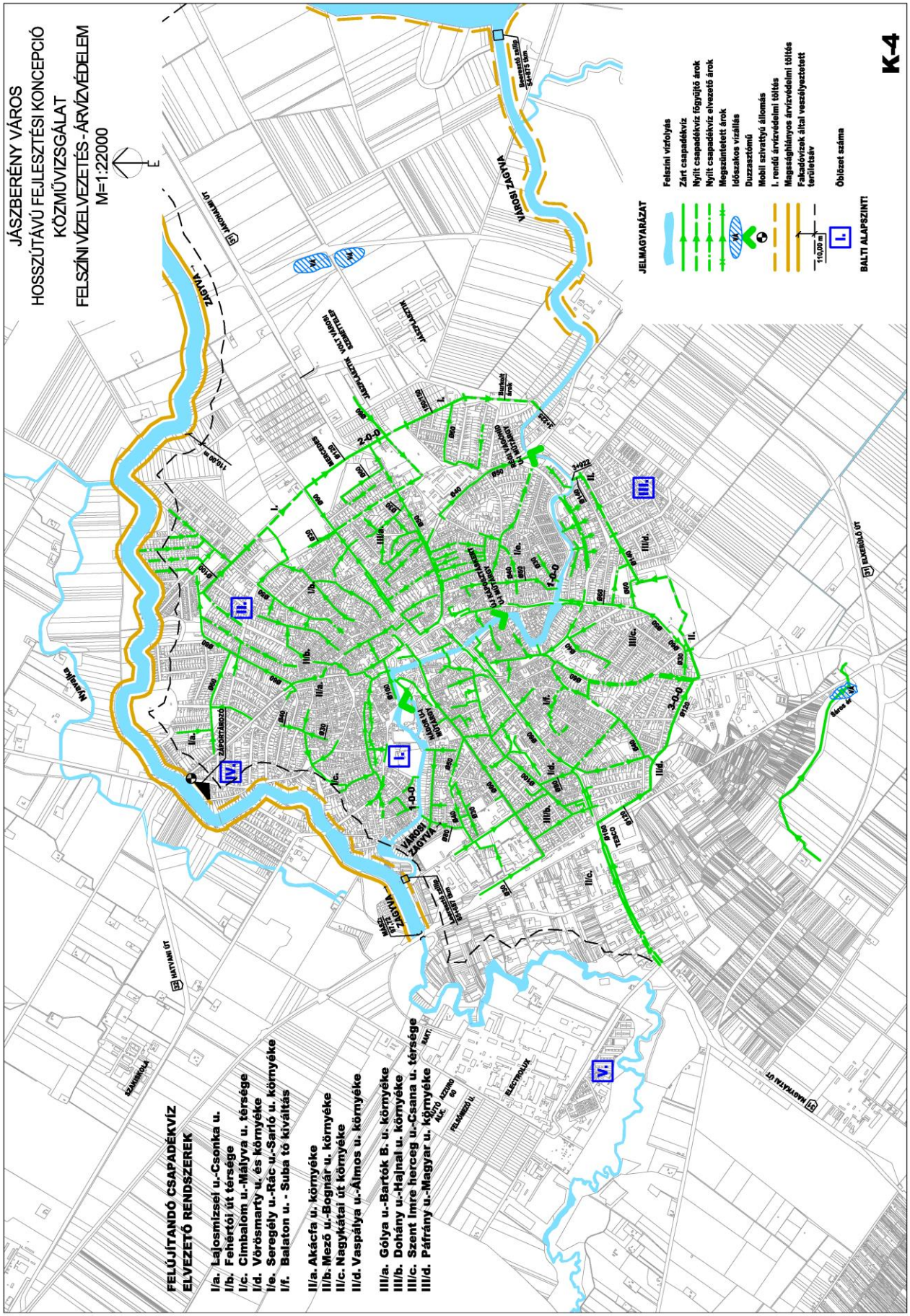
JÁSZBERÉNY VÁROS
HOSSZÚTÁVÚ FEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ
KÖZMŰVIZSGÁLAT
FELSZÍNI VÍZELVEZETÉS - ÁRVÍZVÉDELEM
M=1:22000
JELMAGYARÁZAT
Felszíni vízfolyás
Zárt csapadékvíz
Nyílt csapadékvíz főgyűjtő árok
Nyílt csapadékvíz elvezető árok
Megszüntetett árok
Időszakos vízállás
Duzzasztómű
Mobil szivattyú állomás
I. rendű árvízvédelmi töltés
Magssághiányos árvízvédelmi töltés
Fakadóvizek által veszélyeztetett területsáv
Öblözet száma
BALTI ALAPSZINTI
K-4
FELÚJÍTANDÓ CSAPADÉKVÍZ
ELVEZETŐ RENDSZEREK
I/a. Lajosmizsei u.-Csonka u.
I/b. Fehértói út térsége
I/c. Cimbalom u.-Mályva u. térsége
I/d. Vörösmarty u. és környéke
I/e. Seregély u.-Rác u.-Sarló u. környéke
I/f. Balaton u. - Suba tó kiváltás
II/a. Akácfa u. környéke
II/b. Mező u.-Bognár u. környéke
II/c. Nagykátai út környéke
II/d. Vaspálya u.-Álmos u. környéke
III/a. Gólya u.-Bartók B. u. környéke
III/b. Dohány u.-Hajnal u. környéke
III/c. Szent Imre herceg u.-Csana u. térsége
III/d. Páfrány u.-Magyar u. környéke
VÁROSI ZAGYVA
ZAGYVA
Nyavajka
ZÁPORTÁROZÓ
TESCO
ELECTROLUX
SZAKISKOLA
HATVANI ÚT
MAGYKÁTAI ÚT
ELKERÜLŐ ÚT
JÁKÓHALMI ÚT
JÁSZPLÁSZTIK
VOLT VÁROSI SZEMÉTTELEP
MERCEDES
RÉGI VÁROSI ÚJ-I MŰTÁRGY
ÚJ KÁPOSZTLÁSKERT ÚJ-I MŰTÁRGY
NÁDOR ÚJ-I MŰTÁRGY
MÁSZ
Beereszto zsilip 54+875 tkm
Beereszto zsilip 65+687 tkm
Beereszto zsilip 54+875 tkm
Burkolt árok
Sáros ér
110,00 m
1-0-0
2-0-0
3-0-0

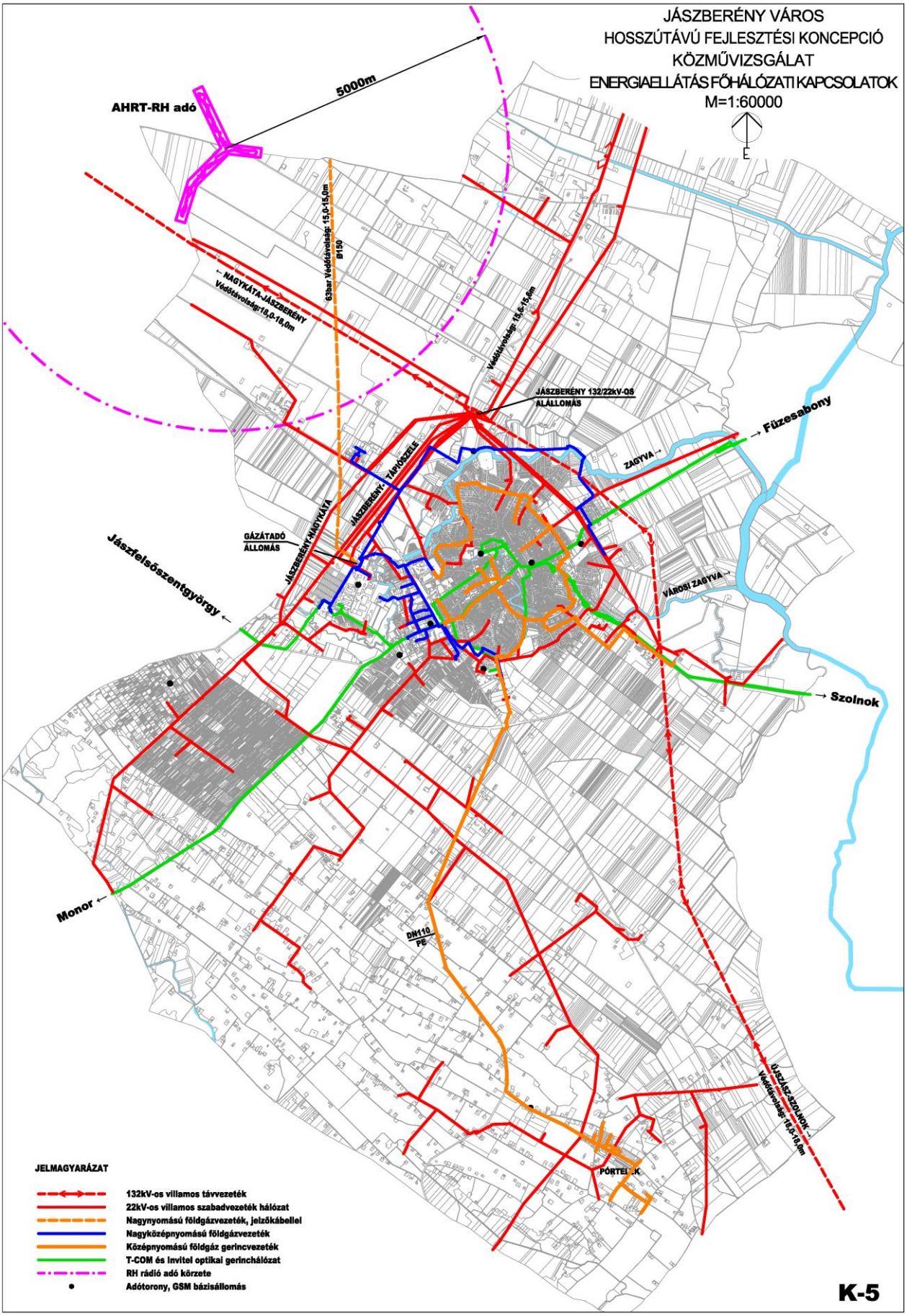
JÁSZBERÉNY VÁROS
HOSSZÚTÁVÚ FEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ
KÖZMŰVIZSGÁLAT
ENERGIAELLÁTÁS FŐHÁLÓZATI KAPCSOLATOK
M=1:60000
E
AHRT-RH adó
5000m
63bar Védőtávolság: 15,0-15,0m
Ø150
← NAGYKÁTA-JÁSZBERÉNY
Védőtávolság:15,0-15,0m
Védőtávolság: 15,0-15,0m
JÁSZBERÉNY 132/22kV-OS ALÁLLOMÁS
→ Füzesabony
ZAGYVA →
JÁSZBERÉNY-TÁPLÓSZELE
JÁSZBERÉNY-NAGYKÁTA
GÁZÁTADÓ ÁLLOMÁS
Jászfelsőszentgyörgy ←
VÁROSI ZAGYVA →
→ Szolnok
Monor ←
DN110 PE
ÚJSZÁSZ-SZOLNOK →
Védőtávolság: 15,0-15,0m
PÓRTELEK
JELMAGYARÁZAT
132kV-os villamos távvezeték
22kV-os villamos szabadvezeték hálózat
Nagynyomású földgázvezeték, jelzőkábellel
Nagyközépnyomású földgázvezeték
Középnyomású földgáz gerincvezeték
T-COM és Invitel optikai gerinchálózat
RH rádió adó körzete
Adótorony, GSM bázisállomás
K-5

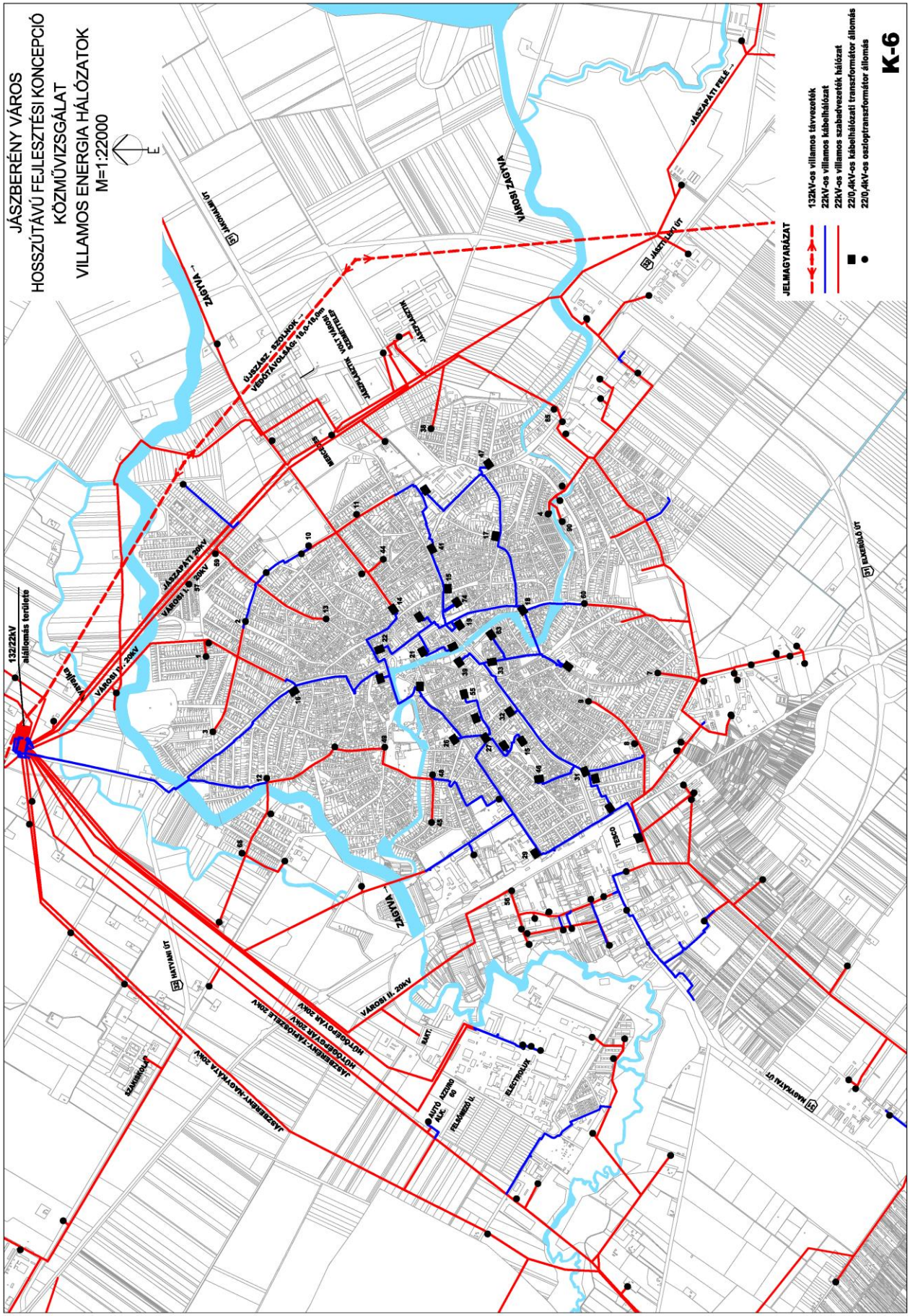
JÁSZBERÉNY VÁROS
HOSSZÚTÁVÚ FEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ
KÖZMŰVIZSGÁLAT
VILLAMOS ENERGIA HÁLÓZATOK
M=1:22000
JELMAGYARÁZAT
132kV-os villamos távvezeték
22kV-os villamos kábelhálózat
22kV-os villamos szabadvezeték hálózat
22/0,4kV-os kábelhálózati transzformátor állomás
22/0,4kV-os oszloptranszformátor állomás
K-6
132/22kV
alállomás területe
ZAGYVA
VÁROSI ZAGYVA
JÁSZAPÁTI FELÉ
JÁSZTELEKI ÚT
JÁSZAPÁTI 20kV
VÁROSI II. 20kV
HÚTÓGÉPGYÁR 20kV
JÁSZBERÉNY-TÁPIÓSZELE 20kV
JÁSZBERÉNY-NAGYKÁTA 20kV
TESCO
ELECTROLUX
SZAKISKOLA
HATVANI ÚT
NAGYKÁTAI ÚT
ELKERÜLŐ ÚT

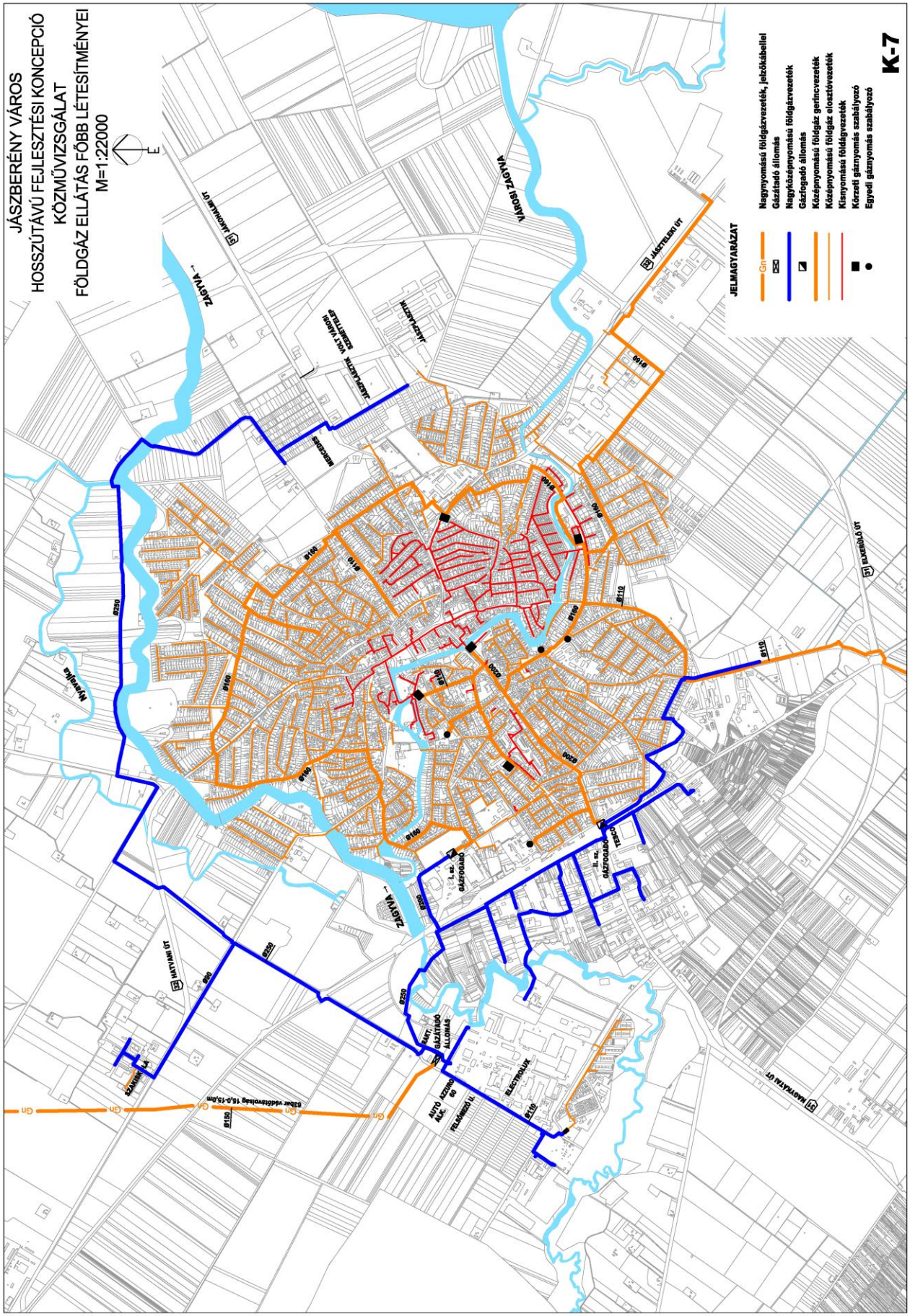
JÁSZBERÉNY VÁROS
HOSSZÚTÁVÚ FEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ
KÖZMŰVIZSGÁLAT
FÖLDGÁZ ELLÁTÁS FŐBB LÉTESÍTMÉNYEI
M=1:22000
JELMAGYARÁZAT
Nagynyomású földgázvezeték, jelzőkábellel
Gázátadó állomás
Nagyközépnyomású földgázvezeték
Gázfogadó állomás
Középnyomású földgáz gerincvezeték
Középnyomású földgáz elosztóvezeték
Kisnyomású földgázvezeték
Körzeti gáznyomás szabályozó
Egyedi gáznyomás szabályozó
K-7
VÁROSI ZAGYVA
ZAGYVA
JÁSZTELEKI ÚT
ELKERÜLŐ ÚT
NAGYKÁTAI ÚT
HATVANI ÚT
Nyavajka
MERCEDES
TESCO
ELECTROLUX
Ø250
Ø200
Ø160
Ø110
Ø90
Gn

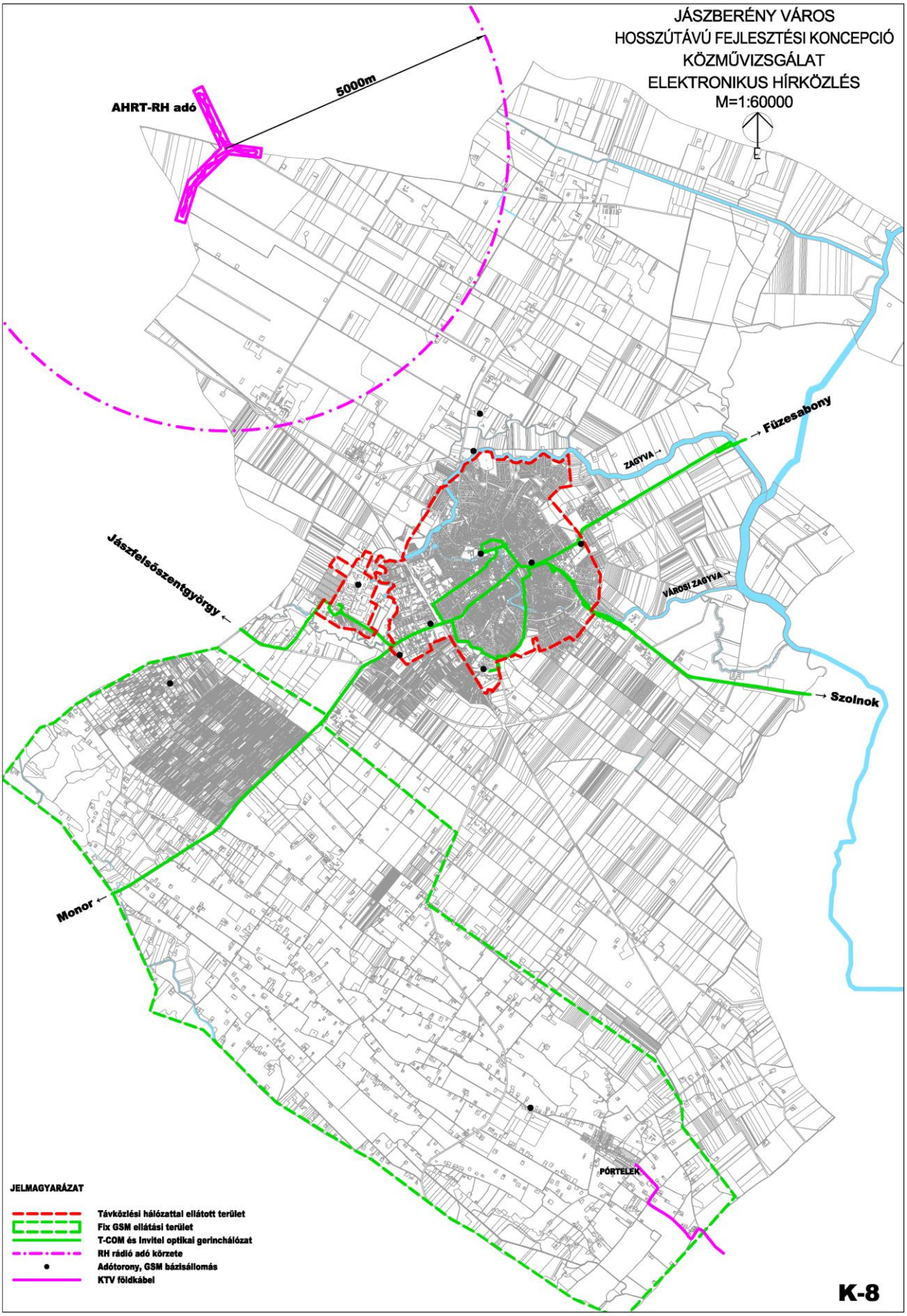
JÁSZBERÉNY VÁROS
HOSSZÚTÁVÚ FEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ
KÖZMŰVIZSGÁLAT
ELEKTRONIKUS HÍRKÖZLÉS
M=1:60000
E
AHRT-RH adó
5000m
→ Füzesabony
ZAGYVA →
VÁROSI ZAGYVA →
Jászfelsőszentgyörgy ←
→ Szolnok
Monor ←
PÓRTELEK
JELMAGYARÁZAT
Távközlési hálózattal ellátott terület
Fix GSM ellátási terület
T-COM és Invitel optikai gerinchálózat
RH rádió adó körzete
Adótorony, GSM bázisállomás
KTV földkábel
K-8

1.16 KÖRNYEZETVÉDELEM ÉS TELEPÜLÉSÜZEMELTETÉS

1.16.1. Talajvédelem

A földvédelem alapvető feladata a termőtalaj minőségi és mennyiségi védelme. A termőföldet mennyiségi és minőségi értelemben is veszélyeztetik az urbanizációs folyamatok, továbbá a városi környezet, az ipari és mezőgazdasági tevékenységek okozta földfelszín-vesztések, illetve talajszennyezések.

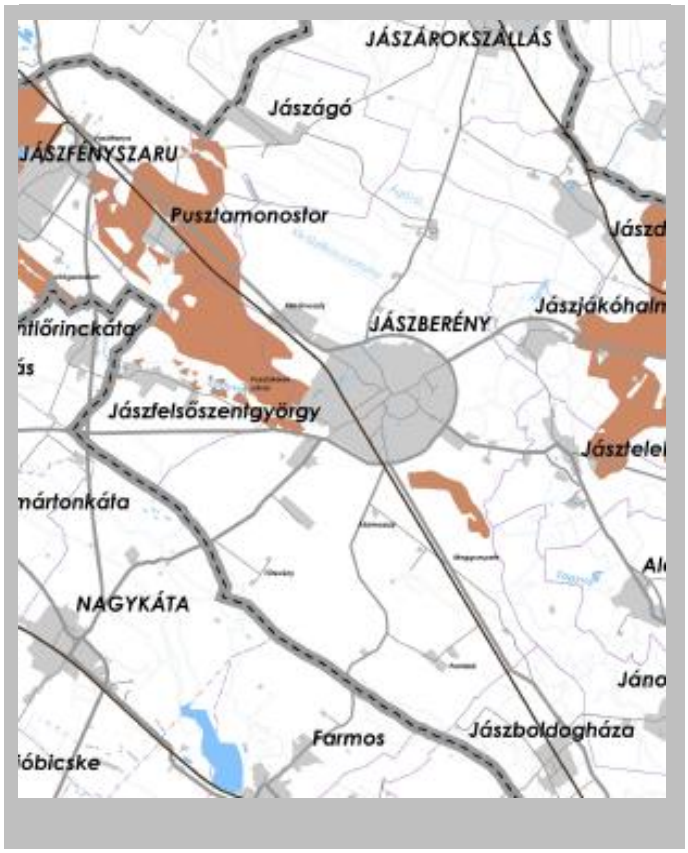

Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezete

Jászberényben a talajok szennyezésében szerepet játszik a mezőgazdasági művelés során nem megfelelően alkalmazott műtrágyázás, az állattartás hulladéka, a növényvédőszerek, az ipari tevékenységek, a szennyvizek szikkasztása, az illegális hulladéklerakások.

A talajok minőségének romlását okozza a művelési ágak nem megfelelő megválasztása, a talaj megújulását, termőképességének megőrzését elősegítő tevékenységek korlátolt alkalmazása, a talajdegradációs folyamatok (szikesedés, szervesanyag-tartalom csökkenés, tömörödés, szélerózió). Szélerózió által a közigazgatási terület belterülettől délre eső része veszélyeztetett.

A termőtalaj védelméhez tartozik a roncsolt területek, felszíni anyagnyerőhelyek rekultivációja. A település ásványkincsekben szegény. A külterületen homok- illetve agyagbánya működik.

A város mezőgazdasági műveléshez kedvező adottságokkal rendelkezik, főként a településtől északnyugatra és fekvő területek tartoznak a kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezetébe.

1.16.2. Felszíni és felszín alatti vizek

A felszíni vizek szerepe igen sokrétű lehet. Azon kívül, hogy ivóvíz-bázist jelenthetnek, és szennyvíz-befogadóként szolgálnak, jelentős táji, természeti, ökológiai, értéket képviselnek, rekreációs-turisztikai szerepük van, és meghatározhatják a város arculatát.

A folyók vízgyűjtő területekkel együtt értelmezhető ökológiai rendszert alkotnak. A rendszer az őt érő negatív hatások, például szennyezések egy részét természetes regenerálódó képességén keresztül képes feldolgozni, azonban manapság a terhelés mértéke és jellege meghaladja a folyók öntisztuló képességét (annál is inkább, mivel az eredeti szűrőzóna (galériaerdők, parti növényállomány) sok helyen megszűnt), így ritkán találkozhatunk kiváló minőségű, még ritkában természetes állapotú felszíni vizekkel.

Kiemelten érzékeny felszín alatti vízvédelmi terület övezete

Az Európai Unió által elfogadott Víz Keretirányelv (VKI) szerint 2015-re a víztestek 85%-ánál el kellene érni a jó ökológiai állapotot, mely alól Magyarországnak 2027-ig mentességre lesz szüksége.
A térség vízfolyásai közül a Zagyva vize a legszennyezettebb. A térség vízfolyásai közül a Zagyva vize a legszennyezettebb. Vize a szennyezett (IV. kat.) és erősen szennyezett (V.) kategóriába került besorolásra, csak az oxigénháztartás mutatói és a pH értéke illeszkedik a jó állapothoz tartozó szennyezettségi határértékhez. A folyó nem minősül erősen módosítottnak, szervesanyag szempontjából nem kockázatos, ellenben tápanyag-terhelés alapján lehetséges kockázat. A belvízcsatornák vize a jellemző szennyvizekkel való terheltség következtében többnyire igen szennyezett.
A felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet értelmében Jászberény érzékeny területen helyezkedik el.
Felügyelőség vizsgálatai szerint a felszín alatti vízbázis a felszíni szennyeződésekkel szemben sérülékenynek, veszélyeztetettnek minősül.
A 27/2006. (II. 7.) kormányrendelet szerint a település nitrátérzékenység szempontjából érzékeny területen fekszik.
A talajvizek a mélységi vízutánpótlás bázisát alkotják, ezért fontos feladat a talajvíz-monitoring rendszer kiépítése. A talajvizek szennyezését főként kommunális szennyvíz-szikkasztás, mezőgazdasági termelésből eredő műtrágya és vegyszer bemosódások, az üzemi méretű állattartó telepek okozzák.
Belvíz által veszélyeztetett a település néhány mélyfekvésű utcája, melyek a városban szétszórva találhatók.
A térség nagy mennyiségű termálvízkinccsel rendelkezik, a város területén több kút is található.

1.16.3. Levegőtisztaság-védelem

A levegőterhelésben szerepet játszó tényezők a közlekedés, ipari-, ill. üzemi szennyezőanyag kibocsátás és a lakossági fűtés, tüzelés, továbbá a mezőgazdasági területekről, vagy burkolatlan utakról származó por.
A légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelet zónabesorolásai alapján Jászberény területén:
- a kén-dioxid tekintetében a légszennyezettség az alsó vizsgálati küszöböt nem haladja meg,
- a nitrogén-dioxid tekintetében a légszennyezettség az alsó vizsgálati küszöböt nem haladja meg,
- a szén-monoxid tekintetében a légszennyezettség az alsó vizsgálati küszöböt nem haladja meg,
- a PM10 szennyezettség tekintetében a légszennyezettség a felső és az alsó vizsgálati küszöb között van,
-a benzol tekintetében a légszennyezettség az alsó vizsgálati küszöböt nem haladja meg.
A mezőgazdasági területekről származó szálló porvéderdősávok és megfelelő növényállomány hiányában nagy mennyiségben terheli a belterületet. A szálló por részecskék mérete széles skálán mozog. A 10 mikronnál kisebb átmérőjű por (PM10) a mélyebb légutakba is lejut, így az egészségre veszélyt jelenthet. A por mérgező anyagokat is megköthet. Az utakra leülepedő por a közlekedés következtében ismét a légkörbe jut. A szállópor szennyezettség mértékét jelentősen befolyásolja a csapadékmennyiség – csapadékszegény időszakban jelentősen megnőhet a levegő szállópor koncentrációja -, valamint a növényállomány, amely megköti a porszennyezést.
A közlekedésből származó légszennyező anyagok a szén-monoxid, szén-dioxid, nitrogén-oxidok, ólom, benzol és egyéb telítetlen szénhidrogének, amelyek egy része szerepet játszik a talajközeli ózon keletkezésében is. Ezen anyagok részben közvetlenül az utak-mentén rakódnak le, illetve a szomszédos területeken jelentenek terhelést. Így az ilyen típusú emisszió a forgalmasabb utak mentén - a 31 32. számú főút - jellemző legnagyobb mértékben.
Téli időszakban a közlekedés mellett a lakossági fűtés határozza meg a belvárosi levegőminőséget. A gázkonvektorral történő fűtés következtében jelentős mennyiségű nitrogén-oxid és szén-dioxid kerül a levegőbe. Emellett a lakossági légszennyezés kategóriájába tartozik a lakossági hulladékégetés, ami számos káros anyag levegőbe jutását okozza.
A településen az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat manuális mérőhelye üzemel.
A Közép-Tiszavidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség által végzett 2012. évi Állapotértékelés szerint Jászberényben a légszennyező
-- telephelyek száma 46 db,
-- pontforrások száma300 db.

1.16.4. Zaj és rezgésvédelem

A zajvédelemre vonatkozó jogszabályi előírásokat a környezeti zaj és rezgés elleni védelem

egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet, valamint a zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 8/2002. (III. 22.) KöM-EüM együttes rendelet tartalmazzák. A településre stratégiai zajtérkép nem készült.
A környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet meghatározza a zajtól védendő területeken érvényes, különböző zajforrásokból származó zajterhelési határértékeket. A rendelet szerint a zajtól védendő területek az érzékenység sorrendjében a következők:
-- Üdülőterület, gyógyhely, egészségügyi terület, védett természeti terület kijelölt része
-- Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű)
-- Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), vegyes terület
-- Gazdasági terület és különleges terület.

Zajterhelést okozó zajforrások:
-- üzemi létesítmények (üzemi telephely, berendezés, technológia, valamint kulturális, szórakoztató, vendéglátó, sport-, reklámcélú, közösségi, továbbá minden hangosítást igénylő rendezvény és egyéb helyhez kötött külső zajforrás)
-- közlekedés
-- építőipari kivitelezési tevékenység
Jászberényben a város több részén a közúti közlekedés zajterhelése jelenti a legnagyobb problémát
A közúti közlekedés jelentőségének, mértékének csökkenése a közeljövőben nem is várható.
A gazdasági területek esetében gyakran nem a gazdasági tevékenység okoz terhelést, sokkal inkább a tevékenységhez kapcsolódó nagyarányú közlekedés, mint pl. a Zanussi Lehel Hűtőgépgyár Logisztikai Központ esetében.
A Közép-Tisza Vidéki Környezetvédelmi Felügyelőség adatai szerint az üzemi – ipari kibocsátásból eredő zajterhelés mértéke az utóbbi években csökkent, mely az eredményes zajcsökkentési beruházásoknak köszönhető.
Nagyobb ipari-gazdasági zajkibocsátó a Zanussi - Lehel Hűtőgépgyár, ahol a zajcsökkentő műszaki intézkedések kedvező hatással jártak, azonban az egykori szolgálati lakások, amelyek továbbra is lakóterületként funkcionálnak, a zajtól védendő területek közé tartoznak, amelyek környezetében alacsonyabb határértékek érvényesek. A gazdasági terület és a lakóterület közelsége környezeti konfliktust eredményez.
Fontos szempont az üzemi telephelyek, ipari létesítmények, ipari parkok zajterhelésre érzékeny területhasználatoktól megfelelő távolságra való elhelyezése.
Szintén üzemi zajterhelések közé sorolt a szórakoztató létesítmények éjszakai működéséből származó zaj, amely gyakran zavarja a környéken lakókat. Ennek szabályozására az önkormányzati zajvédelmi rendelet hivatott, betartatása szintén az önkormányzat hatáskörébe tartozik.
A mezőgazdasági zajterhelés általában a lakóterületektől távol, a külterületen realizálódik, ezért lakossági panaszokat nem okoz.

1.16.5. Sugárzás-védelem

Természetes háttérsugárzás
Magyarországon egy embert átlagosan 2,4 mSv/év effektív dózissal terhel a természetes háttérsugárzás. A testünket érő sugárzás származhat a világűrből, a talajból, a növényekből, élelmiszerekből, környezetünk tárgyaiból vagy akár a saját testünkből is.

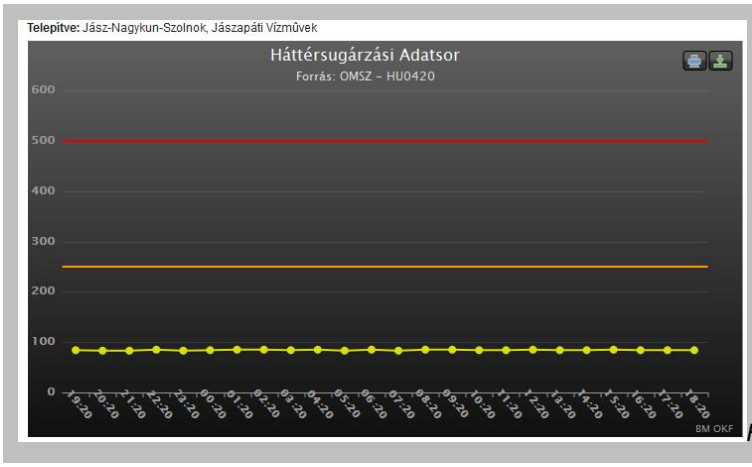

Szinkód	Határérték
	250 - 500 nSv/h *
	> 500 nSv/h *

Forrás: http://www.katasztrofavedelem.hu

Az országon belül a geológiai viszonyoktól, az időjárástól, a táplálkozástól függően akár két-háromszoros különbségek is lehetnek a háttérsugárzás mértékében. Mértéke, hatása települési szinten nem befolyásolható.

Egyéb, mesterséges eredetű sugárzások

Élettani hatás szempontjából, a távvezetékeknek két jellemzőjét kell figyelembe venni a villamos és a mágneses terét. A villamos térerősség nagyságát a feszültségszinten kívül egyéb körülmények is befolyásolják:
- a vezetékek föld feletti magassága
- a fázisvezetők és védővezető geometriai elrendezése
- magas objektumok pl.: fasor árnyékoló hatása jelentősen csökkenti a térerőséget
- épületek (a villamos teret 85-90%-ban leárnyékolják)

A Magyarországon érvényben lévő védőtávolság különböző feszültségszintű távvezetékektől:
- 750 kV40 m
- 400 kV20 m
- 220 kV10 m
- 120 kV 5 m

Ezen védőtávolságok betartását a településrendezési eszközök és az építéshatósági engedélyezési eljárások során figyelembe kell venni. Az alacsonyfrekvenciás mágneses tér áthatol az épületeken és szemben a villamos térrel kiterjedt objektumoknál nem, vagy csak nagyon költségesen árnyékolható. Az alacsonyfrekvenciás mágneses tér ellen a legjobb védekezés a megfelelően nagy védőtávolság tartása. Bázisállomások esetén Magyarországon érvényben lévő egészségügyi határértékek: 900 MHz 4.500.000 µW/m21800 MHz9.000.000 µW/m2. A határértékek megállapításakor a különböző kutatási eredményeket vették alapul. A frekvencia növekedésével a behatolási mélység csökken, ezért állapítottak meg két értéket.
Napjainkban a különböző sugárzások ipari alkalmazása (orvosi diagnosztika, ipari szerkezetvizsgálatok, élelmiszeripari tartósítások) is egyre inkább elterjedt, ezek esetleges káros hatása azonban lokális.
Atomerőmű működésével kapcsolatos többletsugárzás havária esetén fordulhat elő.

1.16.6. Vizuális környezetterhelés

Az 1.11.4. fejezet részletesen foglalkozik a tájhasználati konfliktusok fajtáival, csoportosítási lehetőségeivel. Ezen konfliktusok egyik fajtája a vizuális-esztétikai konfliktus, azaz a vizuális környezetterhelés.
A vizsgálatok irreverzibilis vizuális konfliktust nem tártak fel. A tartós konfliktusok közé sorolhatók a roncsolt, felhagyott területek (elsősorban gazdasági területek) és elhagyott épületek okozta konfliktusok.
A rendszeres akciók ellenére tartós konfliktusként tekinthetünk az illegális hulladéklerakásból eredő konfliktusokra.
A városi zöldfelületek minőségi és esztétikai problémái, térségi szinten pedig a zöldfolyosó hálózat hiányosságai (védő- és takarófásítások hiányai) egyaránt okoznak vizuális konfliktusokat.

1.16.7. Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák

A felszín alatti vizet és földtani közeget érintő szennyezések

A felszín alatti vizet és földtani közeget érintő szennyezések kivizsgálását, kármentesítését és nyilvántartási rendszerét (FAVI) a 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet szabályozza. Az Országos Környezeti Kármentesítési Program (OKKP) keretében megkezdődött a földalatti víz és földtani közeget veszélyeztető tényleges és potenciális szennyező források számbavétele. Ennek informatikai hátterét a Felszín Alatti Víz és a Földtani Közeg Környezetvédelmi Rendszert (FAVI) részeként működő Kármentesítési Információs Rendszert (KÁRINFO) adja. Az adatbázis alapján a település területén több potenciális szennyező forrás található.
Fentieken túl jelentős környezetvédelmi konfliktust jelentenek az illegális hulladéklerakók melyek potenciális veszélyt jelentenek a környezeti elemekre és vizuális konfliktust okoznak.

Levegőtisztaság, zaj- és rezgésterhelésből adódó konfliktusok

A levegőtisztaság, zaj- és rezgésterhelésből adódó konfliktusok jelentős része közlekedési eredetű. Az ipari létesítmények környezetterheléséből adódó konfliktusok száma az elmúlt évek környezetvédelmi beruházásai, a gyárbezárások és a szigorodó környezetvédelmi előírások miatt jelentős mértékben lecsökkent. Lakóterületeken rendszeresen visszatérő konfliktust okoz a szórakozóhelyek zajterhelése.

1.17 KATASZRÓFAVÉDELEM

A fejezet célja, hogy a településen lévő katasztrófavédelmi szempontból jelentős tényezők meghatározásra kerüljenek annak érdekében, hogy a fejlesztési célok és irányok meghatározásakor, az akcióterületek kijelölésekor egy esetelegesen bekövetkező katasztrófa települési szintű kockázatát elfogadhatóan alacsony szintre hozhassuk.

1.17.1. Építésföldtani korlátok

a) Alábányászott területek, barlangok és pincék területei

A településen alábányászott, illetve alápincézett terület nincs, viszont nyílt felszínű homokbánya több is van, melyből a Jászberény I és a Jászberény II bányatelek rekonstrukciója, a terület tájrendezése 2012-ben lezárult. A többi bányatelken a bányászat jelenleg is a szükséges engedélyekkel folyik, a bányák bővítése folyamatos, de ez a bővítés minden esetben vertikális irányban történik. A bányatelkek számára a szükséges védősávok és rézsűk biztosítottak.

b) Csúszás-, süllyedésveszélyes területek

A településen csúszás-, illetve süllyedésveszélyes terület nincs.

c) Földrengés veszélyeztetett területei

A várost viszonylag ritkán éri földrengés, amelynek bekövetkezése komoly és sok feladatot jelenthet. A földrengés bekövetkezésének lehetősége, a szeizmológiai előre jelzések és a földrengés zóna térkép szerint sem kizárt, mivel a település 7°-os zónába esik.

1 17.2 Vízrajzi veszélyeztetettség

A település természetes vizekben gazdag, kiterjedt vízelvezető csatornarendszerrel rendelkezik. Legnagyobb folyója, a Zagyva, ahol a LKV: -3 cm, a LNV: 359 cm. A szükséges árvízvédelmi készültséget 220 cm-s vízállás mellett kell elrendelni, III. fokú készültség 320 cm-nél van.

a) Árvízveszélyes területek

A település belterületi szakaszának árvízvédelmi veszélyeztetettsége nincsen, mert a Zagyva megfelelő védművekkel rendelkezik. Nyári időszakban a vízgyűjtő területének vízhiánya a jellemző.

b) Belvízveszélyes területek

A település belterületének lakóterületein nem jellemző a belvíz megjelenése. Az átlagosnál csapadékosabb – esős – évszakokban a mély fekvésű területeken jelentkezik belvíz, amely a város dél-nyugati részén lévő ipartelepet, focipályát és lakóterületet veszélyezteti.

Rendszeresen belvízjárta terület övezete

Nagyvízi meder övezete

Forrás: Jász-Nagykun-Szolnok Megye Területrendezési Terve, 2011

c) Mély fekvésű területek

A település dél-nyugati része mélyebb fekvésű, aminek következtében ez belvízzel érintett terület.

d) Árvíz és belvízvédelem

A településen belül a Zagyva folyó menetén a meglévő kialakult árvízvédelmi töltések megfelelőek, a lakott területek nem veszélyezettek. Árvizek esetén a csapadékos időszakokban a villám árvizek jelentek gondot a településen lakók számra.

1.18.3. Egyéb katasztrófavédelmi tényezők

a). Kedvezőtlen morfológiai adottságok (pl. lejtés, falszakadás)

A település igen gyenge domborzati tagoltságú, alacsony, egyenletes síkság, átlag 87-95 méter tengerszint feletti magassággal, csak a lösz és homok takarta peremein emelkedik a tengerszint feletti magasság kissé 100 méter fölé, ezért a település a morfológiai adottságokból adódóan nem veszélyeztetett.

b) Mélységi, magassági korlátozások

A településen magassági korlátozások nincsenek, mert a városban és környékén ezt befolyásoló tényező nincsen.

c). Tevékenységből adódó korlátozások

Jászberény lakosságszámából, kiterjedéséből, a településen folytatott széleskörű gazdasági tevékenységből adódóan területén a civilizációból eredő katasztrófák igen széles skálája előfordulhat. Ezek a katasztrófa típusok alapvetően az emberi tevékenységgel függenek össze, amelyek helytelen emberi beavatkozás, mulasztás, szándékosság, vagy technikai hibák hatására következnek be. A katasztrófák mérete jellemzően helyi, illetve térségi szintet érinthetnek.

A lehetséges veszélyforrások a következők:

- Közlekedés
- Küszöbérték alatti veszélyes üzemek, gyárak
- Kritikus infrastruktúra elemek.

Közlekedés

Jászberény közigazgatási területének déli részét elkerülő útként öleli körbe a 31. számú főút, és a városban észak-nyugati déli-keleti irányba húzódik mintegy 13,60 km hosszan a 32. számú főút, mely a város központján keresztül halad át és belterületi szakasza kb. 5 km.

A sok áthaladó kamion közül a veszélyes árut szállító szállítmányokat kell kiemelni. Az esetlegesen bekövetkező balesetek során kiszabaduló veszélyes anyagok akár több száz méteres körzetben is veszélyt jelenthetnek az ott élőkre. A 32. számú főút, mivel elkerülő út nincs, a városon keresztül halad, így az ott bekövetkezett balesetek esetében jóval jelentősebb veszélyeztetettség áll fenn. A két főútvonalon kívül közúti veszélyes áruszállításra a település belső útjait is előszeretettel használják, mivel a város dél-nyugati részén elhelyezkedő ipari park több létesítményébe is szállítanak be alapanyagként veszélyes árut, illetve szállítják el a már feldolgozott kész és félkész termékeket.

A közlekedés másik nagy területe a kötött pályás vasúti közlekedés. A településen a 82. Hatvan-Szolnok vasútvonal található, mely északnyugat-déleket irányba szeli át a várost. A városban egy pályaudvar található. A forgalom jelentős részét az átmenő forgalom jelenti. A vasúti pálya csak a településen 6 esetben keresztezi a Zagyva folyót.

Összességében megállapítható, hogy a település a közúti és vasúti veszélyes áru szállítása terén közepes veszélyezettségnek van kitéve

Veszélyes üzemek, gyárak

A településen alsó- és felső küszöbértékű veszélyes üzem nem található, jelenleg 3 cég van mely küszöbérték alatti veszélyes üzemnek lett minősítve ezek a következők:

- Colas Út Építőipari Zrt.
- Elektrolux Lehel Kft.
- Jász-Plasztik Kft.

A katasztrófa kialakulásának lehetősége igen csekély. Az alkalmazott technológiák, műszaki létesítmények kizárják a katasztrofális üzemzavarok létrejöttét. Mindhárom cég rendelkezik a telephelyére vonatkozó súlyos káresemény elhárítási tervvel, mely alapján lakosságot érintő, veszélyeztető esemény nem következhet be.

1.18 ÁSVÁNYI NYERSANYAG LELŐHELYEK

A Szolnoki Bányakapitányság adatbázisában az alábbi bányatelkek vannak nyilvántartásban
-- Jászberény Farmos II. szénhidrogén bányatelek,
-- Jászberény III. homok külfejtéses művelésű bányatelek,
-- Jászberény IV homok külfejtéses művelésű bányatelek,
-- Jászberény V. homok külfejtéses művelésű bányatelek,

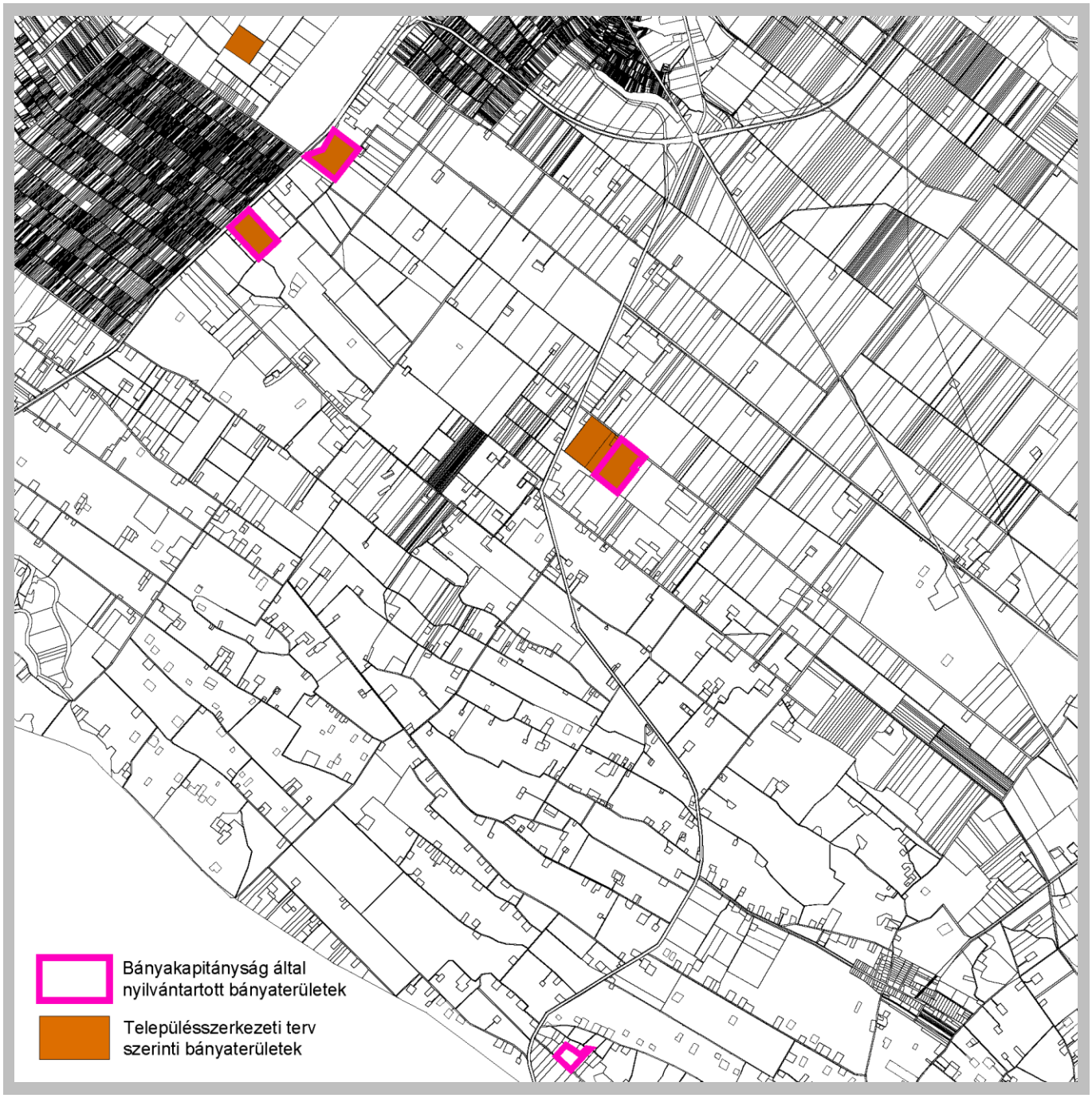

A bányatelkek Jászberény közigazgatási területén

Jászberény földtani adottságait a mellékelt térkép mutatja be, mely alapján a felszín közeli ásványi nyersanyag előfordulások jól láthatók. A térképre rávetítettük a jelenleg működő felszíni bányatelkek határait.
A nyilvántartott bányatelkek és a joghatályos településrendezési jelölt különleges bánya övezetek nem fedik egymást. A településrendezési tervek felülvizsgálata során az eltérést ki kell küszöbölni.

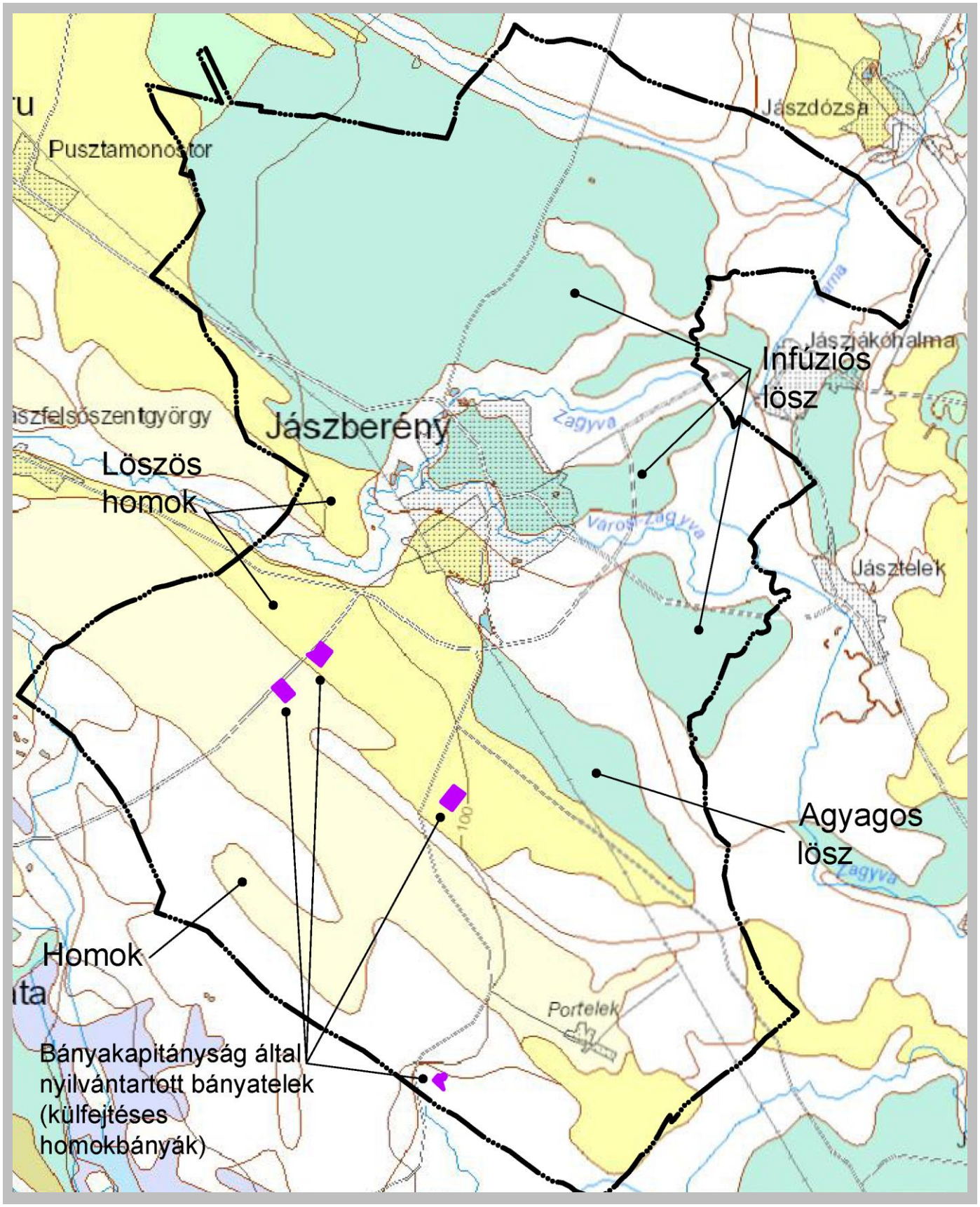

Magyarország Földtani Térképe alapján Jászberény közigazgatási területének felszín közeli ásványi nyersanyag előfordulásai

1.19 VÁROSI KLÍMA

A klímaváltozás és a települési szinten erre adható-adandó válaszok, a klimatikus adottságokat és változásokat is figyelembe vevő integrált településfejlesztés napjainkra az európai gondolkodás szerves részévé vált, melyet jól bizonyít a 2007-ben elfogadott Lipcsei Charta, a 2008-ban született Marseillei Nyilatkozat, vagy a 2010-ben elfogadott Toledói Deklaráció.
A klímaváltozás napjaink egyik legfontosabb globális kihívása, és nagyrészt egyetértés van a-tekintetben, hogy ez a változás elsődlegesen antropogén hatások eredménye. A klímaváltozás kihívása világszinten szükségessé teszi az üvegházhatású gázok kibocsátásának gyors visszafogását, mivel azonban ennek hatása csak hosszú távon érvényesül, a kibocsátások csökkentése mellett egyre inkább előtérbe kerül a változó klímához való alkalmazkodás kérdése is.
A városi éghajlat sok szempontból különbözik a tágabb térség éghajlatától. Az urbanizált területek beépített felületei jobban felmelegszenek mint a nem burkolt területek, és a légszennyezés –főként a közlekedési eredetű- miatt az üvegházhatású gázok koncentráltan jelennek meg a városi területen és tovább növelik a környezet felmelegedését. Ehhez adódnak a fűtésből, gépek használatából, közlekedésből származó további hőterhelések és a vízháztartás felborulásának negatív hatásai (pl. levegő páratartalmának csökkenése). Mindezek azt jelentik, hogy a klímaváltozás hatásai a településeken fokozottabban jelentkeznek. Az így kialakuló lokális klimatikus helyzetet nevezzük városi klímának. A negatív hatások csökkentésével valamint megfelelő településrendezési, városigazgatási és objektumtervezési eszközökkel ezen hatások mérsékelhetők.
A városon belüli klíma eltérő lehet városrészenként, de akár kisebb egységenként is. Az épületek, utcák, terek, parkok mind sajátos klimatikus adottságokkal rendelkeznek, amiket tervezésüknél, használatuknál figyelembe kell venni.
Hazánkban 2007-ben jött létre a Klímabarát Települések Szövetsége, melynek célja, hogy Magyarországon minél több településnek legyen saját, szakmailag megalapozott klímastratégiája, valamint az, hogy elősegítse a klímaprogramok megvalósítását és segítse a települések érdekképviseletét klímavédelmi kérdésekben. Jászberény eddig nem csatlakozott a szövetséghez, a város területén nem történtek kutatások a városi klímáról és a település nem rendelkezik klímastratégiával sem.

A települési klíma vizsgálata

A település területéről közvetlen éghajlati adatok nem állnak rendelkezésre. A terület elhelyezkedéséből adódóan a kontinentális éghajlati hatás érvényesül elsődlegesen, kevés a csapadék, és eloszlása is rendszertelen.
A szélsőséges időjárási viszonyokkal jellemezhető napok száma a jövőben várhatóan emelkedni fog, gyakoribbá és hosszabbá váló nyári hőhullámok, változékonyabb időjárás, a viharok és jégesők szaporodása valamint tovább csökkenő, rendszertelenebbé váló éves csapadékmennyiség várható.
A Zagyva menti várost érzékenyen érintheti a folyók összességében csökkenő vízhozama, illetve a hirtelen bekövetkező esőzéseket, hóolvadásokat követő árvizek csúcsmagasságának emelkedése, ugyanakkor a település számára a városi klíma szempontjából kedvező adottság is a folyó közelsége, hiszen a település zöldfelület-rendszerének tengelyét a Zagyva alkotja. A vízfolyások (Zagyva, Városi-Zagyva) és az azokat kísérő növényzet alkotta zöldfolyosó keresztülhúzódik a városon és a város ökológiai adottságainak javításán túl esztétikai értéket is képvisel, valamint pozitív pszichikai hatása is érvényesül. Ezek, valamint a nagyobb parkok, erdőfoltok és fasorok akklimatizáló hatásuk révén segítik a város légcseréjét is.
A jövőben az éghajlati szempontokat is hangsúlyosan figyelembe kell venni a városfejlesztési és –irányítási döntésekben, kiemelt figyelmet fordítva a kibocsátás-csökkentésre és –megelőzésre, valamint az alkalmazkodás elősegítésére.

2. HELYZETELEMZŐ ÉS ÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ

2.1. A HELYZETELEMZÉS EREDMÉNYEINEK ÉRTÉKELÉSE, SZINTÉZIS

2.1.1. A folyamatok értékelése, Jászberény és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglalása

A város fejlődését befolyásoló legfontosabb tényező, melyeket áttekintünk, az alábbiak:
-- a gazdaság-földrajzi elhelyezkedés,
-- a természeti erőforrások,
-- a népességviszonyok változása,
-- a gazdaság szerkezet változása,
-- a külső politikai tényezők, a város szerepkörének változása,
-- az infrastrukturális ellátottság változása,
-- a belső érdekviszonyok,
-- a tulajdonviszonyok,
-- a városi környezet, a térbeli rendezettség és az épített környezet állapota.

a) A gazdaság-földraji környezet

Jászberény az Alföld északi peremén, a Zagyva folyó mentén fekszik. Elhelyezkedése mind az Észak-alföldi régióban, mind Jász-Nagykun-Szolnok megyében külpontos, az ÉNy-i határához közeli. Ezért a régió vonzásánál erősebben érvényesül a főváros hatása. Szoros az együttműködése Pest és Heves megye közeli településeivel is, foglalkoztatási, kulturális és ellátó központi szerepe messze túlnyúlik a 18 települést - köztük több várost is - felölelő kistérsége határain, sőt a megyehatárokon is. A megyeszékhellyel a Zagyva-völgy köti össze, amely történelmi idők óta közlekedési folyosó. A város távolsága Szolnoktól 48 km, Budapesttől 87 km, ezért a főváros vonzereje is érzékelhető.
A térségi központ szerepkör Jászberényben korán kialakult, a jászok XIII. századi betelepítése óta a jászság központi települése, „fővárosa”. Emiatt kulturális szerepköre már korán meghatározóvá vált.

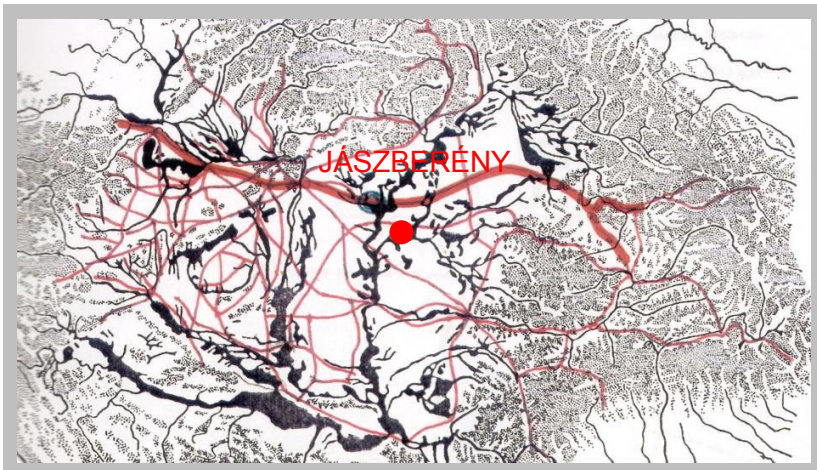

A középkori Magyarország úthálózata és vízjárta területei

Jászberény fejlődését befolyásoló egyik tényező a tájegységek határán, az Alföld északi peremén az Északi Középhegységhez közeli fekvés

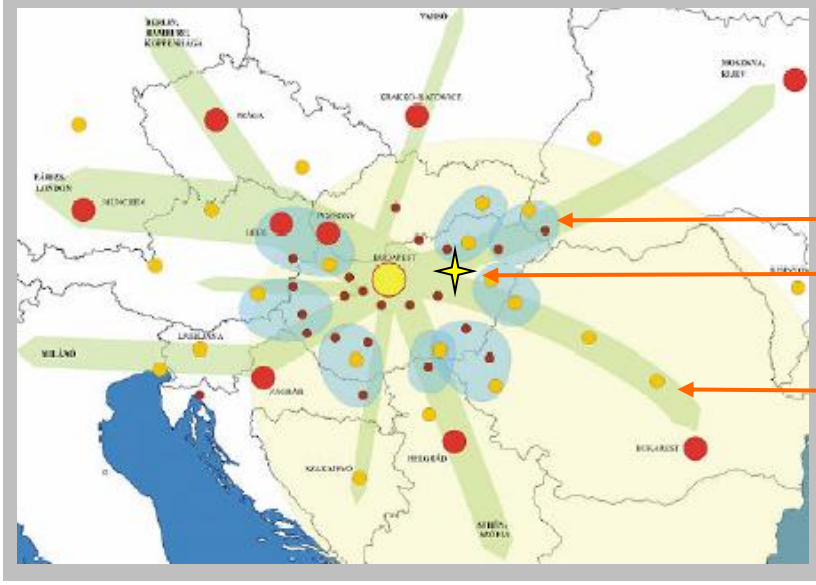

Jászberény és a térségi fejlődési tengelyek helyzete

Határon átnyúló vonzáskörzet

Jászberény két fontos közép európai növekedési tengelyhez (M3 és M4 mente) is közel esik

Növekedési tengely

A korábbi mezőváros a XX. század második felében vált a környék ipari foglalkoztatási gócpontjává, elsősorban a nagyüzemek (hűtőipar) ide telepítésével.

Jászberény közel esik két – az M3 és a tervezett M4 - főközlekedési vonal mentén kialakuló fejlődési tengelyhez, ez gazdasági potenciálját erősíti. Fejlődését azonban nem segíti, hogy sem vasúti, sem közúti fővonallal nem rendelkezik, kétszámjegyű utak (31 és 32) kereszteződésénél és vasúti mellékvonalon fekszik.

b) Természeti erőforrások

A természeti erőforrások közül a város gazdaságát sokáig a termőföld határozta meg annak ellenére, hogy a település területén a termőföldek átlagos termőképessége a közepesnél kissé gyengébb. Jó termőtalajok a közigazgatási terület ÉNy-i és DK-i peremén találhatók, csernozjom, homok, humuszos homoktalajok fordulnak elő a DNy-i részeken, É-on és K-en pedig gyenge minőségű, szikes foltokkal tarkított réti talajok dominálnak. Ez utóbbi gyepgazdálkodásra, az előbbiek szántóföldi művelésre és gyümölcs (dinnye) termelésre alkalmasak. A gyepgazdálkodáson alapuló állattenyésztés vezetett a tejipar (Jásztej Zrt.) kifejlődéséhez, egykor virágzó gyümölcsösei és szőlőtermelése azonban mára vesztett jelentőségéből. Jelenleg a mezőgazdaság - az egykori mezőváros - gazdaságában csupán 4% körüli értéket képvisel. A várost érintő vízfolyások a Zagyva és a bele ömlő Tarna, melyek turisztikai jelentősége (még) csekély. Idegenforgalmi szempontból fontos természeti erőforrás viszont a termálvíz. A városnak két fürdője – a belvárosban elhelyezkedő Strand és Termálfürdő, valamint a Lehel Sport és Szabadidőközpont fürdője – hasznosítja a termál kutak 45°C-os, elsősorban ízületi problémák enyhítésére alkalmas alkáli hidrokarbonátos termálvizeit.

A város idegenforgalmában a Zagyva és a Tarna folyók szerepe nem meghatározó

c) Gazdasági szerkezet változása

A település gazdaságában évszázadokon keresztül a mezőgazdaság, ill. az ahhoz kötődő kereskedelem és termékfeldolgozás, élelmiszer „ipar” volt meghatározó. A település ismert volt vízimalmairól (gabonaipar), gyümölcstermeléséről és a XIX. sz. elején telepített szőlőiről, tejtermeléséről, méntelepéről. Serfőzdéje már az 1700-as évek elején volt, ahol a XX. század elején sör- és likőrüzem is működött. Az utolsó (belső) vízimalom 1941-ig üzemelt, de 1872-től egy, majd 1889-től és 1901-től újabb gőzmalmok létesültek a városban. Dohánybeváltója a XX. század első éveiben épült, de működött

tejszövetkezet és borközraktár is a városban.
Iparát még a XIX. században is a céhekbe tömörült kézműipar jellemezte, a gyáripar csak lassan indult fejlődésnek. A vasútvonal is későn, 1873 márciusában érte el Jászberényt, így az országos hálózatba történő késői bekapcsolódás is hátráltatta az ipar fellendülését. Az élelmiszeripar mellett a gépiparnak (Aprítógépgyár) lett jelentősége. A kisiparosokat tömörítő Ipartestület 1885-ben megalakult, de még 1935-ben is csak 800 iparos lakott a városban.

AXIX. századi Jászberény (céhlevél részlete)

A nagyipar csupán a XX. század közepétől alakult ki. Országszerte legismertebb jászberényi nagyüzem a Lehel Hűtőgépgyár volt, amely nemcsak az üzem, hanem a hozzá kapcsolódó lakótelep és szabadidős-létesítmények miatt is a várost meghatározóan formáló tényező lett.
A rendszerváltás után megváltozott a gazdasági szerkezet. Nemcsak a privatizáció zajlott le és a megmaradt iparágak működési keretei változtak, hanem jelentősen előretört a kereskedelmi-szolgáltatási ágazat. 2006-ban a vállalkozások 65,5 %-a a szolgáltatási szektorban működött, ezen belül az anyagi (kereskedelem, javítás, idegenforgalom, szállítás) szolgáltatásokban működők aránya 33,1 %, a szellemi (pénzügyi, gazdasági, kulturális, oktatási, egészségügyi, ingatlan) szolgáltató vállalkozásoké 32,4 % volt. A szolgáltatási szektor aránya 2011-re tovább növekedett 76,0 %-ra.
A magas tercier szektori arány egyben azt is jelzi, hogy a város biztosítja a környék kereskedelmi, szolgáltatási ellátását és szellemi hátterét is, ezáltal központja a térségnek. A fejlődés ellenére azonban a szolgáltatásban működő vállalkozások aránya még mindig az országos érték alatt marad.

A jászberényi vállalkozások gazdasági ágazat szerinti megoszlása és összehasonlítása 2011

	Ágazati megoszlás			
	Mező-erdő-vadgazdál-kodás.	*ipar*	*építőipar*	*szolgálta-tások*
	%	*%*	*%*	*%*
Szolnok	1,4	6,9	7,5	84,3
Jászberény	*2,9*	*10,7*	*10,4*	*76,0*

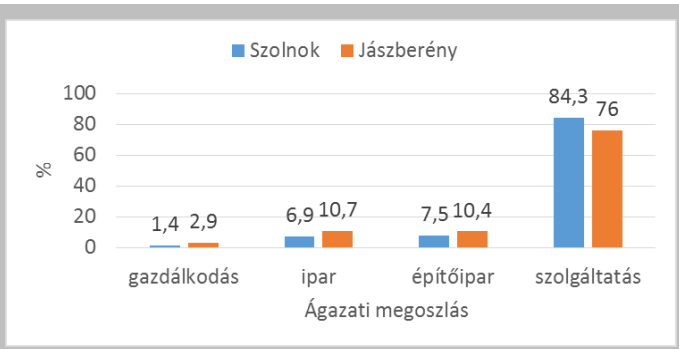

Az ágazatok között leggyorsabban (legnagyobb arányban) a pénzügyi és gazdasági szolgáltatásokban, az oktatásban és egyéb szolgáltatásokban működő vállalkozások száma növekedett. Visszaesés tapasztalható viszont az anyagi termelő (mezőgazdaság, ipar) ágazatokban és a szállításban, valamint az idegenforgalomban működő vállalkozások arányában.

Jászberényi vállalkozások számának időbeli összehasonlítása 1990-2011

vizsgált évek	működő vállalkozások	
	száma	aránya
	db	% 100%=1990
1990	1 299	100,0
2000	1 705	131,3
2001	1 765	135,9
2002	1 860	143,2
2003	1 885	145,1
2004	1 883	145,0
2005	1 904	146,6
2006	1 910	147,0
2011	1 901	146,3

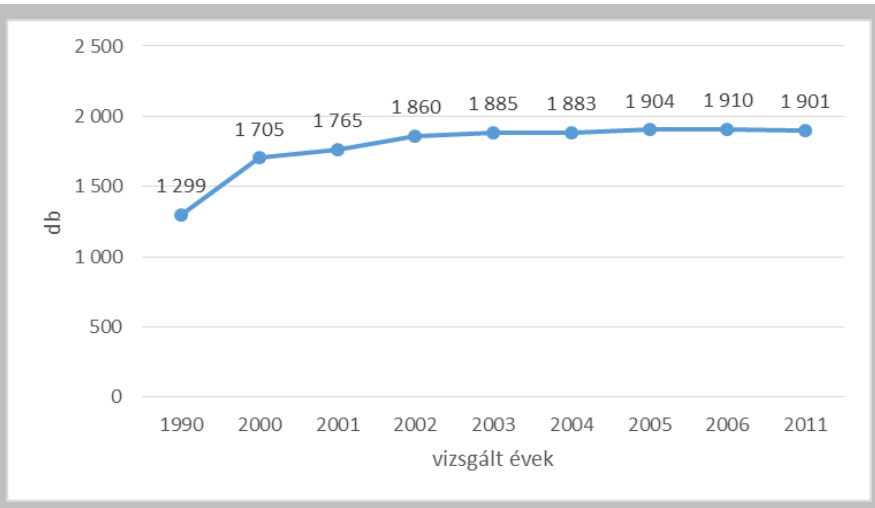

Idegenforgalmi adatok időbeli összehasonlítása 2000-2011

vizsgált évek	kereskedelmi szállásférőhelyek száma	éves vendég-éjszakák száma	átlagos tartózkodási idő
2000	245	17 517	3,4
2001	231	11 826	3,1
2002	228	11 658	2.5
2003	218	13 167	3,4
2004	220	11 356	3,0
2005	206	9 820	2,8
2006	194	10 029	2,7
2011	**169**	**8 660**	**3,3**

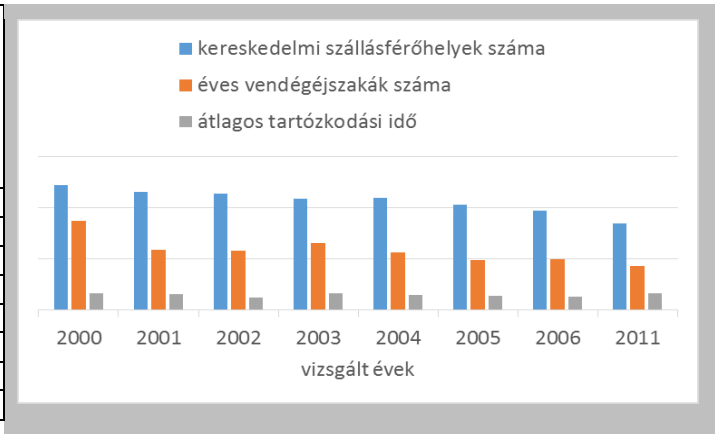

Jövedelmek térbeli és időbeli összehasonlítása 2007-2011

adatsorok	Jászberény	Szolnok	JNSZ megye
SZJA alapot képező éves jövedelem egy állandó lakosra vetítve Ft (2007)	831 838	939 325	626 882
SZJA alapot képező éves jövedelem egy állandó lakosra vetítve Ft (2011)	908 000	962 000	697 000

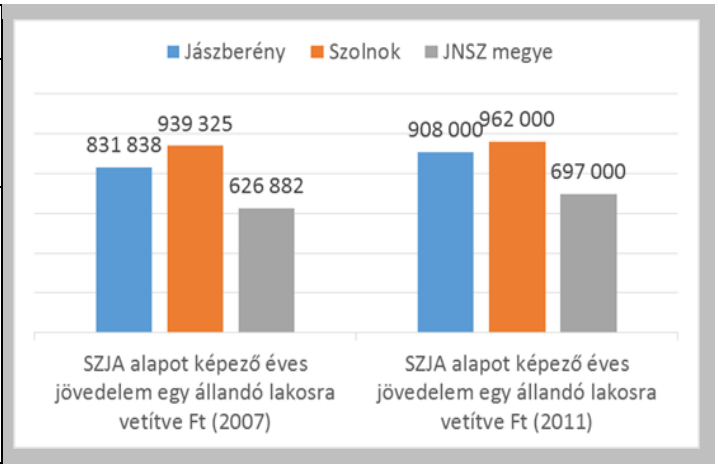

A város kedvező gazdasági helyzetét tükrözi, hogy a népesség foglalkoztatottsági szintje magas: az ezer állandó lakosra jutó SZJA adófizetők száma felülmúlja a megyei szintet és meghaladja a megyeszékhelyét is. Ugyanez a viszonylagos kedvezőség mindható el a jövedelmi viszonyokról is, amely téren ugyancsak csupán Szolnok előzi meg Jászberényt. Különösen kedvezők az időbeli változások, ahol Jászberény Szolnoknál is jobban teljesített: míg a megyeszékhelyen a gazdasági válság előttihez képest csökkent az SZJA-t fizetők aránya, Jászberényben növekedett.

A munkanélküliségi mutatók valamennyi területen romlottak a válság előttihez képest, de viszonylag Jászberényben a legalacsonyabb az álláskeresők száma. A munkanélküliség terén a város még Szolnoknál is jobb, sőt a tartós munkanélküliségi arány is Jászberényben a legalacsonyabb. Az álláskeresőkön belüli a női munkanélküliek aránya korábban kedvezőtlenül magas volt, az időbeli változások azonban Jászberény gazdasági eredményeit tükrözik: mára területi összehasonlításban a női munkanélküliség is itt a legalacsonyabb. A válság előtti időszakhoz képest jelentősen, 27,3 %-ról 20,6 %-ra csökkent a szellemi foglalkozású munkanélküliek aránya, ami a gazdaság kvalifikált munkaerő iránti igényének növekedését jelzi. Ugyanezt mutatja az is, hogy nagymértékben nőtt a munkanélküliségen belül az alacsonyan képzettek aránya, ami felhívja a figyelmet arra, hogy a korszerű gazdasághoz emelni szükséges a népesség iskolázottsági szintjét, és a képzetlenek foglalkoztatása egyre nagyobb gondot fog jelenteni.

Jászberény legnagyobb foglalkoztatói ma is az ipari nagyüzemek. Ezek közül a legjelentősebbek:

- Elektrolux Lehel Kft – háztartási elektromos berendezések gyártása,
- Fortaco – általános gépgyártás jelentős exporttal,
- Kód Kft. – villamos/elektronikus rendszerek gyártása, alkatrészgyártás jelentős fejlesztési tevékenységgel, az Elektrolux fontos beszállítója,
- Trend Kft – műanyag alkatrészek gyártása, ugyancsak az Elektrolux fontos beszállítója,
- Jász-Plasztik Kft – műanyag feldolgozás, műanyag alkatrészek, az Elektroluxnak (is) beszállítója,
- Szekuritas Kft – munkavédelmi eszközök, munkaruházat gyártása,
- Szatmár Kft. – építőipari tevékenység,
- Co-op Star Zrt. – kereskedelmi tevékenység.

Kedvező, hogy az ipari üzemek jelentős része kiemelkedő fejlesztési (K+F) tevékenységet is folytat.

d) A népességi viszonyok változása

Jászberény népességének változása

1870	1880	1890	1900	1910	1920	1930	1941	1949	1960	1970	1980	1990	2001	2011	2013
19 090	20 294	22 911	25 227	27 943	30 738	28 350	28 838	27 528	30 324	29 764	31 402	29 461	28 203	27 087	26 809

Jászberényben a népességi csúcs 1980-ban volt (31 402 fő), azóta a csökkenés folyamatossá, ha ütemében valamelyest csökkenő mértékűvé (1980-90: -6,2%, 1990-2001: -4,3%, 2001-2011: -4,0%) is vált. A 70-es évtizedben még a természetes szaporulat a városban is és kistérségében is pozitív volt, és bár a kistérség népessége az elvándorlás következtében fogyott, ekkor még Jászberény növekedett. 1980-tól a népességcsökkenés és a negatív természetes szaporulat vált jellemzővé Jászberényben és kistérségében is. A leggyorsabb népességfogyást a 80-as évtized mutatja, amikor mind a természetes szaporulat, mind a vándorlási egyenleg mindkét helyen negatív. A népesség-csökkenés mértéke a rendszerváltás óta mérséklődött, az elvándorlás megszűnt, sőt a vándorlási egyenleg pozitívba fordult át. A rendszerváltás, 1990 óta 23 év alatt a városban 9,0%, a kistérségben 7,6 % volt a népesség csökkenés, miközben a 80-as évtizedben 10 év alatt ezek az értékek fajlagosan magasabb, 7,2 és 7,9%-ot értek el.

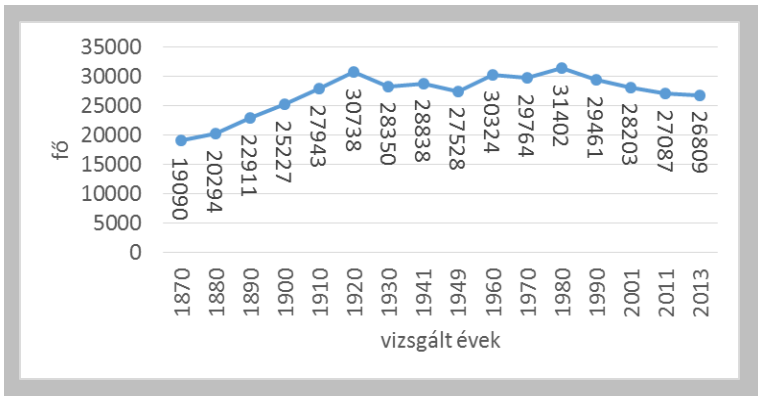

A jászberényi népesség változása 1870-2011

A város és a kistérség jó foglalkoztatási helyzetét tükrözi az is, hogy a vándorlási egyenleg Jászberényben az ezredforduló óta nulla, a kistérségé pedig a megyei és a régiós érték alatt marad.

A népesség legfontosabb adatai és az adatok területi összehasonlítása KSH 2008.jan.1. és 2011. népszámlálás alapján

adatsorok		2008.		2011	
		Jászberény	J-N-Sz megye	Jászberény	J-N-Sz megye
lakónépesség		27 218	409 995	27 087	386 594
0-14 korú népesség	fő	3 647	13 376	3 656	58 239
	%	13,4%	15,5%	13,5%	15,1 %
60-x korú népesség	fő	6 451	19 675	7 042	94 366
	%	23,7%	22,8%	26,0%	24,4%
Munkaképes korú népesség	fő	17 120	53 245	16389	233 989
	%	62,9%	61,7%	60,5%	60,5%
vitalitási index		0,57	0,67	0,52	0,62

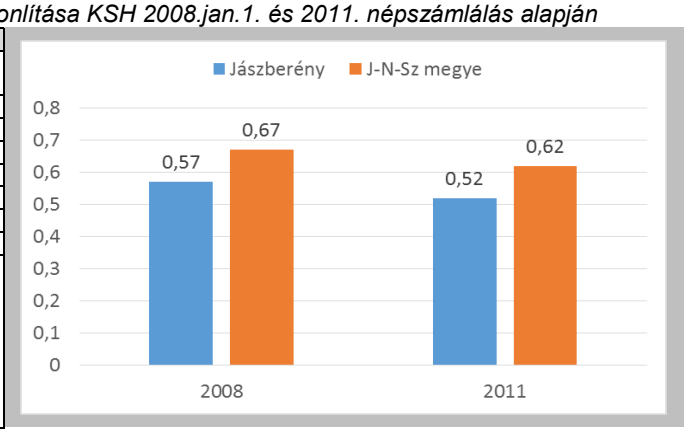

A népesség korcsoport-összetételében, mint az egész az országban, az elöregedési folyamata jellemző.

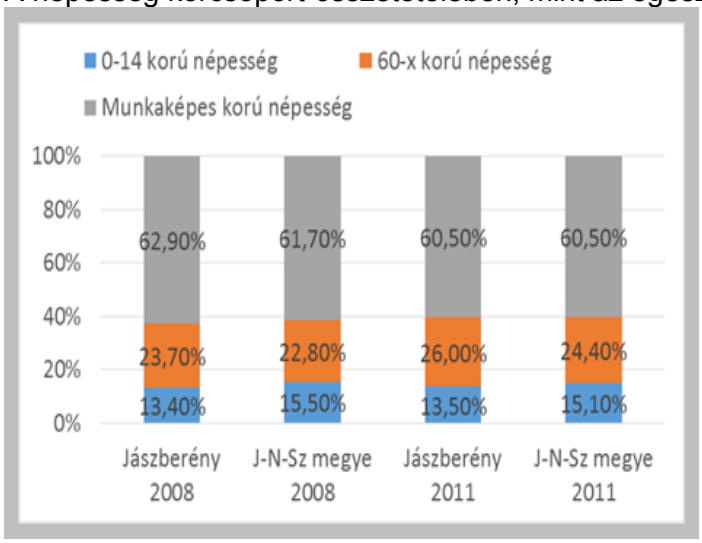

A gyermek korosztály aránya folyamatosan és egyre rohamosabban csökken, az idősek száma és aránya nő. Jászberényben a vitalitási index már a 2001. évi népszámláláskor is nagyon alacsony: 0,63 volt, de tovább csökkent, ma már csak 0,52, rosszabb, mint Magyarországé, messze elmarad a megyei mutatóktól. Saját kistérségi átlagához képest is idősebb Jászberény lakossága. Különösen kedvezőtlen a tendencia erősödése, az utóbbi harminc évben a gyermekek száma felére fogyott, az idősek száma folyamatosan nő, a vitalitási index pedig 1,22-ről 0,52-re csökkent.

Jászberény lakossági korösszetétel változás 2008-2011

vizsgált évek	vitalitási index
1980	1,22
1990	0,99
2001	0,63
2011	0,52
változás mértéke 1980-hoz viszonyítva (1980=100%)	-0,7 42,6 %

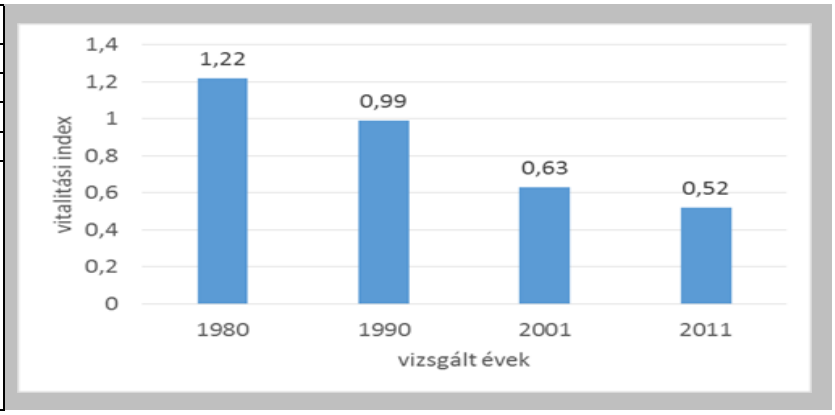

Jászberény népességének korcsoport összetétele és a vitalitási index változása 1980-2011 (KSH)

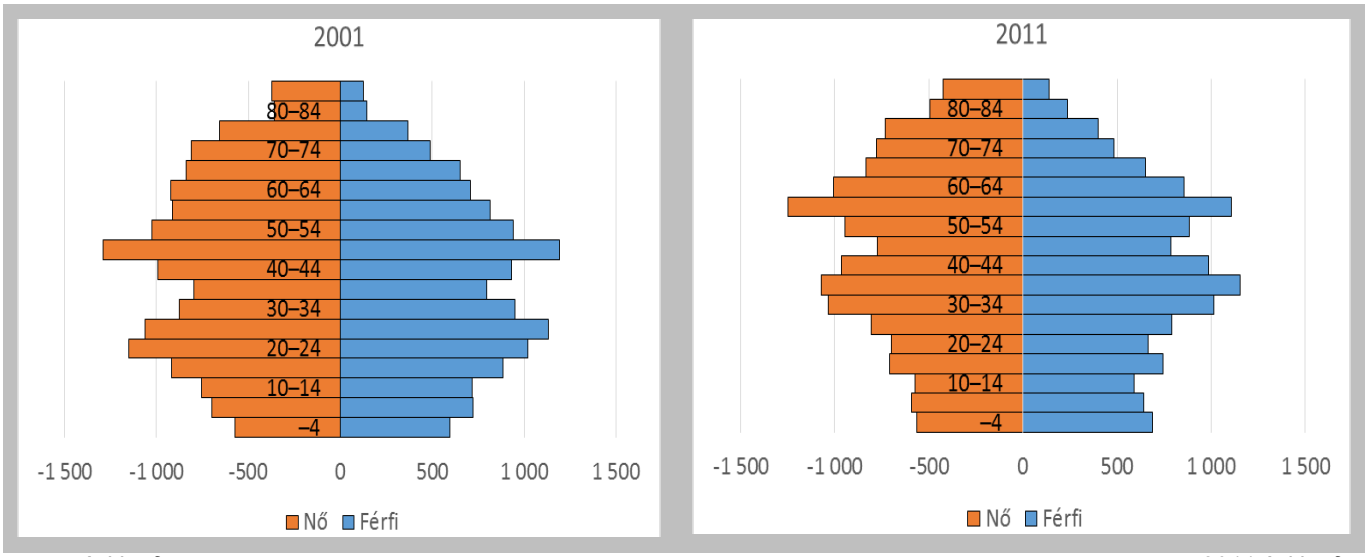

2001-évi korfa *2011 évi korfa*

A népesség elöregedését a korfa orsó-szerű alakja jelzi. Nagyon beszűkült a korfa a gyermekkorúaknál, a középkorú, 30-60 évesek sokan vannak, de még a 70 éven felüliek létszáma is meghaladja a gyermekekét. A gazdaság munkaerő ellátásában tíz év múlva gondok jelentkezhetnek, ha legnépesebb 50-60 éves korosztály eléri a nyugdíj korhatárt. A következő táblázat a város lakónépességének 5 évenkénti korcsoport összetételét mutatja a 2001. és a 2011. évi népszámlálások adatai alapján. Valami reményt jelenthet, hogy a 0-4 évesek száma kismértékben emelkedett, de az 5-29 éveseké valamennyi kategóriában csökkent.

Jászberényben a felsőfokú végzettségűek aránya a megyei átlaghoz képest magas, kicsivel meghaladja az országos szintet is, de alacsonyabb a megyeszékhelyénél. Az általános iskolát el nem végzettek aránya ugyanezen összehasonlításban átlagosnak mondható, kb. megegyezik az országossal, jobb a megyeinél és a saját kistérségénél, de kedvezőtlenebb Szolnoknál vagy a szolnoki kistérségnél. A változási tendencia azonban igen kedvező, az általános iskolát el nem végzettek aránya 10 év alatt a 2001-es érték fele alá csökkent, miközben az érettségizetteké 30 %-kal, a diplomásoké 50 %-kal nőtt.

A népesség iskolai végzettsége, területi és időbeli összehasonlításban KSH 2001. évi és 2011. évi népszámlálás

	Jászberény	Szolnok
általános iskolát nem végzettek aránya a 15-X korú népességben változás 2001-2011 % arány(2001=100%)	-6,6% pont 42,1 %	-3,3% pont 47,6%
érettségizettek aránya a 18-X korú népességben változás % arány(2001=100%)	+11,2%pont 130,0%	+10,0%pont 119,4%
felsőfokú végzettek aránya a 25-X korú népességben változás 2001-2011 % és arány(2001=100%)	+6,6%pont 150,8%	+6,5%pont 133,9%

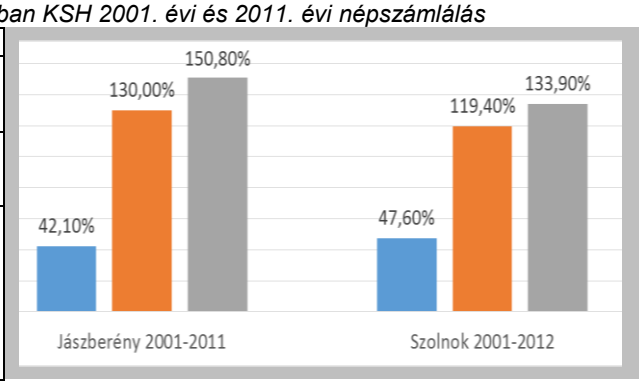

Jászberényben a népesség elhelyezkedési lehetőségei jók, a munkanélküliség nemcsak – az országban egyébként kedvezőtlenül magas – régiós szintnél, hanem az annál jobb megyei szintnél, sőt a

szolnokinál is alacsonyabb, a foglalkoztatottak aránya – a megyeivel és a szolnokival összehasonlítva is - Jászberényben a legmagasabb. Kedvező az is, hogy az álláskeresőkön belül a szellemi foglalkozásúak korábbi magas aránya csökkent. Alacsony a tartós munkanélküliség, ez is a jó elhelyezkedési lehetőségekre utal, és mérséklődött a munkanélküliségen belül a női munkanélküliek aránya. (l. gazdasági fejezet).

Foglalkoztatási arányok (%) a teljes népességen belül 2011

Terület	Férfi		Nő		Összesen	
	foglal-kozta-tott	munka-nélküli	foglal-koz-tatott	munka-nélküli	foglal-kozta-tott	munka-nélküli
Megye összesen	41,8	7,1	32,1	5,7	36,8%	6,4%
Szolnok	45,7	5,8	38,8	4,8	42,0%	5,3%
Jászberény	47,9	4,4	37,3	3,5	42,4%	3,9%

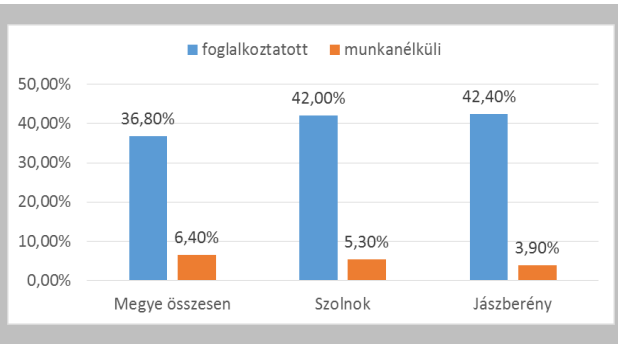

A foglalkoztatás ágazati szerkezete Jászberényben is és a kistérségben is jelentősen átalakult a rendszerváltás óta. A város ipari jelentőségét tükrözi, hogy az iparban foglalkoztatottak aránya meghaladja az országos, a régiós és a megyei szintet is, ugyanakkor az idegenforgalom/vendéglátásban és a közigazgatásban az átlagosnál kevesebben dolgoznak, míg a szolgáltatásban foglalkoztatottak aránya kb. megfelel az átlagosnak, de elmarad a szolnokitól.

A 2011 évi népszámláláskor 511 fő – a népesség 1,9%-a - vallotta magukat románnak, a város TÁMOP-5.4.9-11/1-2012-0018 számú „Szociális szolgáltatás fejlesztése Jászberényben" pályázati anyaga szerint azonban arányuk eléri a népesség 8-9 %-át (kb. 2000-2200 fő). Ez különösen az iskolázottsági színvonal emelése és az esélyegyenlőség megteremtése terén érdemel kiemelt figyelmet. Társadalmi problémát jelent a magas külterületi lakos-szám, mely a 2011-es népszámláláskor 2010 fő volt. Térben koncentrálódva jelentkeznek a külterületi lakott helyek problémái, ebből kiemelkedik Neszűr, ahol az egykor virágzó gyümölcskultúra helyét a – más településről (is) bevándorló - elszegényedett külterületi lakosság vette át.

e) Külső politikai tényezők, települési szerepkörök változása

Jászberény települési szerepkörének változása a történelmi múlttal, a külső politikai/védelmi tényezőkkel és a térségi gazdasági fejlődés lehetőségeivel szoros összefüggést mutat.

A jászok tatárjárás utáni betelepítését követően közvetlenül a királynak tartoztak védelmi, katonai szolgálattal. Jászberény már a 13. század közepétől a Jászság vallási és szellemi központja lett, amely kiváltságokat (adó- és vámmentesség, önálló közigazgatás, pallosjog) élvezett. A török időkben katonai szerepe növekedett, mivel a város a szultán magánkincstárához tartozott, védelmére palánkvárat építettek. A várat leégése után azonban nem építettek újjá, így katonai szerepe gyengült. 1550-ben már városi rangú település, közigazgatási székhely szerepét a török hódoltság és a Jászkun Hármas Kerület fennállása idején is megőrizte. A mindennapokban a környék mezőgazdasági termelésének és termény kereskedelmének központjává, öntudatos és gazdag településsé vált – olyannyira, hogy amikor I. Lipót császár a 18. század elején a várost eladta a Német Lovagrendnek, néhány évtizeden belül saját erőből visszaváltották a lakosok (önmegváltás). A 19. században Szolnoknál nagyobb népességszámú település volt, de a vasútépítés jelentőségét későn ismerték fel, az első vasútépítési hullámban a gazdák nem járultak hozzá a földek igénybevételéhez. Így csak több évtizedes késéssel kapcsolódott be a város az országos gazdasági vérkeringésbe. Emiatt az ipar lemaradásba került, a város sokáig megőrizte mezővárosi jellegét és céhes szervezetét. A gyáripar fejlődése nagy késéssel indult meg, nagyüzemek csak a második világháború után létesültek, de a város néhány évtized alatt ipari, foglalkoztatási központtá vált. A rendszerváltás óta a gazdaság ágazati szerkezete gyorsan átalakult, de az ipari jelentőség továbbra is dominál. A megyén belüli periférikus – az ÉNy-i megyehatár menti - földrajzi elhelyezkedése a megyén túlmutató térségi kapcsolatok kialakulását eredményezte. Hatásterülete mind ellátási (oktatás, kereskedelem), mind foglalkoztatási szempontból átnyúlik Pest- és Heves megye szomszédos területeire is. Kulturális – és a jászokat összetartó sajátos kultúra- és hagyományőrző - szerepe az utóbbi évtizedekben megerősödött, jelentős történelmi (pl. Redemptio emléknap), képzőművészeti tradíciókkal és gazdag könyvtárral rendelkezik.

f) Infrastrukturális adottságok

Az infrastruktúra-ellátottság (Tágan értelmezett) színvonala a város működését és az életkörülményeket nagymértékben meghatározza.

Jászberény közlekedési ellátottsága

Jászberényben két országos főút keresztezi egymást. A K-Ny-i irányú a 31. sz. főút, az É-D irányú a 32. sz. főút. A 31. sz. főút elkerülő szakasza 2009. év végére elkészült. Ezzel szemben a 32. sz. főút átkelési szakasza még várhatóan megmarad hosszú évekig. Ez a főút átmegy a város főterén, így lehetetlenné teszi annak forgalomcsillapított térré történő átalakítását. Ugyanakkor a város utcahálózata olyan, hogy egyetlen útja sem alkalmas a 32. főút szerepének átvételére. Ezért szorgalmazni kell a 32. főút elkerülő szakaszának mielőbbi megépítését. Ezután lehet elkezdeni a városközpont forgalomcsillapítását és a városi dísztér létrehozását.

Jászberényben jelentős a kerékpáros közlekedés aránya. Jelentős kerékpárút hálózat épült ki az utóbbi években, melyek továbbfejlesztése mind hivatásforgalmi, mind turisztikai szempontból jelentőséggel bírhat.

Jászberény közműellátottsága

Az 1997-es években a közcsatorna-hálózat kiépítettségben még számottevő volt az elmaradás: míg a vízhálózatba bekapcsolt lakások száma 10 409 volt, a csatornahálózatra csak 5 019 lakás kapcsolódott, azaz a közműolló meghaladta az 50 %-ot. Napjainkban (2007, KSH) a vezetékes ivóvízzel ellátott 11268 lakásból már 9 074 a csatornára is rákötött, azaz a közműolló 20 % alá szűkült. A csatornázottság az ezredforduló óta javult markánsan.

Közműolló változása Jászberényben

vizsgált évek	vízzel ellátott lakás	közcsatornázott lakás	közműolló (csatornázott/ vízzel ellátott lakás)
1997	10 409	5 019	48,2%
2001	10 860	5 503	50,7%
2007	11 268	9 074	80,5%
2011	11 746	10 001	85,14

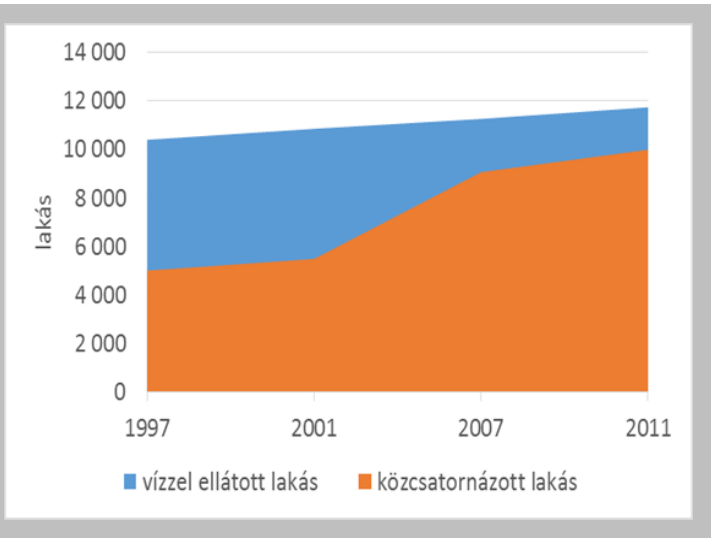

Az egy főre jutó háztartási vízfogyasztás mennyisége Jászberényben 2001-ben 28,48, 2007-ben 31,07m^3 volt, azaz az egy lakosra jutó háztartási vízfogyasztás 9,1 %-kal nőtt. Ez tükrözheti az életszínvonal emelkedését (jobb higiéniás ellátottság), de még mindig a szolnoki és a megyei szint alatt marad, azaz pazarlásra nem utal.

A háztartások számára szolgáltatott villamosenergia – a csökkenő lakosságszám ellenére – abszolút mértékben is- nőtt az ezredforduló óta. 2001-ben 32319 kWh volt, 2007-re 33 169 kWh-ra emelkedett. Ez egy lakosra jutó háztartási fogyasztást tekintve 1,15 kWh-ról 1,22 kWh-ra (+5,97%) növekedést jelent. Ez a technikai fejlődéssel és az egyre több háztartási berendezéssel indokolható.

A háztartási gázfogyasztók száma is növekedett. 2001-ben 8 906 háztartási gázfogyasztó volt, 2007-re ez a szám 9 898. A szolgáltatott gáz mennyisége azonban lényegesen csökkent: a 2001-es 12285 ezer m^3-es szintről 11 798 ezer m^3-re, azaz az egy fogyasztóra jutó éves gázfogyasztás 1 379 m^3-ről 1191 m^3-re (86,4%) csappant. A takarékosságot valószínűleg az áremelkedés inspirálta.

A szemét elszállításba bekapcsolt lakások aránya 100,0%-os. A háztartásokból elszállított szemét éves mennyisége ugyanebben az évben 9819,2 tonna volt, azaz a szemétszállításba bekapcsolt háztartásokból elvitt szemét átlagos mennyisége évi 1,046 tonna.

A város közigazgatási területe mobil távközlési ellátás szempontjából lefedettnek tekinthető. Kábel televíziós ellátás van a városban

Jászberény lakásellátottsága

A város lakásellátottság mennyiségét tekintve megfelelő, a lakások száma meghaladja a háztartások számát. Minőségi lakáshiányt elsősorban a komforthiányos lakások okozzák. Bár 2001-hez képest javult a lakásállomány minősége, még 2011-ben is a teljes lakásállomány 10,2%-a volt félkomfortos, komfort

nélküli vagy szükséglakás. A komforthiányos lakások csökkenési üteme Jászberényben, ill. kistérségében a rendszerváltás óta gyorsabb volt a megyei és a régiós ütemnél, de ennek ellenére a városban még mindig magas az alacsony minőséget képviselő lakások aránya.

A lakásállomány komfortfokozat szerinti megoszlása 2011 (KSH)

	Komforthiányos lakások		Összesen lakás	
	db	%	db	%
Jászberény	1242	10,22	12 154	100,0
Kistérség	6706	17,60	38 108	100,0
J-N-Sz megye	25782	14,96	172 383	100,0

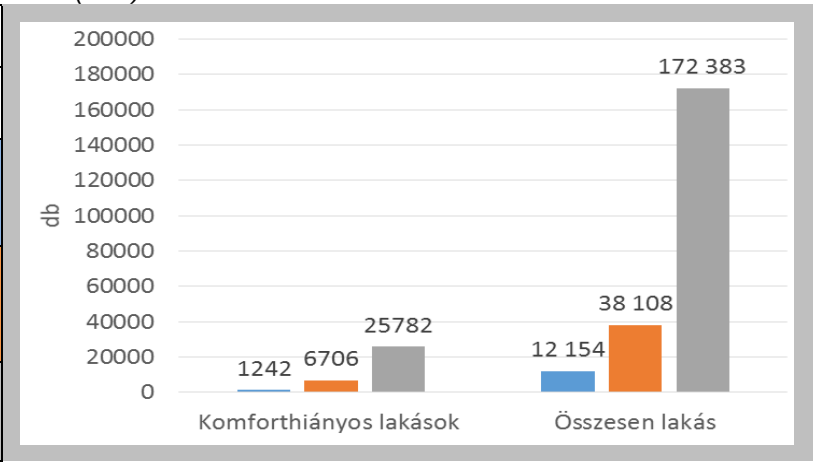

A lakásállomány korösszetételét vizsgálva látható, hogy minden ötödik lakás (19,9%) a II. világháború előtt épült, a legtöbb lakás (21,7%) az 1970-es évtizedben keletkezett. A rendszerváltás után megtorpant a lakásépítés, az 1990-es évtizedben a korábbi ütem fele alá esett vissza. Az ezredforduló után a megyében és a kistérségben ez a nagyon mérsékelt építési kedv alig valamit növekedett, de Jászberényben fellendült a lakásépítés: 2001-2011-ig épült meg a jelenlegi lakásállomány 9,1 %-a, ami a megyei érték közel duplája. Ez a város erős gazdasági pozícióját, a jó foglalkoztatási adottságok népesség vonzó erejét tükrözi.
A lakások több mint 8%-a (931 db) a külterületen található.

Humán infrastruktúra ellátottság

Az *alapfokú intézményi ellátás* megfelelő, de területi egyenetlenségek mutathatók ki.

	100 óvodai helyre beírt gyerek	óvodás /ezer lakos	általános iskolás/ezer lakos
Jászberény	*101,2*	*37,9*	*87,8*
Szolnok	104,5	34,8	76,7
JNSZ megye	93,6	34,5	80,5

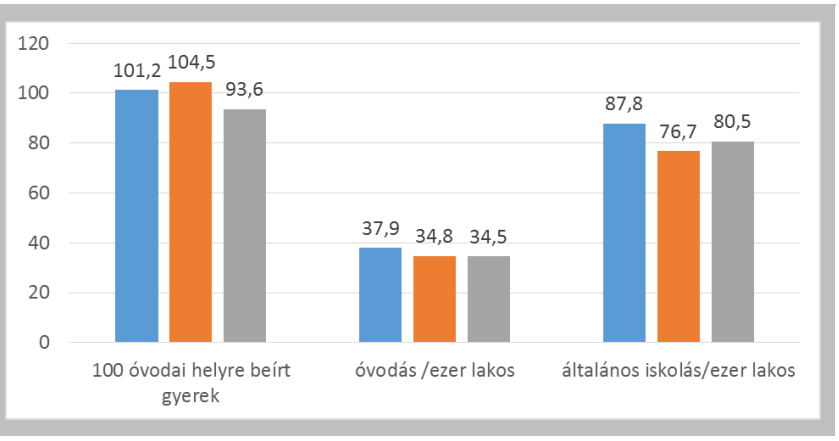

Kedvező az óvodai ellátás. A közoktatáshoz való azonos hozzáférhetőség biztosítása a viszonylag magas külterületi népesség következtében nehezen oldható meg, további probléma, hogy a külterületen élő gyermekek nagy része egyébként is a hátrányos helyzetű, elszegényedő vagy mélyszegénységben élő népességréteghez tartozik. A városban hat középiskola működik. A Szent István Egyetem Alkalmazott Bölcsészeti és Pedagógiai Kara képviseli a felsőoktatást.
Ha a közeljövőben a foglalkoztatási szintet emelni és a gyesről visszatérők munkába illeszkedését segíteni szeretnénk, akkor a városi lakosság bölcsődeigényén túl a környező településekből Jászberénybe bejáró dolgozó nők bölcsőde igényével is számolni kell, mivel a környező települések nagy része nem rendelkezik bölcsődével. A bölcsőde mellett egyéb, nem önkormányzati fenntartású intézmények (pl. családi napközi, egyházi bölcsőde) fejlesztése is szóba jöhet.
A háziorvosi alapellátás nem önkormányzati fenntartású, de az önkormányzat jelentős segítséget (pl. épület fenntartás, karbantartás) nyújt a működéshez. A területi ellátottság nem egyenletes.
A kórházi ellátást és szakorvosi rendelést a Jászberényi Szent Erzsébet Kórház biztosítja. A kórház a város lakosságán kívül további 21 települést is szolgál.

A gyógyszertári ellátás egyre inkább a kereskedelmi szférába kerül át és a hálózat alakulását, illetve működését a kereslet-kínálat határozza meg.

Jászberény zöldfelületi ellátottsága

A városban az egy főre jutó zöldfelületek mennyisége megfelelő, de minőségi hiányosságok vannak.
A város zöldfelületi rendszerének legfontosabb eleme, tengelye a Zagyva zöldfolyosója, amelynek a várossal való kapcsolata erősödött a 2012-ben megvalósított funkcióbővítő pályázat révén, a jövőben azonban további fejlesztések javasolhatók. A folyó adta lehetőségek ma még nem kellően kihasználtak, hasznosításukra azonban már előzetes tervek készültek („Kultur-Malom", csónakház). Feltétlenül szükséges – és egyben a legjelentősebb zöldfelület fejlesztési lehetőség – a Zagyva partjának rendezése, parkosítása, a városközponti és lakóterületekkel való jobb kapcsolatának kialakítása, aktív rekreációs területté alakítása.
A belváros térrendszere rendezett, idős növényállománya kedvező környezetet biztosít, de az átmenő forgalom zavaró hatása kedvezőtlen és a terek felszereltsége, utcabútorozása, használhatósága nem mindig elégséges.
Kevés a jól használható, jól felszerelt játszótér, területi eloszlása sem egyenletes.
Sok a nem parkosított „parlag" zöldterület, az utcai teresedések használhatósága, felszereltsége alacsony szintű, sok a kihasználatlan lehetőség.
Kevés a karakteres utcafásítás és a sűrű növényállományú zöldsáv, a meglévő közhasználatú zöldfelületek növényállománya – néhány kivételtől (pl. Lehel téri sétány, Szentháromság tér) eltekintve – kevés és gyenge minőségű, szegényes, elhasználódott, nem tölti be sem településesztétikai, sem használati, sem kondicionáló/mikroklíma alakító szerepét, annak ellenére, hogy 2012. óta évente vannak tematikus fásítási programok.
Az intézmény és magánkertek jelentősége kiemelkedő a zöldfelületi rendszerben, meghatározóak a környezetkondicionálás terén és egyes városrészekben az utcakép alakításban is. A magánkertek gondozását az önkormányzat programokkal is ösztönzi.

g) Belső érdekviszonyok

Jászberényben a települési kötődés erős, az évszázadokon keresztül megőrzött jász öntudat, és a jászok összetartása, a jász-központ szerep a lokálpatriotizmust segítette. Hozzájárult ehhez az is, hogy a város stabil népességgel rendelkezik, a lakosság számának növekedése a 20. században nem volt olyan rohamos, mint a magyar városok többségében, így – a más kulturális háttérrel rendelkező – beköltözők nem „lazították" az identitástudatot, a népesség jelentős része őslakos. Az azonos kulturális háttér és történelmi múlt egységesítő ereje segítette a települési összetartás kialakulását. Országgyűlési határozat alapján május 6-a Redemptio emléknap lett.

h) Tulajdonviszonyok

A magántulajdon és magánvállalkozások megerősödésével nagymértékben fejlődött a kereskedelem és a szolgáltatás is, fontos viszont, hogy a (bel)város léptékéhez illeszkedő, változatos és színvonalas kínálatot biztosító kiskereskedelmi szaküzlethálózat a városközpontban fennmaradjon, ne váltsa fel, ill. szívja el a keresletet a városszéli bevásárlóközpont rendszer. Ez nemcsak gazdasági érdek, hanem a városias arculat, a vonzó településközpont megőrzése/kialakítása érdekében is elengedhetetlen.
Az önkormányzati ingatlanvagyon mennyisége és területi elhelyezkedése nem túl kedvező. Nem teremt lehetőséget sem az önkormányzati bevételek jelentős növeléséhez, sem a városi ingatlanok felhasználásával indítható városfejlesztési akciók elkezdéséhez. A város ingatlan nyilvántartásában forgalomképesként rögzített ingatlanvagyon (az ábrán piros színnel kiemelve), sok apró részletből áll és területileg elszórtan helyezkedik el. Bár látszólag van néhány nagyobb összefüggő, forgalomképesnek ítélt városi földtulajdon, de valójában ezeknek csak töredéke ténylegesen forgalomképes.
Fentiek alapján megállapítható, hogy az önkormányzati ingatlanvagyonnak a város működése (intézmények) és a távlati közösségi célok (parkok, intézmények, rekreációs területek) megvalósítása szempontjából van nagyobb jelentősége, sajnos (önálló) fejlesztési potenciállal kevésbé rendelkezik.

i) A város térbelei elrendezettsége

Jászberény sajátos településszerkezettel és területfelhasználással rendelkezik. Egy központi városmagot minden irányban csaknem homogénnek mondható kisvárosias városrészek veszik körül. Ennek következtében a várostest kompakt, szinte gyűrűs szerkezetű, és az egyes városrészek területfelhasználása is ehhez a jelleghez igazodik. A városközpontot körülölelő kisvárosias környezet utcahálózata a történelmi múlt gazdálkodási formájára utal. Ezt a zárt várostestet hasítja ketté, szinte a súlyvonalában a Városi Zagyva medre és az azt kísérő zöldfelület. Ez az évszázadok során kialakult jellegzetesség a város arculatát egyedivé teszi. A városon korábban két országos közlekedési útvonal

haladt át, ÉNY-DK és ÉK-DNY irányban. Az utóbbi évtizedben megépült a városkörüli elkerülő forgalmi gyűrű déli, délkeleti szakasza, mely a 31-ú. számú közlekedési út átmenő forgalmát kiváltotta. A gyűrő északi és észak-keleti továbbépítésével az átmenő forgalom kiváltható lesz. A várost elkerülő forgalmi gyűrű teljes mértékben illeszkedik a város történelmileg kialakult jellegéhez, és egyben meghatározza a város fejlődésének irányait, határait is.
A város ipari-gazdasági területei a zárt várostesten kívülre települtek, így azok a hagyományos szerkezetet és területfelhasználást nem zavarják meg, és bővítésük sem jár településszerkezeti konfliktusokkal. A vasút nyomvonala is a hagyományos települési testen kívül halad, és ugyancsak szerencsés adottság.
Jászberény a közigazgatási terület és a belterület aránya kimagaslóan kedvező. A belterületi népsűrűség Szolnokénál kedvezőbb.

Belterületi arányok, belterületi népsűrűségi adatok összehasonlítása				KSH, FÖMI 2012	
vizsgált települések	közigazgatási terület (ha)	belterület (ha)	lakónépesség (fő)	belterület aránya a közigazgatási területhez (%)	belterület népsűrűség (fő/ha)
Jászberény	**22 135**	**1 320**	**26 809**	**5,9**	**20,3**
Szolnok	18 723	3 848	72 953	20,55	18,96
Kecskemét	32 136	3 913	114 226	12,18	29,19
Debrecen	46 166	5 928	207 594	12,84	35,02
Nyíregyháza	27 454	4 461	117 658	16,25	26,37

A szántóföldi művelésű területek aránya az utóbbi években csökkent, de még így is 52%-ot tesz ki, és meghatározó szerepet játszik a településen az intenzív mezőgazdaság, annak ellenére, hogy a termőhelyi adottságok összességében közepesnek mondhatók. Kiváló termőhelyi adottságú területek a belterülettől nyugatra találhatók.

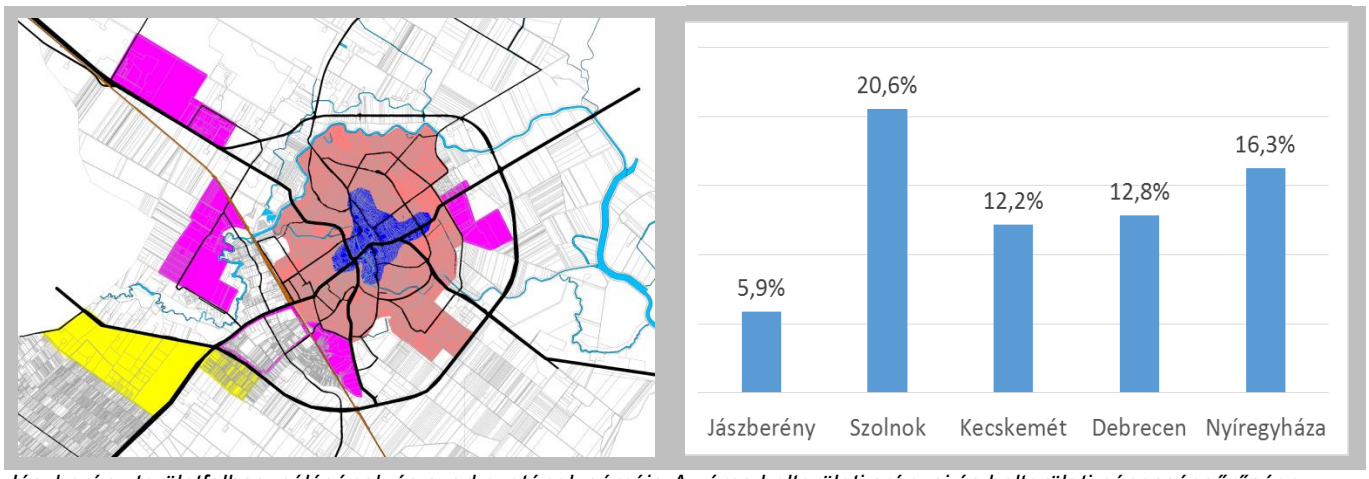

Jászberény területfelhasználásának és szerkezetének sémája A város belterületi arányai és belterületi népességsűrűsége

A szőlő és gyümölcstermesztés területei a település délnyugati részén húzódnak. Területi arányuk napjainkra felére-harmadára csökkent, 3% a korábbi évtizedek 7-9%-os arányához képest. 17%-os az erdősültség. Meghaladja a megyei 4,4%-os értéket. Az erdőterület nagyobb részben a település délnyugati részén húzódik. Összefüggő erdőterületek kísérik a Zagyva belterülettől nyugatra eső szakaszát.

2.1.2. A településfejlesztés és rendezés kapcsolata, a fejlesztés területi korlátai és lehetőségei

a) A településfejlesztés és rendezés kapcsolata

A jelen fejlesztési koncepció feladata a hosszú távú fejlesztési elképzelések körvonalazása és a településrendezési tervek, valamint az új Integrált Városfejlesztési Stratégia számára kiindulási alap szolgáltatása. A településrendezési tervek legutóbbi teljes körű felülvizsgálatára 2010-ben került sor. Akkor a településfejlesztési koncepció módosítása is megtörtént. Ezzel párhuzamosan a 2007-2013 tervezési időszakra elkészült a város integrált városfejlesztési stratégiája is. Így a felülvizsgált településrendezési tervek és a fejlesztési koncepció, valamint az IVS összehangolása megtörtént. Azóta évenként kisebb nagyobb módosítások kerültek átvezetése a településrendezési terveken. A jelen fejlesztés keretében a várospolitikai esetleges módosításából, valamint az időközben bekövetkezett jogszabályi változásokból eredően szükséges lesz ismételten a településrendezési tervek teljes körű felülvizsgálatára, valamint az új IVS elkészítésére.

b) A fejlesztés területi korlátai és lehetőségei

A területi korlátokat természeti és épített korlátok egyaránt alkotják.

A *természeti korlátok* közül kiemelkedik a Zagyva – a mellékágakkal együtt – és a folyót követő ökológiai folyosó, mely megőrzendő, és amelyen belül beépítésre szánt terület nem jelölhető ki.

Az *épített korlátok* közül a legmarkánsabban jelentkező korlátot az infrastruktúra vonalak alkotják, közülük is – nehezen átjárhatósága miatt - a vasútvonal, valamint a főközlekedési útvonalak, különösen az elkerülő gyűrű, melyen kívül építés nem javasolható. Ugyancsak korlátozzák a város (lakóterületeinek) növekedését a kiterjedt, nagyobb, összefüggő gazdasági területek.
Kisebb korlátozó hatása van a védett településrészeknek is valamint a temetők területének, hiszen ezek megváltoztatása, átalakítása nem lehetséges.

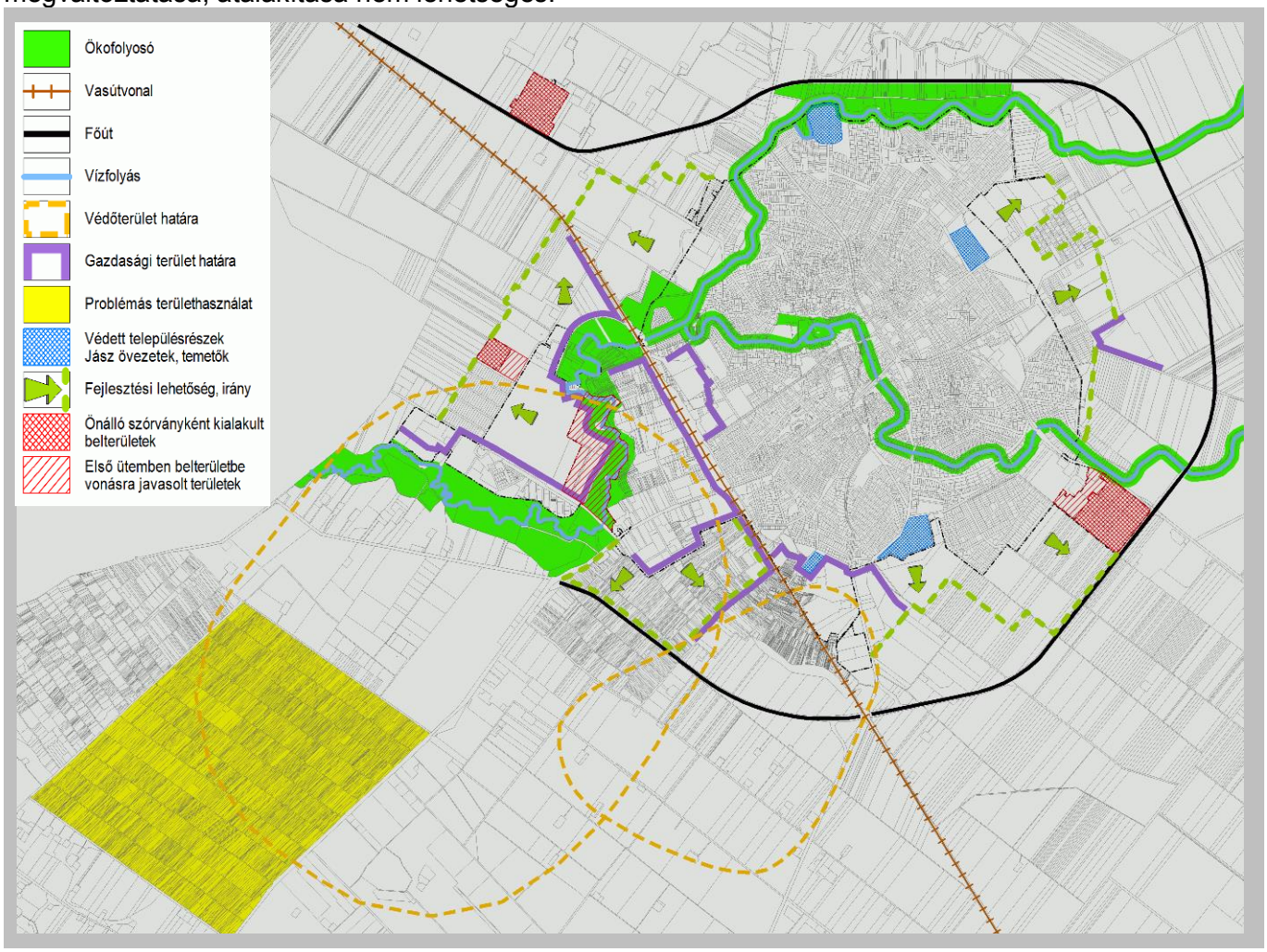

Jászberény növekedésének, fejlődésének terület lehetőségei és korlátai

Területi fejlesztési lehetőség a jelenlegi belterületi határ és a tervezett elkerülő útgyűrű között van. A korábbi településszerkezeti terv is e területsávban jelölte ki a tervezett belterület bővítéseket. A már elhatározottakon túli belterület növelésre a terv távlatában nem lesz szükség. Javasolható viszont, hogy a belterületbe vonások folyamatosan, az igényeknek megfelelő mértékben történjenek, de mindig a jelenlegi belterülettől kiindulva, azzal szoros kapcsolatban, hogy ne alakuljanak ki önálló, a korábbi belterülethez nem csatlakozó zárványok.

JÁSZBERÉNY VÁROS FEJLŐDÉSÉT MEGHATÁROZÓ LEGFONTOSABB TÉNYEZŐK ÉS EGYMÁSRA HATÁSUK ELEMZÉSE

- GAZD - FÖLDRAJZI HELYZET (1)
- TERMÉSZETI ERŐFORRÁSOK (2)
- GAZDASÁGI SZERKEZET (3)
- NÉPESSÉGI VISZONYOK (4)
- KÜLSŐ POLITIKAI TÉNYEZŐK, SZEREPKÖRÖK (5)
- INFRASTRUKTURÁLIS ADOTTSÁGOK (6)
- BELSŐ ÉRDEKVISZONY (7)
- TULAJDONVISZONYOK (8)

→ A VÁROS TÉRBELI RENDEZETTSÉGE (9.)

1. FÖLDRAJZI HELY

VIZI ÚT ÉS SZÁRAZFÖLDI ÚT TALÁLKOZÁSI PONTJA

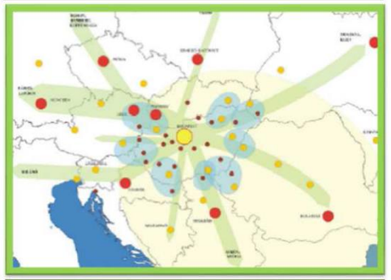

KIALAKULÁSÁT KÖSZÖNHETI

- KÖZÉPKORI ÚTVONAL MENTI KÖZELSÉGÉNEK,
- A TÁJEGYSÉGEK HATÁRÁN ÉS A ZAGYVA VÖLGYÉBEN FEKSZIK

FEJLŐDÉSÉT KÖSZÖNHETI

- AZ M3 ÉS AZ M4 KÖZELSÉGÉNEK

TOVÁBBI FEJLŐDÉS GÁTJA

- A VÁROS BELSŐ TERÜLETÉT ELKERÜLŐ KÖRGYŰRŰ HIÁNYZÓ ELEMEI

2. TERMÉSZETI ERŐFORRÁSOK

- TERMŐFÖLD A DK III. ÉNY. TERÜLETEKEN JÓ MINŐSÉGŰ
- TERMÁLVÍZ
- JELLEGZETES ALFÖLDI TÁJ (Tisza-síkság)
- TERMÉSZETI KÖRNYEZET (Zagyva)
- KLÍMA (napsugárzás évi szerepe magas)

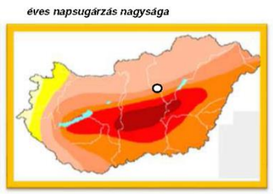

3. GAZDASÁGI SZERKEZET

MEGHATÁROZÓK:

FÖLDRAJZI HELY
▼
KÖZLEKEDÉSI CSOMÓPONT
▼
MEZŐGAZDASÁGI TERMÉKFELDOLGOZÓ HELY

IPAR-KERESKEDELEM

- ÉVSZÁZADOKON KERESZTÜL A MEGHATÁROZÓ A MEZŐGAZDASÁG (GABONA, GYÜMOLCS, SZŐLŐ), AZ ÉLELMISZERIPAR, VÍZIMALMOK,
- A VASÚTVONAL KÉSŐN ÉPÜL KI (1873), EZ HÁTRÁLTATTA A FEJLŐDÉST,
- A XX. SZÁZADBAN JELENT MEG A NAGYIPAR, ELISMERT VOLT A HŰTŐGÉPGYÁRTÁS,
- RENDSZERVÁLTÁS UTÁN SZERKEZET VÁLTOZÁS
- A FOGLALKOZTATÁSI SZINT MAGAS.
- A SZELLEMI FOGLALKOZTATOTTAK SZÁMA EMELKEDETT,
- AZ ALACSONY KÉPZETTEK ARÁNYA A MUNKANÉLKÜLISÉGEN BELÜL EMELKEDETT.

AZ IDEGENFORGALOM JELENLEG NEM JELENTŐS
▼
FEJLESZTÉSI POTENCIÁLT A TERMÁLVAGYON ÉS AZ ÖKOTURIZMUS JELENT

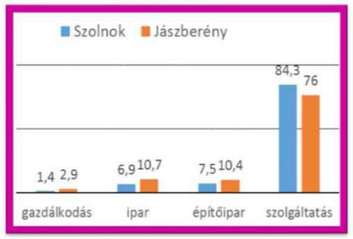

MEZŐGAZDASÁG

- XV.SZ.-BAN FELLENDÜL A FÖLDMŰVELÉS, ÁLLATTENYÉSZTÉS
- A VÁROSNÉPESSÉGHEZ KÜLTERÜLETE NEM NAGY
- FOLYÓSZABÁLYOZÁSOK
- KÁRPÓTLÁSRA KIJELÖLT TERÜLET- CSAKNEM AZ EGÉSZ KÜLTERÜLETRE
- 7 NAGYÜZEM VOLT A FORDULATIG

TERCIER SZEKTOR

- NÖVEKVŐ-76% JELENLEG

KVATERNEL SZEKTOR

- NÖVEKVŐ(OKTATÁSI SZEREPKÖRREL FÜGG ÖSSZE)

IDEGENFORGALOM

VONZERŐK:
- HEVÍZ

(HOBBY TURIZMUS, FALUSI TURIZMUS)
LEHETŐSÉGEK KIHASZNÁLATLANOK

4. NÉPESSÉGI VISZONYOK

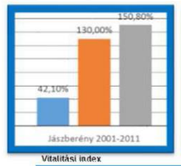

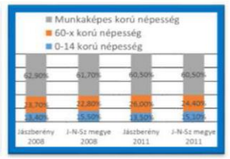

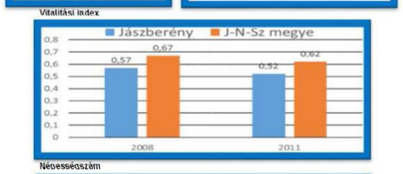

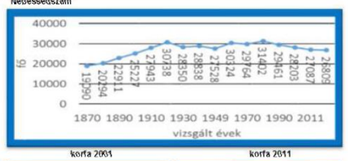

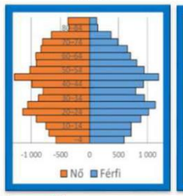

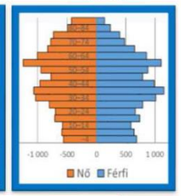

5. KÜLSŐ POLITIKAI TÉNYEZŐK,SZEREPKÖRÖK

- KÜLSŐ POLITIKAI KÖRNYEZET SZOLNOK FEJLŐDÉSÉBEN FONTOS SZEREPET JÁTSZOTT

KORA KÖZÉPKOR

- JÁSZOK BETELEPÍTÉSE A TATÁRJÁRÁS UTÁN

ZSIGMOND IDEJÉN

- JÁSZBERÉNY MÁR A XIII. SZÁZADBAN A JÁSZSÁG VALLÁSI ÉS SZELLEMI KÖZPONTJA

TÖRÖK VESZÉLY, URALOM

- A TÖRÖK IDŐKBEN KATONAI SZEREPE MEGNŐ
- 1550-BEN VÁROSI RANGOT KAP, GAZDASÁGI KÖZPONTTÁ VÁLIK

TÖRÖK UTÁN

- 1685-BEN FELSZABADUL

XVIII.-XIX. SZÁZAD

- XVIII. SZÁZADBAN ELZÁLOGOSÍTJÁK, MAJD A LAKOSOK SAJÁT ERŐBŐL MEGVÁLTJÁK
- A VASÚT HIÁNYA SOKÁIG HÁTRÁLTATTA, HOGY A MEZŐVÁROSI JELLEG MEGSZŰNJÖN

I. ÉS II. VILÁGHÁBORÚ

- XIX. SZÁZADBAN SZOLNOKNÁL NAGYOBB VOLT A NÉPESSÉGE

90 UTÁN

- JELENLEGI SZEREPKÖREI, AZ ELLÁTÁS, AZ OKTATÁS, A KERESKEDELEM, A FOGLALKOZTATÁSI KÖZPONTI JELLEGE A SZOMSZÉDOS MEGYÉK TERÜLTÉNEK EGY RÉSZÉRE IS KITERJED
- KULTURÁLIS HAGYOMÁNYAI ERŐSEK, ÉLŐEK

6. INFRASTRUKTURÁLIS ADOTTSÁGOK

KÖZLEKEDÉS

- A VÁROST ELKERÜLŐ ÁTMENTŐ FORGALMAT KIVÁLTÓ FORGALMI GYŰRŰ MEG NEM ÉPÜLT KI TELJESEN,
- JELENTŐS A KERÉKPÁROS KÖZLEKEDÉS ÉS ÚTHÁLÓZAT,
- HELYENKÉNT KAPCSOLAT HIÁNYOK, CSOMÓPONTI HIÁNYOK VANNAK (PL. APRÍTÓGÉP-GYÁR KÜLSŐ KAPCSOLATA A 32 SZ. SZÁMÚ FŐUTTAL, KOSSUTH LAJOS ÚT VASÚT FELETTI ÁTVEZETÉSE ÉS KÖRFORGALMI CSOMÓPONT HIÁNYA, A BERCSÉNYI UTCAI KERÉKPÁRÚT ÖSSZEKÖTTETÉS HIÁNYA STB.)

KÖZMŰVEK, VÁROSÜZEMELTETÉS

- A KÖZMŰELLÁTOTTSÁG KEDVEZŐ, A KÖZMŰOLLÓ ZÁRULÓBAN
- AZ EGY LAKÁSRA JUTÓ HÁZTARTÁSI VILLAMOSENERGIA FOGYASZTÁS NÖVEKEDETT,
- GÁZENERGIA FOGYASZTÁS CSÖKKENT,
- A KÖZCSATORNÁVAL ELLÁTOTT LAKÁSOK SZÁMA 2011-BEN 87,7%-OS,
- A VÍZZEL ELLÁTOTT LAKÁSOK SZÁMA TELJES,
- A SZEMÉTELSZÁLLÍTÁS ÉS A SZELEKTÍV SZEMÉTGYŰJTÉS MEGOLDOTT.

LAKÁSELLÁTOTTSÁG

- A LAKÁSOK KOMFORTOSSÁGA JELENTŐSEN JAVULT AZ ELMÚLT 10 ÉVBEN,
- A LAKÁSÉPÍTÉS 2001 ÉS 2010 KÖZÖTT FELLENDÜLT.
- A LAKÁSOK TÖBB MINT 8%-A KÜLTERÜLETEN TALÁLHATÓ.

HUMÁN INFRASTRUKTÚRA ELLÁTOTTSÁG

- KEDVEZŐ AZ ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG,
- 6 KÖZÉPISKOLA MŰKÖDIK,
- FELSŐFOKÚ OKTATÁS IS KÉPVISELVE VAN (ALKALMAZOTT BÖLCSÉSZETI KAR),
- A BÖLCSŐDE KAPACITÁS FEJLESZTÉSE SZÜKSÉGES,
- A HÁZIORVOSI ELLÁTÁS TERÜLETILEG EGYENETLEN,
- A KORHÁZ A VÁROSON KÍVÜL 17 TELEPÜLÉST IS SZOLGÁL.

ZÖLDFELÜLETI ELLÁTOTTSÁG

MENNYISÉGE MEGFELELŐ, HELYENKÉNT MINŐSÉGHIÁNYOK MUTATHATÓK KI,
- AZ UTÓBBI ÉVEKBEN JELENTŐS VOLT A KÖZPARK ÉPÍTÉS, ILLETVE FELÚJÍTÁS.

7. BELŐ ÉRDEKVISZONY

KÖZEPES IDENTITÁSTUDAT

- HAGYOMÁNYOSAN ERŐS A TELEPÜLÉSI KÖTŐDÉS,

AZ EGYES VÁROSRÉSZEK KÖZÖTTI FESZÜLTSÉG, ÉRDEKELLENTÉT

- FESZÜLTSÉGEK NEM JELENTŐSEK, DE KIMUTATHATÓ HELYENKÉNT A FESZÜLTSÉGEK HALMOZÓDÁSA.

TERÜLETI KÖTŐDÉS-ÖRÖKSÉGVÉDELEM

- A VÁROS NÉPESSÉGÉNEK JELENTŐS RÉSZE ŐSLAKOS,
- A VÁROSRÉSZEK KÖZÖTTI ŐS SZELLEMI HÁTTÉR

8. TULAJDONVISZONYOK

- AZ ÖNKORMÁNYZATI INGATLAN VAGYON MENNYISÉGE ÉS TERÜLETI ELHELYEZKEDÉSE NEM TÚL KEDVEZŐ.

→ TÉRSZERKEZET A VÁROS FEJLŐDÉSÉT MEGHATÁROZÓ TÉNYEZŐK TÉRBELI VETÜLETE (9.)

TERSÉGI KAPCSOLATOK

TELEPÜLÉSSZERKEZET

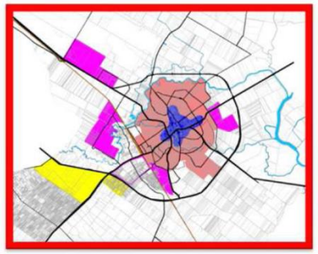

- A VÁROS TELEPÜLÉSSZERKEZETI ÉS TERÜLETFELHASZNÁLÁSI JELLEGE EGYEDI, SAJÁTOS,
- A KÖZPONTI VÁROSMAGOT MINDEN IRÁNYBAN, CSAKNEM HOMOGÉN KISVÁROSRÉSZEK VESZIK KÖRÜL,
- A KOMPAKT VÁROSTESTET SZELI ÁT A ZÖLDBEAGYAZOTT VÁROSI-ZAGYVA,
- KÉT FONTOS FORGALMI ÚT HALAD KERESZTÜL A VÁROSON,
- AZ ÁTMENTŐ FORGALOM KIVÁLTÁSÁT A KIÉPÍTETT ELKERÜLŐ ÚTGYŰRŰ CSAK RÉSZBEN TUDJA KIVÁLTANI
- A HIÁNYZÓ ÚTGYŰRŰ ELEM A BELSŐ VÁROSRÉSZEK KÖZÚTI FORGALOMCSILLAPÍTÁSÁT HÁTRÁLTATJA,
- AZ IPARI- GAZDASÁGI TERÜLTEK A ZÁRT VÁROSTESTEN KÍVÜL HELYEZKEDNEK EL, ÍGY ZÁRVÁNYOK NEM ALAKULTAK KI,
- KEDVEZŐ A BELTERÜLET ÉS A KÖZIGAZGATÁSI TERÜLTE ARÁNYA.

FONTOSABB FIZIKAI PROBLÉMÁK

- A TELEPÜLÉS KÖZPONTI RÉSZEIN NAGY AZ ÁTMENŐ FORGALOM,
- A FORGALOMCSILLAPÍTOTT BELVÁROSI ÖVEZET HIÁNYOS,
- A VASÚT ÉS A ZAGYVA FOLYÓ KÖZÖTT KIJELÖLT IPARI-GAZDASÁGI TERÜLET JELENLEG RENDEZETLEN,
- A NESZŰR - A SPONTÁN BETELEPÜLŐK MIATT - A LAKÓK SZÁMA FOLYAMATOSAN NÖVEKSZIK,
- A VÁROSI- ZAGYVA MENTÉN HELYENKÉNT HIÁNYOZNAK A KÖZTERÜLTEK,
- A HIÁNYZÓ KERÉKPÁRÚT SZAKASZ

A FEJLESZTÉS TERÜLETI KORLÁTAI ÉS LEHETŐSÉGEI

- TERMÉSZETES KORLÁT A ZAGYVA, MELY KÜLÖNLEGES ÉRTÉKET KÉPVISEL,
- ÉPÍTETT KORLÁT AZ INFRASTRUKTÚRA HÁLÓZAT, A VASÚT, ÉS AZ ELKERÜLŐ ÚTGYŰRŰ, MELY EGYBEN KIJELÖLI A VÁROS TERJESZKEDÉSI HATÁRAIT IS.

TÁRSADALMI PROBLÉMÁK

- A VITALITÁSI INDEX ROMLIK, AZ ÉRPARTI ÉS KÁPOSZTÁSKERT VÁROSRÉSZEKBEN FOKOZOTTAN,
- A LEGFELJEBB ÁLTALÁNOS ISKOLAI VÉGZETTSÉGGEL RENDELKEZŐK SZÁMA CSÖKKENT, DE A VÁROSRÉSZEK KÖZÖTT JELENTŐSEK A KÜLÖNBSÉGEK,
- A FELSŐFOKÚ VÉGZETTSÉGGEL RENDELKEZŐK SZÁMA NÖVEKEDETT, DE A VÁROSRÉSZEK KÖZÖTT JELENTŐSEK A KÜLÖNBSÉGEK,
- ALACSONY KOMFORTFOKOZATÚ LAKÁSOK SZÁMA LÁTVÁNYOSAN CSÖKKENT AZ UTÓBBI 10 ÉVBEN, DE HELYENKÉNT MÉG MINDIG MAGAS,
- A FOGLAKOZTATÁSBAN PORTELEKET ÉS A KÜLTERÜLETET LESZÁMÍTVA NINCS NAGY KÜLÖNBSÉG.
- A VÁROSRÉSZEK KÖZÜL A TÁRSADALMI FESZÜLTSÉGEK HALMOZÓDÁSÁT NÉZVE A LEGKEDVEZŐBB HELYZETBEN LÉVŐ VÁROSRÉSZEK A HŰTŐGÉPGYÁRI, A PELYHESPARTI, AZ ÉRPARTI VÁROSRÉSZEK, LEGKEDVEZŐTLENEBB HELYZETBEN LÉVŐK A KÜLTERÜLET ÉS KÁPOSZTÁSKERT.

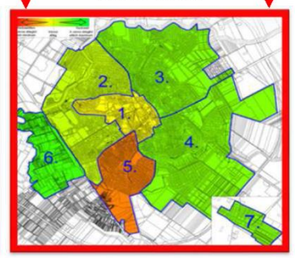

2.2. PROBLÉMATÉRKÉPEK

A problémákat két témában vizsgáltuk. Egyrészt a fizikai környezet problémáit, és a társadalmi feszültségeket. Ez utóbbit városrészenként. A fizikai környezet problémáit az 1.13.4 fejezet részletesen tárgyalja. E helyen csak emlékeztetőül mutatjuk be az ábrát.

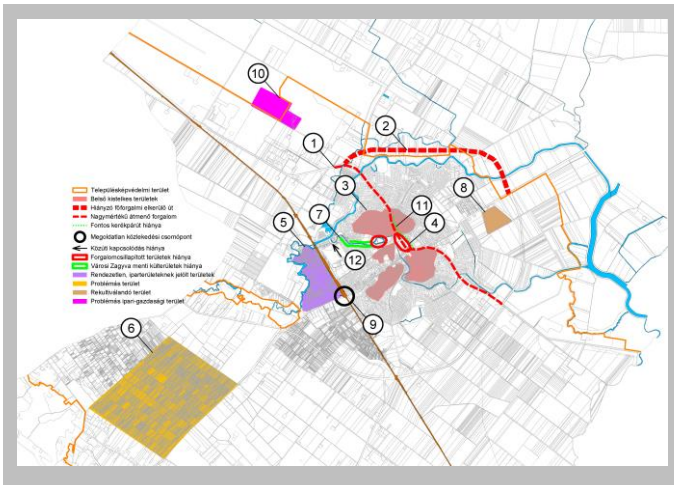

A fizikai környezte problémáinak helyszínei

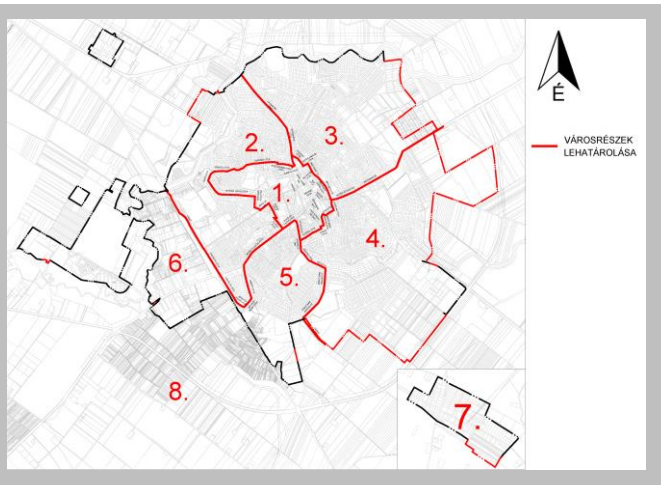

A korábbi IVS-ben lehatárolt városrészek

-- A társadalmi problémák halmozódását a 2001 és 2011 évi KSH adatok alapján állítottuk össze. (*A korábbi IVS-ben lehatárolt városrészekre)*

KSH mutatók megnevezése	időpont	értékek jellege	vizsgált városrészek								városi átlag	max.	min.
			1.	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**			
vitalitási index	2001	adat	0,47	0,67	0,72	0,67	0,56	0,75	0,83	0,67	0,63	0,83	0,47
		pont	**-5,0**	**+1,25**	**+2,25**	**+0,5**	**-2,19**	**+3,0**	**+5,0**	**+1,0**	**0**	**+5**	**-5**
	2011	adat	0,32	0,56	0,57	0,65	0,38	0,34	0,43	0,75	0,52	0,75	0,32
		pont	**-5,0**	**+0,87**	**+1,09**	**+2,83**	**-3,5**	**-4,5**	**-2,25**	**+5,0**	**0**	**+5**	**-5**
legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya	2001	adat	20,4	20,9	22,2	20,5	27,3	13,8	40,8	52,6	23,6	52,6	13,8
		pont	**+1,63**	**+1,38**	**+0,71**	**+1,58**	**-0,64**	**+5,0**	**-2,96**	**-5,0**	**0**	**-5**	**+5**
	2011	adat	12,2	12,4	9,4	10,4	14,7	7,5	18,5	36,7	13,3	36,7	7,5
		pont	**+0,9**	**+0,78**	**+3,36**	**+2,5**	**-0,3**	**+5,0**	**-1,11**	**-5,0**	**0**	**-5**	**+5**
felsőfokú végzettségűek aránya a 25 évnél idősebb népességen belül	2001	adat	17,5	14,2	13,3	12,8	6,8	30,0	2,7	2,1	13,0	30,0	2,1
		pont	**+1,31**	**+0,35**	**+0,09**	**-0.01**	**-2,85**	**+5,0**	**-4,74**	**-5,0**	**0**	**+5**	**-5**
	2011	adat	22,8	20,3	22,1	20,9	13,6	37.8	4.9	5,2	19,6	37,8	4,9
		pont	**+0,86**	**+0,19**	**+1,05**	**+0,35**	**-2,04**	**+5,0**	**-5,0**	**-4,9**	**0**	**+5**	**-5**
alacsony komfort fokozatú lakások aránya	2001	adat	11,3	16,6	20,9	18,1	29,6	7,2	54,5	77,0	22,6	77,0	7,2
		pont	**+3,62**	**+1,92**	**+0,54**	**+1,44**	**-0,63**	**+5,0**	**-2,87**	**-5,0**	**0**	**-5**	**+5**
	2011	adat	5,3	7,3	7,1	6,7	12,1	8,5	8,2	45,0	10,2	45,0	5,3
		pont	**+5,0**	**+2,96**	**+3,16**	**+3,57**	**-0,27**	**+1,73**	**+2,04**	**-5,0**	**0**	**-5**	**+5**
foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	2001	adat	59,5	58,8	59,4	61,7	57,8	69,3	50,0	40,9	58,5	69,3	40,9
		pont	**-0,78**	**-0,99**	**-0,81**	**-0,01**	**-1,3**	**+5,0**	**-3,72**	**-5,0**	**0**	**+5**	**-5**
	2011	adat	62,6	62,9	63,9	64,0	62,8	66,1	54,7	45,7	62,0	66,1	45,7
		pont	**+0,73**	**+1,1**	**+2,32**	**+2,44**	**+0,98**	**+5,0**	**-2,24**	**-5,0**	**0**	**+5**	**-5**
foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	2001	adat	38,1	37,2	36,7	36,1	42,3	21,8	37,7	55,2	38,4	55,2	21,8
		pont	**+0,09**	**+0,36**	**+0,51**	**+0,69**	**-1,17**	**+5,0**	**+0,21**	**-5,0**	**0**	**-5**	**+5**
	2011	adat	38,4	35,6	35,5	36,0	40,8	27,0	37,3	49,9	37,5	49,9	27,0
		pont	**-0,17**	**+0,9**	**+0,95**	**+0,71**	**-1,33**	**+5,0**	**+0,1**	**-5,0**	**0**	**-5**	**+5**
Összes pontszám	**2001**	**pont**	**+0,87**	**+4,27**	**+3,29**	**+8,69**	**-8,78**	**+28,0**	**-9,08**	**-24,0**	**0**	**+28,0**	**-24,0**
	2011	**pont**	**+2,32**	**+6,8**	**+11,93**	**+12,4**	**-6,46**	**+17,23**	**-8,46**	**-19,9**	**0**	**+19,73**	**-19,9**
Vizsgált városrészek			**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**			
			Belváros	**Zagyvapart városrész**	**Érpart városrész**	**Pelyhespart városrész**	**Káposztásker t városrész**	**Hűtőgyári városrész**	**Portelek**	**Külterület**	**Város egésze**		
Lakónépesség	**2001**		**4,28**	**7,34**	**5,77**	**4,97**	**3,04**	**0,72**	**0,31**	**1,77**	**28,2**		
	2011		**3,77**	**6,82**	**5,64**	**5,27**	**2,65**	**0,61**	**0,32**	**2,01**	**27.09**		

Az elemzéshez felhasználtuk a rendelkezésre álló statisztikai adatokat, mégpedig a társadalmi jellegű problémák területi halmozódása alapján. A módszer lényege:
A 2001 és 2011. évi népszámlálási adatsorokat, a városrészi és a városi átlagok feltüntetésével állítottuk össze.
Hat mutatósort választottunk ki, és az összegezhetőség érdekében az értékeket azonos nevezőre hoztuk, pontozással. A pontozást egy-egy soron belül úgy határoztuk meg, hogy a városi átlagot „0" értékkel szerepeltettük, a legjobb, illetve a legkedvezőtlenebb értéket +5, illetve -5 pontként rögzítettük. Az így kijelölt három pontra helyezett két-két lineáris összefüggéssel (0 és +5 között, illetve a 0 és -5 között), határoztuk meg az egyes statisztikai adatok pontszámait.
Adatsoronként a +5 értelmezését az alábbi táblázat mutatja be. (minden adatsornál az átlag a 0 érték)

Adatsorok témái	Maximális statisztikai értékek pontminősítése	Minimális statisztikai értékek pontminősítése
1. vitalitási index	+5	-5
2. legfeljebb általános isk. végzettséggel rendelkezők száma	-5 Az alacsonyabb adat a kedvezőbb	+5
3. felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	+5	-5
4. alacsony komfort fokozatú lakások aránya	-5 Az alacsonyabb adat a kedvezőbb	+5
5. foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	+5	-5
6. foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	-5 Az alacsonyabb adat a kedvezőbb	+5

Az alábbi sémák a korábbi IVS-ben lehatárolt városrészekre készültek el. Ennek eredményeként be tudtuk mutatni a 10 év alatt bekövetkező változásokat is.

A problématérképen látható következtetések:

-- A vitalitási index a város egészén negatív irányban változott, az Érparti és a Káposztáskerti városrészekben fokozottan. A pontértékelésben az átlagtól való távolság látható. Ebből a szempontból az értékelési sorrendváltozásban a Hűtőgyári városrész és Portelek sorrendje változott előnytelen irányban. (mindkét településrészben alacsony a lakónépesség szám. Meg kell említeni, hogy a vitalitási index egyedül a külterületi lakosság körében emelkedett.

-- A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma városi szinten, de minden városrészben is, 10 év alatt jelentősen csökkent. A sorrendi visszaesés a Belvárosban történt, ami azt jelzi, hogy meglepő módon a városi átlaghoz képest arányaiban itt csökken legkevésbé a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma.

-- A felsőfokú végzettséggel rendelkezők száma városi és városrészi szinten is jelentősen növekedett. A sorrendi változásokat nézve az Érparti és a Pelyhesparti városrészben eredményezett a változás sorrendi javulást.

-- Az alacsony komfortfokozatú lakások aránya a városban több mint felére csökkent. Szinte minden városrészekben jelentős csökkenés következett be, Ez alól kivétel a Hűtőgépgyári városrész, ahol valamilyen oknál fogva emelkedett az alacsony komfortfokozatú lakások száma. A külterületen a kedvező folyamtok ellenére még mindig sok a komfort nélküli lakás.

-- A foglalkoztatottak arány 10 év alatt a városban növekedett. Legmagasabb az arány a Hűtőgyári városrészben, legalacsonyabb a külterületen.

-- A foglalkoztatott nélküli háztartások száma városi szinten kismértékben csökkent, legjobban, a Hűtőgyári városrészben.

-- Az összesített pontszámok alapján 2001-ben a Hűtőgyári, a Pelyhesparti, és a Zagyvaparti városrészekben az ott lakók társadalmi helyzete kedvezőnek mondható. Porteleken és a külterületen a társadalmi problémák halmozódásáról beszélhetünk. 2011-ben a problémák némiképpen enyhültek, a városrészek között egy kiegyenlítődési folyamat indult el. A legkedvezőbb helyzetben továbbra is az említett három városrész van. Viszont a legkedvezőtlenebb a társadalmi problémákat tekintve Káposztáskerti városrész és továbbra is a külterület helyzete. Porteleken jelentős javulás mutatható ki.

-- A lakónépesség 10 év alatt csökkent a városban. Két városrészben növekedés következett be, a Pelyhesparti városrészben és külterületen. Míg az előző a kedvező társadalmi helyzetet is tükrözi, addig a külterület népességnövekedése kedvezőtlen folyamatot érzékeltet.

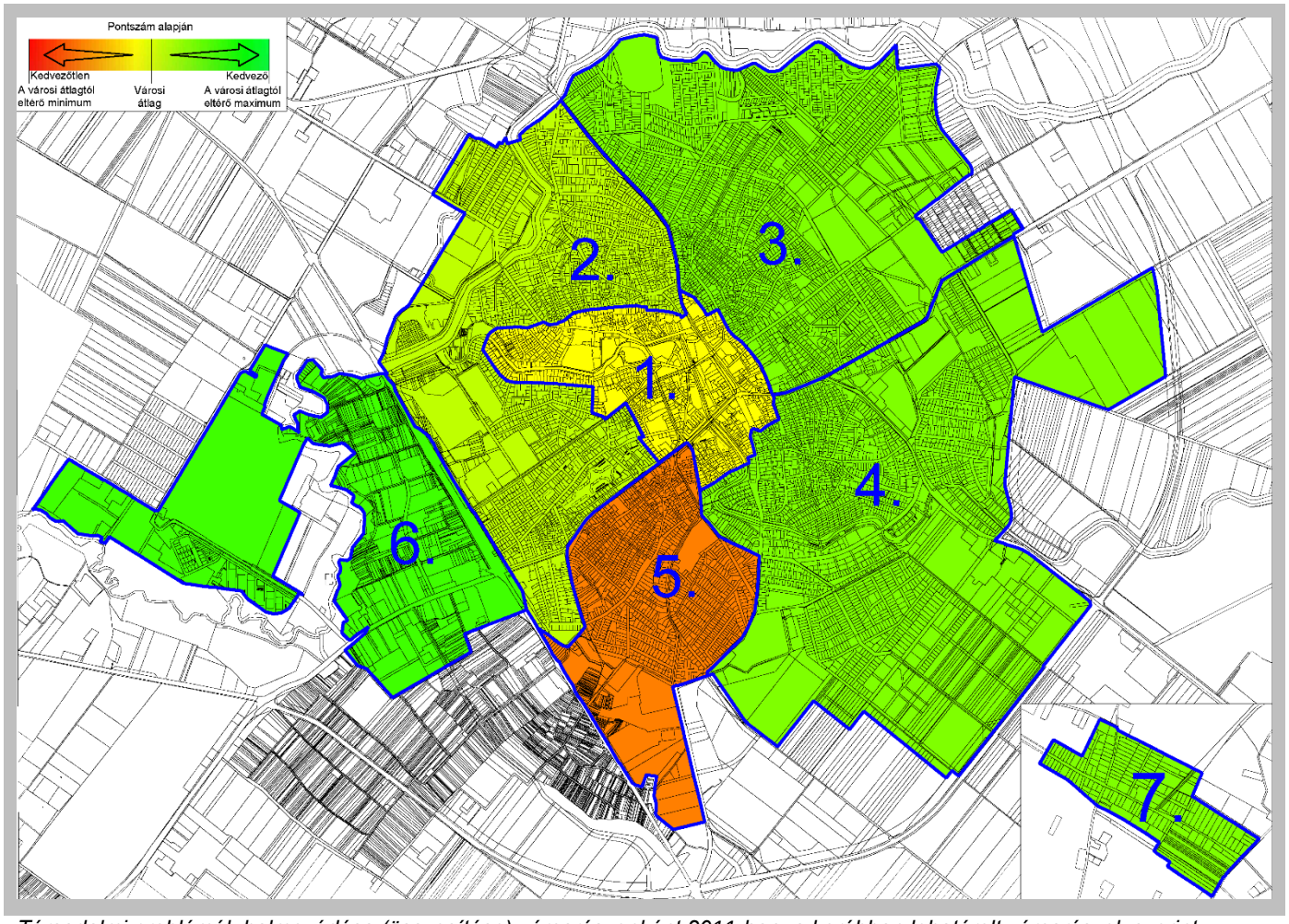

Társadalmi problémák halmozódása (összesítése) városrészenként 2011-ben, a korábban lehatárolt városrészek szerint

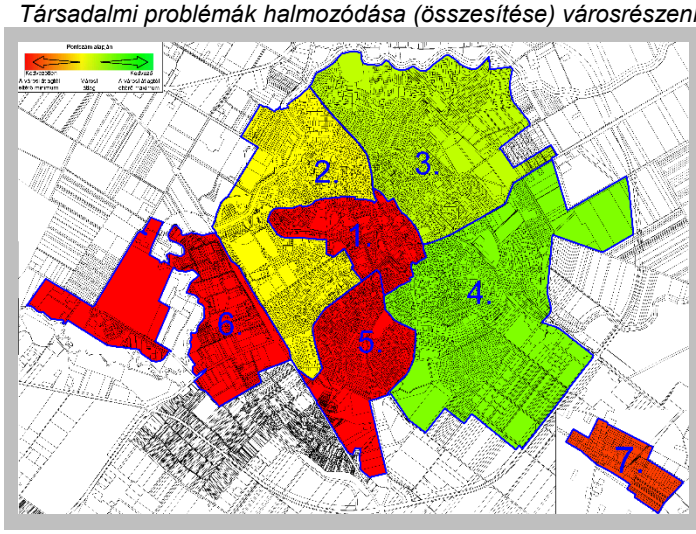

Vitalitási indexek 2011-ben, a korábban lehatárolt városrészek szerint

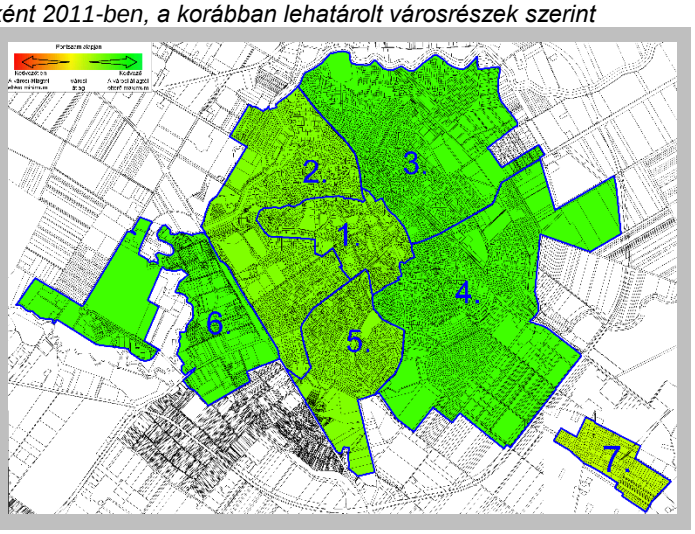

A legfeljebb általános iskolát végzettek arányának 2011-ben, a korábban lehatárolt városrészek szerint

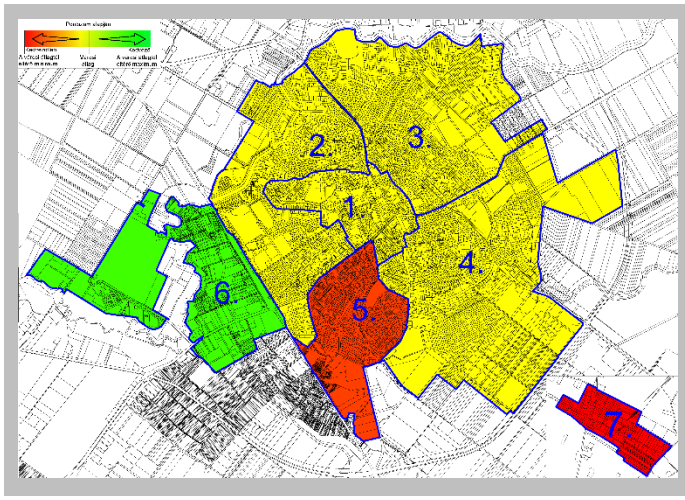

Felsőfokú végzettségűek aránya 2011- ben, a korábban lehatárolt városrészek szerint

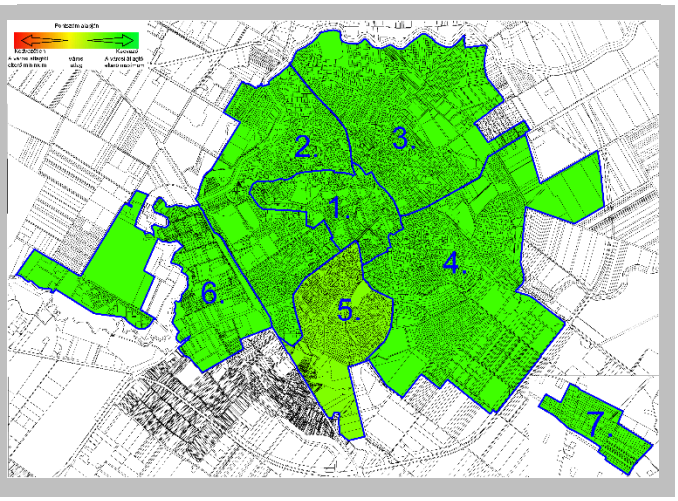

Az alacsony komfortfokozatú lakások aránya 2011-ben,a korábban lehatárolt városrészek szerint

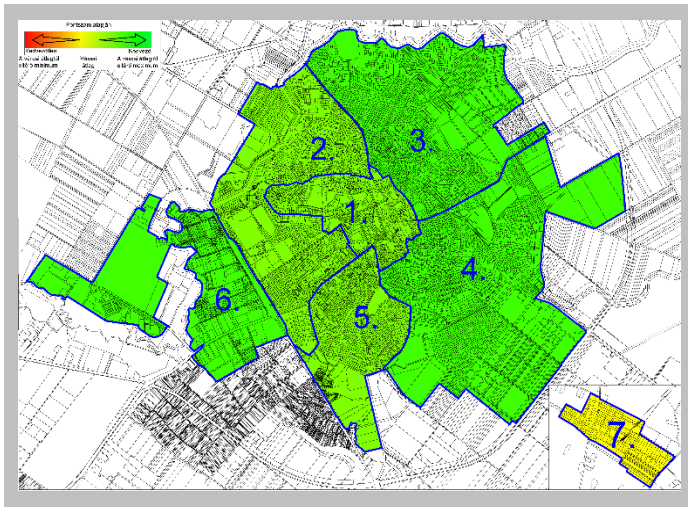

Foglalkoztatottak aránya 2011-be, a korábban lehatárolt városrészek szerint

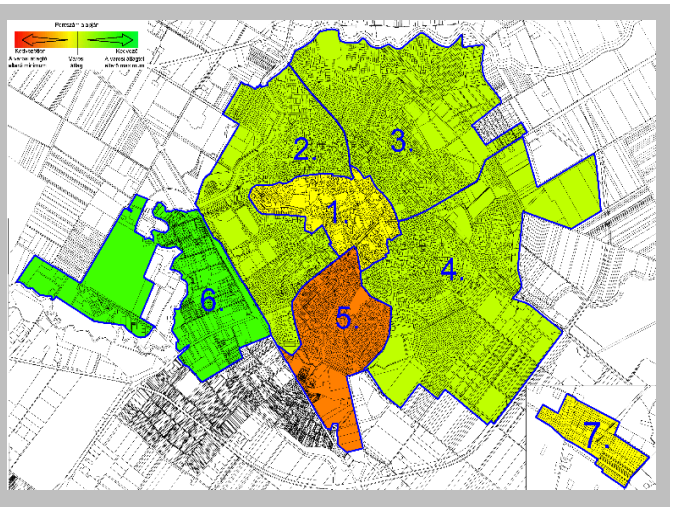

A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 2011-ben, a korábban lehatárolt városrészek szerint

A fenti ábrasort a táblázatban szereplő pontszámok alapján állítottuk össze. Az alábbi összesített, azaz halmozott társadalmi problémákat bemutató ábra a 2001 és 2011 közötti változásokat érzékelteti, mégpedig az egymáshoz viszonyított sorrendi változás alapján. A táblázatban látható sorrendek jelzik, hogy 10 év alatt a Zagyvaparti városrészben visszaesés történt, míg az Érparti városrészben javulás következett be.

Összes pontszám	**001**	**+0,87**	**+4,27**	**+3,29**	**+8,69**	**-8,78**	**+28,0**	**-9,08**	**-24,0**
	011	**2,32**	**+6,8**	**11,93**	**12,4**	**-6,46**	**+17,23**	**-8,46**	**-19,9**
Egymáshoz viszonyított sorrend	**001**	**5.**	**3.**	**4.**	**2.**	**6.**	**1.**	**7.**	**8.**
	011	**5.**	**4.**	**3.**	**2.**	**6.**	**1.**	**7.**	
Városrészek		**Belváros**	**Zagyvapart városrész**	**Érpart városrész**	**Pelyhespart városrész**	**Káposztásker t városrész**	**Hűtőgyári városrész**	**Portelek**	**Külterület**

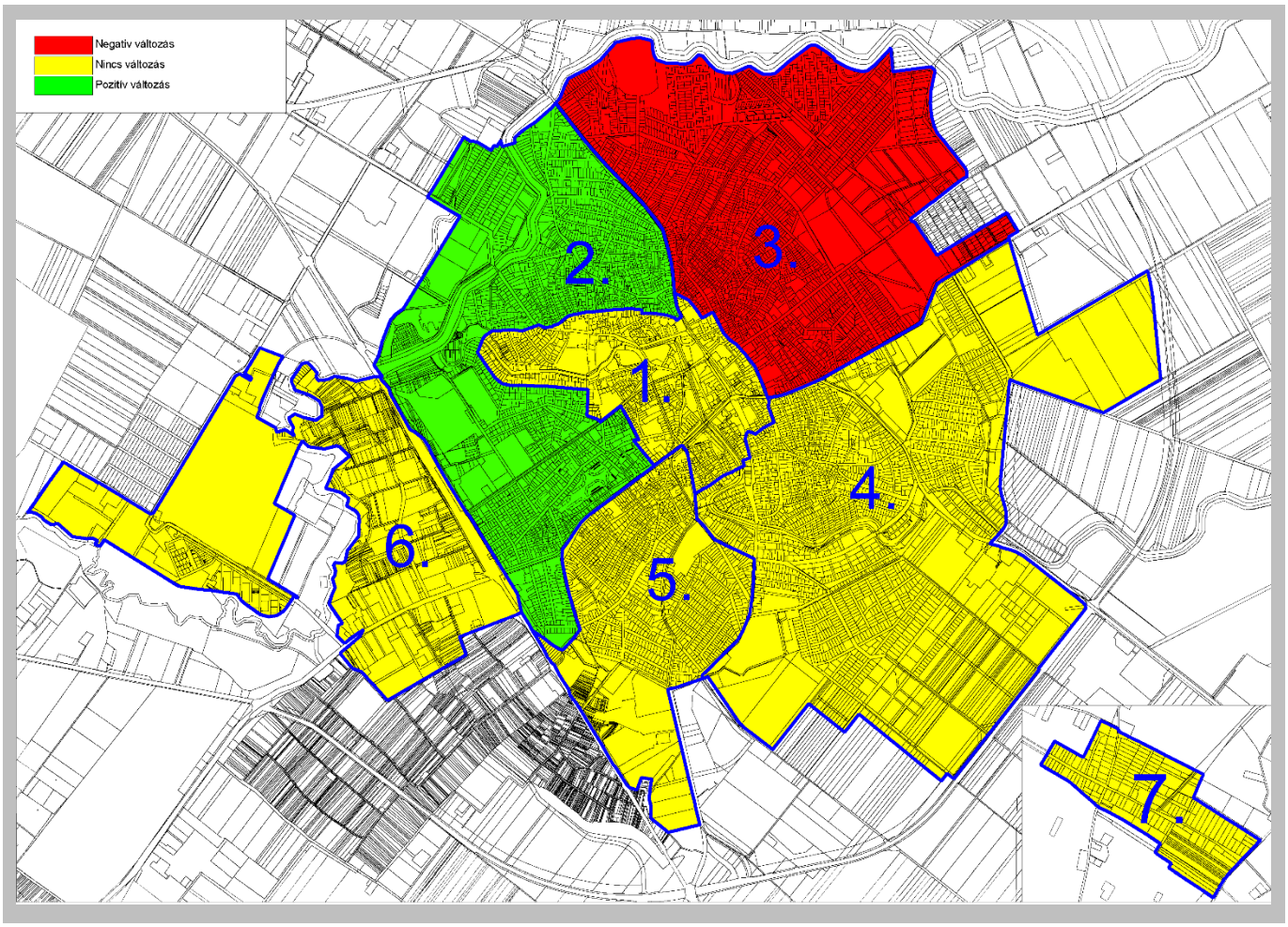

A halmozott (összesített) társadalmi problémák változása 2001 és 2011 között, az egymáshoz viszonyított sorrendi változás alapján, a korábban lehatárolt városrészekben

Az alábbiakban megvizsgáltuk az újonnan lehatárolt városrészek társadalmi probléma-halmozódását is, 2011-es adatok alapján.

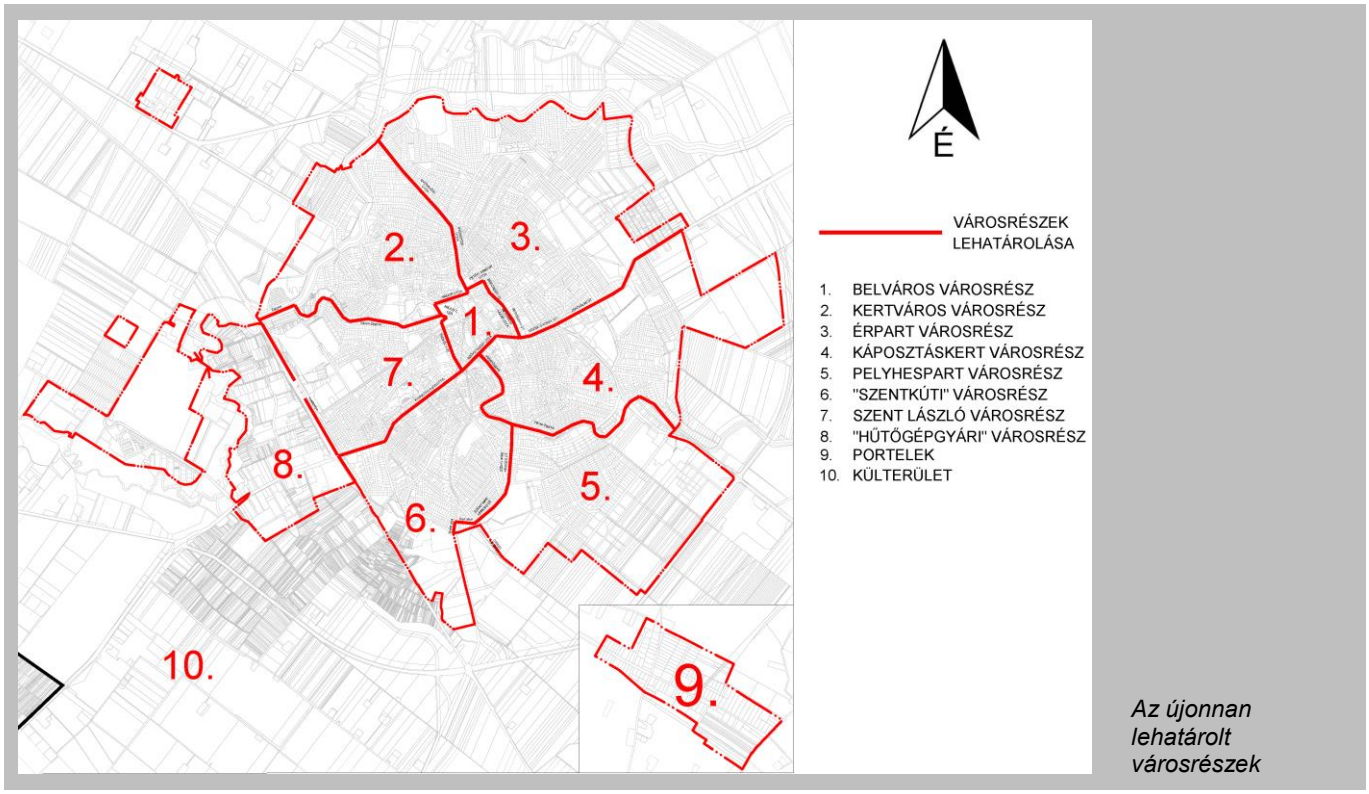

Az újonnan lehatárolt városrészek

KSH 2011 évi mutatók megnevezése	értékek jellege	vizsgált városrészek										városi átlag	max.	min.
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.			
vitalitási index	adat	0,42	0,37	0,56	0,45	1,31	0,4	0,55	0,34	0,43	0,75	0,52		
	pont	**+0,63**	**-4.17**	**+0,25**	**-1.94**	**+5,0**	**-3,33**	**+0,19**	**-5,0**	**-2,5**	**+1.46**	**0**	**+5**	**-5**
legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya	adat	12,1	12,9	9,4	12,8	7,6	15,7	10,1	6,9	18,5	36,7	13,3	36,7	6,9
	pont	**+0,94**	**+0,31**	**+3,05**	**+0,39**	**+4,45**	**-0,51**	**+2,50**	**+5**	**-1,11**	**-5,0**	**0**	**-5**	**+5**
felsőfokú végzettségűek aránya a 25 évnél idősebb népességen belül	adat	26,0	15,8	22,1	17,6	27,9	14,5	26,2	38,4	4,9	5,2	19,6	38,4	4,9
	pont	**+1,70**	**-1,29**	**+0,67**	**-0,68**	**+2,21**	**-1,73**	**+1,76**	**+5,0**	**-5,0**	**-4,90**	**0**	**+5**	**-5**
alacsony komfort fokozatú lakások aránya	adat	3,3	10,7	7,1	8,1	3,4	9,8	4,8	8,6	8,2	45,0	10,2	45,0	3,3
	pont	**+5,0**	**-0,07**	**+2,25**	**+1,52**	**+4,93**	**+0,29**	**+3,92**	**+1,16**	**+1,45**	**-5,0**	**0**	**-5**	**+5**
foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	adat	66,3	62,5	63,9	62,9	66,1	62,2	62,2	66,3	54,7	45,7	62,0	66,3	45,7
	pont	**+5,0**	**+0,56**	**+2,11**	**+1,0**	**+4,56**	**+0,22**	**+0,22**	**+5,0**	**-2,24**	**-5,0**	**0**	**+5**	**-5**
foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	adat	38,6	39,0	35,6	40,6	25,5	39,9	33,9	27.1	37.3	49,9	37,5	49,9	25,5
	pont	**-0,44**	**-0,60**	**+0,79**	**-1,25**	**+5,0**	**-0,97**	**+1,50**	**+4,34**	**+0,08**	**-5,0**	**0**	**-5**	**+5**
Összes pontszám	**pont**	**+12,83**	**-5,26**	**+9,13**	**-0,96**	**+26,15**	**-6,03**	**+10,09**	**+15,5**	**-9,32**	**-23,44**	**0**		
Városrészek		**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**	**10.**			
		Belváros	**Kertváros**	**Érpart városrész**	**Káposztáskert városrész**	**Pelyhespart városrész**	**Szentkúti városrész**	**Szent László városrész**	**Hűtőgépgyári városrész**	**Portelek**	**Külterülete**	**Város egésze**		
Lakónépesség		**1 169**	**3 844**	**5 651**	**3629**	**2 068**	**3751**	**4 045**	**594**	**323**	**2 013**	**27,09**		

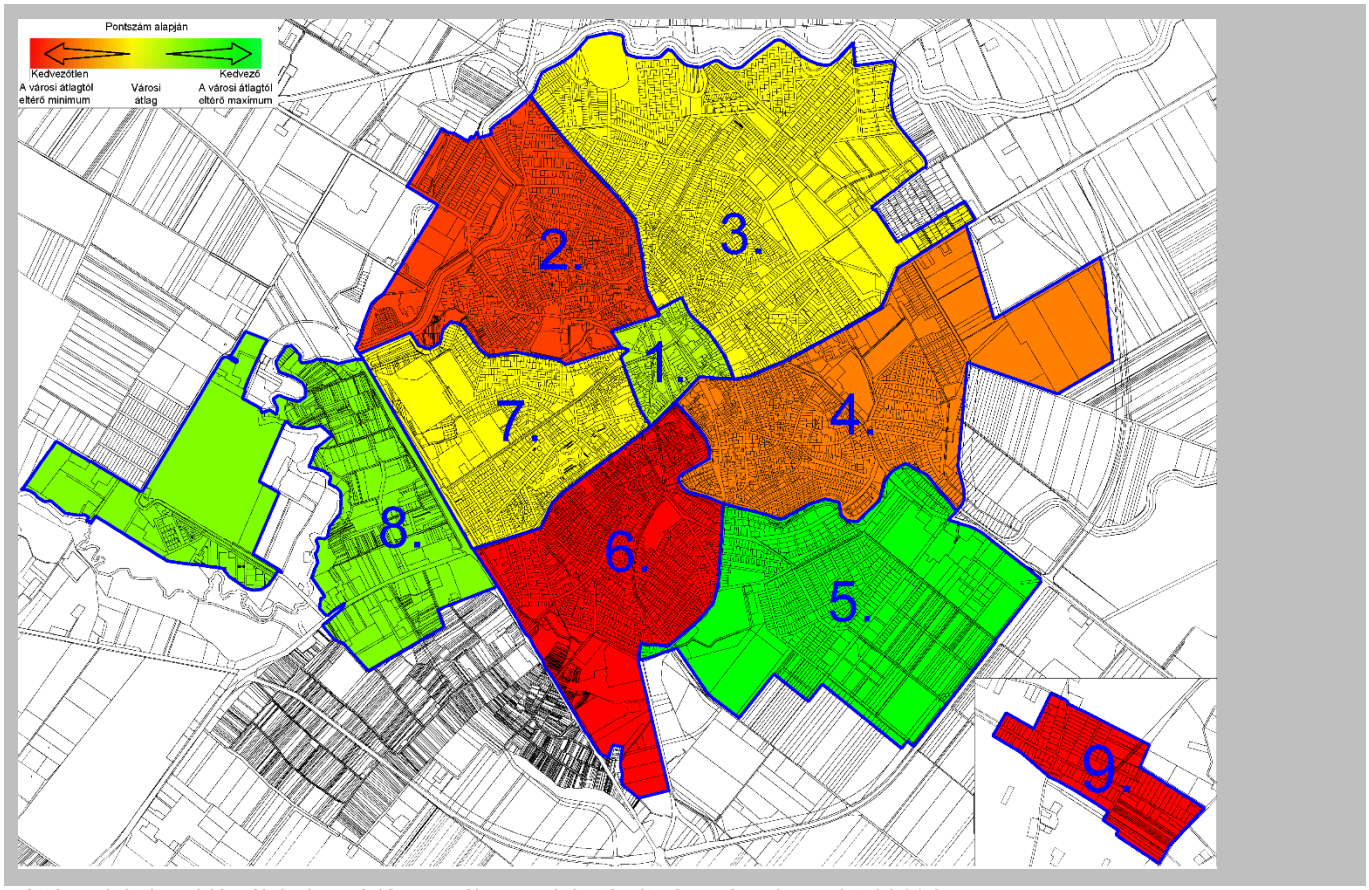

A társadalmi problémák halmozódása az újonnan lehatárolt városrészek szerint 2011-ben

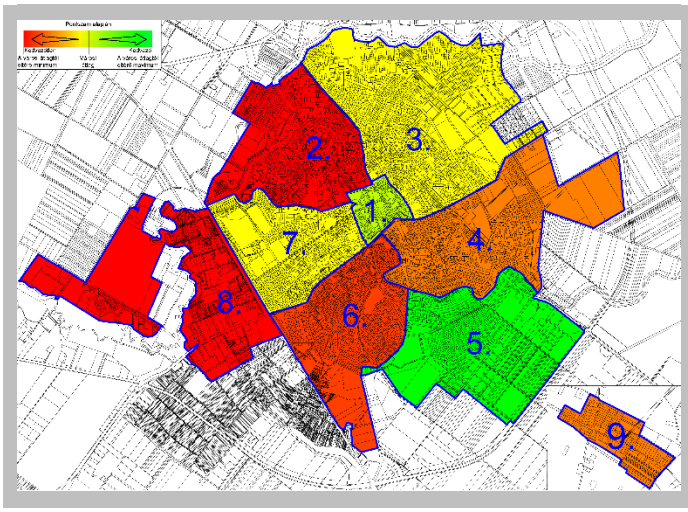

Vitalitási indexek 2011-ben, az újonnan lehatárolt városrészek szerint

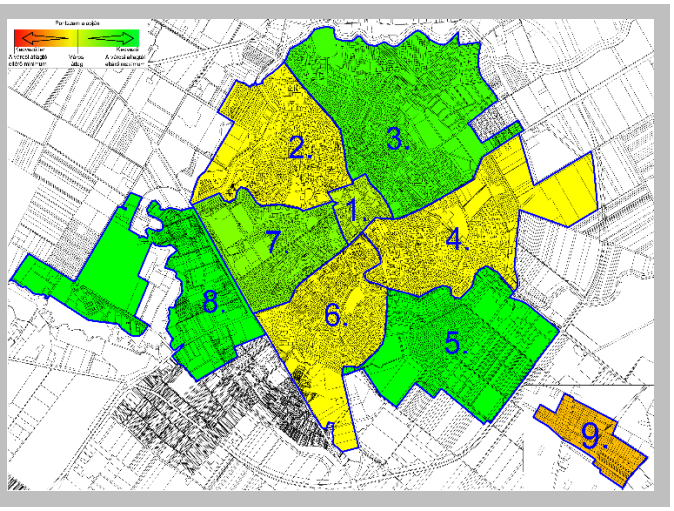

A legfeljebb általános iskolát végzettek aránya 2011-ben, az újonnan lehatárolt városrészek szerint

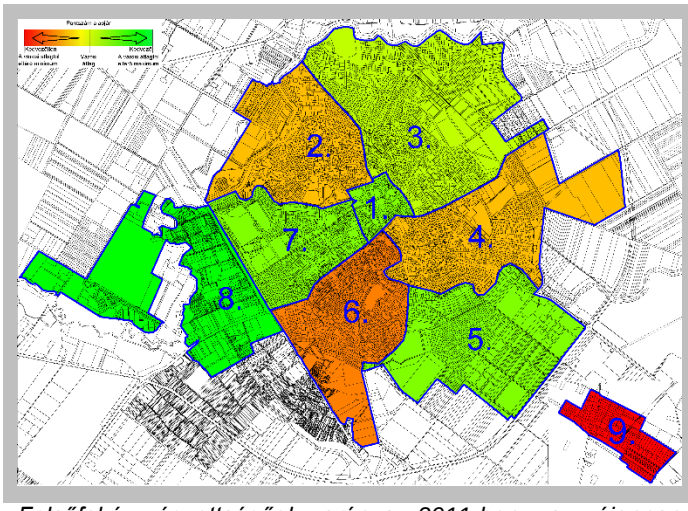

Felsőfokú végzettségűek aránya 2011-ben, az újonnan lehatárolt városrészek szerint

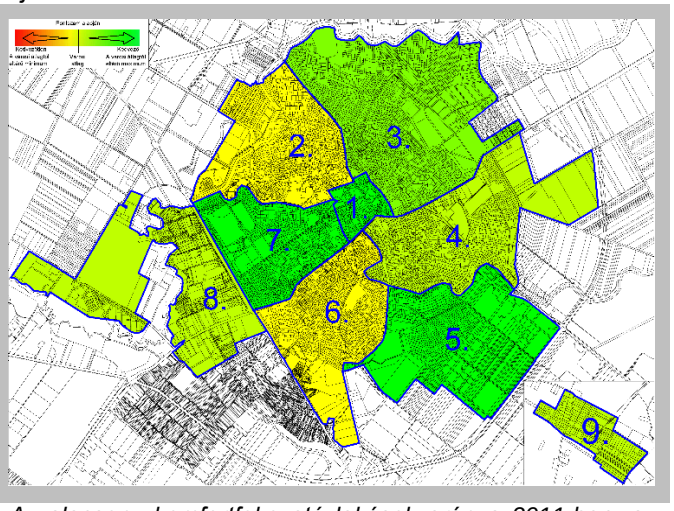

Az alacsony komfortfokozatú lakások aránya 2011-ben, az újonnan lehatárolt városrészek szerint

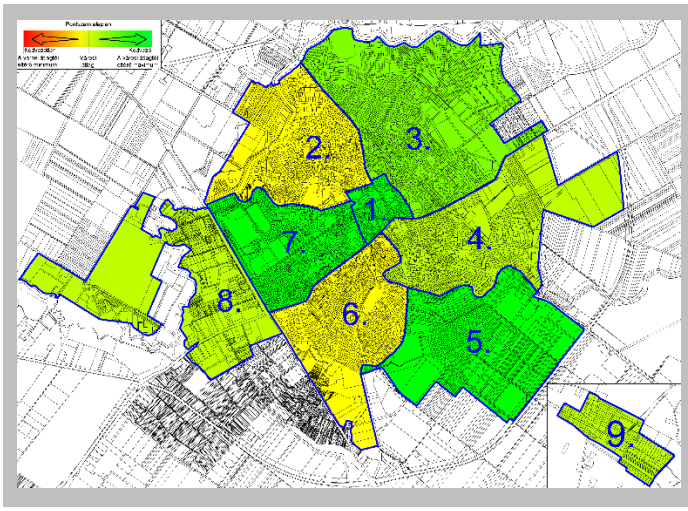

Foglalkoztatottak aránya 2011-be, az újonnan lehatárolt városrészek szerint

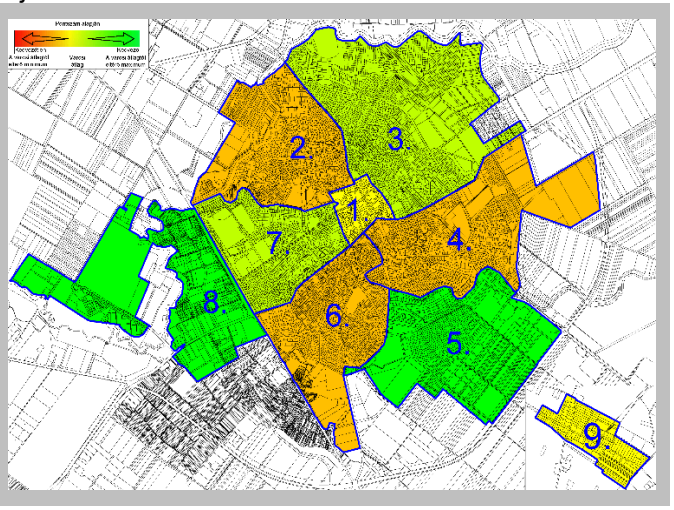

A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 2011-ben, az újonnan lehatárolt városrészek szerint

2.3. AZ ELTÉRŐ JELLEMZŐKKEL RENDELKEZŐ TELEPÜLÉSRÉSZEK

2.3.1. Településrészek kijelölése, a lehatárolás indoklása, térképi ábrázolása

Jászberényben az egyes, egymástól eltérő jellegű városrészek lehatárolása a 2008. évi IVS-ben megtörtént. A város a 2014-2020-ig terjedő EU költségvetési időszak preferenciáinak és támogatási lehetőségeinek megfelelő új ITS elkészítéséhez azonban változtatott a városrészi lehatárolásokon.
A vizsgálatok a korábbi és az új körzetbeosztásnak megfelelően is elkészültek, mert az új körzetek esetében az időbeli összehasonlítás, változási trendek megállapítása nem lett volna lehetséges, mivel azokra vonatkozó adatok csak a 2011-es népszámlálás alapján állnak rendelkezésre.

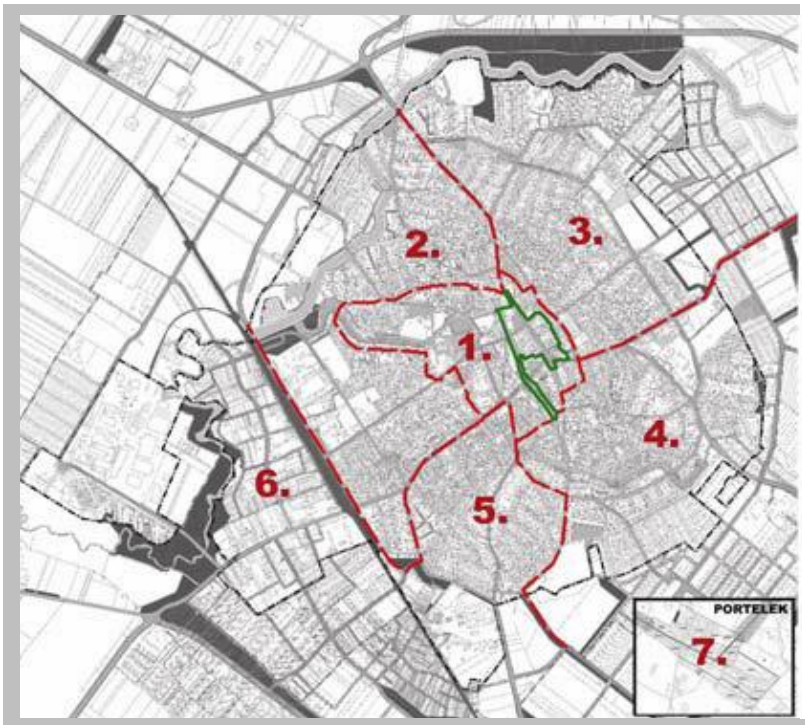

Ahhoz, hogy az utóbbi évek változásai jól követhetők legyenek, a változatlan területi lehatárolások teremtették meg a lehetőséget. Az összehasonlíthatóság és az időbeli változások, városrészi tendenciák feltárása érdekében valamennyi (korábbi) városrésznél figyelembe vételre kerültek a 2001. és 2011. évi népszámlálási adatokra alapozott különbségek.
Az új városrészi beosztásra vonatkozó vizsgálatok jelenlegi (2011. évi népszámlálási) állapotot tükröznek.

Jászberény városrészeinek lehatárolása
⇦ a 2008. évi IVS-hez
a 2014. évi IVS-hez (lent).
⇩

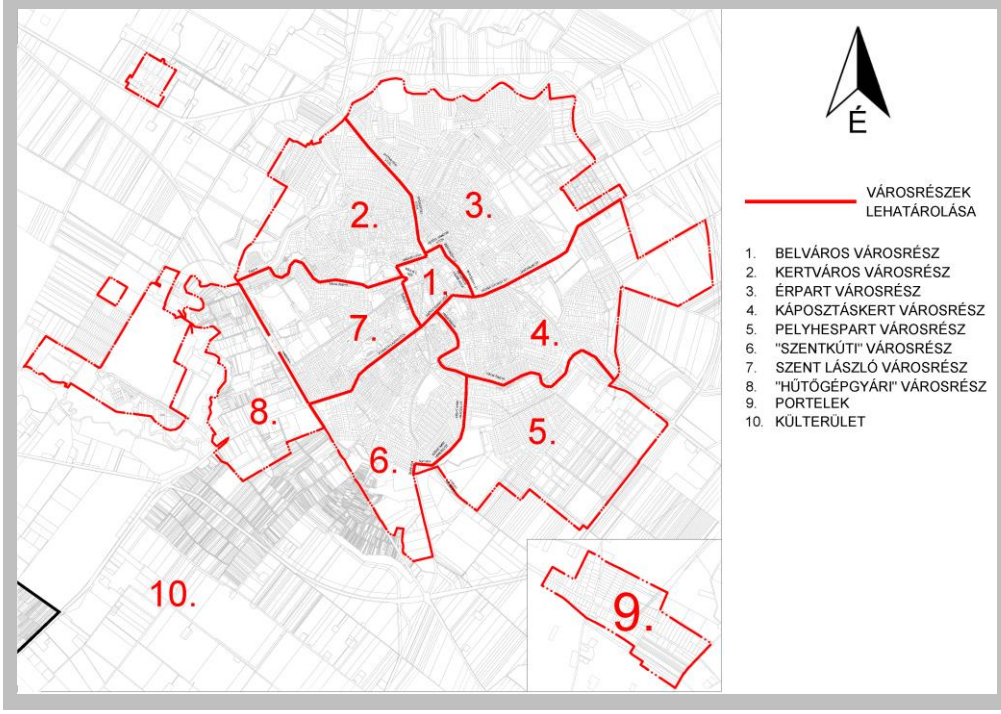

A régi városrészi lehatárolások közül gyakorlatilag változatlanul maradt a volt 3 városrész, a volt 6. („Hűtő”) városrész megfelel a jelenlegi 8. számúnak, ugyanez mondható el Portelekről (régi 7 városrész = új 9.) városrész. A belvárosi 1. körzet sokkal kisebb lett, csak a szűk városközpontot tartalmazza. A korábbi 2. városrész – kiegészülve a városközponttól „levágott” területekkel – két részre feloszlott: a jelenlegi 2. és 7. körzetekre. Két részre szakadt a korábbi 4. városrész is: ma 4. és 5. körzetként

szerepel, de mindkettő kiegészült új belterületi növekményekkel is. Az egykori 5. számú városrész ma 6. számú, és kisebb mértékben növekedett a volt Zagyvapart és Belváros terhére.

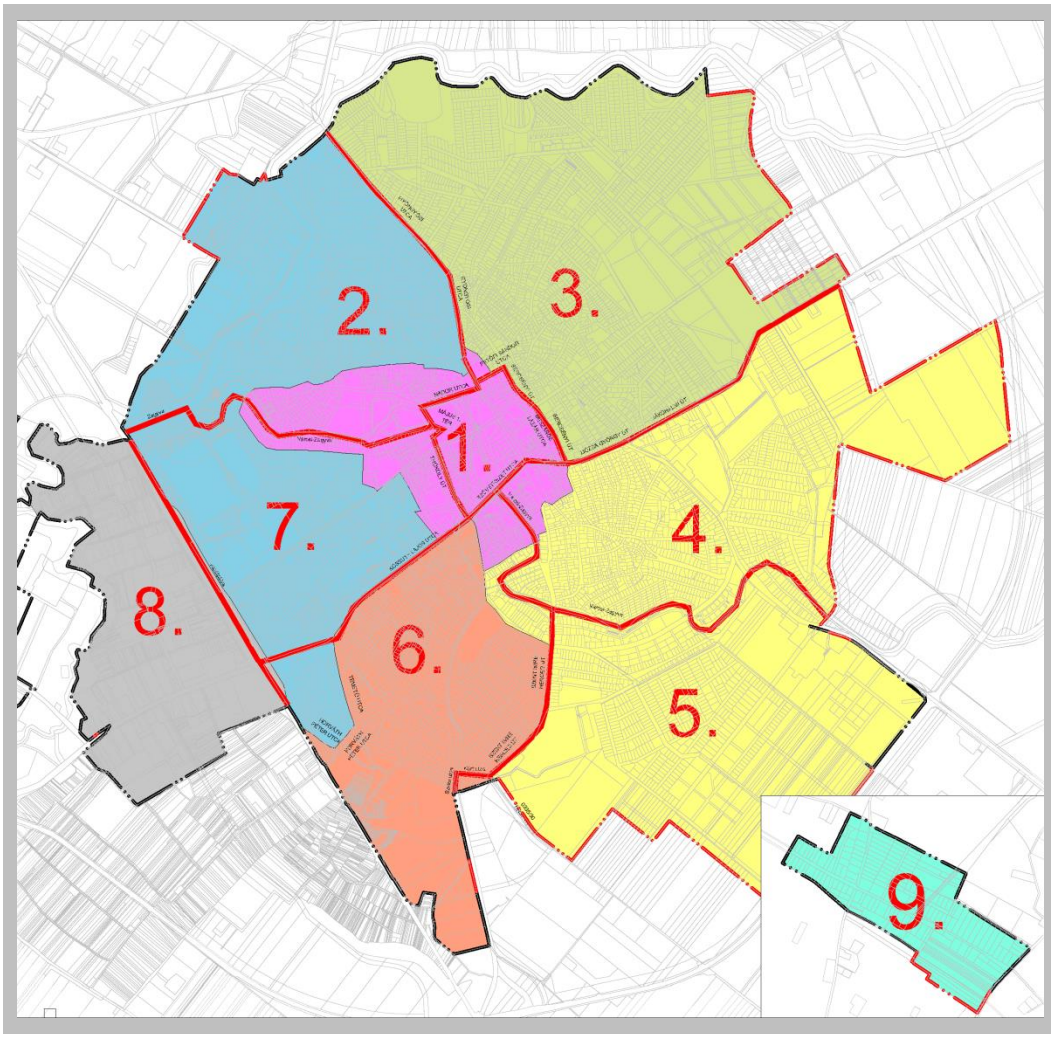

A két városrész lehatárolás egymásra vetítése

-- színesen jelezve a régi lehatárolást

-- piros határvonallal jelezve az új városrész lehatárolást

2.3.2 Az egyes településrészek bemutatása, jellemzői

a) A korábbi városrész lehatárolás szerint

1. Városközpont

A város történeti, igazgatási és kulturális központja. A legtöbb közhivatal, kulturális és oktatási közintézmény, a kereskedelem és vendéglátás, a szakbolt hálózat és minőségi vendéglátóhelyek, turisztikai vonzerők jelentős része itt helyezkedik el. A főtér és környéke történeti beépítése, egységes és vonzó arculata és az ápolt, esztétikus központi zöldterületek emblematikus jelentőségűek, az egész várost szimbolizálják. Itt található Jászberény műemlékeinek több mint fele (63%), és a helyi karaktert biztosító helyi védettségű épületek jelentős része is.

A városrész *lakónépessége* 2001-2011-ig 4281 főről 3766 főre csökkent, és a jelenlegi összvárosi népesség 13,9 %-át teszi ki. 2001-ben a városközpont lakossága még az egész városának 15,2%-a volt, azaz a népesség fogyás a belvárosban gyorsabb, mint Jászberény egészében. Az utóbbi évtizedben a teljes lakónépesség 4%-kal fogyott, a városközponté azonban 12%-kal. A városrész lakosságának *korösszetétele* már az ezredfordulón is idősebb volt, mint a város egészéé, Azóta a változások következtében az arányok tovább romlottak, míg 2001-ben a főbb korcsoport arányok 12,5% (0-14 éves), 60,7% (15-59 éves), 26,8% (60 éven felüliek). Mára ezek az arányok: 10,0 % gyermek, 58,6% munkaképes korú, 31,4 % idős arányra módosultak. Itt a legmagasabb a nyugdíjas korú népesség részaránya. Az itteni lakosság *képzettségi szintje* magas, messze meghaladja a városi átlagot. A belvárosi lakosság 12,2 %-a rendelkezik csak általános iskolai végzettséggel, ez alacsonyabb, mint a városi arány (13,3%). Az egész városban a diplomások aránya 17,5 %, itt magasabb: 22,8%. A foglalkoztatottság a városrészben az ezredfordulón 59,5% volt, ami az akkori összvárosi szintet egy százalékkal meghaladta. Mára a városközponti lakosság *foglalkoztatottsága* 62,6 %-ra nőtt, de a növekedés kisebb mértékű volt, mint a város egészében, így most a 62,0%-os városi átlagot csak 0,6 %-

kal múlja felül. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya a városi érték körül alakul, kicsivel meghaladja azt, ami elsősorban a rohamos elöregedés számlájára írható.

1. Városközpont	Jászberény összesen 2001	Jászberény összesen 2011	összvárosi változási ütem % 100%=2001	városközp. 2001	városközp. 2011.	városrészi változási ütem % 100%=2001
Lakónépesség száma	28203	27087	96,0	4281	3766	88,0
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	14,4	13,5	93,8	12,5	10,0	80,0
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	62,8	60,5	96,3	60,7	58,6	96,5
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	22,8	26,0	114,0	26,8	31,4	117,2
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	23,6	13,3	56,4	20,4	12,2	59,8
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	13,0	19,6	150,8	17,5	22,8	130,3
Lakásállomány (db)	11397	12154	106,6	1842	1879	102,0
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	22,6	10,2	45,1	11,3	5,3	46,9
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	36,8	32,8	89,1		32,9	
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelem-mel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	13,5	7,9	58,5		7,2	
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	58,5	62,0	106,0	59,5	62,6	105,2
Foglalkoztatott nélküli házt. %	38,4	37,5	97,7	38,1	38,4	100,8

A városrész *lakásállománya* a két népszámlálás között 1842 lakásról 1879 db-ra, összesen 37-tel 2 %-kal gyarapodott, ami elmarad a városi 6,0%-os növekedési ütemtől, de ez a városrész jellegét tekintve egyáltalán nem hátrány. A *lakásminőséggel* kapcsolatosan megállapítható, hogy az alacsony komfortú lakások aránya a városi érték fele körül volt 2001-ben és 2011-ben is, miközben abszolút értékben a felére 10,2%-ról 5,3 %-ra csökkent.

A városközpont problémája, hogy – éppen központi fekvése következtében – a rajta átfutó utak és az itt tömörülő intézmények miatt jelentős forgalom terheli, emiatt a környezetterhelés magas. A kedvező adottságok közül nem eléggé kihasznált a Városi-Zagyva partja, ahol mind a pihenési, közterületi funkciók, mind a zöldfelületi jelleg és növényzeti érték még nem kellően kialakított.

2. Zagyvaparti városrész

A Zagyvapart városrész a városközpontot ÉNy-Ny-DNy felől körülölelő, a vasútig nyúló terület. Elsősorban lakóterületi városrész, bár jelentős intézményekkel is rendelkezik.

A városrész *lakónépessége* 2001-2011-ig 7343 főről 6824 főre csökkent, és a jelenlegi összvárosi népesség 25,2 %-át teszi ki. A fogyás üteme (-7,1%) meghaladja a városi népesség csökkenés mértékét (-4,0%). A városrész lakosságának *korösszetétele* az ezredfordulón, 2001-ben a főbb korcsoportok szerint 14,4% (0-14 éves), 64,4% (15-59 éves) és 21,5% (60 éven felüliek) volt. A 2011. évi népszámlálás szerint a gyermekek 13,2%-os városrészi aránya kismértékben alacsonyabb a városi átlagnál (13,5%), a munkaképes korúaké 63,1%, magasabb az átlagosnál (60,5%), a nyugdíjas korosztály 23,7%-a pedig kedvezően alacsonyabb, mint az összvárosi (26,0%). Az itt élő lakosság *képzettségi szintje* ma: 12,4% csak általános iskolát végzett, 20,3% diplomás. Ez a 2001-es 20,9%-os *általános iskolai végzettségű* és a 14,2 %-os *diplomás* arányhoz képest jelentős javulást jelez, és kismértékben jobb a városi jellemzőknél.

A *foglalkoztatottság*a városrészben az ezredfordulón 58,8%, az összvárosi szintnél valamivel magasabb volt. Ma a foglalkoztatottság 62,9%-os, valamivel kedvezőbb a 62,0%-os jászberényi mutatónál. Változott a *foglalkoztatott nélküli háztartások* aránya is tíz év alatt 37,2 %-ról 35,6 %-ra csökkent, ami két

%-kal alacsonyabb a városi értéknél. Megállapítható tehát, hogy a Zagyvapart városrész kedvező demográfiai és szociális jellemzőkkel rendelkezik.

2. Zagyvaparti városrész	Jászberény összesen 2001	Jászberény összesen 2011	összvárosi változási ütem % 100%=2001	Zagyvapart 2001	Zagyvapart 2011.	városrészi változási ütem % 100%=2001
Lakónépesség száma	28203	27087	96,0	7343	6824	92,9
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	14,4	13,5	93,8	14,4	13,2	91,7
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	62,8	60,5	96,3	64,4	63,1	98,0
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	22,8	26,0	114,0	21,5	23,7	110,2
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	23,6	13,3	56,4	20,9	12,4	59,3
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	13,0	19,6	150,8	14,2	20,3	143,0
Lakásállomány (db)	11397	12154	106,6	2977	3061	102,8
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	22,6	10,2	45,1	16,6	7,3	44,0
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	36,8	32,8	89,1		32,3	
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	13,5	7,9	58,5		7,4	
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	58,5	62,0	106,0	58,8	62,9	107,0
Foglalkoztatott nélküli házt.%	38,4	37,5	97,7	37,2	35,6	95,7

A városrész *lakásállománya* a két népszámlálás között 2977 db-ról 3061 db-ra nőtt. A *lakásminőség* változása is kedvező, míg 2001-ben az alacsony komfortfokozatú lakások aránya 16,6% volt, napjainkra ez 7,3%-ra csökkent, mind az ezredforduló, mind pedig most a városi szintnél kedvezően kisebb a komforthiányos lakások részaránya.

Zagyvapart problémája, hogy a határán elhelyezkedő vasútvonal és a vasútállomás környezete leromlott állapotú, nem vonzó. Kívánni valót hagy maga után a Faiskola utcai bérlakás állomány is, valamint a Városi stadion állapota sem kielégítő.

3. Érparti városrész

Jászberény belterületének ÉK-i részét foglalja el. Határos a Zagyvapart városrésszel, rövidebb szakaszon a városközponttal és délről pedig a Pelyhespart városrésszel.

A városrész *lakónépessége* 2001-2011-ig 5766 főről 5644 főre csökkent, és a jelenlegi összvárosi népesség 20,84 %-át teszi ki. A fogyás mértéke -2,9%, kisebb, mint a jászberényi lakosságé (-4,0%). A városrész lakosságának *korösszetétele* az ezredfordulón, 2001-ben a főbb korcsoportok szerint 15,5% (0-14 éves), 63,1% (15-59 éves) és 21,4% (60 éven felüliek) volt, a 2011. évi népszámlálásnál ezek az arányok: 14,6%, 59,6% és 25,8%-ra módosultak. Eszerint a gyermekkorúak csökkenési üteme kb. megegyezett a városival, de arányuk még mindig magasabb annál. A munkaképes korúak fogyása a városrészben meghaladta az átlagos mértéket, és aránya is (59,6%) az átlagos (60,5%) alá csökkent. Az idősek aránya is gyorsabb ütemben nőtt, mint egész Jászberényben, de 25,8%-os arányuk még így sem éri el a városi szintet (26,0%).

Az itteni lakosság *képzettségi szintje* kedvezőbb az átlagosnál, ma 9,4% csak általános iskolát végzett, ez kevesebb az összvárosi 13,3%-nál, 22,1% pedig diplomás, magasabb, mint a városi 19,6%. Különösen kiemelendő, hogy a városi képzettségi szint utóbbi évtizedben tapasztalható igen gyors ütemét - a csak általános iskolai végzettséggel rendelkezők megfeleződését és a felsőfokú képzettségűek arányának 150 %-os növekedését – is meghaladta Érparton a képzettségi szintek

emelkedése. Itt a csupán alapfokú iskolával rendelkezők aránya a tíz évvel korábbi 42,3%-ára esett, míg a diplomások aránya 66,2 %-kal nőtt. Ez a 2001-es 22,2%-os általános iskolai végzettségű és 13,3 %-os diplomás arányhoz képest igen jelentős javulást jelez. A *foglalkoztatottság* a városrészben az ezredfordulón 59,4% volt, az akkori összvárosi szintnél valamivel magasabb. Mára ez 63,9%-ra nőtt és most is meghaladja a 62,0%-os városi szintet. Változott a *foglalkoztatott nélküli háztartások aránya* is tíz év alatt 36,7 %-ról 35,5 %-ra csökkent, 2%-kal jobb a városinál.

3. Érparti városrész	Jászberény összesen 2001	Jászberény összesen 2011	összvárosi változási ütem % 100%=2001	Érparti vr. 2001	Érparti vr. 2011.	városrészi változási ütem % 100%=2001
Lakónépesség száma	28203	27087	96,0	5766	5644	97,9
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	14,4	13,5	93,8	15,5	14,6	94,2
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	62,8	60,5	96,3	63,1	59,6	94,4
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	22,8	26,0	114,0	21,4	25,8	120,6
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	23,6	13,3	56,4	22,2	9,4	42,3
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	13,0	19,6	150,8	13,3	22,1	166,2
Lakásállomány (db)	11397	12154	106,6	2156	2319	107,6
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	22,6	10,2	45,1	20,9	7,1	34,0
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	36,8	32,8	89,1		30,4	
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	13,5	7,9	58,5		5,7	
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	58,5	62,0	106,0	59,4	63,9	107,6
Foglalkoztatott nélküli házt.%	38,4	37,5	97,7	36,7	35,5	96,7

Érpart *lakásállománya* a két népszámlálás között 2156 db-ról 2319 db-ra nőtt, a növekedés üteme (+7,6%) nagyobb volt a városinál (+6,6%). A *lakásminőség* változása is kedvező, míg 2001-ben az alacsony komfortfokozatú lakások aránya 20,9%, az akkori városi átlagnál 1,7%-kal jobb volt, napjainkra ez 7,1 %-ra csökkent, így a mai jászberényi mutatónál (10,2%) 3,1%-kal kedvezőbb, azaz a javulás üteme meghaladta a városét.

Érparti városrész problémái, hogy nem alakult ki városrész-központ, viszonylag kevés az intézmény, nem elegendő a közösségi zöldfelület (a természeti értéket képviselő Fehértói temető nem tekinthető ennek), és a Mester utcai szegregátum megszűntetésed jelentős feladatot jelent.

4. Pelyhespart városrész

A városrész a belterület DK-i részét foglalja el a belterületi határig. Jellemzően lakóterület, de további lakásépítésre alkalmas területek még rendelkezésre állnak. A volt Huszárlaktanya eladása már megtörtént, de újrahasznosítása, a terület rehabilitációja még nem.

A városrész *lakónépessége* 2001-2011-ig 4968 főről 5265 főre nőtt, és a jelenlegi összvárosi népesség 19,4%-át teszi ki. Ez az arány 2001-ben még csak 17,6% volt, azaz a városrész súlya növekedett. Ezt jelzi az is, hogy míg Jászberény tíz év alatt 4,0%-os népesség csökkenést szenvedett el, addig Pelyhespart +6,0%-os népesség gyarapodást ért el. A városrész lakosságának *korösszetétele* az ezredfordulón, 2001-ben a főbb korcsoportok szerint 14,8% (0-14 éves), 63,1% (15-59 éves) és 22,1% (60 éven felüliek) volt. Az általánosan jellemző elöregedéssel ellentétben a városrész lakossága fiatalodott, a gyermekek aránya 15,4%-ra emelkedett, a munkaképes korosztály aránya gyakorlatilag változatlan (60,8%) maradt, az időseké azonban kisebb mértékben nőtt az átlagosnál, arányuk a városi 16,0%-hoz képest itt csak 23,7%. Az itteni lakosság *képzettségi szintje* magasabb a városinál, a csak

általános iskolát végzettek 10,4%-nyian vannak – szemben a városi 13m3%-kal -, a diplomások aránya 20,9%, magasabb a 19,6%-os átlagnál. Ez a 2001-es 20,5%-os általános iskolai végzettségű és 12,8 %-os diplomás arányhoz képest javulást jelez és a javulás üteme is meghaladja a városi mértéket. A *foglalkoztatottság* a városrészben az ezredfordulón 61,7% volt, az akkori összvárosi szintnél magasabb. A 64,0%-os pelyhesparti foglalkoztatottság ma is meghaladja a 62,0%-os városi értéket. Csak kis mértékben változott a *foglalkoztatott nélküli háztartások* aránya tíz év alatt: 36,1 %-ról 36,0%-ra, de mindkét időpontban valamivel jobb, mint a városi érték.

4. Pelyhespart városrész	Jászberény összesen 2001	Jászberény összesen 2011	összvárosi változási ütem % 100%=2001	Pelyhespart 2001	Pelyhespart 2011.	városrészi változási ütem % 100%=2001
Lakónépesség száma	28203	27087	96,0	4968	5265	106,0
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	14,4	13,5	93,8	14,8	15,4	104,1
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	62,8	60,5	96,3	63,1	60,8	96,4
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	22,8	26,0	114,0	22,1	23,7	107,2
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	23,6	13,3	56,4	20,5	10,4	50,7
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	13,0	19,6	150,8	12,8	20,9	163,3
Lakásállomány (db)	11397	12154	106,6	2023	2344	115,9
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	22,6	10,2	45,1	18,1	6,7	37,0
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	36,8	32,8	89,1		30,8	
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munka-jövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	13,5	7,9	58,5		6,3	
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	58,5	62,0	106,0	61,7	64,0	103,7
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	38,4	37,5	97,7	36,1	36,0	99,7

A városrész *lakásállománya* a két népszámlálás között 2023 db-ról 2344-re növekedett, ami 15,9%-os gyarapodást jelent, magasabbat, mint a városi (6,6%). A *lakásminőség* változása is kedvező, míg 2001-ben az alacsony komfortfokozatú lakások aránya 18,1% volt, napjainkra ez 6,7%-ra, messze az összvárosi 10,2% alá csökkent.

Pelyhespart városrész problémái: nincs városrész-központja, melynek létrehozása – amennyiben a tervezett lakóterület-fejlesztések megvalósulnak – egyre sürgetőbbé válik. A Városi-Zagyva rendezése ugyancsak szükséges lenne. A forgalmasabb utak mentén jelentős a környezetterhelés.

5. Káposztáskerti városrész

A belterület déli részén fekvő, viszonylag kis területű városrész. É-i csücske a városközponthoz, K-i oldala Pelyhesparthoz, Ny-i oldala a Zagyvaparthoz kapcsolódik. Jellemzően családiházas lakóterület. A jelentősebb városi intézmények közül csupán a Szent Erzsébet Kórház található itt, jellemzően kevés a közintézmény.

A városrész *lakónépessége* 2001-2011-ig 3044 főről 2646 főre változott, és a jelenleg a jászberényi népesség 9,8%-át teszi ki a 2001-es 10,8% helyett, azaz városon belüli súly csökkent. A népességfogyás az összvárosi -4,0%-kal szemben itt 13,9%-os volt. A városrész lakosságának *korösszetétele* is romlott: az ezredfordulón, 2001-ben a főbb korcsoportok szerint 14,4% (0-14 éves), megegyezett a városi átlaggal, mára 11,9%-ra, a 13,5%-os átlag alá csökkent. A 2001-es 59,8% munkaképes korú lakosság 56,5%-ra fogyott, mindkét időszakban a városi érték alatt maradt, de az attól

való eltérés a Káposztáskert kárára nőtt. Az idősek ezredfordulói 25,8%-os aránya mára 31,6%-ra emelkedett, jelentősen meghaladja a városi 26,0%-os szintet. Az itteni lakosság *képzettségi szintje* – bár 2001-hez képest sokat javult – még mindig elmarad az átlagostól. A *csak alapfokú iskolával rendelkezők* 14,7%-a meghaladja a 13,3%-os városi mértéket, míg a diplomások aránya – annak ellenére, hogy tíz év alatt 6,8%-ról 13,8%-ra, a duplájára nőtt – elmarad az összvárosi 19,6%-tól. A *foglalkoztatottság*a városrészben az ezredfordulón 57,8% az akkori összvárosi szintnél alacsonyabb volt, mára a 62,8%-os városrészi arány utolérte a 62,0%-os városi szintet. Változott a *foglalkoztatott nélküli háztartások* aránya is tíz év alatt 42,3%-ról 40,8%-ra csökkent, de még így is magasabb a 37,5%-os városinál. A városrész kedvezőtlen demográfiai és szociális helyzetét mutatja, hogy népessége öregebb, ugyanakkor az iskolázottsági szint is és a foglalkoztatottság is elmarad a városi átlagtól.

5. Káposztáskerti városrész	Jászberény összesen 2001	Jászberény összesen 2011	összvárosi változási ütem % 100%=2001	Káposztáskert 2001	Káposztáskert 2011.	városrészi változási ütem % 100%=2001
Lakónépesség száma	28203	27087	96,0	3044	2646	86,9
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	14,4	13,5	93,8	14,4	11,9	82,6
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	62,8	60,5	96,3	59,8	56,5	94,5
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	22,8	26,0	114,0	25,8	31,6	122,5
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	23,6	13,3	56,4	27,3	14,7	53,8
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	13,0	19,6	150,8	6,8	13,6	200,0
Lakásállomány (db)	11397	12154	106,6	1193	1170	98,1
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	22,6	10,2	45,1	29,6	12,1	40,9
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	36,8	32,8	89,1		30,9	
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	13,5	7,9	58,5		7,5	
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	58,5	62,0	106,0	57,8	62,8	108,7
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	38,4	37,5	97,7	42,3	40,8	96,4

A városrész *lakásállománya* a két népszámlálás között 1193 db-ról 1170 db-ra csökkent, azaz a városi 6,6%-os növekménnyel szemben veszteséget könyvelhetett el. A *lakásminőség* változása azonban kedvező, az alacsony komfortfokozatú lakások arányának csökkenése (29,6%-ról 12,1%ra) nagyobb volt, mint az egész városban, de még így is meghaladja a jelenlegi jászberényi szintet (10,2%). A lakásminőség is gyengébb, mint a városi mutatók, így megállapítható, hogy a fizikai lakhatási feltételek is elmaradnak a városrészek többségétől.

Káposztáskert problémái: a városrész helyzete fizikai és társadalmi szempontból is kedvezőtlenebb, mint a városi átlag, a Káposztáskert népességének képzettségi és foglalkoztatottsági szintje elmarad a várositól, lakásállományában magasabb az alacsony komfortfokozatúak aránya, a területen nem kielégítő a közintézményi ellátás.

6. „Hűtő" városrész

A belterület DNy-i részén, de a várostesttől a vasút által elvágott, szinte különálló városrész. A vasút-vonal a szerves városszerkezeti kapcsolatokat nem teszi lehetővé. A terület részben lakóterület, de a legalacsonyabb lakónépességgel rendelkező része Jászberénynek, Jellemzően gazdasági terület, a

város legnagyobb vállalkozásai, üzemei itt működnek. Gazdasági súlya domináns. A városrészen át kanyargó Zagyva szerkezeti és zöldfelületi szempontból is meghatározó, a mellette elhelyezkedő Zagyva menti Természetvédelmi Terület helyi védelem alatt áll. Intézményhálózata nem túl sűrű, de a zöldfelületekhez kapcsolódó Állat és Növénykert összvárosi szinten is vonzó létesítmény.
A legkevesebb *lakónépességgel* rendelkező belterületi városrész, lakóinak száma 2001-2011-ig 720 főről 606 főre csökkent, a fogyás mértéke (-15,8%) jelentősen meghaladta a város egészének csökkenését (-4,0%). A Hűtő városrész jelenleg az összvárosi népesség mindössze 2,2 %-át teszi ki. A városrész lakosságának *korösszetétele* az ezredfordulón, 2001-ben a főbb korcsoportok szerint 12,6% (0-14 éves), 70,6% (15-59 éves) és 16,8% (60 éven felüliek) volt, azaz dominált a munkaképes korú lakosságcsoport. Mára – a városit nagymértékben meghaladó elöregedés következtében – a gyermek korosztály aránya 10% alá (9,1%) csökkent, a korcsoport városi 6,2%-os csökkenési ütemével szemben itt a mérséklődés 27,8%-os volt. A munkaképes korosztály továbbra is meghatározó maradt (63,9%), de ugrásszerűen, 16,8%-ról 27,1%-ra a 26,0%-os városi átlag fölé nőtt az idősek aránya. A városrész lakosságának *képzettségi szintje* az ezredfordulón is és ma is sokkal jobb a városinál: ma 7,5% a csak általános iskolát végzettek és – a városi érték majdnem kétszerese – 37,8% a diplomások aránya. A *foglalkoztatottság* a városrészben az ezredfordulón 69,3% volt, az összvárosi szintnél sokkal magasabb. Mára ez 66,1 %-ra változott, ami még mindig magasabb az átlagosnál, de a városi foglalkoztatás 6,0%-os növekedési ütemével szemben itt -4,6%-os csökkenési ütem volt tapasztalható. Változott a *foglalkoztatott nélküli háztartások* aránya is tíz év alatt a nagyon kedvezően alacsony 21,8%-ról 27,0%-ra emelkedett.

6. „Hűtő" városrész	Jászberény összesen 2001	Jászberény összesen 2011	összvárosi változási ütem % 100%=2001	Hűtő vr. 2001	Hűtő vr. 2011.	városrészi változási ütem % 100%=2001
Lakónépesség száma	28203	27087	96,0	720	606	84,2
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	14,4	13,5	93,8	12,6	9,1	72,2
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	62,8	60,5	96,3	70,6	63,9	90,5
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	22,8	26,0	114,0	16,8	27,1	161,3
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	23,6	13,3	56,4	13,8	7,5	54,3
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	13,0	19,6	150,8	30,0	37,8	126,0
Lakásállomány (db)	11397	12154	106,6	278	328	118,0
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	22,6	10,2	45,1	7,2	8,5	118,1
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	36,8	32,8	89,1		25,6	
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	13,5	7,9	58,5		4,1	
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	58,5	62,0	106,0	69,3	66,1	95,4
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	38,4	37,5	97,7	21,8	27,0	123,9

A városrész *lakásállománya* a két népszámlálás között 278 db-ról 328 db-ra, a tíz évvel korábbi 118,0%-ára növekedett, ami a közben lezajlott népesség miatt figyelemre méltó. A *lakásminőséget* tekintve itt már korábban is kicsi volt az alacsony komfortfokozatúak aránya (2001-ben 7,2%), napjainkban ez a KSH szerint 8,5%, ami talán statisztikai tévedésen alapul, mivel nem valószínű, hogy ebben a városrészben az új lakások ne komfortosan épültek volna meg.

A *„Hűtő" városrész problémái* az elszigeteltség, a városszerkezeti kapcsolatok hiánya, a vasút „átjárhatatlansága", a városrészközpont hiánya és az, hogy az üzleti turizmus számára nincs megfelelő infrastruktúra (szállásférőhely).

7. Portelek

Önálló, a központi belterülethez nem kapcsolódó belterületi városrész a várostól 12 km-re DNy-i irányban.

Lakóinak száma 2001-2011-ig 308 főről 323 főre nőtt, de még így is a jelenlegi összvárosi népesség csupán 1,2 %-át teszi ki. A városrész lakosságának *korösszetétele* az ezredfordulón, 2001-ben a főbb korcsoportok szerint 17,2% (0-14 éves), 62,0% (15-59 éves) és 20,8% (60 éven felüliek) volt, azaz rendkívül magas, a városi átlagot meghaladó volt a gyermekkorú lakosságcsoport aránya. Mára ez 11,5%-ra, a 13,3%-os átlag alá, az eredeti érték 66,9%-ára csökkent. A munkaképes korosztály aránya változatlan (61,9%), 26,6%-ra, kicsivel a városi szint fölé nőtt viszont az idősek aránya. A porteleki *lakosság képzettségi szintje* gyengébb a jászberényinél, különösen a diplomások aránya rendkívül alacsony. Ma a portelekiek 18,5 %-a csak általános iskolát végzett, a diplomások aránya csupán 4,9%, az iskolázottság növekedése ellenére még mindig rendkívül elmarad a városi 19,6%-os átlagtól. Igaz, ez tíz évvel korábban is így volt: A 2001-es 40,8%-os általános iskolai végzettségű és 2,7 %-os diplomás arányhoz képest ugyan javulás következett be, de a lemaradás még jelentős. A *foglalkoztatottság* a városrészben az ezredfordulón rendkívül alacsony, 50,0% volt, az akkori 58,5%-os összvárosi szinttől jelentősen elmaradva. Mára a foglalkoztatás aránya 54,7%-ra emelkedett, de még mindig kevesebb, mint a városi 62,0%. Alig változott a *foglalkoztatott nélküli háztartások* aránya tíz év alatt: a nagyon kedvezőtlenül magas 37,7%-ról csupán 37,3%-ra sikerült mérsékelni.

7. Portelek	Jászberény összesen 2001	Jászberény összesen 2011	összvárosi változási ütem % 100%=2001	Portelek 2001	Portelek 2011.	városrészi változási ütem % 100%=2001
Lakónépesség száma	28203	27087	96,0	308	323	104,9
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	14,4	13,5	93,8	17,2	11,5	66,9
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	62,8	60,5	96,3	62,0	61,9	99,8
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	22,8	26,0	114,0	20,8	26,6	127,9
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	23,6	13,3	56,4	40,8	18,5	45,3
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	13,0	19,6	150,8	2,7	4,9	181,5
Lakásállomány (db)	11397	12154	106,6	112	122	108,9
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	22,6	10,2	45,1	54,5	8,2	15,0
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	36,8	32,8	89,1		40,0	
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	13,5	7,9	58,5		7,0	
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	58,5	62,0	106,0	50,0	54,7	109,4
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	38,4	37,5	97,7	37,7	37,3	98,9

A városrész *lakásállománya* a két népszámlálás között 112 db-ról 122 db-ra emelkedett. A *lakásminőség* ugrásszerű változása azonban rendkívül kedvező, a korábbi nagyon magas arányú (54,5%) alacsony komfortfokozatú lakásarány napjainkra 8,2%-ra, a városi átlag (10,2%) alá esett.

Portelek városrész problémája, hogy – elsősorban társadalmilag - elmarad a városi szinttől. Kedvezőtlen a központi belterülettől való jelentős távolság, a fizikai elszigeteltség, a közszolgáltatások és intézményellátás alacsony szintje, az alacsony kvalifikáltság és foglalkoztatottság.

8. Külterület

A külterület ellátása, az emberi körülmények biztosítása rendkívül nehéz feladatot ró a városra. Éppen ezért gond, hogy mind a külterületi népességszám, mind pedig a lakásszám növekedett az utóbbi évtizedben. Külön gondot okoz, hogy a mélyszegénységben élők száma gyarapszik a külterületeken, ahol szegregáltságuk csak fokozódhat és a társadalomba visszailleszkedésük megnehezül.
A külterületi *népességszám* 2001-2011-ig 1773 főről 2013 főre emelkedett, ami 13,5%-os emelkedés, szemben az összvárosi 4,0%-os csökkenéssel. A külterületi népesség teszi ki a jelenlegi összvárosi lakónépesség 7,4%-át. A külterületi lakosság *korösszetétele* eltér a városi korstruktúrától. A gyermekek aránya sokkal magasabb, a városi 13,3%-os átlag helyett 16,6%, a munkaképes korosztály (61,2%) kb. a városinak (60,5%) megfelelően alakul, az idősek 22,2%-os aránya azonban a jászberényinél (26,0%) alacsonyabb. Különös problémát okoz a gyermekek magas száma, az iskoláztatás és a közlekedés megoldása. A külterületi *lakosság képzettségi szintje* sokkal gyengébb a jászberényinél, a diplomások aránya rendkívül alacsony (5,12%), a városi átlag (19,6%) negyede körüli, ugyanakkor kiugróan magas a maximum csak általános iskolával rendelkezők (36,7%) aránya, ami a városi értéknek (13,3%) majdnem háromszorosa. A 2001-es 52,6%-os általános iskolai végzettségű és 2,1 %-os diplomás arányhoz képest ugyan javulás következett be, de a lemaradás továbbra is jelentős, a csak alapfokon képzettek arányának csökkenési üteme is elmaradt a városi átlagtól, azaz a különbség tovább növekedett.

Külterület	Jászberény összesen 2001	Jászberény összesen 2011	összvárosi változási ütem % 100%=2001	Külterület 2001	Külterület 2011.	városrészi változási ütem % 100%=2001
Lakónépesség száma	28203	27087	96,0	1773	2013	113,5
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	14,4	13,5	93,8	15,9	16,6	104,4
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	62,8	60,5	96,3	60,2	61,2	101,7
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	22,8	26,0	114,0	23,9	22,2	92,9
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	23,6	13,3	56,4	52,6	36,7	69,8
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	13,0	19,6	150,8	2,1	5,2	247,6
Lakásállomány (db)	11397	12154	106,6	816	931	114,1
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	22,6	10,2	45,1	77,0	45,0	58,4
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	36,8	32,8	89,1		50,0	
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajöve-delemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	13,5	7,9	58,5		23,3	
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	58,5	62,0	106,0	40,9	45,7	111,7
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	38,4	37,5	97,7	55,2	49,9	90,4

A *foglalkoztatottság* a külterületi lakosság körében az ezredfordulón a városban a legalacsonyabb, 40,9% volt, az akkori 58,5%-os összvárosi szinttől rendkívül elmaradva. Mára a foglalkoztatás aránya 45,7%-ra emelkedett, de még mindig nagyon elmarad a városi 62,0%-os átlagtól, és ma is a legalacsonyabb. A *foglalkoztatott nélküli háztartások* aránya tíz év alatt: a kiugróan magas 55,2%-osról csupán 49,9%-ra mérséklődött, azaz ma is a külterületi háztartások felében egyetlen kereső sincs.

Kedvezőtlen az is, hogy a külterületi lakásállomány növekszik: tíz év alatt 816-ról 931-re +14,1%kal, szemben a városi 6,6%-kal, azaz a külterületi lakásállomány gyarapodási üteme gyorsabb az a városi átlagnál. Ugyanakkor a külterületi lakások – a mélyszegénység és a közművekkel való ellátás problémái következtében is – *lakásminősége* elmarad az átlagostól. Külterületen az alacsony komfortfokozatú lakások aránya még 2011-ben is 45,0% volt, majdnem minden második lakás, és a csökkenés üteme is lassúbb, mint a városi.

A *külterületi lakott helyek problémái*: az elszórt elhelyezkedés és a belterülettől és ellátó rendszerektől, intézményektől való távolság miatt nehezen megoldható a közösségi közlekedés és a megfelelő színvonalú szolgáltatások biztosítása. Társadalmi problémát és feszültségeket okoz a szegregáció, az alacsony képzettségi szint és foglalkoztatás.

b) Az újvárosrész lehatárolás szerint

Az új városrészi lehatárolás a korábbi hét helyett kilenc városrészt tartalmaz. Ezek az alábbiak:

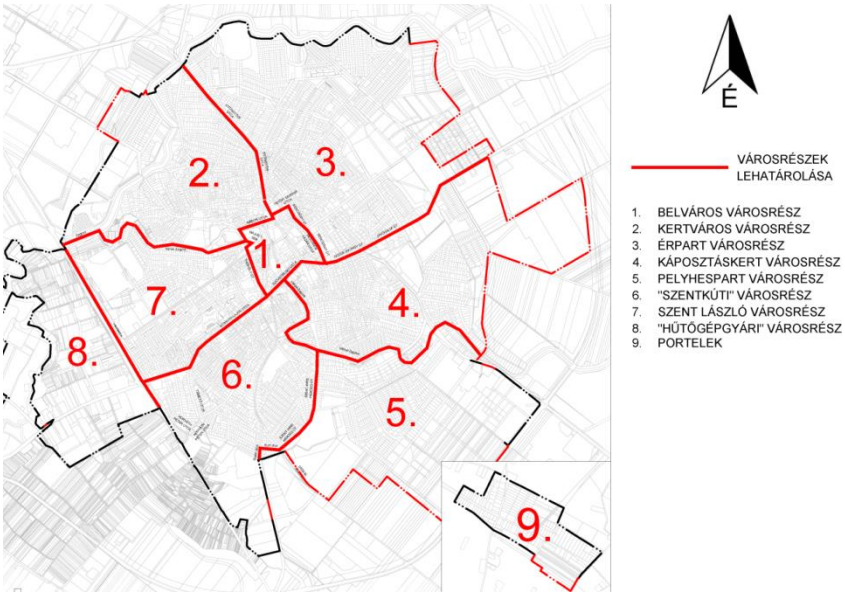

A következő táblázat a módosított körzetek 2011-es népszámlálási adatait tartalmazza:

2011	Jászberény összesen	Belváros	Kertváros	Érpart	Káposztás-kert	Pelyhespart	Szentkúti városrész	Szent László városrész	Hűtőgépgyári városrész	Pórtelek	Külterület
Lakónépesség száma	27087	1169	3844	5651	3629	2068	3751	4045	594	323	2013
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	13,5	10,7	11,9	14,5	12,6	20,2	11,9	12,3	9,3	11,5	16,6
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	60,5	64,1	56,0	59,5	59,6	64,4	58,4	65,1	63,3	61,9	61,2
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	26,0	25,2	32,1	25,9	27,8	15,4	29,7	22,5	27,4	26,6	22,2
Legfeljebb általános iskolai végzettségek aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	13,3	12,1	12,9	9,4	12,8	7,6	15,7	10,1	6,9	18,5	36,7
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	19,6	26,0	15,8	22,1	17,6	27,9	14,5	26,2	38,4	4,9	5,2
Lakásállomány (db)	12154	720	1604	2326	1715	861	1710	1841	324	122	931
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	10,2	3,3	10,7	7,1	8,1	3,4	9,8	4,8	8,6	8,2	45,0
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	32,8	30,0	31,4	30,4	31,1	30,1	32,3	33,6	25,3	40,0	50,0
Legfeljebb általános iskolai végzettségek és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	7,9	7,7	7,7	5,7	7,5	4,6	8,6	5,9	4,0	7,0	23,3
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	62,0	66,3	62,5	63,9	62,9	66,1	62,2	62,2	66,3	54,7	45,7
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	37,5	38,6	39,0	35,6	40,6	25,5	39,9	33,9	27,1	37,3	49,9

1. Belváros

A korábbi lehatároláshoz képest kisebb területű, csak a szűken értelmezett városközpontra terjed ki. Ez a népszámlálási adatain is tükröződik. Lakónépessége az összvárosi népességnek csupán 4,3 %-a:

1164 fő, míg a korábbi városközponti körzetben 3766 fő lakott. Jelentősége azonban az itt található városi szintű közintézmények, valamint a város arculatának meghatározása miatt mégis kiugró.
A városközpont népességében a munkaképes korúak túlsúlya jellemző, a gyermek korosztály aránya még az összvárosi igen alacsony aránynál is kisebb. Az itt lakók iskolázottsága messze meghaladja a városi átlagot, különösen a diplomások aránya magas, mégis a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkező munkaképes korúak aránya alig jobb a városinál, és magas a foglalkoztatott nélküli háztartások részaránya is, amit a városinál valamivel alacsonyabb időskorúak aránya sem indokol. Míg a népességnek 4,3%-a lakik csak ebben a körzetben, a lakásállomány 5,9 %-a található itt, azaz a lakósűrűség az átlagosnál kisebb. A lakások komfortfokozata sokkal jobb, mint Jászberény egészében.

	lakó-népesség fő	0-14 évesek %	15-59 évesek %	60-x évesek %	csak ált. iskolát végzettek %	felsőfokú végzett. aránya %	lakás-állomány db	alacsony komfortú lakások %	rendszeres munkajöved. nem rendelkezők %	max. ált. isk. és munkajöv. nem rendelkezők	foglalkoztatott arány 15-64 évesek között %	foglalkozt. nélküli háztartás arány %
Jászberény	27 087	13,5	60,5	26,0	13,3	19,6	12 154	10,2	32,8	7,9	62,0	37,5
Belváros	1 162	10,7	64,1	25,2	12,1	26,0	720	3,3	30,0	7,7	66,3	38,6
összvárosi %-ában	4,3	79,3	105,9	96,9	91,0	132,7	5,9	32,4	91,5	97,5	106,9	102,9

2. Kertváros

Az előző lehatárolás szerinti, korábbi 2. sz. Zagyvapart városrész É-i része, de kiegészült a volt belvárosi körzet ÉNy-i nyúlványával. Jellemzően családiházas beépítésű lakóterület. Lakosságszáma (3 844 fő) a korábbi 2. városrész (6 824 fős lakosságának 56,3 %-a, az egész város lakosságának 14,2 %-a. Népességének korstruktúrája a városi átlagnál öregebb, a gyermekek aránya az összvárosinak csupán 88,1%-a, az idősek azonban a körzet népességének majdnem egyharmadát teszik ki, arányuk a városi átlag fölötti (123,5%). Társadalmi szempontból átlagosnak mondható a városrész, bár iskolázottsági mutatói elmaradnak a várositól, különösen a diplomások aránya alacsonyabb, a foglalkoztatásban azonban ez kevéssé tükröződik, az megegyezik a jászberényi jellemzőkel, csak a foglalkoztatottak nélküli háztartások aránya magasabb, de ezt itt valószínűleg a nyugdíjas korosztály kiugróan magas aránya okozza. A lakásállomány az átlagosnál valamivel alacsonyabb színvonalú, a komforthiányos lakások aránya kicsivel magasabb. A lakósűrűség is meghaladja az általánosan jellemzőt, a lakosság 14,2%-a lakik a lakásállomány 13,2%-ában.

	lakó-népesség fő	0-14 évesek %	15-59 évesek %	60-x évesek %	csak ált. iskolát végzettek %	felsőfokú végzett. aránya %	lakás-állomány db	alacsony komfortú lakások %	rendszeres munkajöved. nem rendelkezők %	max. ált. isk. és munkajöv. nem rendelkezők	foglalkoztatott arány 15-64 évesek között %	foglalkozt. nélküli háztartás arány %
Jászberény	27 087	13,5	60,5	26,0	13,3	19,6	12 154	10,2	32,8	7,9	62,0	37,5
Kertváros	3 844	11,9	56,0	32,1	12,9	15,8	1 604	10,7	31,4	7,7	62,5	39,0
összvárosi %-ában	14,2	88,1	92,6	123,5	97,0	80,6	13,2	104,9	95,7	97,5	100,8	104,0

3. Érparti városrész

	lakó-népesség fő	0-14 évesek %	15-59 évesek %	60-x évesek %	csak ált. iskolát végzettek %	felsőfokú végzett. aránya %	lakás-állomány db	alacsony komfortú lakások %	rendszeres munkajöved. nem rendelkezők %	max. ált. isk. és munkajöv. nem rendelkezők	foglalkoztatott arány 15-64 évesek között %	foglalkozt. nélküli háztartás arány %
Jászberény	27 087	13,5	60,5	26,0	13,3	19,6	12 154	10,2	32,8	7,9	62,0	37,5
új Érparti vr.	5 651	14,5	59,5	25,9	9,4	22,1	2 326	7,1	30,4	5,7	63,9	35,6
összvárosi %-ában	20,9											
korábbi Érparti vr.	5 644	14,6	59,6	25,8	9,4	22,1	2 319	7,1	30,4	5,7	63,9	35,5

Lehatárolása és jellemzői gyakorlatilag megegyeznek a korábbi városrészeknél bemutatottakkal, csupán a K-i oldalon egészült ki újonnan belterületbe vont, nagyrész még beépítetlen területrészekkel. Adatai gyakorlatilag megegyeznek a korábbi lehatárolás szerinti adatokkal, az attól való eltérés általában jelentéktelen. Így az ott elmondott jellemzők az új lehatárolás szerinti körzetre is igazak, ezért az elemzés megismétlése itt nem szükséges.

4. Káposztáskert

A korábbi 4. sz. városrész É-i fele, de K-i irányban megnövelt új belterületi részekkel. A népszámlálási

adatok szerint lakossága az egész város lakóinak 13,4%-át teszik ki, a lakásállománynak azonban 14,1%-a van a körzetben, lakósűrűsége ezért valamivel alacsonyabb a városi átlagnál. A népesség korösszetétele kedvezőtlenül öregebb, mint az összvárosi, a gyermekek aránya alacsonyabb, az időseké magasabb. Társadalmi jellemzőit tekintve megállapítható, hogy a középfokú végzettség jellemző, mind az alacsonyan, mind a magasan kvalifikáltak kisebb arányban laknak itt, mint a város egészében. A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya is kisebb, mint a teljes városban, a foglalkoztatottak aránya kismértékben magasabb, de itt is több a foglalkoztatottak nélküli háztartások aránya, amit – talán – a kedvezőtlen korstruktúra, az idősek magasabb aránya magyaráz.

	lakó-népesség fő	0-14 évesek %	15-59 évesek %	60-x évesek %	csak ált. iskolát végzettek %	felsőfokú végzett. aránya %	lakás-állomány db	alacsony komfortú lakások %	rendszeres munkajöved. nem rendelkezők %	max. ált. isk. és munkajöv. nem rendelkezők	foglalkoztatott arány 15-64 évesek között %	foglalkozt. nélküli háztartás arány %
Jászberény	27 087	13,5	60,5	26,0	13,3	19,6	12 154	10,2	32,8	7,9	62,0	37,5
Káposztáskert	3 629	12,6	59,6	27,8	12,8	17,6	1 715	8,1	31,1	7,5	62,9	40,6
összvárosi %-ában	13,4	93,3	98,5	106,9	96,2	89,8	14,1	79,4	94,8	94,9	101,5	108,3

5. Pelyhespart városrész

A korábbi 4. sz. városrész déli részéből kialakított új lehatárolás, de kiegészült új belterületekkel is. Mind népességi, mind társadalmi és fizikai szempontból kiugróan jó mutatókkal rendelkező városrész. Lakossága sokkal fiatalabb, mint a városi, a gyermekek aránya a városi másfélszerese, az időseké alig több mint az összvárosi fele. Majdnem ugyanez mondható el az iskolázottságról: az alacsonyan képzettek aránya alig több mint a városi arány fele, a diplomásoké viszont majdnem másfélszeres. Az alacsony komfortfokozatú lakások mindössze a lakásállomány 3,4%-át teszik ki, ami a jászberényi átlag egyharmada. A foglalkoztatottak többen, a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők kevesebben vannak, mint a többi körzetben. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya is jelentősen elmarad az átlagtól annak mindössze 68%-a.

	lakó-népesség fő	0-14 évesek %	15-59 évesek %	60-x évesek %	csak ált. iskolát végzettek %	felsőfokú végzett. aránya %	lakás-állomány db	alacsony komfortú lakások %	rendszeres munkajöved. nem rendelkezők %	max. ált. isk. és munkajöv. nem rendelkezők	foglalkoztatott arány 15-64 évesek között %	foglalkozt. nélküli háztartás arány %
Jászberény	27 087	13,5	60,5	26,0	13,3	19,6	12 154	10,2	32,8	7,9	62,0	37,5
Pelyhespart	2 068	20,2	64,4	15,4	7,6	27,9	861	3,4	30,1	4,6	66,1	25,5
összvárosi %-ában	7,6	150,0	106,4	59,2	57,1	142,3	7,1	33,3	91,8	58,2	106,6	68,0

6. Szentkúti városrész

A korábbi 5. sz. városrész, amely a volt Zagyvapart városrész vasút melletti D-i csücskével kiegészült. Lakóinak száma 3 751 fő, a városi össznépesség 13,8 %-a. Korstruktúrája kedvezőtlenebb, mint egész Jászberényé, a gyermekek, de még a munkaképes korúak aránya is alacsonyabb, az időseké magasabb, mint a város egészében.

	lakó-népesség fő	0-14 évesek %	15-59 évesek %	60-x évesek %	csak ált. iskolát végzettek %	felsőfokú végzett. aránya %	lakás-állomány db	alacsony komfortú lakások %	rendszeres munkajöved. nem rendelkezők %	max. ált. isk. és munkajöv. nem rendelkezők	foglalkoztatott arány 15-64 évesek között %	foglalkozt. nélküli háztartás arány %
Jászberény	27 087	13,5	60,5	26,0	13,3	19,6	12 154	10,2	32,8	7,9	62,0	37,5
Szentkúti vr.	3 751	11,9	58,4	29,7	15,7	14,5	1 710	9,8	32,3	8,6	62,2	39,9
összvárosi %-ában	13,8	88,1	96,5	114,2	118,0	74,0	14,1	96,1	98,5	108,9	100,3	106,4

Egyéb társadalmi jellemzői is elmaradnak a városi átlagtól: a csak általános iskolai végzettséggel rendelkezők többen vannak, a diplomások aránya viszont nem éri el az átlagos háromnegyedét sem. Ez szerencsére nem mutatkozik meg a foglalkoztatásban, a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya valamivel kedvezőbb az átlagosnál, a munkaképes korúak foglalkoztatottsági aránya pedig megegyezik a városival. Ugyan a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya magasabb, de ez nagyrészt az elöregedő népességnek tudható be. Kedvező viszont, hogy az alacsony komfortfokozatú lakások részaránya a városi alatt marad.

7.Szent László városrész

A korábbi Zagyvapart városrész középső darabja, a városközpont és a vasútvonal közötti terület. A város lakosságának 14,9%-a lakik e körzetben. Dominál a munkaképes korosztály, amelynek aránya magas, de mind a gyerekek, mind az idősek aránya elmarad a várositól. A népesség iskolázottsága kiugró, az alacsonyan kvalifikáltak aránya a városi átlag háromnegyede körül alakul, a diplomásoké viszont azt jelentősen meghaladja (133,7%). A lakásállomány is jó, a városi átlag fele alatt marad az alacsony komfortfokozatú lakások aránya. A foglalkoztatottság megegyezik az összvárosival, de a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya elmarad attól.

	lakó-népesség fő	0-14 évesek %	15-59 évesek %	60-x évesek %	csak ált. iskolát végzettek %	felsőfokú végzett. aránya %	lakás-állomány db	alacsony komfortú lakások %	rendszeres munkajöved. nem rendelkezők %	max. ált. isk. és munkajöv. nem rendelkezők	foglalkoztatott arány 15-64 évesek között %	foglalkozt. nélküli háztartás arány %
Jászberény	27 087	13,5	60,5	26,0	13,3	19,6	12 154	10,2	32,8	7,9	62,0	37,5
Szt.Lászlóvr	4 045	12,3	65,1	22,5	10,1	26,2	1 841	4,8	33,6	5,9	62,2	33,9
összvárosi %-ában	14,9	91,1	107,6	86,5	75,9	133,7	15,1	47,1	102,4	74,7	100,3	90,4

8. Hűtőgépgyár városrész

Lehatárolása alig változott, adatai és jellemzői gyakorlatilag megegyeznek a korábbi beosztás szerintivel, ezért itt a városrészre vonatkozó vizsgálatok és elemzések megismétlése itt nem szükséges.

	lakó-népesség fő	0-14 évesek %	15-59 évesek %	60-x évesek %	csak ált. iskolát végzettek %	felsőfokú végzett. aránya %	lakás-állomány db	alacsony komfortú lakások %	rendszeres munkajöved. nem rendelkezők %	max. ált. isk. és munkajöv. nem rendelkezők	foglalkoztatott arány 15-64 évesek között %	foglalkozt. nélküli háztartás arány %
Jászberény	27 087	13,5	60,5	26,0	13,3	19,6	12 154	10,2	32,8	7,9	62,0	37,5
Új Hűtő vr.	594	9,3	63,3	27,4	6,9	38,4	324	8,6	25,3	4,0	66,3	27,1
összvárosi %-ában	2,2	68,9	104,6	105,4	51,9	195,9	2,7	84,3	77,1	50,6	106,9	72,3
Korábbi Hűtő városr.	606	9,1	63,9	27,1	7,5	37,8	328	8,5	25,6	4,1	66,1	27,0

9. Portelek városrész

Ugyancsak teljesen változatlan határokkal rendelkező városrész, adatai megegyeznek a korábban bemutatottakkal, így vizsgálatok megismétlése nem szükséges.

	lakó-népesség fő	0-14 évesek %	15-59 évesek %	60-x évesek %	csak ált. iskolát végzettek %	felsőfokú végzett. aránya %	lakás-állomány db	alacsony komfortú lakások %	rendszeres munkajöved. nem rendelkezők %	max. ált. isk. és munkajöv. nem rendelkezők	foglalkoztatott arány 15-64 évesek között %	foglalkozt. nélküli háztartás arány %
Jászberény	27 087	13,5	60,5	26,0	13,3	19,6	12 154	10,2	32,8	7,9	62,0	37,5
Portelek	323	11,5	61,9	26,6	18,5	4,9	122	8,2	40,0	7,0	54,7	37,3
összvárosi %-ában	1,2	85,2	102,3	102,3	139,1	25,0	1,0	80,4	122,0	88,6	88,2	99,5

10. Külterület

Változatlan. Minden mutatójában rendkívüli mértékben alulmúlja a városi átlagot. Különösen kedvezőtlen

	lakó-népesség fő	0-14 évesek %	15-59 évesek %	60-x évesek %	csak ált. iskolát végzettek %	felsőfokú végzett. aránya %	lakás-állomány db	alacsony komfortú lakások %	rendszeres munkajöved. nem rendelkezők %	max. ált. isk. és munkajöv. nem rendelkezők	foglalkoztatott arány 15-64 évesek között %	foglalkozt. nélküli háztartás arány %
Jászberény	27 087	13,5	60,5	26,0	13,3	19,6	12 154	10,2	32,8	7,9	62,0	37,5
Külterület	2 013	16,6	61,2	22,2	36,7	5,2	931	45,0	50,0	23,3	45,7	49,9
összvárosi %-ában	7,4	123,0	101,2	85,4	275,9	26,5	7,7	441,2	152,4	294,9	73,7	133,1

az alacsonyan képzettek majdnem háromszoros aránya (a városi átlag 275,9%-a) és a felsőfokú képzettségűek alacsony – az átlag negyede körüli – aránya. Az alacsony komfortfokozatú lakások aránya a városinak négy és félszerese, a munkajövedelemmel nem rendelkezőké pedig annak másfélszerese. Gyakorlatilag megállapítható, hogy a külterület társadalmilag és fizikailag is jelentősen szegregálódott.

2.3.3. Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése

Ahhoz, hogy a szegregációs területeket szociális szempontból el lehessen helyezni környezetükben, és városi, ill. városrészi szinten össze lehessen hasonlítani az őket körülvevő területek jellemzőivel, megvizsgálásra került az egész város és az egyes – új lehatárolás szerinti – városrészek helyzete is a szegregációs mutatók alapján. Az alábbi táblázat az egyes városrészek mutatóit tartalmazza a KSH 2011. évi népszámlálása alapján.

A táblázatban színezéssel jelöltük, hogy az egyes városrészek helyzete az összvárosihoz képest jobb, vagy rosszabb. Az átlagnál jobb értékeket a zöld – a pozitív eltérés mértékével arányosan egyre sötétedő – árnyalatai jelzik, míg az átlagosnál rosszabb helyzeteket a sárga-piros szín jelzi, a helyzet romlásával sötétedő árnyalatokkal.

Mutató megnevezése	Jászberény összesen	Belváros	Kertváros	Érpart	Káposztás kert	Pelyhes-part	Szentkúti v.rész	Szent László v.rész	Hűtő-gépgyári v.rész	Portelek	Külterület
Legfeljebb általános iskola 8 osztályával rendelkezők aránya a 15-59 éves népesség körében	13,3	12,1	12,9	9,4	12,8	7,6	15,7	10,1	6,9	18,5	36,7
Felsőfokú végzettségűek aránya a 25 év felettiek körében 2011	19,6	26,0	15,8	22,1	17,6	27,9	14,5	26,2	38,4	4,9	5,2
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya 2011 (7,8,9 kategóriájú foglalkoztatási főcsoportúak/foglalkoztatottak)	37,7	32,9	40,4	35,3	38,7	31,5	42,0	33,0	26,4	61,8	56,2
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül 2011	53,7	48,1	56,3	53,3	53,9	50,6	55,3	51,1	46,5	57,3	60,2
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta: munka-nélküliek száma/munka-nélküliek+foglalkoztatottak száma	8,5	8,9	7,8	7,4	7,7	6,8	8,2	7,6	3,5	10,9	21,1
Tartós (legalább 360 napos) munka-nélküliek aránya (tartós munka-nélküliek száma/ munkanélkü-liek+foglalkoztatottak száma	4,4	4,0	3,9	4,4	4,1	2,6	3,5	4,1	1,6	5,8	13,0
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül 2011	7,9	2,9	8,8	5,6	6,0	2,4	7,7	4,3	3,6	8,2	38,4
Maximum egy szobás lakások aránya a lakott lakásokon belül, 2011	6,3	8,9	5,1	2,5	5,4	1,3	11,0	6,9	4,5	4,9	15,2

Jól látható, hogy a társadalmilag legproblémásabb területek a külterületi lakott helyek. Itt minden mutató igen nagymértékben marad alatta a városi átlagnak: az iskolázottság többszörösen elmarad a várositól, az alacsonyan kvalifikáltak aránya majdnem háromszoros, a magasan képzetteké pedig az átlag negyede körüli. Kétszer annyi az alacsony presztízsű ágazatokban foglalkoztatottak aránya, mint Jászberény egészében, a munkanélküliség két és félszeres, a tartós munkanélküliség több mint háromszoros. A fizikai környezet jellemzői sem jobbak: a külterületen a komfort nélküli lakások aránya az összvárosinak közel ötszöröse.

Portelek helyzete sem kedvező, de itt elsősorban a magasan képzettek hiányoznak és – talán részben emiatt – a foglalkoztatási presztízs alacsony. A többi mutató többnyire ugyan a városi alatt marad, de csak kis mértékben: a munkanélküliek aránya magasabb, de nem kirívóan, a tartós munkanélküliség 31,8%-kal haladja meg a városit, a komfort nélküli lakások (8,2%) aránya alig van az átlagos (7,9%) fölött, az egyszobás lakások kisebb arányban fordulnak elő Porteleken, mint Jászberényben.

Az előző két városrész, de különösen a külterület kedvezőtlen mutatói a városi átlagot annyira lehúzzák, hogy a központi belterület majdnem minden városrészének mutatói az átlagosnál jobb képet tükröznek, azaz a központi belterületen a táblázat rubrikái jellemzően zöldek.

A Hűtőgépgyári városrész minden mutató szerint a legjobb társadalmi, gazdasági és lakáshelyzetben van, mutatói messze a legkedvezőbbek. Mégis, térben kissé különálló – vasúton túli – helyzete, valamint az üzemekhez kötődő egyoldalú/monolit társadalmi összetétele miatt itt is felmerülhet az elszigetelődés gyanúja, de ez sem társadalmi, sem szociális problémákat nem vet fel.
A Pelyhespart még jellemzően magas minőségű és presztízsű terület és az Érparti városrész is jó mutatókkal rendelkezik.

A többi városrész között vannak ugyan kisebb mértékű eltérések, de alapvető, kiugró különbségek a szegregációs mutatók szerinti értékelésben nem tapasztalhatók. Valamivel a központi belterület átlagánál gyengébb a Kertváros és a Szentkúti városrész, minkét helyen az iskolázottsági szint és az alacsony presztízsű foglalkoztatás jelez negatív eltérést. Utóbbinál lehet, hogy ennek főleg a területén található Faiskola úti szegregátum az oka.

A KSH szegregátum lehatárolása a 2011. évi népszámlálás adatai alapján történt. A szegregált területeket az alábbi ábra mutatja. A Munkás utcai szegregátum 2012-ben, a Banner J. utcai 2014-ben felszámolásra került. A Faiskola utcai szegregátum lakosainak száma folyamatosan csökken. Továbbra is hiányzik egy olyan közösségi pont, amely a társadalmi felzárkóztatás terepe, a Komplex telepprogram és a Csillagház-Cserhaj szolgáltatópont központja lehetne.

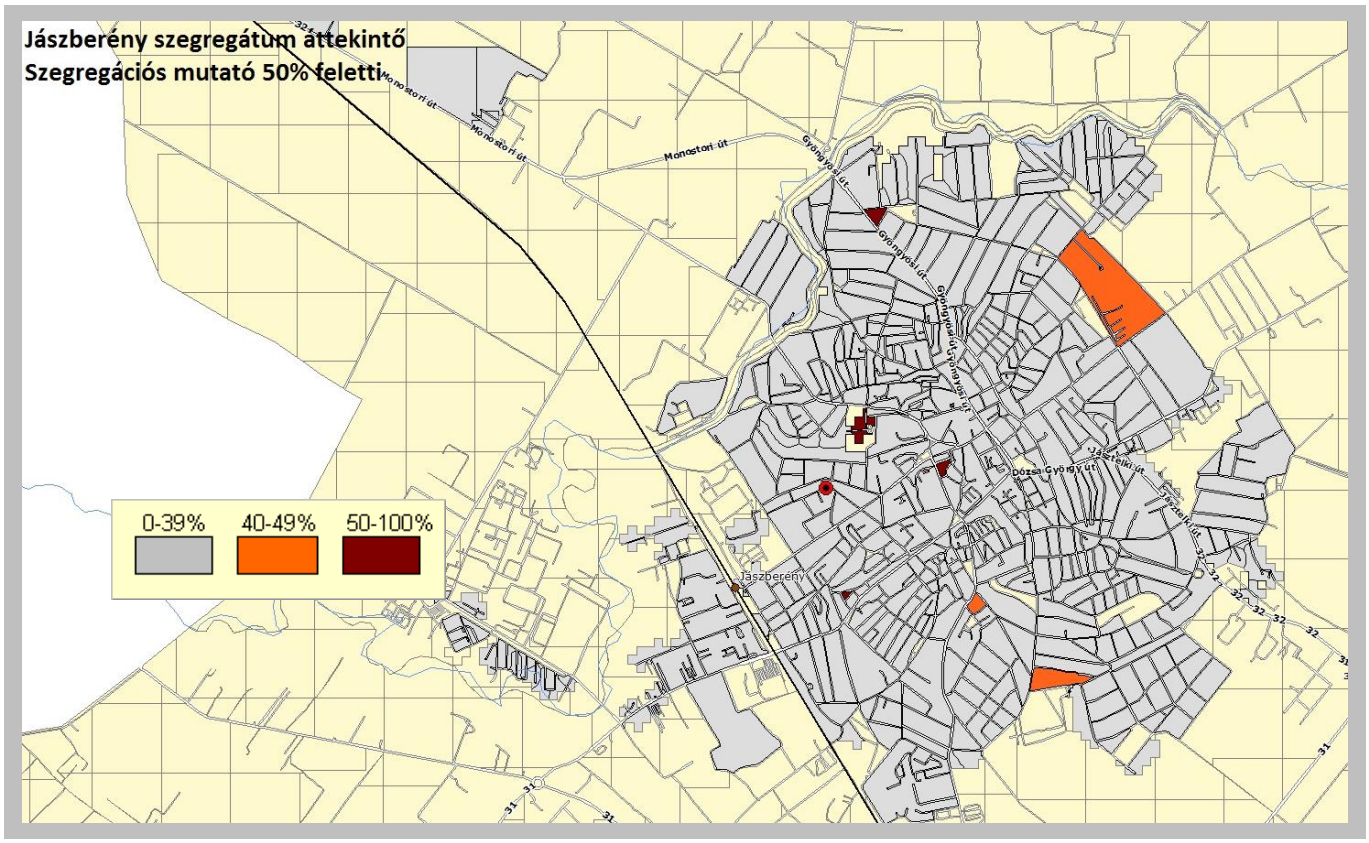

2.3.4. Egyéb szempontból beavatkozást igénylő területek lehatárolása és helyzetelemzése

a) A korábbi (2008. évi) IVS még meg nem valósult fejlesztési feladatok

Továbbra is javasoljuk a korábban előirányzott, de nem megvalósult fejlesztési feladatok napirenden tartását. Ezek az alábbiak:

Városközpont – A1 jelű akcióterületen

-- Csemege tömb fejlesztése

-- Egységes cégérek

-- Parkolóház, illetve mélygarázs kialakítása a városközpontban

-- A volt börtön szálloda funkciójú hasznosítása

-- Zoltán utca meghosszabbítása tömbáttöréssel

Városközpont -- A2 jelű akcióterületen

-- Zagyvaparti sétány folytatása

-- A víztorony vendéglátásra alkalmas részének megújítása, funkcióba helyezése

-- A VV Rt telephelyének helyet adó épület kiürítése és egyéb vendéglátást szolgáló funkcióban történő hasznosítása

-- Szántai Kert sporttelepének rekonstrukciója, modernizációja

-- A városi strandfürdő fejlesztésével (belvárosi fedett uszoda kialakítása)

- Ferencesek tere zöldfelületének rendezése a KRESZ parkáthelyezése mellett

Városközpont -- Akcióterületeken kívül eső területen

-- Buszpályaudvar rekonstrukciója, funkciójának átalakítása

-- A középiskolai kollégium fejlesztése: kiszolgáló, közösségi helységek kialakítsa – Liska József és Gimnázium Kollégium
-- Népművészeti termékekre szakosodott üzleti hálózatkialakítása a városközpontban

Zagyvapart városrész -- A3 jelű akcióterületen

-- Vasútállomás épületének és környezetének rekonstrukciója
-- Az autóbusz-állomás éjszakai pihenőjének kialakítása
-- Aprítógépgyár és Vaspálya utca közötti kijelölt útmegépítése
-- A Sportpálya utcai Városi Stadion (JSE) megújítása (lelátók, kerítés, emeletráhúzás - öltözők)

Zagyvapart városrész – Akcióterülten kívüli területen

-- Horgásztavak környékének rekreációs célú fejlesztése, aktív rekreációs bázis kialakítása

Érpart városrész -- Akcióterületen kívüliterületen

-- Munkahely barát óvoda kialakítása – A Lajosmizse utcai (Sün Sámuel), 737 m2 bruttó alapterületű óvodafejlesztése
-- A Belvárosi Általános Iskola Bercsényi úti tagintézményének (régi szárny) felújítása és bővítése

Pelyhespart városrész -- A4 jelű akcióterületen

-- Iroda részleg, Konferencia és rendezvényközpont szálloda funkcióval,

Pelyhespart városrész -- Akcióterületen kívül területen

-- Belvárosi Iskola Eltérő Tantervű Iskola rekonstrukciója
-- Szivárvány óvoda rekonstrukciója

Káposztáskert városrész -- A5 jelű akcióterületen

-- Kórházi ellátáshoz kapcsolódó szolgáltató komplexumlétrehozása önkormányzati területen
-- Egységes arculatú kiskereskedelmi üzletsor létrehozása

„Hűtő” városrész -- A6 jelű akcióterületen

-- A strandfürdő szolgáltatásainak és infrastruktúrájának fejlesztése (fogadóépület, kiszolgáló épület és zöldfelület fejlesztése)
-- Zagyvapart rehabilitáció
-- Lehel Sport Kft. Sportkomplexum fejlesztése
-- Kemping létrehozása
-- Tematikus tanösvény kialakítása
-- Erdei iskola

„Hűtő” városrész -- Akcióterületen kívüliterületen

-- Ólomszennyezés felszámolása az Ipartelep és Rigó utcakereszteződésében

Portelek -- Akcióterületen kívül eső, pontszerű beavatkozások

-- Szennyvízkezelés megoldása a településrészen
-- A 2 km-nyi bekötőút felújítása
-- A vízellátást biztosító fúrt kút vastalanító berendezésének beszerelése
-- . Orvosi rendelő felújítása, illetve áttelepítése
-- Feltáró utak létrehozása az újonnan kijelölt építési területen

Külterület -- Akcióterületen kívüliterületen

-- Ipari Park, ipari terület létrehozása

b) Javaslat a középtávú beavatkozást igénylő területek lehatárolására

A helyzetfeltárás és elemzések, valamint a korábbi IVS alapján az alábbi célok és beavatkozást igénylő területek kijelölése javasolható:

1. Városközpont területe

A városrész határaival megegyező területet foglal magába.

Cél az agóra funkció erősítése, a gyalogos, forgalommentes, illetve csillapított gépjármű forgalmú területek bővítése. A városrész csillapított gépjárműforgalmi területeinek kialakítása összefügg a várost elkerülő forgalmi körgyűrű észak-keleti szakaszának kiépítésével. A körgyűrű hiányzó nyomvonalának építési engedélyezési tervei elkészültek, ezért a 2014-2020 programozási időszakon belül feltételezhető annak megvalósítása.

Cél a hagyományos városszerkezet megőrzése mellett, a középvárosi szerepkörök, a közigazgatási, a kereskedelmi, szolgáltató, kulturális funkciók megerősítése. Ennek során a meglévő épültek mind fizikai, mind funkcionális megújítására kell törekedni. A Lehel vezér tér feleljen meg a térségszervező, kulturális szerepkőrének, és valóban a kistérség központi közösségi helyévé váljon. A Városi Zagyva természeti adottságai a jelenlegi természeti értékeit megtartva még szervesebben illeszkedjék ehhez a központi közösségi funkcióhoz.

Cél a városközpontban élők életkörülményeinek további javítása. A városközpontban élők társadalmi problémái az elemzések alapján a többi városrészhez viszonyítva nem nagy súlyúak. Ennek ellenére megállapítható, hogy a fiatal ok számára, mint lakóterület kevésbé vonzó. Ezen a fentiekben kitűzendő célok is segíteni tudnak.

2.A Margit sziget, a Ferences templom és kolostor, valamint a Városi Zagyva és környéke

A javasolt akcióterület a Kertváros része. Funkciói nagyrészt a városközponthoz kapcsolódnak. A város rekreációs pihenő, közpark területei, intézményei a városközpont kiegészítő funkciói. A Városi Zagyva és a Margit sziget, valamint a vízpart zöldfelületei különleges arculatot adnak a városnak. Az akcióterület részének javasoljuk a jellegzetes jász beépítési módot hordozó kisvárosias utcák menti telkeket (a Toborzó utca – Zenész utca – Üstökös utca – Alsó Csincsapart utca – Költő utca – Nádor utca – Hatvani út által határolt területen belül).

Cél a városközponthoz szervesen kapcsolódó rekreációs és kulturális funkciók erősítése. Ezen belül a Zagyvaparti sétány folytatása, a Margit sziget zöldfelületeinek megújítása és új pihenési funkciókkal való gazdagítása, a gépjármű forgalomtól való mentesítése,a víztorony rekonstrukciója és közösségi funkciókkal való átalakítása, a Ferencesek terének rendezése a Szántai Kert sporttelepének rekonstrukciója, a jász beépítési módot hordozó utcák és terek rehabilitálása, közterületeinek felújítása és a vegyes forgalmi funkcióknak megfelelő burkolatok zöldfelültek, kulturált kialakítása.

3. Az Erzsébet kórház, a Szentkúti templom és környéke

A Szentkúti városrész intézményi alközpontja. Meghatározó intézményei az Erzsébet kórház, és a templom. A Szentkúti városrész társadalmi feszültségek halmozódását nézve kedvezőtlen helyzetben van. Az alacsony végzettségűek száma magas, a felsőfokú végzettséggel rendelkezők száma alacsony, sok az alacsony komfortfokozatú lakások aránya, a többi városrészhez viszonyítva alacsony a munkaképes korosztály foglakoztatása. Ezért is fontos a városrész központ akcióterületbe vonása, valamint a regionális szerepkört is ellátó kórház és környékének bevonása.

Cél: a kórházi ellátáshoz kapcsolódó szolgáltató komplexum, egészségügyi–szociális alközpont létrehozása, a kórház környezetének (kórházba érkezők speciális igényeihez igazodó) rendezése, a templom környéki tér megújítása, a kerékpárút további bővítése Kossuth Lajos u. – Mária u. – kórház bejárat irányába, valamint a kiskereskedelmi üzletsor felújítása, egységes arculat kialakítása.

4. Az volt laktanya, valamint a szemétlerakó környéke

A terület az Érparti városrészen belül helyezkedik el. Annak elsősorban alulhasznosított területeit foglalja magába. Az érparti városrész lakos száma a városrészek között a legmagasabb. Az itt lakók társadalmi problémái átlagosak. A fejlesztési beavatkozásokkal az itt lakók, de a város egésze számára is új munkahelyek teremthetők. Továbbá az elhanyagolt városperemi területek környezeti állapota javítható lesz. A cél egyrészt a laktanya terület, illetve a volt szemétlerakó utóhasznosítása. A volt laktanya terület értékesítésre került, a szemétlerakó rekultiválásra került, területén megújuló energiaforrások (napenergia, esetleg biogáz) felhasználását szolgáló létesítmények telepítése jöhet szóba. A volt laktanya területe gazdasági, illetve rekreációs célokat szolgálhat.

5. Vasútállomás, Szent István Egyetem Jászberényi Főiskolai Karának környéke

A terület a Szent László városrészen belül helyezkedik el. A javasolt akcióterülten elsősorban a városi funkciók fejlesztése a cél, de ez egyben a városrész fejlődését is szolgálja. A városrész társadalmi problémái átlagosak, de a foglalkoztatási szint a többi városrészhez viszonyítva alacsonyabb. Konkrét célok a vasút állomás és környékének rendezése, az intermodális közlekedési létesítmények kiépítése, a gazdasági területek külső közlekedési kapcsolatának kiépítése, a Városi Stadion megújítása, a Kossuth Lajos út és a vasút kereszteződésének és a Vaspályai utcai csatlakozás csomópontjának balesetmentes megoldása, valamint a Monostori úton gazdasági területfejlesztés (út, víz- és szennyvízhálózatra való rákötés).

6. Az Ipartelepi út környéke, a Zagyva és a vasútvonal közötti terület

A terület a Hűtőgépgyári városrész része. Nagy része rendezetlen. Jelenleg a lakó és az ipari gazdasági funkció keveredik. Tervezett állapot szerint a területe gazdasági célokra kijelölt. Az átmeneti állapotok miatt az itt lakók számára a környezeti állapotok állandó konfliktust okoznak. A fejlesztés célja, hogy a tervezett állapot szerinti felhasználás felgyorsuljon. Ennek érdekében a gazdasági terület belső gyűjtő útját ki kell építeni, és külső kapcsolatát meg kell oldani. További feladat a kisajátítások, utcarendezések, az utak közművesítésének végrehajtása. A Rigó utca és az Ipartelepi út kereszteződésében az ólomszennyezés felszámolása továbbra is aktuális. A Zagyvapart menti telek rendezése, szabályozása, zöldfelültek telepítése ugyancsak középtávú feladat lehet.

7. A Hűtőgépgyári lakótelep és környéke

A terület a Hűtőgépgyári városrész része. A városrész társadalmi feszültségei minimálisnak mondhatók a többi városrészi összehasonlítás alapján. Az aktuális fejlesztési feladatok összvárosi célokat is szolgálnak. Ilyenek a strandfürdő szolgáltatásainak és infrastruktúrájának fejlesztése, új termálkút létesítése, a Lehel Sportközpont fejlesztése, egy új kemping létesítése, a Zagyvapart rehabilitációja, tanösvény kialakítása, erdei iskola és egyéb rekreációs szolgáltatások (pl. kalandpark) létesítése.

8. Portelek

A korábban előirányzott és elmaradt fejlesztéseket továbbra is napirenden kell tartani. Portelek társadalmi problémái halmozódnak. A többi városrészi összehasonlításban igen kedvezőtlen az itt lakók helyzete. Alacsony az iskolai végzettségi színvonal, igen sok még mindig a komforthiányos lakások száma, és alacsony a foglalkoztatottság.
A fejlesztési cél a lakosság életkörülményeinek javítása, a felsorolt hiányok, problémák mérséklése.
Az előző programozási időszakban elmaradt fejlesztések: a szennyvízkezelés megoldása, a vízellátást biztosító fúrt kút vastalanító berendezésének beszerelése, az orvosi rendelő felújítása, illetve az újonnan kijelölt lakóterület útkialakítása, bekötő út felújítása.

9. Neszűr

A külterületen elhelyezkedő volt zártkerten a társadalmi problémák szélsőségesen kedvezőtlenek. Sok az illegális betelepülő, a városi szolgáltatások nagy része hiányzik, ugyanakkor egyre inkább spontán kiépülő lakóterületként kezd funkcionálni. Az utcák és telkek rendezetlenek, a deviáns magatartások kiinduló fészke. Fejlesztési cél a rendezett állapotok megteremtése. Első lépésként szabályozási tervet kell készíteni. A szükséges rendezési feladatokat elő kell irányozni, valamint biztosítani kell a városi szolgáltatások egy részét: legalább a közkifolyós vízellátást és a gyermekek óvodába, iskolába való eljutását könnyíteni szükséges (pl. iskolabusz). A külterületen szigorú ellenőrzésekkel meg kell akadályozni a további illegális lakásépítést és a lakóhasználat terjedését. Az önkormányzat saját tulajdonú ingatlanai a közmunka-program keretében mezőgazdasági művelés alatt állnak (homoktövis, energia ültetvény), tervbe van véve szociális szövetkezet és önkormányzati kertészet létrehozása.

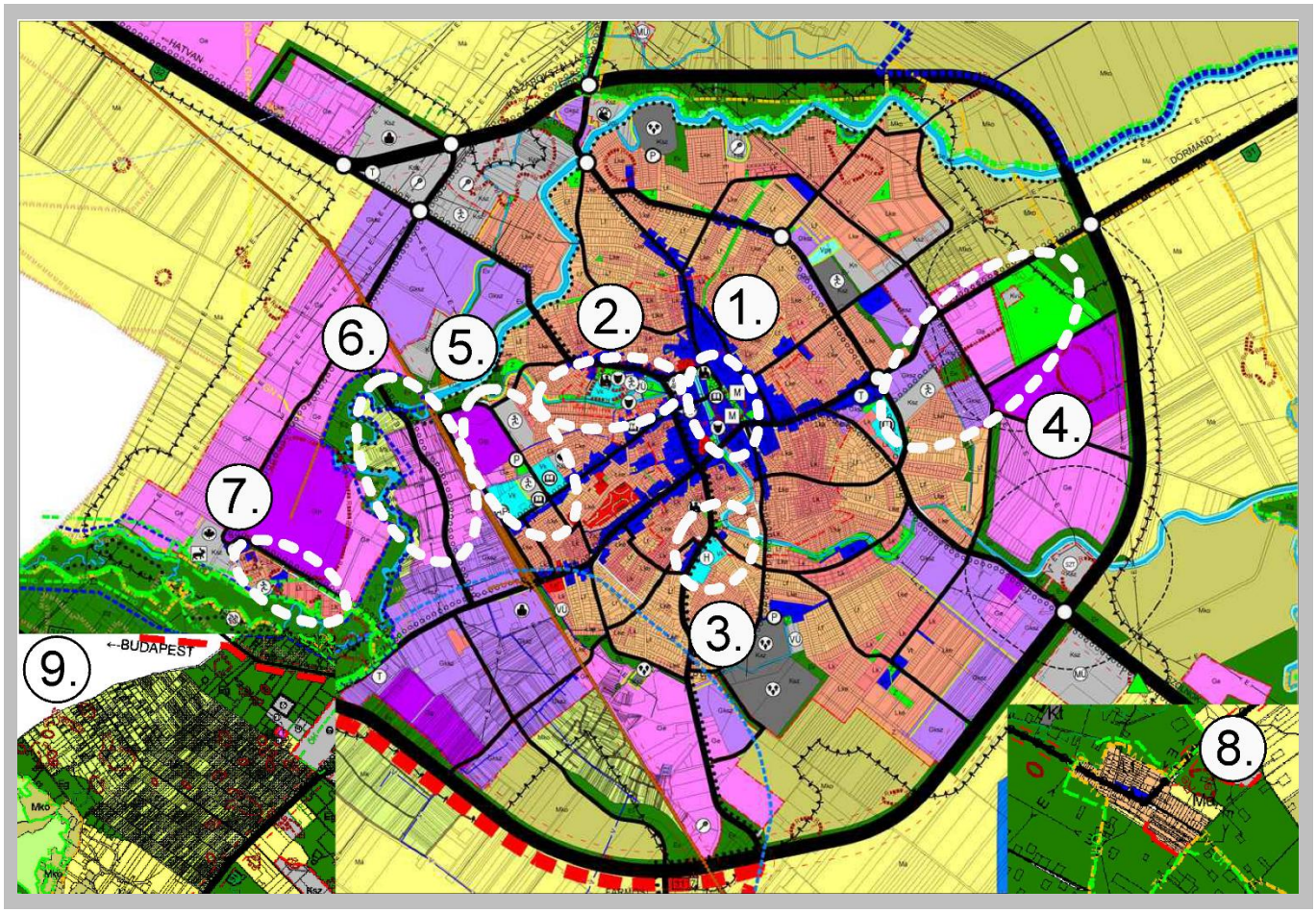

A javasolt akcióterültek a város településszerkezeti tervén jelölve

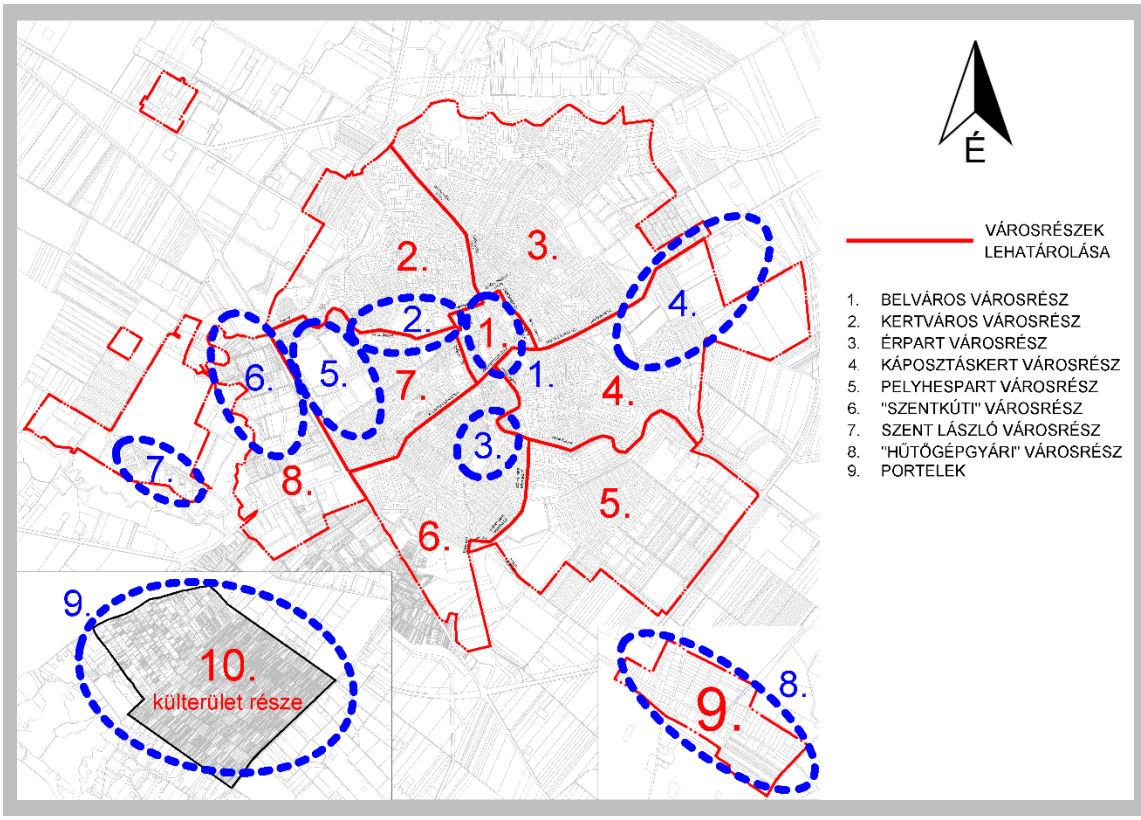

a javasolt akcióterültek az újonnan lehatárolt városrészeken belül

1. sz. MELLÉKLET

SWOT ANALÍZIS TÉMÁNKÉNT
ERŐSSÉGEK-LEHETŐSÉGEK, GYENGESÉGEK-VESZÉLYEK

FEJLESZTÉSI CÉLOK TÉMÁNKÉNT
OFFENZÍV FEJLESZTÉSI CÉLOK ÉS DEFENZÍV FEJLESZTÉSI CÉLOK

JÁSZBERÉNY TÁRSADALMA

	ERŐSSÉGEK		***LEHETŐSÉGEK***
NÉPESSÉG			
-- népességmegtartó képesség	-- népességvonzó hatása kedvező		-- HA AZ ORSZÁGOS NÉPESSÉG ÉS CSALÁD POLITIKA HATÉKONY LESZ, erősíteni fogja a város népességvonzó hatását. A belső intézkedésekkel együtt elérhető lesz, hogy az elöregedési folyamat mérséklődik, a város népessége 28 000 körül stabilizálódik.
-- vitalitási index			
-- nemzetiségek aránya			
-- képzettség	-- a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya városi összehasonlításban is kedvező (Szolnoknál is jobb).	→	-- HA AZ ORSZÁGOS OKTATÁSI POLITIKA ÉS EZEN BELÜL A GAZDASÁG IGÉNYEIHEZ IS IGAZODÓ OKTATÁSI KÉPZÉST SIKERÜL MEGVALÓSÍTANI, ez a tendencia megmarad, sőt tovább javulhat. Ennek következtében a városi kötődés erősödni fog, a helyi gazdaságban egyre több magas képzettséget igénylő gazdasági tevékenység lesz letelepíthető, a város egyre jobban a kistérségen túlmutató szellemi központtá válhat.
-- foglalkoztatottság	-- a foglalkoztatottak aránya a városban kedvező		-- HA ORSZÁGOS ÉS A NEMZETKÖZI GAZDASÁGI FELLENDÜLÉS STABILLÁ VÁLIK, ez megerősíti Jászberény gazdaságának további fejlődését és a foglalkoztatottság további növekedését.
-- jövedelmi helyzet	-- város kedvező gazdasági helyzetét tükrözi, hogy a népesség foglalkoztatottsági szintje magas az egy dolgozóra jutó adóköteles jövedelem megyei és városi összehasonlításban magas.	→	-- HA ORSZÁGOS ÉS A NEMZETKÖZI GAZDASÁGI FELLENDÜLÉS STABILLÁ VÁLIK, a foglalkozatás bővülésének a hatására is jövedelmi viszonyok városi összehasonlításban is továbbra is versenyképesek maradnak. Ennek hatására a város népességmegtartó képessége stabilizálható lesz.
KÖTŐDÉS A VÁROSHOZ Települési identitást befolyásoló tényezők	-- összességében a városhoz való kötődés az kedvező.		-- HA AZ ORSZÁGOS IDEGENFORGALMI KONCEPCIÓKBAN A HELYI SAJÁTOSSÁGOK KIEMELÉST, TÁMOGATÁST, ÖSZTÖNZÉST KAPNAK a városhoz való kötődés tovább fog erősödni. Hatására a városi környezet minősége és a minőség fenntarthatósága biztosítható, a

			településfejlesztési beavatkozások hatékonysága növelhető lesz.
-- egészséges települési környezet	-- javuló tendencia		-- HA ORSZÁGOSAN TÁMOGATÁST KAPNAK A KÖRNYEZETI FELTÉTELEKET JAVÍTÓ FEJLESZTÉSEK, MINT PÉLDÁUL A 32. SZ. ORSZÁGOS FŐÚT ELKERÜLŐ SZAKASZÁNAK KIÉPÍTÉSE javítani fogja az egészséges környezetet, mind a városi átlagban, mind az összes városrészben külön-külön is. Ezzel a lakossági egészségi állapota és munkaképessége, vitalitása növekedni fog, és a szociális feszültségek mérséklődhetnek.
-- közösségi életet befogadó közterületek			
-- történelmi múlt, kulturális hagyományok	-- erősek a kulturális hagyományok		-- HA AZ ÖRÖKSÉGVÉDELEM IRÁNTI ORSZÁGOS ELKÖTELEZETTSÉG FENNMARAD, segíteni fogja, hogy a város sajátos, történelmi múltból fennmaradt építészeti, kulturális értékei hosszabbtávon is megmenthetők és új funkciókkal gazdagabbá váljanak. Ez esetben a város egyedi arculata öntudatosabbá teszi polgárait, és érdekes, egyedi turisztikai célponttá teszi a várost.
-- kulturális és oktatási, egészségügyi intézmények			
-- versenyképes gazdaság	-- egyre több a korszerű gazdasági tevékenység, a munkahelyek száma bővül.		-- HA AZ ORSZÁGOS ÉS A NEMZETKÖZI GAZDASÁGI FELLENDÜLÉS STABILLÁ VÁLIK, várható, hogy egyre több versenyképes, korszerű gazdasági tevékenység jelenik meg a városban. Ennek jótékony hatásaként a város népességmegtartó ereje, a környezeti kultúra minősége erősödni fog.
-- természeti erőforrások	-- gazdag a természeti környezet és az egyéb természeti erőforrások (termálkincs, természeti környezet).		-- HA A TERMÉSZETVÉDELEM HATÉKONYSÁGA TOVÁBB ERŐSÖDIK, ÉS A MAGÁNÉRDEKKEL SZEMBEN IS HATÉKONY VÁÉDALMAT KÉPES MEGVALÓSÍTANI, sikerülni fog a természeti erőforrások hosszútávú fenntartása, és turisztikai hasznosítása is. Hatására az idegenforgalom növekvő megjelenése prognosztizálható.

-- infrastruktúra fejlettsége	-- jól kiépített.		-- HA AZ ORSZÁGOS ÚTHÁLÓZAT KIÉPÍTETTSÉGÉ-NEK JAVÍTÁSA, a városi infrastruktúra mennyiségi és minőségi fejlődését eredményezheti, és ezzel tovább fog erősödni, a város gazdaságvonzó ereje.
-- információáramlás, civil élet	-- az információáramlás egyre jobban működik. 168 civil szervezet működik a városban.	→	-- HA ORSZÁGOS TÁMOGATÁST KAP A KORSZERŰ INFORMÁCIÓ ÁRAMLÁS INFRASTRUKTÚRÁJA a civil szervezetek aktivitása tovább fog növekedni. A nagyobb társadalmi összefogás, és szolidaritás erősödésével a városfejlesztési beavatkozások eredményesebbek lesznek.
TÉRBELI-TÁRSADALMI KONFLIKTUSOK ERŐSSÉGE A VÁROSON BELÜL			
-- vitalitási index térbeli különbségei			-- HA A TÁRSADALMILAG LESZAKADÓ RÉTEGEK ÉS A HÁTRÁNYOS HELYZETÜEK ORSZÁGOS SZINTŰ TÁMOGATÁSA FOKOZATOSAN JAVULNI FOG, a településrészek közötti társadalmi konfliktusokat, különbségeket, szegregációkat is enyhíteni fogja. Ez a városi polgárok együttgondolkodása, egymás iránti szolidaritása révén egyre élhetőbb várost fog eredményezhet.
-- legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkező népesség arányának területei különbségei az aktív korosztályon belül	-- minden városrészben 10 éves összehasonlítás alapján (1001 és 2011 között) csökkent		
-- diplomával rendelkező népesség arányának területei különbségei a 25 évnél idősebb lakosság körében	-- minden városrészben 10 éves összehasonlítás alapján (1001 és 2011 között) növekedett		
-- a 15-64 éves népességen belül a foglalkoztatottak arányának területei különbségei	-- a 2001 és 2011 évek összehasonlításában kedvező tendencia mutatható ki, némileg csökkentek a területi különbségek		
-- a foglalkoztatott nélküli háztartások arányának területi különbségei		→	
-- alacsony komfortfokozatú lakások arányának területi különbségei	-- összességében nagymértéken csökkentek a város egészén az alacsony komfortfokozatú lakások aránya. A Neszűrön kívül a területi különbségek is csökkentek.		
ESÉLYEGYENLŐSÉG			
-- romák helyzete			
-- nők helyzete			
-- fogyatékkal élők			
-- halmozottan hátrányos helyzetű tanulók			

JÁSZBERÉNY GAZDASÁGA

	ERŐSSÉGEK		***LEHETŐSÉGEK***
JÁSZBERÉNY FŐBB GAZDASÁGI ÁGAZATAI, JELLEMZŐI			
-- az ágazati szerkezet	-- működő vállalkozások száma a régiós átlagokat nézve magas; -- a szolgáltatások aránya a régiós átlagokat nézve magas és növekvő tendenciát mutat 10 éves összehasonlításban;	→	-- HA AZ ORSZÁGOS ÉS A NEMZETKÖZI GAZDASÁGI FELLENDÜLÉS STABILLÁ VÁLIK, a működő vállalkozások számát a régiós átlaghoz képest tovább erősítheti, illetve a jelenlegi vezető szerepet fenntarthatja. Ez esetben jó esély van arra, hogy a városban a munkahelyek száma növelhető, és a város népességcsökkenése megállítható lesz. -- UGYANCSAK AZ ÁLTALÁNOS GAZDASÁGI FELLENDÜLÉS a város gazdaságában a szolgáltatások arányának részarányát további növelheti. Ez azt is fogja jelezi, hogy a város gazdasága az innovatív, korszerű fejlődés irányába mozdult el. Ez vonzerőt jelent a többi gazdasági ágazatok és az idegenforgalom irányában is. De jelezni fogja az életkörülmények javulását is.
-- vállalkozások helyzete	-- a vállalkozások száma különösen az iparban és az építőiparban magas, és magas a foglalkoztatottak száma is.		-- AZ ÁLTALÁNOS GAZDASÁGI FELLENDÜLÉS lehetőséget teremt arra, hogy a vállalkozások magas száma és a magas foglakoztatás jelenlegi tendenciája fennmaradhat.
ET			
-- K+F helyzete			
-- turizmus			
-- gazdaságfejlesztés eszközei			
-- információáramlás színvonala	-- kedvező Jászberényben	→	-- HA ORSZÁGOS TÁMOGATÁST KAP A KORSZERŰ INFORMÁCIÓ ÁRAMLÁS INFRASTRUKTÚRÁJA lehetőség lesz arra, hogy az interaktív információáramlás tovább korszerűsödjön és újabb eredményes módszerekkel segíteni lehessen a lakossági civil kezdeményezéseinek várospolitikai

			befogadását. Ennek hatására növekedni fog a közösségi aktivitás és a fejlesztési beavatkozások eredményessége.
A GAZDASÁG VERSENYKÉPESSÉGE a versenyképességet befolyásoló tényezők alapján			
-- a város külső elérhetősége	-- az utóbbi évtizedben a várost elkerülő forgalmi gyűrű jelentős része kiépült		-- HA KIÉPÜLNEK AZ ORSZÁGOS ÉS KÖZLEKEDÉSI HÁLÓZATOKHOZ KAPCSOLÓDÓ FELÚJÍTOTT ÚTHÁLÓZATOK, a város versenyképessége tovább fog javulni.
-- munkaerő képzettsége	-- a munkaerő képzettsége minden kategóriában mind az országos mind megyei összehasonlításban kedvezőbb		-- HA AZ ORSZÁGOS OKTATÁSI POLITIKA ÉS EZEN BELÜL A GAZDASÁG IGÉNYEIHEZ IS IGAZODÓ OKTATÁSI KÉPZÉST SIKERÜL MEGVALÓSÍTANI, a városban a kedvező munkaerő képzettség fennmarad és tovább fogja erősíteni a helyi gazdaság potenciálját
AZ ÖNKORMÁNYZAT GAZDÁLKODÁSA			
-- költségvetés			
-- fejlesztéseknél figyelembe vehető önkormányzati ingatlanvagyon			

JÁSZBERÉNY TERMÉSZETES ÉS ÉPÍTETT KÖRNYEZETE ÉS KÖRNYEZETI ÁLLAPOTA

	ERŐSSÉGEK	***LEHETŐSÉGEK***
TERMÉSZETI KÖRNYEZET, TERÉSZETI ERŐFORRÁSOK		
-- talajok termőképessége	-- a várostól észak-nyugatra kiváló termőhelyi képességű szántóterületek találhatók.	-- HA AZ ORSZÁGOS SZABÁLYOZÁSOK ÉS TÁMOGATÁSOK ALAPJÁN A MEZŐGAZDASÁGBAN A KIS ÉS KÖZÉPGAZDASÁGOK MEGERŐSÍTÉSE SIKERES LESZ, az ökogazdálkodás feltételei megerősödhetnek. Eredményeként speciális helyi termékek előállíthatók lesznek, melyek új piacot teremthetnek, illetve a helyi gasztronómiai különlegességek alapanyagait adhatják. Ennek vonzó hatása lehet az idegenforgalomra, és új munkahelyeket teremthet a mezőgazdaságban.
-- éghajlat		
-- vízrajz	-- a város természetes vízfolyásokban és holt vizekben gazdag, melyek jelentős idegenforgalmi vonzerőt is képviselnek; -- a város termálvíz ellátottsága kedvező.	-- AZ ORSZÁGOSAN TÁMOGATOTT SPORT ÉS REKREÁCIÓS FEJLESZTÉSEK a termálvagyon kihasználására, a rekreációs és sportközpontok fejlesztésére, bővítésére ösztönzőleg hathatnak. A színvonalas kiépített létesítmények nagymértékű vonzást gyakorolhatnak az idegenforgalomra, de egyben a város lakosságának rekreációs kínálatát is bővíteni fogják. A fejlesztések munkahelyeket teremtenek, és javítják a városban élők életkörülményeit.
-- élővilág	-- a folyók árterein és a holtágak mentén még értékes a növényállomány; -- a folyók és árterületek, holtágak mentén még a közel természetes állatvilág megtalálható, mely az ökoturizmus számára vonzerőt is jelent.	-- A TERMÉSZETVÉDELEM NEMZETKÖZI ÉS HAZAI ELHATÁROZÁSAI támogatják az alföldi és folyó menti jellegzetes élővilág fennmaradását. A helyi természeti értékek az ökoturizmus számára vonzerőt jelentenek, különösen akkor, ha ezek bemutatása szervezetten és megfelelő infrastruktúra (megfigyelő- és bemutatóhelyek, tanösvények) kiépítésével történik meg.

-- ásványi kincsek	-- környékén az építőanyag-ipar számára alapanyagok (homok) nyerhetők; -- a közigazgatási területen szénhidrogén bányatelek is található.	-- AZ ORSZÁGOS ÁSVÁNYVAGYON GAZDÁLKODÁS KERETÉBEN lehetőség van arra, hogy Jászberényben is, a volt folyómedrek ásványanyagai (elsősorban homok), az építőanyag-ipar számára, mainál intenzívebben kitermel-hetők legyenek.
-- tájhasználat	-- jellegzetes alföldi táj a város környezete; -- kedvező tendencia, hogy magas az erdősültség	-- AZ ERDŐSÍTÉSI PROGRAMOK lehetőséget nyújtanak arra, hogy a jellegzetes alföldi táj megőrzése mellett, az erdőterületek további növekedjenek, elsősorban őshonos fafajok telepítésével. A telepítési feladatok a képzetlen munkaerő foglakoztatásban is segítséget nyújthat. Az erdőterületek növelése, javítani fogja a helyi klíma-viszonyokat és a porszennyezés mérsékléséhez is hozzájárulhat.
-- védett természeti táji értékek	-- tájképvédelmi szempontból kiemelt értéket képviselnek a Zagyva menti területek; -- nemzetközi jelentőségűek a NATURA 2000 terültek, ezen belül is a különleges madárvédelmi és a kiemelt jelentőségű természet-megőrzési területek. -- Jászberény közigazgatási területén több védett kunhalom található; -- a Jászberényi Állatkert korszerű infrastruktúrájával és szemléletével az ökoturizmus számára is vonzó létesítmény	-- A NEMZETKÖZI ÉS HAZAI TERMÉSZETVÉDELEM HATÉKONYSÁGÁNAK KÖSZÖNHETŐEN Jászberény környéki természeti, táji értékek lehetőséget kínálnak az ökoturizmus fejlesztése számára. Turisztikai kínálati csomagokat lehet összeállítani, a vízparti az alföldi táj jellegzetes növény és madárvilágának, a kunhalmok régészeti feltárásával és bemutatásával.
ÉPÍTETT KÖRNYEZET		
- területfelhasználás	-- Jászberény sajátos településszerkezettel és területfelhasználással rendelkezik. Egy központi városmagot minden irányban csaknem homogénnek mondható kisvárosias városrészek veszik körül. Ennek következtében a várostest kompakt, szinte gyűrűs szerkezetű, és az egyes városrészek területfelhasználása is ehhez a jelleghez	-- A FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS ELVÉNEK KÖVETKEZETES ÉRVÉNYESÍTÉSÉVEL elérhető, hogy a kompakt várostest környezetfejlesztése viszonylag homogén maradjon. Így nem keletkeznek zárványok sem funkcionálisan sem környezeti színvonalat tekintve, és a lakóterületek zavarása nélkül bővíthetők lesznek a gazdasági terültek.

	igazodik. A városközpontot körülölelő kisvárosias környezet utcahálózata a történelmi múlt gazdálkodási formájára utal. -- kedvező, hogy a kompakt várostesten kívül helyezkednek el az ipari gazdasági területek; -- kedvező a bel és a külterület viszonya	
-- környezet minősége	-- a Belső városrészek környezeti minősége kedvező.	-- A 32. SZ. FŐÚT KIVÁLTÁSÁVAL lehetőség lesz arra, hogy a jelenlegi kedvező minőségű területek fennmaradjanak, illetve tovább gazdagodjanak
-- települési örökségvédelem	-- sok a város arculata szempontjából fontos, a környezet minőségére kisugárzó hatással bíró országos és helyi értéket képviselő építészeti örökség.	-- AZ ORSZÁGOS ÖRÖKSÉGVÉDELEMMEL és a helyi védelmi törekvésekkel összefogva lehetséges, hogy a gazdag országos és helyi jelentőségű építési értékek hosszútávon is fennmaradjanak, és szervesen illeszkedni tudjanak az új építésekhez, azokkal harmonikus egységet alkothassanak. Az értékes épületek felújításával, és életteli funkciók telepítésével a városi arculat egyedisége nagymértékben kidomborítható lesz.
KÖRNYEZET ÁLLAPOTA, KÖRNYEZETVÉDELEM		
-- a talaj környezeti állapota		
-- felszíni és felszín alatti vizek környezeti állapota	-- Jászberény térsége geológiai adottságai kedvezőek a termálkincs kiaknázásához;	-- A KÖRNYEZETVÉDELMI HATÓSÁGOK KÖZREMŰKÖ-DÉSÉVEL el lehet érni, hogy a termálvagyon a jövőben is fennmaradjon, szennyezési veszélyek nem érintsék.
-- a levegőtisztaság állapota		
-- zaj – és rezgésterhelés	-- Jászberényben határérték feletti zajterhelést okozó üzemi létesítmény nincs;	-- A KÖRNYEZETVÉDELMI HATÓSÁGOK KÖZREMŰKÖ-DÉSÉVEL el lehet érni, hogy a továbbra se kerüljön sor olyan üzemi létesítmény telepítésére, mely a lakóterületek zajterhelését növelné.
-- egyéb veszélyeztetettség	-- Jászberény az árvizektől mentesnek tekinthető; -- a városban veszélyes üzem nem található	-- A KATSZTRÓFAVÉDELMI HATÓSÁGOKKAL EGYÜTTMŰKÖDVE lehetőség, hogy a városban továbbra se legyen katasztrófa veszély.

JÁSZBERÉNY INFRASTRUKTÚRÁJA ÉS VÁROSÜZEMELTETÉSE

	ERŐSSÉGEK		***LEHETŐSÉGEK***
HUMÁN INFRASTRUKTÚRA			
-- alapellátás			
-- oktatás, nevelés	-- az általános és a középiskolai ellátottság jó; -- felsőfokú oktatás helyzete kedvező.		-- AZ ORSZÁGOS OKTATÁSPOLITIKA ÉS INRASTRUKTÚRA lehetőséget ad a jó középiskolai ellátottság fenntartására, valamint a felsőfokú oktatás jelenlétére.
-- egészségügy	-- az alapellátás jónak mondható; -- a szakorvosi és kórházi ellátás jó, .	→	-- AZ ORSZÁGOS EGÉSZSÉGÜGYI POLITIKA ÉS INTÉZKEDÉSEK lehetőséget nyújtanak a kedvező egészségügyi ellátottság fenntartására, illetve továbbfejlesztése. Ennek jótékony hatása többek között a munkaképes lakosság munkában eltöltött idejének növekedésében, az egészségi állapot általános javulásában fog jelentkezni.
-- szociális ellátás			
-- kereskedelmi ellátottság	-- a városban megfelelő szintű, a környék településeinek ellátásban is jelentős szerepe van.		-- AZ ORSZÁGOS GAZDASÁGFEJLESZTÉSI POLITIKA ÉS ENNEK RÉSZEKÉNT TÁMOGATOTT BELSŐ PIAC MEGERŐSÍTÉSE a város és környékének kereskedelmi ellátottságát tovább javíthatja. Az ehhez szükséges területek rendelkezésre állnak.
-- lakásellátottság	-- a lakásellátottság jó, a háztartások számát meghaladja -- a komfort nélküli lakások száma megyei és kistérségi összehasonlításban kedvező. Az utóbbi évtizedben jelentős mértékű változás mutatható ki.		-- AZ ORSZÁGOS LAKÁSÉPÍTÉSI TÁMOGATÁSOK segítik, hogy a lakásellátottság tovább javuljon, a komforthiányos lakások száma minimálisra csökkenjen, és ezzel a lakáskörülmények területi egyenetlensége is enyhüljenek. Ennek következtében a társadalmi feszültségek csökkeni, az életkörülmények és a város népességmegtartó képessége erősödni fognak.
-- zöldfelületi ellátottság	-- a Zagyva zöldfolyosói átszövik a várost;	→	-- A FEJLESZTÉSI TÁMOGATÁSI RENDSZEREK támogatják, hogy a zöldfelületi rendszer tovább fejlődjön, a meglévő parkok, és a folyók menti ökológiai folyosók összefüggő rendszerré erősödjenek. Ennek jótékony hatása, hogy a munkaidő jobb kihasználását, a városi népesség jobb közérzetét, és végső soron a települési kötődést fogja erősíteni.
MŰSZAKI INFRASTRUKTÚRA ELLÁTOTTSÁG			

-- közúti közlekedés		
-- közúti közösségi közlekedés	-- a tömegközlekedési állátottság összességében megfelelő.	-- AZ ORSZÁGOS TÁMOGATÁST KAP A JÖVŐBEN A KÖRNYEZTEBARÁT TÖMEGKÖZLEKEDÉS, mely segíteni fogja a közúti közösségi közlekedés színvonalának fenntartását és javítását, ami a mai személygépkocsi forgalom mérséklését eredményezheti.
-- vasúti közlekedés		
-- kerékpáros közlekedés	-- a város kerékpárút hálózata jól kiépített	-- A FEJLESZTÉSI TÁMOGATÁSI RENDSZEREK segíteni fogják, hogy mind az országos, regionális, és mind a városi kerékpár-hálózat tovább épüljön. Ennek a munkába járás megkönnyítésében, a személygépjármű-forgalom csökkenésében, a város és környezetének együttélésében lesz nagy szerepe.
-- gyalogos közlekedés		
-- parkolás		
KÖZMŰELLÁTOTTSÁG		
-- közműolló	-- napjainkra csaknem bezárult	-- A KÖRNYEZETVÉDELMI HATÓSÁGOKKAL ÉS A ÜZEMELTETŐKKEL EGYÜTTMŰKÖDVE lehetőség, hogy a közművesztettség magas szintje fennmaradjon.
-- vízellátás	-- a jelenlegi ellátás biztonságos.	
-- szennyvízelvezetés	-- a jelenlegi ellátottsági szint jó.	
-- villamosenergia ellátás	-- a jelenlegi ellátottsági szint megfelelő.	-- AZ ORSZÁGOS ENERGETIKAI KONCEPCIÓK ÉS A FEJLESZTÉSI TÁMOGATÁSOK lehetőséget nyújtanak a megújuló energiaforrások hasznosítására. Jászberényben napenergia hasznosítás adottságai a kedvezőek. Az önkormányzati intézmények mellett a lakossági és gazdasági célú energiakorszerűsítés bővülhet.
-- gázellátás	-- a jelenlegi ellátottsági szint jó.	
-- távbeszélő ellátottság	-- a város egésze jól ellátott.	
VÁROSÜZEMELTETÉS		
-- Közterületek, zöldfelületek ápolása	-- megfelelő	
-- hulladékelszállítás és kezelés	-- megfelelő,	
-- közvilágítás és útfenntartás	-- megfelelő	
-- a temetők	-- kiépítettsége és szolgáltatásai megfelelőek	
-- parlagfű-mentesítés	-- megfelelő	

JÁSZBERÉNY TÁRSADALMA

	GYENGESÉGEK	***VESZÉLYEK***
NÉPESSÉG		
-- népességmegtartó képesség		
-- vitalitási index	-- csökkenő, elöregedés üteme gyorsuló. Az alföldi megyéknél és az országos átlagnál alacsonyabb; -- Jászberény korfája erősen problematikus.	-- HA NEM SIKERÜL ORSZÁGOS SZINTEN HATÉKONY NÉPESSÉG ÉS CSALÁDPOLITIKÁT ÉRVÉNYESÍTENI, a munkaképes lakosság egyre jobban csökkenni fog, hatása a gazdaságra a települési kötődésre negatívan fog hatni.
-- nemzetiségek aránya	-- a nemzetiségi népességen belül a roma lakosság aránya a legnagyobb (becslések szerint kb. 10%)	-- HA A NEMZETKÖZI ÉS ORSZÁGOS ROMA FELZÁRKÓZTATÁSI PROGRAMOK NEM LESZNEK HATÉKONYAK, és roma lakosság életkörülményein nem sikerül javítani, a lakosságon belül egyre nagyobb arányt fog képviselni az átlagtól leszakadó, hátrányos helyzetű népesség, ami egyre súlyosabb gazdasági, társadalmi, környezeti hatással fog járni.
-- képzettség		
-- foglalkoztatottság		
-- jövedelmi helyzet	-- Szolnoknál kedvezőtlenebb,	-- HA ORSZÁGOS ÉS A NEMZETKÖZI GAZDASÁGI ISMÉT VÁLSÁGBA KERÜL, ez a gazdaságfejlesztésének gátja lesz és a jövedelmi szintek nem fognak emelkedni.
-- egészségi állapot		
KÖTŐDÉS A VÁROSHOZ Települési identitást befolyásoló tényezők		
-- egészséges települési környezet	-- a mezőgazdasági porszennyezés a belterületi határol menti zöldfelületi hiányok miatt magas, -- a közlekedésből származó és porszennyezés, és zajterhelés a 32. sz. út városközponti átvezetése miatt kedvezőtlen.	-- HA NEM SIKERÜL A 32. SZ. FŐÚT ELKERÜLŐ SZAKASZÁT ORSZÁGOS KÖLTSÉGVETÉSI PÉNZBŐL MEGÉPÍTENI, a levegőszennyezettséget és a zajterhelés nem fog mérséklődni, ennek negatív hatása lesz a városközpont népességmegtartó képességére, és ez a népesség erőteljesebb csökkenését fogja kiváltani.
-- közösségi életet befogadó közterületek		
-- történelmi múlt, kulturális hagyományok		
-- kulturális és oktatási, egészségügyi intézm.		
-- versenyképes gazdaság		
-- természeti erőforrások		
-- infrastruktúra fejlettsége		
-- információáramlás, civil élet		
TÉRBELI-TÁRSADALMI KONFLIKTUSOK ERŐSSÉGE A VÁROSON BELÜL		
-- vitalitási index térbeli különbségei	-- 2011-ben kirívóan nagyok az egyes városrészek közötti különbségek (1,31-0,34) A 2001 és 2011 évek összehasonlításában kedvező tendencia mutatható ki	-- HA AZ ORSZÁGOS NÉPESSÉG ÉS CSALÁDPOLITIKA, AZ OKTATÁSPOLITOKA, VALAMINT AZ ESÉLYEGYENLŐSÉGI POLITIKA

-- legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkező népesség arányának területei különbségei az aktív korosztályon belül		NEM LESZ EREDMÉNYES, az egyes városrészek közötti jelentős különbségek fennmaradnak, a szegregációs folyamat megerősödhet, ennek környezeti és társadalmi hatásai erősen veszélyeztetni fogják a város harmonikus fejlődését.
-- diplomával rendelkező népesség arányának területei különbségei a 25 évnél idősebb lakosság körében	-- nagyok a területei különbségek,(38,4-4,9%) annak ellenére, hogy a város egészében kedvezően alakultak a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya	
-- a 15-64 éves népességen belül a foglalkoztatottak arányának területei különbségei	-- nagyok a területi különbségek (66,3-45,7%)	
-- a foglalkoztatott nélküli háztartások arányának területi különbségei	-- nagyok a területi különbségek (49,9-25,5%)	
-- alacsony komfortfokozatú lakások arányának területi különbségei	-- jelentős különbségek (45-3,3%) vannak az egyes városrészeke között	
ESÉLYEGYENLŐSÉG		
-- romák helyzete	-- az országos átlagtól alig tér el, de Jászberényben magas a romák száma, ezért a probléma jelentős. Erős a fizikai és végzettségi szegregáció. A Neszűrben a romalakosság eléri az itt lakók 40-50%-át.	-- HA A NEMZETKÖZI ÉS ORSZÁGOS ROMA FELZÁRKÓZTATÁSI PROGRAMOK NEM LESZNEK HATÉKONYAK, helyben nehéz lesz felszámolni a roma fizikai és társadalmi szegregációkat, a probléma egyre súlyosabbá válhat, és a folyamatok egyre nehezebben lesznek visszafordíthatók.
-- nők helyzete		
-- fogyatékkal élők	-- alacsony a foglalkoztatottak száma; -- az akadálymentesítés még nem teljes körű az intézményekben, valamint a közterületeken	-- HA AZ ORSZÁGOS SZOCIÁLIS POLITIKA NEM LESZ HATÉKONY a fogyatékkal élőkkel kapcsolatos felsorolt hiányosságokat nehéz lesz felszámolni. A társadalmi szolidaritás csökkeni fog és ennek más területeken is megjelennek negatív hatásai, így e negatív hatások az emberek közötti kapcsolatokban városhoz való kötődésben is jelentkezhetnek.
-- halmozottan hátrányos helyzetű tanulók	-- a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya magas	-- HA AZ ORSZÁGOS OKTATÁSPOLITIKA ÉS A HÁTRÁNYOS HELYZETÜEK FELZÁRKÓZATÁSI TÖREKVÉSEI NEM LESZNEK EREDMÉNYESEK a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma növekedni fog, vagy a velük való speciális gondozás, törődés kevésbé lehet eredményes, a munkaerőpiacon jelentkezhetnek problémák, illetve a szegregációs hatások felerősödhetnek.

JÁSZBERÉNY GAZDASÁGA

	GYENGESÉGEK		VESZÉLYEK
JÁSZBERÉNY FŐBB GAZDASÁGI ÁGAZATAI, JELLEMZŐI			
-- az ágazati szerkezet			
-- vállalkozások helyzete	a vállalkozások száma az utóbbi években, az idegenforgalomban, a mezőgazdasági és az ipari ágazatban, valamint a szállításban csökkent		-- HA A GAZDASÁGI FELLENDÜLÉS ELMARAD, a vállalkozói kedv nem növelhető, akkor a KKV szektor súlya csökkeni fog és ez a jövedelmi viszonyokban a kedvezőtlen tendenciát erősíteni fogja.
-- mezőgazdaság	-- a korábban nagy hagyományokkal rendelkező szőlő és gyümölcstermesztés, valamint az állattenyésztési ágazat erősen visszaszorult. A mezőgazdasági adottságok nincsenek kihasználva. -- a mezőgazdasági feldolgozóipar nem jelentős	→	-- HA A MEZŐGAZDASÁGI TÁMOGATÁSI POLITIKÁBAN A KIS ÉS KÖZÉPBIRTOKOK TÁMOGATÁSA NEM TUD ÉRVÉNYESÜLNI, ÉS A NEMZETKÖZI PIACOK FOGADŐKÉPESSÉGE CSÖKKEN, akkor a hagyományokkal és kedvező adottságokkal rendelkező szőlő és gyümölcstermesztés elsorvad, a helyi termék-sajátosságok sem jönnek létre, és ez az idegenforgalom fejlesztésre negatívan fog hatni.
-- K+F helyzete	-- de az ezer lakosra jutó K+F ráfordításokban J-N-Sz megye a lemaradt mezőnyben foglal helyet.		-- HA A GAZDASÁGI FELLENDÜLÉS ELMARAD ÉS ÉS AZ EXPORT LEHETŐSÉGEK CSÖKKENEK, a város nem tudja a kutatás + fejlesztésben kihasználnia a térségi együttműködésben rejlő lehetőségeket.
-- turizmus	-- jelentéktelen az idegenforgalmi kapacitás és forgalom, a lehetőségekhez képest		-- HA KÜLSŐ POLITIKAI ÉS GAZDASÉGI HATÁSOKRA A NEMZETKÖZI IDEGENFORGALOM ÉS A HAZAI REKREÁCIÓS IGÉNYEK CSÖKKENI KEZDENEK. Jászberényben sem nem sikerül az idegenforgalmi kapacitást növelni, különösen a termálturizmus, az ökoturizmus, a kulturális turizmus területén, és ennek a városban élők ellátottsági viszonyaiban, a környezeti színvonalban, a helyi rekreációs szolgáltatásokban is negatív következményei lehetnek.
J			
-- információáramlás színvonala			
A GAZDASÁG VERSENYKÉPESSÉGE a versenyképességet befolyásoló tényezők alapján			
-- a város külső elérhetősége	-- hiányzik a belvárost elkerülő 32. sz. főút, a déli városrészben kiépült ipari gazdasági területek külső megközelítése hiányos.	→	-- HA NEM SIKERÜL A 32. SZ. FŐÚT ELKERÜLŐ SZAKASZÁT KIÉPÍTENI, nem sikerül a város külső közúti kapcsolatait javítani a gazdasági fejlődést visszafogott lesz.
-- munkaerő képzettsége			
AZ ÖNKORMÁNYZAT GAZDÁLKODÁSA			
-- költségvetés			
-- fejlesztéseknél figyelembe vehető önkormányzati ingatlanvagyon	-- A város ingatlan nyilvántartásában forgalomképesként rögzített ingatlanvagyon sok apró részletből áll és területileg elszórtan helyezkedik el.		-- HA AZ ÖNKORMÁNYZATNAK NEM LESZ HATÉKONY ESZKÖZE A KÜLSŐ KEDVEZŐPTLEN HATÁSOK MIATT koncentrált ingatlan fejlesztéseket végrehajtani, nem lesz képes ösztönöző hatást kifejteni a fejlesztési célok gyors és hatékony megvalósítására.

JÁSZBERÉNY TERMÉSZETES ÉS ÉPÍTETT KÖRNYEZETE ÉS KÖRNYEZETI ÁLLAPOTA

	GYENGESÉGEK	***VESZÉLYEK***
TERMÉSZETI KÖRNYEZET, TERÉSZETI ERŐFORRÁSOK		
-- talajok termőképessége		
-- éghajlat	-- A terület elhelyezkedéséből adódóan a kontinentális éghajlati hatás érvényesül, kevés a csapadék, és eloszlása is rendszertelen. A szélsőséges időjárási viszonyokkal jellemezhető napok száma a jövőben várhatóan emelkedni fog, gyakoribbá és hosszabbá váló nyári hőhullámok, változékonyabb időjárás, a viharok és jégesők szaporodása valamint tovább csökkenő, rendszertelenebbé váló éves csapadékmennyiség várható.	-- HA NEM LESZ ORSZÁGOSAN KIEMELT FELADAT A KLNMAVÁLTOZÁSRA VALÓ FELKÉSZÜLÉS a város beavatkozásai nem lehetnek hatékonyak, és a városi életkörülmények romolhatnak.
-- vízrajz		
-- élővilág	-- a természetes társulások jórészt áldozatul estek a folyószabályozásnak és az urbanizációs folyamatoknak, ma már csak maradványaik találhatók meg, főként a folyók árterein és a holtágak mentén; -- erdőgazdasági területeken jellemzők a tájidegen ültetvények; -- az emberi tevékenység által igénybevett területeken a biodiverzitás erősen csökkent.	-- HA NEM SIKERÜL A FENNTARTHATÓ FEJLESZTÉS ELVÉT MIND NEM ZETKÖZI, MIND ORSZÁGOS SZINTEN ÉRVÉNYESÍTENI, NÉHA A RÖVIDTÁVÚ GAZDASÁGI ÉRDEKEKKEL SZEMBEN IS, az urbanizációs folyamat negatív hatásaiként a biodiverzitás további csökkenése fog bekövetkezni, ami a városi élet minőségét és a város turisztikai vonzerejét csökkenteni fogja.
-- ásványi kincsek		
-- tájhasználat		
-- védett természeti táji értékek		
ÉPÍTETT KÖRNYEZET		
- területfelhasználás	-- a Dél-nyugati gazdasági terülten (Ipartelepi út és környékén) heterogén a terület-használat, keverednek a települési funkciók. -- a Neszűr területhasználata és jövőbeni funkciója tisztázatlan.	-- HA AZ ORSZÁGOS ÉS NEMZETKÖZI FELZÁRKÓZATÁSI PROGRAMOK NEM LESZNEK HATÉKONYAK, nem fog sikerülni a Neszűri problémát rendezni. A spontán ide települők egyre nagyobb kiterjedésű szegregációs terültet fognak létrehozni. A későbbiekben egyre nehezebb lesz felszámolni, illetve egyre nagyobb költségigénnyel fog járni a terület rendezése.

-- környezet minősége	-- területileg egyenetlen. Sok az elhanyagolt, rehabilitációra szoruló városi környezet; -- a lakótelepek kevésbé vonzóak.	-- HA NEM SIKERÜL KÖZPONTI TÁMOGATÁSSAL SEGÍTENI A LAKÓTELEPEK REHABILITÁCIÓJÁT a városi arculat nem lesz maradéktalanul fejleszthető.
-- települési örökségvédelem		
KÖRNYEZET ÁLLAPOTA, KÖRNYEZETVÉDELEM		
-- a talaj környezeti állapota		
-- felszíni és felszín alatti vizek környezeti állapota	-- a térség vízfolyásai közül a Zagyva vize a legszennyezettebb; -- Jászberény nitrát érzékeny területen fejszik felszín. A felszín alatti vizeket a szennyvízszikkasztás veszélyezteti.	-- HA A KÖRNYEZETVÉDELMI BEAVATKOZÁSOKRA NEM SIKERÜL KELLŐ TÁMOGATÁST MOZGOSÍTANI, a vízfolyások szennyezettségét és a potenciális szennyező-forrásokat nem lehet felszámolni, a felszín alatti vizek szennyezettségét megakadályozni, és hatásaként az ivóvízbázis károsodhat.
-- a levegőtisztaság állapota	-- jelentős a közlekedésből származó légszennyezés, különösen a városközpontban; -- jelentős a mezőgazdasági művelésből származó légszennyezés	-- HA NEM SIKERÜL A 32. SZ. FŐÚT ELKERÜLŐ SZAKASZÁT MEGÉPÍTENI az életkörülmények javulásában nem lehet jelentős eredményeket elérni. A városközpont, mint lakóterület kevésbé lesz vonzó.
-- zaj – és rezgésterhelés	-- a zaj és rezgésterhelés elsősorban a közúti közlekedés okoz.	
-- egyéb veszélyeztetettség		

JÁSZBERÉNY INFRASTRUKTÚRÁJA ÉS VÁROSÜZEMELTETÉSE

	GYENGESÉGEK	***VESZÉLYEK***
HUMÁN INFRASTRUKTÚRA		
-- alapellátás	-- egyenetlenségek mutathatók ki a központi településrészek és a peremterületek között.	-- ha a területileg egyenetlen alapellátáson nem lehet segíteni, akkor a külterületi lakósság szegregációja és elkülönülése erősödni fog.
-- oktatás, nevelés	-- a nagy külterületi lakós szám miatt a bölcsődék, óvodák, iskolák megközelítése problematikus	
-- egészségügy		
-- szociális ellátás	-- az idősek gondozásában jelentős a várólista; -- a fogyatékosok nappali ellátása még nem éri el az igényelt mértéket.	-- HA AZ ORSZÁGOS EGÉSZSÉG ÉS SZOCIÁL POLITIKA NEM LESZ HATÉKONY, az idősek gondozásának minőségén nehéz lesz helyben javítani, a növekvő számú időskorúak egyre nagyobb társadalmi feszültséget fognak okozni.
-- kereskedelmi ellátottság		
-- lakásellátottság	-- bár az utóbbi években jelentősen csökkent a komforthiányos lakások száma jelenleg még mindig magas 10,2%. E téren az egyes városrészek között nagy a különbség. Külterületen 45%	-- HA NEM SIKERÜL A LAKÁSFELÚJÍTÁSOKRA TOVÁBBI FEJLESZTÉSI PÉNZEKET MOZGOSÍTANI, elsősorban a külterületen, de egyes városrészekben is nehéz lesz helyben illetve magánerőből a komforthiányos lakásokat tovább csökkenése, az életkörülmények területi megoszlásában a feszültség növekedni fog.
-- zöldfelületi ellátottság	-- különösen a gazdasági területeken és azok határán kevés a zöldfelület, melyeknek környezetvédelmi jelentősége is lenne; -- a településhatárain kevés a zöldfelület, mely környezetvédelmi szerepet is betöltene; --- karakteres utcafásítások hiányoznak.	-- HA A ZÖLDFELÜLETI ELLÁTOTTSÉG JAVÍTÁSÁRA SZÁNT FEJLESZTÉSI TÁMOGATÁSOK ELÉGTELENNEK BIZONYULNAK, nem fog sikerülni saját erőből a gazdasági és lakóterületek közé védő zöldsávokat telepíteni, fennmarad a jelenlegi zavart környezeti állapot, mely a lakóterületi közösségek fejlesztését gátolni fogja. Nem fog sikerülni, a belterületi határok mentén zöldfelületi sávokat telepíteni, a várost érő mezőgazdasági porszennyeződés, nem lesz mérsékelhető. Nem fog sikerülni a városi területek utcahálózatán karakteres utcafásításokat végrehajtani, akkor a közlekedésből származó környezeti terhelés nem lesz enyhíthető, illetve a városképi környezet nem lesz megfelelően javítható.
MŰSZAKI INFRASTRUKTÚRA ELLÁTOTTSÁG		
-- közúti közlekedés	-- a z elkerülő gyűrűs úthálózat hiányos; -- a Belvárosban nagy az átmenő forgalom;	-- HA NEM SIKERÜL AZ ELKERÜLŐ GYŰRŰS ÚTHÁLÓZATOT TELJESSÉ TENNI, AZAZ A 32. SZ. ORSZÁGOS FŐUTAT KIVÁLTANI, érdemben nem lehet a város belső területein a közlekedési forgalmat optimális, szükséges és elégséges forgalmi szintre csökkenteni. A gyűrűs szerkezet hiánya hátráltatja a gazdasági területek

	-- problémát jelent, hogy a gazdasági területek forgalma részben a belső városrészeken keresztül éri el a külső országos úthálózatot; .	város belterületeit elkerülő külső kapcsolatainak megvalósítását;
-- közúti közösségi közlekedés	-- autóbusz pályaudvar utasforgalmi szempontból kitűnő helyen van, de területe kicsi, forgalmi rendje elavult, zavaros, a környezetét a zaj és a levegőszennyezés zavarja.	-- HA NEM SIKERÜL FEJLESZTÉSI TÁMOGATÁSBÓL AZ INTERMODÁLIS KÖZELKEDÉSI CSOMÓPONTOT MEGGVALÓSÍTANI, akkor a jelenlegi környezetvédelmi problémák elmélyülnek.
-- vasúti közlekedés		
-- kerékpáros közlekedés		
-- gyalogos közlekedés	-- nincsenek összekötve, rendszerbe fűzve a gyalogos, gépjármű utaktól mentes terek, területek. Különösen hiányzik a Lehel vezér téri forgalomcsillapított zöldfelületi rendszer. -- helyenként hiányzik a Városi Zagyva menti gyalogos sétány	-- HA NEM SIKERÜL A ZÖLDFELÜLET-, ÉS KÖZLEKDÉSFEJLESZTÉSSEL IS ÖSSZEFÜGGŐ FORGALOPMCSILLAPÍTÁSI ILLETVE GYALOGOS-FORGALOMTÓL MENTES BEAVATKOZÁSOKHOZ SZÜKSÉGES FEJLESZTÉSI TÁMOGATÁSOKAT MEGSZERZNI a városi élet minősége nem lesz javítható, az idegenforgalomi vonzerő nem lesz fokozható
-- parkolás	-- parkolási nehézségek elsősorban a városközpont térségében vannak. A Vásárcsarnok környékén különösen piaci napokon van nagy zsúfoltság. A fürdő parkolása is megoldatlan. A kisszámú parkolóhely fürdőszezonban állandóan tele van, ezért a Margit-szigetre irányítják a fürdővendégek gépkocsiit. Ez a sziget park funkcióját zavarja. Több helyen burkolathiányosak a parkolók.	
KÖZMŰELLÁTOTTSÁG		
-- közműolló		
-- vízellátás		
-- szennyvíz-elvezetés		
-- villamosenergia ellátás		
-- gázellátás		
-- távbeszélő ellátottság		
VÁROSÜZEMELTETÉS		
-- Közterületek, zöldfelületek ápolása		
-- hulladékelszállítás és kezelés		
-- közvilágítás és útfenntartás		
-- temető		
-- parlagfű-mentesítés		

JÁSZBERÉNY TÁRSADALMA

	ERŐSSÉGEK		***OFFENZÍV FEJLESZTÉSI CÉLOK***
NÉPESSÉG			
-- népességmegtartó képesség	-- népességvonzó hatása kedvező	→	V1 NÉPESSÉGVONZÓ KÉPESSÉG MEGTARTÁSA, ERŐSÍTÉSE -- társadalmi szolidaritás erősítése, -- a gyermekvállalás segítése, -- a civil aktivitás ösztönzése, -- a foglakoztatási lehetőségek bővítése, -- a városi szolgáltatások körének szélesítése, oktatási és kulturális, rekreációs lehetőségek bővítése, a környezetminőség javítása, a vonzó városi környezet továbbfejlesztése.
-- vitalitási index			
-- nemzetiségek aránya			
-- képzettség	-- a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya városi összehasonlításban is kedvező (Szolnoknál is jobb).		V5 KÖZÖSSÉGI INTÉZMÉNYELLÁTÁS FEJLESZTÉSE, -- a képzettségi szintek további emelése, az alacsony képzettségűek arányának csökkentése
-- foglalkoztatottság	-- a foglalkoztatottak aránya a városban kedvező		V3 MUNKAHELYTEREMTÉS ÉS A GADASÁG VERSENYKÉPESSÉGÉNEK MEGTARTÁSA, NÖVELÉSE -- továbbképzésekkel minőségi munkaerőháttér bővítése -- a nagy élőmunka igénnyel járó idegenforgalom fejlesztése, -- új gazdasági területek terület-előkészítése, -- az ökoturizmus fejlesztése, -- az egészségturizmus fejlesztése,
-- jövedelmi helyzet	-- város kedvező gazdasági helyzetét tükrözi, hogy a népesség foglalkoztatottsági szintje magas az egy dolgozóra jutó adóköteles jövedelem megyei és városi összehasonlításban magas.	→	V3 MUNKAHELYTEREMTÉS ÉS A GADASÁG VERSENYKÉPESSÉGÉNEK MEGTARTÁSA, NÖVELÉSE -- a kedvező jövedelmi viszonyok tovább javítása a gazdaságfejlesztéssel
-- egészségi állapot			

KÖTŐDÉS A VÁROSHOZ Települési identitást befolyásoló tényezők			
-- egészséges települési környezet	-- összességében a városhoz való kötődés az kedvező.	→	V1 NÉPESSÉGVONZÓ KÉPESSÉG MEGTARTÁSA, ERŐSÍTÉSE -- egészséges városi környezet erősítése (levegőszennyezettség csökkentése a porszennyezés, zaj szennyezés mérséklése) -- biztonságos városi környezet erősítése (közlekedésbiztonság, bűnözések elleni védelem).
-- közösségi életet befogadó közterületek	-- javuló tendencia		
-- történelmi múlt, kulturális hagyományok			V1 NÉPESSÉGVONZÓ KÉPESSÉG MEGTARTÁSA, ERŐSÍTÉSE -- helyi építészeti értékek fokozott védelme (kataszter felfektetése, önkormányzati támogatások), -- a hagyományos kulturális értékek megőrzésének támogatása
-- kulturális és oktatási, egészségügyi intézmények	-- erősek a kulturális hagyományok		
-- versenyképes gazdaság			V3 MUNKAHELYTEREMTÉS ÉS A GAZDASÁG VERSENYKÉPESSÉGÉNEK MEGTARTÁSA, NÖVELÉSE
-- természeti erőforrások	-- egyre több a korszerű gazdasági tevékenység, a munkahelyek száma bővül.	→	V3 IDEGENFORGALOM FEJLKESZTÉSE -- ökoturizmus fejlesztése V6 TERMÉSZETI ÉRTÉKEK VÉDELME -- természetes élőhelyek fenntartása, fennmaradásának elősegítése, -- a természeti erőforrások energetikai célú felhasználása
-- infrastruktúra fejlettsége	-- gazdag a természeti környezet és az egyéb természeti erőforrások (termálkincs, természeti környezet).		V4 MŰSZAKI INFRASTRUKTÚRA TOVÁBBI FEJLESZTÉSE -- közlekedési rendszer további fejlesztése (közúti, kerékpáros), -- humán infrastruktúra további fejlesztése.
-- információáramlás, civil élet	-- jól kiépített.		NÉPESSÉGMEGTARTÓ KÉPESSÉG, VÁROSI KÖTŐDÉS JAVÍTÁSA

			-- a civil szerveződés támogatása, infrastruktúrával és jó információ-áramlással>; -- a civil szervezetek bevonása a településfejlesztésbe,
TÉRBELI-TÁRSADALMI KONFLIKTUSOK ERŐSSÉGE A VÁROSON BELÜL			
-- vitalitási index térbeli különbségei			V2 ESÉLYEGYENLŐSÉG JAVÍTÁSA -- a térbeli különbségek enyhítése, illetve felszámolása a képzettségi szintekben, a munkakörülményekben az egészséges és biztonságos környezet megvalósításában, a lakás minőségi ellátottságában, a környezeti színvonal állapotában. V3 MUNKAHELYTEREMTÉS -- a területi különbségek enyhítése a foglalkoztatottságban, -- a nagy élő munkaerő igényes munkahelyek teremtése, elsősorban a külterületi lakosság számára V5 KÖZÖSSÉGI INTÉZMÉNYELLÁTÁS ÉS LAKÁSELLÁTÁS FEJLESZTÉSE -- az alacsony képzettségűek képzettségének fejlesztése,
-- legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkező népesség arányának területei különbségei az aktív korosztályon belül	-- minden városrészben 10 éves összehasonlítás alapján (1001 és 2011 között) csökkent		
-- diplomával rendelkező népesség arányának területei különbségei a 25 évnél idősebb lakosság körében	-- minden városrészben 10 éves összehasonlítás alapján (1001 és 2011 között) növekedett		
-- a 15-64 éves népességen belül a foglalkoztatottak arányának területei különbségei	-- minden városrészben 10 éves összehasonlítás alapján (1001 és 2011 között) növekedett		
-- területi különbségek a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők arányában az aktív korúakon belül	-- a 2001 és 2011 évek összehasonlításában kedvező tendencia mutatható ki, némileg csökkentek a területi különbségek		
-- a foglalkoztatott nélküli háztartások arányának területi különbségei			
-- alacsony komfortfokozatú lakások arányának területi különbségei	-- összességében nagymértéken csökkentek a város egészén az alacsony komfortfokozatú lakások aránya. A Neszűrön kívül a területi különbségek is csökkentek.		
ESÉLYEGYENLŐSÉG			
-- romák helyzete			.
-- nők helyzete			
-- fogyatékkal élők			
-- halmozottan hátrányos helyzetű tanulók			

JÁSZBERÉNY GAZDASÁGA

	ERŐSSÉGEK		***OFFENZÍV FEJLESZTÉSI CÉLOK***
JÁSZBERÉNY FŐBB GAZDASÁGI ÁGAZATAI, JELLEMZŐI			
-- az ágazati szerkezet	-- működő vállalkozások száma a régiós átlagokat nézve magas; -- a szolgáltatások aránya a régiós átlagokat nézve magas és növekvő tendenciát mutat 10 éves összehasonlításban;	→	V3 MUNKAHELYTEREMTÉS ÉS A GAZDASÁG VERSENYKÉPESSÉGÉNEK MEGTARTÁSA, AZ IDEGENFORGALOM FEJLESZTÉSE -- a nagy foglalkoztató számú vállalkozások letelepedésének ösztönzése; -- innovatív és korszerű technológiájú vállalkozások letelepedésének ösztönzése; -- az egyéni é s középvállalkozások támogatása, -- a megfelelő összetételű és minőségű munkaerő háttér további fejlesztése.
-- vállalkozások helyzete	-- a vállalkozások száma különösen az iparban és az építőiparban magas, és magas a foglalkoztatottak száma is.		
-- mezőgazdaság			
-- K+F helyzete			
-- turizmus			
-- gazdaságfejlesztés eszközei			
-- információáramlás színvonala	-- kedvező Jászberényben		V3 MUNKAHELYTEREMTÉS ÉS A GAZDASÁG VERSENYKÉPESSÉGÉNEK MEGTARTÁSA, AZ IDEGENFORGALOM FEJLESZTÉSE -- információ-áramlásba a gazdasági szervezetek bevonása; V1 NÉPESSÉGVONZÓ KÉPESSÉG MEGTARTRTÁSA -- az információáramlás korszerűsítése
A GAZDASÁG VERSENYKÉPESSÉGE a versenyképességet befolyásoló tényezők alapján			
-- a város külső elérhetősége	-- az utóbbi évtizedben a várost elkerülő forgalmi gyűrű jelentős része kiépült	→	V4 MŰSZAKI INFRASZTUKTÚRA FEJLESZTÉSE -- a várost elkerülő forgalmi gyűrű kiépül, -- Az ipari gazdasági területek külső közúti kapcsolatai a belső városrészek elkerülésével bővülnek

-- munkaerő képzettsége	-- a munkaerő képzettsége minden kategóriában mind az országos mind megyei összehasonlításban kedvezőbb		V3 MUNKAHELYTEREMTÉS ÉS A GAZDASÁG VERSENYKÉPESSÉGÉNEK MEGTARTÁSA, AZ IDEGENFORGALOM FEJLESZTÉSE -- a megfelelő összetételű és minőségű munkaerő háttér jelenlegi kedvező szintjének megtartása és tovább fejlesztése.
AZ ÖNKORMÁNYZAT GAZDÁLKODÁSA			
-- költségvetés			
-- fejlesztéseknél figyelembe vehető önkormányzati ingatlanvagyon		→	GAZDASÉGFEJLESZTÉS ÉS MUNKAHELYTEREMTÉS, A GAZDASÁG VERSENYKÉPESSÉGÉNEK NÖVELÉSE -- az ingatlanvagyon felhasználása a gazdasági telephelykínálatok növelésére. KÖZÖSSÉGI INTÉZMÉNYELLÁTÁS FEJLESZTÉSE -- az ingatlanvagyon felhasználása az intézményellátás javítására. ESÉLYEGYENLŐSÉG JAVÍTÁSA -- települési környezeti problémák enyhítésénél, szociális lakásépítéshez tekeingatlan biztosítása.

JÁSZBERÉNY INFRASTRUKTÚRÁJA ÉS VÁROSÜZEMELTETÉSE

	ERŐSSÉGEK	***OFFENZÍV FEJLESZTÉSI CÉLOK***
HUMÁN INFRASTRUKTÚRA		
-- alapellátás		
-- oktatás, nevelés	-- az általános és a középiskolai ellátottság jó; -- felsőfokú oktatás helyzete kedvező.	V5 KÖZÖSSÉGI INTÉZMÉNYELLÁTÁS FEJLESZTÉSE -- a képzettségi szintek további emelése
-- egészségügy	-- az alapellátás jónak mondható; -- a szakorvosi és kórházi ellátás jó, .	V2 KÖZÖSSÉGI INTÉZMÉNYELLÁTÁS FEJLESZTÉSE -- területarányos egészségügyi intézményi ellátás javítása (pl. bölcsődék, a szakorvosi ellátás stb.), -- gyermekintézmények fejlesztése
-- szociális ellátás		
-- kereskedelmi ellátottság	-- a városban megfelelő szintű, a környék településeinek ellátásban is jelentős szerepe van.	V5 KÖZÖSSÉGI INTÉZMÉNYELLÁTÁS FEJLESZTÉSE -- a kereskedelmi ellátás és szolgáltatások további fejlesztése.
-- lakásellátottság	-- a lakásellátottság jó, a háztartások számát meghaladja -- a komfort nélküli lakások száma megyei és kistérségi összehasonlításban kedvező. Az utóbbi évtizedben jelentős mértékű változás mutatható ki.	V5 LAKÁSFEJLESZTÉS -- a komforthiányos lakások megszüntetése; -- a lakásösszetétel további javítása, a minőségi lakásépítés előtérbe helyezése.
-- zöldfelületi ellátottság	-- a Zagyva zöldfolyosói átszövik a várost;	V4 VÁROSI ARCULATÉPÍTÉS ÉS KÖRNYEZETFEJLESZTÉS -- a meglévő parkok összefüggő rendszerré fejlesztése, -- a Városi Zagyva menti zöldfelületek tovább bővülnek
MŰSZAKI INFRASTRUKTÚRA ELLÁTOTTSÁG		
-- közúti közlekedés		
-- közúti közösségi közlekedés	-- a tömegközlekedési állátottság összességében megfelelő.	V4 MŰSZAKI INFRASTUKTÚRA FEJLESZTÉSE -- a közúti közösségi közlekedés fejlesztése (inter-modális autóbusz pályaudvar építése, a megálló helyek felülvizsgálata stb.),

		-- környezet és utasbarát közösségi közlekedés fejlesztése
-- vasúti közlekedés		
-- vízi közlekedés		
-- légiközlekedés		
-- kerékpáros közlekedés	-- a város kerékpárút hálózata jól kiépített	V4 MŰSZAKI INFRASTUKTÚRA FEJLESZTÉSE -- munkahelyi kapcsolatokat megteremtő kerékpárhálózat tovább építése, -- kistérségi kapcsolatokat erősítő, turisztikai célú, kerékpár-hálózat fejlesztése,
-- gyalogos közlekedés		.
-- parkolás		
KÖZMŰELLÁTOTTSÁG		
-- közműolló	-- lehetőség, hogy a közművesítettség magas szintje az életminőséget javítja	V4 MŰSZAKI INFRASTUKTÚRA FEJLESZTÉSE -- Portelek, Neszűr közművesítettségi szintjét javítani kell
-- vízellátás		
-- vízelvezetés		
-- villamosenergia ellátás	-- lehetőség a megújuló energiaforrások hasznosítása az energiaellátásban. Jászberényben napenergia hasznosítás adottságai a kedvezőek. Az önkormányzati intézmények mellett a lakossági és gazdasági célú energiakorszerűsítés bővülhet.	V6 MEGÚJULÓ ENERGIAFORRÁSOK FELHASZNÁLÁSNAK NÖVELÉSE -- az önkormányzati intézmények fűtés korszerűsítése, -- lakásépítésben a megújuló energiaforrások használata.
-- gázellátás		
-- távhőellátás		
-- távbeszélő ellátottság		
VÁROSÜZEMELTETÉS		
-- Közterületek, zöldfelületek ápolása	-- megfelelő	V4 MŰSZAKI INFRASTUKTÚRA FEJLESZTÉSE -- a szemételszállítás és feldolgozás továbbfejlesztése; -- városüzemeltetéshez szükséges eszközök fejlesztése.
-- hulladékelszállítás és kezelés	-- megfelelő,	
-- közvilágítás és útfenntartás	-- megfelelő	
-- temető	-- kiépítettsége és szolgáltatásai megfelelőek	
-- parlagfű-mentesítés	-- megfelelő	

JÁSZBERÉNY TERMÉSZETES ÉS ÉPÍTETT KÖRNYEZETE ÉS KÖRNYEZETI ÁLLAPOTA

	ERŐSSÉGEK	***OFFENZÍV FEJLESZTÉSI CÉLOK***
TERMÉSZETI KÖRNYEZET, TERÉSZETI ERŐFORRÁSOK		
-- talajok termőképessége	-- a várostól észak-nyugatra kiváló termőhelyi képességű szántóterületek találhatók.	V3 MUNKAHELYTEREMTÉS -- ökogazdálkodás elősegítése a növénytermesztésben és az állattenyésztésben; -- speciális, helyi sajátosságokat képviselő mezőgazdasági termékek előállításának szorgalmazása
-- éghajlat		
-- vízrajz	-- a város természetes vízfolyásokban és holt vizekben gazdag, melyek jelentős idegenforgalmi vonzerőt is képviselnek; -- a város termálvíz ellátottsága kedvező.	V3 TURISZTIKA FEJLESZTÉSE -- sport és rekreációs központok építése, -- egészségturizmus támogatása.
-- élővilág	-- a folyók árterein és a holtágak mentén még értékes a növényállomány; -- a folyók és árterületek, holtágak mentén még a közel természetes állatvilág megtalálható, mely az ökoturizmus számára vonzerőt is jelent.	V3 TURISZTIKA FEJLESZTÉSE -- az ökoturizmus infrastruktúrájának kiépítése (Jászberényi Állatkert szerepének bővítése); -- a környékre kiterjedő és a kistérségi településekkel összehangolt öko turisztikai csomagok összeállítása.
-- ásványi kincsek	-- környékén az építőanyag-ipar számára alapanyagok (homok) nyerhetők; -- a közigazgatási területen szénhidrogén bányatelek is található.	
-- tájhasználat	-- jellegzetes alföldi táj a város környezete; -- kedvező tendencia, hogy magas az erdősültség	V6 TERMÉSZETI ÉRTÉKEK VÉDELEME -- erdőterületek növelése, őshonos fajok telepítésével; -- széleróziót csökkentő dűlőfásítások létesítése. V3 MUNKAHELYTEREMTÉS -- az erdőtelepítésbe bevonni az alacsonyan képzett munkaerőket
-- védett természeti táji értékek	-- tájképvédelmi szempontból kiemelt értéket képviselnek a Zagyva menti területek; -- nemzetközi jelentőségűek a NATURA 2000 terültek, ezen belül is a különleges madárvédelmi és a kiemelt jelentőségű természet-megőrzési területek. -- Jászberény közigazgatási területén több védett kunhalom található; -- a Jászberényi Állatkert korszerű infrastruktúrájával és szemléletével az ökoturizmus számára is vonzó létesítmény	V6 TERMÉSZETVÉDELEM, V3 IDEGENFORGALOM FEJLESZTÉSE -- jellegzetes alföldi táji, természeti értékek turisztikai hasznosításának felmérése; -- oktatási célú élővilág bemutatás, természetismereti foglalkozások támogatása (Jászberényi Állatkert)

ÉPÍTETT KÖRNYEZET		
- területfelhasználás	-- Jászberény sajátos településszerkezettel és területfelhasználással rendelkezik. Egy központi városmagot minden irányban csaknem homogénnek mondható kisvárosias városrészek veszik körül. Ennek következtében a várostest kompakt, szinte gyűrűs szerkezetű, és az egyes városrészek területfelhasználása is ehhez a jelleghez igazodik. A városközpontot körülölelő kisvárosias környezet utcahálózata a történelmi múlt gazdálkodási formájára utal. -- kedvező, hogy a kompakt várostesten kívül helyezkednek el az ipari gazdasági területek; -- kedvező a bel és a külterület viszonya	V4 VÁROSI ARCULATÉPÍTÉS ÉS KÖRNYEZETFEJLESZTÉS -- történelmi városrészek komplex rehabilitációja (Jásztelkes városrészek). Ezen belül: - a meglévő városi gyalogos terek és utcák összekapcsolása, - a helyi értéket képviselő épületek felújítása,
-- környezet minősége	-- a Belső városrészek környezeti minősége kedvező.	V4 VÁROSI ARCULATÉPÍTÉS ÉS KÖRNYEZETFEJLESZTÉS -- a meglévő értékes közösségi terek gazdagítása, utcabútorokkal, köztéti szobrokkal, növényzettel.
-- települési örökségvédelem	-- sok a város arculata szempontjából fontos, a környezet minőségére kisugárzó hatással bíró országos és helyi értéket képviselő építészeti örökség.	V4 VÁROSI ARCULATÉPÍTÉS ÉS KÖRNYEZETFEJLESZTÉS -- a helyi értéket képviselő építészi értékek fokozott védelme; -- a város történelmi múltját és sajátos arculatát hordozó épületek környezetének szerves és színvonalas fejlesztése.
KÖRNYEZET ÁLLAPOTA, KÖRNYEZETVÉDELEM		
-- a talaj környezeti állapota		
-- felszíni és felszín alatti vizek környezeti állapota	-- Jászberény térsége geológiai adottságai kedvezőek a termálkincs kiaknázásához;	V4 MŰSZAKI INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉSE -- következetes vízkészlet védelmi intézkedések.
-- a levegőtisztaság állapota		
-- zaj – és rezgésterhelés	-- Jászberényben határérték feletti zajterhelést okozó üzemi létesítmény nincs;	V4 VÁROSI ARCULATÉPÍTÉS ÉS KÖRNYEZETFEJLESZTÉS -- üzemi telephelyekkel kapcsolatos környezeti követelmények rögzítése és következetes érvényesítése (településrendezési szabályozás is).
-- egyéb veszélyeztetettség	-- Jászberény az árvizektől mentesnek tekinthető; -- a városban veszélyes üzem nem található	VÁROSI ARCULATÉPÍTÉS ÉS KÖRNYEZETFEJLESZTÉS -- az árvíz-mentesítési munkák befejezése és összekapcsolása a városi arculatépítéssel.

JÁSZBERÉNY TÁRSADALMA

	VESZÉLYEK	DEFENZÍV FEJLESZTÉSI CÉLOK
NÉPESSÉG		
-- népességmegtartó képesség		
-- vitalitási index	-- ha a munkaképes lakosság egyre jobban csökken, annak hatása a gazdaságra a települési kötődésre negatívan fog hatni.	V1 A NÉPESSÉGVONZÓ KÉPESSÉG MEGTARTÁSA -- a gyermekvállalás támogatása, – a lakhatási lehetőségek javítása.
-- nemzetiségek aránya	-- ha a roma lakosság életkörülményein nem sikerül javítani, a lakosságon belül egyre nagyobb arányt fog képviselni az átlagtól leszakadó, hátrányos helyzetű népesség, ami egyre súlyosabb gazdasági, társadalmi, környezeti hatással fog járni.	V2 ESÉLYEGYENLŐSÉG JAVÍTÁSA -- a hátrányos helyzetű, leszakadó rétegek integrációja, munkaerőhelyzetük javítása, munkahelyek létrehozása az alacsony képzettek számára is, -- Neszűr rendezése, a városi szolgáltatások kiépítése.
-- képzettség		
-- foglalkoztatottság		
-- jövedelmi helyzet	-- ha jövedelem szint nem emelkedik, a gazdaságfejlesztésének gátja lehet.	V3 MUNKAHELYTEREMTÉS, IDEGENFORGALOM -- a megfelelő összetételű és minőségi munkaerő háttér biztosítása, ennek érdekében a továbbképzés fejlesztése, -- új gazdasági területek területelőkészítése
-- egészségi állapot	-- ha nem sikerül a levegőszennyezettséget mérsékelni, az átlagos élettartam tovább romlik és ennek negatív hatása lesz; -- ha nem sikerül a parlagfű-mentesítés az egészségi állapot tovább romolhat.	VÁROSI ARCULATÉPÍTÉS ÉS KÖRNYEZETFEJLESZTÉS -- a levegőszennyezettség megszüntetése (közösségi, kerékpáros, közúti közlekedés fejlesztése); -- zöldfelületi rendszer fejlesztése. FELKÉSZÜLÉÁS A KLÍMAVÁLTOZÁSRA -- párásító berendezések telepítése KÖZÖSSÉGI INTÉZMÉNYELLÁTÁS FEJLESZTÉSE -- a háziorvosi rendelők korszerűsítése és a felszereltség színvonalának javítása -- hátrányos helyzetű népességi csoportok egészségi állapotának felmérése és javítási program elindítása -- egészségvédő prevenciós programok népszerűsítése.
KÖTŐDÉS A VÁROSHOZ Települési identitást befolyásoló tényezők		
-- egészséges települési környezet	-- ha nem sikerül a levegőszennyezettséget és a zajterhelést mérsékelni, ennek negatív hatása lesz a városközpont népességmegtartására, a népesség erőteljesebb csökkenését fogja kiváltani	V4 VÁROSI ARCULATÉPÍTÉS ÉS KÖRNYEZETFEJLESZTÉS ÉS ÖKONÓMIKUS TERÜLETGAZDÁLKODÁS -- a levegőszennyezettség és zajterhelés enyhítése -- a kerékpáros közlekedés feltételeinek javítása, -- a környezet és utasbarát közösségi közlekedés, -- a városi zöldfelületi rendszer fejlesztése.
-- közösségi életet befogadó közterületek		
-- történelmi múlt, kulturális hagyományok		
-- kulturális és oktatási, egészségügyi intézm.		
-- versenyképes gazdaság		

-- természeti erőforrások		
-- infrastruktúra fejlettsége		
-- információáramlás, civil élet		
TÉRBELI-TÁRSADALMI KONFLIKTUSOK ERŐSSÉGE A VÁROSON BELÜL		
-- vitalitási index térbeli különbségei	-- ha az egyes városrészek közötti jelentős különbségek fennmaradnak, a szegregációs folyamat megerősödhet, ennek környezeti és társadalmi hatásai erősen veszélyeztetni fogják a város harmonikus fejlődését.	V5 KÖZÖSSÉGI INTÉZUMÉNYELLÁTÁS ÉS LAKÁSELLÁTÁS FEJLESZTÉSE -- a településrészek közötti arányos alapfokú intézményellátás, -- a képzettségi szintek további emelése --. egészségvédő, prevenciós programok indítása, az egészségtudatosság erősítése, -- a komforthiányos lakások csökkentése. V3 MUNKAHJELYTEREMTÉS, IDEGENFORGALOM FEJLESZTÉSE V2 ESÉLYEGYENLŐSÉG JAVÍTÁSA -- a hátrányos helyzetű, leszakadó népességi rétegek integrációja, -- Neszűr rendezése, a városi szolgáltatások kiépítése.
-- legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkező népesség arányának területei különbségei az aktív korosztályon belül		
-- diplomával rendelkező népesség arányának területei különbségei a 25 évnél idősebb lakosság körében		
-- a 15-64 éves népességen belül a foglalkoztatottak arányának területei különbségei		
-- területi különbségek a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők arányában az aktív korúakon belül		
-- a foglalkoztatott nélküli háztartások arányának területi különbségei		
-- alacsony komfortfokozatú lakások arányának területi különbségei		
ESÉLYEGYENLŐSÉG		
-- romák helyzete	-- ha nem sikerül felszámolni a roma fizikai és társadalmi szegregációkat, a probléma egyre súlyosabbá válhat, mely folyamatok egyre nehezebben lesznek visszafordíthatók	V2 ESÉLYEGYENLŐSÉG JAVÍTÁSA -- életkörülmény javító programok (munkahelyteremtés, közösségfejlesztő és integrációt elősegítő programok, lakáskörülmény javító programok, környezet higiénés állapotának javítása, oktatás). -- Neszűr rendezése és a városi szolgáltatások kiépítése, biztosítása
-- nők helyzete		
-- fogyatékkal élők	-- ha a fogyatékkal élőkkel kapcsolatos felsorolt hiányosságokat nem sikerül felszámolni, a társadalmi szolidaritás csökkeni fog és ennek más területeken is megjelennek negatív hatásai, így e negatív hatások az emberek közötti kapcsolatokban városhoz való kötődésben is jelentkezhetnek.	V2 ESÉLYEGYENLŐSÉG JAVÍTÁSA -- korai fejlesztések, felzárkóztató, oktatási programok beindítása, integrált iskoláztatás, -- fogyatékkal élők nappali foglalkoztató bázisainak létesítése; -- fogyatékkal élők munkahelyteremtése; -- komplex akadálymentesítés a közterületeken és közintézményekben;
-- halmozottan hátrányos helyzetű tanulók	-- ha a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma növekedni fog, vagy a velük való speciális gondozás, törődés eredménytelen lesz, a munkaerőpiacon jelentkezhetnek problémák, illetve a szegregációs hatások felerősödhetnek.	V2 ESÉLYEGYENLŐSÉG JAVÍTÁSA -- a halmozottan hátrányos helyzetűek speciális gondozása (szociális, szegregációs, kulturális problémák kezelése); Iskolai mentorhálózattal

JÁSZBERÉNY GAZDASÁGA

	VESZÉLYEK	***DEFENZÍV FEJLESZTÉSI CÉLOK***
JÁSZBERÉNY FŐBB GAZDASÁGI ÁGAZATAI, JELLEMZŐI		
-- az ágazati szerkezet		
-- vállalkozások helyzete	-- ha a vállalkozói kedv nem növelhető, akkor a KKV szektor súlya csökkeni fog és ez a jövedelmi viszonyokban a kedvezőtlen tendenciát erősíteni fogja.	V3 MUNKAHELYTEREMTÉS -- a gazdasági infrastruktúra fejlesztése -- a nagy élőmunka igénnyel járó idegenforgalom fejlesztés
-- mezőgazdaság	-- ha a hagyományokkal és kedvező adottságokkal rendelkező szőlő és gyümölcstermesztés elsorvad, akkor a helyi termék-sajátosságok nem jönnek létre, és ez az idegenforgalom fejlesztésre negatívan hathat	V3 MUNKAHELYTEREMTÉS -- helyi mezőgazdasági termékek kínálatának elősegítése
-- K+F helyzete	-- ha a város nem tudja a kutatás + fejlesztésben kihasználnia a térségi együttműködésben rejlő lehetőségeket, a hasonló nagyságú városok közötti versenyben lemaradhat.	V3 MUNKAHELYTEREMTÉS -- klaszterek létrehozása és megerősítése
-- turizmus	-- ha nem sikerül az idegenforgalmi kínálatot jelentősen növelni, különösen a termálturizmus, az ökoturizmus, a kulturális turizmus területén, a környék településeivel, városaival való versenyben a város hátrányba kerülhet, és ennek a városban élők ellátottsági viszonyaiban, a környezeti színvonalban, a helyi rekreációs szolgáltatásokban is negatív következményei lehetnek.	V3 MUNKAHELYTEREMTÉS -- az egészségturizmus támogatása, -- az ökoturizmus fejlesztése (a Jászberényi Állatkerten belüli és kívüli programokkal), madármegfigyelő tanösvények létesítésével, -- helyi mezőgazdasági termékek kínálatának elősegítése
-- gazdaságfejlesztés eszközei		
-- információáramlás színvonala		
A GAZDASÁG VERSENYKÉPESSÉGE a versenyképességet befolyásoló tényezők alapján		
-- a város külső elérhetősége	-- ha távlatban nem sikerül a város külső közúti kapcsolatait javítani a gazdasági fejlődést vissza foghatja.	V3 MUNKAHELYTEREMTÉS -- az elkerülő körgyűrű kiépítése, -- a dél-nyugati ipari gazdasági terültek külső megközelítésének megoldása
-- munkaerő képzettsége		
AZ ÖNKORMÁNYZAT GAZDÁLKODÁSA		
-- költségvetés		
-- fejlesztéseknél figyelembe vehető önkormányzati ingatlanvagyon	-- ha az önkormányzat nem tud koncentrált ingatlan fejlesztéseket végrehajtani, nem lesz ösztönöző hatású a fejlesztési célok gyors és hatékony megvalósítására	V3 MUNKAHELYTEREMTÉS -- az önkormányzati vagyon tőkeerős vállalkozások betelepítéséhez való hasznosítása

JÁSZBERÉNY TERMÉSZETES ÉS ÉPÍTETT KÖRNYEZETE ÉS KÖRNYEZETI ÁLLAPOTA

	VESZÉLYEK	***DEFENZÍV FEJLESZTÉSI CÉLOK***
TERMÉSZETI KÖRNYEZET, TERÉSZETI ERŐFORRÁSOK		
-- talajok termőképessége		
-- éghajlat	-- ha a város nem készül fel a várható klímaváltozásra, a szélsőséges időjárás-változások hatásainak kivédésére, a városi életkörülmények romolhatnak.	V6 FELKÉSZÜLÉS A KLÍMAVÁLTOZÁSRA -- a lakosság környezettudatosságának fejlesztése- -- a városi zöldfelületek bővítése, minőségi fejlesztése; -- belterület körüli és folyómedrek menti fásítások; -- utca és térfásítások, városi árnyékoló rendszerek, kialakítása, -- gazdasági területek klímajavító fásítása; -- épületek növényesítése, -- az épületek energetikai korszerűsítése, -- helyi energiaforrások igénybevétele (pl. napenergia, bioenergia) -- a közösségi és kerékpáros közlekedés fejlesztése
-- vízrajz		
-- élővilág	-- ha nem sikerül megállítani az urbanizációs folyamat negatív hatásait az élővilágra, a biodiverzitás további csökkenése fog bekövetkezni, ami a városi élet minőségét és a város turisztikai vonzerejét csökkenteni fogja.	V6 TERMÉSZETI ÉRTÉKEK VÉDELME -- a külterületi beépítésre szánt területek növekedésének fékezése; -- természetes, őshonos fafajokkal erdők telepítése; -- vegyszermentes övezetek létrehozása.
-- ásványi kincsek		
-- tájhasználat		
-- védett természeti táji értékek		
ÉPÍTETT KÖRNYEZET		
- területfelhasználás	-- ha nem sikerül a gazdasági terültek és a lakásfunkciókat elkülöníteni egymástól szabályozással, jogi rendezéssel, kisajátítással, az ittlakók életkörülményei egyre jobban romlani fognak.	V4 VÁROSI ARCULATÉPÍTÉS, KÖRNYEZETFEJLESZTÉS ÉS ÖKONÓMIKUS TERÜLETGAZDÁLKODÁS -- a gazdasági terültek körüli fásítás; -- az alulhasznosított területek felhasználásának ösztönzése;

	-- ha nem sikerül Neszűr területhasználatát rendezni és funkcióját tisztázni, a spontán ide települők egyre nagyobb kiterjedésű szegregációs területet fognak létrehozni. A későbbiekben egyre nehezebb lesz felszámolni, illetve egyre nagyobb költségigénnyel fog járni a terület rendezése.	-- Neszűr rendezése, a szegregációs folyamtok visszaszorítása
-- környezet minősége	-- ha nem sikerül az elhanyagolt területeket rehabilitálni, illetve feljavítani, a városi arculat nem lesz maradéktalanul fejleszthető. -- ha nem sikerül a lakótelepek környezeti minőségén javítani a lakóterületen élő, és ez a környezet fokozatos leromlásához fog vezetni.	V4 VÁROSI ARCULATÉPÍTÉS, KÖRNYEZETFEJLESZTÉS -- az elhanyagolt kisvárosias környezet fejlesztése (Jász övezetek) -- lakótelepi lakások és környezet rehabilitációja
-- települési örökségvédelem		
KÖRNYEZET ÁLLAPOTA, KÖRNYEZETVÉDELEM		
-- a talaj környezeti állapota		
-- felszíni és felszín alatti vizek környezeti állapota	-- ha a vízfolyások szennyezettségét és a potenciális szennyező-forrásokat nem sikerül felszámolni, illetve enyhíteni, az élővilág károsodni fog, -- ha nem sikerül a felszín alatti vizek szennyezettségét megakadályozni, az ivóvízbázis károsodhat.	V4 VÁROSI ARCULATÉPÍTÉS, KÖRNYEZETFEJLESZTÉS -- a felszíni vizek és a felszín alatti vizek védelme (Zagyva szennyezettségének csökkentése)
-- a levegőtisztaság állapota	-- ha nem sikerül a város levegőminőségén javítani, az életkörülmények javulásában nem lehet jelentős eredményeket elérni. A városközpont, mint lakóterület kevésbé lesz vonzó.	V4 VÁROSI ARCULATÉPÍTÉS ÉS KÖRNYEZETFEJLESZTÉS -- a levegőminőség javító programok elindítása, (mezőgazdasági porszennyezést megakadályozó védőfásítások, gazdasági és lakóterületeket elválasztó védő zöld-sávok, további közparkok, közterületi fasorok telepítése,)
-- zaj – és rezgésterhelés	-- ha nem sikerül a közúti zaj és rezgésterhelést csökkenteni, a lakosságot érintő egészségkárosodás nem csökkenthető.	V4 VÁROSI ARCULATÉPÍTÉS ÉS KÖRNYEZETFEJLESZTÉS -- közlekedési fejlesztések (elkerülő utak, kerékpárutak, közösségi közlekedés) által a forgalomból eredő zajterhelés csökkentése
-- egyéb veszélyeztetettség		

JÁSZBERÉNY INFRASTRUKTÚRÁJA ÉS VÁROSÜZEMELTETÉSE

	VESZÉLYEK	DEFENZÍV FEJLESZTÉSI CÉLOK
HUMÁN INFRASTRUKTÚRA		
-- alapellátás -- oktatás, nevelés	-- ha a területileg egyenetlen alapellátáson nem lehet segíteni, akkor a külterületi lakósság szegregációja és elkülönülése erősödni fog.	V5 KÖZÖSSÉGI INTÉZMÉNYELLÁTÁS,ÉS LAKÁSELLÁTÁS FEJLESZTÉSE -- településrészek közötti arányos alapfokú intézményfejlesztések megvalósítása, -- az oktatási esélyegyenlőség biztosítása.
-- egészségügy		
-- szociális ellátás	-- ha az idősek gondozásának minőségén nem lehet javítani, a növekvő számú időskorúak egyre nagyobb társadalmi feszültséget fognak okozni.	V2 ESÉLYENÓGYENLŐSÉG JAVÍTÁSA -- az idősgondozás iránt növekvő igény kielégítése V5 KÖZÖSSÉGI INTÉZMÉNYELLÁTÁS ÉS LAKÁSELLÁTÁS FEJLESZTÉSE -- az idősellátás kapacitás bővítése, és a fogyatékkel élők ellátásának javítása, -- a civil szervezetek és egyházak szerepének növelése a szociális ellátásban.
-- kereskedelmi ellátottság		
-- lakásellátottság	-- ha nem sikerül elsősorban a külterületen, de egyes városrészekben is a komforthiányos lakásokat tovább csökkenteni az életkörülmények területi megoszlásában a feszültség növekedni fog..	V5 KÖZÖSSÉGI INTÉZMÉNYELLÁTÁS ÉS LAKÁSELLÁTÁS FEJLESZTÉSE -- a komforthiányos lakások felszámolása, -- lakó-szegregátumok megszűntetése rehabilitációval vagy felszámolással.
-- zöldfelületi ellátottság	-- ha nem sikerül a gazdasági és lakóterületek közé védő zöldsávokat telepíteni, fennmarad a jelenlegi zavart környezeti állapot, mely a lakóterületi közösségek fejlesztését gátolni fogja; -- ha nem sikerül, a belterületi határok mentén zöldfelületi sávokat telepíteni, a várost érő mezőgazdasági porszennyeződés, nem mérsékelhető -- ha nem sikerül a városi területek utcahálózatán karakteres utcafásításokat végrehajtani, akkor a közlekedésből származó környezeti terhelés nem lesz enyhíthető, illetve a városképi környezet nem lesz megfelelően javítható.	V4 VÁROSI ARCULATÉPÍTÉS ÉS KÖRNYEZETFEJLESZTÉS -- a gazdasági területek és lakóterületeket elválasztó környezetvédelmi és vizuális célú zöldfelület telepítések; -- a belterületi határok mentén zöldfelületi sávok dűlőfásítások telepítése, a mezőgazdasági porszennyeződések enyhítésére. -- az utcák és terek városképi célú és közlekedési környezetterheléseket enyhítő karakteres fásítása.
MŰSZAKI INFRASTRUKTÚRA ELLÁTOTTSÁG		
-- közúti közlekedés	-- ha nem sikerül távlatban az elkerülő gyűrűs úthálózatot teljessé tenni, azaz a 32. sz. országos főutat kiváltani, érdemben nem lehet a város belső területein a közlekedési forgalmat optimális, szükséges és elégséges forgalmi szintre csökkenteni. A gyűrűs szerkezet hiánya hátráltatja a gazdasági területek város belterületeit elkerülő külső kapcsolatainak megvalósítását;	V4 VÁROSI ARCULATÉPÍTÉS ÉS KÖRNYZETFEJLESZTÉS -- a városszerkezet fejlesztése, az elkerülő utak gyűrűs rendszerének befejezése

	-- ha nem sikerül a gazdasági területek külső közlekedési kapcsolatait javítani, az hátráltathatja a helyi gazdaság fejlődését.	-- a gazdasági területek külső közúti kapcsolatinak fejlesztése, a belső városrészek elkerülésével .
-- közúti közösségi közlekedés	-- ha nem sikerül az autóbusz pályaudvar korszerűsíti, a város és kistérségének kapcsolatában a zavarok fennmaradnak, és a környezetvédelmi problémák elmélyülnek.	V4 VÁROSI ARCULATÉPÍTÉS ÉS KÖRNYEZETFEJLESZTÉS -- az intermodális közlekedési csomópont kialakítása, a vasútállomás előterében
-- vasúti közlekedés		
-- vízi közlekedés		
-- légiközlekedés		
-- kerékpáros közlekedés		.
-- gyalogos közlekedés	-- ha nem bővülnek és nem kapcsolódnak egy összefüggő rendszerbe a gyalogos utak és terek, a települési kötődést elősegítő közösségek nehezebben fognak továbbépülni, és ennek következtében a városi kötődés, a város turisztika vonzereje nem lesz fejleszthető.	V4 VÁROSI ARCULATÉPÍTÉS ÉS KÖRNYEZETFEJLESZTÉS -- a gyalogos közösségi utcák és terek bővítése, ezen belül kiemelten a Lehel vezér tér forgalomcsillapított rendszerének és gyalogos felületeinek bővítése, illetve kiépítése.
-- parkolás	-- ha nem épülnek meg a szükséges parkolók, az olyan helyeken is kialakulnak kényszer, illetve ideiglenes parkolók, ahol zöldfelültet kellene telepíteni.	V4 VÁROSI ARCULATÉPÍTÉS ÉS KÖRNYEZETFEJLESZTÉS -- a hiányzó közösségi parkolók építése -- parkolási rendszer kiépítése (helyenként fizető parkolás bevezetése)
KÖZMŰELLÁTOTTSÁG		
-- közműolló		
-- vízellátás		MŰSZAKI INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉSE -- az ipari park bővítési területeinek közműellátása szükséges az ipartelepítésre kiajánlható területkínálathoz.
-- vízelvezetés		
-- villamosenergia ellátás		
-- gázellátás		
-- távhőellátás		
-- távbeszélő ellátottság		
VÁROSÜZEMELTETÉS		
-- Közterületek, zöldfelületek ápolása		
-- hulladékelszállítás és kezelés		
-- közvilágítás és útfenntartás		
-- temető		
-- parlagfű-mentesítés		FELKÉSZÜLÉS A KLÍMAVÁLTOZÁSRA -- hatékony parlagfű-mentesítés -- párásító berendezések telepítése

2. sz. MELLÉKLET

ELŐZETES ÁLLAMIGAZGATÁSI VÉLEMÉNYEK

Előzetes államigazgatási vélemények táblázatos összefoglalása

Jászberény településfejlesztési koncepciójához (az aláfestett szervezetek a kiküldött felkérésre válaszoltak)

Címlista szerinti sorszám	Véleményező szervezet megnevezése	A vélemény rövid összefoglalása	Tervezői és főépítészi válasz
1.	Hajdu-Bihar Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatalának Állami Főépítésze	1. Felsorolja a településfejlesztési koncepció jogszabályi háttere alapján megfogalmazható általános követelményeket: -- A fejlesztési célok reálisak legyenek, -- Segítse elő a települések közötti együttműködést, -- Fogalmazza meg az IVS és a településrendezési tervek felé a követelményeket, -- Készüljenek megalapozó vizsgálatok, -- Jogosultsággal rendelkező készítse a megalapozó vizsgálatokat.	-- Figyelembe vettük a megadott irányelveket és szempontokat.
		2. Területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggés -- Az Országos Területfejlesztési Koncepciót figyelembe kell venni -- Településpolitikai irányok és teendők az alábbiak: - funkcionális térségeket kell kijelölni, új közép és megyei szintű szerepkörök megjelenítésére, - a helyi szintet a várostérségek jelenítik meg. Ezek kijelölésének elveit sorolja fel, - Jászberényben kiemelt feladat az innovatív iparágak (gépgyártás, vegyipar) támogatása és a turizmus fejlesztése - a vonzástérségek fejlesztési szempontja a környező városokkal való fejlesztések összehangolása.	-- A területfejlesztési dokumentumokat figyelembe vettük.
		3. Megadja a figyelembe veendő OTrT-t és a megyei területendezési tervet. Fontosnak tartja a szomszédos településekkel történő együttműködés vizsgálatát.	-- A vizsgálatok között szerepeltettük azok elhatározásinak településrendezésben való érvényesítését.
		4. A megalapozó vizsgálatok tartalmi követelményeire hívja fel a figyelmet.	-- A vizsgálatokat a tartalmi követelmények szerint állítottuk össze.
		5. A fenntartható fejlődés követelményit teljesíteni kell. -- Az Étv. 7.§-ának való megfelelést vizsgálni kell, -- A fenntarthatóság egyik legfontosabb eleme a klímabarát településszerkezeti tervre való törekvés.	-- A fenntarthatóság követelményeit érvényesítettük a fejlesztési célok kitűzésénél. Kiemelten kezeltük a klímaváltozásra felkészüléssel kapcsolatos fejlesztési feladatokat.
		6. Egyéb kapcsolódó jogszabályi előírások elvárások -- A Bp-i nyilatkozatra hívja fel a figyelmet. Ennek megfelelően törekedni kell: - a kompakt városszerkezet megteremtésére, - a városszerkezet tagolására, - a barnamezős területek igénybevételére a zöldmezős fejlesztések helyett, - szükséges demográfiai vizsgálatot készíteni,	--Figyelembe vettük a fejlesztési célok megjelölésénél a Bp-i nyilatkozat irányelveit.

		- Jászberény esetében a munkaerő-piaci feltételek javítása és a rugalmas városfejlesztési stratégia kialakítása a feladat.	-- A fejlesztési célok között szerepel.
		-- A kompakt, de tagolt városszerkezet klimatikus előnyeit sorolja fel: - ha csak egy központi várostest van, magasabb a környezetszennyezés mértéke és klimatikus viszonyok kedvezőtlenebbek. - több funkcionálisan elkülönülő központ, várostest esetén a klimatikus terhelések megoszlanak, - az utazási szükségletek mérséklése fontos, - fontosak a közterültek, közparkok, városképző elemek klímát befolyásoló meghatározása. A klímatervezés történhet önállóan, de előnyösebb a települési tervezésbe integrálva. Megfontolandónak tartja a klímastratégia elkészítését a településfejlesztési koncepció keretében.	-- Jászberény adottságai a koppakt, de tagolt városi ideál szempontjából kiválóak. A településrendezési tervek ennek megerősítését is szolgálják.
		7. Egyéb kapcsolódó szakmai elvárás: -- Fényszennyezés mérséklésére kell törekedni. Vizsgálni szükséges.	-- A fényszennyezés témakörével a közmű fejezet foglalkozik.
		-- Javasolja megvizsgálni, hogy vannak-e lezáratlan településrendezési szerződések.	-- Nincsenek lezáratlan településrendezési szerződések.
		-- Javaslat szükséges a területigényes elemek és a műszaki infrastruktúrák térbeli rendjére.	-- Az alátámasztó szakági fejezetek foglakoznak vele.
		-- Az örökségi értékek bemutatása szükséges és javaslat készítése azok védelmére.	-- A vizsgálati fejezet foglakozik vele.
		8. A településfejlesztés és területfejlesztés, valamint a településrendezés és területrendezés összefüggéseire hívja fel a figyelmet. -- A koncepció kidolgozása során a stratégia és a településrendezési eszközök készítésénél a korábbi tervekre figyelemmel kell lenni. -- A koncepció a településszerkezeti tervvel összefüggésben készüljön.	-- A vizsgálati munkarészekben ezekre kitértünk, és ezekre alapozva készítettük el a fejlesztési koncepció jóváhagyásra kerülő munkarészeit. -- A korábbi fejlesztési és rendezési terveket figyelembe vettük. Ezeket a vizsgálati fejezetekben bemutattuk. -- A településrendezési tervekkel való összhangot biztosítottuk. Ahol eltérés van, ott javasoltuk a településrendezési tervek módosításosát.
		-- Fontos követelmény, hogy a koncepció és a vizsgálatok kiemelt célterülete a településrendezés legyen.	-- Erre törekedtünk.
		9. Felhívja a figyelmet az egyeztetési eljárásban résztvevő államigazgatási szervezetekre.	
		10. Örökségvédelmi hatástanulmányt kell készteni.	
		11. A dokumentációkat papír és cd formában kéri.	-- Az örökségvédelmi hatástanulmányt aktualizáltuk.
		12. A településfejlesztési koncepció során nem kell elvégezni a környezeti vizsgálat szükségességének lefolytatását.	-- A településrendezési tervekhez készített hatásvizsgálatot a településszerkezeti terv felülvizsgálata során fogjuk aktualizálni.
		13. Az önkormányzat dönt a kiválasztott fejlesztési irányokról és a megalapozó vizsgálatok szükségességéről. Az	-- A fejlesztési koncepcióhoz készült vizsgálati

		egyeztetési dokumentációhoz célszerű a megalapozó vizsgálatokat is mellékelni.	munkarész.
2.	Közép-Tisza vidéki Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség	-- Természet- és tájvédelem: - a belterületen jelenleg nincs országos védelem alatt álló terület, - felhívja a figyelmet a közigazgatási területre eső Natura 2000 terültekre. -- felhívja a figyelmet a vonatkozó jogszabályokra. - környezeti vizsgálat szükségességéről a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatósága nyilatkozik. -- Levegővédelem: - a vonatkozó jogszabályokra hívja fel a figyelmet, - megadja, hogy Jászberény mely kategóriába esik. Megadja az egyes kategóriákra vonatkozó jogszabályokat. -- Hulladékgazdálkodás: - a vonatkozó jogszabályokra hívja fel, a figyelmet. -- Földtani közeg védelme: - a vonatkozó jogszabályokra hívja fel a figyelmet. -- Zajvédelemmel kapcsolatban észrevételt nem tesz. -- A mellékelt környezeti vizsgálati tematikáját nem kifogásolja.	-- A változásokat átvezettük a táj és természetvédelmi fejezetben. -- Környezeti vizsgálatot a fejlesztési koncepcióhoz nem kell készíteni. Az a településrendezési tervekhez tartozó munkarész.
3.	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatósága		
4.	Jász Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv	-- A koncepció tematikáját elfogadja. -- A környezeti vizsgálat tematikájánál a vonatkozó rendelet az irányadó. **-- A további eljárásban nem kíván részt venni.**	
5.	Jász Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Szolnoki Járási Hivatal Járási Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatala	-- Amennyiben aktualitására szorul az örökségvédelmi hatástanulmány, kéri csatolni a dokumentációhoz. -- Felhívja a figyelmet, hogy a régészeti örökségvédelemmel kapcsolatos jogszabály 2013.-basn változott. -- Felhívja a figyelmet a nagyberuházásokkal kapcsolatos régészeti feladatokra. -- A megküldött környezeti vizsgálat tematikáját elfogadja. **-- A további eljárásban részt kíván venni.**	-- Az örökségvédelmi hatástanulmányt csak annyiban aktualizáltuk, hogy a 2010-ben készült tanulmányban szereplő helyileg védett épületek listája változott. Ennek megfelelően, a vonatkozó alfejezetet a jelen vizsgálati anyagban korrigáltuk. -- Környezeti vizsgálatot a fejlesztési koncepcióhoz nem kell készíteni. Az a településrendezési tervekhez tartozó munkarész.
6.	Hajdu-Bihar Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatóság Szolnoki Erdőfelügyeleti Osztály	-- Felhívja a figyelmez az erdőről, az erdővédelméről és az erdő-gazdálkodásról szóló törvényre. -- Jászberény közigazgatási területén - védelmi erdő 129 ha, - gazdasági erdő 3464,41 ha, - közjóléti erdő 21,67 ha, - kiváló erdő termőhelyi adottsággal rendelkező terület	-- A megadott adatok beépültek a vizsgálati fejezetekbe.

		3614,78 ha. (digitális térképet adott át a polgármesteri hivatalnak). **-- A további eljárásban részt kíván venni.**	
7.	Jász Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság	-- A termőföld védelméről szóló törvény III. fejezetére hívja fel a figyelmet. **-- A további eljárásban részt kíván venni.**	
8.	Magyar Bányászati és Földtani Hivatal Szolnoki Bányakapitányság	-- Szükségesnek tartja a földtani vizsgálat elkészítését. -- Felsorolja a bányatelkeket. -- A külfejtéses telkeket különleges bányászati övezetbe kell sorolni. -- Szükségesnek a környezeti vizsgálat elkészítését, melynek tartalmaznia kell. - a bányászati érdekeltségű területek környezeti hatásait, - meg kell vizsgálni a földkéregre való hatásokat, - meg kell vizsgálni az ásványi nyersanyaggal való ellátottság biztosíthatóságát. -- A felszín közeli ásványi nyersanyag előfordulásokat a Magyarország Földtani Térképe, Jászberény L-34-16 szelvényei tartalmazzák. -- A város területén mind felszín közeli, mind szénhidrogén ásványi nyersanyag feltárásra váró területek találhatók. -- A településrendezési terveket geológiai szempontból meg kell alapozni. -- cd dokumentációt kér. **-- A további eljárásban részt kíván venni.**	-- A besorolásokat a hatályos településrendezési tervek tartalmazzák. -- A környezeti vizsgálat a településrendezési tervhez készült. A fejlesztési koncepcióhoz annak felülvizsgálata nem szükséges. -- A vizsgálati munkarész kiegészítettük. -- A településrendezési tervek felülvizsgálata ki fog térni a geológiai megalapozásra is.
9.	Jászberény Polgármesteri Hivatal Államigazgatási Hivatal		
10.	Jász-Nagykun-Szolnok Megye Kormányhivatal Járási Hivatal Járási Földhivatala	-- A vonatkozó törvényi előírásokra (Tfvt) hívja fel a figyelmet.	
11.	Közép- Tisza-vidéki Vízügyi Hatóság		
12/1	JNSZ Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Igazgató	-- Figyelembe veendő szempontokat ad. - figyelembe kell venni az ár és belvíz által veszélyeztetett területeket, - épületek között a tűzcsapokat meg kell tartani, - ha út megszűntetés tűzcsapokat érint, engedélyt kell kérni az illetékes katasztrófavédelmi kirendeltségtől, - a tűzoldó gépjárművek számára utat kell biztosítani, - oltóvíz nyerési lehetőséget biztosítani kell, - ipari park, vagy veszélyes üzem kijelölésénél figyelembe kell venni a vonatkozó kormányrendelet előírásait,	-- A felsorolt szempontok rendezési, illetve műszaki tervezési feladatokat érintenek.

		- ha az átalakítás földalatti tűzcsapot érint, azt földfelettire kell kicserélni, - az útlezárást be kell jelenteni a Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóságnak, - munkálatok során biztosítani kell a tűzoltó gépjárművek közlekedését és a tűzcsapokhoz való hozzáférést. **-- A további eljárásban részt kíván venni.**	
12/2	JNSZ Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Igazgató helyettesi szervezet Területei Vízügyi Hatóság	-- A vonatkozó jogszabályokra hívja fel a figyelmet. -- Kéri feltüntetni, a közigazgatási terülten belül a bányatavakat, tározókat. -- Kéri megjelölni, hogy vannak-e belvízvédelmi biztonságot veszélyeztető építmények. -- Kéri feltüntetni, hogy a joghatályos fejlesztési koncepció elfogadását követően milyen változások következtek be a csapadék és szennyvíz elvezető hálózatokban. -- Kéri a szennyvíz tisztító teleppel, a folyékony hulladék gyűjtéssel és kezeléssel kapcsolatos változások bemutatását. **-- A további eljárásban részt kíván venni.**	-- A közmű szakági munkarész tartalmazza a kéréseknek megfelelő információkat.
13.	Nemzeti Közlekedési Hatóság Útügyi, Vasúti és Hajózási Hivatal	-- Az alábbi fejlesztések várhatók Jászberény térségében: - 31. sz. főút Jászberény és Dormánd közötti szakaszának rekonstrukciója, - 32. sz. főút Hatvan és Szolnok közötti szakaszának rekonstrukciója, - 32. sz. főút Jászberényt elkerülő szakaszának megépítése, - körforgalmi csomópont kiépítése a 32. sz. főút és a 31113. jelű út kereszteződésében. -- A 2014-2020 programozási időszakban a Jászberényt a 31. sz. és 32. sz. főutak fejlesztése érinti. -- Jelenleg folyamatban van több szakaszon a 31. sz. főút 11,5 t tengelyterhelésre történő burkolat megerősítése, melyet 2015 első félévében befejeznek. -- A nagytávú közúthálózat fejlesztési tervében szerepel a Jászberényt elkerülő út III. ütemének megvalósítása és tervezés alatt van a 32. sz. főút 11,5 t terhelésnek megfelelő megerősítése. -- A város által tervezett meglévő közlekedési hálózatok módosítása estén egyeztetést kér a Magyar Közút NZrt. megyei igazgatóságával. -- Felsorolja, hogy a közút kezelő hozzájárulását mely esetekben szükséges megkérni. -- Kéri, hogy a tervezés során az OTÉK és az Útügyi Műszaki Előírások, valamint a közúti közlekedésről szóló törvény előírásait vegyék figyelembe. **-- A további eljárásban részt kíván venni.**	-- A tájékoztatásokat figyelembe vettük és beépítettük a közlekedési szakági fejlesztési fejezetben.

14.	Nemzeti Közlekedési Hatóság Légügyi Hivatala	-- A módosításhoz hozzájárul. **-- A további eljárásban nem kíván részt venni.**	
15.	JNSZ Megyei Kormányhivatal Közlekedési Felügyelőség Útügyi Osztály	-- A vonatkozó jogszabályokra és útügyi műszaki előírásokra hívja fel a figyelmet. **-- A további eljárásban részt kíván venni.**	
16.	JNSZ Megyei Kormányhivatal Földhivatala	-- Az Étv-re és a termőföld védelméről szóló törvényre hívja fel a figyelmet. -- Beépítésre szánt területek kijelölése csak a szükséges, aktuálisan jelentkező igényeknek megfelelően történjen. Amennyiben új terület kerül kijelölésre, úgy számszerű kimutatást kér, hogy az azonos besorolású övezetekben van-e még felhasználatlan terület. **-- A további eljárásban részt kíván venni.**	-- A településrendezési tervek felülvizsgálata kitér az indoklásra.
17.	HM Hatósági Hivatal	-- A fejlesztési koncepció módosítása honvédelmi érdekeket nem érint. Észrevételt nem tesz. **-- A további eljárásban nem kíván részt venni.**	
18.	Nemzeti Média és Hírközlési Hatóság Hivatala	-- A vonatkozó jogszabályokra hívja fel a figyelmet. -- A hírközlési fejezetnek tartalmaznia kell: - a helyhez kötött telefon szolgáltatást, - a mobil rádiótelefon szolgáltatást, - a vezetékes műsor elosztó szolgáltatást, - az internet szolgáltatást, - a műsorszórást. -- A munkaréssszel kapcsolatos egyéb szakmai követelményeket sorol fel. -- Felhívja a figyelmet a tervezési jogosultságra. **-- A további eljárásban részt kíván venni.**	-- A hírközlési fejezet tartalmazza a felsorolt témaköröket.
19.	Jászberényi Városvédő és Városszépítő Egyesület		
20.	ELMŰ-ÉMÁSZ Hálózati Szolgáltató Kft.	-- Nincs a várost érintő nagyobb, saját szabású fejlesztési elképzelésük. -- A közeljövőben a 22 kV-os földkábel hálózatot kívánják felújítani, nagyrészt a meglévő nyomvonalon. **-- A további eljárásban részt kíván venni.**	
21.	TIGÁZ-DSO Földgázelosztó Kft	-- Általános irányelveket fogalmaz meg. -- Felhívja a figyelmet a vonatkozó jogszabályokra. -- A módosítást nem kifogásolja. **-- A további eljárásban részt kíván venni.**	
22.	Jászberényi Vagyonkezelő és Városüzemeltető Nonprofit Zrt.	-- A hatályos településrendezési tervekkel kapcsolatban kezdeményez módosításokat. -- Bízik abban, hogy a fejlesztési koncepció elfogadását követően a településrendezési tervek módosítására is sor kerül. **-- A további eljárásban részt kíván venni.**	-- A módosítási kezdeményezések a településrendezési terveket érintik.

23.	Magyar Közút Nonprofit Zrt. JNK. Szolnok Megyei Igazgatóság	-- Felsorolja, hogy mely kivitelezési munkálatok megkezdése előtt kell a Megyei a hozzájárulását beszerezni. -- Hálózatfejlesztési kérdésekben a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. az illetékes. -- Az elkerülő szakaszok megépítést követően a 3117. j. ök. út, a 31113 és 31114 j. bekötő út, a 31332. j. út, a 32. sz. főút kezelését átkívánja adni a város önkormányzatának. **-- A további eljárásban részt kíván venni.**	
24	Jászberény Városi Rendőrkapitányság	-- Észrevételt nem tesz. **-- A további eljárásban részt kíván venni.**	
25.	JNSZ Megyei Közgyűlés Megyei Főépítész	-- Megadja a figyelembe veendő fejlesztési dokumentumokat: (a megye honlapján elérhetők) - a 685/2013. (XII.16.) sz. Kgy. határozattal elfogadott Megyei területfejlesztési Koncepciót, - a 75/2014. (VIII.29.) sz. Kgy. határozattal elfogadott Megyei Területfejlesztési Program 2014-2020. c. dokumentumot. **-- A további eljárásban részt kíván venni.**	-- Figyelembe vettük mindkét dokumentációt.
26.	Közép-Tisza vidéki Vízügyi Igazgatóság		
27.	Forster Gyula Nemzeti Örökséggazdálkodási és Szolgáltatási Központ		
28	JNSZ Megyei Rendőr-Főkapitányság	-- Nem illetékes, mert határvédelemmel érintett szakasz a városban nincs. **-- A további eljárásban nem kíván részt venni.**	
29.	Farmos Önkormányzat		
30.	Jánoshida Önkormányzat		
31.	Jászágó Önkormányzat		
32.	Jászárokszállás Önkormányzat		
33.	Jászboldogháza Önkormányzat		
34.	Jászdózsa Önkormányzat		
35.	Jászfelsőszent-György Önkormányzat		
36.	Jászjákóhalma Önkormányzat		
37.	Jásztelek Önkormányzat		
38.	Nagykáta Önkormányzat	-- Észrevétele nincs. **-- A további eljárásban részt kíván venni.**	
39.	Pusztamonostor Önkormányzat		
40.	Tápiószele Önkormányzat		

Előzetes vélemények részletezése

Jászberény településrendezési tervek 2014 –évi módosítása

1.

2014 DEC 12.

HAJDÚ-BIHAR MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL
ÉPÍTÉSÜGYI ÉS ÖRÖKSÉGVÉDELMI HIVATALÁNAK
ÁLLAMI FŐÉPÍTÉSZE

Ügyiratszám: HBD/02/00251-2/2014.
Ügyintéző: Gonda-Magyar Andrea
Telefon: (52) 238-138

Hiv. szám: PH/677-62/2014
Mb. főépítész: -
Kérem, válaszlevelében hivatkozzon ügyiratszámunkra!

Dr. SZABÓ TAMÁS
Polgármester úr
POLGÁRMESTERI HIVATAL

JÁSZBERÉNY
Lehel vezér tér 18.
5100

Tárgy: **Jászberény város településfejlesztési koncepciójának** - 314/2012. (XI. 8.) Korm. r. 30. § szerinti - **készítése**. - 2014.
Tervező: VÁTERV95 Kft. - Budapest

Tisztelt Polgármester Úr!

Irodánkhoz érkezett tárgyi megkereső levelük, melyben kérik településfejlesztési koncepciójukkal szemben támasztott elvárásaimat.
A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamit egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet (továbbiakban: Rendelet) szerinti írásos **véleményemet** – a **Rendelet 30. §** keretében - az alábbiakban adom meg:

1. ***Településfejlesztési koncepciókészítés jogszabályi háttere***
A koncepciókészítés és rendezés módszertanát a jogalkotó megújította és azt a Rendelet tartalmazza. Fontos célként lett meghatározva az, hogy az új módszertan tegye lehetővé a valós települési igényeken alapuló fejlesztéseket, a települések területi együttműködését, az ebből adódó területi kohézió erősítését.
Mindez összhangban van az EU felőli elvárásokkal, mely az EU2020 stratégia mentén az integrált fejlesztések előtérbe helyezését hangsúlyozza. Az integrált területi beruházások (ITI) csak integrált városfejlesztési stratégia alapján lesznek lehívhatók.
Az integrált településtervezést keretbe foglaló Rendelet egyes elemei a településfejlesztési koncepció, az integrált településfejlesztési stratégia, és a településrendezési eszközök (településszerkezeti terv és a helyi építési szabályzat).
A fejlesztési és rendezési eszközök összefüggései mellett tartalmazza a fenti eszközök tartalmi, ábrázolási, dokumentálási követelményei mellett azok egyeztetésének, elfogadásának szabályait, továbbá a folyamathoz tartozó partnerségi egyeztetés kereteit. A fejlesztés és rendezés összefüggéseinek jellemzői a következők:
A fejlesztés első elemeként definiálható településfejlesztési koncepcióhoz készített megalapozó vizsgálat – szükség szerint aktualizálva – felhasználható a stratégia és a településszerkezeti terv készítésénél is az alábbi jogszabályi feltétel teljesítése esetén: az építésügyi és az építésüggyel összefüggő szakmagyakorlási tevékenységről szóló 266/2013. (VII.11.) Korm. rendelet 14. § (4) bekezdése értelmében a **településfejlesztési koncepció megalapozó vizsgálata csak akkor használható fel a településrendezési eszközök kidolgozásához, ha azt jogosultsággal rendelkező településtervező és szakági tervező készítette.**

2. ***Területfejlesztési dokumentumokkal történő összefüggések vizsgálata***
2.1. ***Országos Területfejlesztési koncepció***
A „NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció" c. dokumentum melynek egyes elemei Jászberény város fejlesztésének is keretét adja.
A Koncepció integrálja a hazai fejlesztési célokat és igényeket, meghatározza azok területi dimenzióit, ami a 2014 – 2020-as Európai Uniós tervezési és költségvetési időszakra készülő

Székhely: 4026 Debrecen, Darabos u. 9-11. Telefon: (36 52) 238-193 Fax: (36 52) 238-106 E-mail: allami.foepitesz@hbmkh.hu
Levelezési cím: 4002 Debrecen, Pf.: 105

tervdokumentumok megalapozását is szolgálja. Hosszú távú jövőképet, fejlesztéspolitikai célokat és elveket határoz meg. A fejlesztéspolitika elsődleges keretét az Európai Unió Kohéziós és Vidékfejlesztési Politikája, illetve a 2014 – 2020-as programozási és fejlesztési időszakban rendelkezésre álló Uniós fejlesztési források képezik. Megalapozza az Európai Bizottság és Magyarország közötti partnerségi megállapodást, ill. illeszkedik az EU 2020 stratégiájához.

2.2. Településpolitikai irányok és teendők

Funkcionális térségek

- A területi alapú fejlesztési beavatkozások hatékonyságának javítása érdekében a valós térszerveződéseket követő beavatkozási alapegységeket és területi középszintet kell kijelölni a fejlesztések számára.
- Új középszint, új megyei szerepek megjelenése.

A helyi szint alapegységei a városi és vidéki térségek egymásra épülésére alapozott, a város és vonzáskörzetét magába foglaló várostérségek lesznek (funkcionális – várostérség – FVT).
Lehatárolás elvei:

- központi szinten a szerződés kereteit biztosítják,
- megye koordinációs szerepet lát el,
- helyi szintnek mozgástér biztosított.

2.3. Jászberény város esetében a dokumentáció kiemelten kezeli az innovatív iparágak (gépgyártás, vegyipar) támogatását és a turizmus további fejlesztését. Továbbá felhívja a figyelmet, hogy a nagyvárosok belső ívén több kisebb város is található - itt említi Jászberényt is - ahol kiváló közlekedési elérhetőségre épülhet az egyes városok közötti gazdasági munkamegosztás, beszállítói együttműködés vagy az összehangolt fejlesztések formájában.

2.4. Várostérségek fejlesztési szempontjai

- Várostérségi települések által közösen kialakított fejlesztések térnyerése, egyben a települési szintű fejlesztések visszafogása.
- Városi központok fejlesztését szolgáló sajátos akciók és a vidékies települések sajátosságainak megfelelő, és egymással szinergiában levő fejlesztések.
- Központilag orientált, a kormányzati és megyei fejlesztésekkel összehangolt várostérségi akciók (sokszínű, komplex és integrált szemlélet mellett).
- Együtt tervezés (nem csak a közpénzeken alapuló fejlesztéseknél). A város és vonzáskörzetét szerves egységben kezelő fejlesztési szemlélet és gyakorlat.
- Természeti környezet értékeinek megőrzése.

A fentiek alapján Jászberény település funkcionális működése (közszolgáltatások, városi piac, munkahelyek stb.) összeköthető környező várossal, városokkal, melynek a lehetőségét a fejlesztések kormegoszlási (és stratégiai) kidolgozásával egy időben már most célszerű keresni.

3. ***Országos Területrendezési Terv (OTrT), Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területrendezési Terv*** *(SZSZB MTrT).*

A jelenleg figyelembe veendő magasabb szintű területrendezési tervek:

- a 2003. évi XXVI. törvénnyel jóváhagyott Országos Területrendezési Terv (OTrT) előírásai, melyet a 2013. évi CCXXIX. Tv.-el megállapított rendelkezések módosítottak és
- a 10/2011. (IV. 29.) KR sz. rendelettel módosított - Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés a 18/2004. (XI. 9.) számú önkormányzati rendelete által jóváhagyott **Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Területrendezési Terv (MTrT).**

Mivel a megyei területrendezési terveket 2015. december 31.-ig kell az OTrT tv. 2013. évi CCXXIX. tv – el (továbbiakban MTv.) megállapított rendelkezéseivel összhangba hozni, ezért a településrendezési eszközök készítésénél, módosításánál az MTv. átmeneti rendelkezéseket állapított meg. Ezeket az OTrT tv. 31/B §- a tartalmazza. Ezen átmeneti rendelkezések vizsgálata, értelmezése és az ebből levont következtetések már a koncepciókészítéskor figyelembe veendők.

3.1. ***Észak-alföldi régió Területfejlesztési koncepciója***

A 2013. január 1-től életbe lépett változásokkal az Észak-alföldi Régió, mint területi szervezeti egység megszűnt, ezzel a régiós fejlesztési koncepció vizsgálata is szükségtelenné vált.

3.2. *Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok*

A fejlesztési koncepció készítésénél fontosnak tartom a szomszédos településekkel, valamint a járási központtal történő együttműködés vizsgálatát.

4. *Megalapozó vizsgálat*

A **Rendelet** 5. § értelmében a **koncepciót** az **1. sz. melléklet szerinti megalapozó vizsgálat** alapján kell elkészíteni, részletes **tartalmi követelményeit a 2. sz. melléklet tartalmazza.** A Rendelet 9. § (5) értelmében amennyiben a koncepcióhoz elkészült az 1. sz. melléklet szerinti megalapozó vizsgálat, abban az esetben – szükség szerint aktualizálva – a településszerkezeti tervhez is felhasználható (amennyiben azt a levelem 5. pontjában ismertetett jogosultsággal rendelkező tervező készíti).

5. *Fenntartható fejlődés*

A településfejlesztés, a fejlesztési koncepció az Étv.-ben hangsúlyozottá válik – a fogalom-meghatározáson túl. Az Étv. 7. § szerinti követelmények betartása a **fenntartható fejlődést** szolgáló településfejlesztési –rendezési előírások. A településfejlesztés (-rendezés) egyik legfontosabb elvévé, sőt alapkövetelményévé vált tehát a fenntarthatósági elv biztosítása (társadalmi, gazdasági, környezeti követelményekben egyaránt). Ezért a koncepcióban a törvényi előírásoknak megfelelően kell foglalkozni:

- A települési és a jogos magánérdek összhangjának biztosításával,
- a területekkel és a termőfölddel való takarékos bánással,
- a természeti, táji és építészeti értékek gyarapításával és védelmével,
- a közlekedési kényszer csökkentésével,
- a csapadékvizek összegyűjtésével, kezelésének módjaival,
- a zöldfelület-, környezet- és természetkímélő fejlesztések támogatásával,
- a biológiai aktivitás megtartásának szükségességével stb.
- klímabarát településszerkezet kialakításának lehetőségeivel:

A jelenkori településtervezés és –rendezés egyik legfontosabb kihívásává, sőt alapkövetelménnyé vált a fenntarthatósági elv településfejlesztésben (és rendezésben) történő biztosítása, (többek között a magyar és európai térszerkezet alakítási hagyományokra alapozva).
Ennek egyik legfontosabb eleme a klímabarát településszerkezetre való törekvés.

6. *Egyéb kapcsolódó jogi előírások, elvárások*

6.1. A fenntartható településfejlesztés **és rendezés egyik legfontosabb eleme a klímabarát városszerkezetre való törekvés.** Ezt fogalmazta meg az európai városok demográfiai és klímabarát városi kihívásairól szóló az EU városfejlesztésért felelős főigazgatói által 2011. május 2-án aláírt Budapesti Nyilatkozat.

Ebben a klímabarát városok pillérei között rögzíti a klímabarát városszerkezet kialakításának szerepét.

„Klímabarát városszerkezet kialakítása a várostervezés és az övezeti tagolás révén

A városoknak törekedniük kell (többek között):

- *a kompakt városszerkezet megteremtésére, melyben intenzív együttműködés zajlik a szereplők között, mérsékeltek a közlekedési távolságok, és a hatékony energia felhasználás szerint korlátozott az urbanizált területek terjeszkedését;*
- *a városszerkezet tagolására beépítetlen területekkel, zöldterületekkel és a természetes szellőzés biztosító zónákkal;*
- *magánberuházások esetén a barnamezős területek (használaton kívüli ipari területek) előnyben részesítésére, a városi és zöldmezős beruházások háttérbe szorítására."*

Tehát a városi(települési) klímához, annak változásához alkalmazkodó településszerkezet a kompakt, de tagolt, egyben többközpontú város(település). Ennek megfelelően:

- a város(település)szerkezetet tagolni kell beépítetlen területekkel, zöldterületekkel, és természetes átszellőzést biztosító zónákkal
- a légszennyező termelő tevékenységeket optimalizálni kell a térszerkezetben
- a városi(települési), ill. azon kívüli utazási szükségletek mérsékelésére kell törekedni, ill. a közösségi közlekedést indokolt előtérbe helyezni

Erre a településszerkezet alakító tényezőre alapvetően áttételesen foglalkozik a vizsgálat, ill. a koncepció.

6.2. A Budapesti Nyilatkozat demográfiai ajánlásaival is indokolt foglalkozni

A településfejlesztési koncepcióhoz és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása. Melyhez kapcsolódóan **demográfiai vizsgálat**ra is szükség van.

Megállapításom szerint a demográfiai és migrációs trendek hatására kialakuló város(település)típusok az alábbiak:

1. *gazdasági erejüknél fogva dinamikus népességnövekedésű várostérségek – elsősorban világgazdasági kapcsolatokkal rendelkező Nyugat-európai metropolisz térségek*
2. *stabil gazdasági háttérrel rendelkező városok kismértékben változó népességgel*
3. *jelentős demográfiai csökkenéssel és gazdasági visszaeséssel egyszerre sújtott városi(települési) területek – többnyire Kelet-európában.*

Ebben Jászberényre értelmezhető a 2. ponttal érintett megállapítás, ennek kezelésére javasolt városfejlesztési részstratégia:

a. *munkaerő-piaci feltételek javítása,*
b. *rugalmas városfejlesztési stratégia kialakítása*

6.3. A kompakt, de tagolt város(település)szerkezet klimatikus előnyei:

- Egy központi mag esetén hatványozódnak a városklímát befolyásoló negatív körülmények. Nagyobb a centrum beépítési sűrűsége, a gk. forgalom okozta szennyezés koncentráltan jelentkezik. A település többi része, beépítetlen területei nem tudják ellensúlyozni a szennyezések hatásait.
- Több funkcionálisan elkülönülő és kiegyenlített központ esetén a terhek megoszlanak, mellyel jobban kiegyenlíthetők a klimatikus terhek.
- Ekkor mérsékeltebbek az utazási szükségletek, egyes szolgáltatások gyalogosan vagy kerékpárral is elérhetőek, kedvezőbb életminőséget biztosítanak, a zsúfoltság társadalmi, környezeti hatásai kevésbé érvényesülnek.
- A többközpontúságot a városok szabályozási terveiben, építési szabályzatukban kell rögzíteni, a fejlesztési tervekben megalapozni.
- Ebben az állami, önkormányzati intézmények elhelyezését lehet irányítani, de fontos a közterek, közparkok, városképképző egyéb elemek meghatározása is. A központi funkciók megtelepedését befektetői ösztönzéssel is el lehet érni.

A klímatervezés történhet önálló tervezési folyamatként, de célszerűbb más városi(települési) tervezésbe integráltan végezni. Jelen esetben a <u>településfejlesztési tervezés</u> képviselheti elsősorban a klímatervezés integrációjának megjelenését.

Ezért megfontolandónak tartom a klímastratégia elkészítésének és integrálásának lehetőségét a mostani tervezési folyamatba. Ha később készül, akkor is a településfejlesztési tervezési dokumentumokba történő integrálást javaslom.

A városi(települési) klímastratégia tervezésekor a célokat és a beavatkozásokat a város, illetve település társadalmi gazdasági szövetébe földrajzi adottságaiba kell integrálni. Ezért tartom indokoltnak, hogy ne önálló, hanem a településfejlesztési dokumentumok részeként, ahhoz integrálva legyen tervezve.

7. <u>*Egyéb kapcsolódó szakmai elvárás*</u>

- ***Fényszennyezés mérséklése***

  A 2009-2014. közötti időszakra készült Nemzeti Környezetvédelmi Program kiemelten védi a táji környezetet. Kimondja, hogy a fényszennyezés tájrombolő hatásával szemben hatékony fellépés szükséges.

  Ezért ezzel a kérdéskörrel is szükséges foglalkozni már a koncepció szintjén is. Vizsgálni, elemezni szükséges pl. azt, hogy mi a jelenlegi (kialakult) helyzet, továbbá milyen beavatkozások szükségesek az elérni kívánt cél megvalósulása érdekében.
- Javasolom megvizsgálni, hogy vannak-e még lezáratlan településrendezési szerződések amelyek a fejlesztési koncepciót befolyásolhatják
- A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra
- Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére

8. ***A településfejlesztés és területfejlesztés, valamint a településrendezés és területrendezés összefüggései a Rendelet 4 § - a értelmében:***
A koncepció és a stratégia a területfejlesztési koncepciók és programok, a szakpolitikai és területi koncepciók és programok, valamint a területrendezési tervek figyelembe vételével kerülnek kidolgozásra.
A településrendezési eszközök a területrendezési tervek rendelkezéseivel összhangban készülnek.
További fontos megállapítása a Rendeletnek az, hogy
a) koncepció, stratégia és településrendezési eszköz készítésének módját a korábbi tervekre is figyelemmel kell meghatározni,
b) a koncepció a településszerkezeti terv egymással tartalmi összefüggésben készül.

Tehát fontos következtetés az előzőkből az, hogy a koncepció és a megalapozó vizsgálatok kiemelt célterülete a településrendezés (az ágazati szakpolitikák mellett), amely végső soron a helyi építési szabályozás céljait is megalapozza úgy, hogy az hatékony és időtálló (tehát ritkán illetve tervezetten módosítandó) legyen.

Ennek eléréséhez is fontos biztosítékaként rögzíti a Rendelet a vizsgálatok készítésénél a jogosult szakági településtervezőket, mely az így a településrendezésnél felhasználható.

9. Felhívom szíves figyelmét arra, hogy a Rendelet 9. sz. melléklete szerinti **egyeztetési eljárásban résztvevő államigazgatási szervek köre 2014. szeptember 10.-i hatállyal módosult**!
Továbbá tájékoztatom, hogy a Rendelet 9. számú melléklete irodánkat nem sorolja az adatszolgáltatásra kötelezett államigazgatási szervek körébe.

10. A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV törvény 66. § értelmében **örökségvédelmi hatástanulmányt kell készíteni a település fejlesztési koncepciójának kidolgozása során.** Az örökségvédelmi hatástanulmányról szóló 395/2012. (XII. 20.) Korm. rendelet 1. § (1) szerint azt **a településfejlesztési koncepció** (vagy a településrendezési eszköz) **megalapozó vizsgálata keretében kell elkészíteni.**

11. Tájékoztatom, hogy a további egyeztetési-véleményezési eljárásába irodánkat szíveskedjen minden esetben bevonni és abban érdekeltnek tekinteni. ***Az eljárás során a dokumentumokat papír formátumban és digitális (CD) adathordozón is szíveskedjenek elküldeni irodánkra.***

12. Az egyes tervek, illetve programok **környezeti vizsgálatáról** szóló 2/2005. (I. 11.) Kormányrendelet értelmében, a Településfejlesztési Koncepció készítése során nem kell elvégezni a környezeti vizsgálat szükségességének lefolytatását. Azt majd csak a terv elkészítése során kell elvégezni.

13. ***Az eljárásrend további menete***
A Rendelet 30. § (2)-(4) szerint önkormányzathoz beérkezett vélemények és ajánlások ismerete alapján az önkormányzat dönt a koncepció kiválasztott fejlesztési irányáról, és arról, hogy a megalapozó vizsgálat megfelel e a tervezés alapjának.
Ezután a koncepció tervezetét a polgármester véleményezésre megküldi a véleményezésben résztvevő államigazgatási szerveknek és résztvevőknek. Ekkor a megalapozó vizsgálatokat – vagy annak összefoglalóját – is célszerű megküldeni, hiszen csak ennek ismeretében lehet egyértelműen megítélni a koncepció javaslatait. *Hivatkozás: Rendelet 30. § (4)-(5)*

Debrecen, 2014. december 8.

Tisztelettel:

Jambrik Imre
állami főépítész

S:\MA_\2014\Településfejlesztés\251-2.doc

2.

14/677/2014

ÉRKEZETT
Érkeztető szám: DEC 04 33740

Közép-Tisza-vidéki Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség

5000 Szolnok, Boldog Sándor István krt. 4. Tel.:(06 56) 523-423 Fax: (06 56) 383-768
Postacím: 5002 Szolnok, Pf. 25 Ügyfélfogadás: hétfő és péntek: 8:30–12 óráig, szerda: 8:30-16 óráig.
Web: http://www.kotiktvf.kvvm.hu E-mail: kozeptiszavideki@zoldhatosag.hu

Ikt.sz.: 397-15/2014.
Ea: Pintér Éva

Tárgy: Szakvélemény
Ir.:
Hiv.: PH/677-62/2014

Jászberényi Polgármesteri Hivatal
5100 Jászberény, Lehel vezér tér 18.

Iktatás időpontja: 2014 DEC 04		
Iktatás sorszáma, alszáma: 677-75	Ügyintéző neve: D.O.	Mellékletek száma:

Jászberény Város Polgármestere

Jászberény
Lehel vezér tér 18.

5100

Tisztelt Cím tájékoztatta felügyelőségünket arról, hogy elindította a Településfejlesztési Koncepciójának, valamint Integrált Településfejlesztési Stratégiájának felülvizsgálatát és kérte a 314/2012. (XI.8.) Kormányrendelet 30.§ (2) bekezdése szerint:

- ismertetni a hatáskörünkbe tartozó kérdésekben a jogszabályon alapuló, Jászfényszaru város közigazgatási területére vonatkozó követelményeket,
- nyilatkozzunk arról, hogy részt kívánunk-e venni a véleményezési eljárás további szakaszaiban,
- teljesítsük a rendelet 9. melléklete szerinti adatszolgáltatásunkat,
- ismertessük a koncepció készítését befolyásoló terveinket,
- tegyük meg javaslatainkat észrevételeinket.

A véleményezési eljárás további szakaszában részt kívánunk venni.
Kérésükre az alábbi tájékoztatást adjuk:

Természet- és tájvédelmi szempontból

- Tájékoztatásul közöljük, hogy Jászberény belterületi helyrajzi számai a jelenleg hatályos jogszabályok alapján nem állnak országos jelentőségű természetvédelmi oltalom alatt és a 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet értelmében nem részei a Natura 2000 hálózatnak sem.
- Jászberény vonatkozásában érintett Natura 2000 területek: HUHN10005 Jászság különleges madárvédelmi Natura 2000 terület; HUDI20025 Hajta mente kiemelt jelentőségű természetmegőrzési Natura 2000 terület; HUHN 20076 Borsóhalmi-legelő kiemelt jelentőségű természetmegőrzési Natura 2000 terület; HUHN20078 Jászsági Zagyva-ártér kiemelt jelentőségű természetmegőrzési Natura 2000 terület. A 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet tartalmazza a Natura 2000 területek helyrajzi számos jegyzékét.
- A természet védelmére vonatkozó rendelkezéseket a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény szabályozza.
- Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet tartalmazza a Natura 2000 területekre vonatkozó törvényi szabályozást.

Kérem, hivatkozzon az iktatószámra! 1/3

- A 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet szabályozza a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályait.
- A véleményezési eljárás további szakaszaiban nem kívánunk részt venni.
- Természet- és tájvédelmi szempontból felhívjuk a figyelmet arra, hogy a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 9. sz. melléklet 4. sor értelmében *természet- és tájvédelemre kiterjedően* **a területileg illetékes Nemzeti Park Igazgatóság** is véleményező szerv, jelen esetben a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság.
- Továbbá felhívjuk a figyelmet arra, hogy természet- és tájvédelmi szempontból *a környezeti vizsgálat lefolytatásának szükségességét vizsgálandó* a 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet 3. sz. melléklet II/1. fejezetének b) pontja értelmében *természet- és tájvédelemre kiterjedően* **a területileg illetékes Nemzeti Park Igazgatóság** a véleményező szerv, jelen esetben a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság.

Levegővédelmi szempontból

A Koncepció felülvizsgálata során levegővédelmi szempontból az alábbi jogszabályokat szükséges figyelembe venni:

- a levegő védelméről 306/2010. (XII. 23.) Kormányrendelet
- a légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002.(X. 7.) KvVM rendelet
- a levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 4/2011. (I. 14.) VM rendelet

A légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002.(X. 7.) KvVM rendelet 1. sz. melléklete alapján a légszennyezettség tekintetében Jászberény az alábbi kategóriába esik:

Zónacsoport a szennyező anyagok szerint							
10.	Az ország többi területe	Kén-dioxid	nitrogén-dioxid	Szén-monoxid	Szilárd (PM10)	Benzol	Talaj-közeli ózon
		F	F	F	E	F	O-I
		PM10 arzén (As)	PM10 kadmium (Cd)	PM10 nikkel (Ni)	PM10 ólom (Pb)	PM10 benz(a)-pirén (BaP)	
		F	F	F	F	D	

A levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 4/2011. (I. 14.) VM rendelet 5. sz. melléklete a zónabesorolásokat az alábbiak szerint értelmezi.

D csoport: azon terület, ahol a levegőterheltségi szint egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső vizsgálati küszöb és a levegőterheltségi szintre vonatkozó határérték, az 1. melléklet 1.1.4.1. pontjában foglalt táblázat 3-6. sorában szereplő anyagok esetében a célérték között van.

E csoport: azon terület, ahol a levegőterheltségi szint egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső és az alsó vizsgálati küszöb között van.

F csoport: azon terület, ahol levegőterheltségi szint az alsó vizsgálati küszöböt nem haladja meg.

O-I csoport: azon terület, ahol a talajközeli ózon koncentrációja meghaladja a cél értéket.

Megjegyzés: Alsó és felső vizsgálati küszöbérték meghatározása a levegőterheltségi szint és a helyhez kötött légszennyező források kibocsátásának vizsgálatával, ellenőrzésével, értékelésével kapcsolatos szabályokról szóló jogszabály szerint történik.

Kérem, hivatkozzon az iktatószámra!

2/3

A 314/2012. (XI. 8.) Kormányrendeletben meghatározott, a Koncepcióra vonatkozó tartalmi követelményeken kívül levegővédelmi szempontból további tartalmi követelményt nem teszünk.

Hulladékgazdálkodási szempontból a koncepció felülvizsgálata során az alábbi jogszabályok figyelembevételét javasoljuk:
hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény valamint a kapcsolódó végrehajtási jogszabályok különös tekintettel a hulladéklerakással, valamint a hulladéklerakóval kapcsolatos egyes szabályokról és feltételekről szóló 20/2006. (IV. 5.) KvVM rendeletre valamint az egyes hulladékgazdálkodási létesítmények kialakításának és üzemeltetésének szabályairól szóló 246/2014. (IX. 29.) Korm. rendeletre.

Földtani közeg védelmi szempontból a terv felülvizsgálata során a 219/2004. (VII.21.) Kormányrendelet előírásait kérjük figyelembe venni.

Zajvédelmi valamint szempontból követelményt nem teszünk.

A mellékelt Környezeti Vizsgálat tematikát nem kifogásoljuk.

Véleményünket a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI.8.) Kormányrendelet 30. § (1) bekezdése, valamint 9. melléklet 3. pontja alapján adtuk ki.

Szolnok, 2014. december 2.

Kónya Károly
igazgató

megbízásából:

Szendrey Csaba
műszaki igazgatóhelyettes

Kapják:
1./ Címzett (hivatali kapun)
2./ KÖTI-KTF Irattár

Kérem, hivatkozzon az iktatószámra!

3/3

4.

ÉRKEZETT
2014 DEC 02.
Pap Mária

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

NÉPEGÉSZSÉGÜGYI SZAKIGAZGATÁSI SZERVE

Ügyiratszám: JNR/062/01283-2/2014.
Ügyintéző: Tüski Judit
Telefon: 56/510-200 (256 mellék)

Tárgy: Jászberény város településfejlesztési koncepciójának felülvizsgálatáról előzetes szakvélemény
Hiv. szám: PH/677-62/2014.
Melléklet: -

Dr. Szabó Tamás
polgármester

Jászberény
Lehel vezér tér 18.
5100

Tisztelt Polgármester Úr!

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 8. § (2) bekezdésében, illetve a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet (továbbiakban: Rendelet) 37. § (4) bekezdése és 9. számú melléklete alapján a folyó év november 12-én kelt hivatkozott iktatószámú megkeresésnek eleget téve az alábbiakat rögzítem. A településfejlesztési koncepció tartalmi követelményeivel kapcsolatosan a Rendelet 2. számú mellékelte az irányadó, mely alapján Jászberény város településfejlesztési koncepciójának tervezett tematikájában foglaltak ellen jelenleg közegészségügyi szempontból kifogást nem emelek és azt kiegészíteni nem kívánom.

A Rendelet 37. § (4) bekezdés bb) pontjában foglaltak alapján nyilatkozom, hogy az eljárás további szakaszaiban nem kívánok részt venni.

Az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I.11.) Korm. rendelet 4. § (2) bekezdése alapján és a 3. számú mellékletben foglaltak figyelembevételével tájékoztatom, hogy a környezeti értékelés általános tartalmi követelményeivel kapcsolatosan ezen Kormányrendelet 4. számú melléklete az irányadó, mely alapján a város településfejlesztési koncepciójának tervezett tematikájában foglaltakkal kapcsolatosan közegészségügyi szempontból kifogással szintén nem élek és azt kiegészíteni sem kívánom.

Szolnok, 2014. november 25.

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve megyei tiszti főorvos

Dr. Sinkó-Kálí Róbert
megyei tiszti főorvos

5000 Szolnok, Ady Endre út 35-37. Szolnok, Pf. 22. Telefon: (56)510-200, Fax: (56)341-699
E-mail: titkar@ear.antsz.hu Honlap: http://www.kormányhivatal.hu/hu/jasz-nagykun-szolnok/szakigazgatasi-szervek/nepegeszsegugyi-szakigazgatasi-szerv

5.

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYEI KORMÁNYHIVATAL

SZOLNOKI JÁRÁSI HIVATAL
Járási Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatala

Ügyiratszám:	JN-07D/EH/02334-2/2014.	Tárgy:	Jászberény Város Településfejlesztési Koncepciójának felülvizsgálata, 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet szerinti előzetes véleményezés, valamint a 2/2005 (I. 11.) Korm. rendelet 7. § szerinti tematika egyeztetése
Ügyintéző:	Kelemen Angéla	Hiv. szám:	PH/677-62/2014.
Tel.:	56/503-588	Melléklet:	-

Dr. Szabó Tamás
polgármester

Jászberény Város Önkormányzat

Jászberény
Lehel vezér tér 18.
5100

Tisztelt Polgármester Úr!

Jászberény Város Településfejlesztési Koncepciójának felülvizsgálata tárgyában megküldött előzetes tájékoztató dokumentációt megvizsgálva az alábbi előzetes véleményt adom:

A megküldött előzetes tájékoztató dokumentumban foglaltakat elfogadom, ellene kifogást nem emelek. **Amennyiben a településrendezési tervhez alátámasztó munkarészként készített örökségvédelmi hatástanulmány kiegészítésre szorul, akkor a véleményezési eljárás következő szakaszában az aktualizált változatot kérem csatolni.**

Továbbá itt hívom fel a figyelmet a régészeti örökségvédelemmel kapcsolatos, jelentős, 2013. január 1-jével életbe lépett jogszabályváltozásokra.

A *kulturális örökség védelméről* szóló 2001. évi LXIV. törvény (A továbbiakban: Kötv.) 7. § 31. pontja a régészeti örökségvédelem szempontjából nevesíti a **nagyberuházás fogalmát.** Eszerint nagyberuházás, a Kormány által rendeletben nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánított beruházás, a Tisza-völgy árvízi biztonságának növelését, valamint az érintett térség terület- és vidékfejlesztését szolgáló program (a Vásárhelyi-terv továbbfejlesztése) közérdekűségéről és megvalósításáról szóló 2004. évi LXVII. törvény hatálya alá tartozó beruházás, a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. által kezelt egyéb beruházás, és a részben vagy egészben európai uniós forrásból megvalósuló beruházás, továbbá az a beruházás, amelynek megvalósítási költségeit teljes egészében a központi költségvetés fedezi, vagy amely

5000 Szolnok, Kossuth tér 1. Telefon: (56) 503-503
e-mail: epitesugy.szolnok@jaras.jnszmkh.hu Honlap: www.kormanyhivatal.hu

tekintetében az Évt. szerint összevont telepítési eljárást kezdeményeztek, vagy amely tekintetében az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény szerint összevont integrált eljárást kezdeményeztek.

A Kötv. 20/A. § (1) bekezdése előírja, hogy nagyberuházás megvalósítása esetén **előzetes régészeti dokumentációt** kell készíteni. Az **előzetes régészeti dokumentáció** a Kötv. 7. § 29. pontja alapján valamely terület régészeti érintettségének egyértelmű tisztázására, a régészeti örökségi elemekre vonatkozó ismeretek (különösen a lelőhely jellegének, korának, kiterjedésének és intenzitásának) megszerzésére és pontosítására szolgáló, valamint az ebből következően elvégzendő régészeti feladatellátás formájának, idő- és költségvonzatainak meghatározásához hozzájáruló, a lelőhely állapotában maradandó változással nem járó műszeres lelőhely-, illetve leletfelderítés és terepbejárás vagy próbafeltárás alkalmazásával készült dokumentum.

A Kötv. a nagyberuházások esetében, a régészeti feladatellátás tekintetében idő- és költségkorlátot vezetett be. A Kötv. 23/B. § szerinti nagyberuházás esetén folytatott próbafeltárásra és a megelőző feltárásra vonatkozó szabályokat a Kötv. 23/C-23/E. §-ban, valamint a *régészeti örökség és a műemléki érték védelmével kapcsolatos szabályokról szóló* 393/2012. (XII. 20.) Korm. rendelet (Kormányrendelet) VI. fejezetében foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

A Kötv. 20/A. § (1) bekezdése szerint az előzetes régészeti dokumentációt különösen a földterület-kiválasztás során, a hatósági engedélyezési eljárásokat megelőzően javasolt elkészíttetni.

A tervezett módosítások várható környezeti hatásával kapcsolatban – *az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló* 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet (továbbiakban: Korm. rendelet) 3. melléklet II. 2. i) pontja alapján kijelölt, mint a környezet védelméért felelős államigazgatási szerv – az alábbi véleményt adom:

A megküldött tematikát elfogadom, tartalma ellen kifogást nem emelek.

Kérem, hogy a Szolnoki Járási Hivatal Járási Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatala részvételét a településrendezési eljárás további szakaszaiban is biztosítani szíveskedjen, és egyben jelzem, hogy a dokumentáció megküldése elektronikus adathordozón elegendő hatóságomnak.

Szolnok, 2014. december 19.

Tisztelettel:

Bárdos Ramóna
Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal
hivatalvezetőjének nevében és megbízásából:

Szolnoki Járási Hivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatala

Kelemen Angéla
régészeti felügyelő

Értesül:
1. címzett (térv.)
2. Irattár

2

6.

PH/677-90/2014 ÉRKEZETT 2014 DEC 16. Pap Mária

ÉRKEZETT 2014 DEC 16. Érkeztető szám: 34783

Jászberényi Polgármesteri Hivatal 5100 Jászberény, Lehel vezér tér 18.
Iktatás időpontja: 2014 DEC 16.
Iktatás sorszáma, alszáma: 677-90 | Ügyintéző neve: D.O. | Mellékletek száma:

HAJDÚ-BIHAR MEGYEI KORMÁNYHIVATAL
ERDÉSZETI IGAZGATÓSÁG
ERDŐFELÜGYELETI ÉS HATÓSÁGI OSZTÁLY

Ügyiratszám: HGB/01/13100-2/2014.
Ügyintézőnk: Rehor Mihály ☎ 56/423-005
Tárgy: Településfejlesztési Koncepció előzetes véleményezése, adatszolgáltatás
Melléklet: -
Hivatkozási szám: PH/677-62/2014.

Címzett: Jászberény Város Polgármestere

5100 Jászberény

Lehel vezér tér 18.

VÉLEMÉNY

Jászberény Város Polgármestere megkereste az Erdészeti Igazgatóságot, hogy Jászberény Város **Településfejlesztési koncepciójához** előzetes szakmai véleményét adja meg.

1. A településrendezési tervek módosítása során be kell tartani az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII törvény (továbbiakban: Evt.) vonatkozó előírásait.
Tájékoztatom, hogy erdőterületen bármilyen létesítmény (pl: Út, kerékpárút, épület stb.) elhelyezése erdőterület igénybevételének minősül, amihez az Evt. 77-82 §. szerint az erdészeti hatóság előzetes engedélye szükséges. Tájékoztatom, hogy a **http://erdoterkep.nebih.gov.hu/** webhelyen az erdészeti nyilvántartási térkép elérhető, amely alapján az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott erdőterületek beazonosíthatóak.
2. A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI.8.) Kormányrendelet (továbbiakban: Kormányrendelet) 9. számú mellékletében meghatározottaknak megfelelően az alábbi adatszolgáltatást nyújtom:
- Jászberény közigazgatási területén az erdőterületek elsődleges rendeltetés szerinti megoszlása a következő: Védelmi *129,01* hektár, Gazdasági *3464,41* hektár, Közjóléti *21,67* hektár.
- A kiváló termőhelyi adottsággal rendelkező erdőterület nagysága *3614,78* hektár

A kiváló termőhelyi adottsággal rendelkező erdők digitális térképi adatai a megkeresésben szereplő polgarmester@jaszbereny.hu e-mail címre megküldésre kerültek.
A Kormányrendelet 30. § (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően felhívom szíves figyelmét a településrendezési terv készítése során erdőterületet érintően a 2009. évi XXXVII. törvény (Evt.) előírásainak, különösen az Evt. 4. § szakasz, az erdő rendeltetésére vonatkozó 22-28. § szakaszok és az erdő igénybevételéről szóló 77-83. § szakaszok figyelembe vételére.

A további eljárásban részt kívánok venni.

Az adatszolgáltatásomat a fővárosi és megyei kormányhivatalok mezőgazdasági szakigazgatási szerveinek kijelöléséről szóló 328/2010. (XII. 27.) Korm. rendelet 12. § (4) bekezdés g) pontjában biztosított hatáskörömben, a 282/2009. (XII.11.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdése és 1. melléklete alapján, véleményemet a Kormányrendelet 30. § (2) bekezdése alapján adtam meg.

Debrecen, 2014. december 9.

Gábor Edit
igazgató

Értesülnek:
1. Címzett
2. Erdőfelügyeleti és Hatósági Osztály Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Telephelye
3. Irattár

Postacím: 4024 Debrecen, Kossuth utca 12-14., 4001 Pf. 9. Telefon: (+36 52) 521-020 Fax: (+36 52) 521-019
e-mail: hajdu-erdeszet@nebih.gov.hu
Ügyfélfogadás: 5000 Szolnok, Ady E. út 33. Telefon: (+36 56) 423-005 Fax: (+36 56) 423-005, (+36 52) 521-019
e-mail: hajdu-erdeszet@nebih.gov.hu

7.

ÉRKEZETT
2014 DEC 12.
Pap M.

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYEI KORMÁNYHIVATAL

NÖVÉNY- ÉS TALAJVÉDELMI IGAZGATÓSÁGA

Ügyiratszám: JNF/03/6486-1/2014.
Ügyintéző: Szabari Szabolcs
Telefon: 06/56/516-819

Tárgy: Szakhatósági vélemény
Hiv. szám: PH/677-62/2014.
Melléklet: -

Jászberény Város Polgármestere
5100 Jászberény
Lehel vezér tér 18.

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatósága, mint elsőfokon eljáró talajvédelmi hatóság, Jászberény Város Polgármesterének (5100 Jászberény, Lehel vezér tér 18.) PH/677-62/2014. számú megkeresésére kiadja az alábbi

SZAKHATÓSÁGI VÉLEMÉNYT.

A talajok védelmét a termőföld védelméről szóló 2007. CXXIX. törvény III. fejezete írja elő. A Koncepció és Stratégia felülvizsgálata során a fenti jogszabály talajvédelmi előírásait maradéktalanul figyelembe kell venni.

- Termőföld végleges más célú hasznosítása során, a földhivatali engedélyezési eljárás keretében hatóságunk szakhatóságként működik közre, a kivonással érintett területekre vonatkozó talajvédelmi terv alapján, melyet a talajvédelmi terv készítésének részletes szabályairól szóló 90/2008. (VII.18.) FVM rendelet 2. sz. mellékletének 2.4.1 pontja alapján kell elkészíteni.

- Az építési engedélyezési eljárások során - termőföldek esetében - Igazgatóságunk szintén szakhatóságként működik közre, így ezekben az esetekben előírásként szerepeltetni kell a talajvédelmi hatóság hozzájárulásának beszerzését.

- Érvényesíteni kell a talaj védelmét és a termőréteg megmentését a termőföldet érintő beruházások során. Biztosítani kell, hogy a környezeti hatások a termőterületek minőségében kárt ne okozzanak.

- A káros, veszélyes, talajidegen anyagok termőföldbe juttatását meg kell tiltani.

- Az állattartó telepeken a képződő hígtrágya termőföldön történő felhasználásához a talajvédelmi hatóság engedélyének beszerzését előírásként kell szerepeltetni.

- Gondoskodni kell arról, hogy a nitrátérzékeny területen gazdálkodók és a háztartási igényt meghaladó mértékben állattartással foglalkozók minél nagyobb számban megismerjék a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről szóló 59/2008. (IV.29.) FVM rendelet előírásait, a helyes mezőgazdasági gyakorlat szabályait.

Kérem, hogy a fentieket a tervezett felülvizsgálat során vegyék figyelembe.

Hatáskörünk alapján a véleményezési eljárás további szakaszában részt kívánunk venni.

Szakhatósági véleményemet a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet 41. § (2) bekezdésének b) pontjában és az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005 (I.11.) Korm. rendelet 7. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömben eljárva hoztam meg.

Szolnok, 2014. december 5.

Holló László
igazgató megbízásából

Szabari Szabolcs
talajvédelmi felügyelő

8.

ÉRKEZETT
2014 DEC 02.
Pap Mária

MAGYAR BÁNYÁSZATI ÉS FÖLDTANI HIVATAL
SZOLNOKI BÁNYAKAPITÁNYSÁG

SZBK/3232-2/2014.
Ü.i.: Krusoczkiné Kardos Ágnes
☎: +3656512312
✉: agnes.kardos@mbfh.hu

Hiv.sz. címzettnél: PH/677-62/2014

Kérjük, hogy válaszában hivatkozzon ügyintézőnkre és iktatószámunkra!

Tárgy: Jászberény Településfejlesztési Koncepciójának felülvizsgálata - 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet 30. § (2) bek. szerinti előzetes véleménykérés; 2/2005. (I.11.) Korm. rendelet 7. § szerinti tematika egyeztetés

Dr. Szabó Tamás
polgármester
5100 Jászberény
Lehel Vezér tér 18.

Tisztelt Polgármester Úr!

Jászberény Város Polgármesterének megkeresésére a Szolnoki Bányakapitányság (továbbiakban: Bányakapitányság) a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet (továbbiakban: Rendelet) szerint, a 30. § (2) bek., illetve a Rendelet 32.§ (4) bek. a) pontban előírtak szerint az alábbi véleményt és tájékoztatást adja.

A bányafelügyelet véleménye:

A közigazgatási területet földtani (geológiai) szempontból is *szükséges megvizsgálni*, hogy Jászberény város településfejlesztési koncepciója geológiai szempontból és földtani veszélyforrás szempontjából megalapozott legyen.

Jászberény város közigazgatási területét a mellékletek szerinti bányatelkek érintik:

Farmos II.- szénhidrogén bányatelek
Jászberény III. – homok külfejtéses művelésű bányatelek
Jászberény IV. – homok külfejtéses művelésű bányatelek
Jászberény V. – homok külfejtéses művelésű bányatelek

A külfejtéses művelésű bányatelek területét „különleges- bányászati" övezetbe kell besorolni. Amennyiben módosítás történik egy érintett tervezési területen, akkor a bányászati létesítményeket fel kell tüntetni a tervlapokon, amelyeket bányászati jogosultsággal való érintettség esetén az érintett bányavállalkozó által szolgáltatott adatok alapján lehet megtenni.

A Bányakapitányság az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I.11.) Korm. rendelet (továbbiakban: Korm. rendelet) 4. § alapján szükségesnek tartja a környezeti vizsgálat elkészítését, mivel a területhasználatok földtani környezetre gyakorolt hatása ismeretlen.

5000 Szolnok, Hősök tere 6.
✉: 5001 Szolnok, Pf.: 164.
✉: szbk@mbfh.hu
☎: +3656512320
🖷: +3656512337

SZBK/3232-2/2014.

A Korm. rendelet 7 §. alapján a Bányakapitányság véleménye szerint földtani szempontból a környezet vizsgálat tematikának a következőket kell tartalmaznia:

A Korm. rendelet 4. számú melléklet

- 3.5.1 pontjában írtak szerint a bányászati érdekeltségű területeket számításba kell venni a környezeti hatást kiváltó okok feltárása miatt.

- 3.6.1.1. pontjának megfelelően a földkéregre ható hatásokat és az ott előforduló felszínközeli ásványi nyersanyagokat meg kell vizsgálni a környezet igénybevétele esetén.

- 3.6.2.6. pontja alapján a jelentős mennyiségű ásványi nyersanyagot igénylő fejlesztési tervek esetén megvizsgálandó *az ásványi nyersanyaggal való ellátottság biztosíthatósága.*

Tájékoztatás:

- A településrendezési terveknél figyelembe veendő bányászati érdekeltségű területek, valamint koncesszióra kijelölt területek aktualizált nyilvántartása, az érintett területek koordinátával (több formátumban) elérhető a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal honlapján: http://www.mbfh.hu

- A településfejlesztési koncepció kialakításához szükséges, felszínközeli ásványi-nyersanyag előfordulásokat Magyarország Földtani Térképe – Jászberény L-34-16 és annak magyarázója tartalmazza. Megjegyzendő, hogy a város közigazgatási területén főleg aleurit, löszös homok, infúziós lösz található a felszín közelében, valamint a területen jelenleg is meglévő szénhidrogén illetve homok bányatelkek vannak. Mind felszínközeli, mind szénhidrogén ásványi nyersanyagok szempontjából, potenciális ásványi-nyersanyag kutatásra váró készletek vannak a város területén. A fent hivatkozott földtani térkép a Magyar Földtani és Geofizikai Intézetben, 1145 Budapest, Columbus u. 17-23.; digitalizált formában is rendelkezésre áll.

- A település földtani adottságairól a Magyar Állami Földtani, Geofizikai és Bányászati Adattárban (1145 Budapest, Columbus u. 17 – 23.) és az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény (OTrT) alapján készült megyei területhasználati koncepcióban találhatóak adatok.

- A területhasználati övezetek kijelölését földtani (geológiai) szempontból is meg kell alapozni. A TRT-nek tartalmaznia kell a település közigazgatási területének és környezetének geológiai leírását (mérnökgeológiai paramétereit), mellyel megalapozhatóak a HÉSZ-ben a földtani környezet által okozható veszélyek elkerülésére vagy csökkentésére teendő korlátozások (OTrT 25. § (2) bek. szerint).

SZBK/3232-2/2014.

A Bányakapitányság az eljárás további szakaszában részt kíván venni. Az elfogadott dokumentációkat CD vagy DVD lemezen kérjük megküldeni.

A Bányakapitányság jelen véleményét a Magyar Bányászati és Földtani Hivatalról szóló 267/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet szerinti illetékességi területén eljárva adta ki.

Szolnok, 2014. november 27.

Dr. Palicz András bányakapitány megbízásából:

SZOLNOKI BÁNYAKAPITÁNYSÁG

Szalai Ferenc
osztályvezető

Kapják:
1. Címzett – mellékletekkel, tértivevénnyel.
2. Irattár.

- 3/3 -

Bányatelek határozat

védnév: Farmos II. - szénhidrogén
ásványi nyersanyag megnevezése kód
szénhidrogén földgáz 9062
kitermelés módja: fúrólyuk
a jogosított cég:
MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt.
érintett települések: Farmos Pest megye
Jászberény Jász-Nagykún-Szolnok megye
számított terület: 8,4784 km2
fedő Z: 105,00 m feků Z: -1220,00 m Z alapszint: Bal
X és Y mértékegység: m
sarokpontok:

jel	X	Y	vetület
1 1	228607,70	710095,80	EOV
2 2	228907,69	713895,45	EOV
3 3	225108,04	710995,77	EOV
4 4	226007,94	709795,87	EOV

1

ABI Adatkezelési nyilvántartási azonosító: 183-0005

Bányatelek határozat

védnév: Jászberény III. - homok

ásványi nyersanyag megnevezése kód

közlekedésépítési homok 4219

kitermelés módja: külfejtés

a jogosított cég:

CSIZMADIA és TÁRSA Termelő, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.

érintett települések: Jászberény Jász-Nagykun-Szolnok megye

számított terület: 0,0953 km2

fedő Z: 107,84 m feků Z: 104,50 m Z alapszint: Bal

X és Y mértékegység: m

sarokpontok:

jel	X	Y	vetület
1 1	236943,07	711573,36	EOV
2 2	236952,06	711595,55	EOV
3 3	236965,32	711593,87	EOV
4 4	237012,28	711731,70	EOV
5 5	237184,08	711827,33	EOV
6 6	237011,57	712048,88	EOV
7 7	236745,97	711843,31	EOV

ABI Adatkezelési nyilvántartási azonosító: 183-0005

Bányatelek határozat

védnév: Jászberény IV. - homok
ásványi nyersanyag megnevezése kód
homok 4200
közlekedésépítési homok 4219
kitermelés módja: külfejtés
a jogosított cég:
Nagy Károly
érintett települések: Jászberény Jász-Nagykun-Szolnok megye
számított terület: 0,0870 km2
fedő Z: 112,18 m feků Z: 101,00 m Z alapszint: Bal
X és Y mértékegység: m
sarokpontok:

jel	X	Y	vetület
1 1	236313,84	710894,28	EOV
2 2	236364,92	710948,15	EOV
3 3	236470,53	711057,27	EOV
4 4	236189,03	711319,74	EOV
5 5	236169,08	711298,81	EOV
6 6	236135,45	711263,40	EOV
7 7	236100,85	711226,98	EOV
8 8	236036,06	711158,77	EOV
9 9	236032,68	711155,09	EOV
10 10	236182,21	711016,38	EOV
11 11	236228,15	710973,77	EOV
12 12	236273,71	710931,51	EOV
13 13	236286,18	710919,94	EOV

1

ABI Adatkezelési nyilvántartási azonosító: 183-0005

Bányatelek határozat

védnév: Jászberény V. - homok

ásványi nyersanyag megnevezése kód

homok 4200

kitermelés módja: külfejtés

a jogosított cég:

Lengyel és Társa Bányászati és Kereskedelmi Bt.

érintett települések: Jászberény Jász-Nagykun-Szolnok megye

számított terület: 0,1052 km2

fedő Z: 105,00 m fekü Z: 97,30 m Z alapszint: Bal

X és Y mértékegység: m

sarokpontok:

jel	X	Y	vetület
1 1	234411,80	714409,30	EOV
2 2	234242,20	714618,20	EOV
3 3	234196,40	714582,10	EOV
4 4	234207,30	714564,40	EOV
5 5	234142,10	714514,00	EOV
6 6	234125,20	714532,20	EOV
7 7	233927,60	714375,40	EOV
8 8	234085,60	714166,80	EOV

1

ABI Adatkezelési nyilvántartási azonosító: 183-0005

10.

PH/677 Ek: 2014 DEC 31

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYEI KORMÁNYHIVATAL

JÁSZBERÉNYI JÁRÁSI HIVATAL
Járási Földhivatal

Ügyiratszám: 10.466/2/2014.
Ügyintéző neve: Nagy Péter
Telefon: 06-57-411-456/37 mellék

Tárgy: Nyilatkozat
Hiv. szám: PH/677-62/2014.
Melléklet: -

Jászberény Város Polgármestere

Jászberény
Lehel Vezér tér 18.
5100

Tisztelt Polgármester Úr!

Hivatkozással az Ön által a fenti számon megküldött, Jászberény Város Településfejlesztési Koncepciójának felülvizsgálatát érintő módosítással kapcsolatos megkeresésére, válaszul a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Jászberényi Járási Hivatal Járási Földhivatal (a továbbiakban: ingatlanügyi hatóság) a 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet 7. § szerint környezet vizsgálat tematikáját megfelelőnek tartja, a tematika átdolgozásának koncepciója során termőföld védelmének érvényre juttatása érdekében az ingatlanügyi hatóság által megfogalmazott általános véleményt az alábbiakban foglalom össze:

- Mivel a tervezési folyamat olyan változtatást is eredményezhet, amely a termőföld végleges más célú hasznosításával járhat, az csak a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Tfvt.) rendelkezéseinek figyelembevételével történhet.
- A Tfvt. hatályos rendelkezései alapján termőföldet más célra csak kivételesen – elsősorban a gyengébb minőségű termőföld igénybevételével – lehet felhasználni. Az átlagosnál jobb minőségű termőföldet (a település azonos művelési ágú termőföldjeinek hektáronkénti átlagos aranykorona értékénél magasabb hektáronkénti aranykorona értékkel rendelkező termőföld) más célra hasznosítani csak időlegesen, illetőleg helyhez kötött igénybevétel céljából lehet. Az igénybevételt az indokolt szükségleteknek megfelelő legkisebb területre kell korlátozni.
- Termőföld más célú hasznosításának minősül a termőföld belterületbe vonása. A Tfvt. 10. § (1) bekezdése értelmében ingatlanügyi hatósági engedéllyel lehet termőföldet más célra hasznosítani. Külterületi termőföld belterületbe vonása iránti kérelmet kizárólag az önkormányzat terjeszthet elő. A kérelemhez csatolni kell – az érintett földrészletek helyrajzi számait és a terület-felhasználási célt tartalmazó képviselő-testületi döntést, valamint a településszerkezeti terv kivonatát. A kérelemhez az önkormányzatnak mellékelnie kell arra vonatkozó írásbeli nyilatkozatát, miszerint a földrészleteket a településszerkezeti tervben meghatározott célra 4 éven belül ténylegesen felhasználásra kerülnek. Belterületi, illetőleg beépítésre szánt területi felhasználásra kerülő területek folyamatosan, a településfejlesztés megvalósításától függően vonhatóak belterületbe.
- Az ingatlan termőföld területét érintően minden beruházás megkezdése előtt az ingatlanügyi hatóságnál le kell folytatni a termőföld más célú hasznosításának engedélyezésére vonatkozó

földvédelmi eljárást. Az eljárás során az engedélyezésről minden esetben az ingatlanügyi hatóság dönt saját hatáskörben, önálló földvédelmi eljárás keretében.

Az ingatlanügyi hatóság jelen véleményezési eljárásban az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet 4. § (2) bekezdése és a 3. számú melléklet II.2. f) pontja alapján vett részt.

Jászberény, 2014. december 17.

Ferencsik Beáta hivatalvezető
megbízásából kiadmányozó:

Nagy Péter
vezető-tanácsos

kapják:

1./ Címzett!
2./ Irattár

12/1.

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
Igazgató
H-5000 Szolnok, József Attila út 14. 5001 Szolnok, Pf.: 110
Tel. (36-56) 510-040, Fax: (36-56) 420-114 e-mail: jasz.titkarsag@katved.gov.hu

Szám: 81-18/2014/HAT

Hiv. szám: PH/677-63/2014
Ügyintéző: Létai János tű. fhdgy.
Telefonszám: 56/510-160
Tárgy: Jászberény város településrendezési koncepciójának felülvizsgálata

Dr. Szabó Tamás
Polgármester Úr részére

Jászberény Város Polgármesteri Hivatala

Jászberény
Lehel vezér tér 18.
5100

Tisztelt Polgármester Úr!

Hivatkozott számú megkeresésére a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 30. § (2) bekezdése alapján katasztrófavédelmi szempontból az alábbiakat nyilatkozom:

1. A katasztrófaveszély elkerülése érdekében a településrendezési terv eszközeinek módosítása során figyelembe kell venni az ár- és/vagy belvíz által veszélyeztetett területeket.
2. A meglévő és újonnan épülő épületek között az Országos Tűzvédelmi Szabályzat előírásai szerinti tűztávolságot kell tartani.
3. Amennyiben valamely út megszüntetése tűzcsapot érint, a tűzcsapnál a tűzoltó gépjárművek részére a felállási helyet biztosítani kell. A megszüntetésre, átépítésre kerülő tűzcsapoknál az elsőfokú illetékes katasztrófavédelmi kirendeltség engedélye szükséges.
4. Új építmények környezetének tervezésekor a tűzoltógépjárművek nem rendszeres közlekedésére és üzemeltetésére a területet és az utat biztosítani kell.
5. A tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról szóló 1996. évi XXXI. törvény 29. § (1) bekezdése az önkormányzat feladataként határozza meg a településen az oltóvíz nyerési lehetőségek biztosítását, ezért a vízhálózat átalakítása, korszerűsítése esetén az Országos Tűzvédelmi Szabályzat előírásai alapján kell az oltóvizet biztosítani.
6. Ipari park vagy veszélyes üzem területének kijelölése során figyelembe kell venni a településrendezési terv szempontjából fontos követelményeket támasztó a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről szóló 219/2011. (X. 20.) Korm. rendelet 28. §-ának előírásait.

2

7. Amennyiben az átalakítás tűzcsapot érint, a tervezési területen a meglévő föld alatti tűzcsapokat föld felettire kell cserélni az Országos Tűzvédelmi Szabályzat előírása alapján.
8. Az építéssel járó útlezárásokat és vízelzárásokat a munka megkezdése előtt 48 órával, valamint az elzárások befejezését a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Műveletirányítási Központja részére, szóban a 105-ös telefonszámon azonnal, azt követően pedig írásban be kell jelenteni.
9. A munkálatok során az érintett építményekhez vezető utakat szabadon és olyan állapotban kell tartani, amely alkalmas a tűzoltógépjárművek közlekedésére és működtetésére, valamint a közterületi tűzcsapokat állandóan hozzáférhetően kell tartani, azokat eltorlaszolni még ideiglenes jelleggel sem szabad.

A Rendelet 30. § (2) bekezdésének ab) pontjának megfelelően jelzem, hogy a véleményezési eljárás további szakaszában is **részt kívánok venni**. A véleményezési dokumentációt elektronikus adathordozón szíveskedjenek megküldeni számunkra.

Hatásköröm és illetékességem a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 24. § (1) bekezdésén, a 234/2011. (XI. 10.) Korm. rendelet 3. § (3) bekezdésén és az 1. melléklet a) pontján, a Rendelet 9. számú melléklet 7. pontján alapul.

Szolnok, 2014. december 8.

Tisztelettel:

Varga Béla tű. ezredes
igazgató

12/2

Érk.: 2014 [illegible] 01
Pap Mária

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei
Katasztrófavédelmi Igazgatóság
Igazgató-helyettesi Szervezet
Területi Vízügyi Hatóság

H-5000 Szolnok, József Attila út 14., Pf.:110
Tel: 56/510-040 Fax: 56/420-114 e-mail: jasz.titkarsag@katved.gov.hu

Szám: 972-2/2014/VH

Tárgy: Tájékoztatás
Ü. i.: Mozolai Péter
Hiv. szám: PH/677-62/2014
Tel.: 56/501-900 / 20067 mellék
E-mail: jasz.titkarsag@katved.gov.hu

Jászberény Város Polgármestere
5100 Jászberény
Lehel vezér tér 18.

T. Cím Vízügyi Hatóságunk véleményét kérte Jászberény város településfejlesztési koncepciójának felülvizsgálatával, illetve a felülvizsgálathoz szükséges környezeti vizsgálat mellékelt tematikájával kapcsolatban.
A környezeti vizsgálat vonatkozásában a 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet 7. §-a szerinti, kérelemhez mellékelt tematikát nem kifogásoljuk, azt elfogadjuk.
A településfejlesztési koncepció felülvizsgálatánál, vízvédelmi és vízgazdálkodási szempontból az alábbi jogszabályok, és szempontok figyelembevétele mellett kérjük ismertetni a felülvizsgálat készítése óta eltelt időszakban bekövetkezett változások, illetve a tervezett változtatások vízvédelmi, vízgazdálkodási vonatkozásait:

1. A szennyvizek, használt vizek, szennyező anyagok (trágya, hígtrágya, szennyvíziszap) gyűjtésével, tisztításával, elhelyezésével kapcsolatosan a felszíni vizek védelme szakterületen a 220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet, 221/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet, illetve a 28/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet, a felszín alatti vizek védelme szakterületen a 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet, továbbá a vizek mezőgazdasági eredetű szennyezése elleni védelem szempontjából a 27/2006. (II. 7.) Korm. rendelet, 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet, valamint a szennyvizek és szennyvíz iszapok mezőgazdasági felhasználásának és kezelésének szabályairól szóló 50/2001. (IV. 3.) Korm. rendelet előírásait vegyék figyelembe.
2. A szennyvízgyűjtő, elvezető és tisztító települési és regionális rendszerek vonatkozásában, az ahhoz kapcsolódó helyi szabályozás kialakításában figyelembe veendő még 25/2002. (II. 27.) Korm. rendelet a Nemzeti Települési Szennyvíz-elvezetési és -tisztítási Megvalósítási Programról.
3. Vízgazdálkodási szempontból tartalmaznia kell a település közigazgatási területén meglévő, és a településfejlesztési koncepció készítése óta létesült vízgazdálkodási területek térképi megjelölését, az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet 30. §-nak megfelelően.
4. A közigazgatási területen belül milyen bányatavak, halastavak, tározók vannak, illetve létesültek a településfejlesztési koncepció készítése óta. Ezek rövid bemutatása.

5. A 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet alapján megfogalmazott parti sávban vannak-e az ár- és belvízvédelmi biztonságot veszélyeztető építmények.
6. Az árvízvédelmi töltések mentesített oldalán lévő, az árvízi víznyomás miatt felszínre törő fakadó és szivárgó vizek által veszélyeztetett területeket fel kell tüntetni a 83/2014. (III. 14.) Korm. rendeletnek megfelelően. A vizek kártételei elleni védekezésre vonatkozó, 232/1996. (XII. 26.) Korm. rendeletet figyelembe kell venni.
7. A vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról szóló 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet vonatkozó előírásait a terv elkészítésénél alkalmazni kell.
8. A vizek és a közcélú vízilétesítmények fenntartására vonatkozó feladatokról szóló 120/1999. (VIII. 6.) Korm. rendelet a települési vízrendezéssel összefüggő fenntartói feladatokkal kapcsolatban tesz előírásokat, az Önkormányzatra vonatkozó előírásoknak szerepelniük kell a tervdokumentációban.
9. A település besorolását a belvíz-veszélyeztetettség szempontjából, valamint besorolás a belvízvédelmi szakaszokba. A települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról szóló 18/2003. (XII. 9.) KvVM-BM együttes rendelet alapján a település milyen kategóriába tartozik.
10. A település csapadék-, szennyvíz-elvezető hálózatának változása a településfejlesztési koncepció készítése óta, és ezen hálózatok tervezett változtatása. A szennyvíztisztító telep rövid bemutatása, kapacitás-kihasználtság, tisztítási hatásfok, esetleges változása a településfejlesztési koncepció készítése óta, tervezett jövőbeni változtatása.
11. A települési folyékony hulladék gyűjtés-kezelés rendszerében történt változások, tervezett változtatások.

A felülvizsgálati eljárás további szakaszaiban részt kívánunk venni.

Szolnok, 2014. november 27.

Varga Béla tű. ezredes, igazgató nevében és megbízásából tisztelettel:

Hering Róbert
főosztályvezető-helyettes

Készült: 2 pld-ban, 1 pld, 1 lap
Postázva:

Kapják:
1. Irattár
2. Jászberény Város Polgármestere, 5100 Jászberény, Lehel vezér tér 18., tértivevénnyel

13.

ÉRKEZETT
2014 DEC 12.
Papp Mária

NEMZETI KÖZLEKEDÉSI HATÓSÁG

NKH30188659

Útügyi, Vasúti és Hajózási Hivatal

Jászberény Város Polgármestere

Dr. Szabó Tamás

Jászberény
Lehel vezér tér 18.
5100

Tárgy: Jászberény város Településfejlesztési Koncepciója módosításának előzetes véleményezése
Ikt. szám: UVH/UH/121/18/2014.
Hiv. szám: PH/677-63/2014.
Ügyintéző: Balassa András
Telefon: +36 1 474 1712
E-mail: balassa.andras@nkh.gov.hu

Tisztelt Polgármester Úr!

Jászberény város Településfejlesztési Koncepciója módosításával kapcsolatos megkeresésére a Nemzeti Közlekedési Hatóság Útügyi, Vasúti és Hajózási Hivatal részéről az alábbi előzetes véleményt adom.

A várost érintően az egyes közlekedésfejlesztési projektekkel összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról és az eljáró hatóságok kijelöléséről szóló 345/2012. (XII. 6.) Korm. rendelet 1. melléklete alapján az alábbi fejlesztések várhatóak:

- 1.45. A 31. számú főút, Jászberény és Dormánd közötti szakasz rekonstrukciója.
- 1.46. A 32. számú főút, Hatvan és Szolnok közötti szakasz rekonstrukciója.
- 1.47. A 32. számú főút, Jászberény elkerülő szakasz megépítése.
- 1.109. Körforgalmú csomópont kiépítése a 32. számú főút és a 31113. jelű út keresztezésében.

Figyelembe véve az Országos Területrendezési Tervről (OTrT) szóló 2003. évi XXVI. törvényt, az 1222/2011. (VI. 29.) Korm. határozatnak a közúthálózat nagytávú tervéről szóló szakaszait, a Nemzeti Közlekedési Infrastruktúra-fejlesztési Stratégiáról szóló 1486/2014. (VIII. 28.) Korm. határozatot, valamint a 2014-2020-as programozási időszak országos jelentőségű közúti, vasúti és vízi közlekedési, városi és elővárosi közlekedési fejlesztéseinek indikatív listájáról szóló 1696/2014. (XI. 26.) Korm. határozatot, Jászberény területét a 31. sz. és 32. sz. főutak fejlesztései érintik.

Jelenleg folyamatban van több szakaszon a 31. sz. főút 11,5 t tengelyterhelésre történő burkolaterősítése, melynek kivitelezési munkái várhatóan 2015 első felében fejeződnek be.

A nagytávú közúthálózat-fejlesztési tervben szerepel Jászberény elkerülő út III. ütemének megvalósítása a 31 – 32. sz. főutak között, melynek előkészítési munkái folyamatban vannak. Tervezés alatt van továbbá a 32. sz. főút Jász-Nagykun-Szolnok megyei szakaszának 11,5 t tengelyterhelésre történő burkolatmegerősítése. Az előkészítés alatt álló beruházások a rendelkezésre álló források függvényében valósulhatnak meg.

Ahol a város által tervezett fejlesztések a meglévő közlekedési infrastruktúra módosítását igénylik, és a tervezett változtatások érintik az országos közúthálózat valamelyik elemét, ott akkor a tervezés és a véleményezési eljárás során kérem a Magyar Közút NZrt. Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Igazgatóságával történő egyeztetést.

Felhívom a figyelmet továbbá, hogy a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 42/A. §-a (1) bekezdése szerint *„a közút kezelőjének hozzájárulása szükséges:*

Út- és Hídügyi Főosztály
Engedélyezési és Forgalomszabályozási Osztály
1066 Budapest, Teréz krt. 62. • 1387 Budapest 62., Pf.: 30. • telefon: +36 1 474 1770 • fax: +36 1 331 9917
www.nkh.hu

- 2 -

a) külterületen a közút tengelyétől számított ötven méteren, autópálya, autóút és főútvonal esetén száz méteren belül építmény elhelyezéséhez, bővítéséhez, rendeltetésének megváltoztatásához, nyomvonal jellegű építmény elhelyezéséhez, bővítéséhez, kő, kavics, agyag, homok és egyéb ásványi nyersanyag kitermeléséhez, valamint a közút területének határától számított tíz méter távolságon belül fa ültetéséhez vagy kivágásához, valamint

b) belterületen – a közút mellett – ipari, kereskedelmi, vendéglátó-ipari, továbbá egyéb szolgáltatási célú építmény építéséhez, bővítéséhez, rendeltetésének megváltoztatásához, valamint a helyi építési szabályzatban, vagy a szabályozási tervben szereplő közlekedési és közműterületen belül nyomvonal jellegű építmény elhelyezéséhez, bővítéséhez, továbbá a közút területének határától számított két méter távolságon belül fa ültetéséhez vagy kivágásához."

Általánosságban az országos közúthálózatot érintő módosítások során vegyék figyelembe az országos településrendezési és építési követelményekről (OTÉK) szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendeletet és a településrendezési tervek közúti közlekedési munkarészeit tartalmazó e-UT 02.01.41 Útügyi Műszaki Előírást, valamint a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény vonatkozó rendelkezéseit.

Tekintettel a fenti közlekedési létesítmények érintettségére az eljárás további szakaszában is részt kívánok venni.

Érintett államigazgatási szervként fenti véleményemet *a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről* szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 30. § (2) bekezdés *a)* pontja alapján, a rendelet 9. melléklet 9. pontja szerinti véleményezési jogkörömben adtam.

Fenti véleményem kialakítása során a hivatkozott kormányrendelet 30. § (3) bekezdése szerinti ágazati elhatározással és adatokkal rendelkező államigazgatási- és kezelő szerveket megkerestem. A Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ véleményét levelembe foglaltam, a MÁV Zrt. Fejlesztési és Beruházási Főigazgatóság részéről észrevétel határidőn belül nem érkezett.

Budapest, 2014. december 9.

Bíró József
Útügyi, Vasúti és Hajózási Hivatalt vezető
elnökhelyettes nevében és megbízásából:

Szalai György
osztályvezető

14.

Hlvári G.

NKH NEMZETI KÖZLEKEDÉSI HATÓSÁG

Légügyi Hivatal

Dr. Szabó Tamás
polgármester

Jászberény Város Önkormányzata

5100 Jászberény
Lehel vezér tér 18.

Fax: (57) 505-713

Tárgy: Vélemény Jászberény TFK módosításával kapcsolatban

Iktatószám: LR/RK/NS/A/2799/1/2014
Hivatkozási szám: PH/677-63/2014

Ügyintéző: Horváth András

Tisztelt Polgármester Úr!

Az **NKH Légügyi Hivatal** (a továbbiakban: a Hatóság) (1675 Budapest Pf.: 41.) a 2014. november 19. napján, **Jászberény Város településfejlesztési koncepciójának módosítása** tárgyban érkezett megkeresésével kapcsolatban tájékoztatja, hogy az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) 8. § alapján a településrendezési eszközök módosításához **hozzájárul**.

A Hatóság a további egyeztetési eljárásban nem kíván részt venni.

A Hatóság a megkeresés során az Étv. 8. §., valamint az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 9. sz. mellékletének 10. pontja alapján járt el.

Budapest, 2014. november 21.

Tisztelettel:

Bodrogközi Gergő
építésügyi szakhatósági előadó

FELÜGYELETI FŐOSZTÁLY – REPÜLŐTÉRI ÉS REPÜLÉSVÉDELMI OSZTÁLY
2220 Vecsés, Lincoln út 1. • 1675 Budapest, Pf.: 41. • **telefon:** +36 1 273 5524 • **fax:** +36 29 354 224
• **e-mail:** caa@nkh.gov.hu
www.nkh.gov.hu

15.

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

KÖZLEKEDÉSI FELÜGYELŐSÉGE
Útügyi Osztály

Ügyiratszám: XI-T-002/00585-1/2014.
Ügyintéző: Szabados Dávid
Telefon: 56/514-410

Tárgy: Jászberény Város Településfejlesztési koncepciójának felülvizsgálata, előzetes vélemény
Hiv.szám: PH/667-63/2014.
Melléklet: -

Dr. Szabó Tamás
Jászberény Város Polgármestere

Jászberény
Lehel vezér tér 18.
5100

Tisztelt Polgármester Úr!

Jászberény Város Településfejlesztési koncepciójának felülvizsgálata tárgyában küldött megkeresésüket köszönettel megkaptuk.

Kérjük, hogy a város településrendezési eszközeinek (településszerkezeti terv, szabályozási terv) felülvizsgálatára vonatkozó dokumentáció készítésekor az alábbi jogszabályokon alapuló követelményeket beépíteni szíveskedjenek.

A közlekedési munkarészek tervezésnél az alábbi jogszabályokat kérjük figyelembe venni:

A tervek közlekedési munkarészét a településtervezési és építészeti-műszaki tervezési, valamint az építésügyi műszaki szakértői jogosultság szabályairól szóló 104/2006. (IV.28.) Korm. rendelet alapján, a Magyar Mérnöki Kamara tervezői névjegyzékében szereplő, terület- és településrendezési tervek közlekedési munkarészeinek készítésére vonatkozó tervezői jogosultsággal rendelkező tervező készítheti.

A településrendezési tervek *közlekedési munkarészeit* „A településrendezési tervek közúti közlekedési munkarészei, tartalmi követelmények" című e-UT 02.01.41. számú útügyi műszaki előírásban foglaltaknak megfelelő tartalommal kell kidolgozni.

A közlekedési létesítmények tervezése során a közutak tervezési előírásait tartalmazó e-UT 03.01.11 számú útügyi műszaki előírások követelményeit ki kell elégíteni.

A rendezési tervben - az úthálózati hierarchiának megfelelően - meg kell határozni az úthálózat elemeinek tervezési osztályba sorolását, a közutak igazgatásáról szóló 19/1994.(V.31.) KHVM rendeletben és a „Közutak tervezése" című, e-UT 03.01.11 számú útügyi műszaki előírásban foglaltak szerint.

A szerkezeti tervvel összhangban az utak tervezési osztályának és a távlati forgalmi igények figyelembevételével kell a közlekedési területeket meghatározni „A településrendezési tervek közúti közlekedési munkarészei" e-UT 02.01.41. Útügyi Műszaki leírás 2.2.3.3. pontjában, valamint az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII.20.) kormányrendelet (OTÉK) 26 §-ban részletezettek szerint. A terv legyen összhangban a kiszolgálandó terület igényeivel, a térségre vonatkozó környezetvédelmi igényekkel és akadálymentességi követelményekkel.

A közlekedési javaslatban meg kell tervezni az utak keresztmetszeti méreteit, és el kell készíteni a jelentősebb csomópontok vázlattervét. A keresztmetszeti elemek között figyelembe kell venni a

5000 Szolnok, Indóház u. 8. 5002 Szolnok, Pf. 101. Telefon: 56-514-410
E-mail: ut-szolnok@nkh.gov.hu, Honlap: www.nkh.gov.hu

forgalmi sávon (egy, vagy kétsávos út), gyalogjárdán, kerékpárúton, parkolási és közforgalmú közlekedési igényeken kívül a vízelvezetés megoldását, a közterületen elhelyezendő közművek, a magassági vonalvezetésből adódó területigény-többletet.

A keresztmetszeti méretezést azon meglévő utak esetében is el kell végezni, melyeket magasabb kategóriába sorolnak, vagy új funkciót terveznek az úton (új kerékpárút, vagy kerékpársáv, várakozósáv, párhuzamos szerviz út, zöldsáv, stb.)

Az e-UT 03.01.11 számú útügyi műszaki előírás 1.4. pontja szerint külterületi gyorsforgalmi utak és főutak tengelyétől számított 100 méteren belül, külterületi mellékutak tengelyétől 50 méteren belül beépítésre szánt terület csak akkor létesíthető, ha az ingatlanok kiszolgálása a külterületi közúttal párhuzamos kiszolgáló útról biztosítható, amely a közúthoz – hálózati szempontból szükséges – egyéb közutakkal alkotott csomópontokban kapcsolódik, illetve az ingatlancsatlakozás miatt létesítendő csomópont kielégíti a csomóponttávolságokra és a – kialakításra vonatkozó feltételeket.

Az országos közutakat érintő új csomópontok vagy útcsatlakozások tervezésekor figyelembe kell venni a „Szintbeni közúti csomópontok mértezése és tervezése" megnevezésű e-UT 03.03.21 számú és a „Közutak melletti ingatlanok, kiszolgáló létesítmények útcsatlakozása" című, e-UT 03.02.21 számú útügyi műszaki előírásban foglaltakat.

Új utak tervezése esetén szükségesnek tartjuk környezetvédelmi vizsgálat végzését, és a közlekedési javaslatra vonatkozó környezetvédelmi vélemény beszerzését, amely alátámasztja az új út megvalósíthatóságát, esetleg feltárja azt, hogy a tervezett nyomvonalon út nem építhető.

Az országos közutak fejlesztését, területét érintő kérdésekben a Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ (1024. Budapest, Lövőház u. 39.) illetve a Magyar Közút Nonprofit Zrt. Jász-Nagykun-Szolnok megyei Igazgatósága (5000. Szolnok, Petőfi u. 7-11.) véleményét kérjük beszerezni. Az országos közutak fejlesztését érintő kérdésekben megkért állásfoglalásokat a véleményezésre megküldendő tervdokumentációhoz csatolni szíveskedjenek.

A terv készítésekor figyelembe kell venni a vasútvonalak esetében a megfelelő védőtávolságot. Közút és vasút szintbeni keresztezésénél az utak forgalomszabályozásáról és a közúti jelzések elhelyezéséről szóló, többször módosított 20/1984.(XII.21.) KM rendeletben meghatározott rálátási háromszög területén az út és vasút szintjétől számított 50 cm-nél magasabb építményt elhelyezni, 50 cm-nél magasabb fát, növényzetet ültetni, termeszteni nem szabad. Ezt a tilalmat a terület-felhasználás tervezésekor, és a helyi építési szabályzat készítésénél kérjük figyelembe venni.

A 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet 9. melléklet 9. pontja alapján a közlekedési munkarészeket gyorsforgalmi úttal, szintbeni vasúti átjáróval, közúti határátkelőhellyel, víziúttal és vasúti pályahálózattal, különösen szintbeli közúti-vasúti átjáróval érintett település esetében a Nemzeti Közlekedési hatóság Útügyi, Vasúti és Hajózási Hivatala véleményezi.

Fentiek alapján kérjük az előzetes véleményt a Nemzeti Közlekedési hatóság Útügyi, Vasúti és Hajózási Hivatalától is szíveskedjenek megkérni. (1066 Budapest, Teréz krt. 62.)

Új utak tervezésénél a vasútvonalak megközelítését a 103/2003 (XII.27.) GKM rendelet 4. sz. mellékletében megjelent Országos Vasúti Szabályzat 1.3.2. pontjában előírtak betartásával kell kialakítani.

A vasútvonalat érintő, esetleges távlati fejlesztéssel kapcsolatban a MÁV Zrt. Fejlesztési Főosztály (1087. Budapest, Könyves Kálmán krt. 54-60.) véleményét kérjük figyelembe venni.

A véleményezési eljárás további szakaszában a későbbiek során részt kívánunk venni.

Véleményemet a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint az egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet alapján tettem meg.

Szolnok, 2014. december 18.

Dorogi Attila igazgató nevében és megbízásából:

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Közlekedési Felügyelőség 11

Gyurcsó Józsefné
osztályvezető „h"

16.

Ér.: 2014 DEC 09.
Pap Hajnia

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

FÖLDHIVATALA

Ügyiratszám: 10241/2 /2014
Ügyintéző: Vincze Tamás
Telefon: 56/423-514

Tárgy: Jászberény Város Településfejlesztési koncepciójának, valamint Integrált Településfejlesztési stratégiájának felülvizsgálata
Hiv. szám: PH/677-63/2014
Melléklet: –

Dr. Szabó Tamás
Jászberény Város Polgármestere

Jászberény
Lehel vezér tér 18.
5100

Tisztelt Polgármester Úr!

Hivatkozott számú megkeresésében tájékoztatott, hogy Jászberény Város elindította Településfejlesztési Koncepciójának felülvizsgálatát a település teljes területére nézve, valamint az erre épülő integrált településfejlesztési stratégia átdolgozásának előkészítését. Levelében a készülő tervekkel kapcsolatban a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendeletben [a továbbiakban: Kormányrendelet] foglaltak szerint kérte, hogy ismertessem a földhivatal hatáskörébe tartozó kérdésekben a jogszabályon alapuló követelményeket, valamint a Koncepció tartalmi követelményeivel kapcsolatos elvárásokat és a települést érintő elhatározásokat, tegyük meg észrevételünket, javaslatainkat.

A Kormányrendelet 9. számú mellékletének 14. pontja értelmében a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Földhivatala a véleményezés során termőföld mennyiségi védelmével kapcsolatban állapítja meg a feladat- és hatáskörébe tartozó követelményeket. A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. számú törvény [továbbiakban: Tfvt] rendelkezése szerint, a Tfvt. alkalmazása szempontjából termőföld az a földrészlet, amely a település külterületén fekszik, és az ingatlan-nyilvántartásban szántó, szőlő, gyümölcsös, kert, rét, legelő (gyep), nádas vagy fásított terület művelési ágban van nyilvántartva, kivéve, ha a földrészlet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvényben meghatározott erdőnek minősül.

Tekintettel arra, hogy dokumentáció még nem áll rendelkezésre, ezért a tervek kidolgozásánál általánosságban az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 7. § (3) bek. d) és e) pontjára, valamint a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. számú törvény

[továbbiakban: Tfvt] 6/B. § alábbi rendelkezéseire hívom fel a figyelmet: (1) Ha az ingatlanügyi hatóság a településrendezési eszközök, a településfejlesztési koncepció, illetve az integrált településfejlesztési stratégia elkészítése vagy azok módosítása tekintetében az egyeztetési eljárásban véleményező hatóságként működik közre, a termőföld védelmének érvényesítése érdekében érvényre kell juttatnia, hogy a beépítésre szánt területek kijelölése lehetőség szerint a gyengébb minőségű termőföldeken, a lehető legkisebb mértékű termőföld igénybevételével történjen. A vélemény kialakítása során figyelemmel kell lenni továbbá arra, hogy az egyeztetési eljárás tárgyát képező földrészletekkel szomszédos termőföldek megfelelő mezőgazdasági hasznosítását az övezeti átsorolás szerinti területfelhasználás ne akadályozza.
(2) Az egyeztetési eljárásban az ingatlanügyi hatóságnak – a (3) bekezdésben meghatározott eset kivételével – kifogást kell emelni, ha a településrendezési eszköz készítése, vagy módosítása alapján kijelölt beépítésre szánt területek
a) többségében átlagosnál jobb minőségű termőföldeket érintenek, és a beépítésre szánt terület övezeti besorolásának megfelelő területfelhasználásra hasonló körülmények és feltételek esetén átlagosnál gyengébb vagy átlagos minőségű termőföldeken is sor kerülhet, vagy
b) övezeti besorolásának megfelelő területfelhasználásra kellő nagyságú térmértékben lehetőség van a település már beépítésre kijelölt, de még fel nem használt területén is.

Fentiek jogszabályokon alapuló elvárás, hogy beépítésre szánt területek kijelölése csak a szükséges, aktuálisan jelentkező igényeknek megfelelő térmértékben folytatódjon. Termőföldet érintő módosítások esetén törekedni szükséges a termőfölddel való takarékos gazdálkodásra, valamint arra, hogy átlagosnál gyengébb minőségű termőföldek kerüljenek felhasználásra.

Amennyiben beépítésre szánt területek kijelölését irányozzák elő a készülő tervek, abban az esetben a készülő dokumentumok tartalmazzanak számszerű kimutatást, mely alapján megállapítható, hogy a település azonos övezeti besorolású, még fel nem használt területein kellő nagyságban rendelkezésre áll-e terület, valamint tartalmazzon részletes indoklást, mely kellően megalapozza az adott javaslatot.

Amennyiben a terv bizonyos termőföldek későbbi más célú hasznosítását eredményezné, abban az esetben a terv készítésénél is figyelemmel kell arra lenni, hogy a más célú igénybevétel ne akadályozza a későbbiek folyamán a környező termőföldek művelési águknak megfelelő mezőgazdasági hasznosítását.

Tájékoztatom, hogy a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Földhivatala az eljárás további szakaszában is részt kíván venni.

Szolnok, 2014. december 02.

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Földhivatala

Tisztelettel:

Rácz Kálmán
hivatalvezető

2

17.

ÉRKEZETT DEC 13.
Érkeztető szám: 34784

PH/677-91/2014 ÉRKEZETT
2014 DEC 15.
Pap Mária

HONVÉDELMI MINISZTÉRIUM
HATÓSÁGI HIVATAL
1135 Budapest, Lehel utca 35-37. • Postacím: 1555 Budapest Pf.: 70.
Telefon: 06 (1) 237-5556 • HM 27-933 • Fax: 06 (1) 237-5557 • HM 27-945
e-mail: hatosagihivatal@hm.gov.hu, web: http://hm.hatosagihivatal.kormany.hu

Nyt. szám: 7761-1/2014/hhi
Hiv. szám: PH/677-63/2014

1. számú példány

Jászberény Város Polgármesteri Hivatala

5100 Jászberény
Lehel vezér tér 18.

Jászberényi Polgármesteri Hivatal
5100 Jászberény, Lehel vezér tér 18.
Iktatás időpontja: 2014 DEC 16.

Iktatás sorszáma, alszáma:	Ügyintéző neve:	Mellékletek száma:
677-91	D. O.	

Tárgy: Jászberény Város településfejlesztési koncepciójának felülvizsgálata

Tisztelt Cím!

Megkeresésükre értesítem, hogy a tárgyi dokumentációt megvizsgáltattam és azzal kapcsolatban az alábbi állásfoglalást adom:

A fenti hivatkozási számon érkezett dokumentációban foglaltak a honvédelem érdekeit nem érintik, a Magyar Honvédség nemzeti és szövetségi védelmi feladatai végrehajtása biztosított, ezért az abban foglaltakkal kapcsolatban külön észrevételt nem teszek.

Kérésének megfelelően tájékoztatom, hogy a település kiemelt fontosságú honvédelmi terület övezetbe és honvédelmi terület övezetbe tartozó ingatlanokkal nem érintett, ezért a további véleményezési eljárásban nem kívánok részt venni.

Jelen állásfoglalást, mint a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 9. sz. mellékletének 17. pontjában megjelölt államigazgatási szerv adtam ki, figyelemmel az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 7. § (2) m) pontjára.

Budapest, 2014. december 8.

HONVÉDELMI MINISZTÉRIUM Hatósági Hivatal 3.
P.H.

Tisztelettel:

Dr. Gulyás András ezredes
HM Hatósági Hivatal főigazgató
nevében és megbízásából

Tölgyesi József ezredes
honvédelmi hatósági igazgató

Készült: 2 példányban
Egy példány: 1 lap
Ügyintéző (tel/fax): Ács Piroska vezető-tanácsos (tel.:+36 (1) 237-5543; HM 022-25-481; fax: +36 (1) 237-5557)
Kapják: 1. sz. pld.: Címzett
2. sz. pld.: Irattár

18.

ÉRKEZETT
Érkeztető szám: 2014 DEC 04
33780

PH/677/2014

NEMZETI MÉDIA- ÉS HÍRKÖZLÉSI HATÓSÁG

4025 Debrecen, Hatvan utca 48. • Levelcím: 4001 Debrecen, Pf. 290
Telefon: (+36 52) 512 1.2 • Fax: (+36 52) 417 837
E-mail: info@nmhh.hu • Web: www.nmhh.hu

Debreceni Hatósági Iroda

Ügyiratszám: CD/30992-2/2014.
Tárgy: Jászberény Város Településfejlesztési Koncepciójának felülvizsgálatához vélemény
Ügyintéző: Papp Katalin
Telefonszám: (52) 522-110
Elektronikus levélcím: info@nmhh.hu
Iktatószámuk: PH/677-63/2014.
Ügyintézőjük: -

Jászberény Város Polgármestere

JÁSZBERÉNY
Lehel vezér tér 18.

5100

Jászberényi Polgármesteri Hivatal
5100 Jászberény, Lehel vezér tér 18.

Iktatás időpontja: 2014 DEC 04		
Iktatási sorszáma, alszáma: 677-77	Ügyintéző neve: D.O.	Mellékletek száma:

Tisztelt Polgármester Úr!

Hivatkozva fenti iktatószámú levelére tájékoztatom, hogy a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Hivatala (a továbbiakban: Hatóság) Jászberény Város Településfejlesztési Koncepciójának felülvizsgálatával kapcsolatos előzetes tájékoztatását megvizsgálta, azzal kapcsolatban véleménye az alábbi;

Tájékoztatom, hogy 2013. október 03-tól hatályos *az elektronikus hírközlési építmények elhelyezéséről és az elektronikus hírközlési építményekkel kapcsolatos hatósági eljárásokról szóló 14/2013. (IX. 25.) NMHH rendelet* (a továbbiakban: NMHH rendelet) mely egyebek mellett tartalmazza az elektronikus hírközlési építmények elhelyezésének szabályait is.

Az NMHH rendelet 26. § (1) bekezdésében rendelkezik arról, hogy a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 5. §-ában, és 9-13. §-ában szabályozott településfejlesztési koncepcióhoz, helyi építési szabályzathoz, valamint településszerkezeti tervhez továbbá a helyi építési szabályzathoz kapcsolódó megalapozó vizsgálatnak a R. 1. melléklet helyzetfeltáró munkarész 1.16.3 pontját érintő, illetve a településszerkezeti tervhez, valamint a helyi építési szabályzathoz kapcsolódó alátámasztó javaslatnak az R. 3. melléklet 35. sor 4.3. pontját érintő minimális tartalmi követelményeit az NMHH rendelet 4. melléklete határozza meg.

./.

Internet Hotline www.internethotline.hu
médiatörvény www.mediatorveny.hu

- 2 -

Az elektronikus hírközlésre vonatkozó fejezetet a többi szakági munkarésszel összhangban kell elkészíteni, tartalmi részletessége pedig függ a feladat jellegétől, de ebben a fejezetben meg kell jeleníteni a meglévő elektronikus hírközlési építmények elhelyezését a felhasználók számára elérhető, alábbi szolgáltatások vonatkozásában:

a) helyhez kötött telefonszolgáltatás;
b) mobil rádiótelefon szolgáltatás;
c) vezetékes műsorelosztó szolgáltatás - analóg és digitális, valamint internet szolgáltatásra alkalmas megoldással-;
d) internet szolgáltatás;
e) műsorszórás.

A vezetékes műsorelosztó szolgáltatás tekintetében az analóg és digitális megvalósítási módra, valamint internet szolgáltatásra való alkalmasságra vonatkozó információt továbbá a műsorszórásra vonatkozó megállapításokat az egyeztetésre megküldött dokumentáció nem tartalmaz.

Az NMHH rendelet alapján az elektronikus hírközlési fejezetnek biztosítania kell a szolgáltatásnyújtás szabadságát, a szolgáltatások szabad áramlását, be kell mutatnia a fogyasztói érdekek hatékony védelme területén a szabad szolgáltató- és szolgáltatásválasztás, az esélyegyenlőség, az egyetemes szolgáltatáshoz való hozzáférés biztosítását, az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, új technológiák elterjedési lehetőségét. Az elektronikus hírközlési fejezetben össze kell vetni és értékelni kell az előzetesen beszerzett adatokat.

A fejezet elkészítéséhez be kell szerezni az érintett elektronikus szolgáltatók nyilatkozatát. A szolgáltatók részére kiküldött tájékoztatás adatkérő levél kötelező tartalmi elemeit az NMHH rendelet 26. § (6) bekezdése tartalmazza.

Végezetül tájékoztatom arról is, hogy elektronikus hírközlési fejezetet csak az építésügyi és az építésüggyel összefüggő szakmagyakorlási tevékenységekről szóló 266/2013. (VII. 11.) Korm. rendelet 1. melléklet I. alcím 1. rész 7. pontjában meghatározott településrendezési hírközlési tervező (betűjele: TH) jogosultsággal rendelkező és névjegyzékbe vett tervező készíthet.

A Hatóság az eljárás további szakaszaiban részt kíván venni ezért kérem, hogy a felülvizsgálatot követően, szíveskedjék az elkészült dokumentációt a Hatóság részére megküldeni, iktatószámunk válaszlevelükön történő feltüntetésével és a hírközlési szakági munkarészek csatolásával bármilyen formában (elektronikus adathordozón vagy papír alapon).

Fenti véleményt *a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményről* szóló *314/2012. (XI.08.) Korm. rendelet* 30. és 31. §-ai alapján adta a Hatóság.

D e b r e c e n, 2014. december 2.

Tisztelettel

Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Hivatala 33.

Slyuch András
hatósági irodavezető h.

20.

ÉRKEZETT
2014 NOV 27.
Papp Máté

ÉMÁSZ Hálózati Kft.

Polgármesteri Hivatal

5100 Jászberény
Lehel Vezér tér 18.

Szabó Gyula
Üzemviteli munkatárs
3200 Gyöngyös, Gyár u. 7.
Levélcím: 3201 Gyöngyös, Pf.: 48.
Tel.: 37/516-024
Mobil: 06/20 9403 487
Fax: 37/516-173
E-mail cím: gyula.szabo@emasz.hu

Iktatószám: 2014/3179

Tárgy: Jászberény Településfejlesztési Koncepciójának felülvizsgálatához

Tisztelt Polgármester Úr !

2014.11.11 keltű, tárggyal kapcsolatos vélemény kérésükre az alábbiakat tudjuk válaszolni.

A város területén nagyobb mértékű saját fejlesztési elképzeléseink jelenleg meglévő tervszinten, de középtávú megfogalmazás szintjén sincsenek, melyek tárgyi munkájukat érdemben befolyásolnák.
Külső kezdeményezésre jelentkező esetekről (pl. elkerülő út) Önöknek is kell adatokkal rendelkezniük, melyek elsősorban járulékosan jelentkező villamos munkák.
Nagyobb villamos energia igénnyel, fejlesztéssel járó jövőbeli beruházásokról nincsenek információink.

Közeljövőben a meglévő hálózatainkat, elsősorban 22 kV-os földkábel hálózatokat kívánjuk felújítani, biztonságosabbá tenni, melyek nagyobbrészt meglévő nyomvonalon történő kábelcseréket jelentenek.

Gyöngyös, 2014. 11. 26.

Tisztelettel,

ÉMÁSZ Hálózati Kft.
Gyöngyösi Régióközpont
55/1

Bartos Csaba
régióvezető

Nádudvari László
Üzemviteli műszaki irányító

ÉMÁSZ Hálózati Kft.

3525 Miskolc
Dózsa György út 13.

Bejegyezte:
Borsod-Abaúj-Zemplén
Megyei Bíróság
mint Cégbíróság

Cégjegyzékszám:
05-09-013453

ELMŰ • ÉMÁSZ TÁRSASÁGCSOPORT

21.

2014 DEC 05.

tigáz-dso

TIGÁZ-DSO Földgázelosztó
Korlátolt Felelősségű Társaság
4200 Hajdúszoboszló, Rákóczi u. 184.
www.tigazdso.hu
5000 Szolnok, Thököly út 79.
Telefon: +36 56 503-200 Fax: +36 56 503-213
Ügyintéző: Kiszner Ildikó
TERÜES – Műszaki csoport
Iktatószám: vonalkód szerint

Jászberény Város
Polgármesteri Hivatal
Jászberény
Lehel vezér tér 18.
5100

Tárgy: Jászberény Településfejlesztési Koncepciójának felülvizsgálata - 314/2012. (XI.8.) Korm. Rendelet 30.§ (2) bek. szerinti előzetes véleménykérés

Tisztelt Címzett!

Hivatkozva a PH/677-63/2014 iktatószámú, „Jászberény Településfejlesztési Koncepciójának felülvizsgálata - 314/2012. (XI.8.) Korm. Rendelet 30.§ (2) bek. szerinti előzetes véleménykérés" tárgyú megkeresésükkel kapcsolatban az alábbi tájékoztatást adjuk:

A településfejlesztési koncepció teljeskörű felülvizsgálatához, illetve a koncepcióra épülő integrált településfejlesztési stratégia átdolgozásának előkészítéséhez a szakági előírásaink tekintetében kérjük tekintsék irányadónak a jelenleg érvényben lévő településrendezési terv gáz közmű fejezetének gázellátásra vonatkozó bekezdéseit.

Általános irányelvként az alábbiakat fogalmazzuk meg:

Amennyiben a településrendezési terv módosítósával érintett ingatlanok művelési ágának közterületből egyéb más művelési ágra történő átsorolásával jár, a jelenlegi közterületen elhelyezkedő gázelosztó vezetékre a megváltozott művelési ág miatt a TIGÁZ-DSO Kft. javára vezetékjogot kell bejegyezni, melynek költségei az Önkormányzatot terhelik.
Kérjük a T. Önkormányzatot, hogy az érintett ingatlanokra vonatkozóan a rendezési terv határozatába a TIGÁZ-DSO Kft. vezetékjog bejegyzés iránti kérelmét foglalja bele.

A területek esetleges beépítésénél - külön egyeztetés alapján, - kérjük a gázelosztó vezetékek biztonsági övezetének figyelembevételét!
Épülettől, vasúttól és villamosvágánytól az alábbi táblázat szerinti védőtávolságokat kell biztosítani:

	Védőtávolság (m)		
Nyomásfokozat	épülettől	Vasúttól	villamosvágánytól
Kisnyomás	2 (1)	2 (1)	2 (1)
Középnyomás	4 (2)	4 (2)	3 (1)
Nagy-középnyomás	5 (2,5)	5 (2)	3 (1)

209020000/002736-002/2014
210819885

Nyilvántartási szám: 540/0089(5)-1-219(5)-1

TIGÁZ-DSO Kft.
Cg. 09-09-013493
Cégbíróság: Debreceni Törvényszék

A gázelosztó vezetéknél épülettől, vasúttól és villamosvágánytól a védőtávolságokat biztonsági övezetként kell alkalmazni, a biztonsági övezetre vonatkozó tilalmakat és korlátozásokat be kell tartani.

A biztonsági övezeten belül tilos, illetve korlátozás alá esik olyan épületet vagy létesítményt elhelyezni, olyan növényzetet (fát) ültetni, illetve olyan tevékenységet folytatni, amely a vezeték biztonságát, az életet, a testi épséget vagy a vagyonbiztonságot veszélyezteti. A tilalmakat és a korlátozások részletes szabályait a bányászatról szóló **1993. évi XLVIII.** *törvény*, és módosításai, valamint annak végrehajtási rendelete, a **203/1998. (XII. 19.)** *Korm. rendelet* állapítja meg.

Új utcanyitás, telekkiosztás, építési engedély kiadásánál, ill. egyéb közmű létesítésénél kérjük figyelembe venni az **MSZ 7048/3-83**. és az **MSZ 7487/20-80.** szabványokban foglaltakat, ill. az **MSZ 7048/3-83**. szabványt módosító Szabványügyi Közlöny 2002. augusztus 01. (Sz.K.8.) számában közzétetteket.

A rendezési terv módosításával kapcsolatban kifogást nem emelünk.

A véleményezési eljárás további szakaszában **részt kívánunk venni**.

Szolnok, 2014. december 2.

Tisztelettel:

TIGÁZ-DSO
Földgázelosztó Kft.
FÖLDGÁZELOSZTÁS
TERÜLETI ÜZEMELTETÉSI EGYSÉGE SZOLNOK
5000 Szolnok, Tisztelet u. 79.

TIGÁZ-DSO Kft
Területi Üzemeltetési Egység
Szolnok
Műszaki csoportvezető
(Tassy Zsolt)

22.

JÁSZBERÉNYI VAGYONKEZELŐ ÉS VÁROSÜZEMELTETŐ NONPROFIT ZRT

Iktatószám: 3883/2014.
Ügyintézőnk: Csiszér Géza
Hivatkozás: PH/677-63/2014

Jászberény Város Polgármesteri Hivatal
Dr Szabó Tamás részére

Jászberény
Lehel vezér tér 18.
5100

Tárgy: Jászberény, Településfejlesztési Koncepciójának felülvizsgálatához-a 314/2012(XI.8) Korm. rendelet 30 § (2) bekezdése szerint

Tisztelt Polgármester Úr!

Jászberény Város Önkormányzata a 260/2010.(IX.25.) számú határozattal jóváhagyta a város Településfejlesztési Koncepcióját, mely jelenleg érvényben van. Az önkormányzat jelenleg érvényben lévő Településfejlesztési Koncepció felülvizsgálatát határozta el. A tárgyi megkeresés 314/2012(XI.8) Korm. rendelet 30 § (2) bekezdésére hivatkozik. Társaságunk városüzemeltetési és fenntartási feladatokat lát el. A városfejlesztési feladatokra, az e célra létrehozott iroda tesz javaslatokat. Társaságunk általában a véleményezésre megküldött terveket véleményezi.
A felülvizsgált Településfejlesztési Koncepció 1.5.1. pontjához igazodva, amely a „Hatályban lévő településrendezési tervet vizsgálja" az alábbiakban felsorol igényeinket, észrevételeinket kívánjuk megtenni. Tesszük azért, mert az eltelt négy esztendőben, több esetben is kezdeményeztük a városunk Rendezési tervének módosítását, mely nem minden esetben járt kedvező eredménnyel.

- A Laktanya utcában (a Hűtőgépgyár bekötő útjával szemben) a társaságunk 8349/1, 8349/2 hrsz.-ú beépítetlen jogi jellegű ingatlanait a jelenlegi szabályozási vonal is jelentősen érinti. A korábbi kérelmünk szerint 18 m szelességű közút és közművek elhelyezésére szolgáló terület szélességét 12 m szélességűre kértük módosítani, melyet 14 m szélességűre módosítottak. Korábbi indokainkat megismételve mely szerint a meglévő útburkolat, szükséges útpadka, meglévő ivóvíz vezeték, szennyvízvezeték, csapadékcsatorna, gázvezeték, elektromos földkábel helyzete és a társaságunk gazdasági érdekei alapján kérjük a 12 m-es szabályozást.
Amennyiben a 14 m szélesség nem csökkenthető, úgy kezdeményezzük DNY.-i irányba eltolni a kétoldali szabályozási vonalat, hogy az ÉK.-i szabályozási vonal a tárgyi két telkünket 1,5 m szélességben érintse. Fenti indokaink mellett szól az a tény is hogy az ivóvíz gerincvezeték kivételével valamennyi közmű a szabályozott út DNY.-i oldalán halad. (1., 2.sz.-ú melléklet)
Ugyanitt a Nagykátai út oldalán a jelenleg érvényben lévő szabályozás, a kialakult szervizút meglétét nem rendezi.

- A „Laktanya" ÉK.-i oldalán a Peogeot szalon mellett a társaságunk 8366 hrsz.-ú beépítetlen jogi jellegű ingatlanát a jelenlegi szabályozási vonal jelentősen érinti. A jelenlegi 22 m szélességű szabályozással az ingatlanunk területének mintegy egyharmada elértéktelenedne. (3.sz.-ú melléklet)
Kérjük, hogy a 22 m szélességet legalább 18 m-re mérsékelni szíveskedjenek DNY.-i irányba eltolva. Indokunk mellet megemlítenénk azt a tényt is, hogy ez által kevesebb darabszámú földrészletet érintene a szabályozás.

Társaság székhelye: 5100 Jászberény, Margit-sziget 1.sz. ☎/🖷 57) 411-618, e-mail: vvzrt@invitel.hu
Nyilvántartó cégbíróság: Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság, Szolnok Cégjegyzékszám: Cg.16-10-001579

- A Bajnok és az Ártér utca kereszteződésében lévő 759 hrsz.-ú beépítetlen jogi jellegű földrészletünket gazdasági érdekeinkre, és arra, hogy a szomszédságában az Ártér utca kiszélesedő része zöldterületnek minősül kérjük a „Z" besorolásból „Lk" besorolásba szíveskedjenek átsorolni. (4.sz.-ú melléklet)

- A Szép utca elején a 8977 hrsz.-ú beépítetlen jogi jellegű ingatlanunk egy részét „Z" előírásura sorolja a jelenlegi szabályozás. Gazdasági érdekeinkre és arra, hogy a szomszédságában a Batthyány utcán a játszótér jelenleg zöld területnek minősül kérjük, a „Z" besorolásból „Lk" besorolásba szíveskedjenek átsorolni. (5.sz.-ú melléklet)

-A Repce utcában a Gyepmesteri telepünk melletti 4502 hrsz.-ú ingatlan a jelenlegi szabályozás szerint „Ev" besorolású. Tudomásunk szerint az ingatlan Önkormányzati tulajdonba kerül. A telep bővítése elkerülhetetlennek látszik. Amennyiben a szabályozás így maradna, a telep bővítését a város ebbe az irányba nem valósíthatná meg. Kérjük a jelenlegi „Ev" besorolásból „Gt" besorolásba szíveskedjenek átsorolni. (6.sz.-ú melléklet)

- A Víz utcai Táncház felújításakor a Főépítész úr által kijelölt „parkoló"-t, a telekhatár áthelyezésével megvalósítottunk. A jelenlegi szabályozás nem ad lehetőséget a telekalakítás építészhatósági hozzájárulásához. Kérjük, a közterülethez lecsatolt terület lejegyzéséhez a Víz utcai közterülethez, úthoz szabályozási vonalat szerkeszteni a valóságnak és a 7. sz.-ú mellékletnek megfelelően.

-A Vásártér utcai szennyvízátemelő áthelyezése megtörtént. Korábban kezdeményeztük az ingatlan nyilvántartási átvezetését és abba az akadályba ütköztünk, hogy az ÁRT nem ad lehetőséget a rendezésre, azaz a Vásártér utca nem „öblösíthető" ki az átemelő szelvényében. Kérjük a módosításnál szíveskedjenek figyelembe venni és a rendezés lehetőségét megteremteni.

-A Gyöngyösi úton a 25 m-es szabályozás, mely a kerékpárút megépítéséhez volt hivatott, már okafogyott, hiszen a kerékpárút megépült az út másik oldalán és az elkerülő út is belátható időn belül bezárul. Kérjük ennek megfelelően a módosítást. (8.sz.-ú melléklet)

-A kialakult szerviz utak (Kossuth, Szövetkezet, Lehel vezér tér) létét a Dózsa György úton lévő kivételével a jelenlegi szabályozás nem igazolja. Kérjük szabályozni a Dózsa György úthoz hasonlóan.

-A D.-i csapadékvíz elvezető övárkunk (3-0-0 jelű) a Vaspálya Nyíl utca közötti szakaszán, a Kötélverő utcai és a befolyási szakaszán nem „VGv" vízgazdálkodási besorolású. Kérjük az ez irányú módosítást.

- A K.-i csapadékvíz elvezető övárkunk (2-0-0 jelű) befolyási szakaszán nem „VGv" vízgazdálkodási besorolású. Kérjük, az ez irányú módosítást. (9.sz.-ú melléklet)

- Kérjük, a Zagyvaparton a sétányok új rendeltetésének megfelelő szabályozást.

Segítő közreműködését köszönettel vesszük és bízunk benne, hogy a Koncepció elfogadását követően Városrendezési tervben a módosító javaslatainknak érvényesülhetnek.

Jászberény, 2014 DEC. 08

Tisztelettel:

Melléklet: 1.-9.sz.-ú melléklet

Jászberényi Vagyonkezelő és Városüzemeltető Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaság 1.

Horgosi Zsolt
vezérigazgató

1. sz. melléklet

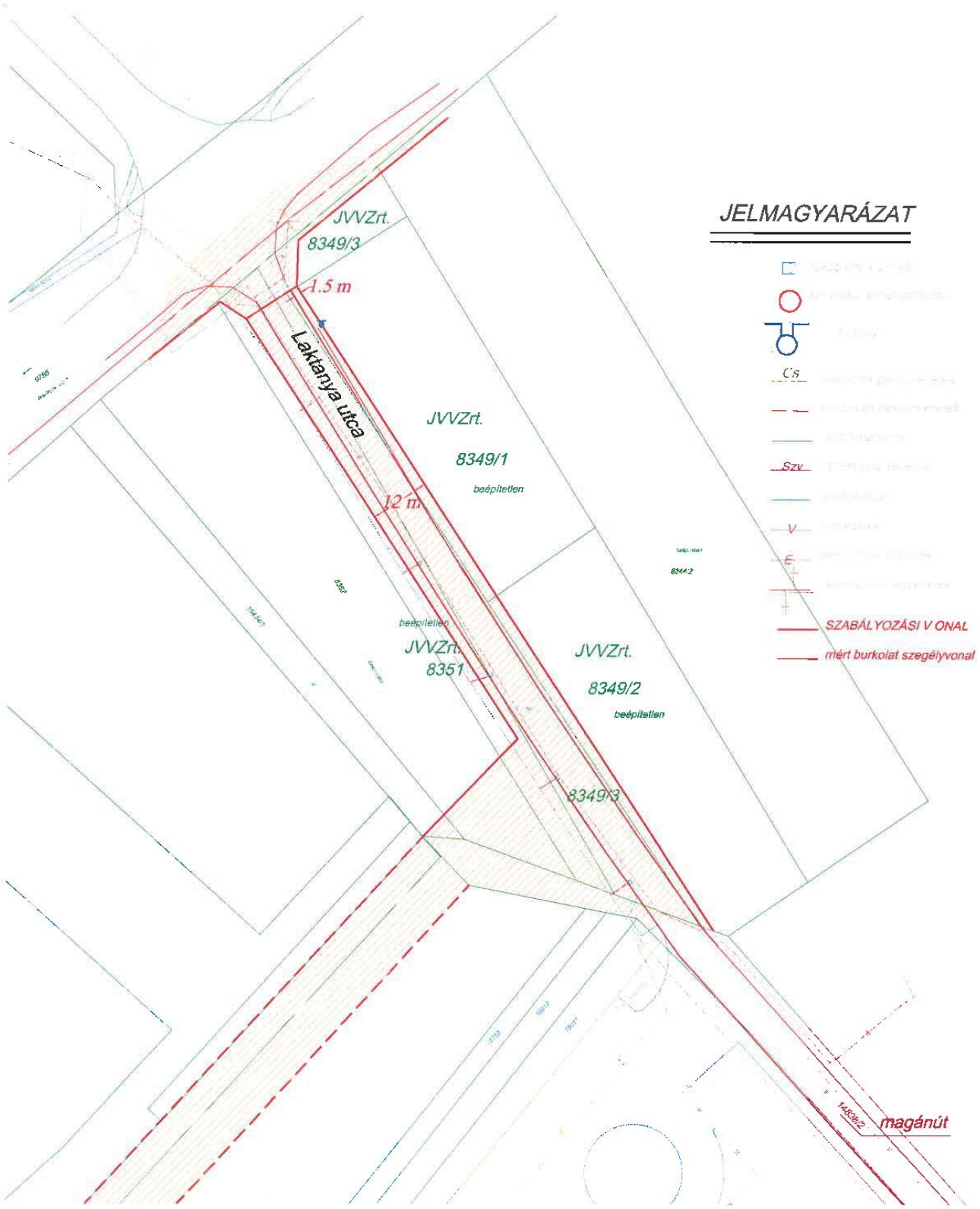

2. sz. melléklet

JÁSZBERÉNY VÁROS
TERÜLETEINEK SZABÁLYOZÁSI TERVÉRŐL
Az információ ingatlanonként tartalmazza a szabályozási tervi elhatározásokat, a területhasználatot befolyásoló országos védelmi, ill. korlátozó előírásokat.

A 8349/3 helyrajzi számú telek 2. telekrészére vonatkozóan

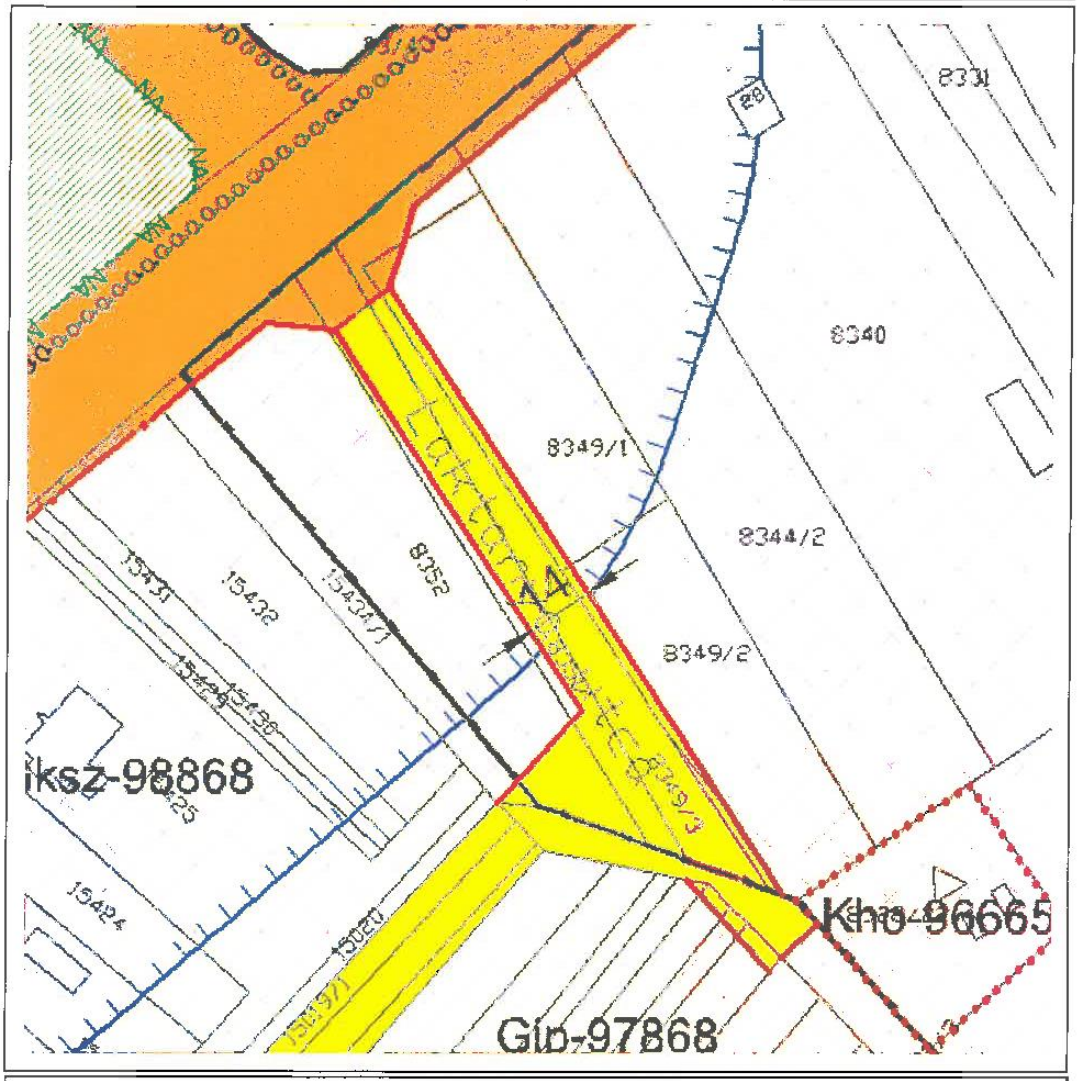

Érvényesség:

(1) A telekre vonatkozó építési szabályzatot Jászberény Város Helyi Építési Szabályzatáról szóló Jászberény Város Önkormányzata képviselő-testületének 22/2010.(IX.16.) önkormányzati rendelete tartalmazza (2) A rendelet 1. §-a szerint: „(1) Jelen rendelet hatálya Jászberény Város közigazgatási, a továbbiakban a város területére terjed ki. (2) A rendelet hatálya alá tartozó területen területet felhasználni, építési telket, építési területet kialakítani, meglévő épület rendeltetését megváltoztatni, építési tevékenységet folytatni, valamint ilyen célra hatósági engedélyt kiadni csak az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997.(XII. 20.) Korm. rendeletnek (továbbiakban: OTÉK), valamint a jelen rendelet előírásaiban és a szabályozási tervlapon foglaltaknak megfelelően szabad."

Építési övezetek rendeltetési előírásai ill. övezetek előírásai:

(1) A telek a KÖu jelű közúti közlekedési övezetre esik. (2) Az övezetre vonatkozó előírások a JÉSZ 57.§ (1)-(4)

AZ OLDAL A HESZIR2 TÉRINFORMATIKAI LEKÉRDEZŐRENDSZERBŐL LETT NYOMTATVA 2014. 11. 19. 11:08:06-KOR

3. sz. melléklet

JÁSZBERÉNY VÁROS
TERÜLETEINEK SZABÁLYOZÁSI TERVÉRŐL
Az információ ingatlanonként tartalmazza a szabályozási tervi elhatározásokat, a területhasználatot befolyásoló országos védelmi, ill. korlátozó előírásokat.

A 8366 helyrajzi számú telek 1. telekrészére vonatkozóan

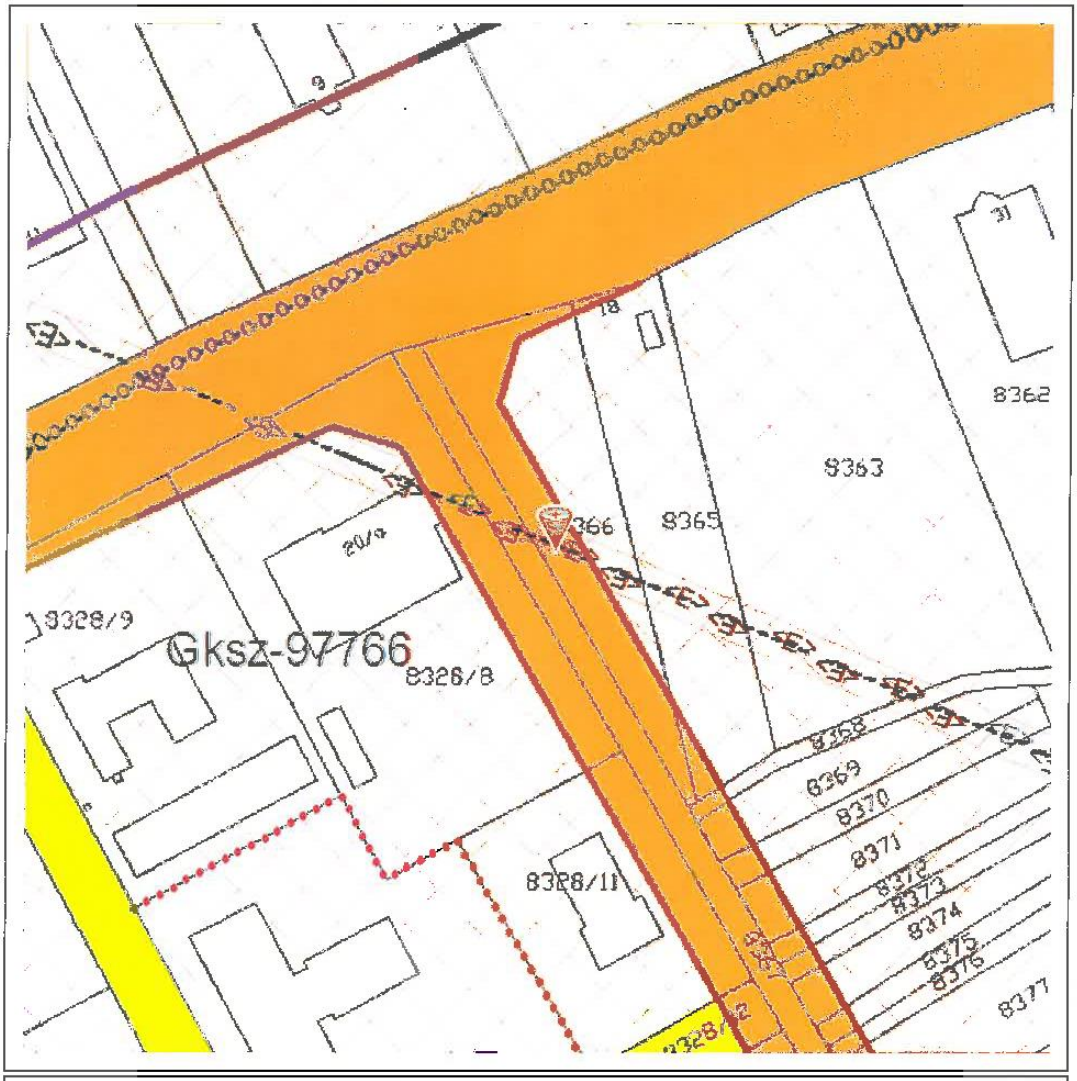

Érvényesség:

(1) A telekre vonatkozó építési szabályzatot Jászberény Város Helyi Építési Szabályzatáról szóló Jászberény Város Önkormányzata képviselő-testületének 22/2010.(IX.16.) önkormányzati rendelete tartalmazza (2) A rendelet 1. §-a szerint: „(1) Jelen rendelet hatálya Jászberény Város közigazgatási, a továbbiakban a város területére terjed ki. (2) A rendelet hatálya alá tartozó területen területet felhasználni, építési telket, építési területet kialakítani, meglévő épület rendeltetését megváltoztatni, építési tevékenységet folytatni, valamint ilyen célra hatósági engedélyt kiadni csak az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997.(XII. 20.) Korm. rendeletnek (továbbiakban: OTÉK), valamint a jelen rendelet előírásaiban és a szabályozási tervlapon foglaltaknak megfelelően szabad."

Építési övezetek rendeltetési előírásai ill. övezetek előírásai:

(1) A telek a KÖu jelű közúti közlekedési övezetre esik. (2) Az övezetre vonatkozó előírások a JÉSZ 57.§ (1)-(4)

AZ OLDAL A HESZIR2 TÉRINFORMATIKAI LEKÉRDEZŐRENDSZERBŐL LETT NYOMTATVA 2014. 11. 25. 14:27:41-KOR

JÁSZBERÉNY VÁROS
TERÜLETEINEK SZABÁLYOZÁSI TERVÉRŐL
Az információ ingatlanonként tartalmazza a szabályozási tervi elhatározásokat, a területhasználatot befolyásoló országos védelmi, ill. korlátozó előírásokat.

A 759 helyrajzi számú telek 1. telekrészére vonatkozóan

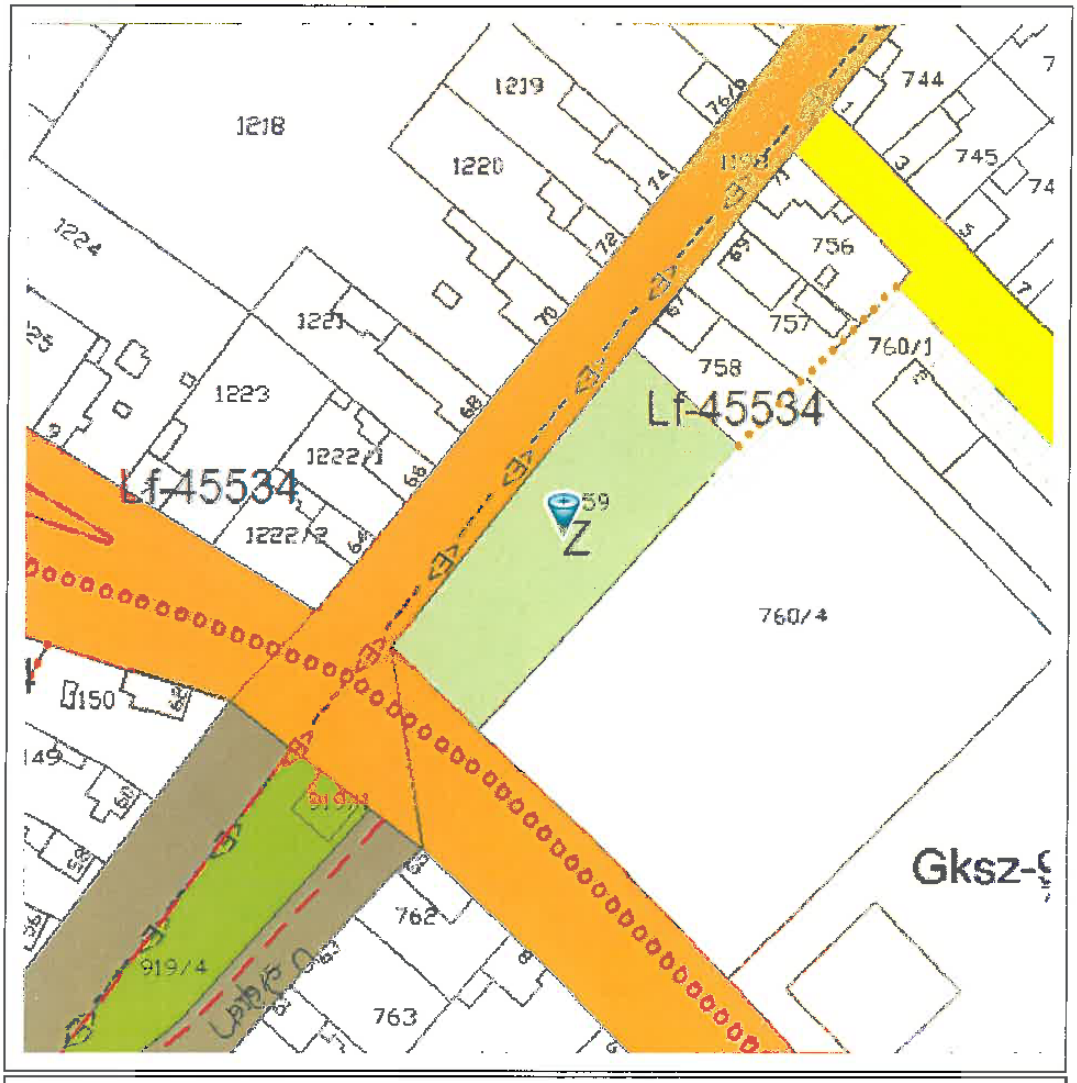

Érvényesség:

(1) A telekre vonatkozó építési szabályzatot Jászberény Város Helyi Építési Szabályzatáról szóló Jászberény Város Önkormányzata képviselő-testületének 22/2010.(IX.16.) önkormányzati rendelete tartalmazza (2) A rendelet 1. §-a szerint: „(1) Jelen rendelet hatálya Jászberény Város közigazgatási, a továbbiakban a város területére terjed ki. (2) A rendelet hatálya alá tartozó területen területet felhasználni, építési telket, építési területet kialakítani, meglévő épület rendeltetését megváltoztatni, építési tevékenységet folytatni, valamint ilyen célra hatósági engedélyt kiadni csak az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997.(XII. 20.) Korm. rendeletnek (továbbiakban: OTÉK), valamint a jelen rendelet előírásaiban és a szabályozási tervlapon foglaltaknak megfelelően szabad."

Építési övezetek rendeltetési előírásai ill. övezetek előírásai:

(1) A telek a Z jelű közpark övezetre esik. (2) Az övezetre vonatkozó előírások a JÉSZ 60.§ (1)-(5) bekezdés

AZ OLDAL A HESZIR2 TÉRINFORMATIKAI DÖNTÉSTÁMOGATÓ RENDSZERÉBŐL ÚJRA ÁTVÁLTVA 2014. 11. 25. 14:29:34-KOR

5. sz. melléklet

JÁSZBERÉNY VÁROS
TERÜLETEINEK SZABÁLYOZÁSI TERVÉRŐL
Az információ ingatlanonként tartalmazza a szabályozási tervi elhatározásokat, a területhasználatot befolyásoló országos védelmi, ill. korlátozó előírásokat.

A 8977 helyrajzi számú telek 4. telekrészére vonatkozóan

Érvényesség:

(1) A telekre vonatkozó építési szabályzatot Jászberény Város Helyi Építési Szabályzatáról szóló Jászberény Város Önkormányzata képviselő-testületének 22/2010.(IX.16.) önkormányzati rendelete tartalmazza (2) A rendelet 1. §-a szerint: „(1) Jelen rendelet hatálya Jászberény Város közigazgatási, a továbbiakban a város területére terjed ki. (2) A rendelet hatálya alá tartozó területen területet felhasználni, építési telket, építési területet kialakítani, meglévő épület rendeltetését megváltoztatni, építési tevékenységet folytatni, valamint ilyen célra hatósági engedélyt kiadni csak az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997.(XII. 20.) Korm. rendeletnek (továbbiakban: OTÉK), valamint a jelen rendelet előírásaiban és a szabályozási tervlapon foglaltaknak megfelelően szabad."

Építési övezetek rendeltetési előírásai ill. övezetek előírásai:

(1) A telek lakóutca területére esik. A közterületekre vonatkozó előírásokat kell megtartani.

AZ OLDAL A HESZIR2 TÉRINFORMATIKAI LEKÉRDEZŐRENDSZERBŐL LETT NYOMTATVA 2014. 11. 25. 14:31:41-KOR

6. szám melléklet

JÁSZBERÉNY VÁROS
TERÜLETEINEK SZABÁLYOZÁSI TERVÉRŐL
Az információ ingatlanonként tartalmazza a szabályozási tervi elhatározásokat, a területhasználatot befolyásoló országos védelmi, ill. korlátozó előírásokat.

A 4502 helyrajzi számú telek 2. telekrészére vonatkozóan

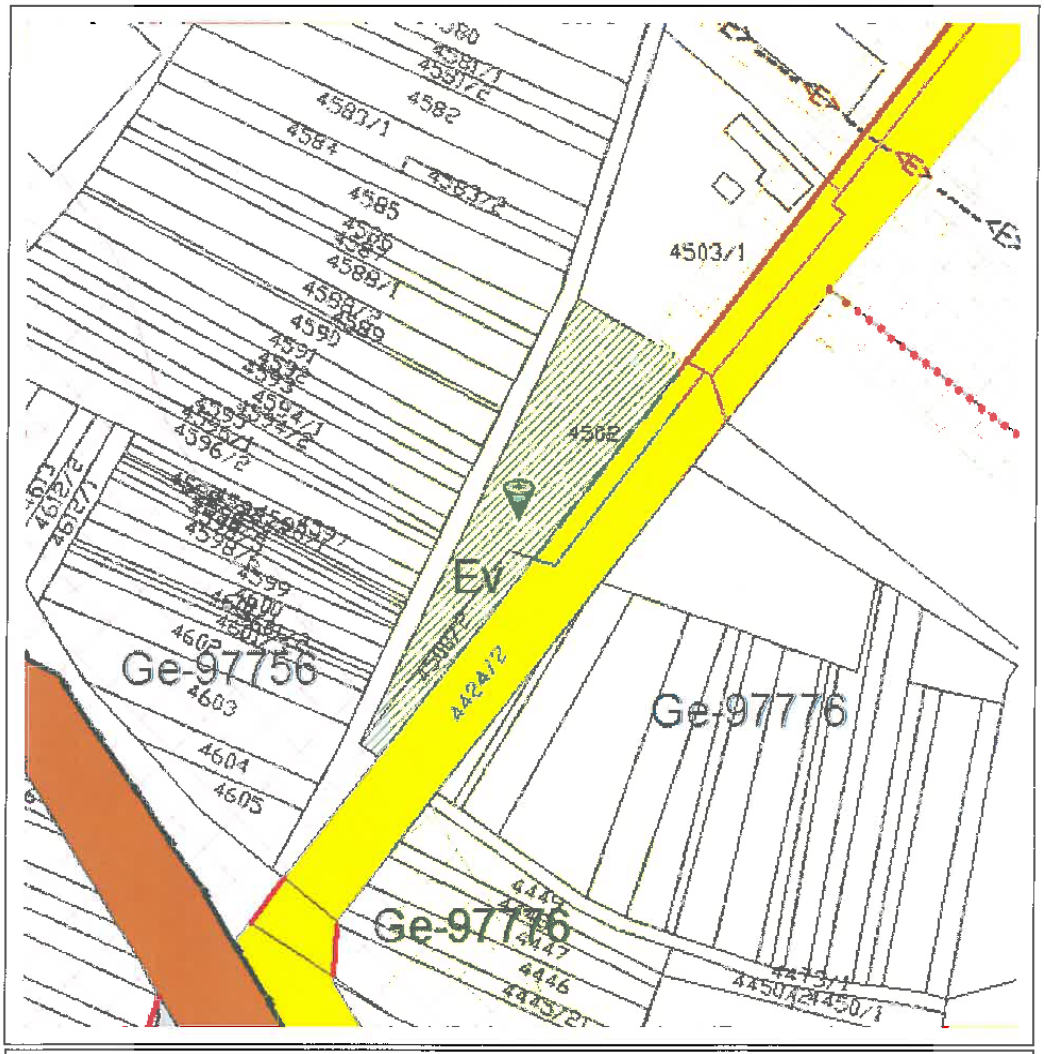

Érvényesség:

(1) A telekre vonatkozó építési szabályzatot Jászberény Város Helyi Építési Szabályzatáról szóló Jászberény Város Önkormányzata képviselő-testületének 22/2010.(IX.16.) önkormányzati rendelete tartalmazza (2) A rendelet 1. §-a szerint: „(1) Jelen rendelet hatálya Jászberény Város közigazgatási, a továbbiakban a város területére terjed ki. (2) A rendelet hatálya alá tartozó területen területet felhasználni, építési telket, építési területet kialakítani, meglévő épület rendeltetését megváltoztatni, építési tevékenységet folytatni, valamint ilyen célra hatósági engedélyt kiadni csak az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997.(XII. 20.) Korm. rendeletnek (továbbiakban: OTÉK), valamint a jelen rendelet előírásaiban és a szabályozási tervlapon foglaltaknak megfelelően szabad."

Építési övezetek rendeltetési előírásai ill. övezetek előírásai:

(1) A telek az Ev jelű védelmi rendeltetésű erdőövezetre esik. (2) Az övezetre vonatkozó előírásokat a JÉSZ 61.

AZ OLDAL A HESZIR2 TÉRINFORMATIKAI LEKÉRDEZŐRENDSZERÉBŐL LETT NYOMTATVA 2014. 11. 25. 14:33:35-KOR

http://www.heszir2.hu/mobilejaszbereny/eloiras.aspx 2014.11.25.

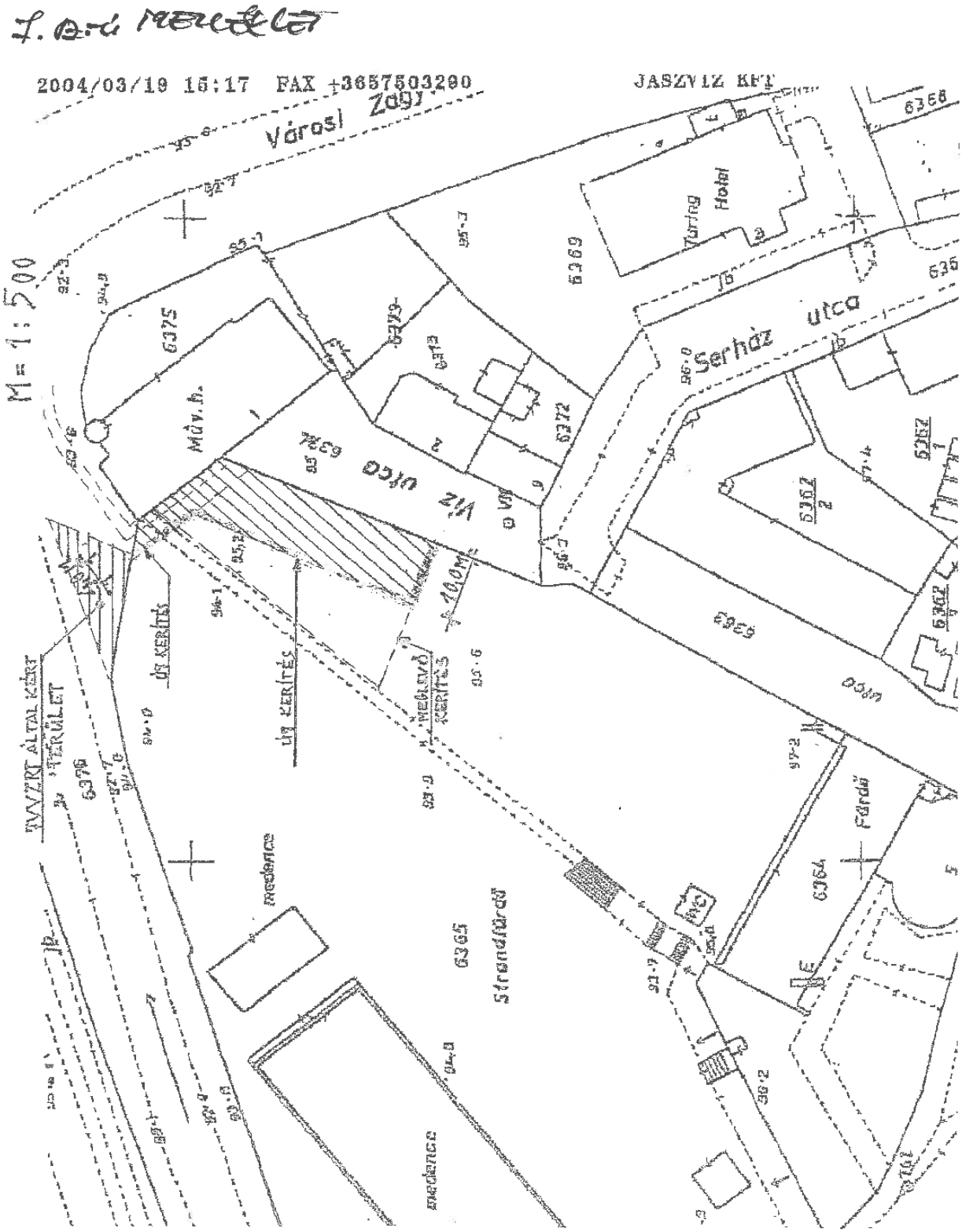
2004/03/19 15:17 FAX +3657503290
JASZVIZ KFT
Városi Zagy
M= 1:500
Serház utca
Víz utca
Strandfürdő
Fürdő
medence
Turing Hotel
6375
6369
6372
6363
6364
6365
6376
6368
6362
10,0 m

8. b.-ú melléklet

JÁSZBERÉNY VÁROS
TERÜLETEINEK SZABÁLYOZÁSI TERVÉRŐL
Az információ ingatlanonként tartalmazza a szabályozási tervi elhatározásokat, a területhasználatot befolyásoló országos védelmi, ill. korlátozó előírásokat.

A 1883 helyrajzi számú telek 1. telekrészére vonatkozóan

Érvényesség:

(1) A telekre vonatkozó építési szabályzatot Jászberény Város Helyi Építési Szabályzatáról szóló Jászberény Város Önkormányzata képviselő-testületének 22/2010.(IX.16.) önkormányzati rendelete tartalmazza (2) A rendelet 1. §-a szerint: „(1) Jelen rendelet hatálya Jászberény Város közigazgatási, a továbbiakban a város területére terjed ki. (2) A rendelet hatálya alá tartozó területen területet felhasználni, építési telket, építési területet kialakítani, meglévő épület rendeltetését megváltoztatni, építési tevékenységet folytatni, valamint ilyen célra hatósági engedélyt kiadni csak az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997.(XII. 20.) Korm. rendeletnek (továbbiakban: OTÉK), valamint a jelen rendelet előírásaiban és a szabályozási tervlapon foglaltaknak megfelelően szabad."

Építési övezetek rendeltetési előírásai ill. övezetek előírásai:

(1) A telek a KÖu jelű közúti közlekedési övezetre esik. (2) Az övezetre vonatkozó előírások a JÉSZ 57.§ (1)-(4)

AZ OLDAL A HESZIP2 TÉRINFORMATIKAI LEKÉRDEZŐFELADATBÓL LETI NYOMTATVA 2014. 11. 25. 15:20:33-KOR

9. sz.-u melléklet

JÁSZBERÉNY VÁROS
TERÜLETEINEK SZABÁLYOZÁSI TERVÉRŐL
Az információ ingatlanonként tartalmazza a szabályozási tervi elhatározásokat,
a területhasználatot befolyásoló országos védelmi, ill. korlátozó előírásokat.

A 2595 helyrajzi számú telek 1. telekrészére vonatkozóan

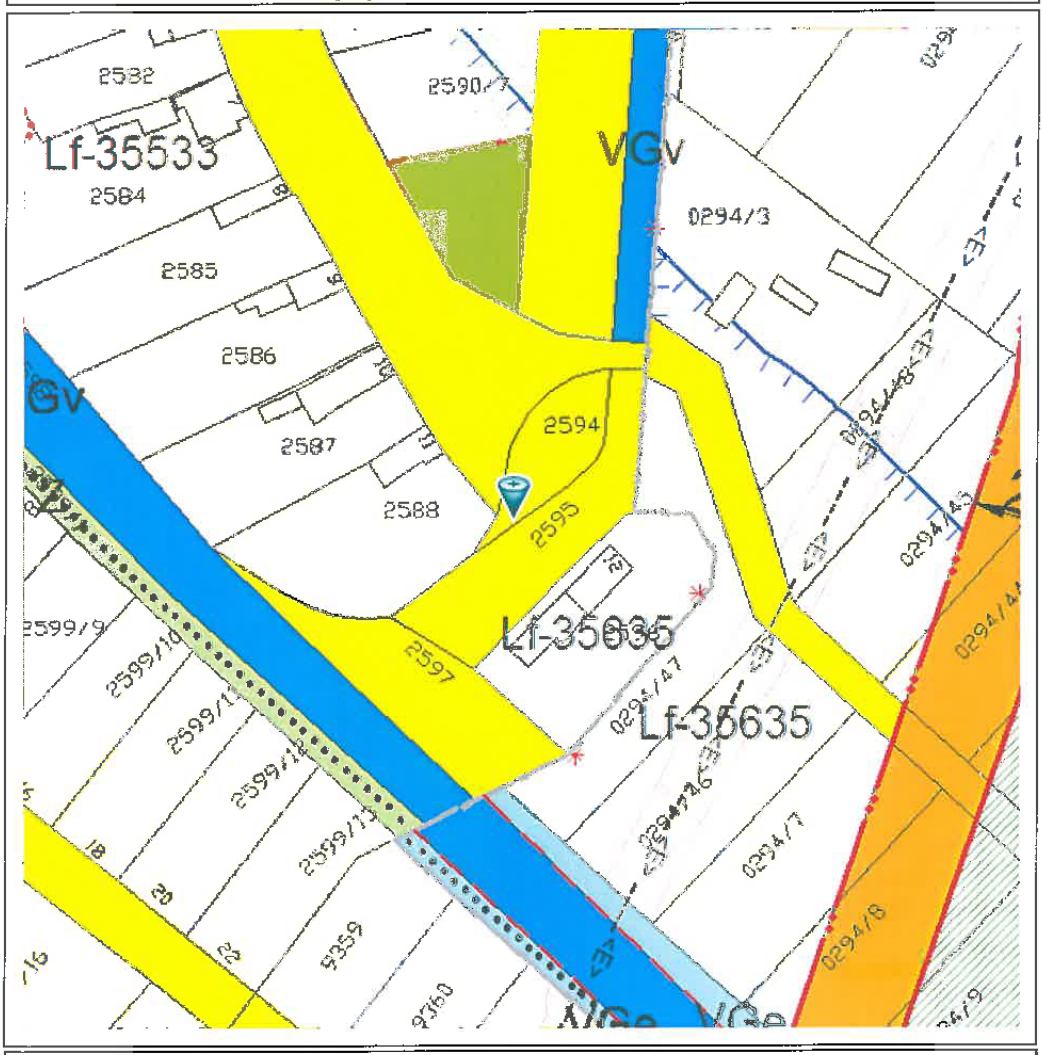

Érvényesség:

(1) A telekre vonatkozó építési szabályzatot Jászberény Város Helyi Építési Szabályzatáról szóló Jászberény Város Önkormányzata képviselő-testületének 22/2010.(IX.16.) önkormányzati rendelete tartalmazza (2) A rendelet 1. §-a szerint: „(1) Jelen rendelet hatálya Jászberény Város közigazgatási, a továbbiakban a város területére terjed ki. (2) A rendelet hatálya alá tartozó területen területet felhasználni, építési telket, építési területet kialakítani, meglévő épület rendeltetését megváltoztatni, építési tevékenységet folytatni, valamint ilyen célra hatósági engedélyt kiadni csak az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997.(XII. 20.) Korm. rendeletnek (továbbiakban: OTÉK), valamint a jelen rendelet előírásaiban és a szabályozási tervlapon foglaltaknak megfelelően szabad."

Építési övezetek rendeltetési előírásai ill. övezetek előírásai:

(1) A telek lakóutca területére esik. A közterületekre vonatkozó előírásokat kell megtartani.

AZ OLDAL A HESZIR2 TÉRINFORMATIKAI LEKÉRDEZŐRENDSZERBŐL LETT NYOMTATVA 2014. 11. 25. 14:42:20-KOR

23.

MAGYAR KÖZÚT

Magyar Közút Nonprofit
Zártkörűen Működő Részvénytársaság
Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Igazgatóság
5000 Szolnok, Petőfi Sándor u. 7–11.
■ Telefon: 06 (56) 819-440, Fax: 06 (56) 819-449
■ Web: www.kozut.hu, E-mail: info@szolnok.kozut.hu

Jászberény Város Polgármestere
Dr. Szabó Tamás
polgármester

5100 Jászberény
Lehel vezér tér 18.

Iktatószám: JNSZ-69-14/2014.
Tárgy: Jászberény Város Településfejlesztési Koncepciójának felülvizsgálata – előzetes véleménykérés
Hivatkozási szám: PH/677-63/2014
Ügyintéző: Basa Szilvia Basa Szilvia

Tisztelt Polgármester Úr!

Jászberény Város Településfejlesztési Koncepciójának felülvizsgálata kapcsán előzetes véleménykérés tárgyában érkezett megkeresésére az alábbi nyilatkozatot adjuk.

Társaságunk az országos közutak Vagyonkezelő szervezetének, a Közlekedésfejlesztési és Koordinációs Központnak (KKK) a megbízásából „A közúti közlekedésről" (továbbiakban: Kkt.) szóló 1988. évi I. törvény, valamint a 19/1994 (V. 31.) KHVM rendelet alapján, továbbá Útügyi Műszaki Előírások, illetve szabványok betartásával **látja el az országos (állami) közutak üzemeltetési- fenntartási és igazgatási feladatait.**

A Kkt. 42/A. paragrafusának értelmében a Jászberény Városában tervezett munkálatok kivitelezését megelőzően az alábbi esetekben kell megkérni a Magyar Közút Nonprofit Zrt. Jász-Nagykun-Szolnok megyei Igazgatóságának hozzájárulását:

- **külterületen,** főútvonal esetén a közút tengelyétől számított száz méteren belül építmény elhelyezéséhez, bővítéséhez, rendeltetésének megváltoztatásához, nyomvonal jellegű építmény elhelyezéséhez, bővítéséhez, kő, kavics, agyag, homok és egyéb ásványi nyersanyag kitermeléséhez, valamint a közút területének határától számított tíz méter távolságon belül fa ültetéséhez vagy kivágásához, valamint
- **belterületen** - a közút mellett - ipari, kereskedelmi, vendéglátó-ipari, továbbá egyéb szolgáltatási célú építmény építéséhez, bővítéséhez, rendeltetésének megváltoztatásához, valamint a helyi építési szabályzatban, vagy a szabályozási tervben szereplő közlekedési és közműterületen belül nyomvonal jellegű építmény elhelyezéséhez, bővítéséhez, továbbá a közút területének határától számított két méter távolságon belül fa ültetéséhez vagy kivágásához, illetve
- amennyiben az elhelyezendő létesítmény dőlési távolsága a közút határát keresztezi.

A hozzájárulás megkéréséhez tervdokumentációt kell készíteni, melyet a „A közutak igazgatásáról" szóló 19/1994. (V.31.) KHVM rendeletben előírt műszaki tartalommal ellátva 3 példányban közútkezelői hozzájárulás kiadása céljából Társaságunk részére jóváhagyásra minden esetben meg kell küldeni.

A felmerülő hálózatfejlesztési kérdések megválaszolása érdekében, - illetékesség hiányában - a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. (1134 Budapest, Váci út 45.), illetve a Közlekedésfejlesztési és Koordinációs Központ (1024 Budapest, Lövőház u. 39.) megkeresését javasoljuk.

A Magyar Közút Nonprofit Zrt. MSZ EN ISO 9001 szabványnak megfelelő minőségirányítási rendszerét az SGS Hungária Kft. tanúsítja

2

A NIF Zrt. beruházásában tervezett Jászberényt elkerülő szakasz III. ütemének megépülését követően, a körgyűrűn belüli országos közúti szakaszokat (3117. j. ök. út, 31113. és 31114. j. bekötő út, 31332. j. vhj. út, 32. sz. főút) kezelésre, fenntartásra és üzemeltetésre a Magyar Közút Nonprofit Zrt. át kívánja adni Jászberény Város Önkormányzatának.

Tájékoztatjuk T. Címet, hogy a véleményezési eljárás további szakaszában Társaságunk részt kíván venni.

Az országos közúthálózatot érintő munkálatok kapcsán továbbra is állunk szíves rendelkezésükre, javaslatainkkal tovább kívánjuk segíteni az Önkormányzat munkáját.

Szolnok, 2014. december 4.

Üdvözlettel

Magyar Közút Nonprofit Zrt.
Jász-Nagykun-Szolnok
Megyei Igazgatóság
5000 Szolnok, Petőfi S. u. 7-11.
9119

Vántsa Zoltán
megyei igazgató

Litkei Bálint
megyei forgalomtechnikai és kezelői osztályvezető

Basa Szilvia

24.

ÉRKEZETT
2014 DEC 04.
Pap Mária

VFI

JÁSZBERÉNYI RENDŐRKAPITÁNYSÁG
KÖZLEKEDÉSRENDÉSZETI OSZTÁLY

5100 Jászberény, Hatvani út 1. ✉5101 Jászberény Pf.:58.
☎ 57/504-280, BM☎: 32/41-80, fax: 57/504-292 BM: 32/41-26
:BartaL@jasz.police.hu

Szám: **16020/870-14/2013. ált.**

Tárgy: Jászberény Településfejlesztési Koncepciójának felülvizsgálata
Hiv. szám: PH/677-63/2014
Üi.: Vas Tamásné r. őrgy.
Tel.: 4182

JÁSZBERÉNY VÁROS POLGÁRMESTERE
Dr. Szabó Tamás
polgármester részére!

JÁSZBERÉNY

Tisztelt Polgármester Úr!

Hivatkozással fenti számon érkezett megkeresésükre válaszolva tájékoztatom, hogy a Településfejlesztési Koncepció felülvizsgálatával kapcsolatban észrevételünk, módosító javaslatunk nincs.
Az eljárás további szakaszában nem kívánunk részt venni.

Jászberény, 2014. november 20.

RENDŐRKAPITÁNYSÁG JÁSZBERÉNY

Barta László r. alezredes
osztályvezető

25.

2014 NOV 28.

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYEI KÖZGYŰLÉS ELNÖKE

Szám: **352-2**/2014.
Ea.: **Mészáros János**
megyei főépítész

Tárgy: Jászberény város Településfejlesztési Koncepció felülvizsgálat

dr. Szabó Tamás úr
polgármester

Jászberény Város Önkormányzata

5100 Jászberény
Lehel vezér tér 18.

Tisztelt Polgármester Úr!

Hivatkozva a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012.(XI.8.) Korm. rendelet 30. § (2) b) pontjára tájékoztatom, hogy a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés a 685/2013.(XII.16.) sz. KGY határozatával elfogadta a Megyei Területfejlesztési Koncepciót, s a 75/2014.(VIII.29.) sz. KGY határozatával a Megyei Területfejlesztési Program 2014-2020 dokumentumot. A megyei önkormányzat honlapján (www. jnszm.hu/ fejlesztesi dokumentumok) mindkét dokumentum megtekinthető, illetve onnan letölthető.

Javaslom, hogy a város Településfejlesztési Koncepciójának felülvizsgálatát a fenti két hatályos megyei dokumentum figyelembevételével készítsék el.

Szolnok, 2014. november 25.

Tisztelettel:

/Kovács Sándor/

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzati Közgyűlés ELNÖKE SZOLNOK

* 5001 SZOLNOK, Kossuth L. u. 2. Pf.: 41 * Telefon: 56/505-990 *

28.

2014 NOV 26.
Pap Mária

JÁSZ -NAGYKUN-SZOLNOK MEGYEI
RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG
GAZDASÁGI IGAZGATÓSÁG

5000 Szolnok, Baross út 39. Levélcím: 5002 Szolnok Pf.:97.
Tel: 56/501-600 BM 32/15-04 fax: 56/501-665 BM 32/14-84
E-mail: gi.jaszmrfk@jasz.police.hu

Szám: 16000/5004-1/2014.ált.

Tárgy: nyilatkozat megküldése
Ügyintéző: Zsiga Attila r.százados
Tel.: 32/14-45
E-mail:zsiga.attila@jasz.police.hu
Hiv.szám: PH/677-63/2014

Dr. Szabó Tamás
Jászberény Város
Polgármestere

Jászberény
Lehel vezér tér 18
5100

Tisztelt Polgármester Úr!

A településfejlesztési koncepcióról, az integrált városfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012.(XI.8.) Korm. rend. 30.§(1) bekezdésében foglaltak szerint az alábbiakról tájékoztatom.

A fenti rendelet 9. sz. mellékletében meghatározottak alapján a főkapitányságok egyeztetési szakterületüket érintően a határrendészet vonatkozásában nyilatkoznak.

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Rendőr-főkapitányság illetékességi területén határvédelemmel érintett szakasz nincs, ezért a hatáskörébe tartozó kérdésekben a településre vonatkozó jogszabályon alapuló követelményeket és a koncepció tartalmi követelményeivel kapcsolatos elvárásokat, a települést érintő ágazati elhatározásokat megfogalmazni nem kívánunk.

S z o l n o k, 2014. november 21.

Tisztelettel:

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYEI RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG

Tóth András r. ezredes
rendőrségi főtanácsos
rendőrfőkapitány helyettes (gazdasági)

Nytsz:3179/993

38.

ÉRKEZETT 2014 DEC 04
Érkeztető szám: 33783

PH/677/2014

NAGYKÁTAI POLGÁRMESTERI HIVATAL
2761 Nagykáta, Dózsa György út 2.
Telefon: 29/641-100 • Fax: 29/440-086
e-mail: titkarsag@nagykata.hu • web: www.nagykata.hu

Iktatószám: 7242-02/2014.
Ügyintéző: Berényi Andrea
Telefon: 06-29/641-111
E-mail: berenyiandrea@nagykata.hu

Tárgy: Jászberény Településfejlesztési Koncepciójának felülvizsgálata - 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet 30. § (2) bek. szerinti előzetes véleménykérés
Hiv.szám: PH/677-63/2014.

Jászberényi Polgármesteri Hivatal
5100 Jászberény, Lehel vezér tér 18.

Iktatás időpontja: 2014 DEC 04		
Iktatás sorszáma, alszáma:	Ügyintéző neve:	Mellékletek száma:
677-76	D. O.	

Jászberény Város Polgármestere

Polgármesteri Hivatal
Jászberény,
Lehel Vezér tér 18.
5100

Tisztelt Dr. Szabó Tamás!

Fenti hivatkozási számú, Jászberény Városi Önkormányzat Jászberény város 260/2010. (IX. 25.) határozattal jóváhagyott Településfejlesztési Koncepció felülvizsgálati eljárásának további szakaszaiban ***részt kívánunk venni.***

Nagykáta, 2014. december 02.

Nagykáta Város Önkormányzata Polgármestere

Dorner Gábor
polgármester

Kapják:
- *Címzett*
- *Irattár*

ÜGYFÉLFOGADÁSI RENDEK
Polgármesteri Hivatal
Hétfő, szerda: 8.00 - 16.00 óráig
Csütörtök: 8.00 - 12.00 óráig
Kedd, péntek: az ügyfélfogadás szünetel

1. oldal

3. SZ MELLÉKLET:

EGYEZETÉSI DOKUMENTÁCIÓRA ÉRKEZETT ÁLLAMIGAZGATÁSI VÉLEMÉNYEK

Egyeztetési dokumentációra érkezett államigazgatási vélemények táblázatos összefoglalása

Jászberény településfejlesztési koncepciójához (az aláfestett szervezetek a kiküldött felkérésre válaszoltak)

Címlista szerinti sorszám	Véleményező szervezet megnevezése	A vélemény rövid összefoglalása	Tervezői és főépítészi válasz
1.	Hajdu-Bihar Megyei Kormányhivatal Állami Főépítésze	-- A JNSZ Megyei Kormányhivatal az illetékes.	
2.	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatósága	-- Kifogást nem emel.	
3.	Jász Nagykun-Szolnok Megyei Jászberényi Járási Hivatal Földhivatali Osztály	-- Az érdekelt szerv az illetékes ingatlanügyi hatáskörben eljáró megyei kormányhivatal	
4.	Jász Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Földművelésügyi Főosztály	-- Hatáskörének hiányát állapítja meg.	
5.	Jász Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Műszaki Engedélyezési és Fogyasztásvédelmi Főosztály bányakapitány	-- A város közigazgatási területe a Jászberény - Geotermikus energia geotermikus koncessziós kutatási területre esik. A terület Komplex érzékenységi és terhelhetőségi vizsgálati tanulmány elérhetőségét megadója. -- Tájékoztat: - amennyiben jelentős ásványi nyersanyagot igénylő fejlesztést terveznek, akkor vizsgálandó az ásványi nyersanyaggal való elláthatóság; - a földgáz elosztó vezetékről a bányavállalkozó MOL Nyrt. tud adatot szolgáltatni; - a HÉSZ-ben rögzíteni kell a gázelosztó, gázszállító, szénhidrogén szállító vezetékek biztonsági övezetét. -- A további eljárásban nem kíván részt venni. Az elfogadott dokumentumból elektronikus dokumentációt kér.	
6.	Jász Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Műszaki Engedélyezési és Fogyasztásvédelmi Főosztály Gyurcsó Józsefné oszt. vezető	-- Közlekedési szempontból észrevételt nem tesz.	
8.	Jász Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály	-- Természetvédelmi szempontú véleménye: - a vonatkozó jogszabályokra hívja fel a figyelmet. Jászberény belterülete nem áll országos jelentőségű természetvédelmi oltalom alatt és nem része a Natura 2000 hálózatnak; - az érintett külterületi Natura 2000 területeket sorolja fel. -- Levegővédelmi,	-- Településrendezési terv tartalmazza a természetvédelmi területek lehatárolását. A fejlesztési koncepció ezektől nem tért el.

		hulladékgazdálkodási, zajvédelmi és földtani közeg védelme szempontjából észrevételt nem tesz.	
8.	Jász Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Földhivatali Főosztály	-- A fejlesztési koncepció termőföld mennyiségi védelme szempontjából elfogadható.	
10.	Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés Elnöke	1. A dokumentum megfelel a tartalmi követelményeknek és illeszkedik a hatályos megyei stratégiai dokumentumokhoz. 2. A fejlesztési koncepció vállalható és előremutató jövőképet és célokat ad. 3. Kiemelkedő jelentőségű, hogy felvállalja a város gazdasági súlyának jövőbeli növelését és szembenéz a szükséges munkaerő biztosíthatóságának valamennyi feltételeivel. 4. A jóváhagyásra kerülőváltozatban célszerű lenne: a) a jövőkép városmarketingben is használható megfogalmazása; b) a térségi szerepek elkülönített, tipizált megjelenítése; c) Budapest térségéhez való kötődés erősítésének és infrastrukturális feltételeinek hangsúlyozása; d) a város gazdasági erejével párhuzamba hozható infrastruktúra és intézményrendszer kiépítésének határozott megfogalmazása; e) annak megfogalmazása, hogy a 31. és a 32. sz. főutak elkerülő szakaszainak kiépítése, a városfejlesztés alapfeltétele; f) a városi üzleti infrastruktúra (pl. business center, inkubátorház) fejlesztését egyértelműen megfogalmazni.	a) A jövőképet kiegészítettük egy átfogó jövőképcímszó alatt. b) Véleményünk szerint a dokumentáció tartalmazza. c) Budapesthez való kötődés elsősorban közlekedési hálózati jellegű. Az országos úthálózathoz való megfelelő kapcsolatot a 32. sz. főút elkerülő szakaszának kiépítése, a Jászberény és Jászfényszaru közötti 32. sz. főút felújítása, valamint távlatban a Tápiósági főút kiépítése fogja erősíteni. A Tápósági főút szerepével és nyomvonalával a közlekedési szakági fejezet foglalkozik. d) A gazdaságfejlesztés fontos eleme a gazdasági infrastruktúra fejlesztése. Ez szerepel a tematikus célok között (V3/2 részcél alatt). Az intézményrendszer fejlesztésével külön vertikális fejlesztési célt foglakozik. (V5 vertikális fejlesztési cél) e) Ezt kiemelt jelentőségűnek tarja a dokumentum. Ezekkel, mint a gazdaságfejlesztés infrastrukturális feltételeivel a V3/3 fejlesztési cél: „a gazdasági versenyképesség fokozása külső infrastrukturális fejlesztésekkel” c. alatt foglalkozik. f) A városi üzleti infrastruktúrával a V3 vertikális fejlesztési célon belül a 3/1-2 részcélok foglalkoznak.
10.	Jász Nagykun-Szolnok Megyei Rendőr-Főkapitányság Gazdasági Igazgatósága	-- Határvédelemmel érintett szakasz nincs, ezért követelményeket nem fogalmaz meg.	
11	Jász Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Szolnoki Járási Hivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály	-- Kifogást nem emel. -- Továbbra is szükséges a szerkezeti tervlapon feltüntetni a hiányzó régészeti lelőhelyeket. -- Tájékoztat, hogy a régészeti adatszolgáltatás a Forszter Gy. Nemzeti Örökségvédelmi és Vagyongazdálkodási Központ	-- A most készülő településrendezési tervi felülvizsgálat során a régészeti adatokat aktualizáljuk.

		Nyilvántartási Irodáján szerezhető be.	
12/a	JNSZ Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Hatósági Osztály 2015 04 01.	-- Az elkészült dokumentáció megfelel az igazgatóság hatáskörébe tartozó szakmai, ágazati, jogszabályi és egyéb követelményeknek az alábbiak figyelembe vételével: 1. a településrendezési tervek módosítása során figyelembe kell venni az ár, belvíz által veszélyeztetett területeket; 2. a tűztávolságok az a BM előírások szerint meg kell tartani; 3. Ha az út megszűntetése tűzcsapot érint, a tűzcsap tűzoltó gépjárművel való megközelíthetőségét biztosítani kell. A tűcsapok megszüntetéséhez az illetékes katasztrófavédelmi kirendeltség engedélye szükséges; 4. új épületeket úgy kell tervezni, hogy azok tűzoltógépjárművel megközelíthetők legyenek; 5-7.a vonatkozó jogszabályokat be kell tartani. (felsorolja); 8. az építéssel járó út és víz elzárásokat a munka előtt 48 órával be kell jelenteni; 9. a munkálatok során az építményhez vezető utakat szabadon kell hagyni.	-- A településrendezési tervek figyelembe vették a felsorolt követelményeket. A fejlesztési koncepció a településrendezési tervekre támaszkodott
12/b	JNSZ Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Hatósági Osztály 2015. 04 07.	-- Nem emel kifogást.	
13.	Nemzeti Média és Hírközlési Hatóság	-- Megállapítja, hogy a dokumentáció tartalmaz hírközlési szakági fejezetet.	
14.	Magyar Közút Nonprofit Zrt	-- Felhívja a figyelmet, hogy a tervezett munkálatok kivitelezéséhez mely estben kell a Zrt JNSZ Megyei Igazgatóságának hozzájárulását megkérni. -- Javasolja megkeresni - a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt-t, - a Közlekedésfejlesztési és Koordinációs Központot. -- A várost elkerülő III. ütemű út megépítését követően a körgyűrűn belüli országos közúti szakaszokat kezelésre, fenntartásra és üzemeltetésre át kívánja adni az Önkormányzatnak.	
15.	Nemzeti Közlekedési Hatóság Út- és Hídügyi Főosztály	-- A megfogalmazott célokkal egyetért. Elfogadását támogatja.	
16.	TIGÁZ – DSO Földgázelosztó Kft	-- A földgázellátással kapcsolatos fejezethet észrevételei: - Jászberényben a földgázellátás üzemeltetője a TIGÁZ DSO Kft Jászberényi üzeme; - a gázelosztó vezetékek biztonsági övezetére vonatkozó korlátozásokat a XLVIII. törvény és a 203/1998. (XII.19.) Korm. rendelet szabályozza. -- Általános irányelvet fogalmaz meg: - ha a koncepció vezetékkel érintett	

		ingatlanokon a közterület helyett más művelési ág besorolást tervez, a TIGÁZ –DSO Kft javára vezeték jogot kell bejegyezni; -- megadja a gázelosztó vezetékek biztonsági övezetét, valamint az övezetekre vonatkozó építési és használati korlátozásokat, illetve tilalmakat; - új utcanyitás, telekosztás és építési engedély kiadásánál, illetve egyéb műveleteknél felsorolja, hogy, mely szabványokat kell figyelembe venni.	
17.	Hajdú-Bihar Megye Kormányhivatal Földművelési és Erdőgazdálkodási Főosztály Erdészeti Osztály	-- A megfogalmazott jövőkép és célok összhangban vannak az Évt Preambulumában foglaltakkal. -- A fejlesztési koncepció számos ponton említi az erdőterületek és fásítások növelésének szükségességét. A zöldfelület növelő beruházásoknál figyelembe kell venni az Évt vonatkozó előírásait. -- A településfejlesztési és a településrendezési eszközök készítésekor kéri figyelembe venni a valós területhasználatot. -- Tájékoztat, hogy az erdőterületeket érintő beruházások erdő igénybevételének számít és így ahhoz az erdészeti hatóság engedélyét be kell szerezni.	
18.	JNSZ Megye Kormányhivatal Hatósági, Oktatási, Törvényességi Felügyeleti Főosztály Építési Osztály	-- A megalapozó vizsgálatok tartalmazzák a követelmények szerinti munkarészeket. -- A jövőkép akkor lesz hatékonyan megvalósítható, ha az széleskörű társadalmi összefogásra, partnerségi viszonyra épül. Ezért a problémák feltérképezésénél minél több észrevételnek és kezdeményezésnek lel érvényesülnie. -- Fontosnak tartja hangsúlyozni, hogy a településfejlesztés alapvető célja a lakosság életkörülményeinek – szellemi és anyagi, környezeti színvonalának – növelése a fenntarthatóság figyelembe vételével. -- A fejlesztési céloknak a népesség minden rétegére kiterjedően kell érvényesülnie - az esélyegyenlőség és a társadalmi szolidaritást kell biztosítania. -- Megállapítja, hogy a megfogalmazott átfogó és részcélok rendszere tematikus, egyértelmű és igazodik a társadalmi, gazdasági, környezeti átfogó célrendszerhez. -- A kiinduló adatok a további tervezéshez fejezet részletesen tartalmazza azokat az adatokat, amelyekre a településrendezési tervek készítésénél szükség van. -- Az Étv. 7. §-a szerinti követelmények teljesülnek a megalapozó vizsgálatokban és a koncepcióban. -- Javasolja, hogy az esedékes pályázatokhoz, programokhoz kapcsolódva az önkormányzat hozzon	

		létre olyan szervezetet, mely figyelemmel kíséri az elkövetkező fejlesztési ciklus esedékes pályázatait, programjait. -- Összefoglalva megállapítja, hogy a koncepció felépítése, tartalma és fejlesztési elképzelései megfelelnek az Étv. 7. §-ának, valamint a 314/20102.(XI.8.) Kormányrendeletnek. Ennek megfelelően a helyi építési szabályozás céljait is megalapozhatja. Így azok a fejlesztések befogadására alkalmassá válnak és időtállóak lesznek.	

Egyeztetési dokumentációra érkezett államigazgatási vélemények részletezése

1.

HAJDÚ-BIHAR MEGYEI KORMÁNYHIVATAL

Ügyiratszám: HBD/02/00133-3/2015. Tárgy: Tájékoztatás

Dr. Szabó Tamás
polgármester
Jászberény
Lehel Vezér tér 18.
5100

Tisztelt Polgármester Úr!

A területi államigazgatási szervezetrendszer átalakításával összefüggő egyes kormányrendeletek módosításáról szóló 70/2015. (III.30.) Korm.rendelet módosította a főépítészi tevékenységről szóló 190/2009. (IX.15.) Korm. rendeletben foglaltakat. A módosítás értelmében 2015. április 1. napjától a fővárosi és megyei kormányhivatal az állami főépítészi feladatokat illetékességi területén látja el.

Fentiek alapján a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal szakigazgatási szerveként 2015. március 31. napjáig működő Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatala Állami Főépítészének megszűnt a Jász-Nagykun Szolnok megyére kiterjedő illetékessége.

Az illetékességi terület változására való tekintettel tájékoztatom, hogy az irodánkhoz korábban megküldött PH/949-14/2015 számú levele továbbításra kerül az illetékességgel rendelkező Jász-Nagykun Szolnok Megyei Kormányhivatalhoz (5000 Szolnok Kossuth Lajos u. 2.) ahol érdeklődhet az ügyével kapcsolatban.
Továbbiakban kérem, hogy a folyamatban lévő, ill. új településrendezéssel, fejlesztéssel kapcsolatos megkereséseket a jövőben az arra illetékes kormányhivatalhoz juttassa el.

Debrecen, 2015. április 9.

Tisztelettel:

Jambrik Imre
Állami főépítész

Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal 174.

Építésügyi, Hatósági, Oktatási és Törvényességi Felügyeleti Főosztály
4026 Debrecen, Darabos u. 9-11.Telefon: (36 52) 283-193 Fax: (36 52) 238-106 E-mail: hatosag@hbmkh.hu

2.

Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság
4024 Debrecen, Sumen u. 2. Telefon: (52) 529-920 Fax: (52) 529-940
Levelezési cím: 4002 Debrecen, Pf. 216. E-mail: hnp@hnp.hu
Adószám: 15323871-2-09 Bank: 10034002-01743654-00000000

Kérjük, válaszában hivatkozzon iktatószámunkra!

Dr. Szabó Tamás úr
Jászberény Város Polgármestere

Jászberény
Lehel Vezér tér 18.
5100

Ikt.sz: 1990-2/2015
Ea.: Bereczki Csaba
Hiv.sz.: PH/949-14/2015
Tárgy: Jászberény Településfejlesztési Koncepciójának felülvizsgálata; tájékoztatás

Tisztelt Polgármester Úr!

Hivatkozva fenti iktatási számú és tárgyú Igazgatóságomhoz érkezett megkeresésére, mint az érintett terület természetvédelmi kezelője, az alábbi **tájékoztatást** adom.

A megkereséshez mellékelt dokumentációban foglaltakkal szemben természetvédelmi szakmai indokok alapján kifogást nem emelek, azokhoz kiegészítést az eljárás jelen szakaszában nem kívánok tenni.

Igazgatóságom a településfejlesztési koncepció és stratégia, valamint a településrendezési terv módosításának további véleményezési eljárásában részt kíván venni, amihez lehetőség szerint papír alapú dokumentációt kérek. Az elfogadott dokumentációra igényt tartok. Környezeti hatásvizsgálat lefolytatását a jelenleg rendelkezésemre álló adatok és információk alapján nem tartok szükségesnek.

Debrecen, 2015. április 15.

Tisztelettel:

Szilágyi Gábor
igazgató

3.

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYEI KORMÁNYHIVATAL

JÁSZBERÉNYI JÁRÁSI HIVATAL

Ügyiratszám: 10.127/2/2015.
Ügyintéző neve: Nagy Péter
Telefon: 06-57-411-456/37 mellék

Tárgy: Tájékoztatás
Hiv. szám: PH/949-11/2015.
Melléklet: -

Jászberény Város Polgármestere

Jászberény
Lehel Vezér tér 18.
5100

Tisztelt Polgármester Úr!

Hivatkozással az Önök által a fenti számon megküldött véleménykérésükre tájékoztatom, hogy, a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 9. számú melléklete szerint, termőföldvédelmi szempontok alapján, a településrendezési tervek és a helyi építési szabályzat véleményezési eljárásában érdekelt államigazgatási szerv az illetékes ingatlanügyi hatáskörben eljáró megyei kormányhivatal.

Jászberény, 2015. április 17.

Dr. Dobos Róbert hivatalvezető
nevében és megbízásából kiadmányozó:

Jászberényi Járási Hivatal Járási Földhivatal 3.

Nagy Péter
vezető-tanácsos

kapják:

1./ Címzett!
2./ Irattár

Földhivatali Osztály
5100 Jászberény, Ady Endre út 34. 5101 Jászberény, Pf. 27. Telefon: (57) 411-346 Fax: (57) 411-346/30
e-mail: jaszbereny@takamet.hu, Honlap: kormanyhivatal.hu

4.

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei
Kormányhivatal

Ügyiratszám: JNF/03/00274-2/2015.
Ügyintéző: Szabari Szabolcs
Telefon: 56/516-819

Tárgy: Szakhatósági eljárás megszüntetése
Hiv. szám: PH/949-14/2015.
Melléklet:

Jászberény Város Polgármestere
5100 Jászberény
Lehel vezér tér 18.

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal, mint talajvédelmi hatóság, Jászberény Város Polgármesterének hivatkozott számú megkeresésére, Jászberény Településfejlesztési Koncepciójának felülvizsgálati eljárásában meghozta az alábbi

VÉGZÉST.

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal **a tárgyi szakhatósági eljárást megszünteti**.
Jelen végzés ellen önálló jogorvoslatnak helye nincs, az a határozat, illetve az eljárást megszüntető végzés elleni jogorvoslat keretében támadható meg.

INDOKOLÁS

Jászberény Város Polgármestere jogszabályi hivatkozással megkereste hatóságunkat; Jászberény Településfejlesztési Koncepciójának felülvizsgálati eljárásban, szakhatósági vélemény beszerzése céljából.

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (továbbiakban: Ket.) 45/A. § (3) bekezdése szerint, ha a szakhatóság megállapítja hatásköre hiányát, erről a megkeresés megérkezésétől számított nyolc napon belül tájékoztatja a hatóságot, és megszünteti a szakhatósági eljárást.

Tekintettel arra, hogy a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet 30. § (1) bekezdésének a) pontjában hivatkozott 9. melléklet 16. pontját 2015. április elsejei hatállyal törölték, ezért jelen eljárásban a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal, mint talajvédelmi hatóság hatáskörének hiányát állapítja meg, egyidejűleg tárgyi szakhatósági eljárást a Ket. 45/A. § (3) bekezdése alapján megszünteti.

Az önálló jogorvoslati jog kizártságáról a Ket. 44. § (9) bekezdése rendelkezik.

Élelmiszerlánc-biztonsági és Földművelésügyi Főosztály

5000 Szolnok, Verseghy u. 9. 5001 Szolnok, Pf. 16. Telefon: (56) 424 744 Fax: (56) 429 745
e-mail: jasz-megye@nebih.gov.hu Honlap: www.kormanyhivatal.hu

A talajvédelmi hatóság hatáskörét a megyei kormányhivatalok mezőgazdasági feladatainak meghatározásáról szóló 68/2015. (III. 30.) Korm. rendelet 18. § (1) bekezdése, illetékességét a fővárosi és megyei kormányhivatalokról, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalokról szóló 66/2015. (III. 30.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdése állapítja meg.

Szolnok 2015. április 27.

Tisztelettel:

Dr. Kállai Mária kormánymegbízott
nevében és megbízásából kiadmányozó:

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Talajvédelmi Felügyelő Soil Conservation Inspectorate HU-332 3470 MAGYARORSZÁG

Szabari Szabolcs
talajvédelmi felügyelő

5.

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

Ügyiratszám: **SZBK /786-2/2015.**
Ügyintéző: Krusoczkiné Kardos Ágnes
Telefon: 06-56-512-312
E-mail: agnes.kardos@mbfh.hu

Tárgy: **Jászberény Településfejlesztési Koncepciójának felülvizsgálata - véleményezés**
Hiv. szám: PH/949-14/2015
Ügyintézőjük: -
Melléklet: -

Dr. Szabó Tamás
polgármester

5100 Jászberény
Lehel vezér tér 18.

Tisztelt Polgármester úr!

Jászberény Város Polgármesterének megkeresésére a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Műszaki Engedélyezési és Fogyasztóvédelmi Főosztály Bányászati Osztálya (továbbiakban: Bányafelügyelet) a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet szerint elkészített dokumentációt megvizsgálta és megállapította, hogy a tervezés során az alátámasztó vizsgálat dokumentációban teljes mértékben figyelembe vették a Bányafelügyelet SZBK/3232-2/2014. számú iratába foglalt véleményt és tájékoztatást, amit a Bányafelügyelet továbbra is fenntart a következő kiegészítéssel:

Jászberény Város közigazgatási területét az alábbi geotermikus koncessziós kutatási terület fedi le:

Jászberény – Geotermikus energia

A kutatási területen lévő bányászati létesítményekről a jogosított cég köteles adatokat szolgáltatni. Jelen esetben a „Jászberény - geotermikus energia" koncessziós kutatási terület jogosítottja a CEGE Geotermikus Koncessziós Kft. (1117 Budapest, Október huszonharmadika u. 18.) ad tájékoztatást.

A koncessziós terület Komplex érzékenységi és terhelhetőségi vizsgálati tanulmánya elérhető a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal honlapján: http://www.mbfh.hu

Műszaki Engedélyezési és Fogyasztóvédelmi Főosztály

5000 Szolnok, Indóház u. 8. 5002 Szolnok, Pf. 101. Telefon: (56) 422 603 Fax: (56) 514 409
e-mail: vezeto-szolnok@nkh.gov.hu Honlap: www.kormanyhivatal.hu

SZBK /786-2/2015.

Tájékoztatás:

- Amennyiben jelentős mennyiségű ásványi nyersanyagot igénylő fejlesztési terveket fogad el a város, akkor megvizsgálandó az ásványi nyersanyaggal való ellátottság biztosíthatósága.
- Felhívjuk a figyelmet, hogy az érintett területen üzemelő földgázelosztó vezetékről az elosztói engedélyes Tigáz- DSO Földgázelosztó Kft. (4200, Hajdúszoboszló, Rákóczi u. 184), földgáz szállító vezetékről a szállítói engedélyes FGSZ Földgázszállító Zrt. (8600, Siófok, Tanácsház u. 5.), a szénhidrogén szállító vezetékről a bányavállalkozó MOL Nyrt. (1117, Budapest, Október huszonharmadika u. 18.) tud adatot szolgáltatni.
- A HÉSZ-ben rögzíteni kell az adott hrsz-ú ingatlanon lévő gázelosztó vezeték, gázszállító vezeték és szénhidrogén szállító vezeték biztonsági övezetét. A biztonsági övezetben érvényes tilalmakat és korlátozásokat be kell tartani, különös tekintettel a fás szárú növények ültetési tilalmára.

A Bányafelügyelet az eljárás további szakaszában nem kíván részt venni. Az elfogadott dokumentációkat CD vagy DVD lemezen kérjük megküldeni adattárunk részére.

A Bányafelügyelet jelen véleményét a Magyar Bányászati és Földtani Hivatalról szóló 267/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet szerinti illetékességi területén eljárva adta ki.

Szolnok, 2015. április 09.

Tisztelettel:
Dr. Kállai Mária kormánymegbízott
nevében és megbízásából kiadmányozó:

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal 56

dr. Palicz András
bányakapitány, bányászati osztályvezető

Értesül:
1. Dr. Szabó Tamás polgármester 5100 Jászberény, Lehel vezér tér 18. - tértivevénnyel
2. Irattár

-2/2-

6.

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

Ügyiratszám:JNT/002/00234-1/2015.
Ügyintéző: Hegyes István
Telefon: 56/514-410

Tárgy: Jászberény Város Településfejlesztési koncepciójának felülvizsgálata, vélemény
Hiv.szám: PH/949-14/2015.
Melléklet: -

Dr. Szabó Tamás
Jászberény Város Polgármestere

Jászberény
Lehel vezér tér 18.
5100

Tisztelt Polgármester Úr!

Hatóságunkhoz véleményezésre megküldött Jászberény Város Településfejlesztési koncepciójának felülvizsgálatát tartalmazó, VÁTERV95 Tervező és Szolgáltató Kft. (1012 Budapest, Logodi u. 50.) által készített 146/2014-3.2.2 törzsszámú dokumentációt köszönettel megkaptuk.

A tervdokumentációt áttekintettük, az abban megfogalmazott fejlesztési irányok vonatkozásában közlekedési szempontból észrevételt nem teszünk.

Véleményemet a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint az egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet 9. sz. melléklete jogszabályi helyre alapozva tettem meg.

Szolnok, 2015. április 20.

Dr. Kállai Mária kormánymegbízott
nevében és megbízásából kiadmányozó:

Gyurcsó Józsefné
osztályvezető

Műszaki Engedélyezési és Fogyasztóvédelmi Főosztály

5000 Szolnok, Indóház u. 8. 5002 Szolnok, Pf. 101. Telefon: (56) 422 603 Fax: (56) 514 409
e-mail: vezeto-szolnok@nkh.gov.hu Honlap: www.kormanyhivatal.hu

7.

ÉRKEZETT
2015 ÁPR 30.
Pap Mária

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

Ügyiratszám: 1576-3/2015.
Ügyintéző: Pintér Éva
Telefon: +36 56 523-343

Tárgy: Szakvélemény
Hiv. szám: PH/949-14/2015.
Melléklet:

Jászberény Város Polgármestere

Jászberény
Lehel vezér tér 18.

5100

Tisztelt Cím Jászberény város teljes közigazgatási területére vonatkozó Településfejlesztési Koncepciójának elkészült tervezetéhez kérte a 314/2012. (XI.8.) Kormányrendelet 30.§ (5) bekezdése szerint írásos véleményünket megküldeni.

A módosításokhoz a hatáskörünkbe tartozó követelményeket 397-15/2014. számú szakvéleményünkben adtuk meg.

A felügyelőségre megküldött beadvány áttanulmányozása alapján a Településfejlesztési Koncepció tervezetet nem kifogásoljuk.

A véleményezési eljárás további szakaszaiban részt kívánunk venni.

Természet- és tájvédelmi szempontból az alábbi véleményt adjuk:
314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 30.§ (2) bekezdés aa) pont

- A természet védelmére vonatkozó rendelkezéseket a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény szabályozza.
- Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet tartalmazza a Natura 2000 területekre vonatkozó törvényi szabályozást.
- A 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet szabályozza a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályait.

314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 30.§ (2) bekezdés ac) pont

- A 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 9. sz. melléklet 3. sor értelmében a környezetvédelmi és természetvédelmi hatáskörben eljáró megyei kormányhivatal esetén egyeztetési szakterületként a környezetvédelem, illetve a természet- és tájvédelem került feltüntetésre, azonban adatszolgáltatási témakörként természet- és tájvédelmi adatszolgáltatási kötelezettség nincs megjelölve, azt a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 9. sz. melléklet 4. sor értelmében a területileg

Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály

5000 Szolnok, Boldog Sándor István krt. 4. 5002 Szolnok, Pf. 25. Telefon: (56) 523 423 Fax: (56) 343 768
e-mail: kozeptiszavideki@zoldhatosag.hu Honlap: www.kormanyhivatal.hu

illetékes nemzeti park igazgatóság köteles szolgáltatni, aki amennyiben úgy ítéli meg, hogy szükséges, egyeztet a területileg illetékes környezetvédelmi és természetvédelmi hatáskörben eljáró megyei kormányhivatallal. A területileg illetékes nemzeti park igazgatóságtól egyeztetési kezdeményezés nem érkezett.

314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 30.§ (2) bekezdés ad) pont

- Jászberény belterületi helyrajzi számai a jelenleg hatályos jogszabályok alapján nem állnak országos jelentőségű természetvédelmi oltalom alatt és a 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet értelmében nem részei a Natura 2000 hálózatnak sem.
- Jászberény vonatkozásában érintett Natura 2000 területek: HUHN10005 Jászság különleges madárvédelmi Natura 2000 terület; HUDI20025 Hajta mente kiemelt jelentőségű természetmegőrzési Natura 2000 terület; HUHN 20076 Borsóhalmi-legelő kiemelt jelentőségű természetmegőrzési Natura 2000 terület; HUHN20078 Jászsági Zagyva-ártér kiemelt jelentőségű természetmegőrzési Natura 2000 terület. A 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet tartalmazza a Natura 2000 területek helyrajzi számos jegyzékét.

Levegővédelmi, hulladékgazdálkodási, zajvédelmi valamint földtani közeg védelmi szempontból észrevételt nem teszünk.

Véleményünket a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI.8.) Kormányrendelet 30. § (2) bekezdése, valamint 9. melléklet 3. pontja alapján adtuk ki.

Szolnok, 2015. április 17.

Dr. Kállai Mária kormánymegbízott
nevében és megbízásából kiadmányozó:

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal * 97 *

Szendrey Csaba
osztályvezető

Értesül:

1. Címzett (Hivatali kapun)
2. Irattár

Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály

5000 Szolnok, Boldog Sándor István krt. 4. 5002 Szolnok, Pf. 25. Telefon: (56) 523 423 Fax: (56) 343 768
e-mail: kozeptiszavideki@zoldhatosag.hu Honlap: www.kormanyhivatal.hu

2/2

8.

ÉRKEZETT
2015 ÁPR 23.
Pap Mária

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

Ügyiratszám: 10039/4/2015
Ügyintéző: Vincze Tamás
Telefon: 56/423-514

Tárgy: Jászberény Településfejlesztési Koncepciójának felülvizsgálata
Hiv.szám: PH/949-14/2015
Melléklet: –

Dr. Szabó Tamás
Jászberény Város Polgármestere

Jászberény
Lehel vezér tér 18.
5100

Tisztelt Polgármester Úr!

Hivatkozott számú levelében a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet [a továbbiakban: Kormányrendelet] 30. § szerinti véleményemet kérte a Jászberény Településfejlesztési Koncepciójának felülvizsgálata kapcsán elkészült, részletesen kidolgozott dokumentációval kapcsolatban.

A megküldött dokumentáció I. kötetének "3.1. A STRATÉGIÁHOZ ÉS A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK KÉSZÍTÉSÉHEZ SZÜKSÉGES TÁRSADALMI, GAZDASÁGI ÉS KÖRNYEZETI ADATOK MEGHATÁROZÁSA" alfejezete rögzíti, hogy a joghatályos településrendezési tervekben jelölt lakóterülteken kívül további lakóterültek kijelölésére nincs szükség, a már lakóterületként jelölt, de még be nem épített terület kielégíti a lakásépítési igényeket. Ugyanezen rész megállapítja, hogy a joghatályos településrendezési tervekben jelölt gazdasági területek, rendezési oldalról lehetővé teszik új gazdasági szervezetek betelepülését, illetve új vállalkozások beindítását, így a jelölt területen túl, további gazdasági területek kijelölésére nincs szükség. Mindezek alapján a településfejlesztési koncepció nem tér olyan fejlesztési elképzelésre, mely számottevő beépítésre szánt terület későbbi kijelölését irányozná elő, ezért az elkészült dokumentáció termőföld mennyiségi védelme kapcsán elfogadható.

Jelen véleményem nem jelenti a termőföld más célú hasznosításának engedélyezését.

Szolnok, 2015. április 16.

Tisztelettel:

Dr. Kállai Mária kormánymegbízott nevében és megbízásából kiadmányozó:

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal 74

Rácz Kálmán
főosztályvezető

Földhivatali Főosztály

5000 Szolnok, Ostor utca 1/A. 5001 Szolnok, Pf. 4. Telefon: (56) 423 514 Fax: (56) 427 121
e-mail: szolnok_m@takarnet.hu Honlap: www.kormanyhivatal.hu

9.

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYEI KÖZGYŰLÉS ELNÖKE

Ikt.szám: 131/2015.

Tárgy: Jászberény Településfejlesztési Koncepciójának felülvizsgálata

Hivatkozási szám: PH/949-14/2015.

DR. SZABÓ TAMÁS Polgármester Úr
Jászberény Város Önkormányzata

5100 Jászberény
Lehel vezér tér 18.

Tisztelt **Polgármester** Úr!

A PH/949-14/2015. iktatószámú levelével véleményezésre megküldött „Jászberény Településfejlesztési Koncepciója 2015" című dokumentumot köszönettel megkaptam.

A településfejlesztési koncepcióhoz az alábbi észrevételeket teszem:

1) A dokumentum teljes egészében megfelel a 314/2012. (XI.8.) számú Kormányrendelet követelményeinek és kellően illeszkedik a hatályos megyei stratégiai jellegű tervdokumentumokhoz (megyei területrendezési terv, megyei területfejlesztési koncepció, megyei területfejlesztési program).

2) A településfejlesztési koncepció vállalható és előremutató jövőképet és célokat ad a megye második legnépesebb, de gazdaságilag a legjelentősebb városának.

3) Kiemelkedő jelentőségű az a tény, hogy a dokumentum felvállalja a város gazdasági súlyának jövőbeni növelését és szembenéz a szükséges munkaerő biztosíthatóságának valamennyi feltételével.

4) A településfejlesztési koncepció jóváhagyásra kerülő változatában célszerű:

   a) a jövőkép tömör, akár szlogen jellegű megfogalmazása, a városmarketingben való használhatóság miatt is,

   b) a térségi szerepek elkülönített, tipizált megjelenítése (pl. a Jászság fővárosa és egy másfajta gazdasági térség központja is),

* 5001 SZOLNOK, Kossuth L. u. 2. Pf.: 41 * Telefon: 56/505-990 * E-mail: elnok@jnszm.hu *

2

c) a Budapest metropolisz térséghez való kötődés jövőbeni erősítésének és a szükséges infrastrukturális feltételek kialakításának hangsúlyozása,

d) a város gazdasági erejével párhuzamba hozható infrastruktúra és intézményrendszer kiépítésének határozott megfogalmazása,

e) a 31. és 32. számú főutak elkerülő szakaszai kiépítésének, mint a városfejlesztés alapfeltételének megfogalmazása (pl. igazi város-rehabilitáció és városközpont-fejlesztés is csak ezután lehetséges),

f) a városi üzleti infrastruktúra (pl. business center, inkubátorház) fejlesztését egyértelműen megfogalmazni.

Kérem észrevételeim megfontolását és hasznosítását.

Szolnok, 2015. április 29.

Szolnok Megyei Önkormányzati Közgyűlés ELNÖKE SZOLNOK Jász-Nagykun-Szolnok megye

Üdvözlettel:

Kovács Sándor

10.

PH/949

ÉRKEZETT
2015 ÁPR 13.

JÁSZ -NAGYKUN-SZOLNOK MEGYEI RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG GAZDASÁGI IGAZGATÓSÁG

5000 Szolnok, Baross út 39. Levélcím: 5002 Szolnok Pf.:97.
Tel: 56/501-600 BM 32/15-04 fax: 56/501-665 BM 32/14-84
E-mail: gi.jaszmrfk@jasz.police.hu

Szám: 16000/2127-1/2015. ált.

Tárgy: nyilatkozat megküldése
Ügyintéző: Zsiga Attila r.százados
Tel.: 32/14-45
E-mail:zsiga.attila@jasz.police.hu
Hiv.szám: PH/949-14/2015

Dr. Szabó Tamás
Jászberény Város
Polgármestere

Jászberény
Lehel vezér tér 18
5100

Tisztelt Polgármester Úr!

A településfejlesztési koncepcióról, az integrált városfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012.(XI.8.) Korm. rend. 30.§(1) bekezdésében foglaltak szerint az alábbiakról tájékoztatom.

A fenti rendelet 9. sz. mellékletében meghatározottak alapján a főkapitányságok egyeztetési szakterületüket érintően a határrendészet vonatkozásában nyilatkoznak.

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Rendőr-főkapitányság illetékességi területén határvédelemmel érintett szakasz nincs, ezért a hatáskörébe tartozó kérdésekben a településre vonatkozó jogszabályon alapuló követelményeket és a koncepció tartalmi követelményeivel kapcsolatos elvárásokat, a települést érintő ágazati elhatározásokat megfogalmazni nem kívánunk.

S z o l n o k, 2015. április 7.

Tisztelettel:

Tóth András r. ezredes
rendőrségi főtanácsos
rendőrfőkapitány helyettes (gazdasági)

Nytsz:3300/549

11.

ÉRKEZETT ... APR 27.
Érkeztető szám: 11664

PH/949/2015
Pap Mária
2015 ÁPR 24

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYEI KORMÁNYHIVATAL

SZOLNOKI JÁRÁSI HIVATAL

Ügyiratszám:	JN-07D/EH/00724-2/2015.	Tárgy:	314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 30. § (5) bekezdés szerinti vélemény
Ügyintéző:	Kelemen Angéla	Hiv. szám:	PH/949-14/2014.
Tel.:	56/503-588	Melléklet:	-

Dr. Szabó Tamás
polgármester

Jászberény Város Önkormányzat

Jászberény
Lehel vezér tér 18.
5100

Jászberényi Polgármesteri Hivatal
5100 Jászberény, Lehel vezér tér 18.
Iktatás időpontja: 2015 ÁPR 27.

Iktatás sorszáma, alszáma:	Ügyintéző neve:	Mellékletek száma:
949-33	P.M.	

Tisztelt Polgármester Úr!

Jászberény Város Településfejlesztési Koncepciójának felülvizsgálata tárgyában megküldött megkeresésre válaszolva az alábbi véleményt adom:

A tárgyi dokumentáció megfelel a kulturális örökségvédelmi jogszabályi követelményeknek, a módosítások ellen kifogást nem emelek.

Ugyanakkor továbbra is szükséges a hiányzó régészeti lelőhelyek poligonjainak felvezetése a szerkezeti tervlapokra.

Tájékoztatom, hogy a régészeti lelőhelyek poligonjainak kiszolgáltatására a **Forster Gyula Nemzeti Örökségvédelmi és Vagyongazdálkodási Központ Nyilvántartási Iroda** (1014 Budapest Táncsics Mihály utca 1.) jogosult. Az iroda rendelkezik azokkal a technikai feltételekkel, hogy a nyilvántartott lelőhelyek adatait digitális formában, térképen ábrázolva kiszolgáltassa.

Szolnok, 2015. április 20.

Tisztelettel:
Dr. Bozó Andrea hivatalvezető
nevében és megbízásából kiadmányozó:

Kelemen Angéla
Kelemen Angéla
régészeti felügyelő

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Szolnoki Járási Hivatala 6

Értesül:
1. címzett (térv.)
2. Irattár

Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály

5000 Szolnok, Kossuth tér 1. 5002 Szolnok, Pf. 286. Telefon: (56) 503-588 Fax: (56) 503-843
e-mail: epitesugy.szolnok@jaras.jnszmkh.hu Honlap: kormanyhivatal.hu

12/a.

2015 ÁPR 02.

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei
Katasztrófavédelmi Igazgatóság
Hatósági Osztály

H-5000 Szolnok, József Attila út 14. ✉: 5000 Szolnok, Pf.: 110
Tel: (36-56) 510-040 Fax: (36-56) 420-114 e-mail: jasz.titkarsag@katved.gov.hu

Szám: 36600/2052-1/2015.ált.

Hiv. szám: PH/949-14/2015 (Alvári Csaba)
Ügyintéző: Rácz Tibor tű. hdgy.
Telefonszám: 56/516-224
Tárgy: Jászberény város településfejlesztési koncepciójának felülvizsgálata

Dr. Szabó Tamás
Polgármester Úr részére

Jászberény Város Polgármesteri Hivatala

Jászberény
Lehel vezér tér 18.
5100

Tisztelt Polgármester Úr!

Hivatkozott számú megkeresésére – Jászberény város településfejlesztési koncepciójának felülvizsgálatához - a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012.(XI.8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 41. § alapján **katasztrófavédelmi** szempontból az alábbi **írásos véleményt** adom:

Az elkészült dokumentáció megfelel az igazgatóság hatás-, illetve illetékességi körébe tartozó szakmai, ágazati, jogszabályi és egyéb követelményeknek, az alábbi feltételek betartása mellett:

1. A katasztrófaveszély elkerülése érdekében a településrendezési terv eszközeinek módosítása során figyelembe kell venni az ár- és/vagy belvíz által veszélyeztetett területeket.
2. A meglévő és újonnan épülő épületek között az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról szóló 54/2014 (XII.5.) BM rendelet előírásai szerinti tűztávolságot kell tartani.
3. Amennyiben valamely út megszüntetése tűzcsapot érint, a tűzcsapnál a tűzoltó gépjárművek részére a felállási helyet biztosítani kell. A megszüntetésre, átépítésre kerülő tűzcsapoknál az elsőfokú illetékes katasztrófavédelmi kirendeltség engedélye szükséges.
4. Új építmények környezetének tervezésekor a tűzoltógépjárművek nem rendszeres közlekedésére és üzemeltetésére a területet és az utat biztosítani kell.
5. A tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról szóló 1996. évi XXXI. törvény 29. § (1) bekezdése az önkormányzat feladataként határozza meg a településen az oltóvíz nyerési lehetőségek biztosítását, ezért a vízhálózat átalakítása, korszerűsítése esetén a 54/2014 (XII.5.) BM rendelet az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról előírásai alapján kell az oltóvizet biztosítani.

2

6. Ipari park vagy veszélyes üzem területének kijelölése során figyelembe kell venni a településrendezési terv szempontjából fontos követelményeket támasztó a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről szóló 219/2011. (X. 20.) Korm. rendelet 28. §-ának előírásait.
7. Amennyiben az átalakítás tűzcsapot érint, a tervezési területen a meglévő föld alatti tűzcsapokat föld felettire kell cserélni az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról szóló 54/2014 (XII.5.) BM rendelet 75. § (2) bekezdése alapján.
8. Az építéssel járó útlezárásokat és vízelzárásokat a munka megkezdése előtt 48 órával, valamint az elzárások befejezését a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Hírközpontja részére, szóban a 105-ös telefonszámon azonnal, azt követően pedig írásban be kell jelenteni, mert az 1996. évi XXXI. törvény 6. § (2) bekezdése alapján szükséges, hogy a Megyei Műveletirányítási Központ az útlezárásokról és a vízelzárásokról előzetes információkkal rendelkezzen.
9. A munkálatok során az érintett építményekhez vezető utakat szabadon és olyan állapotban kell tartani, amely alkalmas a tűzoltógépjárművek közlekedésére és működtetésére, valamint a közterületi tűzcsapokat állandóan hozzáférhetően kell tartani, azokat eltorlaszolni még ideiglenes jelleggel sem szabad az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról szóló 54/2014 (XII.5.) BM rendelet 72. § (8) bekezdése alapján.

A Rendelet 37. § (4) bekezdésének megfelelően jelzem, hogy a véleményezési eljárás további szakaszában is **részt kívánok venni**. A véleményezési dokumentációt elektronikus adathordozón szíveskedjenek megküldeni számunkra.

Hatásköröm és illetékességem a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 24. § (1) bekezdésén, a 234/2011. (XI. 10.) Korm. rendelet 3. § (3) bekezdésén és az 1. melléklet a) pontján, a Rendelet 9. számú melléklet 7. pontján alapul.

Szolnok, 2015. április 1.

Tisztelettel:

Varga Béla tű. ezredes
igazgató

12/b.

ÉRKEZETT
2015 ÁPR 09.
Lap Mária

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei
Katasztrófavédelmi Igazgatóság
Hatósági Osztály

H-5000 Szolnok, József Attila út 14. ✉: 5000 Szolnok, Pf.: 110
Tel: (36-56) 510-040 Fax: (36-56) 420-114 e-mail: jasz.titkarsag@katved.gov.hu

Szám: 36600/2127-1/2015.ált.

Tárgy: Jászberény Településfejlesztési Koncepció 2015. véleményezés

Hiv. szám: PH/949-14/2015.

Ü. i.: Lapu Gabriella
Tel.: 56/501-900/20062
E-mail: jasz.titkarsag@katved.gov.hu

Jászberény Város Polgármestere
Polgármesteri Hivatal
Jászberény
Lehel vezér tér 18.
5100

Tisztelt Cím véleményezésre megküldte hatóságunk részére Jászberény város Településfejlesztési Koncepcióját 2015. évre vonatkozóan. A VÁTERV95 Tervező és Szolgáltató Kft elvégezte a dokumentáció teljeskörű felülvizsgálatát, valamint a hatályos jogszabályoknak megfelelő átdolgozását.

A tervezetben közölt jövőbeni fejlesztési elképzelésekkel szemben nem emelünk kifogást. Előírásainkat a konkrét építési engedélyezési eljárások során tesszük meg.

Szolnok, 2015. április 07.

Varga Béla tű. ezredes, igazgató
nevében és megbízásából
tisztelettel:

Török Ádám
szolgálatvezető-helyettes

Készült: 2 pld-ban, 1 pld, 1 lap
Postázva:

Kapják:
1. Irattár
2. Jászberény Város Polgármestere (5100, Jászberény, Lehel vezér tér 18.)+ tértiv.

Ügyfélfogadás és ügyintézői telefonos ügyfélfogadás:
5000 Szolnok, Boldog Sándor István krt. 4.. Tel:56/501-900
Hétfő, szerda 9:00-12:00, 14:00-16:00; Péntek 9:00-12:00

13.

NEMZETI MÉDIA- ÉS HÍRKÖZLÉSI HATÓSÁG

4025 Debrecen, Hatvan utca 43. • Levelcím: 4001 Debrecen, Pf. 280
Telefon: (+36 52) 512 132 • Fax: (+36 52) 417 957
E-mail: info@nmhh.hu • Web: www.nmhh.hu

Debreceni Hatósági Iroda

Ügyiratszám: CD/8467-2/2015.
Tárgy: Jászberény város Településfejlesztési Koncepciójának felülvizsgálata
Elektronikus levélcím: info@nmhh.hu
Iktatószámuk: PH/949-14/2015.
Előadójuk: -

Jászberény Város Polgármestere

JÁSZBERÉNY
Lehel vezér tér 18. sz.

5100

Tisztelt Polgármester Úr!

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Hivatala (a továbbiakban: Hatóság) a tárgy szerinti településrendezési eszközöket megvizsgálta.

A Hatóság megállapította, hogy a fenti dokumentációk tartalmazzák a hírközlési szakági anyagot.

Fenti véleményt *a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményről* szóló *314/2012. (XI:08.) Korm. rendelet 38. § (2) bekezdése* alapján adta a Hatóság.

Debrecen, 2015. április 13.

Slyuch András
hatósági irodavezető

Internet Hotline
médiatörvény

14.

ÉRKEZETT
2015 ÁPR 16.

MAGYAR KÖZÚT
Magyar Közút Nonprofit
Zártkörűen Működő Részvénytársaság
Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Igazgatóság
5000 Szolnok, Petőfi Sándor u. 7–11.
■ Telefon: 06 (56) 819-440, Fax: 06 (56) 819-449
■ Web: www.kozut.hu, E-mail: info@szolnok.kozut.hu

Jászberény Város Polgármestere
Dr. Szabó Tamás
polgármester

5100 Jászberény
Lehel vezér tér 18.

Iktatószám: JNSZ-516-2/2015.
Tárgy: Jászberény Város Településfejlesztési Koncepciójának felülvizsgálata
Hivatkozási szám: PH/949-14/2015.
Ügyintéző: Basa Szilvia

Tisztelt Polgármester Úr!

Jászberény Város Településfejlesztési Koncepciójának felülvizsgálata kapcsán véleménykérés tárgyában érkezett megkeresésére az alábbi nyilatkozatot adjuk.

Társaságunk az országos közutak Vagyonkezelő szervezetének, a Közlekedésfejlesztési és Koordinációs Központnak (KKK) a megbízásából „A közúti közlekedésről" (továbbiakban: Kkt.) szóló 1988. évi I. törvény, valamint egyéb jogszabályi előírások alapján, továbbá Útügyi Műszaki Előírások, illetve szabványok betartásával **látja el az országos (állami) közutak üzemeltetési- fenntartási és igazgatási feladatait.**

A Kkt. 42/A. paragrafusának értelmében a Jászberény Városában tervezett munkálatok kivitelezését megelőzően az alábbi esetekben kell megkérni a Magyar Közút Nonprofit Zrt. Jász-Nagykun-Szolnok megyei Igazgatóságának hozzájárulását:

- **külterületen** a közút tengelyétől számított ötven méteren, főútvonal esetén a közút tengelyétől számított száz méteren belül építmény elhelyezéséhez, bővítéséhez, rendeltetésének megváltoztatásához, nyomvonal jellegű építmény elhelyezéséhez, bővítéséhez, kő, kavics, agyag, homok és egyéb ásványi nyersanyag kitermeléséhez, valamint a közút területének határától számított tíz méter távolságon belül fa ültetéséhez vagy kivágásához, valamint
- **belterületen** - a közút mellett - ipari, kereskedelmi, vendéglátó-ipari, továbbá egyéb szolgáltatási célú építmény építéséhez, bővítéséhez, rendeltetésének megváltoztatásához, valamint a helyi építési szabályzatban, vagy a szabályozási tervben szereplő közlekedési és közműterületen belül nyomvonal jellegű építmény elhelyezéséhez, bővítéséhez, továbbá a közút területének határától számított két méter távolságon belül fa ültetéséhez vagy kivágásához, illetve
- amennyiben az elhelyezendő létesítmény dőlési távolsága a közút határát keresztezi.

A hozzájárulás megkéréséhez tervdokumentációt kell készíteni, melyet a „A közutak igazgatásáról" szóló 19/1994. (V. 31.) KHVM rendeletben előírt műszaki tartalommal ellátva 3 példányban közútkezelői hozzájárulás kiadása céljából Társaságunk részére jóváhagyásra minden esetben meg kell küldeni.

A felmerülő hálózatfejlesztési kérdések megválaszolása érdekében, - illetékesség hiányában - a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. (1134 Budapest, Váci út 45.), illetve a Közlekedésfejlesztési és Koordinációs Központ (1024 Budapest, Lövőház u. 39.) megkeresését javasoljuk.

A Magyar Közút Nonprofit Zrt. MSZ EN ISO 9001 szabványnak megfelelő minőségirányítási rendszerét az SGS Hungária Kft. tanúsítja

2

A NIF Zrt. beruházásában tervezett Jászberényt elkerülő szakasz III. ütemének megépülését követően, a körgyűrűn belüli országos közúti szakaszokat (3117. j. ök. út, 31113. és 31114. j. bekötő út, 31332. j. vhj. út, 32. sz. főút, Mária utca) kezelésre, fenntartásra és üzemeltetésre a Magyar Közút Nonprofit Zrt. át kívánja adni Jászberény Város Önkormányzatának.

Tájékoztatjuk T. Címet, hogy a véleményezési eljárás további szakaszában Társaságunk részt kíván venni.

Tisztelt Polgármester Úr!

Az országos közúthálózatot érintő kérdések megválaszolása kapcsán továbbra is állunk szíves rendelkezésükre, javaslatainkkal tovább kívánjuk segíteni az Önkormányzat munkáját.

Szolnok, 2015. április 13.

Üdvözlettel

Magyar Közút Nonprofit Zrt.
Jász-Nagykun-Szolnok
Megyei Igazgatóság
5000 Szolnok, Petőfi S. u. 7-11.
9119

Vántsa Zoltán
megyei igazgató

Litkei Bálint
megyei forgalomtechnikai és kezelői osztályvezető

15.

NKH NEMZETI KÖZLEKEDÉSI HATÓSÁG

NKH30168598

Útügyi, Vasúti és Hajózási Hivatal

Jászberény Város Polgármestere

Dr. Szabó Tamás

Jászberény
Lehel vezér tér 18.
5100

Tárgy: Jászberény Város Településfejlesztési Koncepciója véleményezése
Iktatószám: UVH/UH/389/2/2015.
Hiv. szám: PH/949-14/2015.
Ügyintéző: Balassa András
E-mail: balassa.andras@nkh.gov.hu
Telefon: +36 1 474 1712

Tisztelt Polgármester Úr!

Jászberény Város Településfejlesztési Koncepciója véleményezésével kapcsolatos megkeresésére a Nemzeti Közlekedési Hatóság Útügyi, Vasúti és Hajózási Hivatala részéről az alábbi véleményt adom.

A VÁTERV95 Tervező és Szolgáltató Kft. által készített *„Jászberény Településfejlesztési Koncepciója 2015"* című dokumentációban megfogalmazott célokkal, beleértve a közlekedési szakterületet is, egyetértek, a koncepció elfogadását támogatom.

Érintett államigazgatási szervként fenti véleményemet *a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről* szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 30. § (5) bekezdése alapján, a rendelet 9. melléklet 9. pontja szerinti véleményezési jogkörömben adtam.

Budapest, 2015. április 8.

Bíró József
Útügyi, Vasúti és Hajózási Hivatalt vezető
elnökhelyettes nevében és megbízásából:

Nemzeti Közlekedési Hatóság 27. Útügyi, Vasúti és Hajózási Hivatal

Szalai György
osztályvezető

Út- és Hídügyi Főosztály
Engedélyezési és Forgalomszabályozási Osztály
1066 Budapest, Teréz krt. 62. • 1387 Budapest 62., Pf.: 30. • telefon: +36 1 474 1770 • fax: +36 1 331 9917
www.nkh.hu

16.

tigáz-dso

TIGÁZ-DSO Földgázelosztó
Korlátolt Felelősségű Társaság
4200 Hajdúszoboszló, Rákóczi u. 184.
www.tigazdso.hu
5000 Szolnok, Thököly út 79.
Telefon: +36 56 503-200 Fax: +36 56 503-213
Iktatószám: **Vonalkód felett**
Ügyintéző: Kiszner Ildikó
Nyilvántartási szám: **237**

Jászberény Város Polgármesteri Hivatal
Jászberény
Lehel vezér tér 18.
5100

Tárgy: Jászberény településfejlesztési koncepciójának felülvizsgálata – 314/2012. (XI.8.) Korm. Rendelet 30.§(5) bek. szerinti véleményeztetés

Tisztelt Címzett!

Hivatkozva a PH/949-14/2015 iktatószámú, „Jászberény településfejlesztési koncepciójának felülvizsgálata – 314/2012. (XI.8.) Korm. Rendelet 30.§(5) bek. szerinti véleményeztetés" tárgyú megkeresésükkel kapcsolatban az alábbi tájékoztatást adjuk:

A Településfejlesztési Koncepció tervezetének földgázellátásra vonatkozó fejezetihez kapcsolódóan a következő észrevételeket tesszük:

- Jászberény településen a földgázellátás üzemeltetője a TIGÁZ-DSO Kft. Jászberényi üzeme.
- a gázelosztó vezetékek biztonsági övezetésre vonatkozó korlátozásokat és tilalmakat a bányászatról szóló **1993. évi XLVIII. törvény**, valamint annak végrehajtására kiadott **203/1998. (XII.19.) Korm. rendelet** szabályozza.

A módosító javaslatokban szereplő területekre vonatkozóan általános irányelvként az alábbiakat fogalmazzuk meg:

Amennyiben a Településrendezési Koncepció módosításával érintett ingatlanok művelési ágának közterületből egyéb más művelési ágra történő átsorolásával jár, a jelenlegi közterületen elhelyezkedő gázelosztó vezetékre a megváltozott művelési ág miatt a TIGÁZ-DSO Kft. javára vezetékjogot kell bejegyezni, melynek költségei az Önkormányzatot terhelik.
Kérjük a T. Önkormányzatot, hogy az érintett ingatlanokra vonatkozóan a rendezési terv határozatába a TIGÁZ-DSO Kft. vezetékjog bejegyzés iránti kérelmét foglalja bele.

A területek esetleges beépítésénél - külön egyeztetés alapján, - kérjük a gázelosztó vezetékek biztonsági övezetének figyelembevételét!

209020000/001259-002/2015
211392696

Nyilvántartási szám: 5032/2008/(I)-I-21/(I)-I

TIGÁZ-DSO Kft.
Cg. 09-09-013493
Cégbíróság: Hajdú-Bihar Megyei Bíróság

Épülettől, vasúttól és villamosvágánytól az alábbi táblázat szerinti védőtávolságokat kell biztosítani:

	Védőtávolság (m)		
Nyomásfokozat	épülettől	Vasúttól	villamosvágánytól
Kisnyomás	2 (1)	2 (1)	2 (1)
Középnyomás	4 (2)	4 (2)	3 (1)
Nagy-középnyomás	5 (2,5)	5 (2)	3 (1)

A gázelosztó vezetéknél épülettől, vasúttól és villamosvágánytól a védőtávolságokat biztonsági övezetként kell alkalmazni, a biztonsági övezetre vonatkozó tilalmakat és korlátozásokat be kell tartani.

A biztonsági övezeten belül tilos, illetve korlátozás alá esik olyan épületet vagy létesítményt elhelyezni, olyan növényzetet (fát) ültetni, illetve olyan tevékenységet folytatni, amely a vezeték biztonságát, az életet, a testi épséget vagy a vagyonbiztonságot veszélyezteti. A tilalmakat és a korlátozások részletes szabályait a bányászatról szóló **1993. évi XLVIII.** *törvény*, és módosításai, valamint annak végrehajtási rendelete, a **203/1998. (XII. 19.)** *Korm. rendelet* állapítja meg.

Új utcanyitás, telekkiosztás, építési engedély kiadásánál, ill. egyéb közmű létesítésénél kérjük figyelembe venni az **MSZ 7048/3-83**. és az **MSZ 7487/20-80**. szabványokban foglaltakat, ill. az **MSZ 7048/3-83**. szabványt módosító Szabványügyi Közlöny 2002. augusztus 01. (Sz.K.8.) számában közzétetteket.

A véleményezési eljárás további szakaszában **részt kívánunk venni**.

Szolnok, 2015. április 13.

Tisztelettel:

TIGÁZ-DSO
Elosztóvezeték Kft.
FÖLDGÁZELOSZTÁS
TERÜLETI ÜZEMELTETÉSI EGYSÉG SZOLNOK
5000 Szolnok, Thökölyi u. 72.

TIGÁZ-DSO Kft
Területi Üzemeltetési Egység
Szolnok
Műszaki csoportvezető
(Tassy Zsolt)

17.

Ér.: 2015. 05. 22.
Papp Mária

HAJDÚ-BIHAR MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

Ügyiratszám: HBG/01/07633-2/2015.
Ügyintézőnk: Tóth László ☎ 52/521-020
Tárgy: Településfejlesztési koncepció készítéséhez tájékoztatás
Melléklet: -
Hivatkozási szám: PH/949-14/2015.
Ügyintézőjük: -

Címzett: Jászberény Város Polgármestere
5100 Jászberény
Lehel vezér tér 18.

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi és Erdőgazdálkodási Főosztály Erdészeti Osztálya (továbbiakban: erdészeti hatóság) **nevében, Jászberény Város Polgármesterének kérelmére indult eljárásban kiadom az alábbi:**

VÉLEMÉNY-t

Jászberény Város Polgármestere megkereste az erdészeti hatóságot, hogy a város hosszú távú településfejlesztési koncepciójának tervezetéhez adja meg szakmai véleményét.

A településfejlesztési koncepció tervezetéhez az alábbi véleményt adom:

Jászberény Város településfejlesztési koncepciójának tervezete számos ponton érint az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (Evt.) hatálya alá tartozó szakági kérdéseket, illetve területeket.

A koncepció tervezetben az erdészeti ágazatot (is) érintő célok, illetve jövőkép összhangban van az Evt. Preambulumában foglaltakkal:
„Az erdei életközösségek nélkülözhetetlen fennmaradása, védőhatása és termékei (hozamai) biztosítása érdekében szükséges az erdő szakszerű kezelése és a károsító hatásoktól, a túlzott használattól és igénybevételtől való megóvása, az élettelen környezet, a mikroorganizmusok, a gomba-, növény- és állatvilág sokféleségének, az erdei életközösség dinamikus és természetes egységének megőrzése. Az erdő fenntartása, gyarapítása és védelme az egész társadalom érdeke, az erdő fenntartója által biztosított közérdekű szolgáltatásai minden embert megilletnek, ezért az erdővel csak a közérdekkel összhangban szabályozott módon lehet gazdálkodni."

A tervezet számos ponton említi az erdőterületek, fásítások térbeli kiterjedésének növelési célját.

A területfejlesztési koncepció az erdőterületeket és fásításokat alapvetően a V6 jelű vertikális fejlesztési cél (a természeti értékek védelme, felkészülés a klímaváltozásra és a megújuló energiaforrások felhasználásának növelése) kapcsán említi.
Az erdőterületek és fásítások különböző funkcióik által a koncepcióban megfogalmazott más célterületen is szerepet kaphatnak:
- védelmi funkció: többek között vízbázisok védelme, erózió és defláció elleni védelem, a mezőgazdasági rendszerekbe integrálva azokra jótékony hatást fejt ki (szélerő csökkentés, páratartalom növelés)
- gazdasági funkció: a fa ipari nyersanyagként, illetve újratermelhető energiaforrásként szolgál, erdei melléktermékek (vadgyümölcs, gomba, méz, gyanta) nyerhetők
- közjóléti funkció: kikapcsolódási lehetőség, esztétikai érték, stb.

Földművelésügyi és Erdőgazdálkodási Főosztály
4024 Debrecen, Kossuth u. 12-14. Telefon: (36 52) 521-020 Fax: (36 52) 521-019 E-mail: folderdogazdalkodas@hbmkh.hu

2

Ezen „zöldfelület növelő" beruházások során figyelembe kell venni az Evt. erdők, szabad rendelkezésű erdők és fásítások létesítésére vonatkozó jogszabályi előírásait (Evt. 44-50. §).

Mind a településfejlesztési, mind a településrendezési eszközök készítésekor kérjük figyelembe venni a valós területhasználatot.

Tájékoztatom, hogy erdőterületet érintő beruházás erdő igénybevételének minősül (Evt. 77-83. §), melyet előzetesen az erdészeti hatóságnál engedélyeztetni kell.

A véleményezésemet a megyei kormányhivatalok mezőgazdasági feladatainak meghatározásáról szóló 68/2015. (III.30.) Korm. rendelet 12. § szakasza (3) bekezdés e) pontja által biztosított hatáskörömben, a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI.8.) Kormányrendelet (továbbiakban: Kormányrendelet) 30. § (2) bekezdése alapján, valamint a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 44. §-ában foglaltak szerint adtam meg. Adatszolgáltatásomat a Kormányrendelet 9. mellékletében meghatározottak szerint teljesítettem.

Debrecen, 2015. május 18.

Rácz Róbert kormánymegbízott
nevében és megbízásából:

Gábor Edit Melinda
mb. főosztályvezető

Értesülnek:
1.) Címzett
2.) Irattár

Földművelésügyi és Erdőgazdálkodási Főosztály
4024 Debrecen, Kossuth u. 12-14. Telefon: (36 52) 521-020 Fax: (36 52) 521-019 E-mail: folderdogazdalkodas@hbmkh.hu

18.

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

Ügyiratszám: JN/22/00015-3/2015
Ügyintéző: Vécsey Tamás
Telefon: 56/523-916
E-mail: vecsey.tamas@jnszmkh.hu

Tárgy: Jászberény város **településfejlesztési koncepciójának** - 314/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet 30. § (5) bekezdése szerinti véleményezése
Hiv. szám: PH/949-14/2015
Melléklet: -

Dr. Szabó Tamás
polgármester
Polgármesteri Hivatal

Jászberény
Lehel vezér tér 18.
5100

Tisztelt Polgármester Úr!

A **Jászberény Város Településfejlesztési Koncepciójával** kapcsolatban a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet (továbbiakban: Rendelet) szerinti írásos **véleményemet – a Rendelet 30. § (5) szerinti véleményezés** keretében az alábbiakban adom meg.

1. **Megalapozó vizsgálat**

   A koncepció tartalmazza a Rendelet tartalmi követelményeinek megfelelően az Országos Területfejlesztési Koncepcióval és más területileg releváns megyei, valamit térségi területfejlesztési koncepciókkal, programokkal való összefüggések vizsgálatát. Ezek közül is kiemelendő fontosságú a megyei területfejlesztési koncepcióhoz, illetve a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Területfejlesztési Program 2014-2020 fejlesztési elhatározásaival való összefüggések vizsgálata az eredményes Területi Operatív Program (TOP) pénzügyi forrásainak eredményes felhasználása érdekében.

2. **Település jövőképe**

   A dokumentáció részletesen áttekinti az egyes szegmensekhez (gazdasági, társadalmi, táji – természeti, épített környezeti) tartozó lehetőségeket.

Építésügyi, Hatósági, Oktatási és Törvényességi Felügyeleti Főosztály
Építésügyi Osztály
5000 Szolnok, Kossuth Lajos út 2. 5001 Szolnok, Pf. 111 Telefon: (56) 523 916
e-mail: epitesfelugyelok.szolnok@jnszmkh.hu Honlap: www.kormanyhivatal.hu

A térségi szerepkörre, gazdasági, társadalmi, táji-természeti, épített környezeti vonatkozásokra vetített lehetőségek feltárása alapján kidolgozott jövőkép akkor lesz hatékonyan megvalósítható, ha az széleskörű társadalmi összefogásra, aktív partnerségi viszonyra épül. Ennek érdekében a problémák feltérképezésénél és az ezekre adandó válaszoknál minél több észrevételnek és kezdeményezésnek kell érvényesülnie.

3. **Településfejlesztési elvek rögzítése**

A választott elvek mellett fontosnak tartom rögzíteni azt is, hogy a településfejlesztés alapvető célja a lakosság életkörülményeinek – szellemi és anyagi, környezeti színvonalának – növelése a fenntarthatóság figyelembe vételével. A fejlesztési céloknak a népesség minden rétegére kiterjedően kell érvényesülnie, tehát az esélyegyenlőség és a társadalmi szolidaritást kell biztosítania.

4. **Fejlesztési célok meghatározása**

Az átfogó- és részcélok meghatározása megfelelő, rendszerezése tematikus, egyértelmű, és igazodik a társadalmi, gazdasági, infrastrukturális, környezeti átfogó (horizontális) célrendszerhez.

5. **Kiinduló adatok köre a további tervezési feladatokhoz**

A dokumentáció ezen pontja részletesen tartalmazza azokat adatokat, melyekre a településrendezés során szükség lehet, így

- a stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározását. Ezen belül a
  - Népességszám alakulása
  - Lakóterület fejlesztési igényei
  - Intézményi terület fejlesztési igényei,
  - Gazdasági területek fejlesztési igényei,
  - Idegenforgalmi területek fejlesztési igényei,
  - Zöldfelületi, rekreációs területek fejlesztési igényei,
  - Erdősítési területek fejlesztési igényei, illetve változtatásukra irányuló javaslatok
- a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra tett javaslatot, további az ehhez szükséges települési, vagy településrészi fejlesztések javaslatot.

6. **Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban: Étv.) 7. §-a szerinti követelmények teljesülése:**

A településfejlesztés, a fejlesztési koncepció az Étv.-ben hangsúlyozottá válik. A fogalom-meghatározáson túl rögzíti a <u>településfejlesztés</u> és településrendezés célját, alapkövetelményeit, feladatát, általános szabályait. Utóbbiakat az Étv. 7. § szerinti követelmények tartalmazzák, ezek a **<u>fenntartható fejlődést</u>** szolgáló településfejlesztési -rendezési előírások. A településfejlesztés (-rendezés) egyik legfontosabb elvévé, sőt alapkövetelményévé vált tehát a fenntarthatósági elv biztosítása (társadalmi, gazdasági, környezeti követelményekben egyaránt).

Ezért, a koncepcióban foglalkozni kell többek között:

- a települési (köz) és a jogos magánérdek összhangja biztosításának elveivel, lehetőségeivel,
- a területekkel és a termőfölddel való takarékos bánás körülményeivel,
- a természeti, táji és építészeti értékek gyarapításával és védelmével,
- a közlekedési kényszer csökkentésének lehetséges módjaival,

- a csapadékvizek összegyűjtésével, kezelésének módjaival,
- a zöldfelület-, környezet- és természetkímélő fejlesztések támogatási lehetőségeivel,
- a biológiai aktivitás megtartásának szükségességével stb.

Ezen követelmények vizsgálatát megfelelő mélységben tartalmazza a dokumentáció, a követelmények teljesülése igazolt a megalapozó vizsgálatokban és a koncepció tervezetében.

7. **A megvalósítás eszközei és azok nyomon követése**

Javaslom az esedékes pályázatokhoz, programokhoz kapcsolódva az önkormányzat részéről egy olyan szervezet vagy csoport létrehozását, mely figyelemmel kíséri a következő 7 éves intervallumban azon pályázatokat, programokat melyek a település szempontjából esedékesek lehetnek.

Összességében a fentiek áttekintése után mind a vizsgálatok, mind a koncepció felépítése, tartalma, fejlesztési elképzelései megfelelnek az Étv 7. §-a, valamint a 314/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet 5. §, 28-30. §-ai, valamint 1-3. számú mellékleteiben meghatározott követelményeknek. Ebből következően a helyi építési szabályozás céljait is megalapozhatja úgy, hogy azok a fejlesztések befogadása terén hatékonyak és időtállóak legyenek.

Szolnok, 2015. május 22.

Dr. Kállai Mária kormánymegbízott
nevében és megbízásából kiadmányozó:

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal 84

Simkó József
osztályvezető

Értesül:

1. Jászberény Város Polgármestere; 5100 Jászberény, Lehel vezér tér 18.
2. Irattár

3